Tscheik Ernő, festő; szül. 1880 március 13-án Nagyrancsán. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte s az érettségi után Budapestre jött, hol a Képzőművészeti főiskolán 1913-ban rajztanári oklevelet szerzett. 1904-5-ben Párisban volt s a Julien akadémián tanult. Jelenleg rajztanár a budai tanítóképzőben. A Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban többször kiállított. Főleg arcvonásokat fest.

saját közlése

TSCHEIK *Ernő*, festő. * Nagykanizsa 1880 márc. 13. A budapesti képzőművészeti főiskolán, Párizsban és Nagybányán tanult. Iglón, majd Budapesten rajztanár. 1913 óta kiállítója a Nemzeti Szalonnak és a Műcsarnoknak. Figurális-, táj- és csendéletképeket fest akvarellben. Orosz fogságban készült műveiből 1922. kollektív kiál-

1297

lítása volt a Nemzeti Szalónban.

K. É. II. 549.

Nemzeti Szalon, 1977.

Tscheik Ernő,

Gustav Klimt

Tscheik Ernő

359 Fehér rózsák, vizf. 1000
360 Csendélet. vizf. 6500

Nemzeti Szalon

1926. máj.

MAPE 12. kiáll.

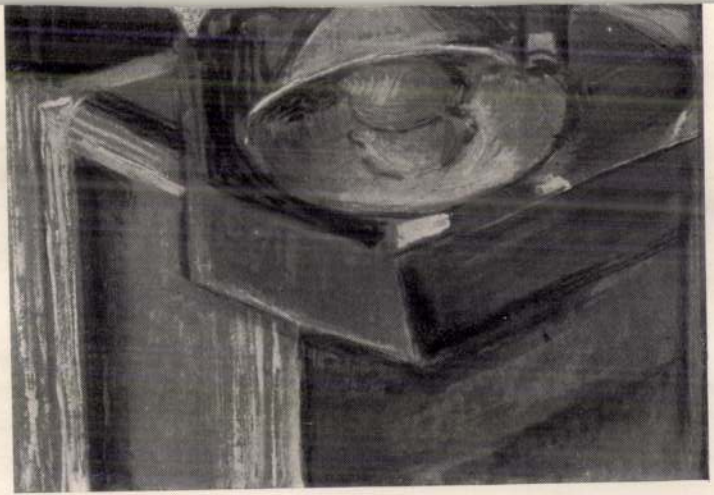

76896 1922. szám.

III/a.

Méltányolva azokat a
Gyula v. b. t. t. ír Ő Nagyml
terén öt évtizeden át kifejte
ségével szerzett s indittatva
nak a Műemlékek Országos Bizo
kifejezést is adjak, jelen ke
mel egyidejüleg kineveztem Ő
Bizottságának tiszteletbeli e

Erről a t. Orsz. Bi

Budapest, 1922.

Tscheik Kálmán

1916.

Ki tud róla?

A Rajztanárok
Egyesülete

MŰRÉLÉZEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
291 19.22 333 m
Ek. 422 ár 11/24. 16 n.

Tscheik Kálmán

— **Egyházművészeti kiállitás Sopronban.** Nagyértékü egyházművészeti kiállitást állitott össze *Tscheik* Kálmán soproni festőművész. A kiállitáson a soproni katolikus templomok és a városi muzeum egyházi mükincsein kivül a soproni magángyüjtők mütárgyai is tekintélyes számmal szerepelnek. Gótikus és barokk kelyhek, arany- és ezüstlemezekkel boritott orosz ikonok, barokk faszobrok, régi brokádselyemempluviálék, dalmaticák, clauzulák, ex librisek, gazdag numizmatikai kollekciók, képek, köztük sok Dorfmeister-alkotása, laikusnak és szakértőnek egyaránt érdekes és tanulságos látványossággul szolgál. A kiállitást nagyszámu közönség jelenlétében vasárnap délelőtt nyitotta meg *Borsiczky* Oszkár kanonok.

N.U. 930. X. 14

N.U.930.X.14.

Tscheik Kálmán

*** Sopron mükincsei.** Nagyértékü egyházmüvészeti kiállitást állitott össze Sopronban *Tscheik* Kálmán festőmüvész. A kiállitáson a soproni katolikus templomok és a városi muzeum egyházi mükincsein kivül a soproni magángyüjtők mütárgyai is tekintélyes számmal szerepelnek. Gótikus és barokk-kelyhek, arany- és ezüstlemzekkel boritot orosz ikonok, barokk faszobrok, régi brokátselyempluviálék, dalmaticák, clausulák, ex librisek, gazdag numizmatikai kolekciók, képek, köztük sok Dorfmeister-alkotás, laikusnak és szakértőnek egyaránt érdekes és tanulságos látványosságul szolgál... A kiállitást nagyszámu közönség jelenlétében vasárnap délelőtt nyitotta meg *Borsiczky* Oszkár kanonok.

M. 930. X. 14.

M.930.X.14

T s c h e i k Ernő grafikus

M Ű.V Á S Z A T
II.évf. 1903.
62.
"Könyvdísz-pályázat"

Tscheholka János, Körnüvesegéd,
+ 1779. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1779., 52. sz.

Tschautsch albert német festő

Pesti Hirlap. 1879. nov. 20. 4-5.

Műtárlat megnyolábon

J. VAN TSCHARNER FESTMÉNYE

NAGYBÁNYA

Kultura (Sopron)
1911. II. fél. 17–18 sz

NYUGAT FELÉ.

□ Amit az eddigiekben feltártunk, hű képét adja az utolsó esztendők szépprózájának. Magyarország a nyugati irodalmak hullámzásainak játéklabdájává lesz, ha továbbra is meg marad a folytonos irodalmi divathajszolás önállótlan megalázó szükkörű és méltatlan taktikája mellett.

□ Elszomorító tünet az, hogy a tehetségek országában a legtöbb erő és képesség terméketlen polemiákban merül ki testvérharcokban, ahol a régiek és az újak dobnak lándzsát egymás ellen és a durva perszíflázs fegyvereivel igyekeznek minél mélyebb és fájdalmasabb sebeket ejteni egymás testén. A naivitásig és az izléstelenségig fajúl az az elméleti küzdelem, amelyben a modernek és konzervativek pocskolják egymást a dialektika mesterkedéseivel és ezen irodalompolitikai pártharcokban éppen csak az irodalom számára nem marad tér és idő. Ady Endre politikai és társadalmi fanatizmusából legalább pár gyönyörü vers született. Ignotus izzó energiáju mozgásai legalább egy irodalmi revűt teremtettek, de a pártok harcából vajmi kevés könyv született és a sok irodalmi és művészeti dogma és epéskedés legfeljebb az ujságoknak adott egy friss és sokszor a polémia élessége miatt frivol szenzációt tartalmazó rovatot, de nagyobb koncepciók, erős öntudatos magyar literatúra nem sarjadzott belőle.

□ Egy pár jelentős lirai költőt hozott az új idő, amint hogy az élet mindig termel zseniket. Ady Endrét egyéniségének őserejű aggreszivitása, nyelvének hatalmas muzsikája az Arany János és Petőfi utáni időnk első faji költővé avatta, Móricz Zsigmond az új paraszt analizisének érdekes munkáját adta a „Sárarany" és a „Hét krajcár" cimü kötetben, de ezekből a nagy tehetségekből is hiányzik az az alkotó energia, az a törhetlen elvhű szilárdság, mely a művészeti reformatornak legfontosabb és nélkülözhetetlenebb erénye. Az irodalmi pártpolitika, amelyet a társadalmi és közéleti aspirációk művészietlen tendenciái irányítanak, kizsarolja ezeket a szabad zseniket is, akik jogos kenyérigényeik kielégítésére kénytelenek koncessziókat tenni a meggyőződéseikkel ellenkező tömegízlésnek.

□ Drasztikus példákkal bizonyíthatom, hogy iróink ihletét a poemáikat közre bocsátó ujság társadalmi, politikai és irodalmi programmja kormányozza, hogy Ady Endre és Ambrus Zoltán egész mást ir a „Nyugat"-ba, mint a „Vasárnapi Ujság"-ba és a „Magyar Figyelő"-be, hogy a meggyőződések cikkenként változnak, hogy a magyar iróknak nincs elég heroizmusuk ahhoz, hogy az anyagiak csábításainak ellenállva megmaradjanak a lelki hitvallásuk egyenes utján. Nem pamflettet irok, hanem csak azt, amit mint olvasó tapasztalok. Meghajlok Bródy Sándor, Szabolcska Mihály, Ignotus és Babics Mihály következetessége előtt, akiknek művészi meggyőződését nem korlátozzák a kiadói érdekek és a tömeg vélemény és az ő új, illetve régi mesgyéjükről nem térnek el, sem a halhatatlanság, sem pedig a sokkal jelentősebb jutalmakért.

□ Ezekből a folytonos irányzatharcokból és részleges kapitulációkból azonban nem fejlődhetik egészséges irodalom. A két szélsőség amelyet a „Magyar Figyelő" és „Nyugat" képvisel, apró irodalompolitikai napi híreket szolgáltat, amelyekből írói gárdák napi szükségletei nyernek némi fedezetet, de a nagy magyar tehetségeket megöli ez a szétforgácsolása az erőknek. Hiányzik nálunk az alkotás békéje az aggreszivitással, gyanúsításokkal, frivolítással telített levegő, a politikai kérdéseknek mindent döntő piszkos zuhatagja és a képességet kizsákmányoló, rettenetesen fejlett zsurnalizmus, amely gyári munkát kiván és éhbéreket fizet az alkotónak, a hihetetlenül erotikus, érzéki alkalmakban és kinálatban, keletnél is keletibb „Budapest" nem ad helyet és időt a nagy koncepciók számára.

□ Mikszáth Kálmán az ő diadalmas cinizmusával még emancipálni birta magát némileg az izgága forró környezettől, Molnár Ferenc kétségbeesett energiával, beteg idegekkel és meggyőződésem szerint minden élő német és francia irónál nagyobb zsenialitással igyekszik kitépni magát az élet és szenvedélyek szennyes moloch karjaiból, de nyugalmat csak külföldön találhat.

□ A külföld nyújt menhelyet a magyar művésznek, Bródy Sándor „Tanítónő" cimü darabját Reinhard berlini szinháza rehabilitálta, azokért a tanfelügyelői körrendeletekbe foglalt inzultusokért, amellyel nálunk keserítették el. Lengyel Menyhért „Falusi idyll" cimü mesterművével közigazgatási tisztviselők polemizáltak, mert támadni merte azt a deres szellemet, amely

TCHAGGENY FR. HUBAY JENŐ ARCZKÉPE.

KMTárs. 1886. őszi kiáll
II. sorozat.

Tschaggeny Fr.

Tsanyi Jakab

kártyagyáros Pesten.

E kártyák fadulai az Iparmüvészeti Múzeumban.

Hathalmi Gabnay Ferenc: Legrégibb kártyáink. Magyar Iparmüvészet. 1909.

264. l.

AZ „ISTENI MEGVÁLTÓ LEÁNYAI" — a munkásdiákok tanulása ellen

A most érettségiző diákok továbbtanulása terén egész Budapesten a Huba-utcai közgazdasági leánygimnázium áll a legrosszabbul: 89 negyedikes növendéke közül mindössze 47 akar tovább tanulni, az 50 munkásszármazású diák közül csupán 24. Az ugyanabban az épületben egy emelettel feljebb levő pedagógiai leánygimnázium 19 negyedikes diákja közül viszont 17 tanul tovább, köztük az osztály valamennyi munkásszármazású tanulója.

A Huba-utcai leánygimnáziummal éppen szemben, gyönyörű kétemeletes épületben laknak az „isteni megváltó leányainak kongregációjá"-hoz tartozó Salvator-rendi apácák. Az államosítás előtt övék volt a Huba-utcai iskola. A zárda egyik földszinti kis sarkában, két szobában 40 vasas ipariskolai tanulólányt helyezett el a Munkaerőtartalékok Hivatala, az egész hatalmas épület egyébként a néhány Salvator-apácáé. Az apácák most leginkább rémhírterjesztő körúton járnak vidéken, hintik a háborús konkolyt. A legtöbb szobával mit sem tudnak kezdeni, az apácazárda helyiségeinek zöme lakatlanul, unatkozva várja sorsának megjavulását.

Ha pedig az apácák történetesen itthon tartózkodnak, állandóan az iskola körül settenkednek, megpróbálnak beszédbe elegyedni a diákokkal. A tanév során igyekeztek behatolni az épületben lévő mindkét iskolába.

Ahol felvették a harcot a klerikális reakcióval...

A másodikemeleti pedagógiai gimnáziumban felvették a harcot a klerikális reakció kísérletei ellen. „Nem érdemes tovább tanulni, rövidesen jön a világ vége, azt a néhány hónapot jobb otthon, csendben, magunkba szállva eltölteni" — hordta a pedagógiai gimnáziumba a rémhireket a zárdából Kozma Ilona, egy horthysta főtörzsőrmester lánya, aki maga is apácának készült. „Ugyis miniszter lesz minden munkásból, ha nem is tanul tovább, miért akarjátok akkor magatokat még négy évig az egye-

[illegible] Sándor elvtárs főtitkár a Vasas Szakszervezet is. Itt Gáspár Sándor elvtárs beszámolóját Gerő és Révai elvtárs beszédeit hatalmas közfelkiáltással magukévá tette a Vasas szakszervezet vezetősége.

Ugyancsak kibővített központi vezetőségi ülésen beszélte meg a Pártdaños dolgozókat is be kell vonni.

gondol kell tartaniuk és ebbe az ontoktatót is, mert terrorizálta a gyermekeket a vallásórák látogatására, s a délutáni tanulókörről azzal csábította el a lányokat, hogy „privát hittan-órára" járjanak.

A pedagógiai gimnáziumban tehát a pedagógusok, szülők, diákok ébersége elhárította az apácák támadását. Annál nagyobb sikereket ért el a klerikális reakció a közgazdasági gimnáziumban. Az ok: a közgazdasági gimnázium vezetői és alkalmazottai között ott voltak a klerikális reakció megbízottai is.

... és ahol szabadon garázdálkodhatott

Az első ilyen „megbízott" volt Kollár Elvira, az iskolaépületben levő kollégium gondnoknője. Kollár Elvira, aki a „Szent szív" apácakolostorban volt évekig gazdasági vezető, állandó szoros kapcsolatot tartott a szemközt lakó apácákkal. Éjszakákon át tartó megbeszéléseken sütötték ki a különböző haditerveket: hogyan vegyék el a fiatalok kedvét a tanulástól. Kollár Elvira fekete kenyéren és langyos babfőzeléken tartotta a dolgozók gyerekeit s közben azt sugdosta a lányok fülébe: „A fehér kenyeret kiviszik Keletre." „Jólelkű" tanácsokkal igyekezett lebeszélni a lányokat a továbbtanulásról. „A magasabb iskolát úgysem fogjátok birni" — mondogatta. S bizalmas baráti körben azt sem titkolta, miért tartja alkalmatlannak a munkásgyerekeket a tanulásra. „Hiába — jelentette ki —, nincs eléggé kifinomult agyuk ezeknek a felsőbb tudományokhoz."

Kollár Elvira és az apácák találkozóit az iskolaépületben Trybek Frigyes, az intézet kapusa hozta össze. Trybek 18 évig az apácáknál teljesített szolgálatot s most is le-lecsöppen valami számára az apácák, papok pénzéből: mellékfoglalkozása szeniképfestés, s állandó megrendelői a különböző apáca- és szerzetesrendek.

De „az isteni megváltó leányai" nem tudtak volna komoly eredményt elérni a Huba-utcai iskolában, ha Kollár és Trybek közötti hangulyozta: komoly mu- elvtárs, a szakszervezet elnöke tab- hangzottakat. Az értekezleten Szabó értekezleten tárgyalták meg a Párt Központi Vezetőségének üléséin el- lasztás terheli a szakszervezet va- szervezet szélesbítését a Vasas ter- leti és üzemi szakszervezeti vezetők

egy jászberényi kis rozoga házban a nyomortól és a sok éhezéstől tudóbam megható. — Ez 13 éves volt

zottság között. Mikor a kultuszminisztérium megadta a szempontokat a beiskolázással kapcsolatban, Jobb Ferenc három hétig egyszerűen elsüllyesztette az aktát. Közönséges szabotáló módjára járt el a továbbtanulásra való jelentkezéseknél is. Mikor a diákok kitöltötték az íveket, akarnak-e tovább tanulni vagy sem, Jobb Ferenc nem mutatta meg ezeket az íveket az iskola intézőbizottságának, s ezzel megakadályozta, hogy a szülői munkaközösség, a diákszövetségi vezetők, a többi tanárok tiszta képet kapjanak az iskolában levő helyzetről. Így aztán nem is folyhatott az iskolában komoly felvilágosító munka a továbbtanulás érdekében. Jobb úr pedig az iskolai intézőbizottság véleménye helyett magánvéleményeket írogatott a jelentkezési ívek margójára. Azoknál a munkásszármazású leányoknál, akik nem jelentkeztek, sőt néha azoknál is, akik jelentkeztek továbbtanulásra, spártai rövidséggel írta oda az ív szélére: „Anyagi helyzete igen rossz, a magasabb iskolát egyébként sem bírná."

Amikor Jobb Ferencet felelősségre vonták, miért ilyen kevés a közgazdasági leánygimnáziumban a továbbtanulók száma — így érvelt: „Bizony, szomorú még a munkáscsaládok helyzete Angyalföldön, kell a pénz kenyérre. Érthető, ha a kislányok inkább állásba akarnak menni és nem tanulnak tovább." A budapesti tankerületi főigazgatóság nem volt ilyen „megértő" a hibákkal szemben. Annál kevésbbé, mert nehéz lett volna magyarázatot találni arra: miért lenne rosszabb a munkásdiákok anyagi helyzete a közgazdasági gimnáziumban, mint egy emelettel feljebb, a pedagógiai gimnáziumban, ahonnan mindegyikük jelentkezett továbbtanulásra. A tankerületi főigazgatóság az ellenség kezét kereste a hibák mögött s meg is találta azt. Kiderült, hogy a rossz eredmény „az isteni megváltó leányainak" s ügynökeiknek: Jobb Ferencnek, Kollár Elvirának, Trybek Frigyesnek

Kedves Elvtársak!

Olvastam Révai elvtárs beszámoló-

Az országos ifjúsági kongresszus kultúrversenyének budapesti díjkiosztó ünnepsége

A sikeresen lezajlott ifjúsági kultúrverseny budapesti díjkiosztó ünnepségét a MINSZ budapesti vezetősége vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Nemzeti Színházban. Az ünnepi beszédet Bánki László, a MINSZ elnökségének tagja mondja. Az ünnepségen a legjobb csoportok műsort adnak.

Az Operaház vasárnap mutatja be a „Páris lángjai"-t

A *Diótörő* hatalmas sikerű bemutatója után az Operaház most újabb egész estét betöltő balettelőadással lép a közönség elé: vasárnap mutatja be a *„Páris lángjai"* című *négyfelvonásos szovjet balettet.* A nagyszabású alkotás Vaszilij Vajnonnen, a moszkvai Nagyszínház Sztálin-díjas balettmesterének koreográfiájával és betanításában kerül színre.

A történelmi tárgyú balett az 1789-es francia forradalom idejében játszódik. Zenéjét Aszafjev, a kiváló zeneszerző-esztéta szerezte. Szovjetunióbeli bemutatója 1932-ben volt a moszkvai Nagyszínházban, ugyancsak Vajnonnen koreográfiájával.

A rendkívül nagy feladatot jelentő balett bemutatójára próbák hosszú sorozatával készült az Operaház. A „Páris lángjai" előadása nemcsak az egész tánckart mozgósította, hanem az énekkart is. Van olyan jelenete, ahol egyszerre háromszáz szereplő tartózkodik a színpadon. Az öt színpadkép díszleteit Fülöp Zoltán, a jelmezeket Márk Tivadar tervezte. A zenekart Kenessey Jenő vezényli. A balettet párhuzamos kettős szereposztásban tanulták be.

Nagy sikerrel zárult a „Vidám Budapest"-akció első napja

Budapest valamennyi kerületében csütörtökön rendezte a Fővárosi Népművelési Bizottság a „Vidám Budapest"-akció első nagysikerű napját. A délelőtt gyermekeké volt. Megtelték a mozik, terek kacagó, vidám kicsinyekkel.

Az *1. kerületi* úttörők közül 300-an moziba mentek, a többiek a Városmajorban kínálkozó szórakozási lehetőségeket választották. Mintegy 800—900-an a várkerti kioszknál nézték végig a bábszínház előadását.

A *Láng Gépgyár* bábjátékosai a XIII. kerületi Gyöngyösi-térre mentek. Itt adtak műsort a kerület úttörőinek. A *IV. kerületben* az Április 4-téren az MNDSZ központi bábcsoportja játszott. Műsorukat, az „Aranyhalacská"-t és az „Aranytallér"-t a felnőttek is gyönyörködve nézték. Ujpest úttörői az egyéb vidámságok mellett a Tungsram-strandján töltötték el a szervezet szimfónikus zenekara, az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete központi kórusa, tánccsoportja szerepelt nagy sikerrel. A Károlyi kertben a MAV fúvószenekara szórakoztatta a közönséget. A *Hunyadi-téren* nagy tömeg előtt a Fővárosi Operettszínház művészegyüttese részleteket adott elő Dunajevszkij „Szabad szél" című nagyoperettjéből, majd a VI. kerületi tömegszervezetek kultúrcsoportjai szórakoztatták az egybegyűlteket. Kitűnő műsor színhelye volt a *Népliget* is. Tapsviharokkal köszönték meg a Ganz Vagongyár, Siemens Művek, a Csepeli Papírgyár és a Pedagógus Szakszervezet kultúrcsoportjainak felépését a nézők.

Magyar vonósnégyes sikere

[illegible] Magyar-

[illegible] takarékossági mozgalomról szóltunk — ki kell emelni a szakma néhány ifjúját. A Fehéremberipart NV-nél Mérő József ifjúsága évi 4 millió forint megtakarítást jelent. (Egy-egy ingnél 13 cm anyagot takarít meg a szabásminták ujítása felletkeléséve[illegible].)

EGY DOLGOZÓ ANYA LEVELE

„Azonnal kiiratttam a két gyereket a hittanról"

Emelkedik az egyéni versenyzők száma, szélesedik az anyagtakarékossági mozgalom

A RUHÁZATI IPARBAN

A kész ruha minősége állandóan javul, választéka bővül. A kormány intézkedése értelmében június 1 óta a szövött- és kötöttáruból készült gyermekruha cikkek ára 15—20 százalékkal olcsóbbodott, de tavaly óta jelentősen estek a tavaszi, nyári felnőttruhák árai is. Ha a ruházati iparunk rosszul dolgozna — mindez nem valósulhatott volna meg. A ruházati ipar erőteljes fejlődésének is a verseny a motorja.

3 hónap alatt 148 ezer forint értékű anyagot takarított meg a Fehérneműipari NV

Március végén a ruházati iparban a dolgozóknak csak 46 százaléka állt egyéni versenyben, május elsején már 71 százaléka, azóta pedig egész sor üzemben ez a százalékszám még emelkedett. A Férfiruhaipari NV-nél például áprilisban 80, május 1-én 83, ma 89 százalék az egyéni versenyzők száma.

És most nézzük meg a versenyeredményeket, a versenyvállalásokat.

A Fehérneműipari NV 3 hónap alatt 148.795 forint értékü anyagot takarított meg.

(Helyes szabászati osztályozással, melyet Rockenstein Györgyné, technikus és Dékán János vállalatvezető kezdeményezett.) Az eredményen fellelkesedve: Tóth Lászlóné komplexbrigádot alakított. Júniusi célkitűzésük: 10.770 méter anyagmegtakarítás, 90.502 forint értékben.

A kezdeményezésekre hamarosan megjött a válasz. A Férfiruhaipari NV szabászai vállalták, hogy egyhónapi nyersanyag-megtakarításból egynapi anyagszükségletüket fedezik. (Ez évi egymillió forint megtakarítás lenne.) De e felajánlások nyomán már a kézzelfogható eredmények is mutatkoznak: középnagyságú felöltőnél a hivatalosan felhasználható anyag 2.56 méter. Ujfajta, jobb beosztású szabásrajzzal az NV szabászai már 2.51 méterből hozzák ki a kabátot. Típusöltöny bélésénél ugyanilyen módszerrel 4.5 centimétert takarítanak meg, a ballonkabátnál pedig a hulladékot 3.5

lizmus építésének kommunista módszere, nem pedig rövidlejáratú kampány.

Szervezettebb munkamódszerátadást!

A Férfiruhaipari NV pártszervezete és üzemi bizottsága rendszeresen megjelenő üzemi röplapokkal is szélesíti, népszerüsíti a versenyt.

Sokat levon azonban a vállalat jó munkájának értékéből az, hogy sok az igazolatlan hiányzás, s egy-egy hiányzás 30—40 dolgozó munkáját veti vissza. Ez ellen a vállalatvezetés és a pártszervezet nem harcol kellő erellyel. Emellett sorozatos normalazítások történtek. Igaz, hogy a 100 forint munkabérre eső termelési érték a ruházati iparban januártól áprilisig 1670 forintról 1915 forintra emelkedett (a Férfiruhaipari NV-nél is hasonló arányban emelkedett) — de a 13—24 százalékos normalazítás, amelyet éppen Hegedüs István vállalatvezetőhelyettessel az élén, Vogel Ferenc normafelelős és Várkonyi Géza főtechnikus követtek el — veszélyezteti nemcsak az üzemnek, hanem az egész iparágnak további eredményeit.

Elsősorban a vállalatvezetők érdeme, hogy

jónéhány üzemben sztahánovista iskola indult.

Papp Imre szabász, Manulescu Sándorné, Török Ilona sztahánovisták szervezetten, rendszeresen átadják új munkamódszereiket. A munkamódszerátadási mozgalom azonban nem eléggé szervezett.

A ruházati ipar márciusban, áprilisban túlteljesítette tervét. A májusi eredményekről még nincs összefoglaló kimutatás. De a részletadatok azt mutatják: egyes gyárak — például a Gyermekruhaipari NV, a Debreceni Ruhagyár stb. — lemaradtak a terv teljesítésében. Elsősorban azzal függ ez össze, hogy a verseny egyenlőtlenül fejlődött az iparon belül, nem fejlődött ki valamennyi üzemben. Ezekben a lemaradt üzemekben kell elsősorban javítani a verseny szervezését.

Termelőcsoportjainkban egyre több fiatal tesz felajánlást az ifjúsági kongresszus tiszteletére

Termelőcsoportjainkban a növényápolási munka elvégzését gyorsítja a munkaverseny fejlődése. A legszebb eredményeket azokban a csoportokban érik el, ahol megvalósították az egyéni teljesítmények szerinti elszámolást. Igy értek el jobb eredményeket a szabadságfalvi „Uj élet" termelőcsoportban és a turkevei „Harcos" termelőcsoportban, ahol naponta kijelölik a munkaterületet. Szabadságfalván ketten is elérték a 240 százalékot: *Merena* Ferenc és *Papp* Béláné. Turkevén *Vad* Erzsébet egyéni versenyre hívta a csoporttagokat és vállalta, hogy állandóan 150 százalék felett teljesít. Máris 190 százalékra emelte teljesítményét.

A fokozódó verseny megteremti a magasabb terméseredmények biztosításának lehetőségét. Különösen jó eredménnyel folyik a magasabb terméshozamért indított mozgalom *Békés* megyében, ahol 53 csoport vesz részt a 200 mázsás cukorrépa-termésért. 51 csoport az 50 mázsás csöves kukoricatermésért folyó mozgalomban. Javulnak az eredmények *Hajdu, Szolnok, Fejér* és *Csongrád* megyékben is.

Az új ifjúsági szövetség közeli megalakulásának tiszteletére egyre több termelőcsoport fiataljai tesznek felajánlást és teljesítményük napról napra emelkedik. A cukorrépa kapálásában 140 százalékot teljesített a *hajdúböszörményi* Vörös Csillag termelőcsoport ifjúsági brigádja. A *barabási* Kossuth tszcs „Rákosi" ifjúsági munkacsapata 170 százalékra teljesítette a kapálási munkákat, a Vörös Csillag munkacsapat 160 százalékot ért el.

A MINSZ elnökségének felhívása a dolgozó parasztfiatalokhoz,

az aratás, a cséplés, a terménybegyüjtés feladataival kapcsolatban

Dolgozó parasztfiatalok, legények, lányok!

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége alakuló kongresszusára való felkészülés idején dolgozó parasztságunk az ötéves terv első aratására készül.

Az ifjúsági szövetség falusi szervezeteinek az elkövetkező hetekben a főfeladata az, hogy a dolgozó parasztifjúság tömegeit az aratás, a cséplés, a terménybegyüjtés sikeres végrehajtására mozgósítsa.

Falusi szervezeteink minden erejükkel vegyenek részt a betakarítás és a begyüjtés munkájában. Agitációs csoportjaink, aktivistáink végezzenek az ifjúság körében egyéni agitációt, kapcsolódjanak be kisgyülésekbe, mozgósítsák a munkavállaló fiatalokat, hogy az aratási és cséplési munkákra leszerződjenek.

Dolgozó parasztfiatalok! Járjatok élen, hogy szüleitek földjén és saját földeteken az aratási munkákat idejében elvégezzétek. Az aratás, a hordás, a cséplés idején használjatok ki minden napot, minden órát, minden munkaerőt. Kellő időben kezdjétek meg az aratást, törekedjetek, hogy ne legyen szemveszteség. Szervezzétek meg minden faluban az önkéntes ifjúsági brigádokat, amelyek szükség esetén az aratással késlekedők, a szabotáló kulákok földjén a gabonát learatják.

Ahol lehetőség van rá, alakítsatok a cséplőgépeknél ifjúsági brigádokat. Végezzetek felvilágosító munkát és járjatok elől ti is jó példával, hogy az aratás után közvetlenül megtörténjék a tarlóhántás. Tegyétek ünnepélyessé kultúrműsorral, a raktárházak feldíszítésével az első gabonaszállítást és köszöntsétek a begyüjtést megkezdő és legjobban teljesítő gazdákat.

Dolgozó parasztfiatalok, termelési őrszemek! Ezekben a hetekben az eddiginél is nagyobb éberséggel járjátok a határt, a legjobb fiatalokkal erősítsétek meg az őrszemmozgalmat, szervezzétek meg minden faluban az önkéntes figyelőszolgálatot és a tűzőrséget.

Akadályozzátok meg, hogy az ellenség akár a lábon álló gabonában, akár a keresztekben, vagy a közös szérűkben kárt tehessen.

Termelőszövetkezeti csoportok és állami gazdaságok fiataljai! Minden erőtök latbavetésével dolgozzatok a betakarítás, a begyüjtés sikeréért. Őrizzétek fokozott éberséggel dolgozó népünk jövőévi kenyerét. Fejlesszétek tovább a munkaszervezettséget, mutassatok példát a szocialista munkaversenyben.

Gépállomásokon dolgozó fiatalok! A cséplési munkák jó megszervezésével, a gépek állandó karbantartásával, az állási idő csökkentésével, az idő gazdaságos kihasználásával harcoljatok a nyári munkák sikeréért.

Dolgozó parasztfiatalok, legények, lányok! Az aratás, a cséplés, a terménybegyüjtés feladatainak végrehajtásában való részvétel az első megbízás, amelyet a Párt ad új forradalmi szervezetünknek, a Dolgozó Ifjúság Szövetségének.

Kövessétek ebben a munkában is az üzemeinkben, gyárainkban a többtermelésért harcoló ifjúmunkás testvéreiteket és munkátok eredményeivel bizonyítsátok be, hogy a dolgozó magyar ifjúság Pártunk és Rákosi elvtárs útmutatásait híven követve — helytáll a szocializmus építéséért, a békéért folyó harcban.

Magyar Ifjúság Népi Szövetsége elnöksége

Kibővített vezetőségi ülésen tárgyalják meg a szakszervezetek

a Párt Központi Vezetőségének határozatait

Prospektus

Trybek Trigyes:
Transcelektro,

1963. M. H. Krch.

Prospektus

Trybek Trigyes:
VN-16 Transzlekt-
ro.

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Trybell Trigyes
Technoimpex

1963. M. H. Hich.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tiry Péter festő
művésze

KÖZALKALMAZOTT

1984 ÁPR

1021

Egy kiállítás margójára

● Tárlatot rendezett Tiry Péter festőművész képeiből az MN ÉPTI szakszervezeti bizottsága. A fiatal festőművész alkotásaiban bizonyságot tesz a természet szeretetéről. Műveiben a természet rejtett fényeit és formáit dolgozza fel, amelyeket az emberi szem csak mikroszkóp segítségével láthat. Tiry Péter a Képzőművészeti Főiskolán Kokas Ignác növendéke volt. 1980-ban Derkovits-ösztöndíjat nyert.

Tudvalevő, hogy a Ferihegyi légi kikötő nem a főváros szívében van, Újpestről, Békásmegyerről vagy éppen Örmezőről bizony másfél órát is metrózik, buszozik a kijáró dolgozó. De elég kevesen ingáznak ide Budapestről, a többség a peremkerületekben, meg a környező községekben lakik. Drávucz Erika mondja: *tavaly már oly égető volt a létszámhiány, hogy újsághirdetés útján toboroztak új munkaerőket.*

— A parancsnok igényes és követelményt támasztó — folytatja a csoportbizalmi —, és mi is azon fáradozunk, hogy *erősödjön a közösségünk.* Vannak közös rendezvényeink, együtt dolgozunk és tanulunk, néha összejöveteleket, kirándulásokat is szervezünk.

Mikola Tünde felejthetetlen, hangulatos programokra emlékezik.

— Minden évben a határőrség megalakulásának évfordulóján a Vám- és Pénzügyőrség és a Pannónia Vendéglátóipari Vállalat helyi dolgozóival *sportdélutánt* rendezünk. Külön fociznak a lányok, külön a fiúk. A MALÉV-nek van itt egy modern sporttelepe, oda megyünk. Mi csak *„pacal kupának"* hívjuk a találkozót, mert este a meccsek után a pannóniások csodálatos pacalt főznek.

Híresek a ferihegyi lányok nőnapi, nőnap utáni összejövetelei is.

— Ez a közösségi szellem a munka során különösen érezhető. Amikor megjöttek tavaly a hirdetésre az új lányok — mondja Tóthné Kincses ezerötszáz forintot költöttem.

Annak ellenére olvasók, könyvgyűjtők mindannyian, hogy talán végleg túl vannak az iskolarendszerű oktatás „csábító" nehézségein. Ha iskolában már nem is, de *a munkahelyen rendszeresen tanulnak*, képezik magukat. Ehhez ad jó lehetőséget az igényes politikai oktatás. Erről a bizalmi beszél.

— Három oktatási csoportra osztottak fel bennünket. Az alapfokúra a fiatal lányok járnak, a marxista középiskola tananyagát tanulja a második csoport, a harmadik pedig kéthetente a magyar munkásmozgalom történetét.

Az ablakokon át behallatszik egy repülőgép sivító hangja. Hirtelen kitágult a kis szoba és itt vannak előttünk a lelkes határőrök, a biztos szemű vámőrök, aztán utasok jönnek csinos, formaruhás kísérővel, pilóták beszélgetnek az egyik sarokban. Zsibong a tágas várócsarnok.

Danyi József

Truzsinszky Valéria

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 APR 4-i
PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1021

KÖRTÁNC

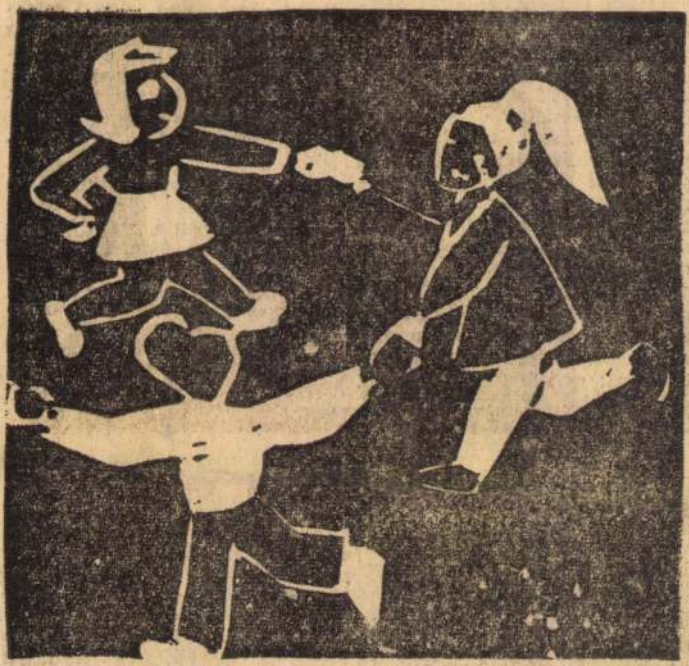

Részlet Truzsinszky Valériának, a váci Árpád úti általános iskola VIII. osztályos növendékének — a városi rajzversenyen — díjat nyert grafikájából.

motorja egyenletesen
nyújtózkodott kissé,
az ülés támlájához
Szorongása elmúlt, a
hatatlan levegő behó
ratának.

Lassan előrenyomta
kormányt. Amint a gé
kedni kezdett, a föld
öltözött. Erdők, dom
völgyek, házak és fal
talk ki a sima látóhatárból és sodródtak visszafelé. A tárgyak futása meggyorsult, feltűnt a repülőtér, himbálódzott, megszilárdult, a kerekek súroltálk, csiszolódtak rajta, aztán újra a földön állt. Feje még tele volt motorzúgással, tagjaiban ott remegett a gép remegése. De az öröm akkor is öröm: győzött! A természet és a gép hű társává szegődött, hogy megvédelmezhesse a földet, amelyre felesküdött.

★

A szorongás akkor is szorongás, ha nem mondja ki az ember. Magának sem merte volna hangosan bevallani, hogy fél, amikor az első harci bevetésre indult. A földről gyakran látott már német repülőgépeket, de más alulról, biztonságos helyről nézve, és megint más odafenn, lőtávolságon belül.

1943. május 12. Délelőtt. Az első bevetés. Ami mégis biz-

[illegible] egyenletes zugásában is jól hallotta a gépfegyver ropogását. Szürke pamacsok nyíltak ki a Fockewulfe-ok előtt. Balra szűkített forduló, zuhanórepülés. Az újabb támadásra már nincs idő.

S néhány perccel később, újra a földön:

— Jól van, Szergej, bátran viselkedtél!

Ez volt az első tűzkeresztség.

★

Aztán megszokottá vált a harci bevetés.

1944. augusztus 24. Nyolcan startoltak a repülőtérről. S néhány perc múlva tizenhat Fockewulfe-val találták szembe magukat. Kettő egy ellen. Mindegy. Már nem volt visszakozz. Kiválasztotta a hozzá legközelebb esőt, és mint a zsákmányra éhes madár csapott le az alant repülő gépre. Már-már úgy tűnt, könnyű prédája lesz, de a német gépe

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR HÍRLAP
1971 MÁR 30

Trunkó Barna

1021

Mit is nem reklámoztunk még ezzel a figurával. (Trunkó Barna rajza)

... — tárgyat, eszmét, álmot, vé-
leményt és előítéletet, mindent,
amit csak el lehet adni a világ-
piacon. Személy szerint *hozzád*
fordul a mammutcég, a te kényel-
med érdekli a nagyvállalat igaz-
gató tanácsát, és ha olvasod a
hirdetésüket, jó érzés tölt el: tö-
rődnek veled, leveleznek veled,
figyelnek rád, érdekled őket, gon-
doskodnak rólad.

A reklámhullám nemcsak a té-

el. A családlátogatási naplók terminológiája ezt a „törődik vele, iskolai munkáját ellenőrzi" megjegyzéssel, pozitívumként szokta elkönyvelni. Az együttes élmény hiányáról viszont nem szól, mert belátó-megértő, mert többnyire maga is szülő lévén, belülről is ismeri a nehézségeket, s mert az előírt, időszakos „magánlaksértés" a pedagógusnak sem „pünkösdölő".

Így a hétköznapok. És vasárnap, amikor végre együtt van vagy együtt lehetne a család? Maguk a gyerekek így vallanak erről:

„Mi hárman vagyunk a családban, apu, anyu és én. Csak vasárnap vagyunk össze. Apu vasárnap reggel olvassa az újságot. Délelőtt segítek takarítani. Feltörlöm a padlót és felsöprök. Délben ebédelünk. Segítek a mosogatásban. Pihenés, alszom. Utána nézzük a

urb j
azóta

Ism
lami
szem
baniz
váltá
erőte
Tudo
is id
látás

emancipáltsági érvek
azt is, hogy a napközi szükséges, de a férőhelyhiánytól kezdve számos nehézséggel küszködve épp csak kényszermegoldás.

Ha a mindenestül az iskolának átutalt gyerek sótlan, diétás élmény-étrendjét nem fűszerezik az otthoni ízek, fejlődő személyisége torzul, szegényül, károsodik. Nem tudnánk ezt? Dehogynem. Mindenki tudja. De hát akkor miért nem keresünk valamilyen megoldást?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 FEB 22

1021 TRUNKÓ

Alkalmazott művészet

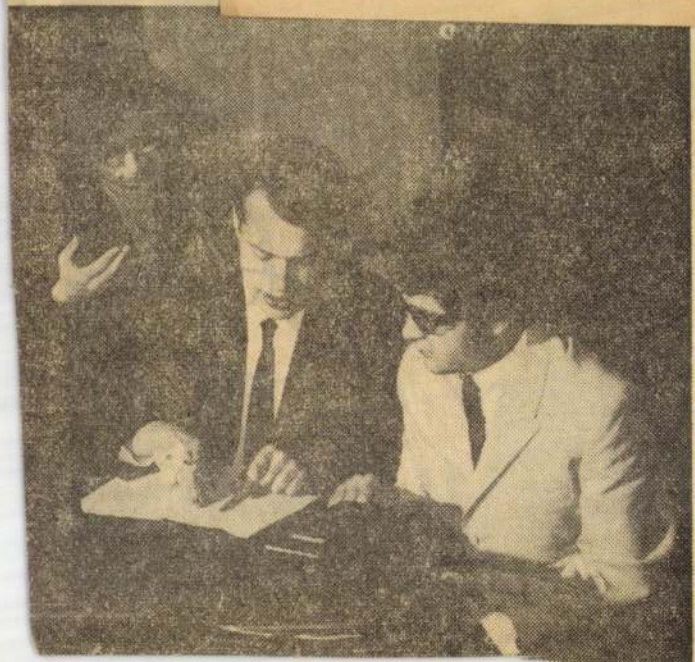

Trunkó Barna

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

EGYETEMI LAPOK

1021

Trunkó Barna grafikája

Trugly László

Trugly László okl. mérnök, épí
tési váll., XI. Horthy Miklós-út 72
258-354

483

Bptávb 1940 szept.

Trummer Imre, építész

A szövegben említett nevelési központok szerzői:

Halásztelek — Építész: Trummer Imre (Pest megyei Tanácsi Tervező Váll.)

Halásztelek — Építész: Trummer Imre (Pest megyei Tanácsi Tervező Vállalat)

Magyar Építőművészet, 1986. 2. 25-old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNANTULI NAPLÓ

VILÁ

DUNANT

NAP

1963. MÁJUS 16.
CSÜTÖRTÖK

AZ MSZMP BARANYA MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A

XX. ÉVFOLYAM, ÁRA: 50 FILLÉR

Gazdasági internacionalizmus

Szűkebb körben ismeretesek csupán megyei iparunk KGST kapcsolatai, pedig mi is részt vállaltunk a szocia-

kell importálnunk. Nehéz geinket látva a Szovjetunió — Barátság olajvezetéken l resztül nyersolajjal. Csehsz

„SZOBROT ÁLL“

a kislány a mohácsi parkban lévő üres szobortalapzaton. Kevés a szobor a városban, mégis üresen áll az a talapzat, pedig ide illene Trukli János mohácsi születésű, aranyéremmel kitüntetett géplakatos-mester (az első munkásszervezők közé tartozott) Argentinában készített, jelenleg Mohácson, a közönségtől elzárt múzeumban őrzött kovácsoltvas sas szobra. Korrózióvédelmét kellene csak megoldani.

Trummer Imre, építész (Pest m.-i Tanácsi Tervező Vállalat
Forrás Áruház, Monor.

1.) Folytatás

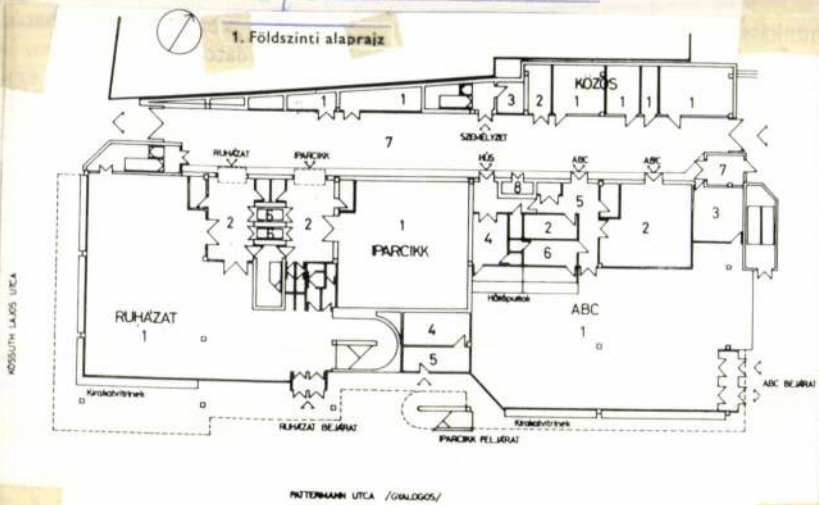

Magyar Építőművészet, 1984. 4. 36-old.

Trumpner Imre, építész (Pest m.-i Tanácsi Tervező Vállalat 2.) Folytatás.

2 Forrás Áruház, Monor.

2. Az áruház déli homlokzata.

3. Nyugati homlokzat. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1984. 4. 36-old.

HIRLAPIRODA
CEGLÉD, Kossuth-tér 4.

Trtina András

festő

Csapó József

debreceni tiszti

orvos (XVIII. 4)

rézm. archépe.

Festette fenti, a rézmetszőnevé nincs

a metszetben

repr.

Zoltai Lajos dr.:

A régi Debrecen rób.

Debreceni Képes

Kalendárium 1937.

kaugyi vitat.
ámos helyen a dön
szervezeti részvétel
jelölésére vonatkoz
tisztában azzal, h
k *a dolgozó érdeké*
etnek, *képviselhetik*
a munkaügyi dön
részéről a gazdasá
gtanácsos az eljárá
épét tölti be, és u
lgozó oldaláról a
ik tagja mint „ügyvéd szerepelne. Mindez
csak a törvényességet erősítené, hanem jobb le-
séget adna a méltányosság alkalmazására is,
l a dolgozó munkáját és körülményeit közvet-
l ismerő szb-tag képviselné a dolgozót.
színházi területen jelenleg *nem működik egyet-*
zínháznál sem a jogsegélyszolgálat. A SZOT el-
égének közelmúltban közzé tett állásfoglalása
nt pedig erre már a színházaknál is volna le-
ség, és egyes színházaknál — mint például
zeti Színház, Népszínház — a feltételek és az
is megvan. A Művészeti Szakszervezetek Szö-
ge viszont központilag *valamennyi szakszerve-*
tag számára működtet jogsegélyszolgálatot.
ndenesetre *nagyobb jogpropagandával* segíthet-
a színházak munkaügyi döntőbizottságait. A
rális terület egyértelműbb jogi szabályozásá-
illetőleg a *joghézagok megszüntetésével* csök-
ni lehetne az úgynevezett „*próbaperek*" szá-
A Színházi Dolgozók Szakszervezetének elnök-
ebben a helyzetben a dolgozókat közvetlen kép-
ettel igyekszik segíteni, a munkaügyi döntőbi-
ágok munkáját, az ügyintézési határidők meg-
sát pedig a jogszabályok gyors és szakszerű ér-
ezésével és állásfoglalásaival igyekszik támo-

Dr. Németh László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MÁR.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Bettina Truninger

1021

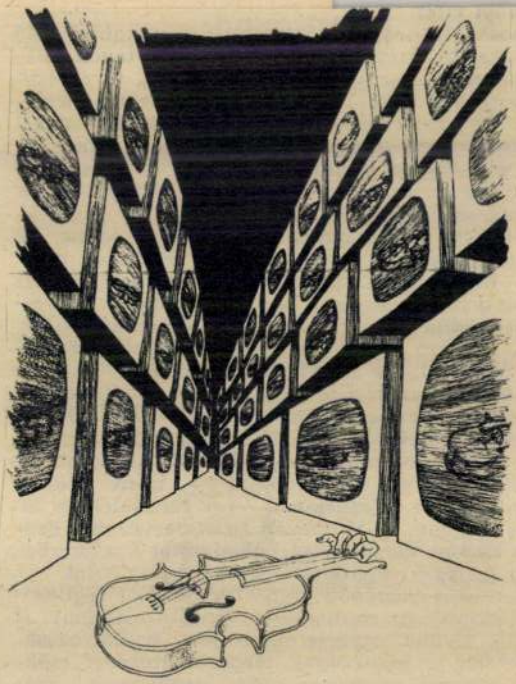

Bettina Truninger rajzai

Trtina András

festő.

1792. Művl: Csapó József orvos-doktor mellképe, ily cinű mika előtt. Uj Füves és Virágos magyar kert... Csapó József Medicinae Doctor ... által. Második nyomtatás. Pozsonyban és Pesten. 1792. Aláírás depinxit Andr. Trtina.

Szilágyi István. Adalék a magyarországi képző-művészek névsorához. Történelmi Tár. 1880. évf. 166. l.

Papp László felvétele

ÁNCHÍD

i lettek testté ebben a hídban, amely Keletet és Nyugatot
l a téllel, amely valaha hosszú hónapokra elvágta egy-
közvetít minden népeknek, de a legfőbb kultúra ő maga :
a géniusz alkotása

a magyar színtársulatot s egyedül vesz részt a reformkor legnagyobb írójának temetésén, halóporában is legbecsületesebb kalauza lehet külföldi vendégeinknek a főváros megismerésére. S a nagy átalakulás epikusa : Tormay Cécile, sok nyelvre lefordított remekművével, a *A régi ház*-zal. A Régi Ház szimbólum : egy család, három nemzedék élt benne. Mikor csákány fogára kerül, akkorra már új szél fúj a Duna partján. Hogyan alakul át — erőszak nélkül, csöndesen, mert természetesen — Buda és Pest polgársága modernné és magyarrá : ez ennek a gyönyörű könyvnek a tartalma. Választ ad az idegen sok-sok kérdésére, többek közt arra is, hogy mivel változtatták vissza a magyarok magyarrá a török hódoltság után mesterségesen elidegenített városaikat. S ebben a válaszban benne van csaknem minden, amit még kérdezni lehet a magyar földtől. »A magyar rög

Trummer Imre, építész (Test.m. i Tanácsi Tervező Vill. B.) Folytatás
Tavrás Áruház, Monor.

Magyar Építőművészet, 1994. 4., 37 old.

4. Emeleti alaprajz
1. Iparcikk eladótér, 2. Iparcikk rakták, 3. Ruházati eladótér, 4. Ruházati raktár, 5. Előtér, 6. Teherlift, 7. Mosdó, W. C., 8. Fedett terasz

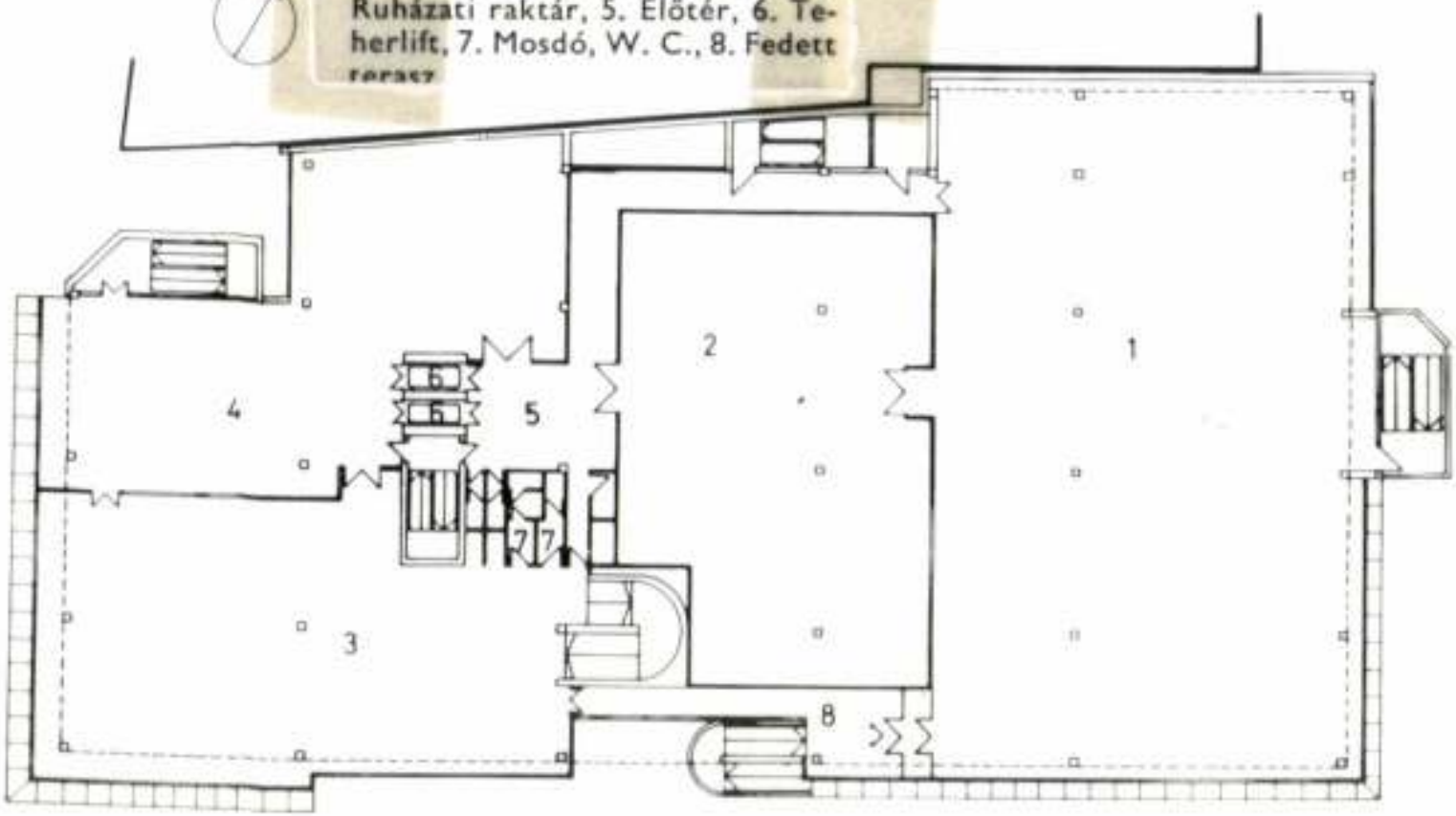

1/2

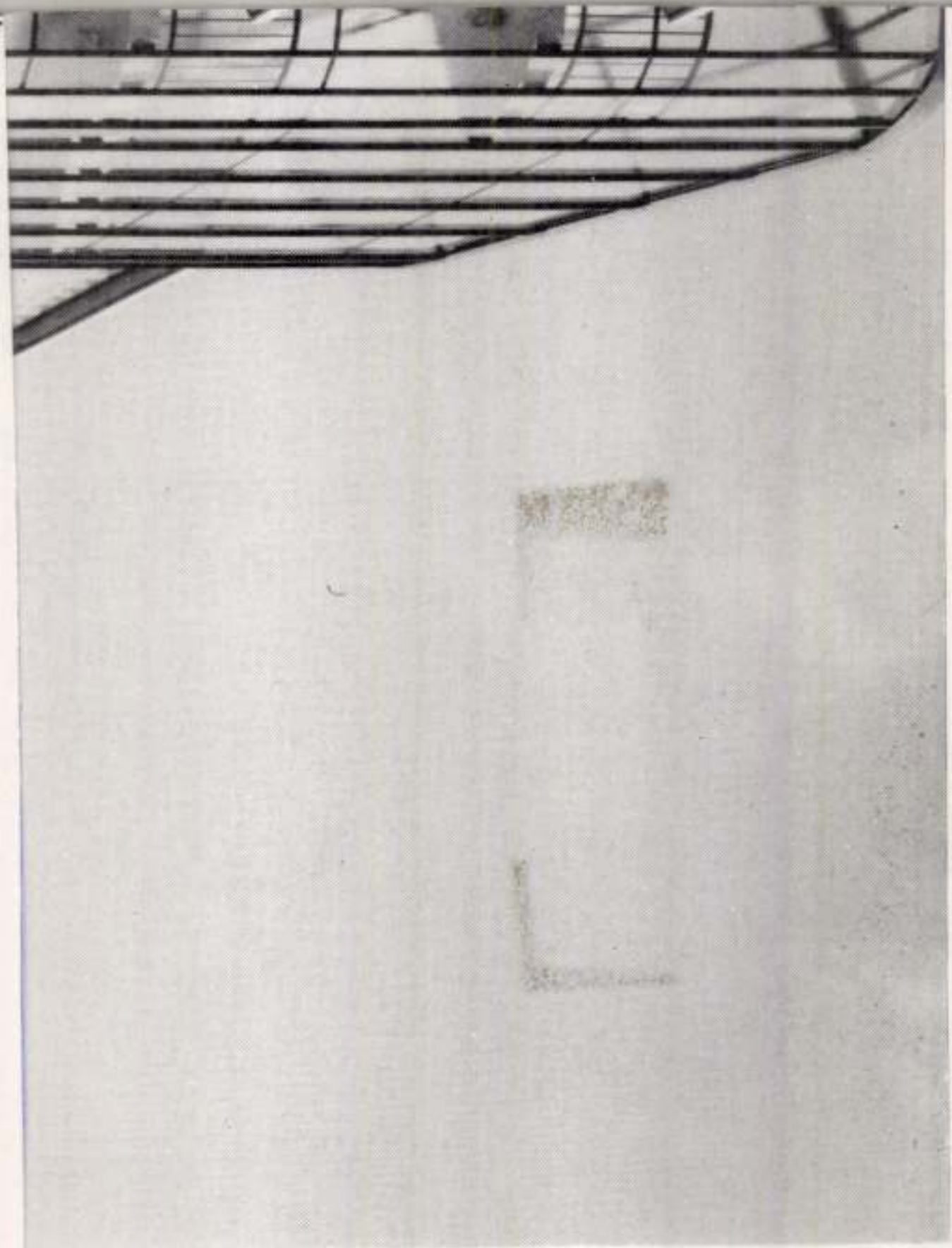

Trummer Imre, építész / Pest m. i Tanácsi Tervező Vállalat 4. / Folytatás.
Forrás Ánsúhász, Monor.

5

5. Homlokzatrész

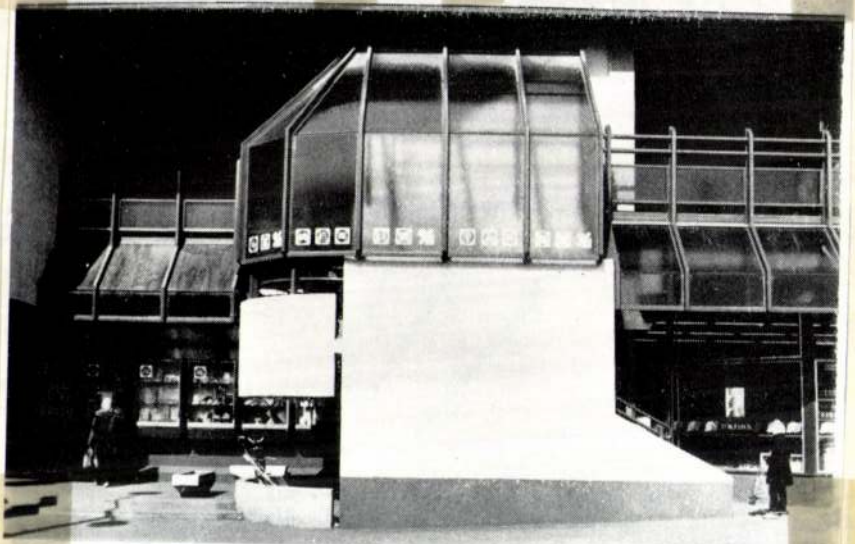

Magyar Építőművészet, 1984. 4., 37 old.

Trummer Imre, építész, Pest mi. Tanácsi Tervező Vállalat 5.) Folytatás

Forrás Áruház, Monor.

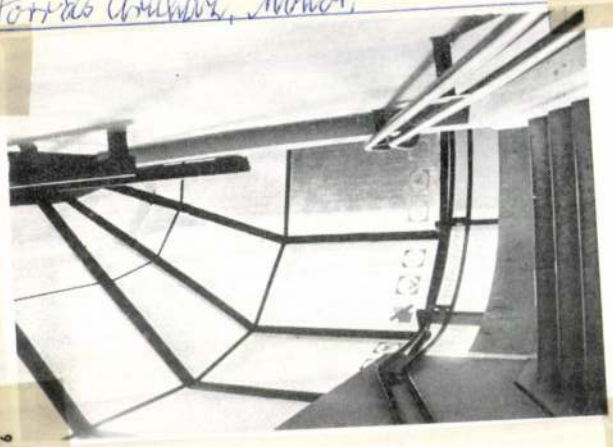

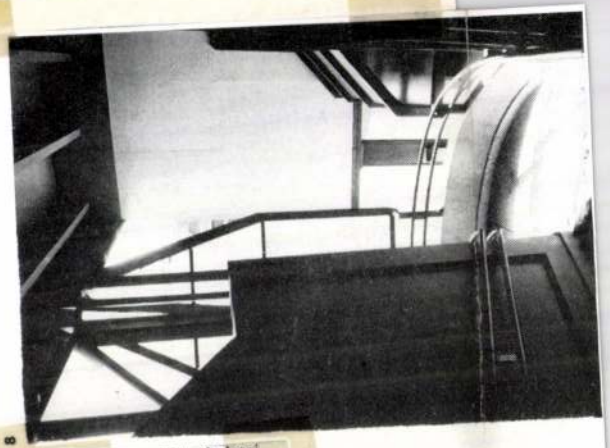

6—8. A lépcsőház részletei

Magyar Építőművészet,
1984. 4., 37-old.

./.

MŰTÁRGYPIAC

Eladó a Turck-gyűjtemény

Csaknem ezer tárgyat kínált megvételre a BÁV aukciós részlege a múlt héten; az eredményekből ítélve meglehetősen mérsékelt sikerrel. Ez nem igazán meglepetés: a gyenge-közepes minőség elhelyezése a piacon mostanában láthatóan gondokat okoz a kereskedőknek. Márpedig a BÁV hatalmas terjedelmű anyagának zöme ebbe a kategóriába tartozott. Ezért a tételek jelentős része vissza is maradt; de még az elkelt anyag túlnyomó hányada is csak a kikiáltási ár környékén talált vevőre.

A mennyiség és a minőség közötti összefüggésekről e héten a Kieselbach Galéria festményárverése kínál majd alkalmat további elmélkedésre a gyűjtők számára. Egészen más szempontból persze, mint a BÁV legutóbbi négynapos aukciója. Kieselbach ugyanis ezúttal mindössze 86 képet aukcionál; a szokatlanul csekély számú kollekció azonban jó néhány kapitális darabot tartalmaz. Az eladásra vitt anyag egyébként egyetlen kézből származik: eddigi tulajdonosuk, bizonyos *Helmut Turck* a magyar festménypiac egyik legnagyobb vásárlója volt a rendszerváltást követő időszakban. Amennyire tudni lehet, a német számítógépes szakember most gyűjtőként és befektetőként kivonul a magyar műtárgypiacról, mivel más országban folytatja majd szakmai tevékenységét.

A most kalapács alá kerülő anyag megtekintése mindenképpen tanulságos. Leginkább talán annak a következtetésnek a levonására készteti az embert, hogy az elmúlt 10-14 évben egy jó szemű (vagy jó szakértőkre hallgató), továbbá vastag pénztárcával megáldott gyűjtő igen komoly értékeket halmozhatott fel vi-

Szőnyi István Zebegényi dunakanyar viadukttal című képe millió forintos kikiáltási áron várja a vevőket

magyar műtárgypiacon. A Turck-gyűjtemény (egy részének) mostani elárverezése egyben persze arra is utal, hogy a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján felbomlott korábbi magángyűjtemények romjain gyorsan felépített, kiváló minőségű kollekciók szétesésének, „újrafelosztásának" folyamata valószínűleg mostanában kezdődik meg. Hiszen Turck már nem az első külföldi, aki mostanában felhagy nálunk a gyűjtéssel, és nyilván nem is az utolsó; igaz, helyüket szinte azonnal új, „erőskezű" gyűjtők foglalják el. Mindenesetre a magyar galeristák most nyilván elmorzsolnak egy könnycseppet a szemükben, hogy egyik legkedvesebb vevőjük végleg távozik. A gyűjtők viszont vélhetően kevésbé boldogtalanok, mert hiszen reményeik szerint sok kvalitásos kép bukkanhat fel újra a piacon.

lesz a fogadtatása a vásárl
rében olyan műveknek,
lyeknek többsége a legutó
évben egyszer már kalapá
került, és többnyire jó árat
Bizonyos azonban, hogy –
a Vaszary-, a Vörös Géz
Kunffy- és a Kádár Béla-gy
– az alkotónként 6-8 darabos
lekcióból most alaposan bev
rolhatnak. A Vaszary-képek
tája különösen „ínycsiklan
lehet a pénzes gyűjtők szám
a nagyméretű virágcsendélet
tájak kikiáltási ára 8 és 18 mil
forint között mozog. Tizenh
rommillióért kínálják Rippl-R
nai korai, fekete korszakából
származó pasztelljét, és 4,5 milli
óért Farkas István Párizsban fes
tett Ülő nőjét. Az aukció legma
gasabb kikiáltási árát egyébként
Paál László 1871 körül készült
műve esetében állapították meg
Az említett kép 29 millióról vár
a pénteki licitet.

Truck-gyűjtemény

ZDASÁG

2003. MÁJUS 12., HÉTFŐ

ek az árokpartról

at kormányzati segítségre vár

FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

gű tejet már csak a borjú ihatja

nelése közel har-
erül, ám csak tíz-
ó el a külpiaco-
llett ugyan a te-
ék 200 millió li-

millió liter felesleges tej a piacon. Ennek „kezelése" a kormány feladata lenne. Sirman Ferenc szerint a takarmányozás változtatásával már nem csökkenthető a termelés. Ezért várhatóan az állományt

A héten drágul, októbertől olcsóbb lesz a földgáz

MTI-JELENTÉS

Csütörtöktől, vagyis május 15-étől a földgáz ára a lakossági fogyasztóknál 12 százalékkal, míg az egyéb fogyasztók körében 15 százalékkal emelkedik. A gázár emeléséről az idén januárban döntöttek – azzal, hogy csak a fűtési szezon végén, azaz május 15-ével emelik meg a gázárakat.

A lakosságnak ugyanakkor csak október 1-jéig, vagyis az újabb fűtési szezon előtt kell a 12 százalékkal magasabb gázárat fizetnie. A gazdasági minisztérium tervei szerint ugyanis október elsejétől az egységes lakossági árat a fogyasztástól függő, úgynevezett tömbtarifa váltja fel.

Az első tömb az a kör, ahol a fogyasztás nem haladja meg az ezerötszáz köbmétert évente – a fogyasztó háztartások 53 százaléka idetartozik. Itt a májusi 12 százalékos emelést hat százalékra mérséklik. A második tömbbe az ezerötszáz és háromezer köbméter közötti fogyasztók tartoznak, akik számára az áremelés mértéke nyolc százalék lesz. A háromezer köbméter fölötti fogyasztókat a kompenzáció már nem érinti, így azoknál a 12 százalékos áremelés érvényesül.

A háztartások mindössze tíz százaléka kerül a harmadik tömbbe, ahol az éves fogyasztás eléri vagy meghaladja a háromezer köbmétert.

A magyar háztartások átlagos éves fogyasztása kétezer köbméter. A kompenzációt úgy kell számolni, hogy ezerötszáz köbméteres fogyasztásig minden esetben hat százalékkal kell többet fizetnie a lakosságnak, az e fölötti gázmennyiség ára pedig a meghatározott sávoknak megfelelően kerül többe. Így az átlagos fogyasztás esetén ezerötszáz köbméterig hatszázalékos, a további ötszáz köbméternél pedig nyolcszázalékos drágulással kell számolni októbertől.

MŰTÁRGYPIAC

Elkelt a Turck-gyűjtemény

Emberemlékezet óta nem fordult elő, hogy egy jelentős árverésen Szőnyi István festménye vitte volna el a pálmát. A Turck-gyűjtemény múlt heti aukcióján ez is megtörtént végre – éppen ideje volt. A XX. század egyik legjelentősebb magyar mesterének nagyméretű zebegényi látképe ötvenmillió forintos leütési áron kelt el – ez messze a legmagasabb Szőnyi-ár a magyar árverések történetében.

A magyar műtárgypiacról kivonuló német gyűjtő 86 tételből álló kollekciójának elárverezése egyéb tekintetben is sikeresnek mondható. A Kieselbach Galéria által piacra vitt anyag túlnyomó része vevőre talált, az esetek jelentős hányadában élénk licitverseny után. Harmincmillió forintért ütötték le Rippl-Rónai korai pasztelljét, és hatmillió forintot ért meg valakinek Egry József badacsonyi tája. Hétmillió forintig emelkedett Farkas István 1930-as olajfestménye, míg Bernáth Aurélnak a Marili születésnapja című pasztellja 4,6 milliós leütési árat ért el. Bernáth 1922-es híres grafikai mappájának egyik lapja szintén magas áron, 1,1 millió forintért kelt el.

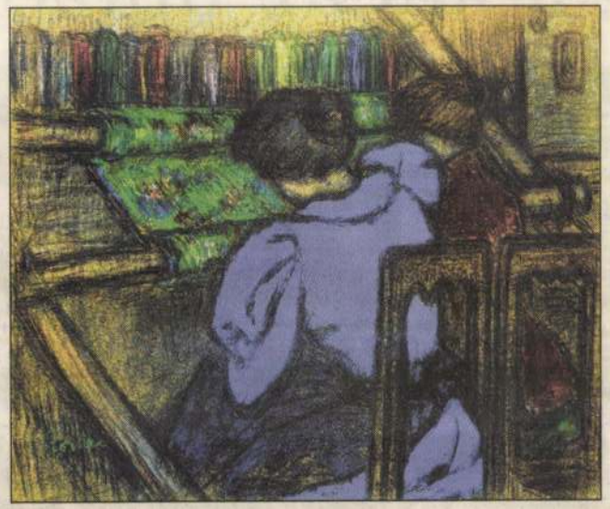

Rippl-Rónai pasztellje harmincmilliót ért

Hat jó képpel szerepelt a magyar aukciós piac talán legnagyobb mai sztárja: Vaszary János. Elképzelhető, hogy az elért árak elmaradnak az aukciószervezők vagy a tulajdonos várakozásaitól, mivel a kollekció legmagasabb leütési ára sem érte el a harmincmilliós határt. A legmagasabbra értékelt két Vaszary-kép végül 26-26 millió forintot produkált. Ugyancsak hat művel volt jelen az aukción Vörös Géza – árai jellemzően a 3-4 millió forintos tartományban szerepeltek.

A múlt hét másik jelentős árverését a Nagyházi Galéria tartotta. Itt a legmagasabbra a vevők egy Rippl-Rónai-pasztellt becsültek: az említett tétel esetében 22 millió forintnál koppant a kalapács. Ferenczy Károly lavírozott tusrajza 800 ezer forintért kelt el. Egy másik grafikai munka, Patkó Károly Sienai házak című rajza 1,4 millió forintért talált vevőre. Csók István Thámár című képe hét és fél, Koszta Virágcsendélete pedig 3,2 millió forintig emelkedett a licitversenyben.

K. T.

Zajos közgyűlés Herenden

Nem került be a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt. új igazgatóságába Palkovics Imre, a Munkástanácsok vezetője – a cégben többségi tulajdonos dolgozók javaslata ellenére sem.

Felháborodás fogadta a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt. szombati közgyűlésén a cég

punk pénteki számában határozottan visszautasította Palkovics ügyében a politikai diszkrimináció vádját. Mint mondta, az ÁPV Rt. igazgatósága szakmai alapon, a cég jövőjét mérlegelve döntött.)

A herendi közgyűlésen hiába kérdezték a dolgozói részvényesek képviselői *Winkler Lászlót*, a Munkavállalói Részvénytulajdonosi Program (MRP) helyi vezetőjét arról, miért egyezett bele az ÁPV Rt.-nél folytatott megbeszéléseken abba, hogy Palkovicsot ne jelöljék az igazgatóságba. Winkler azt válaszolta: az állami privatizációs cégnek szakmai kifogásai voltak a

ta *tudósítónknak:* durva politikai beavatkozásról van szó, amelyért a kormány a felelős. A szocialisták nem ezt ígérték – jegyezte meg a Munkástanácsok vezetője. Hozzátette: ő maga nem akarja tovább élezni a helyzetet, mert az nem szolgálná a manufaktúra érdekeit, ám minden segítséget megad a dolgozóknak, ha orvosolni akarják ezt a helyzetet.

Csendesné Szávai Judit, az ezerötszáz embert foglalkoztató Herendi Porcelánmanufaktúrában csaknem ötszáz tagot számláló Munkástanácsok titkára kérdésünkre azt mondta: a héten ügyvédekkel konzultálnak, akikkel a

BEFEKTETÉSI ALAPOK HOZAMA

HAZAI KÖTVÉNY

	Dátum	Nettó eszközérték	Árfolyam	Hozam, % 3 hó	6 hó	12 hó
Postabank Millennium	5. 19.	3 068 759 338	1,433664	9,38	15,86	12,78
AEGON Belföldi Kötvény	5. 15.	11 425 258 563	1,94861	10,37	16,76	12,68
Concorde Kötvény	5. 15.	2 211 563 144	1,245816	8,03	15,58	12,03
OTP Maxima	5. 16.	10 913 053 252	1,289899	8,59	15,30	12,01
Budapest (II.) Kötvény	5. 15.	68 421 184 057	3,3763	9,90	15,82	11,51
K&H Kötvény	5. 16.	8 124 453 734	3,151089	10,71	15,93	11,44
CA Kötvény	5. 15.	19 198 773 056	2,393223	9,75	14,75	11,44
ERSTE Alpok Kötvény	5. 16.	3 725 560 391	1,6016	10,96	15,30	11,04
CIB-KINCSEM	5. 16.	11 014 752 991	2,1496	5,35	13,35	10,35
Raiffeisen Kötvény	5. 16.	1 815 519 669	1,898604	9,29	15,10	10,25
Hunnia Államkötvény (III.)	5. 15.	3 030 697 423	3,0484	9,84	13,83	9,92
MKB Állampapír	5. 19.	4 058 985 102	3,172866	8,46	15,10	9,20
OTP Optima	5. 19.	484 937 708 288	2,734447	5,65	8,26	8,30
Quaestor Borostyán	5. 16.	2 538 820 055	2 290,77	6,24	10,93	8,14
Budapest (I.) Állampapír	5. 16.	78 474 974 613	3,7277	4,08	8,50	8,06
Concorde Fedezeti	5. 15.	1 232 835 378	1,722121	4,65	7,77	7,18
Takarék Állampapír Alap	5. 19.	258 402 890	1,289818	4,06	4,38	4,57
Volksbank Ál. Alapok A.	5. 16.	953 398 410	1,0423	7,01	7,84	–
K&H Aranykosár	5. 16.	34 622 411 139	0,4332	n. a.	n. a.	n. a.

HAZAI RÉSZVÉNY

Concorde Részvény	5. 15.	1 967 554 226	1,408882	43,33	23,40	13,20
AEGON Belföldi Részvény	5. 15.	665 849 509	1,4003	39,30	31,84	9,86
Generali Gold	5. 16.	7 071 014 557	1,234053	16,76	12,33	3,92
ERSTE Alpok Részvény	5. 16.	273 329 178	1,3069	24,11	11,26	0,31
Hunnia Részvény	5. 15.	306 723 878	1,0442	19,45	9,30	–1,22
OTP Quality Részvény	5. 16.	18 060 778 720	1,130414	28,55	10,38	–1,48
CA Részvény	5. 15.	1 728 145 859	1,415455	26,33	16,83	–1,77
Bonus Részvény	5. 19.	903 759 481	1,03613	16,47	6,88	–2,07
K&H Navigátor	5. 16.	819 034 152	1,110926	29,06	12,23	–3,10
Postabank Lokomotív	5. 19.	107 674 515	1,117852	21,24	6,02	–3,63
Raiffeisen Részvény	5. 16.	718 652 212	0,944768	12,37	7,51	–4,32
CIB Részvény	5. 15.	516 630 023	0,9821	15,66	7,94	–6,41
Budapest Növ. Részvény	5. 15.	8 009 911 477	1,8243	25,91	14,34	–9,13
K&H Részvény	5. 16.	142 364 943	0,710252	5,24	1,36	–9,59
CA TopPharma	5. 15.	1 593 780 307	0,750287	23,23	–9,33	–24,11

HAZAI VEGYES

Concorde 2000	5. 15.	2 049 904 566	2,246834	23,20	17,05	10,41
Takarékszöv. Befekt. Alap	5. 19.	1 075 833 392	1,280164	6,71	11,84	10,21
Hunnia Kamatvadász	5. 15.	328 713 512	1,5881	9,81	11,45	7,45
ERSTE Alpok Tradició	5. 16.	1 137 407 657	2,0976	11,39	12,72	6,80
Reálszisztéma Értékpapíra.	5. 19.	517 172 869	1,190326	3,23	7,35	6,76
Budapest Vegyes	5. 15.	517 262 897	1,1118	32,49	23,16	6,39
OTP Paletta	5. 16.	2 698 566 730	1,652437	22,73	14,27	4,41
Quaestor Aranytallér	5. 15.	179 755 363	2,3771	6,38	3,59	4,35
CA Vegyes Alap	5. 15.	522 287 172	1,138799	14,66	8,99	–0,89
Postabank Családfa	5. 19.	141 795 750	1,23639	7,95	3,71	–1,57
K&H Fix Plusz Alap	5. 12.	3 820 706 274	10 823,0	7,90	–	–

HAZAI PÉNZPIACI

Prémium	5. 19.	4 787 045 810	1,05773	8,14	10,72	n.a.
Generali Cash	5. 16.	2 604 176 755	1,169986	4,29	9,07	8,15
Eastbrokers Pénzpiaci	5. 19.	1 286 620 293	1,24807	6,55	6,95	7,88
CA Pénzpiaci	5. 15.	33 944 246 819	1,869051	5,06	7,51	7,73
				5,21	7,03	7,48

Truck-gyűjtemény

PÉNZPIAC

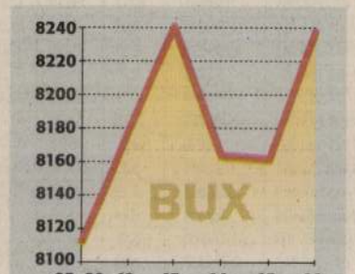

TŐZSDEINDEXEK

	V. 12.–V. 16.	Változás
FTSE	3987,40–4049,00 ↑	+61,60
DJIA	8726,73–8678,97 ↓	–47,76

NÉPSZABADSÁG-grafika

Nincs béke a Slovnaftnál

Szombaton kora délelőtt kezdődött és kisebb megszakításokkal vasárnap reggel hétkor ért véget a Slovnaft kőolaj-finomító két közgyűlése Pozsonyban. A részvénytársaságban hetvenszázalékos tulajdonnal rendelkező Mol végül elérte egyik célját, mert az alapszabályt úgy módosították, hogy a döntések meghozatalához ezután egyszerű többség is elegendő lesz. A helyzetet bonyolította, hogy a Mol csupán korábbi tulajdonrészének erejéig (ötven százalék, mínusz egy részvény) szavazhatott. Ennek oka az, hogy a részvényenként 1200 koronás ajánlatát a kistulajdonosok értékpapírjainak a felvásárlására a Szlovák Tőkepiaci Felügyelet (UFT) kevesellte, s ezért nem hagyta jóvá. (A többségi tulajdonos állítólag a 8,4 százalékot birtokló Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank támogatásával vitte keresztül akaratát.)

Ezen a tanácsko[illegible]

Bírsággal apasztják az utazókedvet

Indulás előtt, jóember? – kérdik pénteken a jegypénztárnál. A hét végi miskolci intercityre már tegnap sem volt helyjegy. És ez minden héten így megy.

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Nem mindenki fér fel helyjeggyel az intercityjáratokra

A zsúfoltság ezen a nyáron sem lesz kisebb a vasúton. De nem kell ahhoz nyár, hogy péntekenként a vidéki nagyvárosokba induló intercityjáratokra ne lehessen helyjegyet kapni. A rutinos utazók évszaktól függetlenül jó előre gondoskodnak a bilétáról.

Erre a gondra – a jelek szerint – még nem terjed ki a MÁV korszerűsítési programja. Hosszan kicsöng a telefon, de senki nem veszi fel. A Keleti pályaudvar helyfoglalási irodájában nem kapkodnak a kagyló után. Az utas egyre ingerültebben tárcsáz, majd feladja. Úgy dönt, a helyszínen vásárol magának helyjegyet. Kis híján az arcába nevetnek: az indulás előtt, jóember? A hét végi miskolci intercityjáratra már tegnap sem volt helyjegy. Így már érthető, hogy nem vették fel a telefont. Aki gyorsan el akar jutni a városba, két dolgot tehet: vagy autóval megy, vagy beül gyorsan a büfékocsiba, és az elfogyasztott sör vagy rántotta árán kívül a bírságot is kifizeti. Aki egyiket sem választja, gyorsvonattal megy. Sokkal hosszabb ideig.

Az első intercity éppen Budapest és Miskolc között kezdett közlekedni 1991 júniusában. Az első idők utastoborzó akciói ma már érthetetlennek tűnnek. Az IC-t megszerették az utasok. Túlságosan is. A Magyar Államvasutak viszont képtelen kielégíteni a maga keltette vágyat a kulturált, kényelmes utazásra. Az idén 160 millióra duzzadó utaslétszámból hétmillióan ezekre a vonatokra váltanak jegyet. Lennének többen is, de nem férnek fel a szerelvényekre. Az IC-kocsikban hétvégeken rendre „tarol" a kalauz. A MÁV ezerforintos bírsággal próbálja visszatartani az utazókat. A hét végi járatok különösen zsúfoltak. Pénteken és vasárnap harminc százalékkal több vonat közlekedik, csakhogy az utasok száma is legalább ilyen arányban nő ezeken a napokon.

A MÁV – legalábbis a sajtószolgálat szerint – mindent elkövet, hogy enyhítse a zsúfoltságot. A társaság néhány évvel ezelőtt nagyszabású – valamennyi fővonalat érintő – pálya-korszerűsítésbe kezdett, s a program végére az IC-vonatok jelenlegi 120 kilométeres átlagsebességét óránként húsz kilométerrel növelhetik, elérve ezzel az uniós tagországokban általános értéket. A jó minőségű pályákon azután nemcsak gyorsabban, hanem sűrűbben is közlekedhetnek majd a szerelvények. Nemzetközi előírás szabályozza a kocsiszámot is – a személyszállító szerelvények a világon mindenütt legfeljebb 10-13 kocsiból állnak. Ennél hosszabb vonat ugyanis nem fér el a szabványperon mellett. A MÁV csúcsidőszakban ezzel a maximális kocsiszámmal közlekedteti a vonatokat. Ilyenkor a társaság valamennyi üzemképes vagonját befogják – tájékoztatta lapunkat *Prónay-Zakar Gina* sajtóreferens.

A cég fejlesztési terveiben egyébként interregionális expresszvonatok közlekedtetése is szerepel a tervekben. Addig utazzunk hétköznap.

SZALAI ANNA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MÁR

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Bettina Trumingel

ÓMŰVÉSZEK
:DELMÉRŐL

1021

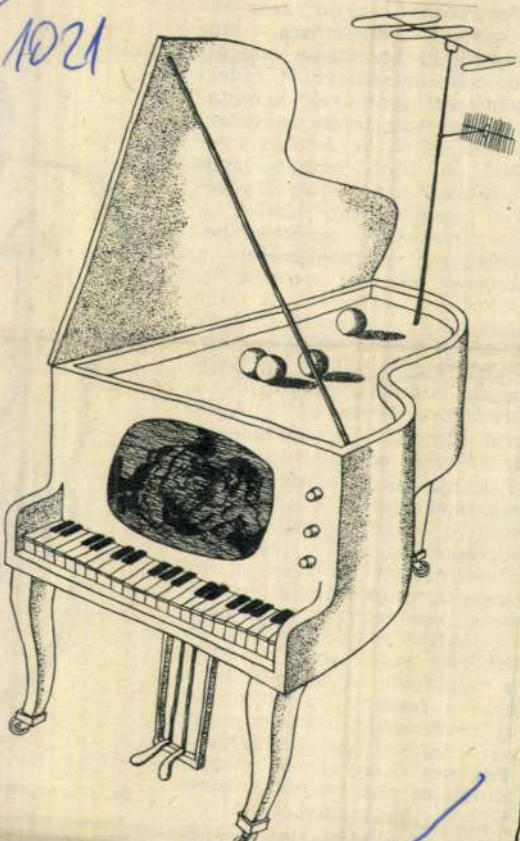

hétfőnként) hasznosan szolgálják célkitűzéseinket. *A vidéki művészeti* műhelyek bemutatása, megismertetése nagymértékben segíti az értékek cseréjét. A klub kéthetenkénti *kiállításai* rangos képzőművészeti eseményekké váltak. A társművészetek együttes bemutatása, szerepeltetése, a komplex *vizuális kultúra* kialakulását segíti elő. A klub könyvtára is kedvelt szellemi műhellyé vált a művészek körében. Ugyancsak a művésztagság számára biztosítjuk a *Művészakadémia* és a *Nyílt vita* fórumait. Az előbbieken az aktuális politikai, gazdasági, kulturális kérdésekről kapnak tájékoztatást, a nyílt vitákon a művészetpolitika, a művészetelmélet, esztétika problémáinak a filozófiai és társadalomtudományok marxista képviselőivel való megvitatására van lehetőség. E kezdeményezés iránt vidéken is feltámadt az érdeklődés, s ahol a feltételek adottak, *vidéki* városokban is rendezünk nyílt vitákat. Az év elején a *Táncsics* Könyvkiadó megjelenteti az első hét vitát összefoglaló tanulmánykötetet.

Közművelődési tevékenységünk jelentős színtere a *Rát-*

Cs. Uhrin Tibor raj

Trtina András, festő, 1792.

Tört. Tár

1880., 156–167.

Stilágyi: Magyarországi képzőművészek névsora

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trószter Vera

CSEPEL

1971 JAN 15

1021

— **Trószter Vera** festőművész kiállítása január 19-én nyílik a Csepel Galériában. Az érdeklődők január 31-ig tekinthetik meg a kiállított műveket.

A CSEPEL GALÉRIA szeretettel meghívja Önt

1971. január 19-én 18 órára

TRÖSTER VERA
festőművész

kiállításának megnyitására

CSEPEL GALÉRIA: Bp. XXI., Rákóczi F. u. 142. (Telefon: 142–407)

Megközelíthető: a Boráros tértől a harmadik HÉV megálló.

Megnyitót mond: KÖRNER ÉVA művészettörténész

A kiállítást rendezte: S. NAGY KATALIN

– ● –

Megtekinthető: 1971. január 19-től, január 31-ig
hétfő kivételével naponta 11–13 óráig, és 15–19 óra között.

Tröster Vera

MEGHÍVÓ

71 14088 — FNYV 7

Tröster Vera

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 27

ESTI HÍRLAP

1021

☐ TRÖSTER VERA képeiből nyílik kiállítás vasárnap délelőtt az esztergomi Technika Házában. Anna Margit festőművész mond megnyitó beszédet.

Tröster Vera

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970. JUN. 23

MAGYAR NEMZET

Budapest

#

Tröster Vera képeiből nyílik meg kiállítás június 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az esztergomi Technika Házában. A tárlatot Anna Margit festőművész nyitja meg.

MEGHÍVÓ

1970. június 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az esztergomi Technika Házában KIÁLLÍTÁS nyílik

TRŐSTER VERA
KÉPEIBŐL

Megnyitó beszédet mond:

ANNA MARGIT
FESTŐMŰVÉSZ

A kiállítás hétköznapokon tekinthető meg, szombat kivételével

70.548 KmNyVet Felelős kiadó: Trőster Vera

Megtisztelve látogatásával,
Trőster Vera

új 35. d). — Légrád város ajándéka 1861. szeptember 14-én.
Kifüggesztésére vonatkozó adatok:
A Nemz. Múzeumban. 1876: VIII. 72. — 1878: VIII. 34. — 1880: VIII. 34. — 1881: VIII. 34. — 1883: VIII. 360.
A Tört. Képcsarnokban. 1894: III. 101.

D. új 35. d).
A. 294.

Trozonyi Géza

l.

Kalmücenl

72. l.
76. l.
93. l.

Trozonyi Géza

építész

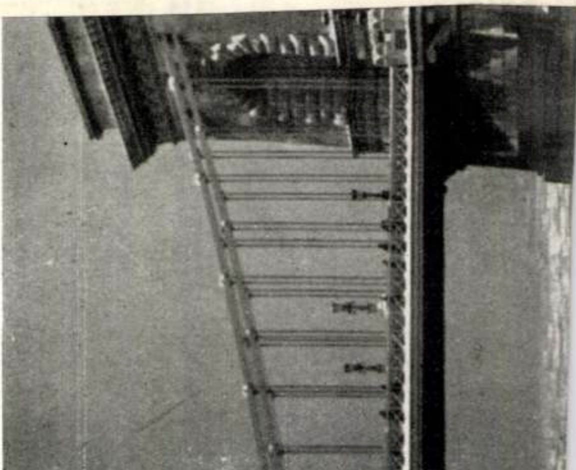

meglelni azt a fonalat sem, amely az esztergomi királykápolna kőfaragóját s a fővárosban oly sokszor kiállító »őstehetségeket« egymás testvéreivé avatja.

Végül: mindezt bekoronázza a közelebbi ismeretség magyarokkal. Ha idő van rá, eleven emberekkel, akik az egyetemes műveltség szellemén belül sajátságos magyar szellemet árasztanak. Ha nincs erre idő, akkor könyvek révén, amelyek a magyar városról, — ebben az esetben a fővárosról szólnak.

Surányi Miklós *A szent hegy* című könyve IV. László viharos korát eleveníti fel. Hőse a budai bíró, aki a nemzetközi város közepén, ereiben idegen vérrel is a magyar városért dolgozik — három tűz közé szorítva, mert az egyik oldalon a kún sátrakban erejét fecsérlő, tehetségét pazarló király, a másikon a várost kiátkozó pápa, a harmadikon az emberek között mindig adódó belső viszályok tüze fenyegeti. Ez a munka nem irányregény, mégis kiárad belőle, csöndben, de szenvedélyt osztóan a nagyra hivatott város benső parancsa, amit gyermekei nem szeghetnek meg: az

y sátoraljа-
lád sarját.
iletett.
tanárai és
ága példa-
a sárospa-
egnagyobb
jogászpro-
rvezte meg
jog oktatá-
kat nevelt,
az 1848-as
és vezetői
dővel, isko-
, sportver-
ünnepre,
enni
tett, híres
nék felku-
em ismert
történetét

encné vállalkozók
PÜSPÖKLADÁNY
GOLD KING'S KFT.
(Rákóczi u. 17–19.)
Gold King's Kft.

201
–
130
49
–
101
28
53
138
59
45
26
750
69,50
–
188
8
390
650
430
–
–
–
69
55
26

a város lakosságának a városi fedett uszodát. A mintegy 100 millió forintos beruházással felépült létesítmény átadását diákkórus, szinkron úszóbemutató és úszóverseny tette emlékezetessé.

KÖNYVHÉT. A könyvhét alkalmából a városi könyvtár kedvezményes könyvvásárt, író-olvasó találkozót szervezett. A vendég Vitéz Ferenc újságíró volt.

HONISMERETI TÁBOR. A Bihari Múzeum Baráti Köre XX. alkalommal rendezi meg a bihari honismereti tábort. A június 23-án tartandó ünnepélyes záróünnepségre meghívják mindazokat, akik a 20 év tevékenységében részt vettek, illetve támogatták azt.

„LEG"-EGY-KÉT. A hagyományokat követve a város önkormányzatának kezdeményezésére a város vezetői és tisztségviselői polgármesteri fogadás keretében látják vendégül a tanulók közül a legjobbakat – a „Leg"-eket. A népes sereget felkészítő tanáraik is elkísérik a június 12-én tartandó ünnepségre, a városházára.

TESTVÉRVÁROSI LÁTOGATÁS. Vendégek érkeztek Visnyij-Volocsokból, Berettyóújfalu testvérvárosából. A színész vendégek emlékezetes előadás keretében mutatták be Dosztojevszkij „Szkvernij anekdot" című művét, azaz képeket az orosz életből, az 1892. évből. Az előadást, – amely orosz nyelvű volt – a látogatók apraja-nagyja élvezettel nézte végig, és nagy tapssal köszönte meg a Volocsoki Drámai Színház művészeinek.

BEISKOLÁZÁS. Befejeződött a beiskolázás a város intézményeibe az 1996/97-es tanévre. Jelenleg – néhány esetben fellebbezésre – minden fiatalnak sikerült felvételt nyernie választott iskolájába, kollégiumába.

KIÁLLÍTÁS. A városháza első emeleti galériáján Kurucz Imre helyi szobrászművész érem- és plakettkiállítása tekinthető meg.

Péntek:
Biharkeresztesi városháza

TRÓN ÁRPÁD

● TRÓN ÁRPÁD képzőművész kiállítását június 7-én – pénteken – 15 órától nyitja meg Arany Lajos újságíró Debrecenben, az AM Privát galériájában (Szoboszlói út 7.). Közreműködik Jámbor József színművész. Ez a galéria júniusi tárlata, megtekinthető július 5-ig.

Trón Árpád festménye 96. június 6.

● FOTÓTÁRLAT. F. Nagy Piroska Fény, kép, szín, kor című kiállítását június 10-én 19 órakor Vitéz Ferenc nyitja meg a Kodak Expressz Galériában (Debrecen, Csapó u. 32.) Hajdú-Bihari Napló

Szabadtéri koncert

Debrecen (HBN) – Moby Dick-koncert lesz Debrecenben június 8-án 19 órától a szabadtéri színpadon. A zenekar mai tagjai: - Schmiedl Tamás (ének, gitár), Mentes Norbert (gitár, szólógitár), Göbl Gábor (basszusgitár) és Hoffer Péter (dob). Az együttes a nyolcadik albumát jelentette meg nemrégiben Indul a Boksz címmel.

A Moby Dick mai tagjai

Fotó: Magánarchívum

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Troyon

Mátása magyar festőhre

l.

Lykanemzromantika

56. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Trompler, Thomas
késmárki lakatos-
mester
1722

Lásd
z
Bruckner Győző dr
A késmárki céhek
jog- és művelődéstör-
történeti jelentősége.
Miskolc, 1941. 357 l.

Trost Ottó festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 20. 4.

A műcsarnokból

541. **Pohár,**

vörös üveg, harangalakú testén fehér borítással keretelt hosszukás mezők. Cseh,

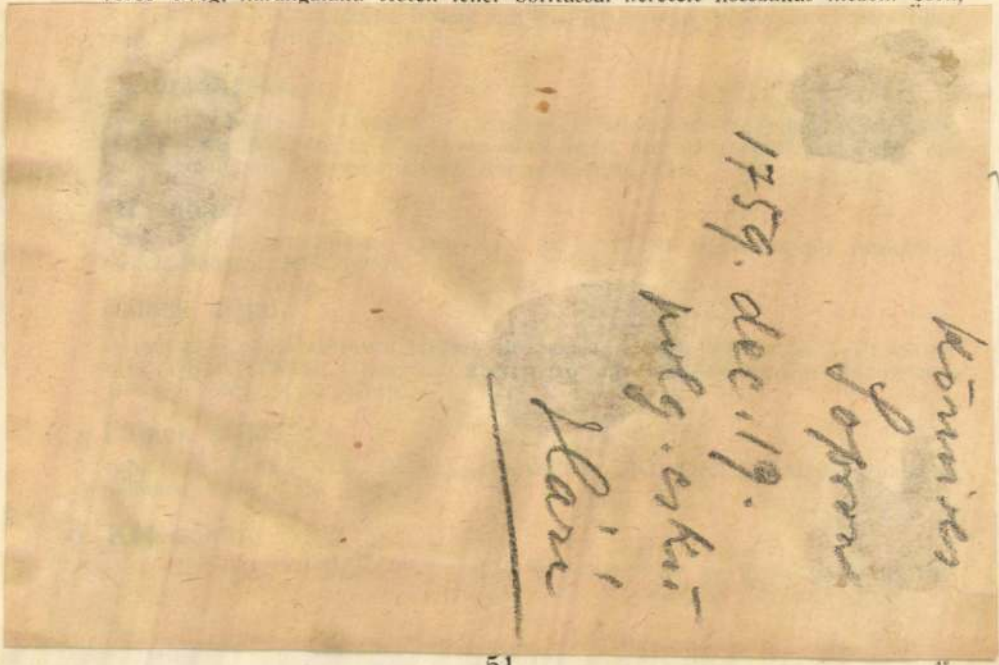

üveg, hengeres testén három rózsaszín ovális medaillonban virágdíszítés. Cseh, XIX. század közepe. — GLAS, zylindrisch, mit drei ovalen, rosafarbenen Blumenmedaillons. Böhmen, Mitte XIX. Jahrhundert.

554. **Pohár,**

üveg, három gyűrűből kinövő tölcséres kelyhen, kerek medaillonokban teplitzi látképek. Cseh, XIX. század közepe. — GLAS, trichterförmig, mit Ansichten von Teplitz in runden Medaillons. Böhmen, Mitte XIX. Jahrhundert.

555. **Két talpas pohár,**

üveg, tojásdad testén vörös medaillonokban köszörült virágcsokrok. Cseh, XIX. század közepe. — Zwei GLASPOKALE, am eiförmigen Körper rote Medaillons mit eingeschliffenen Blumensträussen. Böhmen, Mitte XIX. Jahrhundert.

556. **Talpas pohár,**

borszínü üveg, színes virágkoszorúval. Cseh, XIX. század közepe. — GLASPOKAL, auf Fuss. Weinrotes Glas mit bunten Blumenkränzen. Böhmen, Mitte XIX. Jahrhundert.

557. **Pohár,**

köszörült üveg, hengeres testén fúzérdisszel. XIX. század eleje. — GLAS, geschliffen zylindrisch, mit Guirlanden dekoriert. Anfang XIX. Jahrhundert.

558. **Fedeles kupa,**

hyalith-üveg, hengeres testén rácsos aranysávok közt kínai ízlésü virágok, sárkány és főnix madarak. — DECKELHUMPEN, Hyalithglas, am zylindrischem Körper zwischen Gold-Gitterfriesen chinesisches Blumenwerk, Drache und Phönixe.

Trost György ~~épitett~~

Csatsopronkörnyék 67. l.

soproni könnüves épitette
az ágfalvai protestáns
templomot 1790 körül.

Tamás Trombitás in Lienz

On March, 25th at 7.30 pm Tamás Trombitás' solo show will be opened in Galerie Gaudens Pedit by Dr. Lóránd Hegyi, director of the Vienna Museum of Modern Art, Ludwig Foundation.

This is of particular interest, as Hegyi was also curator of the Austrian Ministry of Science's project "La coesistenza dell'arte" which was part of the "XLV Venice Biennale 1993". In this exhibition Trombitás was presented in Piazza San Marco together with a group of significant central European artists. Trombitás is therefore, after László Mulasics (Galerie Gaudens Pedit, 93) and Manfred Wakolbinger (Galerie an der Brücke, 93) the third of those 93' Venice biennal artists to be presented in Lienz.

In Galerie Gaudens Pedit works will be shown deriving from 92-94, installations, skulptures and paper works.

Trombitás establishes a very individual context between traditional, often archaic forms, their historic and mystic meaning, and the acutality of his life and our time. He usese basic materials such as iron, metall dust in his installations and among others, gold in his meditative paper works; gold which the tradition of our art history as means of transcending.

So in and from our time there result works which reflect inner and outer human history and its tension between this historic feeling and to our presence.

The Tamás Trombitás exhibition in Galerie Gaudens Pedit will be shown till May, 13th (Mo - Fr, 9 - 12 am and 2 - 5 pm).

GALERIE GAUDENS PEDIT - BUDAEPST ART EXPO '94
Stand No. 103.G.3. - Ph. 0036/1/263 62 32

BAK · HENCZE · MULASICS · TROMBITAS

From March 17th - 20th, 1994 Galerie Gaudens Pedit is showing works of Imre Bak, Tamás Hencze, László Mulasics and Tamás Trombitás at the Budapest Art Expo.

This participation makes clear that the gallery from Eastern Tyrol is not only aiming at the most important Hungarian artists' integration in the European art scene. As already shown with the Budapest Art Expo '93 Galerie Gaudens Pedit is consequently working to position artist like Bak, Hencze, Mulasics and Trombitás in Hungary at the same high level as international art critics and European directors of museums have been doing for many years.

Bak Imre

This particular interest of the gallery is based on and caused by the Gaudens Pedit Collection, which is now regarded by many specialists as the most complex documentation of Hungarian art of the 80ies and early 90ies. The collection comprises appr. 250 works of more than 30 artists. Imre Bak, Tamás Hencze, László Fehér, Tamás Hencze, István Nádler and Tamás Trombitás have already been shown in the Lienz gallery and so opened an intense discussion upon Hungarian contemporary art, which is inducing international critics, journalists and people interested in art to travel to Eastern Tyrol. Imre Bak, Tamás Hencze, László Mulasics and Tamás Trombitás, of which the last two have participated at the Venice Biennale 1993, are represented by the Lienz gallery.

During the last few years the gallery's objective has been a balanced presence of these artists both in ex-eastern and western European countries. So Bak, Hencze, Mulasics and Trombitás have been shown at the Art Cologne '92, the Art Frankfurt '93 and in numerous solo exhibitions. On the other hand a remarkable contribution to the presence of the most current Hungarian art in Hungary was achived by styling the Austrian Trade Delegation Budapest and the Hypo-Bank Budapest with Hungarian contemporary art works.

The same philosophy is reflected by the gallery's sponsorship. In Oct. 92 Sotheby's Charity Auction/Hungarian Contemporary Art successfully organized by its Budapest director, Dr. Soraya Stubenberg, in the Budapest Corvinus Kempinsky Hotel was sponsored to a considerable extent by Galerie Gaudens Pedit.

In May 93 the Lienz gallery was among the main sponsors of the "La coesistenza dell'arte"/project at the XLV. Venice Biennale. A project to which Mulasics and Trombitás were invited together with other important central European artists.

Enclosed you find the artists's biographies and more detailed information regarding the collection and sponsor activities.

We would be delighted to send you b/w- or colour photos as well as hectachroms on request (Ph. 0043/4852/6685-10, Fax 0043/4852/6685-19).

TROMBITÁS Tamás

SOROS NAPOK

1994. SZEPTEMBER 10 - OKTÓBER 5.

A Soros Alapítvány Kortárs Művészeti Központ
valamint a Ludwig Múzeum, Budapest

szeretettel meghívja Önt
a **Tízéves a Soros Alapítvány**
c. rendezvénysorozat alkalmából megrendezésre kerülő

TÖBB MINT TÍZ

kiállításra.

Megnyitó: szeptember 30-án, pénteken 18 órakor

Megnyitja: Soros György

Ludwig Múzeum, Budapest
(Budavári Palota A épület)

1994. szeptember 30- október 23.

Erdély Miklós	1984	Zuzu/Vető
Kelemen Károly	1985	Trombitás Tamás
Bak Imre	1986	Jovánovics György
El Kazovszkij	1987	Ádám Zoltán
Samu Géza	1988	Károlyi Zsigmond
Helyettes Szomjazók	1989	Nádler István
Fehér László	1990	Újlak csoport
Kovács Attila	1991	Gerber Pál
Sugár János	1992	Szűcs Attila
El-Hassan Róza	1993	Szirtes János
Bukta Imre	1994	Varnai Gyula

Telefon: 202-6211; Telefax: 175-7767

MAGYAR NEMZET
94.03.25.

Világgazdasági konfliktushelyzet van kirajzolódóban

Tartós növekedés kontra feketegazdaság

PESTI HIRLAP
94.03.29.

TRÓMBITÁS Tamás

A világgazdaság rendszerében konfliktushelyzet körvonalazódik a magas szintű szociális ellátást biztosító fejlett világ és az ázsiai országok között – állítja a két Intézet közreműködésében készült, számos magyar kutató háttértanulmányát felhasználó és a napokban bemutatott „A jelen és egy lehetséges jövő Magyarországon, 1985-2005" című munka két írója.

– Milyen világpolitikai, illetve világgazdasági hátteret tételeztek fel, amikor felrajzolták Magyarország egy lehetséges jövőképét 2005-ig? – kérdeztük *Erlich* Évát, a *Magyar Tudományos Akadémia Világgazdasági Kutató Intézetének* munkatársát és *Révész* Gábort, az *MTA Közgazdasági Intézetének* szakértőjét.

– Volt, aki úgy fogalmazott az anyag szakmai vitájában, hogy a világgazdaság rendszerében *konfliktus* van kialakulóban. Amiben a leggyengébb fél, a szocialista tábor *már elbukott*. Ezzel azonban az európai kapitalista világ még nem került jobb helyzetbe, a konfliktus to-

– A volt Szovjetunió mikorra jön helyre annyira, hogy végre lehessen ott is piacról beszélni?

– Mivel mi kataszrófahelyzetekkel nem foglalkozunk, azt tételeztük fel, hogy *nem rosszabbodik* a politikai szituáció a volt Jugoszláviában és a FÁK-országokban, tehát az ottani *fegyveres konfliktusok* nem csapnak át Magyarországra. De a tanulmányban nem számoltunk *a keleti kereskedelem* növekedésével sem. Viszont a fellendülés – például *Ukrajnában, Romániában*, a volt *Jugoszláviában* vagy *Szlovákiában* – lényegesen *hozzájárulna*, hogy a magyar gazdaság is kedvezőbb irányba mozduljon. Egy ilyen fordulat jelentős segítséget adna ahhoz, hogy azok a régiók, amelyek ma a legrosszabb helyzetben vannak Magyarországon, egy kicsit *lélegzethez jussanak*. Gondolunk itt *Nógrádra, Borsodra, Szabolcsra, Békésre* és *Csongrádra*. Ugyanis ezeken a területeken a határon túli káosznak közvetlen *gazdasági kihatása* is van.

– Mennyiben segítik ezt a változást azok a magyar alapí-

A TÁRSADALMI HASZON IS FONTOS

Megvalósult innovációk

A megvalósított innováció hosszú folyamat eredménye, ennek az országnak pedig óriási szüksége van valós

Geboren 1952 in Budapest.
Lebt und arbeitet in Budapest.

Einzelausstellungen (Auswahl)

1979 Jantyik Mátyás Museum, Békéscaba (mit Anna Ignácz)
1981 Studio Galerie, Budapest
1983 Klub junger Künstler, Budapest
1985 Ernst Museum, Budapest
1986 Galerie Budapest, Budapest
Galerie der Stadt Esslingen, Bahnwärterhaus, Esslingen/Neckar
1993 Galerie Fészek, Budapest
Festetics Castle, Keszthely
Galerie Gaudens Pedit, Innsbruck
Xántus János Múzeum, Györ

Ausstellungsbeteiligungen (Auswahl)

1979 Ungarische Kleinplastik Biennale, Galerie Pécs, Pécs
Ungarische Grafik der Gegenwart, National-Galerie, Budapest
Stahlbildhauerei, Uitz Saal, Dunaújváros
Studio '83, Ernst Museum, Budapest
Ergebnisse der Symposien I, Kunsthalle und Hungexpo, Budapest
1984 Kontakt, Galerie Fészek, Budapest
Ergebnisse der Symposien II, Kunsthalle Budapest
1985 Ausgewählte Arbeiten des Stahlbildhauers Plainairs (1974 - 1984)
Galerie Fészek, Budapest Studio '85, Ernst Museum, Budapest
Triennale der Zeichnung, Nürnberg
1986 Lichtjahre, Künstlerhaus, Wien; Oberösterreichisches Landesmuseum Linz
Ungarische Kleinplastik der Gegenwart, Toronto
7th International Impact Art Festival, International Art Center, Kyoto
1987 De Constructie, Museum Fodor, Amsterdam
Stahlbildhauerei, Uitz Saal, Dunaújváros
1988 Skulpturen Republik, Messepalast Wien
50 x 70, Galerie Fészek, Budapest
1989 Skulpturen Republik, Kunsthalle, Budapest
Edinburgh, Southampton, Glasgow, London
Ungarische Malerei (1945 - 1988), Nationalgalerie, Prag, Bratislava
1990 Kunstszene Budapest 1990, Künstlerhaus, Salzburg (Bak, Birkás, Nádler, Samu, Trombitás)
Triumph - Das Unbewohnbare I, Udstillingsbygningen ved Carlottenburg, Kopenhagen
Architektonisches Denken heute, Kunsthalle, Budapest
1991 Positionen, Ungarische Kunst der neunziger Jahre, Künstlerwerkstatt,
Lothringerstraße, München
Zentripedal, Minoritenkirche, Krems-Stein
Metaféra, Pécsi Galéria, Pécs
8 x 2 aus 7. Trigon 91, Künstlerhaus und Neue Galerie
am Landesmuseum Joanneum, Graz
Contemporary Hungarian Art, Royal Hibernian Academy, Gallagher Gallery, Dublin
Zeitgenössische Kunst aus Ungarn, Art Museum Seoul Arts Center, Seoul
1992 Grenzenlos - Interaktion, Haus Ungarn, Berlin
8 x 2 Ost und West (Trigon '91), Aargauer Kunsthaus, Aarau
Trigon '91, Manes, Prag
Frontiera, Messepalast, Bolzano
Az idegen szép, Akademie der Bildenden Künste, Barcsay Terem, Budapest
Art Cologne, 26. Internationaler Kunstmarkt, Köln
1993 Art Frankfurt
45ma Biennale di Venezia, »La coesistenza dell'arte«, Venedig
Zeitgenössische ungarische Kunst aus der Sammlung Gaudens Pedit,
Galerie der Stadt Lienz
3rd Minos Beach Art Symposium 1993, G.A. Mamidakis Foundation,
Aghios Nikolaos, Kreta

Druck: Mahl, Lienz

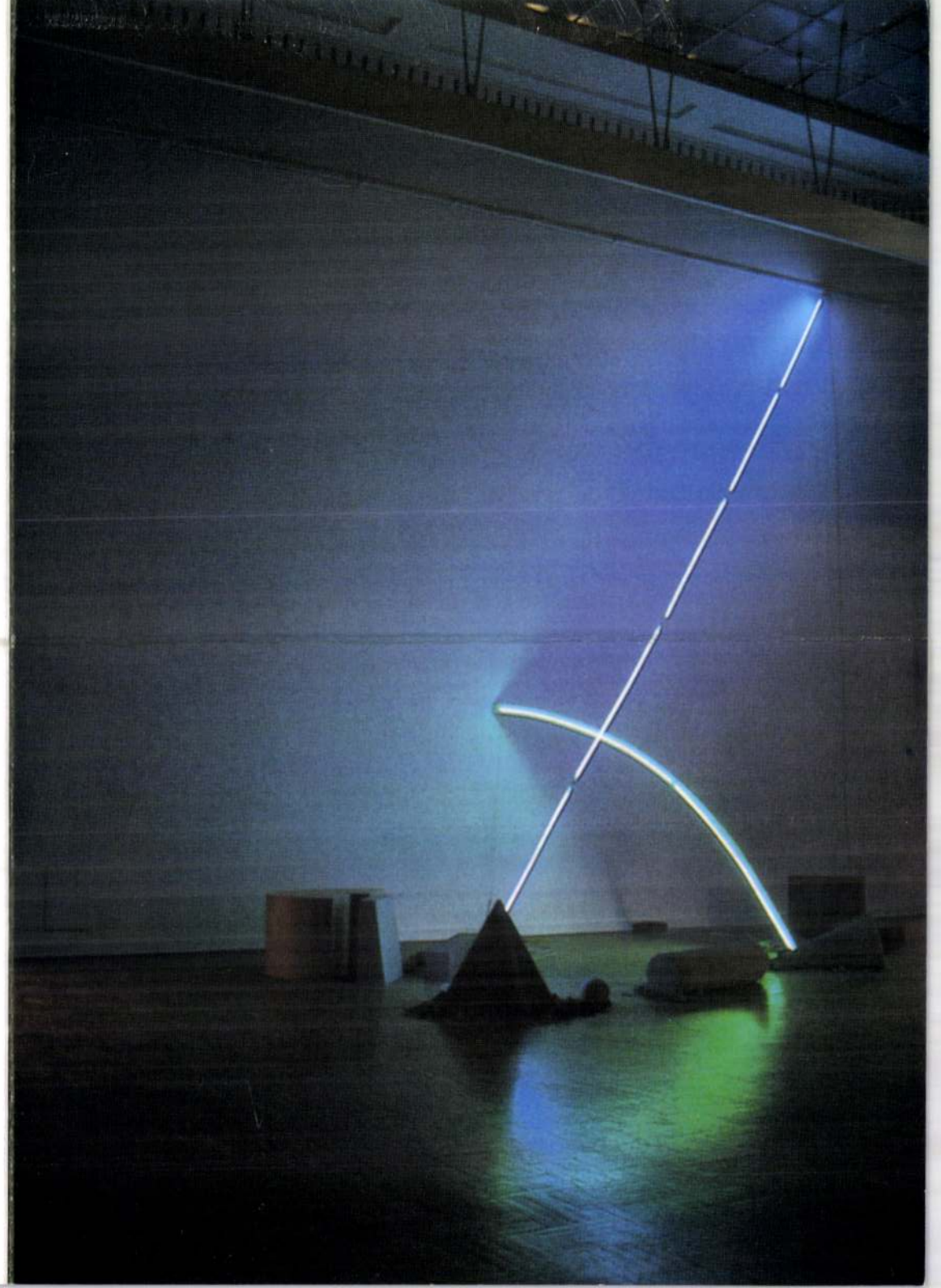

Die Ausstellung Tamás Trombitás in der
Galerie Gaudens Pedit ist bis 13. Mai 1994,
Mo - Fr von 9.00 - 12.00 Uhr
und von 14.00 - 17.30 Uhr geöffnet.

Für kulinarische Begleitung der Trombitás-Vernissage
danken wir dem

Gannerhof ****
Fam. Mühlmann • Innervillgraten
Tel. 04843 / 5240 • Fax 5506

A-9900 Lienz, Bürgeraustr. 31, Tel. 04852/6685-10, Fax 04852/6685-19

Wir laden Sie und Ihre Freunde
zur Eröffnung der Ausstellung

TAMÁS TROMBITÁS

am Freitag, dem 25. März 1994,
um 19.30 Uhr herzlich ein.

Zur Ausstellung:
Dr. Lóránd Hegyi
Direktor Museum Moderner Kunst Wien

GALERIE GAUDENS PEDIT
Lienz/Peggetz, Bürgeraustraße 31

A Biennálé Szervező Bizottság és a Xántus János Múzeum
tisztelettel és szeretettel meghívja Önt és Családját

TROMBITÁS TAMÁS
szobrászművész

kiállításának megnyitására

1993. november 5-én, 11 órára a Xántus János Múzeumba
/Győr, Széchenyi tér 5 /.

A kiállítás megtekinthető 1993. november 30-ig,
hétfő kivételével naponta 10-17 óráig.

TROMBITA'S Tamás

A rádió mellett

Legalul

Annak idején közfelháborodást okozott az NSZK-ban a *Legalul* címmel kiadott szociográfia, amely a társadalom legalján levők – főleg a török vendégmunkások – életét, kiszolgáltatottságát mutatta be. Tulajdonképpen érthető a felháborodás: egyetlen társadalom sem szereti, ha kiteregetik a szennyesét. Hogy *Wallraf* művében mennyi a konkrét igazság, nem tudom, de a mű logikai összefüggései és a társadalom reakciója azt mutatta, hogy lényegét tekintve az objektív valóságot tükrözte.

Wallraf könyve a rádió legutóbbi *Kopogtató* című műsorát hallgatva jutott eszembe. A hátrányos helyzetű helységek közül ezúttal Rakacát mutatta be. Tulajdonképpen egész Kelet-Magyarország hátrányos helyzetű, de ha ehhez még néhány súlyosbító tényező járul, akkor kilátástalannak tűnik a helyzet. Rakacán 280 munkaképes lakosból 200-nak nincs munkája. A falu lakóinak 87 százaléka cigány, akiknek semmiféle szakképzettsége nincs. A putrisoron szörnyű körülmények között élnek, s mivel a többségük soha nem is dolgozott, így járadékot sem kaphat. A faluban nincs orvos (havi 110 ezerért sem vállalja el senki), nitrátos a víz (szapora csecsemőhalál), s mivel a rájuk vonatkozó törvényeket sem ismerik, így gyakran még azt sem kapják meg, ami járna nekik. S miután beruházható anyagiakkal sem rendelkeznek, a kárpótlásként kapott földdel sem tudnak mit kezdeni. „Aki szegény, az a legszegényebb." De nem lázadoznak sorsuk ellen, csak a panasz dől belőlük, s mástól (a társadalomtól) várják a segítséget. Félek, hogy hiába. Legalább-is egyelőre. A helyzet csak akkor változhat jó irányba, ha bekövetkezik az általános gazdasági fellendülés. A helyzet nehézségét mutatja, hogy az országban 780 ezer körül van a regisztrált munkanélküli. Ha ehhez hozzászámítjuk a nem regisztráltakat, ténylegesen egymillió körül van a számuk. S a legnagyobb baj: ennek az egymilliónak kellene eltartania egy még nagyobb (le sem merem írni, mekkora) réteget: gyerekeket, öregeket, betegeket. A kilátástalanság sokakat hajt a bűnözés, az alkoholizmus felé. Elgondolni is rossz: ha a belső migráció felgyorsul, és a városokat még inkább ellepi a munkanélküli bűnözők és alkoholisták serege. A társadalomnak saját jól felfogott érdekében is meg kell oldani ezt a problémát, amíg nem késő, mert a létét (mindannyiunk létét) fenyegeti. A környék egy másik helységének, Bökönynek a polgármestere nyilatkozta a minap: „A nagykállói munkaügyi hivatalban nyilvántartott 280 bökönyin kívül van itt még vagy száz ember, aki nincs rajta a hivatalos listán, mert soha nem is volt munkahelye. Közülük szerintem legalább ötven azok közé tartozik, akik lopnak, rabolnak, garázdálkodnak. Hiszen valamiből csak élnek és isznak, nem...?" Ha ezt az arányt kivetítjük az egymillióra!

A rádióműsor dicséreteként mondjuk el, hogy egyáltalán nem dramatizálta a helyzetet. Szerény, tárgyilagos hangvételű volt – a tényfeltárást segítette. Egy csepp volt a megoldandó feladatok tengerében.

Fazekas László

Art Expo, 1993

Jó lenne valamilyen határozott ítéletet mondani, maradandónak tűnő megállapítást tenni a Budapest Art Expóról, ám, lévén szó művészeti vásárról, magának a rendezvénynek a hozadékát valószínűleg nemcsak azokban a tényleges üzletekben mérhetjük, amelyek magának a vásárnak a nyitva tartása alatt, március 18–20. között üttettek nyélbe. Nyilván számos érdeklődő később keresi meg a most felfedezett művészt, galériát, hogy művel, művekkel gyarapítsa gyűjteményét vagy a lakását otthonná tévő tárgyak körét, s nyilván sokan vannak olyanok, a fiatalok között főleg, akik a jövő vásárlói: a mostani élmények hatására más galériák, más művészek munkáit veszik meg majd egykor.

Miben mérhetők akkor, ha nem a jelen pénzügyi egyenlegében az art expók – a mostani a harmadik már – haszna? Elsősorban éppen abban a vízióban, amelyet fölrajzol elénk a művészet és közönsége jövendő kapcsolatáról. S hogy milyen víziót rajzol föl, abban természetesen a rendezőké a felelősség elsősorban. Mit, hol, hogyan, kiknek mutatnak be? A *mit*-re aligha lehetett panaszunk, hiszen a több mint húsz galéria és a majdnem hatvannál több egyéni kiállító közül számosan kiváló művekkel jelentkeztek (mellettük kisebbségben, de sajnos jelen voltak a giccses tájképeket, szecessziós vázautánzatokat forgalmazó műintézmények). *Hol*: a vásárváros, ahol a társkiállítások miatt amúgy is igen sok volt a látogató, s megfelelően nagy a kiállítási tér, ideális helyszínt ígért, s Jerger Krisztina és Tenke István munkájának köszönhetően azzá is vált, ami egyben a *hogyan* kérdésére is felel. Jól elkülönültek a galériák, egyéni kiállítók és a kiállítások, gyakran a véletlennek köszönhetően a műveket. Ez az együttműködés a jövőre nézve is igen biztatónak tűnik, nyilván akkor, ha a mostani kisebb-nagyobb zavarokat elhárítják a szervezők. Közöttük például a sajtóval kapcsolatos döccenőket.

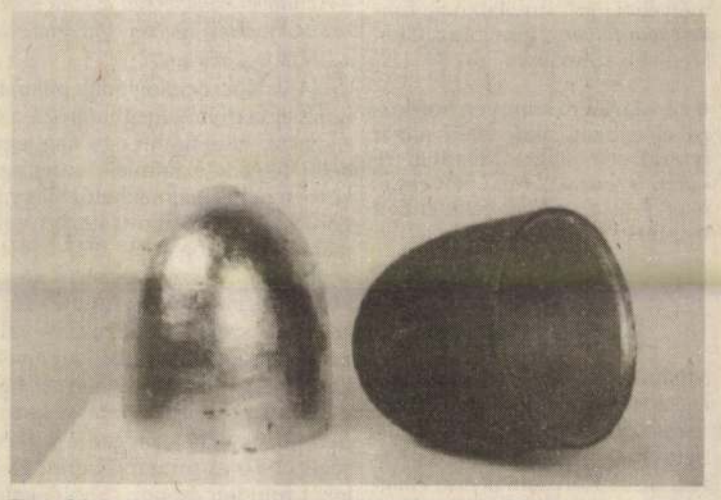

Trombitás Tamás munkája (Galerie Gaudens Petit)

Kétségtelen ugyanis, hogy a Hungexpo nem elsősorban kulturális újságírókkal, művészeti szakírókkal, hanem elsősorban gazdasági, idegenforgalmi témákkal foglalkozókkal van kapcsolatban. Nem jó tehát, ha a szervezésnek ezt a részét is átengedi a Hungexpónak az Art Expo, hiszen a művészeti vásár műtörténész munkatársai tudják talán a leginkább, kik is szeretnék, és tudják is talán népszerűsíteni az eseményt.

P. E.

Lovak és vállfák

A legvisszafogottabb felmérések szerint is több mint egymillióan látták az elmúlt hetekben Koltai Róbert *Sose halunk meg* című filmjét. Koltai volt a rendező, a főszereplő és az egyik forgatókönyvíró. A filmről bőven írt a magyar sajtó. Akiről kevés szó esett, a rendező-főszereplő forgatókönyvet író társa, Nógrádi Gábor. Újságíró, író, szerkesztő. S most forgatókönyvíró is. Őt kérdeztük, hogyan jött létre ez a film?

– *Hogy jut eszébe egy embernek öt-tíz lóból és ötven-száz vállfából egy filmet csinálni?*

– A Koltainak szerintem egész életében ez volt az egyik legfontosabb témája, amelyet még gyerekkorából hozott. A nagybácsi, a vállfaárus, a lovak...

– *Ön akkor mit keres itt, ebben a témában?*

– Én a piacon nőttem föl.

– *Melyiken?*

– A nyíregyházi piacon. Amikor rájöttem, hogy az ő lovai és vállfái teljesen hasonlítanak azokhoz a dolgokhoz, amiket én a nyíregyházi piacon tapasztaltam, akkor azonnal összeházasodtam vele nyolc évre, amit a feleségem egyébként nem nagy türelemmel tűrt, és elkezdtem beledolgozni a nyíregyházi élményeket.

– *Mikor jutott eszükbe az ötlet?*

– 1985-ben.

– *Miért várt eddig? Hiszen sikerfilm lett.*

– Azért, mert nem volt stúdió, amelyik vállalta volna.

Mármint a finanszírozást. Most már, hogy semmi pénze nem volt, vállalta egy stúdió, csak megmondta előre, hogy nincs semmi pénze.

– *Ön szerint ez kerek film? Mozgalmas, cselekményes, a régi értelemben; tehát abszolút kerek?*

– Ezt akartuk. Abszolút ezt akartuk. A közönségsiker talán igazolása ennek.

–tyás

Létükért küzdő egyesületek

A hét végén a *Berzsenyi Társaság* szervezésében Kaposvárott rendezték meg a *kárpát-medencei magyar irodalmi társaságok és művészeti műhelyek* harmadik találkozóját. A Berzsenyi Társaság elnöke megnyitójában annak a reményének adott hangot, hogy a találkozó irodalmi életünk múltjának jobb megismerése mellett alkalmat ad a jövőbe tekintésre.

A kétnapos tanácskozáson, mint *Tornai József*, az Írószövetség elnöke fogalmazott: kulturális életünk legfájdalmasabb gondjai, kérdései kerültek terítékre. A létükért, fennmaradásukért küzködő egyesületek – mintegy húsz hazai és tíz határokon túli – képviselőjének többsége azt emelte ki, ha rövid időn belül nem alakul ki, nem válik hatékonyabbá a mecenatúra, vagyis nem tudják folyamatosan biztosítani a működéshez szükséges pénzforrásokat, úgy ők is felkerülnek a megszűnt társaságok – már nem kevés nevet tartalmazó – listájára. Az életben maradás pedig szükségessé teszi a műhelyek fokozott érdekképviseletét, anyagi és szellemi tőkével való megsegítését, mert az ő segítségükkel tudjuk elérni, hogy minél több irodalomszerető és -értő magyar ember legyen határainkon belül és határainkon túl. Ennek érdekében a résztvevők elhatározták a közeljövőben felállítandó információs központ és adatbank létrehozását, ami elsősorban az egyesületek kis példányszámban megjelenő kiadványainak, könyveinek terjesztési gondjain enyhítene. A találkozón felvetődött egy rendszeres tájékoztató kiadásának a gondolata is, amely szintén az egyesületek közötti kapcsolattartást segítené elő.

A konferencia végén megalakult *Irodalmi Társaságok Szervezetének* elnöke *Varga Domokos* író, székfoglaló beszédében hangsúlyozta a tragikus helyzetben működő határainkon túli irodalmi társaságok mind hatékonyabb megsegítésének és a fiatal kezdeményezések támogatásának fontosságát.

(parcsami)

Kismamák figyelmébe!

Az ENTRÉE
Nemzetközi Modellügynökség
versenyt hirdet

az év csecsemője
(3 hónapostól 12 hónapos korig) és

az év bébije
(1 évestől 3 éves korig)

címmel

Ezen belül, minden hónapban folyamatosan kiválasztják **a hónap csecsemőjét,** valamint **a hónap bébijét.** A kisbabák **nyereménye korcsoportonként 5000 Ft.**
Minden hónap három legaranyosabb kisbabájának fotója jut tovább az év végi versenyre.
Nagyszabású, műsoros rendezvény keretében kerül sor **az év csecsemője és az év bébije** kiválasztására, valamint az **50 000 Ft-os díj** átadására.
(A legsikeresebb fotókat több folyóirat is közli.)
Nevezési díj: 500 Ft, határidő: minden hónap 28-áig, folyamatosan.
A nevezésre el kell vinni a kisbaba születési anyakönyvi kivonatát és két, a szülő által legsikerültebbnek tartott fényképét (a fényképek az ügynökségen maradnak).
Az ügynökség fotósa, külön kérésre, előzetes megbeszélés alapján, házhoz megy, fotóalbum készítése céljából.
Érdeklődni és jelentkezni lehet személyesen, a Budapest VII., Erzsébet krt. 5. I. em. 18. sz. alatti irodában. Telefon: 121-6287.

Az első és minden 50. kisbaba külön jutalomban részesül

Entrée
COLLEGE INTERNATIONAL DE MODELE

Folytatódik a párizsi Bartók-ciklus

Folytatódik a párizsi Chatelet színház Bartók-ciklusa. A színház több mint 20 koncerten ismerteti meg ebben az idényben a párizsi közönséget a nagy magyar zeneszerző műveivel.

Vasárnap kitűnő előadásban, zsúfolt ház előtt Bartók Két zongorára és ütőhangszerekre írt szonátáját és a Mikrokozmosz több – a szerző által két zongorára átírt – darabját szólaltatta meg a nagynevű párizsi együttes, az Intercontemporaire több szólistája: Pierre-Laurent Aimard és Florent Boffard zongoraművész és Michel Cerutti, valamint Daniel Ciampolni ütőhangszeres művész. A művészek koncertjükön – Maryvonne Le Dizes hegedűművésznő közreműködésével – a kortárs magyar zeneszerző, Kurtág György néhány alkotását is előadták.

A Bartók-sorozat keretében a héten három hangversenyen adja elő a neves vonósnégyes, a Tokyo kvartett Bartók mind a hat vonósnégyesét. Április végén kerül bemutatásra a Chatelet színházban a Kékszakállú herceg vára, amelynek előadásán Judit szerepét Marton Éva, a világhírű magyar operaénekesnő alakítja.

SaRock

A Teremtés csodái

Első és hirtelen megközelítésben azt gondolhatnánk, hogy ezek a fiúk teljesen megőrültek. Az odáig rendben van, hogy tavaly – öt év szünet után – kiadtak egy nagyszerű és friss dupla lemezt, aztán elmentek turnézni egy kiadóst a világ körül, s ennek a gigantikus száguldozásnak zenei esszenciáját kör alakú, lézerletapogatós formában is megjelentették. De hogy nem egy, hanem két koncertalbumot is kiadjanak gyors egymásutánban – ez igazán elképesztő és anyagilag rendkívül kockázatos húzás.

Ha azonban jobban és mélyebben belegondolunk, rájöhetünk, hogy nem is olyan őrültek ezek. És hogy nem is annyira szokatlan a lemeziparban az, amit tettek. Az AC/DC például tavaly karácsonyra szintén két önálló koncertalbumot is megjelentetett. Akik a (legismertebb) számokat a lehető legjobb előadásban kívánták meghallgatni, azok megvehettek egy koncertválogatást, akik viszont egy nagyon jól sikerült buli légkörére, verejtékére és mámorára voltak kíváncsiak, azok – némi készpénz ellenében – kézbe vehették a Monster of Rock vehemensre sikeredett fellépésének zenei lenyomatait.

Nos, a Genesis legénysége egy kicsit hasonló módon gondolkodott. A tavaly decemberben az *EMI-Quint* gondozásában megjelent *The way we walk, Volume one: the shorts*-ot elsősorban azoknak szánták, akik a zenekar – saját magához viszonyítva! – könnyedebb, felszínesebb – és mint a cím is sugallja –, rövidebb szerzeményeit kedvelik. Ezen a korongon kapott többek között helyet az *I can't dance* újabb értelmezése is, mely az utóbbi két év talán legigényesebb slágerének és legsokrétűbb dalának bizonyult.

A napokban megjelent második kötet pedig a hosszabb lélegzetű és mélyebb lelkületű számaikat gyűjti csokorba. (Belépés kizárólag tíz perc felett.) Pályaműsűrítménynek is felfogható, hiszen hetvenes évek eleji kompozíciók éppúgy fellelhetők rajta, mint Collins és Chester Thompson legújabb dobduófelvétele. S igazán ezen az albumon tisztul ki a kép, hogy mitől is ilyen jó ez a három zenész. Itt válik világossá, hogy Phil Collins, Tony Banks és Mike Rutherford – az esetek többségében – hogyan tudja feloldani a popularitás és a zenei igényesség gyakran idegőrlő ellentmondását.

(jávorszky)

TRÓMBITÁS Tamás

HITÉLET

Lapokból...

• A magyarországi református egyház zsinata úgy döntött, hogy megalapítja a Károli Gáspár Református Egyetemet – olvashatjuk a Reformátusok Lapjában.

• „Bocsánatkérésem szívem legmélyéből jött" – nyilatkozta *Landeszmann György* főrabbi az IGEN legújabb számában.

• „A világ nem könnyen hordozza el azokat, akik Isten álmát hozzák el a világra. Mi annál inkább szeressük és kövessük őket" – írja az Evangélikus Élet március 15-i, ünnepi száma.

Röviden

Miskolc: A Kóruskarnagyok Világszövetsége, Róma és Vatikánváros segítségével első ízben hirdette meg a Templomok és Katedrálisok Kórusainak első világversenyét, amelyet februárban rendeztek meg Rómában. A fesztiválon nagy sikerrel szerepelt a miskolci Mindszenty Énekegyüttes, *Gergely Péter Pál* vezetésével. A zsűri a 13 meghívott kórus közül „a meggyőző előadás, a tökéletesen tiszta intonáció, a Palestrina- és Bárdos-művek autentikus tolmácsolásának" elismeréseképpen első hellyel jutalmazta a miskolci kórust.

Innsbruck: A keresztény hit és a humor nem ellentétes fogalmak – állítja *Christian Sint* fiatal teológus, aki diplomadolgozatában a humor történetével és annak az egyházra gyakorolt hatásával foglalkozott. Neves teológusok és filozófusok nézeteit elemezve arra a következtetésre jutott, hogy a komorság és fanatizmus könnyen beférkőzik oda, ahonnan a humor hiányzik. Ez többek között ott érezhető, ahol az ideológiák „halálos komolysággal" uralkodnak.

Debrecen: A debreceni Szent Anna-templomban március 27-én ifjúsági találkozót tartanak a város szabad királyi várossá nyilvánításának 300. évfordulóján. A találkozó témája: a katolikus ifjúság és a szekták viszonya. Előadó: *P. Zatykó László* ferences. Az esti szentmisén *Gyulay Endre* megyés püspök szól a fiatalokhoz.

Odessza: A város utolsó zsinagógáját, amelyet teljes pusztulás fenyeget, keresztények nyújtotta segítséggel renoválják. Mivel a kis létszámú zsidó közösségnek nem állnak rendelkezésére a megfelelő anyagi eszközök, ezért az ukrán ortodox, az autokefál, valamint a katolikus egyház ajánlotta fel segítségét az épület megmentésére. A második világháború előtt egyébként Odesszában 62 zsinagóga volt.

Vatikán: „Valamennyi megkeresztelt ember azonossága az Újszövetség szerint semmiképpen sem jelenti azt, hogy a nőkre és a férfiakra azonos funkciókat kell bízni az egyházban." – jelentette ki *Albert Vanhoye SJ*, a pápai Szentírás-bizottság titkára, a nők pappá szentelésének engedélyezésével kapcsolatban.

Miskolc: Február közepén Miskolcon járt *Lafranca Serrini*, a minorita rend generálisa. Másfél esztendő óta három fiatal lengyel szerzetes él a minoriták magyarországi közösségében. A tervek szerint június 20-án szenteli pappá őket *Seregély István* egri érsek. Két magyar fiatalember vár arra, hogy a generális ígérete szerint Olaszországban, Szent Ferenc földjén tölthessék újoncévüket. Serrini generális úgy döntött, hogy a kis létszámú közösségben még nem választással, hanem kinevezéssel kell kijelölni a tartományfőnököt. Így további három évre *Tóth Alajost*, az eddigi tartományfőnököt erősítette meg posztján.

A szektákról a szociológia és a társadalomlélektan tükrében

Szeretet félelemből

Horváth Zsuzsa, vallásszociológus, a Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Intézetének tudományos munkatársa:

– Az utóbbi hónapokban a sajtó sokat foglalkozott a szekták ügyével. Mit ért a szociológia a szekta fogalma alatt?

– A vallásszociológiának pillanatnyilag nincs egyértelmű meghatározása arra, mi a szekta, hiszen ami egy nagyegyházon belül megfelelő definíció lenne, az tágabb körben nem alkalmazható. Magyarországon a két világháború között volt használatos ez a fogalom. 1947-ben törvény született az összes felekezet közötti jogi különbségek megszüntetésére; ettől kezdve a szekta szót azokra a vallási közösségekre használjuk, amelyek nem kaptak legalitást. 1989-ben az Egyházügyi Hivatal utolsó döntései között minden közösségnek megadta a törvényességet. 1990-es törvény szerint kisegyház lehet minden csoport, ahol legalább 100 fő van; az egyesületekhez hasonlóan szervezeti szabályzatot kell benyújtaniuk. Az egyetlen létező kritérium, hogy a közösség belső szabályai ne ütközzenek az alkotmányba, és a törvényekbe.

– Milyen politikai, társadalmi körülmények kedveznek a szekták létrejöttének?

– A mai magyar és nemzetközi helyzet nagyon kedvez. Itthon az állampárt által gyakorolt ideológiai kontroll már a nyolcvanas évek során meggyengült. A külföldi kapcsolatokat kevésbé korlátozták, így új missziók jöhettek be az országba. Az ideológiai piac kínálata megnőtt; ez érvényes nem vallásos ideológiák megjelenésére is – gondolok itt például azokra a teljesen pragmatikus mozgalmakra, amelyek a gyógyulás, meggazdagodás, és egyéb hasznos célok elérését segítik. A kereslet is jóval nagyobb lett; a korábbi értékrend egésze elvesztette hitelességét a rendszerváltás során. A középkorúak és az idősebb generáció nagy része egész életét és pályáját ezekre az értékekre építette; érthető, hogy most új kapaszkodókat keres. A fiatalok még mozgékonyabbak; egy huszonéves még nem építette ki pályáját és életét, viszont érzékeli, hogy szülei és tanárai nem az igazságot közvetítették számára – tehát maga kezdi keresni az igazságot.

– Miből áll egy szekta?

– Alakulásának időszakában a szervező misszió tartja el a gyülekezetet. Egy idő után a kialakult kisegyháznak már saját lábán kell megállnia. Ettől kezdve elsősorban a hívek adakozásából él. Van ahol előírják, a hívő hány százalékát adja le jövedelmének, van, ahol nem. Ezen túl mindig gyűjtenek összegeket bizonyos célokra.

– Hogyan nyernek új híveket a szekták?

– Magyarországon a keresztény gyülekezetek kedvelik a nagy, nyílt összejöveteleket, fesztiválokat – vagyis a tömeges evangelizációs alkalmakat; ezeken a tömeges jelenlét miatt jó atmoszférát lehet teremteni a „megtéréshez". A vallásszociológia tapasztalata viszont az, hogy bár ezekkel az összejövetelekkel valóban sok hívet nyernek a gyülekezetek, ezek a hívek sokkal inkább lemorzsolódnak. A sikeres toborzást a személyes kapcsolatok eredményezik: a rokoni, baráti és pár-

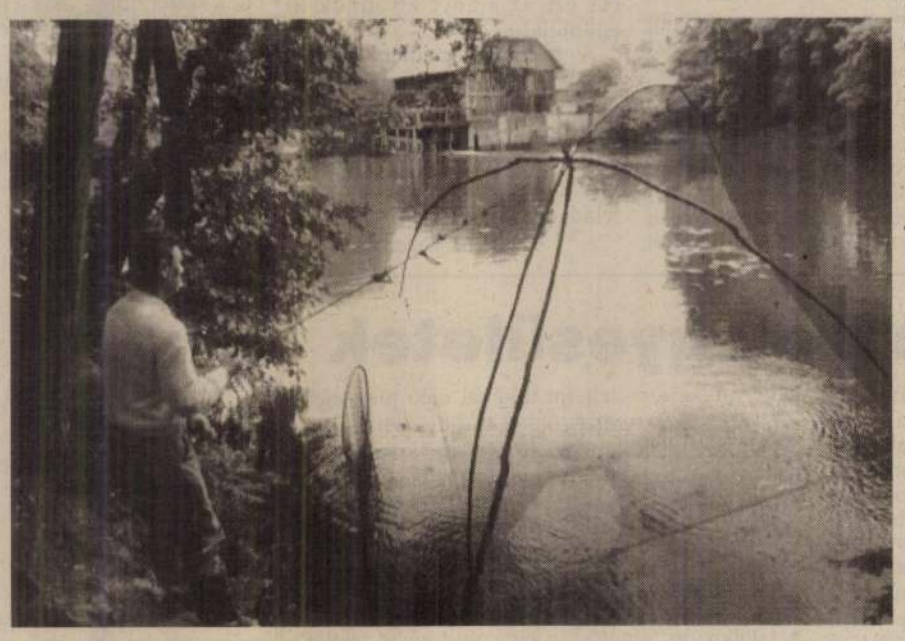

Ágg Károly felvétele

kapcsolatok révén bekerültek maradnak meg leginkább. Tömeghez nem lehet csatlakozni – egy kis közösséghez, egy személyhez igen. Nem elsősorban a tanítás a lényeges és meghatározó ebben – sokkal inkább a közösség.

– Milyen a szekták szociológiai rétegződése?

– A keresztény gyülekezetekben többségben vannak a nők. Az én hipotézisem szerint egy szekta születésénél és gyarapodásánál mindig magasabb a férfiak száma, mint később. A szociológia megfigyelései szerint a társadalom legalsóbb rétegei, ahol komoly megélhetési nehézségek vannak, téríthetőek ugyan, de nem tarthatók meg a gyülekezetekben.

Veres Sándor, az MTA Pszichológiai Intézetének kutatója:

– Ön, mint a társadalomlélektan szakértője, hogyan jellemzi a szektákat?

– A szekta a nagyegyházak hatalmi ellenpontjaként jött létre, és a nagyegyházak történelmiségéből fakadó hibáit felnagyítva, szembeállítja velük saját magát, mint valamiféle tiszta forrást. Mivel létük alapja ez a szembenállás, a személyválogatás logikája jellemzi őket. Aki nem tartozik közénk, az ellenünk van – ez máris ellentmond a szeretet törvényének, rögtön beépül a félelem logikája: a csoport léte függ attól, milyen erős a kohézió, az összetartás. Összetartásuk egyik fontos eleme a külső fenyegetettség; üldöztetniük és üldözniük kell, különben elmosódnak a közösség határai. A szekták ezért kifejezetten társadalomellenessé is válhatnak. Ennek az attitűdnek a hátterében a lélek különböző betegségei állnak, a félelmektől az üldözési mániáig.

– A szekták ezt azzal igyekeznek megcáfolni, hogy a közösségükben a szeretet és az igaz emberi kapcsolatok a meghatározóak.

– A látszat valóban ezt támasztja alá, de a felszín alatt minden szektában a félelem a meghatározó. Mivel a nagyegyházaknál jóval kisebb szervezetekről van szó, a közösségen belül mindenki ismeri egymást. Az Istentől és a másik embertől való elidegenedés korunk betegsége; ez kedvez a szektának, ahol a nagyon erős összetartás a szeretet látszatát kelti. Míg a vezető – éppen a személyes kapcsolatok által – teljes ellenőrzést gyakorol hívei felett, a vezetőt sem a hívek, sem más nem ellenőrizheti. Ez egyben a tanok zavarosságát eredményezi, hiszen a szekta tanaiba vezetője révén olyan szellemi hatások is bekerülhetnek, amelyek súlyosan befolyásolhatják a híveket. Tulajdonképpen okkult jelenséggel állunk szemben. Ha a vezető személyének karizmáját „csodák" és „jelek" igazolják, a közösség szemében istenné válik, anélkül, hogy kiderülne, milyen lélek szócsöve. Mivel a szekta a nagyegyházaktól leszakadt, a társadalomtól marginalizálódott, félelmi logikára épülő szoros közösség, fogja mind a vezetőt, mind a tagokat. Ám amennyiben vallási élményt, extázist, önfeledtséget tud nyújtani, s még ajándékokkal is kecsegtet, nagyon vonzó lehet a vákuumhelyzetben lévő, kereső emberek számára. Az ember társas lény, jó kapcsolatokra, feltétel nélküli szeretetre éhes; egy erősen összetartó közösség mindenképpen vonzó számára, akármilyen is annak szellemisége.

– A szekták tehát általában válságban, marginális helyzetben lévő embereket nyernek meg. A „jó" közösségen kívül mit tudnak nyújtani nekik?

– A szekta nagyon intenzív lelki, szellemi akciónak teszi ki a bekerülőt, hiszen ha az nem kap számára megfelelő tartalmakat, akkor nem kötődik, s a „horror vacui", az ürességtől való félelem – ami elől az illető a szektába menekült – megmarad. Az összes kábítószeres, alkoholista, s még nagyon sok ember félelmei ezek. A kárhozat szelének is nevezhetnénk, amely arra a nagyon valóságos félelemre épül, hogy mi várja az embert egy ilyen élet után. A mai pszichiátria is próbálkozik egy olyan kezelési móddal, hogy a betegnek felkínál egy hitet, vallást – mindegy, hogy a kereszténységet, buddhizmust vagy zsidó vallást, lényeg az, hogy a beteg erre megmozdul, kilép az akut állapotból. A szekták esetében azonban ez a beavatkozás nagyon veszélyes is lehet, hiszen az ideológia ellenőrizhetetlensége miatt vakvágányra vezetheti a beteg embert. Jön egy mentőkötél, amiről nem tudjuk, ki fogja a végét – nevezzük a szekta megfoghatatlan szellemének –, belekapaszkodik, a szekta bezárja, biztonságot ad félelmeivel szemben, tehát nem tud és nem is akar kilépni. Ha mégis valahogy kilép, azt úgy éli meg, mintha ítéletet hajtanának végre rajta. Személyisége sokkal jobban szétesik, mint a súlyos szenvedélybetegeké. A társadalomnak sürgősen meg kellene oldania ezeknek az embereknek a gondozását.

Váczi Gábor

A katolikus sajtó harcai az elnyomatás éveiben

1946 nyarán betiltották a katolikus szervezeteket; a KALOT sorsa is megpecsételődött, holott korábban rendkívüli szerepet játszott a magyar falu tudatformálásában és erkölcsi megújításában.

A katolikus egyesületek feloszlatása ügyében *Mindszenty József* erőteljesen tiltakozott a miniszterelnöknél, rámutatva arra, hogy a kormányzat „a szabadság eszményét" sérti ezzel, s amit valójában a demokrácia nevében elkövetnek a katolikus szövetségek és egyesületek ellen, az maga „a parancsuralmi rendszer kárhoztatott" megnyilvánulása.

Ebben az időszakban az Új Ember laptulajdonosát, az Actio Catholicát is megpróbálták likvidálni. A Belügyminisztérium az alapszabály kormány előtti bemutatását követelte, de ez a szándék meghiúsult, mivel bebizonyosodott, hogy az Actio Catholica a Szentszék által létrehozott és működtetett szervezet, melyet világi hatóságoknak nincs joguk betiltani vagy megszüntetni. Érdekes tény, hogy ezek előtt az érvek előtt a minden pusztításra hajlamos kommunista hatalom meghunyászkodott, s az Actio Catholica később, *Rákosi Mátyás* teljhatalma idején is fennmaradt, hogy betöltse katolikus küldetését.

1946. augusztus elsején Mindszenty kemény hangú átiratot küldött *Nagy Ferenc* miniszterelnöknek – az Új Ember az első oldalon közölte –, amelyben a hercegprímás világosan utalt arra, hogy *a gyűlölet és a bosszú* folyamatos jelenléte óriási méreteket ölt hazánkban. „Olaszországban, a fascizmus hazájában kevésbé folyik a fascizmus címén a megtorlás, mint nálunk." A bíboros példákkal mutatott rá arra, hogy „ezen a sistergő láván se élet, se országépítés, se nyugodt kormányzás nem lehetséges." Meggyőződése szerint a haza szenvedéseiért azok felelősek, akik mindenfajta megbékélés elutasításával „a gyűlölet és a bosszú pokoli boldogságát" élik át és érvényesítik hazánk életében. Ezenkívül a hónapok óta bírósági ítélet nélkül fogva tartottak szabadon bocsátását is követelte.

Az 1946-os Szent István-napi szám egybeesett az Új Ember egyéves jubileumával. Ez alkalommal Mindszenty József írt vezércikket; az „Évfordulóra" címmel, felidézve a katolikus hetilap helytállását és bátorsággal vállalt misszióját. Aki Mindszenty Józsefet afféle „egyirányú", hajthatatlan főpapnak minősítette, ezúttal is csalatkozott. A magyar egyházi múlt felidézésén kívül *Ibsen, Gogol, Beecher-Stowe, Gárdonyi* megállapításai, idézetei is helyet kaptak a magvas írásban, s *egy világos szellemiségű, koncepciózus közéleti személyiség körvonalai rajzolódtak ki* mondatai nyomán.

Az ünnepi számban *Mihalovics Zsigmond* kanonok, felelős kiadó cikke „a politika démonára" utalt, mely az első pillanattól kezdve igyekezett tönkretenni és megszüntetni a lapot.

Mihelics Vid a katolicizmus helyzetét és hivatását boncolgatta Európa közéletében. A tudományos igényű tanulmány írója rámutatott arra, hogy „a katolicizmus nemcsak vallás, de általános emberi magatartás és kultúra is. Mint ilyen, magába öleli mindazokat az értékeket, amelyeket az emberiség fejlődése eddig felszínre vetett..." Időszerű alternatívát is fölkínált: Isten elfogadása mellett egy magasabb erkölcsi rend érvényesülése bontakozhat ki vagy az emberi önkény és diktatúra veszi át az uralmat. Sajnos, a látható jelekből arra következtethetünk, hogy az utóbbi veszélye fenyegeti egész társadalmunkat – fejezte be a tudós cikkíró.

Az 1946. augusztus 25-i szám vezércikke beszámolt a Szent István-napi körmenet sikeréről: „félmilliós emberáradat" hömpölygött végig az utcákon, hogy lerója tiszteletét szent királyunk ünnepén, s hogy a keresztény tudat létét és megerősödését demonstrálja.

Mindszenty hercegprímás ezzel egyidejűleg „a világegyház vonalán át" küldte a béketárgyalás asztalához „a szenvedő magyar milliók" kérelmét. Az „elsorvadó fa" képének felidézésével a bíboros megrázó történelmi gondolatsorral fordult a nyugati világhoz nemzetünk érdekében. Amit a hivatalos kommunista diplomácia rossz irányba vitt, azt a katolikus főpap jóvátenni igyekezett. Rendkívül sajnálatos, hogy a nyugati politika determináltsága következtében nem vette észre az igazi problémák gyökereit s benne egy sokat szenvedett kis nép panaszait, létért folytatott küzdelmét. A gyászos, 1920-as békekötést egy újabb igazságtalan ítélet követte.

1946. augusztus 10-én került nyilvánosság elé Mindszentynek Nagy Ferenc miniszterelnökhöz intézett válaszlevele, amely a katolikus papok megvádolásával kapcsolatos. Az előzmény: Nagy Ferenc és kormánya szovjet nyomásra azt a furcsa vádat fogalmazta meg, hogy „elsősorban a katolikus papság nem nyújtott segédkezet a megszálló hadsereg és a magyar nép békés együttélésének munkálásához." Mindszenty elutasította a képtelen, „kipellengérezésnek beillő megbélyegzést", és az együttműködés zavaraiért az egyház ellen indított koncentrált támadásokat tette meg legfőbb akadálynak.

A kormány felhívása, mely a nép „hálára hangolását" követelte a katolikus papságtól, a hercegprímás véleménye szerint teljesíthetetlen, elsősorban az egyházat ért súlyos sérelmek miatt. A hős lelkű egyházfő meg nem alkuvó egyéniségéhez híven végül is kereken visszautasította a vádat s a „nemzeti hála" ilyesfajta kifejezését. „Ilyen sérelmek pergőtüzében és az orvoslásnak nem lelése mellett azt a feladatot teljesíteni, melyet a kormány felhívása kíván, nem lehetséges."

(Folytatjuk)

Szeghalmi Elemér

A
FÉSZEK GALÉRIA/BUDAPEST
meghívja Önt

TROMBITÁS TAMÁS
KEKSZ ÉS ostya
azaz biscuit and HOST

című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja
NÉRAY KATALIN

1993. február 23-án,
délután 6 órakor.

TROMBITÁS Tamás

Képek jegyzéke

1. Neon-objekt II., 1981-82
neon, festett acél, 250 × 200 × 5 cm
2. Neon-objekt I., 1981-82
neon, festett acél, 230 × 130 × 5 cm
3. Neonnégyzet a velemi erdőben, 1983
neon, 200 × 200 cm
4. Neoncsövek, 1983
neon, 200 × 100 × 5 cm
5. Hat neoncső a természetben, 1983
neon, 200 × 200 × 200 cm
6. Hat neoncső fekete installációban, 1983
neon, fekete fólia, 300 × 300 × 300 cm
7. A hatodikat, 1983
neon és két figura, 270 × 400 × 400 cm
8. Felekezeteken felül, 1983
neon, fekete fólia, 300 × 300 × 300 cm
9. Non-objekt–neon-objekt, 1983
neon, 200 × 200 cm
10. Tájkép I., 1985
kovácsoltvas, reve, neon, 270 × 270 × 35 cm
11. Tájkép II., 1985
vas, réz, 100 × 100 × 30 cm
12. Idegen föld, 1983
neon, vas, vasérc, nylon zsákok,
150 × 150 × 10 cm
13. Szuprematista gondolat, 1985
acél, gumi, acéliszap, 120 × 160 × 15 cm
14. A három test, 1985
papír, tempera, 50 × 70 cm
15. A három test plusz egy jel, 1985
papír, tempera, filctoll, 50 × 70 cm

Trombitás Tamás kiállítása
Ernst Múzeum
Budapest VI., Nagymező utca 8.
1985. december 5- 1986. január 5.
A katalógust tervezte: Trombitás Tamás
Fordította: Szekeres Andrea
Fotók: Juhász Imre (1, 2, 10, 11, 12, 13, 14),
Fitz Péter (9),
Trombitás Tamás (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
A kiállítást rendezte: Jerger Krisztina
Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató

Captions

1. Neon Object II, 1981–82
neon, painted steel, 250 × 200 × 5 cm
2. Neon Object I, 1981–82
neon, painted steel, 230 × 130 × 5 cm
3. Neon Square in the Woods of Velem, 1983
neon, 200 × 200 cm
4. Neon Tubes, 1983
neon, 200 × 100 × 5 cm
5. Six Neon Tubes in Nature, 1983
neon, 200 × 200 × 200 cm
6. Six Neon Tubes in Black Installation, 1983
neon, black nylon, 300 × 300 × 300 cm
7. The Sixth, 1983
neon and two figures, 270 × 400 × 400 cm
8. Over Denominations, 1983
neon, black nylon, 300 × 300 × 300 cm
9. Non-Object – Neon-Object, 1983
neon, 200 × 200 cm
10. Landscape I, 1985
wrought-iron, scum, neon, 270 × 270 × 35 cm
11. Landscape II, 1985
iron, brass, 100 × 100 × 30 cm
12. Unknown Land, 1983
neon, iron, iron ore, nylon sacks,
150 × 150 × 10 cm
13. Suprematistic Idea, 1985
steel, rubber, steel scobs, 120 × 160 × 15 cm
14. The three objects 1985
paper, tempera 50 × 70 cm
15. The three objects plus one sign 1985
paper, tempera, fibre tip pen 50 × 70 cm

Tamás Trombitás
Ernst Museum
Budapest VI., Nagymező utca 8.
5 December 1985 – 5 January 1986
Catalogue design by Tamás Trombitás
English translation by Andrea Szekeres
Photos by Imre Juhász (1, 2, 10, 11, 12, 13, 14),
Péter Fitz (9),
Tamás Trombitás (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
The exhibition was installed by Krisztina Jerger
Edited by Katalin Néray director

TAMÁS TROMBITÁS
1124 Budapest, Lejtő út 2/a

He was born on 21st March 1952 in Budapest.
He attended the Budapest Academy of Fine Arts between 1972-78.

One-Man-Shows:

1979 Mátyás Jantyik Museum, Békés (with Anna Ignácz)
Jókai Theatre, Békéscsaba
1981 Studio Gallery, Budapest
1983 Young Artists' Club, Budapest
1985 The Open-Air Sculpture Garden of the Budapest Gallery, Budapest (with Enikő Szöllőssy)
Young Artists' Club, Budapest

Group Shows:

1978 Summer Show, "Lajos Kossuth" University of Sciences, Debrecen
1979 "Alföld" ("The Great Plain") Exhibition, Mihály Munkácsy Museum, Békéscsaba
Studio '79, Pécs Gallery, Pécs
A Selection from the material at the Graphics Symposium of Békéscsaba, Castle Museum (Visual College), Gyula
Poster Biennial, Lahti, Finland
1980 "Alföld" ("The Great Plain") Exhibition, Mihály Munkácsy Museum, Békéscsaba
Studio '80, Műcsarnok, Budapest
Miskolc Winter Exhibition, Miskolc Gallery, Miskolc
1981 "Postcard", Józsefváros Gallery, Budapest
"Architecture and Fine Arts", Miskolc Gallery, Miskolc
Salgótarján Summer Exhibition, Sándor Nógrádi Museum, Salgótarján
"Steel Sculpture", Uitz Room, Dunaújváros 9th National Graphics Biennial, Miskolc Gallery, Miskolc
"Steel Sculpture", Józsefváros Gallery, Budapest
"Opening", Fészek Gallery, Budapest
"Workshop of Pest", Pécs Gallery, Pécs Art Expo, Bari, Italy
Young Hungarian Graphic Art (a travelling exhibition), Finland
The Constructivist Legacy, University of Toronto, Toronto, Kanada
1982 "Space and Colour", Józsefváros Gallery, Budapest
National Exhibition, Műcsarnok, Budapest
"Tradition No.1". Pataky Gallery, Budapest
"Tradition No.2", the exhibition building of the Budapest Gallery in Lajos Street, Budapest
"Animation and Fine Arts", Ferenc Erdei Culture Centre, Kecskemét
"Calligraphy", Fészek Gallery, Budapest
Studio '82, Műcsarnok, Budapest
"The Work and its Constituents" (with Imre Bak and János Fajó), Józsefváros Gallery, Budapest
International Biennial of Graphics, Bilbao, Spain
Ten Hungarian Artists, San Carlo Gallery, Naples, Italy
New Endeavours in Hungarian Graphic Art, Žilina, Brno, Prague, Czechoslovakia
1983 Exhibition of the Derkovits Scholarship artists, Műcsarnok, Budapest
National Small Sculpture Biennial, Pécs Gallery, Pécs
Contemporary Hungarian Graphic Art, Hungarian National Gallery, Budapest
"Steel Sculpture", Uitz Room, Budapest
Studio '83, Ernst Museum, Budapest
"The Achievements of Art Symposia No.1", Műcsarnok and Hungexpo, Budapest
The exhibition of the 14th Art Symposium of Győr, the Gallery of the Town Library, Győr
The closing exhibition of the Symposium of Velem, Artists' House, Velem
Hungarian Graphic Art (travelling exhibition), Italy
Contemporary Hungarian Small Sclupture, National Library, Madrid, Spain
Gulbenkian Foundation, Lisbon, Portugal
1984 "Contact", Fészek Gallery, Budapest
The exhibition of the Derkovits Scholarship artists, Ernst Museum, Budapest
4th Esztergom Biennial of Photography, The Round Bastion of the Castle Museum, Esztergom
"The Achievements of Art Symposia No.2", Műcsarnok, Budapest
Studio '84 (a joint work), Hungexpo, Budapest
The exhibition of the Young Artists' Studio, Studio Gallery, Warsaw, Poland
1985 A selection from the material of the Dunaújváros Steel Sculptors' Symposium (1974-84), Fészek Gallery, Budapest
"Steel Sculpture '85", Uitz Room, Dunaújváros
Summer Exhibition, Fészek Gallery, Budapest
Studio '85, Ernst Museum, Budapest
"Experimental Art", Petőfi Csarnok, Budapest
Nuremberg Youth Drawing Biennial, Nuremberg, FRG
The exhibition of the Derkovits Scholarship artists, House of Hungarian Culture, Berlin, GDR

Symposia:

1979, 1980 Symposium of Applied Graphics, Békéscsaba
1981, 1983, 1985 Steel Sculptors' Symposia of Dunaújváros, Dunaújváros
1982, 1983 Artists' Colony, Győr
1983 Textile Workshop, Velem
1984 Wood Sculptors' Symposium, Nagyatád

Scholarships:

1981 Young Artists' Studio Scholarship
1982-84 Derkovits Scholarship

TROMBITÁS TAMÁS
1124 Budapest, Lejtő út 2/a

1952 március 21-én született Budapesten.
1972-78 a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója

Egyéni kiállítások:

1979 Jantyik Mátyás Múzeum (Ignácz Annával), Békés
Jókai Színház, Békéscsaba
1981 Stúdió Galéria, Budapest
1983 Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1985 Budapest Galéria Szabadtéri Szoborkertje (Szöllőssy Enikővel), Budapest
Fiatal Művészek Klubja, Budapest

Csoportos kiállítások:

1978 Nyári Tárlat, Kossuth Lajos Tudományegyetem Aulája, Debrecen
1979 Alföldi Tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba
Stúdió '79, Pécsi Galéria, Pécs
Válogatás a Békéscsabai Grafikai Szimpozion anyagából, Vármúzeum (Vizuális Kollégium), Gyula
Plakát Biennálé, Lahti, Finnország
1980 Alföldi tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba
Stúdió '80, Műcsarnok, Budapest
Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria, Miskolc
1981 Levelezőlap, Józsefvárosi Galéria, Budapest
Építészet és képzőművészet, Miskolci Galéria, Miskolc
Salgótarjáni Nyári Tárlat, Nógrádi Sándor Múzeum, Salgótarján
Acélszobrászat, Uitz Terem, Dunaújváros
XI. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc
Acélszobrászat, Józsefvárosi Galéria, Budapest
Nyitás, Fészek Galéria, Budapest
Pesti Műhely, Pécsi Galéria, Pécs
Art Expo, Bari, Olaszország
Fiatal magyar grafika (vándorkiállítás), Finnország
Konstruktivista örökség, University of Toronto, Kanada
1982 Tér és szín, Józsefvárosi Galéria, Budapest
Országos Tárlat, Műcsarnok, Budapest
Hagyomány I., Pataky Galéria, Budapest
Hagyomány II., Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóháza, Budapest
Animáció és képzőművészet, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét
Kalligráfia, Fészek Galéria, Budapest
Stúdió '82, Műcsarnok, Budapest
Mű és alkotóelemei (Bak Imrével és Fajó Jánossal), Józsefvárosi Galéria, Budapest
Nemzetközi Grafikai Biennálé, Bilbao, Spanyolország
Tíz magyar művész, San Carlo Galéria, Nápoly, Olaszország
Új törekvések a mai magyar grafikában, Zsolna, Brno, Prága, Csehszlovákia
1983 Derkovits beszámoló, Műcsarnok, Budapest
Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécsi Galéria, Pécs
Mai magyar grafika, Nemzeti Galéria, Budapest
Acélszobrászat, Uitz Terem, Dunaújváros
Stúdió '83, Ernst Múzeum, Budapest
Szimpozionok eredményei I., Műcsarnok és Hungexpo, Budapest
A XIV. Győri művésztelep kiállítása, Városi Könyvtár Galériája, Győr
Velemi szimpozion zárókiállítása, Alkotóház, Velem
Magyar grafika (vándorkiállítás), Olaszország
A mai magyar kisplasztika, Nemzeti Könyvtár, Madrid, Spanyolország; Gulbenkian Alapítvány, Lisszabon, Portugália
1984 Kontaktus, Fészek Galéria, Budapest
Derkovits beszámoló, Ernst Múzeum, Budapest
IV. Esztergomi Fotóbiennálé, Vármúzeum Rondella, Esztergom
Szimpozionok eredményei II., Műcsarnok, Budapest
Stúdió '84 (közös munka), Hungexpo, Budapest
Fiatal Művészek Stúdiójának kiállítása, Stúdió Galéria, Varsó, Lengyelország
1985 Válogatás a Dunaújvárosi Acélszobrász Alkotótelep (1974–84) anyagából, Fészek Galéria, Budapest
Acélszobrászat '85, Uitz Terem, Dunaújváros
Nyári Tárlat, Fészek Galéria, Budapest
Stúdió '85, Ernst Múzeum, Budapest
Experimental Art, Petőfi Csarnok, Budapest
Nürnbergi Ifjúsági Rajztriennálé, Nürnberg, NSZK
Derkovits ösztöndíjasok kiállítása, Magyar Kultúra Háza, Berlin, NDK

Szimpozionok, művésztelepek:

1979, 1980 Alkalmazott grafikai alkotótelep, Békéscsaba
1981, 1983, 1985 Dunaújvárosi acélszobrász szimpozion, Dunaújváros
1982, 1983, Művésztelep, Győr
1983 Textil műhely, Velem
1984 Faszobrászat szimpozion, Nagyatád

Ösztöndíjak:

1981 Stúdió szakmai ösztöndíj
1982–84 Derkovits ösztöndíj

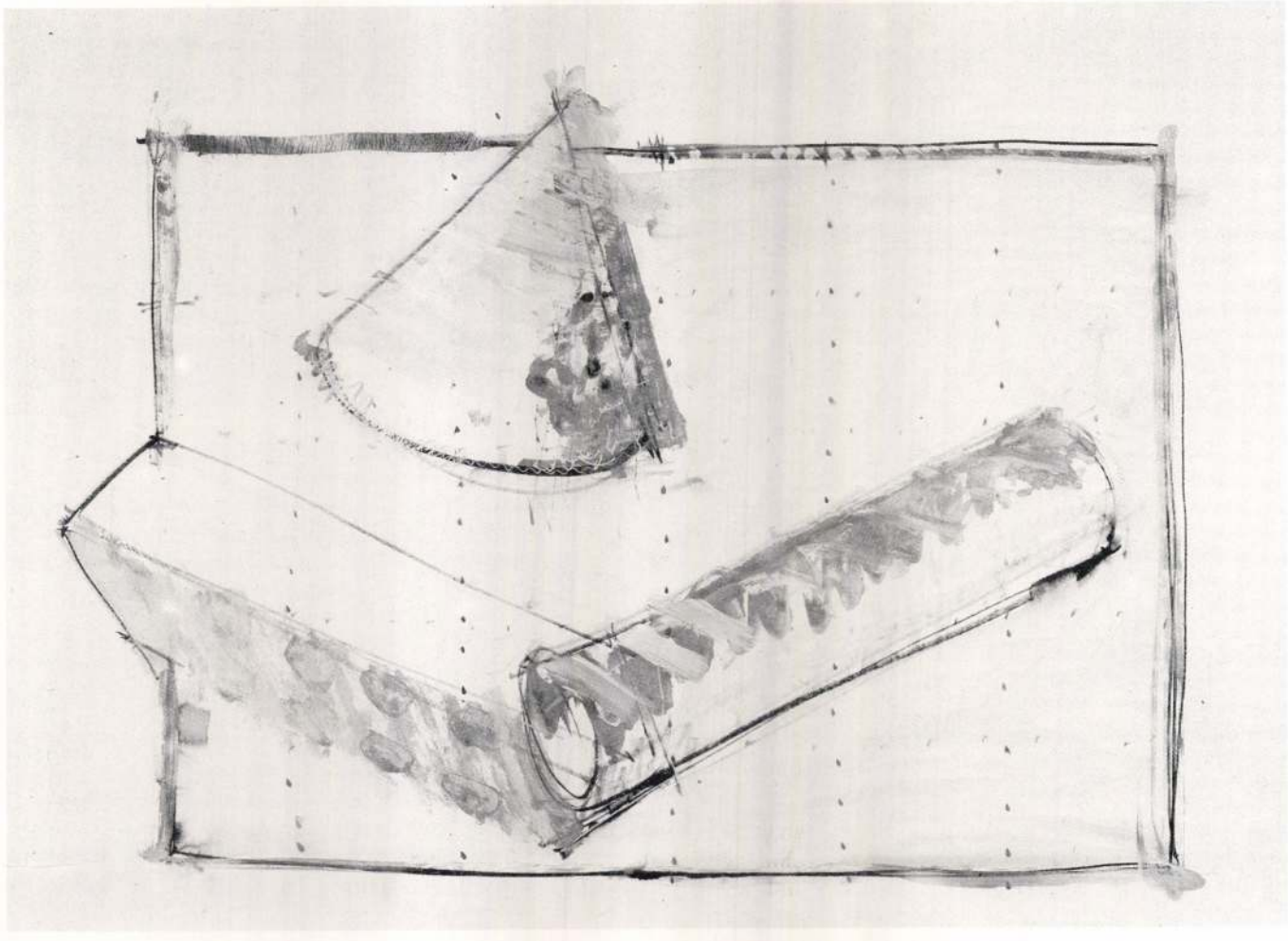

15.

The Mannerist Values of Avantgarde

Ad Reinhard painted his first monochromatic paintings of geometrical abstract in 1952. These disciplined the violent, stirring colour surfaces of the forties. The art of Reinhard and Barnett Newman introduced a classical discipline of abstract forms: a fleeting moment of stable rule over phenomena of the world, an unproblematic and direct relationship to existence. All this brought a new outlook to art with its simple clarity, its certainty of purified forms.

Tamás Trombitás was born in the same year, in 1952. It was a time of slow consolidation, which saw the settling down of the war generation. They began to find their way and were searching for balanced order in art. The wild swirl of stirring forms, the storm of colourful gestures were broken by the cool elegance of the new generation. The new style was the art of order and discipline; its programme being reduction, striving to hold the picture under the safe rule of geometrical laws. It did not confine itself to national art, encompassing the best achievements of Eastern and Western avantgarde. It took the black square of Malevitch and the puristic outlook of Mondrian and the 'De Stijl' as examples.

The new style created forms of its own, made its followers accustomed to strict self-discipline, to the practice of expressing much with the least possible means. It re-turned to the simple, familiar world of geometrical figures, in which the proportions and the interrelationship of patterns were determined by strict laws.

The new style soon made its influence felt in European art and re-evaluated its long forgotten traditions. It found its way to Hungary as well. The followers of the new style had already made their mark in Budapest before Trombitás started his studies at the Academy of Fine Arts. By the time he finished his studies the new school had joined the Hungarian art scene with an exhibition programme of its own.

Consequently Trombitás did not have to pioneer alone: he was helped by teachers who understood his ways. He owes a lot primarily to János Blaski who helped him to work out an artistic vocabulary appropriate to his own frame of mind. He was a fully-fledged artist when he graduated from the Academy. The studies of forms he made as a final year student are mature works of art. Those and his subsequent works show a striving for reduction, an element of his art up until then.

Trombitás did not confine himself to reducing his pictorial motifs to basic patterns but he strived to refine his artistic means to perfection. In his prints he determines the place of a pattern after careful consideration. The straight lines which cut through the forms either break up planes or intersect spatial figures. He has experimented with all possibilities which the picture provides. He has attempted to re-place the motif, which became an object in Minimal Art, into the pictorial context. Minimal Art introduced a radical change in the approach to the picture, not only altering the meaning of the motifs essentially, but transforming the picture itself into an object. This was the time when paintings reached beyond the traditional rectangular or square format to follow their motifs outside the frame. There was no longer any internal space, the pictorial pattern enclosed the brushwork, which did not pretend to be anything else but a colour surface. Its understanding did not require the onlooker's imagination or insight: it showed an object without any symbolic meaning. After giving up any means which might move the imagination, the artist had to put his objects in a characteristic position which made them capable of referring not only to themselves but to the very laws bringing them about.

In his first series of silkscreens Tamás Trombitás dedicated his energies to creating a balance of intricate diagonal forms. The shifted planes are sometimes arranged in a symmetrical harmony, with the contours of the well-known planes guiding the eyes. At other times they mark out forms with their flitting among the panes: their interrelationship, the forms of the inconspicuous figures can be explored only after careful observation. His first works were an attempt to find, in intricate spatial arrangements, the harmony existing between the motifs and the law which determines the forms. He was to build upon these results in his subsequent works. He also tried to trace the way back from the object to the picture by placing the objectified motif in front of a delicately coloured background. In this way the radical change in the art of the sixties turned back upon itself; the object that used to be ostentatiously shown was tamed down and tried to find its place in the graphics as a pictorial pattern.

Trombitás did not concern himself with this problem for a long time, he soon turned to an exploration

Trombitás nem sokáig foglalkozott ezzel a problémával, hamarosan áttért a térbe mozduló síkok helyzetének vizsgálatára. Ebben nagy segítségére volt 1981 óta a Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpozion, ahol elképzeléseihez a munkafeltételeket és az anyagot biztosították. A korai grafikák síkidomai most kiléptek a térbe, és megpróbáltak vele kapcsolatba kerülni. De ezek a mértani formák a síkhoz szoktak, csak nehezen találták meg helyüket a harmadik dimenzióban. Igazi szobrokká akkor váltak, amikor Trombitás teljesen felszabadult a technikai kötöttségek súlya alól, amikor szobrait már hatalmas méretekben tervezhette, mert kivitelezéséhez a dunaújvárosi acélmű segítséget nyújtott. A szobrok most is síklapokból építkeznek, a grafikák raszterosztásai összekötőelemként itt is megjelennek, de szerepük alapvetően megváltozik, térbe szervezik a síkfelületeket, néha éles felkiáltójelként belehasítanak a térbe, néha belső formákat képeznek a körüljárható szobornak, újabb és újabb viszonylatokat teremtve.

Trombitás azonban nem elégedett meg korábbi motívumainak plasztikai átértékelésével, hanem újabb anyagkísérletekbe fogott. A térbe helyezett fémplasztikáit átlósan világító neoncsővel döfte át, ezzel a korábbi grafikák felvetette egyensúlyproblémák térnek vissza. Ezek az elemek bizonyos téri helyzetekben a labilitás, másutt a súlyos formákat átszelve a stabilitás érzetét keltik. Önálló fényforrásként bevilágítanak a szobor belső terébe, és ott nemcsak a külső fény előidézte fény-árnyék hatásokat módosítják, hanem megváltoztatják az egész együttes téri értékeit. Trombitás a hagyományos anyagok közé megpróbálja beilleszteni a fénykibocsátó neoncsövet, de ezzel szoborszerkezetében túlságosan bonyolult, nehezen áttekinthető helyzetet teremt. A tisztázás irányába két utat is keresett magának. Egyrészt függetlenítve a neont minden más anyagtól, meditációs objektummá tette, misztikus környezetet teremtett köréje, ahol a szoboregyüttes titokzatos elevensége fejtette ki hatását. Az önállósult neoncső-kompozíciók a falról indultak. Trombitás képekként kezelte őket, olyannak, mint amely széttöri a hagyományos grafika raszterosztásainak kiegyensúlyozott rendjét, vagy egy nagy felület furcsa, eleven kompozíciós elemévé válik. Ugyanezt az utat a neonok a szobrok együttesében is megtették, míg a végén önmagukra találtak, és már ők határozták meg saját környezetüket. Kultúránk ősi misztikus jelei: a kereszt, a térbe forgatott háromszög hol önállóan jelenik meg, hol performance keretében emberi figurával egybekomponálva. A világító neontárgy és az ember kapcsolatában Trombitás számtalan változatot jelenít meg, néhol átdöfni látszik a puha testet, néhol kereszttel a megfeszítés képzetét kelti, másutt pedig mint meghitt keret óvja a kiszolgáltatott testet minimális életteret biztosítva számára.

Trombitás a neon használatának egy másik útját is kidolgozta, amikor talált tárgyként természeti tájban vagy össze nem illő anyagok párosításával mutatta be. A természetbe, fák, bokrok közé idegen testként hatol be a hideg fényű neonplasztika, környezetével irracionális kapcsolatot teremtve, és ugyanezt a különös hatást kelti a természetes anyagok együttesében, ahol művi szerepe átértékelődik, a kompozíciós rendben találja meg helyét.

Trombitás Tamás útja az avantgarde kései korszakában indult, a hősi idő újításainak hatalmas arzenáljában higgadt nyugalommal válogat, teheti, hiszen nem kell versenyre kelnie az egyre újabb és újabb eredményeket hajszoló innovációs folyamattal, nincs más célja, csak műveket létrehozni, amelyek jelentése túlmutat önmagán, amelyek korszerűsége nem igazodik a szüntelen stílusváltások gyakorlatához, amelyekben a megismert és elsajátított eszközök csak kellékek a kifejezés szolgálatában.

Sinkovits Péter

Az avantgarde manierista értékei

Ad Reinhard 1952-ben festette első monokróm geometrikus absztrakt festményeit, ezek fogták rendbe a negyvenes évek heves, zaklatott színfelületeit. Reinhard és Barnett Newman festészetével az absztrakt formák klasszikus fegyelme érkezett el, a világ jelenségei feletti magabiztos uralomnak, a léthez fűződő közvetlen és problémamentes viszonynak röpke pillanata, amely a megtisztult formák biztonságával, egyszerű tisztaságával hozott új szemléletet a művészetbe.

Ebben az évben, 1952-ben született Trombitás Tamás, a lassú konszolidáció időszakában, amikor a háborús nemzedék már ismét berendezkedett, kezdte megtalálni helyét a világban, és a művészetben a kiegyensúlyozott rendet kereste. A zaklatott formák vad kavalkádja, a gesztusok színekben tobzódó heves rohama megtört az új nemzedék hűvös eleganciáján. Az új stílus a rend és a fegyelem művészete lett, programja a redukció volt, legfőbb törekvése a képet a mértani törvényszerűségek biztonságos uralma alá helyezni. Ambíciói már szétfeszítették a nemzeti művészet kereteit, az új képzőművészeti stílus szemléletébe beépültek kelet és nyugat avantgarde törekvéseinek legjobb eredményei. Malevics fekete négyzete éppoly példamutatónak számított, mint Mondrian és a De Stijl purista szemlélete.

Az új stílus kialakította sajátos formáit, követőit szigorú önfegyelemre szoktatta, a kevéssel sokat mondás gyakorlatára. A mértani ábrák egyszerű, jól ismert világába vezetett vissza, ahol az arányokat, az alakzatok egymáshoz való viszonyát szigorú törvények határozzák meg.

Az új stílus hamarosan átkerült Európába, megtermékenyítette a kontinens művészetét, és felértékelte elfeledett hagyományait. Bejutott Magyarországra is, Trombitás még el sem kezdte tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, az új stílus hívei Budapesten már zászlót bontottak, mire kilépett a főiskola kapuin, az új absztrakt irányzat a magyar művészeti élet vérkeringésébe önálló kiállítási programmal bekapcsolódott.

Trombitásnak már nem kellett az úttörők harcait megvívni, a főiskolán értő tanárok segítették útját, elsősorban Blaski Jánosnak köszönhet sokat, aki nem gátolta, hanem segítette az alkatának megfelelő formanyelv kimunkálásában. A főiskolát kész művészként hagyta el, utolsó évben készített formatanulmányai már kiállításra érett műalkotások. Ezeken és az ezt követő évek munkáin megmutatkozik az a redukciós törekvés, amely pályáját mind a mai napig végigkíséri.

Trombitás nem elégedett meg csupán azzal, hogy képi motívumait az alapformákra vezesse vissza, hanem arra törekedett, hogy művészi eszközeit a tökéletességig finomítsa. Hosszas mérlegelés után jelöli ki egy-egy alakzat helyét sokszorosított grafikáján, a formákat átszelő egyenesek hol síkokat darabolnak szét, hol téridomokat szelnek át. Végigpróbálta a kép adta lehetőségeket, kísérletet tett arra, hogy a minimal artban tárggyá vált motívumot a képi összefüggésbe visszahelyezze. A minimal art ugyanis radikális átalakulást hozott a kép szemléletében, nemcsak a motívumok jelentését változtatta meg alapvetően, hanem magát a képet is tárggyá alakította. A festmények ekkor léptek ki az évszázados négyzetes formából, hogy kövessék motívumaikat a kereten kívülre. Megszűnt a belső tér, a képi alakzat festményfaktúrát vett körül, amely nem is akart más lenni, mint színes felület. Megértéséhez nem volt szükség képzeletünkre, beleérző képességünkre, mert egy tárgyat mutatott be, mindenfajta szimbolikus jelentés nélkül. A művész miután lemondott minden hatásos, fantáziát megmozgató eszközről, képi tárgyait kellett olyan karakterisztikus helyzetbe hozni, hogy ne csupán önmagukra, hanem az őket létrehozó törvényszerűségekre is utaljanak.

Trombitás Tamás első szitasorozatát a bonyolult rézsútos elrendezésű alakzatok egyensúlyának megteremtésére szentelte. A megmozgatott síkok hol szimmetrikus harmóniába rendeződnek, és vezetik a szemet a jól ismert síkok kontúrjai, hol a lapok között cikázva formákat jelölnek ki, amelyek összefüggéseit, a nehezen követhető alakzatok formáit csak hosszas szemlélődéssel fedezhetjük fel. Első munkáin bonyolult téregyüttesekben kereste a motívumok között uralkodó harmóniát, a formákat meghatározó törvényt, hogy ezek tanulságaiból további munkájához erőt merítsen. Megpróbálta a tárgytól a képig vezető visszautat is végigjárni, amikor a tárgyiasult motívumot finoman színezett háttér elé helyezte. A hatvanas évek művészetének radikális változása most önmaga ellentétébe fordult, a korábban hivalkodóan felmutatott tárgy megszelídítve, képi alakzatként kereste helyét a grafikán.

TROMBITÁS TAMÁS

BUDAPEST, ERNST MÚZEUM, 1985. DECEMBER 5–'86. JANUÁR 6.

A megfoghatatlan anyag

Beszélgetés Trombitás Tamással a fényről és megint a fényről

A szobor – ha nevezhetem így – három tárgyból állt. Az egyik vékony acélrudakból egy gúla éleit rajzolta ki. Egy ferde palástú gyűrűhöz támaszkodott, amelynek köríve beletorkollott a trapézoldalakkal határolt hasábba, amelynek tetejéről kicsiny, céljuk nincs lépcsők vezettek a belsejébe. Az utóbbi két mértani test acélból készült, aranyfüst borította, s a kör formán egy sárgálló neoncső haladt. Szerény méretei ellenére valamely ősi monumentumként derengett s uralta a kiállítótermet a Caput mundi. Mert ez volt a címe. Tüstént elirigyeltem egy sosem volt Aida-előadás díszletének, amelyet nem reflektorok világítanak meg, de önmagától fényeskedik. Hát, mi másról faggattam volna Trombitás Tamást, mint a fényről? Az mostanában a washingtoni tárlatlátogatóknak adatik meg, hogy más alkotásai láttán elmeditálhassanak.

Napfelkelte

– Nyughatatlan ifjú koromban sokat utaztam. A hetvenes években szinte többet voltam Erdélyben, mint Magyarországon. Csütörtökön leléptem, hétfő reggel jöttem vissza vonattal. A jegy százharminckét forintba került annak idején, még egy képzőművészeti főiskolásnak sem volt pénz. A nyári szünetet pedig egyvégtében ott töltöttem. A régi templomokat, a romjaikat kerestem fel. A láttukon eszméltem rá, milyen hihetetlenül fontos szerepe van a fénynek. Annak, hogy mikor kel föl a nap, hogyan járja útját az égbolton. Egy kora középkori templom tájolásából szinte azt is meg lehet mondani, melyik szent nevére keresztelték. Vagy például Zagorszkban az oltárra kitesznek egy ezüsttel borított ikont, s gondosan beállítják, ferdén. A kupolán át betör egy fénycsóva, amely erről a szentképről éppen akkor vetődik a kapura, amikor beözönlik a nép és megkondulnak a harangok. De az ablakokon keresztül beáramló sugarakkal a freskók „olvasását" is segítették. Vagyis ezeket a hatásokat az építőmesterek előre elgondolták. Annak szellemében, hogy a templom szent hely, amely az ember kozmikus kapcsolatát jelképezi.

– Melyik a legelső munkája, amelyben ez a fényélmény megjelent?

– A fény, mint alkotóelem, az 1981-ben készült sarokobjektemben volt először benne. Attól fogva számítom magamat igazi képzőművésznek. Ez a szerkezet, amelynek fekete, plasztikus fája a mennyezettől a padlóig egy sarok falaira simult, illetve megszakadt egy helyütt, ahol egy neonkereszt világított, ez szinte szétfeszítette a szobor, sőt a terem határait. Hiányzott már egy olyan anyag, amelyik konkrét, mégis megfoghatatlan. Ott van, és nincs is ott. Fény nélkül nem érzékelhető a tér. A fény adja meg a szín-, illetve tónusértékeket is. S ez az igény máris a neonban tárgyiasult.

Neoncső

– Miért éppen olyan fényforrást választott, amelyik tárgyként is látható?

– Mert így a fény egyszersmind plasztikai elem, rajzolok is vele, de része is a műnek. Eldugdoshatnék a tárgyaim mögé lámpákat, amelyek szépen kivilágítanak, de ez nem érdekel, mert az már-már szcenika lenne vagy éppenséggel misztika. Ami különben tőlem nem áll távol, annál inkább az ilyen gesztus egyértelműsége, kötöttsége. A neoncsőn kívül nem is használtam soha más fényforrást. Voltaképpen az árnyékára is csak egyetlen egyszer volt szükségem, abban a bizonyos sarokkonstrukcióban. A színei már inkább fontosak, bár nem vagyok a bolondjuk. Nem vonzódom jobban az egyikhez, mint a másikhoz, a hidegebb vagy a melegebb árnyalatokhoz, mindig az a kedvenc, amelyiket éppen alkalmazom. S úgy használom a színeket, mint a festő. Végül is annak indultam, s máig festek úgymond: táblaképeket. De ha csinálok egy szobrot, s azt megrozsdásítom, figyelek a színek képződésére, egymásba folyására, kissé irányítva a „véletlent" – azt is piktúrának érzem.

– Úgy látom, hogy a műveihez nemcsak a festő vagy a szobrász talentuma kell, hanem jó néhány mesterség ismerete.

– Az az ellipszis forma munkám, amelyet szintén kiállítottak nemrégiben, a körbefutó neoncsőn kívül felerészt vasporból, felerészt betonból állt. Ez utóbbit meg kellett mintáznom, készítettem egy gipszformát, azt leszívtam műanyaggal, s abba lehetett a betont önteni. Ezt én meg tudom csinálni. De a neon hajlítását már üvegtechnikusra bízom, aki egy pontos tervrajz alapján kialakítja a formáját, míg a színét vagy maga az üvegcső, vagy a benne lévő gáz adja. Egyébként valamikor ezt a munkát egy üveg borért, szívességből megcsinálták, ma a trafóval, a kábelekkel együtt több tízezer forintba kerül mondjuk egy neonkarika. Nem összetévesztendő az egyszerű fénycsővel!

– Pedig alighanem összetévesztjük...

– A neon magasfeszültségű kézművesmunka, a gyári fénycső 220 volton működik, és szabvány hosszúságban, vastagságban, színben kapható. Az én számomra alkalmatlan, mert esetleges, afféle „talált tárgy". De visszatérve a háttéripari munkákra, segít nekem asztalos, fémöntő, lakatos és kovács. Én még azok közé tartozom, akik egy darabig „szocialista végtermékek" lehettek. Mi bemehettünk a dunaújvárosi vasműbe, és gyári körülmények között dolgozhattunk, illetve dolgoztathattunk. Mindmáig vannak ez időből olyan baráti kapcsolataim, amelyek révén megoldhatom a feladataimat. De a lényeg az, hogy amikor a klasszikus műfaji határok feloldódásáról beszélünk, akkor tudnunk kell, a munkafolyamat is egyre komplexebbé válik. Amikor tanítottam a főiskola tanárképző szakán, erre mindig felhívtam a figyelmet.

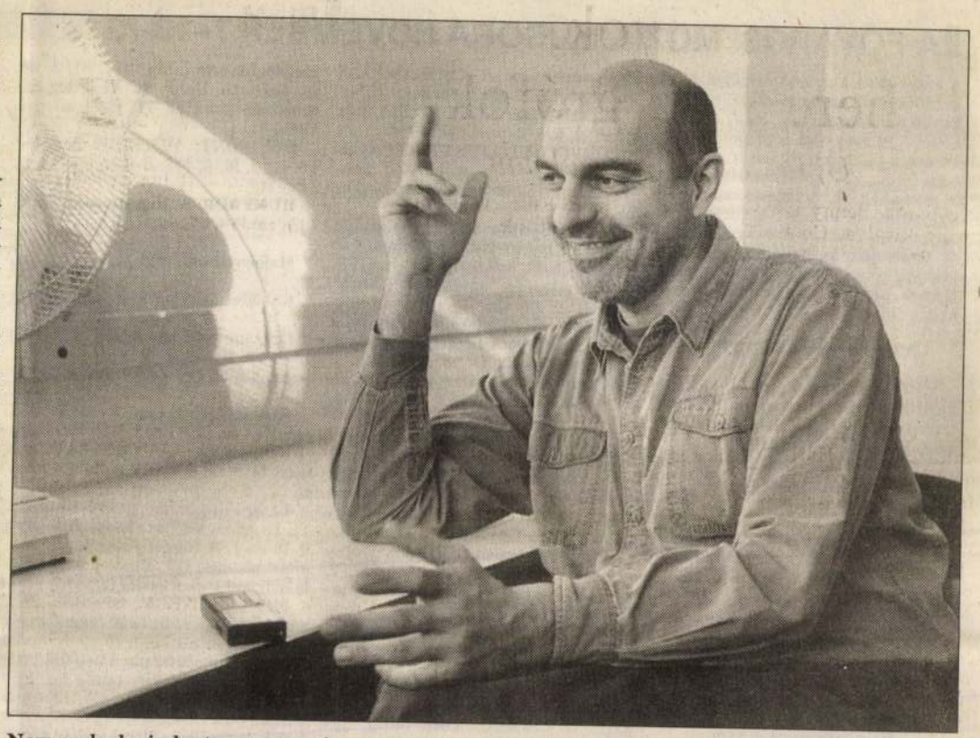

Nem szabad mindent megnevezni

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

Misztérium

– Térjünk vissza a fényhez. Mit jelent önnek az, hogy a neon a modern időkhöz kötődő fényforrás, s nincs esztétikai hagyománya?

– Van szerepe abban, hogy használom. Ez az egyik oka. Ennélfogva képes feleselni a szakrális tartalmakkal. Korszerű anyag, amelyik jó, hogy bekerült a képzőművészetbe. Persze amikor csinálom a munkám, nem morfondírozom rajta, inkább az emocionális tényező dönt. Úgy érzem, valahová éppen ez kell, s így kell. Például nem szeretném, ha ezek a műveim sötétben lennének kiállítva. Ha úgy világítanának, azt megint csak színpadiasnak érezném.

– Csak mesterséges vagy pedig természetes fény is veheti őket körül?

– Kimentem én a szabadba, már 1983-ban, a velemi művésztelepen. S nekem fontos lett az idő, az időmúlás is. Volt egy parasztbácsi, aki a szénát egy faállványformára rakta ki száradni. Megcsináltam neoncsőből annak a párját. Délben az övét lehetett jól látni, az enyém szinte eltűnt a verőfényben, ám alkonyatkor lassacskán az övé enyészett el, s az enyém kezdett élni.

– Ez már-már misztérium, olyasféle hatásokkal, mint amilyenek a templomokban emelik fel a köznapoktól a hívőket. Pedig maga a műtárgy csupán egy geometrikus alakzat.

– Nem vagyok én megrögzött geometrista, de a magyar vagy akár az európai művészeti hagyományokból engem leginkább a konstruktivista vonulat érdekel. Ez fogott meg, ezért jártam be a világot, ezzel tudtam mit kezdeni. Én a földkerekség legfontosabb alkotásainak tartom Malevics festményeit, az egyenlő szárú keresztekkel, háromszögekkel, ezekkel a végtelenül egyszerű mértani idomokkal, amelyeket mégis átlényegített. Olyan formák, amelyeket több ezer éve használ az emberiség, s amelyeket meg lehet tölteni spirituális tartalmakkal.

– Ezekről a tartalmakról verbálisan ritkán árulkodik. Művei többségének nem is ad címet, jó néhányat latinul, angolul nevez el. Miért?

– Foglalkozom a mágiával, a szómágiával. Léteznek bizonyos erők, amelyekről tudomást kell venni. És nem szabad mindent megnevezni.

– Akkor inkább azt kérdem, milyen fogalmak izgatják, akár filozófiai értelemben?

– Például a rejtőzködés.

Bogácsi Erzsébet

A FŐVÁROSI MOZIK MŰSORA NOVEMBER 7–13-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő; * 14 éven alul nem ajánlott; ** 16 éven felül nem ajánlott; *** 18 éven felüli; K: kiserőfilm; H: híradót is játszanak. A budapesti mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával, aznapra és egy napra előre. Csak délután működő mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával, aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI:

HETEDIK (Seven) Színes, feliratos amerikai film*** **Átrium, Bartók, Corvin, Hollywood Multiplex, Horizont, Kossuth, Vörösmarty**

NÉGY SZOBA (Four Rooms) Színes, magyarul beszélő amerikai film** **Broadway, Metró**

A CSODABOGÁR (Phenomenon) Színes, feliratos amerikai film **Apolló, Bástya, Corvin, Duna, Hollywood Multiplex, Kőbánya, Olimpia, Puskin, Sport, Ugocsa**

A BUDAPEST FILM INFORMÁCIÓS SZOLGÁLATA ÚJ HELYRE KÖLTÖZÖTT: Corvin Budapest Filmpalota (VIII., Corvin köz 1. Információ telefonszáma: 303-1500) Naponta reggel 10 órától este 8 óráig! Felvilágosítás filmekről, műsorról személyesen vagy telefonon! A BUDAPEST FILM NONSTOP TELEFONOS INFORMÁCIÓS SZOLGÁLATA: 303-1500/1221 Mozik szerinti információ 303-1500/1222 Filmek szerinti információ 303-1500/123 Premier filmekről információ 303-1500/12211 Információ a Corvin Mozi műsoráról 303-1500/11 Többnapos jegyelőrendelés a Corvin Moziba HÍVJON! KÉRDEZZEN! MONDJUK!

ALKOTÁS: Flipper (mb. am.) 12, 2. **A három testőr Afrikában** (magy.) 4, 6. **Striptease** (am.)* 8. **Twister** (am.)* éjjel 10.

ALKOTMÁNY: A függetlenség napja (mb. am.)* 3, f6, 8. (2. h. prol.) Egységes 300 Ft-os helyár!

APOLLÓ: A CSODABOGÁR (am.) 11, f2, 4, f7, 9.

ÁTRIUM: HETEDIK (am.)*** 10, f1, 3, f6, 8. 8–9-én éjjel f11 is. Dolby st.

BARTÓK: HETEDIK (am.)*** 10, f1, 3, f6, 8. 8–9-én éjjel f11 is.

BÁSTYA: A függetlenség napja (mb. am.)* 10, f1, 3, f6, 8. (3. h. prol.) Lege super st. A CSODABOGÁR (am.) éjjel f11. Lege super st.

BROADWAY: NÉGY SZOBA (mb. am.)** 4, 6, 8. 8–9-én éjjel 10 is.

CORVIN BUDAPEST FILMPALOTA: November 9-én, szombaton nonstop éjszaka egészen vasárnap hajnalig!

Korda Sándor-terem: (Digitális Dolby st. hang) HETEDIK (am.)*** f11, 1, f4, 6, f9. 8–9-én éjjel 11 is. DTS. **A függetlenség napja** (mb. am.)* NONSTOP éjszaka 10-én hajnali f2.

Kabos Gyula-terem: (Digitális Dolby st. hang) **A függetlenség napja** (mb. am.)* 11, h2, f5, h8, éjjel h11.

Karády Katalin-terem: (Dolby st. hang) A CSODABOGÁR (am.) n2, h4, n7, éjjel n11. **Trainspotting** (ang.)*** h9. **A három testőr Afrikában** (magy.) 7–8-án és 11–13-ig de. n12. 9–10-én de h12. **Matiné: A hetedik testvér** (magy.–ném.–am. rajzf.) 9–10-én de. 10. Az előadás előtt negyedórával várjuk a gyerekeket! Játék – ajándékok!

Jávor Pál-terem: (Digitális Dolby st. hang) HETEDIK (am.)*** f12, 2, f5, 7. NONSTOP éjszaka 10-én hajnali f1. DTS. **A függetlenség napja** (mb. am.)* éjjel f10. **Az őrület torkában** (am.)*** NONSTOP éjszaka 10-én hajnali 3. DTS.

Latabár Kálmán-terem: (Dolby st. hang) **Twister** (am.)* n12, h2, n5, h7. DTS. A CSODABOGÁR (am.) éjjel n10. **Radványi Géza-terem:** (Dolby st. hang) **A három testőr Afrikában** (magy.) 3, 5, 9. 13-án du. f2 is. **Ments meg, uram!** (am.)* este 7. 8–9-én éjjel h11 is. **Twister** (am.)* 7–12-ig du. n1. DTS.

DUNA: A CSODABOGÁR (am.) 7–8-án és 11–13-ig 11, f2, 4, f7, 9. 9–10-én f2, 4, f7, 9. 8–9-én éjjel 11 is. Dolby st. **Szabadítsátok ki Willyt!** (mb. am.) 9–10-én de. 11. Dolby st. Egységes helyár: 100 Ft!

FLÓRIÁN: A függetlenség napja (mb. am.)* n6, 8. 8–10-ig éjjel f11 is. 9–10-én f3 is. Lege st. **Majomparádé** (mb. am.) 9–10-én de. 11, 1. Lege st.

GORKIJ: Tengeri álom (mb. am. térhatású háromdimenziós természetfilm) 4, 5, 6, 7. 9–10-én de. 10, 11, 2, 3 is. **Andy Warhol bemutatja: Frankenstein** (mb. am. háromdimenziós film)*** 8, 10. 8–9-én éjjel 12 is.

HOLLYWOOD MULTIPLEX

DUNA PLAZA: XIII., Váci út 178. A CSODABOGÁR (am.) 11, f2, 4, n7, h9. Dolby st. HETEDIK (am.)*** 10, f1, 3, f6, 8, éjjel f11. DTS. **A függetlenség napja** (am. magyar felirattal!)* 11, 2, 5, 8, éjjel 11. Dolby st. **A függetlenség napja** (mb. am.)* 7–én és 9-én n5, n8, éjjel n11. 8-án, 10–11-ig és 13-án n11, n2, n5, n8, éjjel n11. 12-én n8, éjjel n11. Dolby st. **Twister** (am.)* n12, h2, n5, h7, éjjel n10. DTS. **A hírek szerelmesei** (am.)* h11, f2, 4, f7, 9. Dolby st. **Közönséges bűnözők** (am.)** n11, f1, h3, f8, h9, éjjel 10. Dolby st. **Maj' megdöglik érte** (am.)* f11, h1, 3, n6, f8, éjjel h10. Dolby st. **Az ördög háromszöge** (am.)*** 11, f2, 4, n7, h9. Dolby st.

HORIZONT: HETEDIK (am.)*** 10, f1, 3, f6, 8, f11. 8–9-én éjjel f1 is. Lege st.

HUNYADI: A függetlenség napja (mb. am.)* 4, h7, este f10.

Majomparádé (mb. am.) 9-én de. 10.

Kábelbarát (am.) 9-én 12, 2. 10-én 2.

Drágám, add az életed! (mb. am.) 10-én 10, 12.

A matinék egységes helyára: 50 Ft!

KOSSUTH: Terem 1.: HETEDIK (am.)*** 10, f1, 3, f6, 8, f11. DTS hang.

KŐBÁNYA: A CSODABOGÁR (am.) f4, 6, f9. 8–9-én éjjel 11 is. Dolby st.

LUX: Flipper (mb. am.) 9–10-én de. 11. **Drágám, add az életed!** (mb. am.) 9–10-én 1. **A függetlenség napja** (mb. am.)* n3, éjjel f10. **Mission: Impossible** (mb. am.)* 5. **Twister** (am.)* 7.

METRÓ: NÉGY SZOBA (mb. am.)** 11, 2, 4, 6, 8. **A függetlenség napja** (mb. am.)* éjjel 10. (3. h. prol.) Lege st. **Kamaraterem: A hetedik testvér** (magy.–ném.–am. rajzf.) 9–10-én 11, 1. „Ketten egy jeggyel!" **Hárman párban** (am.) 7-én, 9–11-ig és 13-án 3, 5, 9. 8-án és 12-én 5, 9. **A három testőr Afrikában** (magy.) 7.

OLIMPIA: A CSODABOGÁR (am.) 4, f7, 9. Dolby st.

SPORT: A CSODABOGÁR (am.) f5, 7, f10. Dolby st.

PUSKIN: A CSODABOGÁR (am.) 10, f1, 3, f6, 8, éjjel 10. Lege st. **Kamaraterem: Ments meg, uram!** (am.)* f12, f3, 5, f9.

SOTE: Leszámolás Denverben (am.)** 9-én f10. **A három testőr Afrikában** (magy.) 9-én éjjel f12.

UGOCSA: A függetlenség napja (mb. am.)* 3, h6, f9. Dolby st. A CSODABOGÁR (am.) 8–10-ig éjjel 11. Dolby st. **Lassie** (mb. am.) 9–10-én de. 10. Egységes helyár: 80 Ft ! **Majomparádé** (mb. am.) 9–10-én f12. Dolby st. **Mission: Impossible** (mb. am.)* 9–10-én du. 1. Dolby st.

URÁNIA: A függetlenség napja (mb. am.)* 10, h1, f4, n7, 9. (3. h. prol.) Dolby st.

ART MOZI HÁLÓZAT

BEM: Babe (mb. am.) 9–10-én de. 10. **Kábelbarát** (am.) 9–10-én 12. **Egy indián Párizsban** (mb. fr.) 9–10-én 2. **Flipper** (mb. am.) 4. **Jane Eyre** (ang.) 7–10-ig 6. **A szív hídjai** (am.)* 11–12-én 6. **Még zöldebb a szomszéd nője** (am.)* 13-án 6. **Skarlát betű** (am.)* 7–9-ig 8. **A hírek szerelmesei** (am.)* 10–13-ig n9. **Az ördög háromszöge** (am.)*** 8–9-én éjjel n11.

BLUE BOX MOZIKLUB: Angyali üdvözlet (magy.)* 7-én 4. **Muriel esküvője** (ausztrál) 7-én 6. **Arizonai álmodozók** (am.)* 7-én 8. **Ed Wood** (ff. am.)* 8-án 4. **Cápafióka** (fr.)* 8-án 6. **Flört** (am.)* 8-án 8. **Az elveszett gyerekek városa** (fr.)* 9-én 4. **Ponyvaregény – Pulp Fiction** (am.)*** 9-én 7. **Don Juan de Marco** (am.)* 10-én 4. **Lövések a Broadwayn** (am.)* 10-én 6. **Arc** (am.)* 10-én 8. **Eszkimó asszony fázik** (magy.)*** 11-én f5. **TIT – zártkörű filmklub** – 11-én f5. **Csapd le csacsi!** (magy.)* 12-én 4. **„Centrum és periféria között" Válogatás a korai BBS filmekből: Kivételes időszak** (Szörényi R.) 12-én 6. **Nyakunkon az élet** (am.) 12-én 8. **Roncsfilm** (magy.)** 13-án 4. **Három szín: kék** (fr.–lengy.)* 13-án 6. **Őszi hold** (hongk.–japán) 13-án 8. **Tündér Lala** (magy.) 9–10-én de. 10. **Kamaraterem: A láthatatlan archivátorok „Napszemüveg és szponzor nélkül"** 9-én 6.

CIRKO-GEJZÍR: Viva Mexikó (Sz. Eizenstein) 7-én 7. **Patyomkin páncélos** (Sz. Eizenstein) 7-én 9. **Őt este** (Ny. Mihalkov) 8-án 5. **Etüdök gépzongorára** (Ny. Mihalkov) 8-án 7. **Oblomov néhány napja** (Ny. Mihalkov) 8-án 9. **Csapnivaló** (T. Dicillo) 9-én 5. **Síró játék – The crying game** (ang.)*** 9-én 7. **Éjszaka a Földön** (J. Jarmusch)* 9-én 9. **Rövidfilm a szerelemről** (K. Kieslowski)** 10-én 5. **Befejezés nélkül** (K. Kieslowski) Kiserőfilm: **Szél** (Iványi M.) 10-én 7. **Véletlen** (K. Kieslowski) Kiserőfilm: **Szél** (Iványi M.) 10-én 9. **Tiszta Amerika** (Gothár P.)** 11-én 5. **Idő van** (Gothár P.) 11-én 7. **Ajándék ez a nap** (Gothár P.) 11-én 9. **Andrej Rubljov** (A. Tarkovszkij) 12-én 5. **Stalker I–II.** (A. Tarkovszkij) 12-én 7. **Delicatessen** (Jeunet-Caro)* 13-án 5. **Latcho Drom** (T. Gatliff) 13-án 7. **Mezítelenül** (M. Leigh)*** 13-án 9.

EURÓPA: A rettenthetetlen (am.) h1. **Twister** (am.)* h4. 8–9-én éjjel f10 is. **Tiszta románc** (am.)*** h6. **Az angol, aki dombra ment fel és hegyről jött le** (ang.) h8. **Kamaraterem: Spinédzserek** (mb. am.)* 7–9-én h12. **Showgirls** (am.)*** 10–13-ig h12. **12 majom** (am.)** 2. **Mission: Impossible** (mb. am.)* n5. **Don Juan de Marco** (am.)* n7. **Casino** (am.)** 8.

GRAFFITI: Maj' megdöglik érte (am.)* 7–10-ig f5. **Értelem és érzelem** (am.) 11–13-ig 4. **A hírek szerelmesei** (am.)* f7. **Az ördög háromszöge** (am.)*** 9.

HUNNIA: Csajok (magy.)*** 7-én h4. **Született gyilkosok** (am.)*** 8-án h4. **Keserű méz** (fr.–ang.)** 9-én h4. **Desperado** (am.)** 10-én h4. **Elátkozott generáció** (fr.–am.)*** 11-én h4. **Flört** (H. Hartley)* 12-én f4. **Veronika kettős élete** (fr.–lengy.)* 13-án h4. **Ponyvaregény – Pulp Fiction** (am.)*** 7-én és 10–13-ig f6. 8–9-én 6. **Érzékek iskolája** (magy.)* 7-én és 10–13-ig 8. 8–9-én f9. **Tiszta románc** (am.)*** éjjel 10.

MŰVÉSZ: Egyhetes jegyelővételt biztosítunk! **Chaplin-terem: Trainspotting** (ang.)** 3, f5, 6, h8, h10. 8-án éjjel n12 is. 9-én éjjel n12, h1 is. (6. h. prol.) **Tarkovszkij-terem: A kertben** (szlovák)* 7–8-án 4, 6. **Odüsszeusz tekintete** (T. Angelopoulos) este 8. 9–10-én h5 is. (4. h. prol.) **Teljes napfogyatkozás** (A. Holland)** 11–13-ig 4, 6. **Bódy-terem:** Túl a felhőkön (M. Antonioni, W. Wenders)* h4, h6, h8, h10. **Bunuel-terem: Egy fiatal méregkeverő kézikönyve** (B. Ross)** 7-én 4. **Halott ember** (J. Jarmusch)* 8-án h4. 9-én h4, éjjel 10. **Eső előtt** (ang.–macedón)* 8-án éjjel 10. 10-én 4. **Ivan Csonkin közlegény élete és csodálatos kalandjai** (J. Menzel) 11-én 4. **Amatőr** (H. Hartley) 12-én 4. **Egyszerű emberek** (H. Hartley) 13-án 4. **Bolse Vita** (Fekete I.)* 6, 8. **Orlando** (S. Potter)** 7-én éjjel 10. **Hihetetlen igazság** (H. Hartley) 10-én éjjel 10. **Flört** (H. Hartley)* 11-én éjjel 10. **A Pont-Neuf szerelmesei** (fr.)* 12-én éjjel 10. **A szakács, a tolvaj, a feleség és a szeretője** (P. Greenaway)** 13-án éjjel 10. **Huszárik-terem:** „A semmi ágán" (H. Hartley) 7-én h4. **A gyűlölet** (fr.)** 8-án h4. **A riksás fiú** (vietnami–fr.)*** 9-én h4. 11-én és 13-án h6. 12-én h8. **Hagyjállógva Vászka** (Gothár P.) 10-én h4, h8. **Csungking expressz** (hongk.)* 11-én h4. 12-én h6. **Az elveszett gyerekek városa** (Jeunet-Caro)* 12-én h4. **Itt van Eldorádó** (kanadai)** 13-án h4. **Valaki más Amerikája** (fr.–ang.–ném.–görög) 7-én h6. **Bukott angyalkák** (hongk.)* 8-án h6. **Priscilla, a sivatag királynőjének kalandjai** (ausztrál)** 10-én h6. **Semmihasznák** (fr.)* 9-én h6. **Arizonai álmodozók** (E. Kusturica)* 7-én h8. **Underground** (E. Kusturica)* 8–9-én és 11-én h8. **Salo avagy Sodoma 120 napja** (Pasolini)*** 13-án h8.

A SALO és az éjszakai előadások kivételével minden előadásra 50%-os IFJÚSÁGI BÉRLET kedvezményt nyújtunk. Az IFJÚSÁGI BÉRLET megvásárolható a mozi pénztáránál, ára: 200 Ft.

ÖRÖKMOZGÓ: Szajna-parti szerelem (fr. J. Duvivier) 7-én f5. **Boccaccio 70. I–II.** (Fellini, de Sica, Visconti, Monicelli) 7-én f7. **Phaedra** (am.–görög, J. Dassin) 8-án f5. **Wusa** (am. R. Stone) 8-án f7. **Közöny** (L. Visconti) 8-án f9. **Vincent, Francois, Paul és a többiek** (fr. C. Sautet) 9-én f5. **Karácsonyi gondolatok** (ném.) – **Aki kétszer élt** (ném.) – **Az áruló nő** (ném.) 9-én f7. **Virágzó vágy** (svéd, B. Widerberg) 8–10-én f9. **Kölcsönkért kastély** (magy., Vajda L.) 10-én f5. **Mulató a Montmartre-on** (fr. J. Renoir) 10-én f7. **A gyönyör** (fr. M. Ophüls) 11-én f5. **Pétervári éjszakák** (szovj., G. Rosalj) 11-én f7. **Joe Hill balladája** (svéd–am., Bo Widerberg) 11-én f9. **Fehér éjszakák** (olasz, L. Visconti) 12-én f5. **Tiltott gyümölcs** (bolgár, K. Krumov) 12-én f7. SENKI BOLONDJA (am. R. Benton)* Premier előtt! 12-én f9. **A nagy ugrás** (am. J. Coen) 13-án F5. **Magda története** (ném.) **Kiüzdött boldogság** (ném.) 13-án f7. **Szicíliaiak klánja** (fr., H. Verneuil) 13-án f9.

SZINDBÁD: Latinovits-terem: Rózsafabot (magy.) 7-én 4. **Tóparti látomás** (magy.) 8–9-ig 4. **Sok hűhó Emmiért** (magy.) 10–11-én 4. **Sziámi macska** (magy.) 12–13-án 4. **Párizsi randevúk** (fr. E. Rohmer) 7–9-ig és 12–13-án 6, 8. 11-én 6. **Dajka-terem: A vád** (magy.)* 7–10-ig és 12–13-án 5. **A vád** (magy., angol felirattal!) 7–11-ig és 13-án 7. **Angyalok és rovarok** (ang.)*** 8–10-ig f9. **A tél meséje** (fr.) 11-én f9. **Las Vegas, végállomás** (am.)*** 12–13-án f9. **„Darabok" A lengyel színház szalagról: Oedipus király** (I. Adamik) (1992) 7-én f9. **Imposztor** (T. Wisniewski, fősz.: T. Lomwiszki) (1990) 12-én f7.

TABÁN: A múmia közbeszól (magy. Oláh G.) 7-én 6. **Párhuzamos életművek sorozat: Capriccio** (Huszárik Z.) – **A gránátalma színe** (Sz. Paradzsanov) 7-én 8. **A tél meséje** (fr. E. Rohmer) 8-án 6. **Néha a csajok is úgy vannak vele** (am. G. van Sant)* 8-án 8. **Vuk** (magy. rajzf.) 9-én f4. **Kisvárosi ünnep** (fr. J. Tati) 9-én 5. **A nagy ugrás** (am. J. Coen) 9-én f7. **12 majom** (am.)** 9-én f9. **Gyermekrablás a Palánk utcában** (magy. Mihályfy S.) 10-én n5. **Felejtsd el Párizst!** (am. B. Crystal) 10-én 6. **Lövések a Broadwayn** (am. W. Allen)* 10-én 8. **Méregzsák** (ir, S. Fears)* 11-én h6. **Underground** (E. Kusturica)* 11-én f8. **Delicatessen** (mb. fr. Jeunet-Caro)* 12-én n7. **Az ártatlanság kora** (am. M. Scorsese)* 12-én 8. **Éjszaka a Földön** (am. J. Jarmusch)* 13-án h6. **Matador** (mb. sp. P. Almodóvar)** 13-án 8. Vetítési joga lejár, utoljára látható! Szombaton és vasárnap az első előadás gyerekeknek fél áron! Az előtérben MOZITÖRTÉNETI FOTÓKIÁLLÍTÁS II. rész (1948–1995)

TOLDI: A festőnő szerelmei – Carrington (ang.–fr.)*** 5. **Karambol – Crash** (am.)*** n8, 9. **Kisterem: Egy füst alatt** (am.)* 7–10-ig h5. **Isten hozott a babaházban** (kanadai)* 11-én és 13-án h5. **BBS nyilvános nap** – 12-én: **A kisbaba reggelije** (Szirtes A.) 12-én 5. **Forgách Péter: Az örvény** (Privát Magyarország X.) zeneszerző: Szemző Tibor: 12-én 7. **Füst** (am.)* 7–10-ig f7. **Powaqqatsi** (am.) 11-én és 13-án f7. **12 majom** (am.)** 7–9-ig f9. **Ponyvaregény – Pulp Fiction** (am.)*** 10–11-én és 13-án f9.

VÖRÖSMARTY: HETEDIK (am.)*** 2, f5, 7, f10. Dolby st.

FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ:

Az arkánum vonzáskörében

Trombitás Tamás művészetéről

Caput mundi, illetve *Ars moriendi:* e két felirat alkotja azt a spirituális zárójelet, amely Trombitás Tamásnak a Kiscelli múzeumban rendezett kiállítását bezárja, ám amelyet nemcsak erre a kiállításra, hanem Trombitás eddigi munkásságának egészére is érvényesnek tartok. A fejen át történik a belépés a világba — a szellem útján, amely, lévén teremtő, felülmúlja az észt és az értelmet, s az akaratot, a szándékot, és mindazt, amit az ember megtervezni próbál, új megvilágításba helyezi. A mulandóság perspektívájába állítja. De nem érvényteleníti. Inkább a törékenységét emeli ki. A végérvényesnek szánt emberi alkotások esendőségét, a bennük lappangó átmenetiséget hangsúlyozza. Vagyis az időlegességüket. A halált, amely időzített bombaként ketyeg bennük. Hogy azután, ha robban, a szellem kiszakadjon belőlük, s a meghalás művészetét gyakorolva maga mögött hagyja az ész és az értelem esendő, mert halandó világát.

Caput mundi és *ars moriendi.* A stilizált, ragyogó aranybetűkből kirakott két feliratnak az eltérő jelentés ellenére hasonló a hatása. Titkos jelek benyomását keltik — mágikus ábrák. Éppúgy tekinthetők ősi, mint modern, számítógépes jeleknek. Észrevehetően utalnak valamire — jelentésüket önmagukon túl hordozzák; közben azonban aranyló testük a jelentéstől függetlenül is erős hatást tud kiváltani. Egyszerre rendelkeznek hát *logikai* és *esztétikai* minőséggel. Úgy, mint minden olyan kultikus tárgy is, amelyet az ember *önmagáért* tisztel, miközben e tárgy a szó szoros értelmében mégis jel-képe csupán annak, amire a tisztelet igazából vonatkozik. A két felirat betűi, miként az az egész titkos ABC is, amelynek jeleit Trombitás alkalmazza, nemcsak közölnek valamit, hanem azt meg is idézik — valamiképpen úgy, mint a kódexek aranybetűi, amelyek nemcsak arra szolgáltak, hogy elmeséljenek valamit, hanem hogy maga a könyv is kultikus tárgy legyen. Trombitás betűi is az értelemben az értelmen túlit, a látványban a látványon túlit sejtetik meg.

Konstruktivizmusukban a ráció nyilvánul meg; ám ez nem akadályozza meg, hogy ne álljanak össze misztikus képződménnyé, amely a legkülönbözőbb betűk alkalmazása közben is hasonló hatást ébreszt. Mi az, ami a múlékony világban is maradandó? S miért van az, hogy e maradandóra bukkanva az ember, korábbi várakozása ellenére nem örömöt, hanem valamilyen különös megrendülést érez? Trombitás Tamás művészete ilyen és ehhez hasonló kérdéseket vet föl bennem. Pedig első pillantásra csupán geometriai kérdések és az építészethez közelálló problémák tűnnek szembe, melyek látszólag a körző és a vonalzó helyes használatától, illetve a pontos számítástól és tervezéstől függenek. Mindez azonban önmagában nem magyarázza meg azt a mágikus hatást, amely műveiből árad. Éppen ez a mágikus hatás teszi nyilvánvalóvá, hogy ami mérvadónak és legjellemzőbbnek látszik (a geometrikus absztrakció, az eltérő anyagok gondosan kiszámított kombinációja, a színek már-már mérnöki elrendezése stb.), az nyersanyag csupán, amelyből azután Trombitás olyasvalamit teremt, aminek érzékeltetésére semmilyen körző, vonalzó, hegesztő vagy ecset sem alkalmas. Mintha a kör négyszögesítésére tenne kísérletet. De erről még később lesz szó. Trombitás művészete mindenesetre olyan világot jelenít meg, amelyben a felhasznált anyagok, színek, fények és formák mögött ott kísért a láthatatlan és a megfoghatatlan — sőt a felfoghatatlan.

***

Egyik legújabb alkotása, a Siemens magyarországi épületének előcsarnokába tervezett térinstallációja, amely az *Hommage à Josef Albers* címet viseli, olyan geometrikus absztrakt acélszobor, amelynek fekete sarokidomait Trombitás kék neonfénnyel, művészetének egyik legjellemzőbb anyagával kombinálta. A nagyméretű vázszerkezet pontosan követi az előcsarnok falának a bonyolult szerkezetét — de eltérő szögben. Ezzel mintegy át is töri a zárt falat, aminek eredményeként az eredeti szilárd szerkezet mintegy kifordul önmagából. Első megközelítésre igen dekoratív megoldásról van szó: a fehér mennyezetet átszakító, s az emelet magasságában a falból ismét előbukkanó fekete, illetve kékesen derengő szerkezet az építészeti design tökéletes példája.

Az elegáns és hibátlan kivitelezés azonban, kivált alkonyatkor, amikor ráadásul az épület is kezd kiürülni, a nézőt egy olyan térrel is szembesíti, amelybe — az épület terétől eltérően — nem tud belépni. Pedig az épületnek és a szobornak a tere megegyezik. Az acél-neon szerkezetből azonban olyan virtuális tér bontakozik ki, amely elsősorban nem azért meghódíthatatlan, mert a magasban van s az éleit nem lehet megérinteni, hanem mert ez az „üres" tér a „telített" fizikai tér önmagából való kifordulásaként áll előttünk. Az embernek olyan érzése támad, hogy a szobrász aláaknázta az eredeti épületet; s ha az összeomlana, művének virtuális tere akkor is érintetlen és ép maradna. Trombitás a „reális" (fizikai) tér „irreális" (metafizikai) vetületét bontotta ki. Voltaképpen varázslatot hajtott végre: a láthatóban rejlő láthatatlant tette láthatóvá, vagyis az eredeti látványt (az épület látható szerkezetét) hatványra emelte. A fizikaiban a metafizikát érzékeltette, a tapinthatóban a tapinthatatlant, a láthatóban a láthatatlant. Mindezt pedig azzal érte el, hogy az eredeti szerkezetet „kiléptette" önmagából.

Az önmagából való kilépést a görögök *ekstázis*nak nevezték. Ha Trombitás alkotásainak egyik éltető erejét éppen az ekstázis érzékeltetésében látom, akkor e szót nem a közkeletű, elmosódottan szentimentális értelmében használom. Festményei, szobrai és installációi egyébként sem engednék ezt. Az ekstatikus jelleg az ő művei esetében abban jelentkezik, hogy azokat addig formálja, alakítja, amíg el nem jutnak arra a határra, hogy szinte már önmaguk ellenében kezdjenek hatni. Más szavakkal: e műveket nézve a befogadó számára olyasmibe nyílik bepillantás, ami elvileg pedig láthatatlan. Megannyi „bejárat" mindegyik alkotás. Rajtuk belépve a néző váratlanul egészen új, nem sejtett terekben és helyeken találja magát.

***

Ezt az *ekstatikus intuíciót* Trombitás alkotásai esetében sokkal meghatározóbbnak tartom, mint a geometrikus absztrakció nyilvánvaló stílusjegyeit, vagy azt, hogy milyen anyagokat és színeket alkalmaz és kombinál. Műveinek attól olyan egységes a hatása, hogy minden szín, minden anyag és minden kombináció ennek az intuíciónak a szolgálatában áll. A nehéz és súlyos vas éppúgy, mint az anyagtalannak ható neon; a csillogó aranyfüst csakúgy, mint a mozdíthatatlan beton szürkéje: s a vékony, törékeny fémszerkezet ugyanúgy, mint a földre szórt durva érc.

Azért tartom ezt fontosnak leszögezni, mert a kritika hajlamos megtorpanni az egyes anyagok (például a neon és a vas) különbségénél, hogy ezek eltérő jellegével magyarázza műveinek hatását. A vas persze vitathatatlanul anyagszerűbb, mint a neon, az aranyfüst is finomabb, mint a beton, s a pálcaszerkezetek is légiesebbek a földre kiöntött durva érctömegnél. Mégis óvakodnék attól, hogy egyből a test és a szellem, vagy akár az érzékiség és a transzcendencia ellentétét fedezem föl ebben. Nemcsak azért, mert fölöttébb semmitmondó ez a szembeállítás (éppoly keveset árul el a művekről, mintha mondjuk szavakban írnám le, milyen színek láthatók rajtuk), hanem azért is, mert minden, amit Trombitás alkalmaz, legyen az szín, anyag, szerkezet, forma, egyaránt anyagi és érzéki, s együtt, közösen teremtik meg azt a hatást, amely nem redukálható az egyes elemek viszonyára.

A vas éppúgy Istentől való, mint az angyalok, mondta a 2. században Tertullianus (jellemző módon éppen *A látványosságokról* című értekezésében). Mit jelent ez? Szerintem azt, hogy csakis akkor játszhatjuk ki őket egymás ellen, ha megfeledkezünk Istenről. S ez érvényes Trombitás anyaghasználatára is. A neon vagy az aranyfüst ugyanazt szolgálja, amit a vas, a beton vagy a föld. Nem vitás, hogy nagyon is eltérő asszociációkra kínálnak lehetőséget. Mégis, ha a művek összhatására figyelünk, akkor a különbség és az ellentét relatív lesz. Hiszen a test és a szellem, az érzékiség és a transzcendencia különbsége egyáltalán nem abszolút; csakis azok vélik annak, akik már foglyai a széthasadás (azaz a viszály, a válság) állapotának. A valódi műalkotások ismérve éppen az, hogy nem rögzülnek bele bele az ilyen kettősségekbe: számukra az *egység* magától értetődő.

Trombitás művei ezt az egységet sejtetik meg nézőjükkel. A *caput mundi* és az *ars moriendi* egysége ez; a teremtő szellemnek és az elmúlásnak az az egysége, amely — mint egy-ség — sem a keletkezésnek, sem az elmúlásnak nincsen kiszolgáltatva. Mindaz az anyag, szín, forma, amit Trombitás alkalmaz, az eksztatikus intuíciót szolgálja. Ám ez az intuíció maga is szolgál valamit: *a beavatódást ebbe a különös egy-ségbe.* Trombitásnak az utóbbi időben készített mandalái nyíltan is erre utalnak: a középpontnak a megtalálására, amelynek birtokában az ember nem egy fizikai, hanem szellemi, spirituális erőtérnek a közepébe kerül. De talán nem járok messze az igazságtól, ha szobrait, installációit is megannyi mandalának tekintem. Végül is valamennyi a beavatódást segíti, s a különböző anyagok, színek, rétegek, formák összhangjának, vagy éppen feszültségének minden esetben az a rendeltetése, hogy azt az erőteret teremtse meg, amelybe a néző az érzékei révén lép be, hogy ott azután ne kizárólag esztétikai élményekben legyen része.

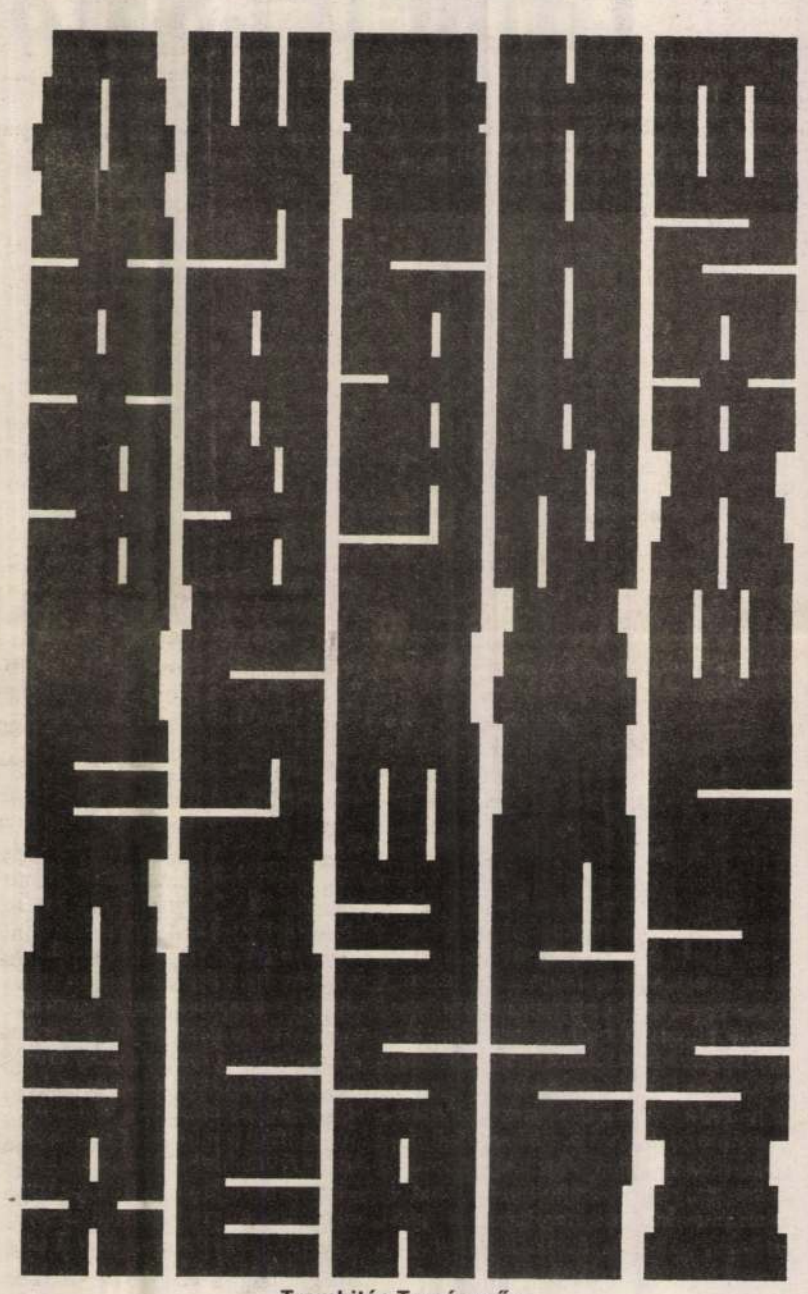

Trombitás Tamás műve

***

A beavatás és beavatódás végső célja mindig olyasvalaminek a felkutatása, amely a mindenség alapzatául szolgál. Ez, lévén az anyagnak is alapja, nem anyagi természetű alapzat. A neonfény, amelyet Trombitás a legkülönbözőbb installációkban és szobrokban egyaránt felhasznál, minden esetben az anyag ellenében hat: neonjai szinte átszakítják a teret, hogy olyasvalamit engedjenek érvényesülni, ami már nem térbeli. Azt, hogy ennek a tér szakításnak milyen rituális célja van, jól érzékeltetik azok a 80-as évek elején készült installációk, amelyekben a feszület alakú neon előbb vörös fénybe burkol maga körül mindent, majd a térbe belépő embert — magát a művészt, aki a fénykeresztre mintegy ráfonódik — magához hasonítja. A *minimalista* mű (a fénykeresztet) előbb a térből metsz ki olyasvalamit, ami érzékelhetetlen, majd pedig a feszület formájával egybeolvadó ember maga lesz ennek az érzékelhetetlennek a megtestesülése. A feszület ezekben az installációkban nem jelkép, hanem cselekedet. Maga a test válik feszületté, ami a fény ekstázisát eredményezi.

A Zohar szerint Mózes a fényt „úgy öltötte magára, mint a ruhát" (a neon-feszületek a velemi *tex*tiltelepen készültek!). Ezt, Trombitásra vonatkoztatva úgy is értelmezhetjük, hogy a fény, amely az emberrel eggyé válik, nem-emberi képességekkel ruházza fel őt. Talán ez is az oka annak, hogy Trombitás valamennyi művét valami mély *személytelenség* jellemzi. De ez nem a személy tagadását jelenti, hanem a *kitágítását.* Művei olyan benyomást keltenek bennem, hogy Trombitás állandóan azoknak a minőségeknek és erőknek szegődik a nyomába, amelyek segítségével a mindenségnek az előbb említett nem anyagi természetű alapzatára lehet rálelni. A felhasznált anyagokkal, formákkal és színekkel mintha minden esetben az lenne a szándéka, hogy a látható és érzékelhető dolgok között új, addig nem észlelt elrendezéseket kísérletezzen ki, s ezzel az anyagnak egy egészen mély, talán nem is létező állapotába hatoljon le.

Ezt az egyszerre anyagi és szellemi műveletet nevezték régebben *alkímiának.* Szerintem Trombitásnak még az alkatától sem idegen ez. Bárhol találkozzam is vele, legyen az egy népes magántársaság Budapesten, egy kiállítás-megnyitó, vagy a magányos és csendes műterme Szentbékállán, alakját látva mindig arra gondolok, hogy ha mesterséget kellene neki találnom, akkor a leginkább középkori alkimistaként tudnám őt magamnak elképzelni. De még ha ebben tévednék is, arról meg vagyok győződve, hogy művészetét igen mély szálak kötik az alkímiához. Ennek nem is kell feltétlenül tudatosnak lennie. Az alkímia ugyanis, mivel végső célja a létezés eredeti, azaz isteni alapzatának, az *arkánum*nak a felkutatása, olyan folyamat, amely analogikusan a legkülönfélébb emberi tevékenységekkel állítható párhuzamba — így a művészettel is. Magának az alkímiának a végső célja a bölcsek kövének *(lapis philosophorum)* a megtalálása, melynek segítségével minden létező anyag megtisztítható, s a szennyezettség állapotából az isteni állapotba helyezhető át. Maga e kő azonban, mivel tartalmazza az arkánumot, a világ alapzatát, értelemszerűen nem lehet pusztán anyagi: az arkánum-matériát soha nem nevezték meg, s a (kémiai) kísérleteknek is a végső célja mindig az volt, hogy a létező anyagokból ne kizárólag anyagi szubsztanciát vonjanak ki. Vagyis, mint Trombitás alkotásai is, a fizikaiban a metafizikaira, a reálisban a virtuálisra, a felfoghatóban a felfoghatatlanra találjanak rá.

***

Az aranyról, amelynek Trombitás művészetében kitüntetett szerepe van, a következőt írja a 12-13. század fordulójának egyik angliai gondolkodója, Robert Grosseteste, akinek eredeti neve Greathead (Grossum *caput — Caput* mundi!!!) volt: „a természet szándéka szerint minden fémnek aranynak kellett volna lennie, és csak úgy különböznek az aranytól, mint a tökéletlen a tökéletestől." A filozófus célja, írja *A szabad művészetekről* című értekezésében, ennek az aranynak a felkutatása és kivonása minden létező anyagból. Ennek segédeszköze a bölcsek köve, amellyel a fémeket át lehet alakítani. Ez „annyit tesz, mint eltávolítani a szennyezettségüket, és a megtisztítottaknak minőség és hatás tekintetében a Naphoz hasonló szubsztanciát adni, amely megszabadítja őket az egyenetlenségtől."

(folytatás a 15. oldalon)

BRUCK ANDRÁS:

Tájkép csata előtt

Az amerikaiak notóriusan nem értették a kommunizmust. Újra és újra azt kérdezték a beléjük botló kelet-európaiaktól, hogy miért tűrik, miért nem lázadnak fel ellene? A faggatózás hátterében alig titkolt büszkeség is állt: velünk ezt nem lehetne csinálni.

Ismerjük el, a kérdés nem volt teljesen jogosulatlan, de megválaszolható sem volt. Talán a kelet-európai maga sem tudta pontosan, miért tűri, amit tűr, de volt valami sajátos tudása arról, hogy a lázadás lényegében reménytelen. Ha konkrét magyarázatokba fogott — az elnyomás módszere tökéletes, a szocializmusnak sok híve is van, a rendszer erkölcsileg védhetetlen, de hát az ingyenes iskolák és az olcsó könyvek, gondolni kell a családra is — közben mindvégig érezte, hogy bár igazságokat mond, tízszer annyi sem adna kerek magyarázatot arra, hogy miért hallgat, egyáltalán, hogyan történt meg vele és hazájával az, ami történt. Arra pedig még kevésbé volt magyarázat, hogy esetleg miért szereti azt, amit nem lenne szabad, miért hisz olyan ígéretekben, amelyekből semmi nem valósul meg, miért gondolja, hogy be kell lépnie a pártba, mert a rendszer csak belülről javítható?

Fél évtizeddel bukása után az amerikaiak természetesen továbbra sem értik a kommunizmust. De legalább most már a kelet-európai is kérdezhet tőlük. Hogyan lehetséges az, hogy Amerikában hatéves kisfiúkat zárhatnak ki az iskolából, mert megpuszilják osztálytársnőjüket? Hogyan lehetséges, hogy fiatalkorúak ezrei jelentsék fel a szüleiket, mert azok (állítólag) molesztálták vagy megütötték vagy éheztették őket? Hogy tizenévesek ügyvéden keresztül kezdeményezhetik a szülőktől való törvényes elválást? Hogy munkahelyi tanfolyamokon tanítják, mi megengedhető férfi és nő között és mi nem? Hogy egy bók az illető állásába kerülhet? Hogy tanárok százait hurcolják meg/börtönzik be, mert egykori tanítványaik tizenöt évvel később feljelentik őket? Hogy egy négerre, kövérre, homoszexuálisra tett illetlen megjegyzés súlyos következményekkel járhat? Ilyesféle dolgok — az újforradalmi buzgóság százával termel ki egyéb hasonló eseteket — nem kizárólag a „haladás" hagyományos központjaiban, a nagyvárosokban vagy az egyetemek vonzáskörzetében történhetnek meg, hanem istenhátamögötti vidékeken is.

A kelet-európai nem érti, hogy az állam brutális kényszerítő ereje és az egypártrendszer kötelező zsarnoksága nélkül miként lehetséges — bár új, teljesen szokatlan formában — előállítani a diktatúrák egynéhány tünetét. Miként lehetséges az, hogy szabad állampolgárok milliói saját akaratukból és saját kezdeményezésükből a fenyegetettség egyre sűrűbb hálóját vonják önmaguk és embertársaik köré? Miként kerül az állam/párt valamilyen konkrét politikai érdekből fakadó elnyomása helyébe az egyén/csoport többnyire meghatározhatatlan érdeket szolgáló zsarnoksága? Miként válhat az amerikai társadalmat minden más társadalomnál jobban átható liberális eszme, tehát a szabadság és az egyenlőség a megfélemlítés eszközévé?

Miként?

Az értelemben és igazságban pozitív értéket látó emberi szellem miként siklik ki újra és újra? Gyarapodó tudása és tapasztalata ellenére az ember gyógyíthatatlanul kiszámíthatatlan lény lenne s maradna örökre?

A kommunizmusban hívők kötetek százait szánták arra, hogy hitük gyökeréig, lelkük legmélyéig leásva megtalálják vélt igazságukra, majd tévedésükre a feleletet. Mégis örökre ott lebeg a kérdés: hogyan volt hihető a feketéről az, hogy fehér? Az USA-ban pedig különféle szakmák szakértőinek légiói írtak már eddig is könyvtárra valót az amerikai társadalomban végbemenő jelenségekről. Akit a kérdés érdekel, valóban választ kap mindenre — talán éppen csak a lényegre nem. Például arra, miként lett a „Tiszteld apádat és anyádat..." bibliai parancsból progresszív állampolgári magatartás a szülők feljelentése, ráadásul többnyire csupán megelőlegezve és nem biztosan tudva „bűnösségüket"? Vagy arra, miért érzi egy helyi közösség transzparensekkel, luftballonokkal megünneplendő győzelemnek, ha városuk kiskorú, mégis bestiális apagyilkosát felmenti a bíróság?

Hogyan válik erénnyé a bűn? Hogyan válik hihetővé a hihetetlen: előbb csak néhány ember, majd százak, ezrek, végül milliók számára? Hogyan terjedhet futótűzként az, ami intellektuálisan és erkölcsileg nyilvánvalóan defektes, és amiről később maga az ember is elismeri, hogy az? És hogy a kérdés ne maradjon üres absztrakció: fenyeget-e az irracionális ismét Magyarországon? Más szavakkal, van-e alternatívája a könnyen megszerzett, de csak nehéz munkával megőrizhető demokráciának?

Budapest nem Kijev vagy Bukarest, de nem is London vagy Stockholm. Mint többnyire, most is félúton vagyunk. Épületeink, utcáink, üzleteink állapotának megfelel a mentalitásunk. Ha például a nyugdíjak reálértéke Bogotában olyan mértékben csökkent volna, mint nálunk, ott rég zavargások törtek volna ki. Általában: egyetlen kiforrott demokrácia nem viselné el súlyos megrázkódtatás nélkül azt, amit a magyar lakosság lényegében zokszó nélkül elfogad. Józan önuralom ez vagy az öntudat csődje? Felelős állampolgári magatartás vagy megalkuvás?

Kár tagadni, a magyar társadalom mindkét oldalbeli sajtóban csodált „tűrőképessége" a lényegét tekintve antidemokratikus: a diktatúrához való alkalmazkodás igényei alakították, és még mindig ahhoz áll közelebb. A szabadság mint érték nem általánosan el- és felismert. Ezt jelzik a közvélemény-kutatások, ezt mondja a mindennapi tapasztalat. Az, hogy demokráciában élünk, nem azt bizonyítja, hogy a lakosság megszokta, még kevésbé azt, hogy megszerette, hanem azt, hogy a szabadság ellenfelei mindeddig nem bizonyultak elég erősnek. Ezek az erők azonban most ismét gyülekeznek, úgy hívják őket: nemzeti összefogást sürgető ellenzék.

A választók eltérő csoportjaihoz és eltérő hangon szólnak, de ami közös bennük, az egyformán ellenkezik a demokrácia szellemével. Nem állítják ugyan azt, hogy az egyéni szabadság bűn, de idegenkednek tőle; nem mondják azt, hogy a világi hatalom Isten elleni merénylet, de jobban bíznak a püspökökben, mint a miniszterekben; nem terjesztik azt, hogy a verseny és a piac gonosz vagy fölösleges, de inkább vonzódnak az „emberihez", az egyszerűhez, a természet közelihez. Aki ebben város-ellenességet, értelmiség-ellenességet, zsidó-ellenességet, jövő-ellenességet sejt, annak valószínűleg igaza van.

Mindez azonban azt sem jelenti, hogy ha választaniuk kell demokrácia és nem demokrácia között, akkor feltétlenül az utóbbit választanák. Azt viszont jelenti, hogy hatalomra jutásuk után a terep alkalmasabbá válna a már nyíltan antidemokratikus erők felvonulására. Attól kezdve pedig tovább romlanának a magyar demokrácia életben maradásának az esélyei.

Miért?

A magyar társadalom sokat emlegetett tartózkodása a szélsőségektől igaznak látszik, ha övé a választás lehetősége. 1945, 1990 és 1994 példája is ezt mutatja. Baj akkor van, amikor a szabadság melletti elkötelezettséget nem az urnák előtti egyszeri aktussal, hanem folyamatos állampolgári tettekkel szükséges bizonyítani. A századot végigkísérő különféle jobb- és baloldali diktatúrák, tekintélyelvű rezsimek váltakozása a magyar társadalom még szimbolikusnak sem igen nevezhető ellenállása nélkül ment végbe. Még a felemelő 1956-os forradalmat is a diktatúrával való gyors és letagadhatatlanul tartós megbékélés követte.

Továbbá.

Az ellenzék terveiben nagy szerepet játszó magyar katolikus egyház hű lenyomata a társadalomnak. Rá sem jellemző az igazság vagy a haladás melletti bátor kiállás. Ebben az évszázadban biztosan nem. Pedig az egyház passzivitása világi ügyekben csöppet sem törvényszerű. A latin-amerikai egyházak tiszteletet parancsoló harca a földrészt évtizedeken át uraló diktatúrák ellen, a lengyel katolikusok elismert szerepe a lengyel szocializmus bukásában, a nyugat-európai egyházak gyenge, de azért tényleges fellépése Hitlerrel szemben még az ateisták előtt sem maradt észrevétlen. Miként a magyar katolikus egyház megalkuvásai sem. A Magyar Katolikus Püspöki Kar millecentenáriumi körlevele ugyan régóta esedékes józan dokumentum, arra azonban semmilyen garanciát nem nyújt, hogy az egyház ezentúl feladatának tekinti a politikai szélsőségek elleni fellépést. Márpedig a „magyar jövőt" kizárólag a demokrácia megingása teheti kétségessé.

A magyar demokrácia szilárdságában bízók két legfőbb érve közül az egyik, a lakosság már említett „józansága" alkalmasint ismét könnyen passzív belenyugvásnak bizonyulhat. A másik, a szélsőséges pártok alacsony támogatottsága viszont igaz. Sajnos ez utóbbi sem bizonyító erejű. Íme emlékeztetőül: alig egy évvel hatszázezer magyar állampolgár deportálása után már demokratikus választások voltak Magyarországon. És ugyanaz a lakosság, amely bajba jutott zsidó honfitársai sorsa iránt egy perccel korábban teljes közönyt mutatott, nem a szélsőséges pártokra szavazott. De az antidemokratikus politikai nézeteket melengető szavazóknak ma sem szükséges a szélsőjobbon elkötelezniük magukat. Kisebb-nagyobb mértékben — talán az MDNP kivételével —, mindegyik parlamenti ellenzéki párt kiszolgál reakciós indulatokat.

A demokrácia esetleges végzetes meggyengülésével szemben gyakran elhangzik még egy harmadik „érv" is. Az így szól: kizárt dolog, az ilyesmi ma lehetetlen. Az optimistát az sem ingatja meg, ha emlékeztetik, hogy a maga idejében ugyanúgy elképzelhetetlennek gondolták a holocaustot, a negyven évig tartó magyar kommunista diktatúrát vagy a csak minap megfékezett őrült délszláv háborút. Tény, a jelen magyar valósága nem szolgáltat okot ekkora pesszimizmusra. De nem az „ilyesmi nem történhet meg" vágyakozással analóg „bármi megtörténhet" bölcselkedés mondatja azt, hogy a magyar demokrácia tartós berendezkedését ne tekintsük eldöntött ténynek. A látszólag egészséges, megbízható intézményeket működtető magyar demokrácia beteg. Nem most lett az: már eleve betegen és hazugságban született.

Betegségét az okozza, hogy a szabadságeszme tömeges hordozására alkalmas öntudatos polgárság és munkásság híján hat év után is döntően az értelmiség és a politikával foglalkozók ügye maradt. Hazug pedig a következők miatt volt: A nép által megválasztott új hatalom a kádári diktatúra ellen igazolhatóan fellépők talán egyetlen csoportjának, a demokratikus ellenzéknek a nyakából leemelte a koszorút, és a sajátjába akasztotta. Továbbá, ugyanez a hatalom, ellentmondva az állam és az egyház elválasztása demokratikus elvének, valamint ellentmondva a társadalom alapvetően ateista jellegének, a hívő (de csak keresztény!) állampolgárt kvázi magasabbrendűnek nyilvánította. Ezzel kommunista elődeihez hasonlóan a társadalom egy jelentős részét hamis vallomásra kényszerítette. Hazug volt továbbá, mert az Antall-kormány a demokratikus érzelmeket azonnal rossz vágányra terelte: a véleményt formáló értelmiség körében olyan kóros szenvedélyeket kavart fel, amelyek azóta sem múltak el, legfeljebb átmenetileg csillapodtak. És végül hazug volt, mert az önmagukat önkényesen nemzetinek kikiáltó erők — saját múltjukat pillanatok alatt feledve — az ugyancsak önkényesen deklarált erkölcsi fölényük és hatalmi jogosultságuk alapján kezdtek politizálni, és politizálnak azóta is.

Továbbá a magyar demokrácia beteg és hazug, mert a jelenlegi kormány egy kardinális ponton tovább rontott az állapotán. Az MSZP-nek — ebben az összefüggésben csak róla lehet szó — mint egy illegitim hatalom immár legitim, mégis jogos előítéletekkel fogadott örökösének, különös gondot kellett volna fordítania ingatag bizalmi tőkéjének a stabilizálására. Ehelyett a bizalom egyre apad. A társadalom igazságérzetét már a múlt elsőszámú haszonélvezőinek a feltámadása és meggazdagodása is indokoltan sérti. E meggazdagodás hátteréből feltárulni látszó átfogó korrupció és büntetlenség viszont a demokráciába vetett bizalom maradékát is elemésztheti. A közvélemény szemében az MSZP egyre kevésbé az a párt, amely az ország felemelkedése érdekében — akár újraválasztási esélyeit is kockára téve — hajlandó népszerűtlen gazdasági döntéseket hozni. A modernizáció pártjából a korrupció pártja, a puritán miniszterelnökből a nem kielégítően megmagyarázott pénzekből épített luxusvilla tulajdonosa — ez az új portré még sokba kerülhet a koalíciónak.

És sokba kerülhet az országnak.

A Kónya- és a Csurka-tanulmány 1991-ben, ill. 1992-ben korán jelezte a „nemzetiek" demokrácia-felfogását, azt, hogy egy tekintélyelvű rendszer számukra összeegyeztethető a szabad társadalom követelményeivel. A tanulmányokban megfogalmazott gondolatok tartalmazták minden autokrata rezsim krédóját: az általuk helyesnek gondolt elvek érvényesítéséért joguk van antidemokratikus eszközök alkalmazására is. Csurka és Kónya pedig ma is van — bár ez utóbbi most egy mérsékelt párt tagja —, miként léteznek az MDF, a KDNP és a FKGP markánsan antidemokratikus reflexeket működtető vezetői is. Nincs viszont Antall József, aki képes volt legalább útját állni a megindult radikális jobbratolódásnak.

A magyar demokrácia ügyének van azonban más vesztesége is. Különösen kettő bizonyulhat meghatározónak. Az egyik az Eszmétől megfosztott, ezért a modernizációs feladatok elvégzésére elvben alkalmassá vált MSZP-kirobbantotta bizalmi válság. A másik a Fidesz pálfordulása. Az MDF ideológiájára és szavazóira szemet vető egykori fiatal demokraták ma otthonosan mozognak az antidemokratikus elvek és képviselőik között. Volt híveinek kínos Orbán Viktort parolázni látni a demokrácia olyan nagy öregével, mint Boross Péter. Kínos nekik Deutsch Tamást egy olyan párt alelnökeként naponta hallgatni, amely valamikori szövetségesét, az SZDSZ-t — akárcsak a MIÉP —, „zsidó érdekek" képviseletével és szándékos nemzetrontás vádjával igyekszik lejáratni. Az, hogy politikai szerencséjét a Fidesz most a másik oldalon keresi, kényszer szülte taktikázás-e vagy tényleges „világnézeti" váltás, szinte mindegy. Torgyán József ezt úgy mondaná: Aki korpa közé keveredik, megeszik a disznók.

Bár az alkotmányos demokráciának elvben valamennyi parlamenti párt továbbra is elkötelezett híve, a nyugati típusú társadalomfejlődés jövője ma kevésbé látszik olyan magától értetődőnek, mint látszott 1990-ben, majd 1994-ben ismét. Az Antall-Boross kormány idején mindvégig nyíltan jelenlévő autoriter törekvések tüze nem aludt ki: a felszín alatt parázslik. Ugyanakkor a demokratikus magyar parlament összesen két szilárd pilléréből egy megbillent, egy pedig fél oldalára megbénult. A Fidesz „elnemzetiesedése" és az SZDSZ egyre nyilvánvalóbb zsákutcába hajtása, kiegészülve az MSZP többféle irányba történő elmozdulást is elképzelhetővé tevő eklekticizmusával, mind inkább felszínre hozza a magyar belpolitika irracionális elemeit.

Íme néhány.

A jogállamiság megteremtésében és fenntartásában dokumentálhatóan legkövetkezetesebb magyar párttal valamennyi ellenzéki pártnak jéghideg a viszonya. Az SZDSZ-szel deklaráltan egyetlen ellenzéki párt sem lenne hajlandó együttműködni, annak ellenére, hogy a piacról, a jogszerűségről vagy az államról vallott nézetei tökéletesen összhangban vannak a parlamentáris demokráciák pártjai közötti szokásos eltérésekkel. Ezért felmerül, hogy valójában nem is az európai politikai színtér egyik markáns irányzata, a szabad demokraták által is képviselt liberalizmus az elutasítás oka, hanem az, amit az a „nemzeti erők" szótárában valójában jelent: zsidó-kozmopolita bűn. Ez esetben viszont az ellenzéki pártok abba a gyanúba keverik magukat, hogy politikájukat nem a józan megfontolások, hanem irracionális érzelmek vezérlik.

Csaknem hasonló pária sors az osztályrésze az MDNP-nek. Okként itt is felmerül a piacot és jogot középpontba állító liberalizmus „bűne", bár a kozmopolitizmusé és cionizmusé talán nem. Az MDF egyenesen árulóként kezeli a saját egykori kulcsembereivel új életet kezdőket, ami a modern politikai pártoktól idegen bolsevik mentalitásra utal az amúgy izzóan antikommunista pártban.

A bolsevik kérlelhetetlenség egyébként is olyan kór, amely szinte valamennyi ellenzéki pártot kínozza. Az MDF után most az KDNP konzervatívjai folytatnak valóságos koncepciós pereket saját „liberálisaik" ellen, a Kisgazdák mindenkire egyformán gyanakodnak, a Fideszt pedig revans-vágy hevíti az SZDSZ-től kapott sebekért.

Eközben megkezdődött a szélsőjobb rehabilitálása is. Csurka Pista (így!) nélkül nincs nemzeti összefogás, hallani egyre gyakrabban vezető ellenzéki politikusoktól. Az élettér és a genetika náci elméletével rokonszenvező, idén március 15-én náci beszédet tartott MIÉP-vezető sokuk számára elfogadhatóbb partner, mint Pető Iván vagy Szabó Iván. A kereszténydemokrata Giczy György szerint az SZDSZ a legszélsőségesebb magyar párt, és nem a háború utáni Európa legveszélyesebb politikusát, Le Pent Magyarországra hozó, akár az alkotmányos rend felforgatását is megengedhetőnek tartó MIÉP. A KDNP Giczy alatt lényegében ugyanazt az utat járja be, mint ami a Csoóri vezette Magyarok Világszövetségét is használhatatlanná tette a demokrácia számára.

Az ellenzéki irracionalitás a külpolitikát sem kíméli. Immár két parlamenti párt vezetője is (Giczy, Torgyán) felvetette a román-magyar alapszerződés újratárgyalásának szükségességét, Orbán pedig „Ceausescu történelemhamisító írnokaihoz" hasonlította a szerződést támogató amerikai nagyköveteket. A határrevízióval való játék veszélyére még déli szomszédaink 300 ezer halottja után is hiába figyelmezteti őket ötven év távlatából Bibó. [Argumentációjuk]... „jogokat vél érvényesíteni a nyers erőszak ellen, holott valójában igények szélmalomharcát folytatja a tények ellen. A magyar argumentáció súlyosan irrealisztikus azért, mert szembeszáll a közép-és kelet-európai nemzetalakulás alapvető tényével, a történelmi államkeretek összeomlásával".

A demokrácia híveinek ebben a pillanatban pánikra nincs okuk, de páholyban érezni magukat is hiba lenne. A szabadságból való kiábrándultság új lehetőségekhez juttatja a szabadság ellenségeit. Nekik nincs szükségük érvekre, ha vannak érveik, nem kell hogy megindokolják őket, ha megindokolják, nem kell hogy igazak legyenek. Mire pedig nyilvánvaló lesz a hazugság, addigra már ők döntik el, hogy mi az igaz és mi nem.

És akkor újra az amerikaiakon lesz a sor, hogy ne értsenek valamit.

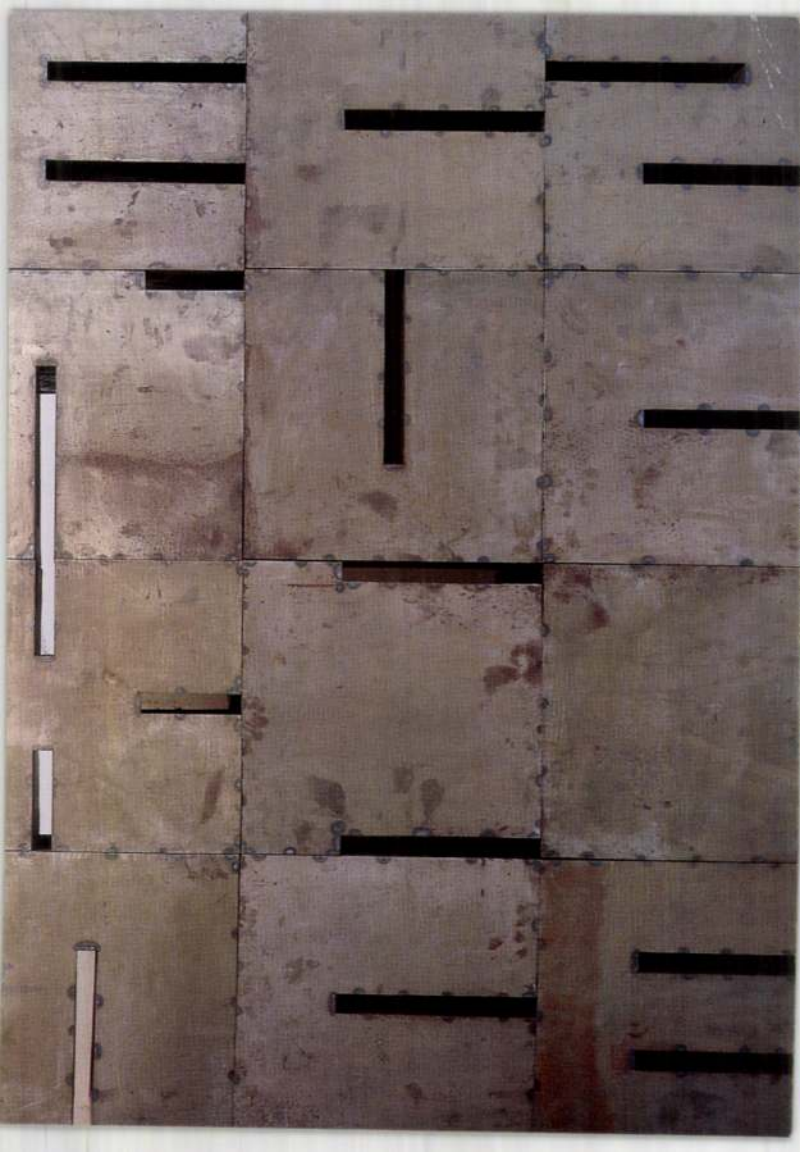

A Fővárosi Képtár/Kiscelli Múzeum
Tisztelettel meghívja Önt
1996. augusztus 15-én 19 órára
a Kiscelli Múzeum templomterébe.

Trombitás Tamás

képzőművész kiállításának megnyitójára

A kiállítás megtekinthető 1996. szeptember 4-ig,
hétfő kivételével minden nap 10-18h-ig.
(1037 Budapest, Kiscelli u. 108.)

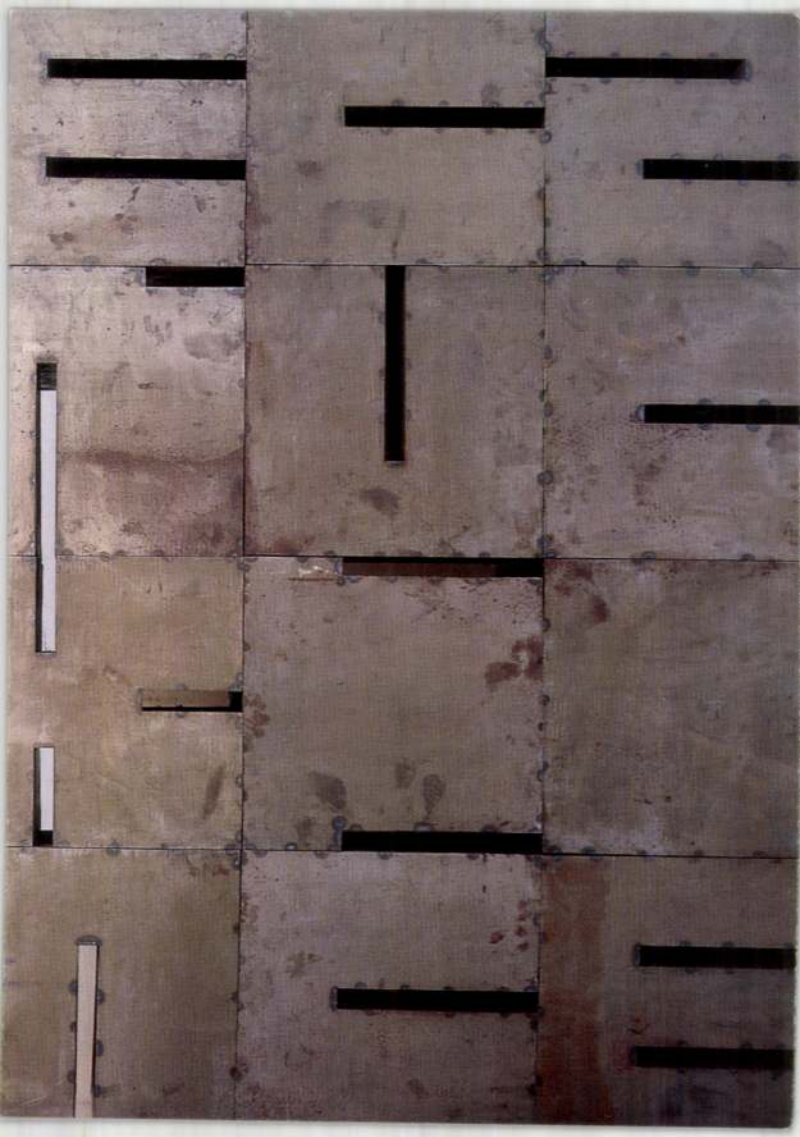

A Fővárosi Képtár/Kiscelli Múzeum
Tisztelettel meghívja Önt
1996. augusztus 15-én 19 órára
a Kiscelli Múzeum Templomterébe.

Trombitás Tamás

képzőművész kiállításának megnyitójára

A kiállítás megtekinthető 1996. szeptember 4-ig,
hétfő kivételével minden nap 10-18h-ig.
(1037 Budapest, Kiscelli u. 108.)

Trombitás Tamás

Lásd: Szirtes fános

Atrium 96/6

Művészi tér-képek.

TROMBITÁS TAMÁS

ÁTRIUM 96/3

SZÖVEG: VÁNDOR ÁGNES, FOTÓ: LUGO / 4x5

MAGYARKÉNT A VILÁGBAN

Trombitás Tamás Balaton-felvidéki háza bejáratánál

Magas, fekete szakállas, kissé hajlott hátú, valahol diabolikus figura. Mikor a V.A.M. Galéria megnyitóján találkoztunk, tele volt keserűséggel. Mint kiderült, épp Stuttgartból jött, ahol díjat nyert a kisplasztikai biennálén. Komoly nemzetközi szakmai elismerés – nulla magyarországi visszhang. Mert ez egy ilyen ország. Több százmilliós országkampány, semmitmondóan mosolygó, virágban fürdő női arc hirdeti a világra való nyitottságunkat – miközben közömbösen megyünk el a valódi sikereink mellett. Pedig Trombitás Tamás igazán nem az a gátlásos művész, aki nem szívesen beszél a sikereiről. Beszél is róluk – például Németországban, mert ott kérdezik. Itthon nem kérdezik, pedig lenne miről. Trombitás ugyanis egyike annak a néhány kortárs magyar művésznek, akit külföldön jegyeznek. Balaton-felvidéki házát legtöbbször a Ferihegyi repülőtér miatt hagyja el, Budapest csupán egyike az általa gyakran felkeresett európai nagyvárosoknak. Holott Trombitás ízig-vérig magyar művész, s ezt vállalja is.

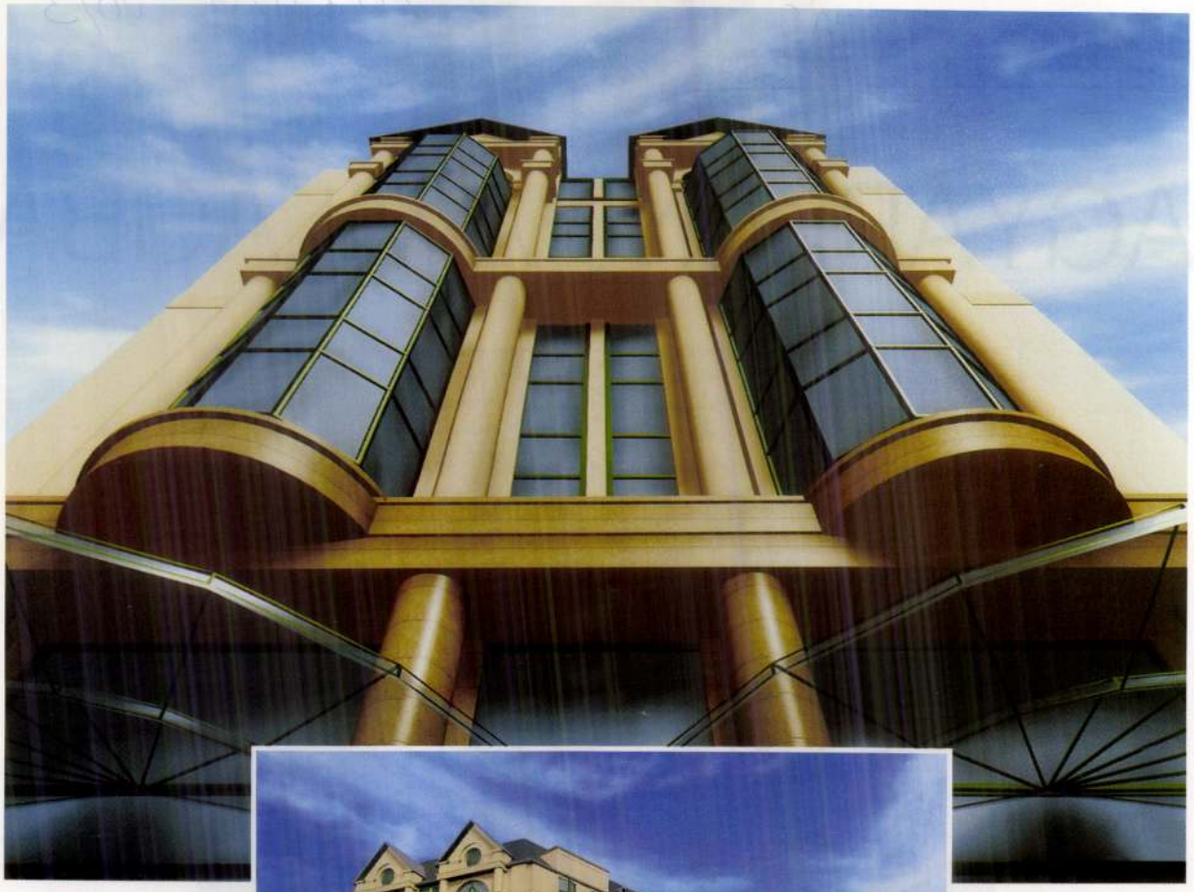

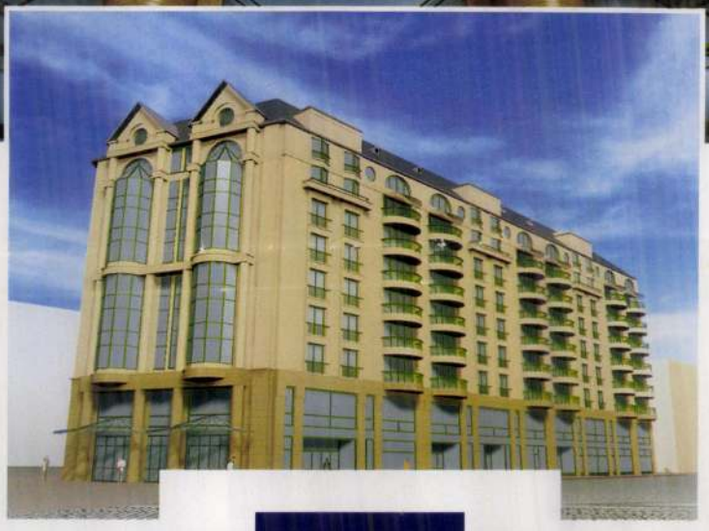

DUNA HÁZ

A DUNA HÁZ

Szeretnének-e a Duna déli partján lakni, a Boráros térnél, egy új városnegyed első és egyben meghatározó épületében? Szeretnék-e hűtött lakószobából élvezni a Gellérthegy, a Vár és a pesti hidak nyújtotta látványt? Szeretnék-e egy helyen megtalálni a napi kényelmükhöz szükséges szolgáltatásokat: az őrzött teremgarázstól kezdve, a szupermarketen át, az apróbb üzletekig mindent? Ha egy olyan lakásra vágynak, amely kialakításához minőségi anyagokat használtak, ahol beköltözéskor a konyhában kerámialapos tűzhelyet találnak, és ahonnan kocsival 3 perc alatt érhetik el a belvárost, akkor a DUNA HÁZ Önöknek is épül. A DUNA HÁZ egy olyan 14 szintes épületkomplexum, amely több funkciót egyesít magában. Egyszerre parkolóház, bevásárlóközpont és lakóépület, de oly módon, hogy ezek a funkciók nem zavarják egymást.

Az épületen belül az egyes részeket liftek és lépcsőházak segítségével különítették el. A lekötött lakások rendkívül sokfélék. A 30 m²-es garzon, a 140 m²-es kétszintes, belső lépcsős lakás vagy az üvegfalú, zárt erkélyes, panorámás otthon egyaránt megtalálható. A négyzetméterárak ennek megfelelően – áfával együtt–130 ezer Ft-tól 240 ezer Ft-ig terjedhetnek. A DUNA HÁZ átadását ez év decemberére tervezik, addig is mintalakás segíti Önöket abban a döntésükben, hogy a Duna-parti panorámát és kényelmet választják-e.

CÉHEK HÁZA KFT.
Projektiroda: 1095 Budapest,
Soroksári út 16.
Tel./fax: 216-9684, 215-1252, 215-4528

Trombitás Tamás: 1952-ben születtem. Szerintem „meghívásom volt" arra, hogy művész legyek. Először azt hittem, hogy építészmérnök leszek. Aztán többszöri próbálkozásra bekerültem a főiskolára festő szakra.

Nem szeretem, ha a művészeket bürokratikusan besorolják: ő grafikus, ő festő, ő szobrász. Ezek a műfaji határok ugyanis nem léteznek. Én is észrevettem magamon, hogy festek, festek, aztán egyszer csak kezd megjelenni benne a harmadik dimenzió. Először kicsit relief lett, aztán szobor, majd kezdett érdekesebbé válni a dolog. Nem akartam – jött. És ez nem csak velem van így, ez mindig is így volt a művészetben. Mikor már a főiskolán tanítottam, mániám lett, hogy legyen egy intermediális tanszék, hogy ezek a szigorúan vett határok

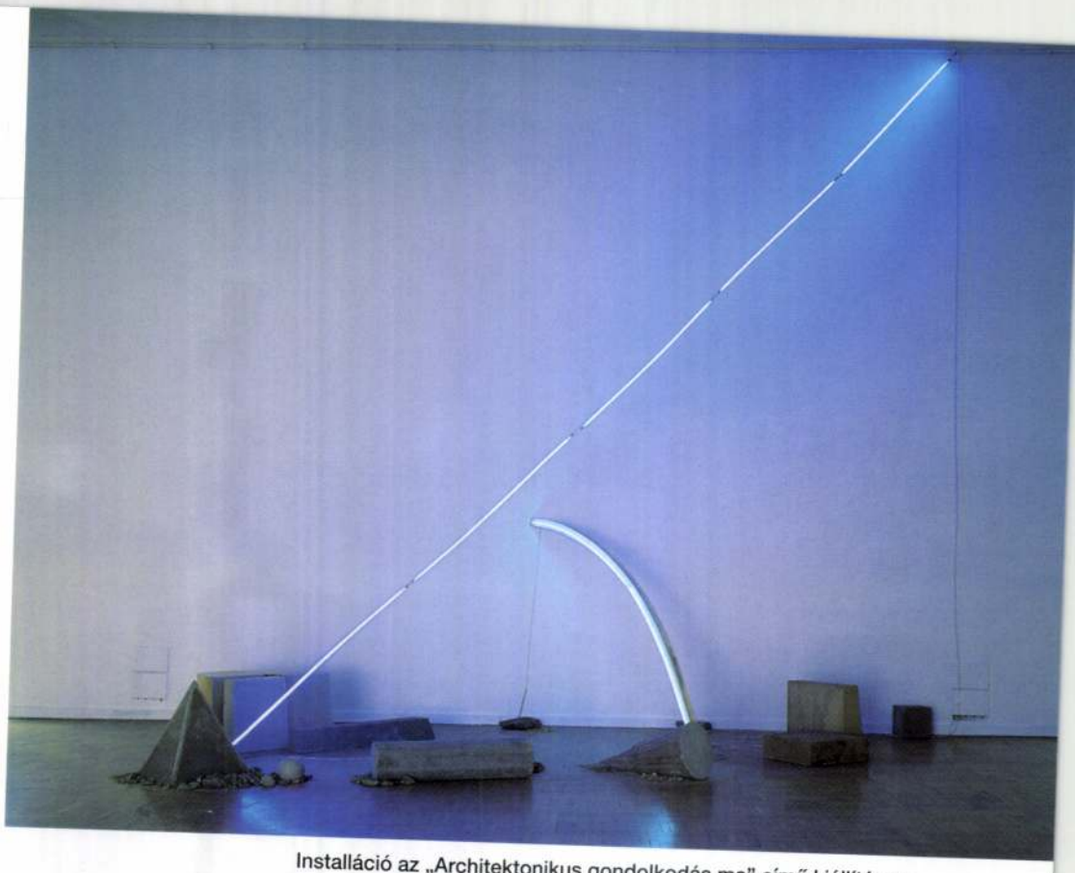

Installáció az „Architektonikus gondolkodás ma" című kiállításon, Műcsarnok, 1990
400x500x580 cm (beton, neon)

Tradíció és modern technika együttélése a vidéki ház hálószobájában

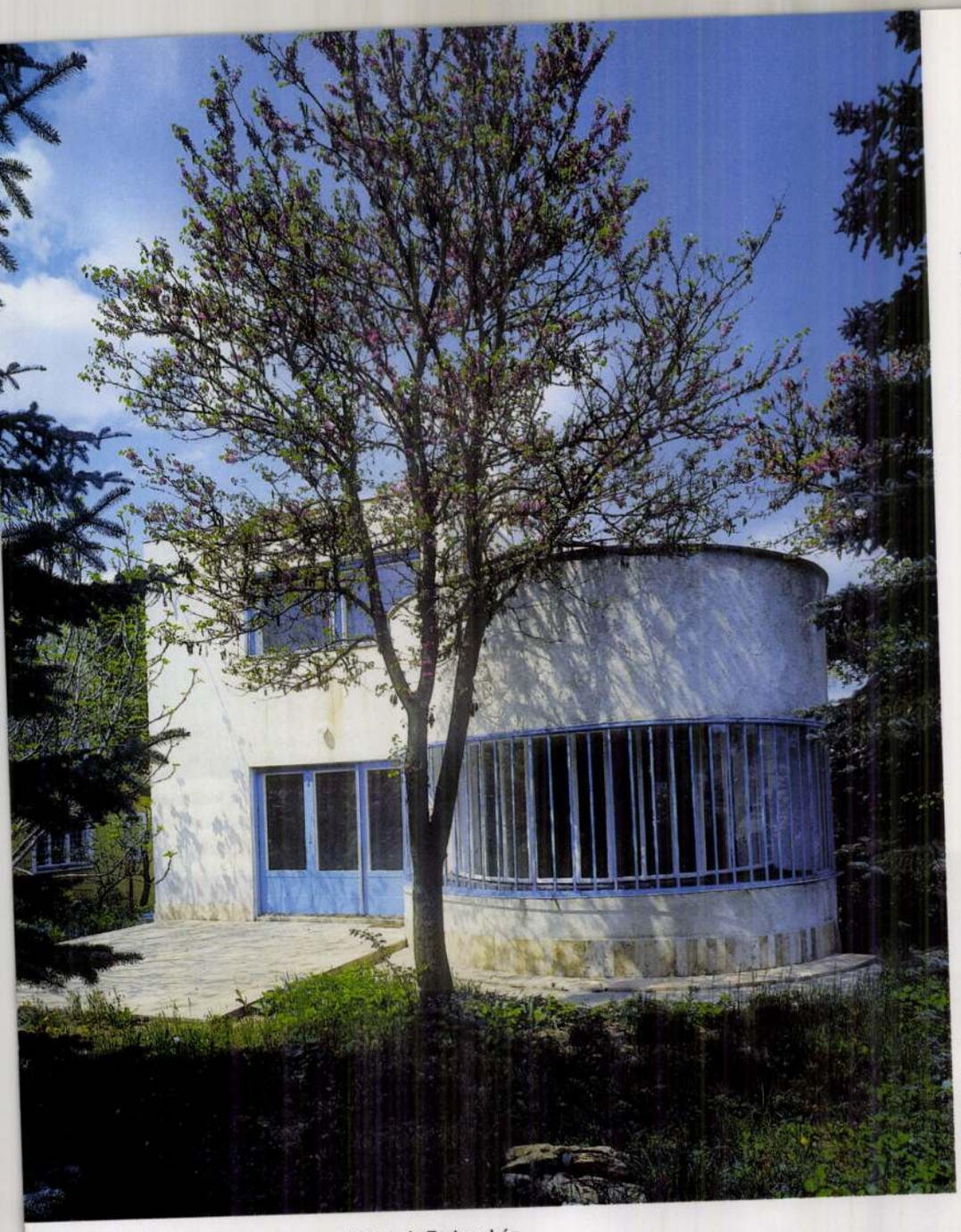

A nemzetközileg jegyzett Molnár Farkas-ház

feloldódjanak. Hogy egy képzőművész abban gondolkodhasson, amire szüksége van. Ha kell, videóban, ha kell, neonban, olajban és vászonban. Szerintem mindig az adott gondolat a fontos, mindent a gondolatnak kell alávetni, az már másodlagos kérdés, hogy az hogyan és miben fog megvalósulni.

A 80-as évek elején léptem a nemzetközi porondra. Úgy érzem, a velemi textilszimpóziumon már érett munkákkal szerepeltem, már a saját hangomon beszéltem, erről a korról és annak a kultúrának a nyelvén, amelybe beleszülettem. Azóta jó néhány kiállításon részt vettem, Németországban, Dániában, Olaszországban, Ausztriában. Nagyon szerettem például Kremset, ezt a Szentendre nagyságú kisvárost, ahol a Minorita-templomból alakult kiállítóhelyen szerepelhettem. Vagy a müncheni Lothringer strassét, ahol izgalmas kiállításokat rendeznek. 1991-ben jutottam ki a Trigon Biennáléra. Itt szerepelni egyet jelent elindulni a világsztárrá válás útján. Innen egyenes út vezet a Kasseli documentára és a Velencei Biennáléra. Velem is ez történt. 1993-ban világsztárok társaságában állíthattam ki egy installációmat Velencében.

Tradíció és Internet

A művészet maga a szabadság és a tradíciók kutatása, mert minden benne van a világ eddigi kultúráiban. Óriási szerencsének érzem, hogy most élek, mert ma határokon, tereken, időn át lehet pillanatokon belül kapcsolatot teremteni, mindent meg lehet ismerni, meg lehet tapintani. Ez a posztmodern gondolkodás lényege. Vannak persze, akik azonnal a ló túlsó oldalára esnek, és rögtön a művészet naprakész aktualitását kérik számon. Ülök például egy konferencián Párizsban. Végig arról beszélnek, hogy az a jó művészet, amelyik rögtön válaszol a társadalmi problémákra. Például az egyneműek együttélésére. Szerintem a művészet dolga, hogy az örök kérdésekre korszerű válaszokat adjon.

Én szerencsés voltam, mert az első pillanattól kezdve azzal foglalkozhattam, amivel akartam. Soha nem kellett a meggyőződésem ellenére, csupán megrendelésre dolgozzak. Nem tudom megérteni azokat a kollégákat, akik például annak idején az egyik szövetségi ülésen azt kérték, hogy ne engedjék el a kezüket, hanem segítsenek, mondják meg, mit kell csinálni. Ezek nem művészek. Ahogy az a Magyarországon világhírű művészünk sem, aki majdhogynem egyszerre mintázta Lenint és a katolikus szenteket. Szerinte a művésznek az a feladata, hogy megcsinálja, amit kérnek tőle. Szerintem meg nem ez a művész feladata. Aki így megrendelésre dolgozik, az profi kézműves, jó mesterember, de nem művész. A művészet kontaktus a szellemi élettel, szabadság, szabad gondolkodás. Ma mérhetetlenül nagy a művészi szabadság. Van, aki él vele, és van, aki pénzért termel. Mindent meg lehet magyarázni, hogy kell a pénz a gyerekre, az autóra, a festékre, csak hát a munkák, amelyek így születnek, egy fityinget sem érnek. Volt úgy, hogy nekem sem volt pénzem. Nyomdában dolgoztam, becsüs voltam, mindent

csináltam, de különválasztottam a pénzkeresetet a művészettől. Utálom, ha valaki a puszta pénzkeresést művészetnek kívánja eladni, holott az nem művészet, hanem kézügyesség, no meg jó sváda, amivel meg lehet győzni hol a párttitkárt, hol meg a polgármestert arról, hogy azt a művet, amit készítek, feltétlenül meg kell hogy vegye.

Menedzselés, avagy annak a hiánya

Ha ma Magyarországon alakulna egy jó menedzser cég, akkor tudnának rólunk, kortárs művészekről. Ma már van egy csomó galéria, de még elég légüres térben mozognak. Vannak közöttük szimpatikusak, például a Szalóky Karcsié, és vannak profik, mint például az osztrák Knoll vagy a szintén osztrák galerista-műgyűjtő Gaudens Pedit. Ők attól jók, hogy tudják, hogyan működik egy galériás. Knoll kitanulta a szakmát, és nemcsak eladni akar, hanem például érdekes kiállításokat is hoz Magyarországra. Gaudens azért érdekes figura, mert neki van a legnagyobb kortárs magyar gyűjteménye. Mindketten egyszerre üzletemberek és megszállott rajongói a festészetnek. De akármilyen jó egy galéria, nem vállalhatja át a múzeum szerepét. Mindent meg kellene tegyünk, hogy végre legyen magyar kortárs múzeum, ahol a magyar művészek Magyarországon is világsztárokkal együtt állíthatnak ki. Ez most Néray Katinak köszönhetően kicsiben létezik a Ludwig Múzeumban, de jó lenne, ha a dolog ki tudná nőni magát. Mert bizonyos szinten egy galéria is menedzselhet, de az igazi nemzetközi sikerhez az kell, hogy magának az országnak is fontos legyen művészeinek a sikere.

De az aktív galériás életet sem szervezik még elég jól nálunk. Nincs hozzá elég pénz. Még nem alakult ki az a társadalmi réteg, amely potenciális gyűjtő lehetne. Most például megkeresett a V.A.M. Szimpatikus, ahogyan aktívan

Az egykori pajta ma műterem

és ízléssel válogatnak. Bizományba odaadtam nekik hat munkámat, pedig a galéria fűtése nem oldható meg, a műveim várhatóan összevizesednek és hullámosakká válnak, de elhatároztam, legalább ennyivel támogatom őket, mert fontosnak tartom ezt a kezdeményezést.

Ahol háromezer művész él

Van egy őrült hiány. Semmi nincs feldolgozva, ami Magyarországon az utóbbi száz évben a vizuális művészetek terén történt. A világban alig tudják, hogy itt egy csomó fantasztikus művész élt és él, hogy komoly szellemi műhelyek voltak és vannak. Hiányzik az életművek feldolgozása, a hazai művészeti mozgásoknak a nemzetközi kontextusban való elhelyezése. Pedig a miénk naprakész művészet, és a legkevésbé sem provinciális. Ez azért bűn, mert az így kialakult vákuumot betöltik mások. Például a csehek. Jellemző, hogy két évvel ezelőtt a Velencei Biennálén még én csempésztem be a csehek fő kurátorát, Jizi Sevciket, és Gaudens Pedit szerzett neki szállást. Most meg ő hívott meg a prágai Modern Múzeum megnyitójára. Ez náluk nem szerepelt a kormányprogramban,

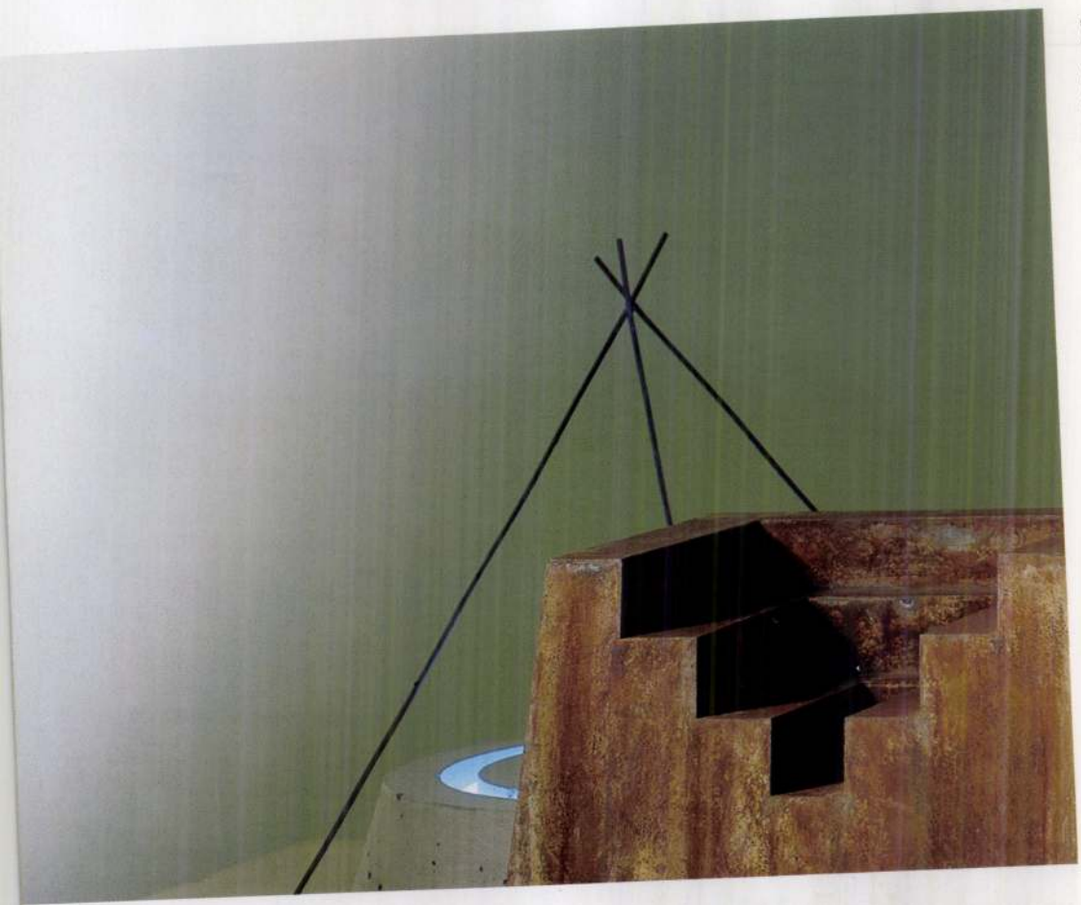

„Caput Mundi",
100x100x100 cm
(beton, acél, neon,
márvány, fa),
Ludwig Múzeum, letét

de megcsinálták. Mindenhol nyomulnak, ahol lehet, tudnak is róluk, és mindenben elénk mentek. Felvállalják azt a tucat művészt, aki valóban kvalitásos és vállalható, és ügyesen menedzselik őket. Magyarországon háromezer művész van, ami nevetséges. Hiányzik a szakmai kritika, az értékrend, amelynek alapján kiválasztódna az a néhány művész, akivel ki lehet lépni a világba. Pedig nyugat-európai kiállításokon kiderül, hogy nagyon tehetséges fiatal művészeink vannak, akik azonban megfelelő menedzselés híján aztán eltűnnek. Mert hiányzik a művészettörténet, a kortárs művészet feldolgozása.

Művészet és építészet

Az építészet mindig is izgatott. A főiskolán az esztétikadolgozatomat is az építészet és a művészet kapcsolatáról írtam. Arról, hogy például a gótikus művészetben egy üvegablaknál vagy egy oltárnál vajon mi volt a meghatározó? Az épület vagy a korszellem? Most pedig úgy érzem, hogy a festő, a szobrász valahol mind építész. A könyvtáramban építészeti könyvből van a legtöbb. Az épületek szinte autonóm szobrokká válnak. Furcsa kölcsönhatás van az építészet és a vizuális művészetek között. Arról lehet vitatkozni, hogy melyiké a vezető szerep. Korábban úgy gondoltam, hogy az építészet a meghatározó, ma úgy gondolom, ezek egyenrangúak, az építészetet is a szellemiség határozza meg, ugyanaz, ami például a vizuális művészeteket. Az épület ugyanis pregnáns hordozója a korszellemnek.

Épületeim

Kétségtelen, van az életemben két nagyszerű épület. Szüleimnek köszönhetően sajátomnak mondhatom a legszebb budapesti villát a harmincas évekből. Molnár Farkas építette, és csúcs a maga nemében. Amikor hozzájutottam, egy toldott-foldott épület volt, több lakásra felszabdalva. Hál' istennek megtaláltam az eredeti terveket, és ezek alapján sikerült az eredeti állapotot rekonstruálni. Svájcból, Ausztriából, Németországból szinte havonta jönnek megnézni, lefotózni, mert az épület nemzetközileg jegyzett. A másik épület, mely egy Balaton-felvidéki kis faluban található, s amelyben jelenleg élek, nem ilyen jegyzett, bár öregebb. 1800 legelején épült, de vannak régebbi részei is. A szobák boltívesek, a falakból helyenként római kövek kandikálnak ki. Az egykori pajta terében nagy és világos műtermet alakítottam ki. Nem bántam meg, hogy eltűztem Budapestről. A környéken élnek barátaim, a pestiek pedig mindig megtalálnak, ha társaságra vagy őzpecsenyére vágynak.

Aktuális munkák

Most a Siemens-székházba készítek egy szobrot. Ez kapcsolódik egy régebbi elképzelésemhez. Már jóval korábban, a nagyatádi művésztelepen volt egy olyan vízióm, hogy létre kellene hozni egy hatalmas, virtuális négyzetet. Ennek egyik sarkát Nagyatádra képzeltem, a másik sarka valamelyik vulkán csúcsán volt, a harmadik az óceánban. Számolgattunk, számolgattunk, és a végén kijött, hogy van olyan műbolygó, amely egy bizonyos pontban érintené ennek a négyzetnek a negyedik sarkát,

„Cím nélkül" ø 80 cm x 35 cm,
(acél, fémfűrész-forgács, arany),
ARTÉRIA Alapítvány tulajdona

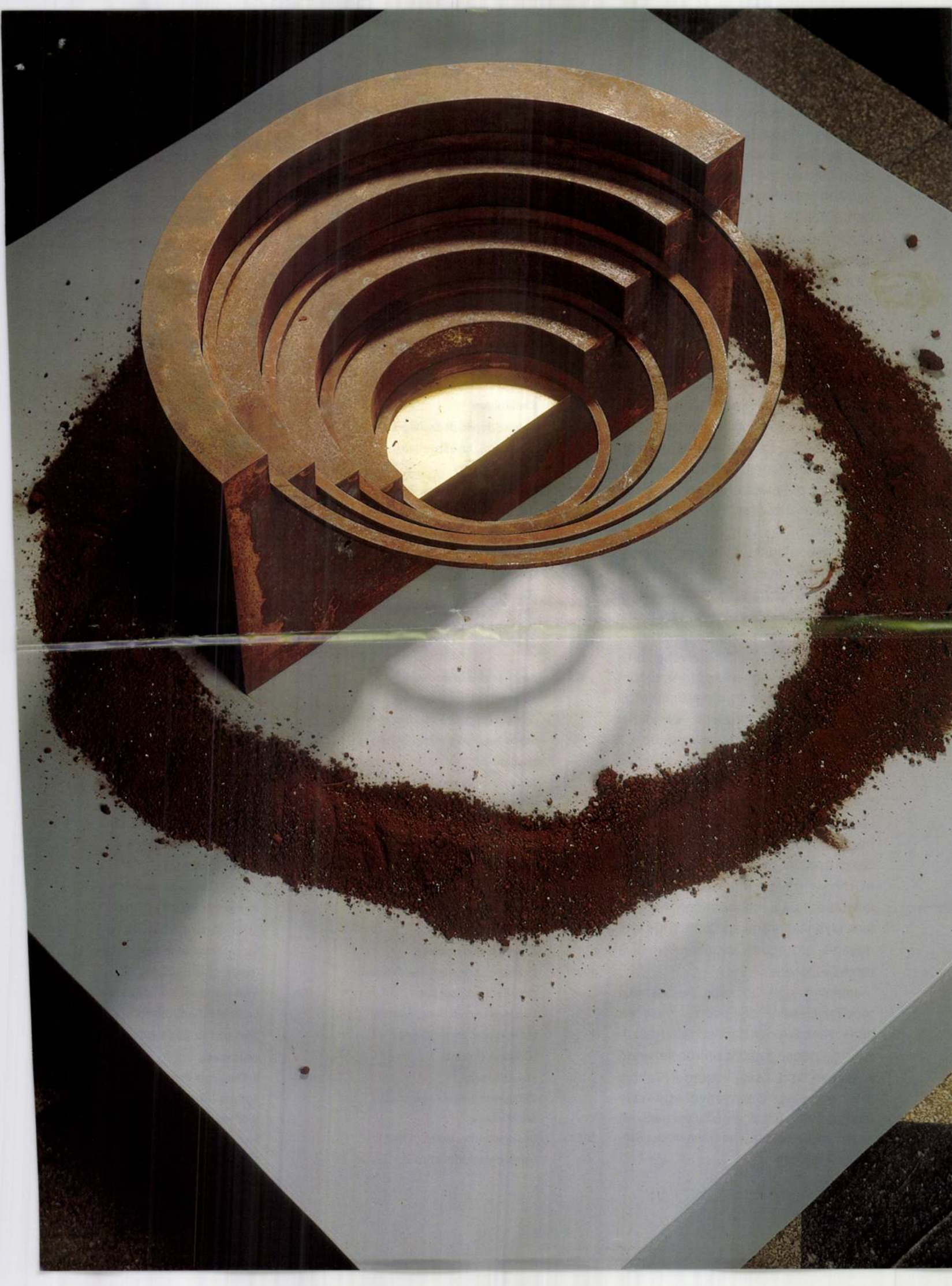

és akkor összeállna ez a dolog, melyben külső és belső, irracionális terek jönnek létre. Ennek a gondolatnak egy adott helyhez történő adaptációja az a munkám, amelyet a Siemens-székházban állítok fel. Ez tulajdonképpen egy sarok, amely az éleivel mintha belefordult volna a konkrét térbe. A mű anyaga fém és neoncsíkok. Nyolc méter magas, és átszúr egy emeletet. Hónapokon keresztül méricskéltem az optimális szögeket. Ez egy olyan konkrét megrendelés, ahol a pénzért nem pipacsokat kell mintáznom a falra, hanem azért kaptam én ezt a megbízást, mert akik kiválasztottak, már ismerték, s érdekesnek találták eddigi munkáimat. Ennek ellenére volt egy pályázat, amit akár el is veszíthettem volna, de szerencsére tizenvalahány induló közül nyertem.

A másik aktuális munkám, amelyet szintén egy kétfordulós meghívásos pályázaton nyertem el, a luxemburgi Európai Befektetési Bank épületébe kerül. Itt az épület belső udvarára – egy körülbelül két futballpályányi területre – készítek egy munkát. Az utóbbi 4-5 évben terveztem magamnak egy ábécét, ebből írok képeket, és ennek a háromdimenziós változata kerül ide. Ez a munkám is gyárban készül, a Dunai Vasműben. A művészetben elvileg fontos, hogy a művön legyen rajta a művész kéznyoma. De ez nem zárja ki, hogy adott esetben az ember csak tervezze a művet, mert tudomásul kell venni, hogy egyes munkákat fizikailag lehetetlen saját műteremben elkészíteni, olyan technikai apparátust igényel ugyanis, ami egy művésznek nem áll a rendelkezésére.

Jelenleg egy ausztriai nemzetközi művésztelepen dolgozom, melynek címe: Kunst in der Landschaft. Készülök egy pécsi galériában rendezendő kiállításra, kora ősszel pedig a Francia Intézetben lesz Bak Imrével egy kiállításom. Aztán a Kiscelli Múzeum következik, ahol Hencze Tamással fogok közösen kiállítani.

Trombitás Tamás

1978-ban diplomázik a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán

1988–96: az Iparművészeti Főiskolán tanít

Egyéni kiállítások:

1979: Jantyik Mátyás Múzeum (Békéscsaba) (Ignácz Annával)

1981: Stúdió Galéria (Budapest)

1983: Fiatal Művészek Klubja (Budapest)

1985: Ernst Múzeum (Budapest)

1986: Budapest Galéria Lajos utcai Kiállítóháza

1987: Galerie der Stadt Esslingen am Neckar, „Bahnwärterhaus" (Németország)

1993: Keksz és Ostya, Fészek Galéria (Budapest)
Galerie Pedit, Innsbruck (Austria)
Xantus János Múzeum (Győr)

1994: Galerie Gaudens Pedit (Lienz, Austria)

Csoportos kiállítások:

1981: Építészet és képzőművészet, Miskolci Galéria (Miskolc)
Nyitás, Fészek Galéria (Budapest)

1982: Szín és tér, Józsefvárosi Galéria (Budapest)
Kalligráfia, Fészek Galéria (Budapest)
International Print Biennale (Bilbao, Spain)

1983: Hungarian Graphic Art (Italy)

1984: Esztergomi Fotóbiennálé, Kastélymúzeum (Esztergom)

1985: Triennale der Zeichnung, Kunsthalle (Nürnberg)

1986: Lichtjahre, Künstlerhaus (Vienna); Oberösterreichisches Landesmuseum (Linz, Austria)
International Print Biennial (Cracow, Poland)
Mágikus képek, Budapest Galéria Lajos utcai Kiállítóháza

1987: De Constructie, Museum Fodor, (Amsterdam, Holland)

1988: Skulpturen Republik, Messepalast (Vienna, Austria)

1989: T.É.R. (S.P.A.C.E.). Pécsi Galéria, (Pécs)

1990: Kunstszene Budapest 1990, Künstlerhaus (Salzburg, Austria)
Triumf–Det Ubeboelige–Triumf–The Uninhabitable, Udstillingsbygningen ved Charlottenborg (Copenhagen, Denmark)
Architektonikus gondolkodás ma, Műcsarnok, (Budapest)
13 Artystów z Wegier (13 művész Magyarországról), Galeria Zacheta (Warsaw, Poland)

1991: Positionen. Ungarische Kunst der neunziger Jahre, Künstlerwerkstatt Lothringerstr. (München, Germany)
8x2 aus 7. Trigon '91., Künstlerhaus (Graz, Austria)
Budapest Contemporary Hungarian Art, Royal Hibernian Academy Gallagher Gallery (Dublin, Ireland)
Contemporary Hungarian Art, Art Museum, Seoul Arts Center (Seoul, Korea)

1992: Az idegen szép Magyar Képzőművészeti Főiskola Barcsay Terme (Budapest)
Art Cologne. 26. Internationaler Kunstmarkt (Köln, Germany)

1993: „Mi kelet-franciák". A nyolcvanas évek magyar művészete. Szent István Király Múzeum (Székesfehérvár)
La Biennale di Venezia. „La coesistenza dell'arte" Procuratie Vecchie (Venice, Italy)
Zeitgenössische Ungarische Kunst. Sammlung Pedit, Städtische Galerie (Lienz, Austria)

1994: A 80-as évek magyar művészete, Ernst Múzeum (Budapest)
Több mint tíz, Ludwig Múzeum (Budapest)

1995: 6. Triennale der Kleinplastik / Europa – Ostasien (Südwest LB, Stuttgart)
La nuova Europa / A new Europa (Zitelle Venezia, Italy) ◆

Hegyi Lóránd

Tér – Objekt – Installáció II.

Megjegyzések a magyarországi installációs művészethez

A tanulmány első felében bemutatott installációs művészek a mitizált, illetve, „átpolitizált" természet mint metafora témáját dolgozzák fel.

A történelem és az utópia viszonya a mai valósághoz, a valóságos történelmi tapasztalatokhoz: ez *Bachman Gábor* és *Rajk László* „posztkonstruktivista" installációinak alaptémája. Mindkét művész az architektúra történelmi konnotációit teszi installációi alapanyagává. A nagy forradalom proletkultos formavilága, a heroikus utópiákat sugalló konstruktivista Új Világ összekeveredik a történelem viharai által szétzilált különféle kultúrák fragmentumaival. Töredékek rétegződnek rá másfajta töredékekre, stílusidézetek sorozatán keresztül jelenik meg a rendkívül komplex jelentésstruktúra. Heroikus optimizmus, világmegváltó forradalmiság fordul át az örök emberi tragédia végzetszerűen kikerülhetetlen katasztrófáinak mementóivá. Az egykor ég felé törő, az emberi történelem tabula rasa-ját ígérő konstruktivista világépítmény Bachman és Rajk installációiban kiegészül az örök mítosz – a küzdelem és elbukás – tragikus díszleteivel. Mert itt minden díszlet, tudatosan éreztetett „alkalmi építmény", mint a proletkult agitprop építményei, ám ezen a posztkonstruktivista „világszínpadon" Kelet-Európa élte le reményekkel teli, majd reményektől megfosztott életét.

Pátosz és irónia, art decos esztétizmus és a valóságos dráma megsejtése telíti végletes feszültséggel *Kovács Attila* installációs művészetét. A monumentalizmus nála mindig két végletet kapcsol egybe: a tragikum óriási dimenziókba való kivetítését, barokkosan végletes és ugyanakkor klasszicizálóan hűvös megfogalmazását egyrészt, s az üressé vált patetikus formák, kiüresedett és elaggott jelképek ironikus leleplezését másrészt. Az architektúra – hiszen minden installációja lényegében emblematikus architektúraként értelmezhető – számára olyan megépített „második valóság", amelyben minden kor és minden személyiség a maga valóságát éli meg, a maga harcait vívja meg, miközben az architektúra maga egyfajta baljós állandóságot, mitikus időtlenséget sugall. Kovács Attila úgy képes monumentumokat állítani, hogy egyszerre érzékelteti a műemlék perverzitását, a hatalmi jelkép torz önáltatását, félelmetes és visszataszító megalomániájának természetellenességét, és ugyanakkor a fragmentum fájdalmas igazságát, a mítosz mélyén megbúvó örök emberi létkérdések valóságos pátoszát.

Szalai Tibor munkássága egy egészen más valóságot tár elénk. Papírból épített városai, fantasztikus telepei, kiállítótermek falához illesztett bonyolult struktúrái egy elanyagtalanított, képzeleti architektúra hordozói, ahol az építés maga, a képzelet nyomán feltáruló soha nem látott formák a modern ember utópiához való kötődésének manifesztumai. Az utópia itt mint lehetőség, mint fantasztikum jelenik meg: lehet egy majdani világ – pátosz nélküli – megsejtése, egy ipari korszak kozmikus terekbe épített „hétköznapi" valósága, ám lehet egy sokkal kevésbé konkrét elképzelés kivetítése, egy anyag nélküli, anyagisághoz és nehézkedéshez, fizikai törvényekhez immár nem kötődő tisztán szellemi világ, szellemi létezés víziója is.

Trombitás Tamás installációiban jelen van a töredékek ironikus átértelmezésével dolgozó posztgeometria szemlélete, ám ő is tovább viszi a gondolatot a szellemi architektúra lehetőségei felé. Vasreszelékből vagy kődarabokból, gipsztöredékekből összeállított halmazaiban egy-egy „tökéletes" forma, gömb, kocka, piramis tűnik fel. A széthulló töredékkel dacoló, a tökéletesség eszményének jegyében megformált tiszta alak a műbe rejtett neoncsövekből adódó fény hatására átlényegül, más dimenzióba, illetve más létezési helyzetbe kerül. Árnyékok vetődnek a falra, megsokszorozódnak a tárgyak, s a világ kiegészül önmaga árnyképével. Az anyag és annak tükörképe az egyik gondolati szint, a töredék (mint széthullott egykori teljesség) és a tökéletes forma ellentéte a másik szint. Ugyanakkor Trombitás művészettörténeti utalásokkal gazdagítja az együttest: Malevics keresztmotívuma, Mondrian geometrikus rácsrendszere az univerzális művészetvíziók stílustörténeti felidézését szolgálják. Ezzel a szellemi anyaggal (a tradícióval) szemben jelenik meg az anyagi valóság: a súlyos vastömbök és a szétporladó gipszdarabok realitása. Az irracionális fény mindent átlényegít és kétségessé tesz: marad a kétely, marad a rendszerek széthullásának felismerése.

Az eddig felsorolt, általam jellegzetesen 80-as évekbeli példáknak tekinthető művészektől merőben eltérő pályán halad *Sugár János*. Installációi alapvetően pátosz nélküliek, s tagadnak mindenféle historikus értelmezési lehetőséget. Ennyiben egy merőben új, a „poszt-helyzeten" túli művészi attitűd egyik lehetséges formáját képviseli. Művészetszemléletét éppúgy jellemzi az eklektika, mint a 80-as évek valamennyi új jelenségét, ugyanakkor nála az eklektika nem történeti fejlemény, nem kultúrhistóriai jelenség s nem is program, hanem teljesen szenvtelenül szemlélt és kezelt „adottság". Sugár művészetének egyik kulcsa éppen ez a magától értetődő és magabiztos „közlekedés" minden lehetséges modell között. Anyaghasználatában nem törekszik a meglepő és zavarba ejtő párosításokra, hanem egyszerűen él velük. Ez számára realitás, s ezt a realitást leválasztja a történelmi folyamatról. Kilépni látszik a kultúrtörténeti folyamatosságot tematizáló művészet kategóriarendszeréből, s az időt csak a műben magában szemléli, lehántva a valahonnan valahová való eljutás kultúrtörténeti folyamatáról. Amikor művészettörténeti utalásokkal dolgozik, akkor nem a művészettörténeti visszautalás és az ezen keresztül való értékrendszer-ütköztetés foglalkoztatja, hanem csupán a „hasonlóság" tényének érdekessége. Az „olyan mintha"-effektus tehát, amivel tudatosan elmossa az időbeliséget, a dolgokat egy síkra helyezi, ahol az idő csupán az autonóm – és teljesen szuverén, szabad – mű függvénye. Sugár megkísérli a kilépést a történelemből, megszabadítja magát a történelem súlyától.

TROMBITA'S Tamán

Tamás TROMBITÁS

Budapest, Lejtő út 2/a. H - 1124
1952 born in Budapest
1972-78 Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
1988 onwards Visiting professor of the Hungarian Academy of Applied Art and Design, Budapest
Lives and works in Budapest and Szentbékálla.

Solo exhibitions

1979 Jantyik Mátyás Museum, Békés (with A.Ignácz)
Jókai Theatre, Békéscsaba
1981 Studio Gallery, Budapest
1983 Young Artists' Club, Budapest
1985 Outdoor Sculpture Garden, Budapest
(with E.Szöllőssy)
Young Artists' Club, Budapest
Ernst Museum, Budapest
1986 Lajos Street Gallery, Budapest
County Cultural Centre, Eger
Galerie der Stadt Esslingen, Bahnwärterhaus, Esslingen

Group exhibitions (selection)

1979 Annual of the Young Artists' Studio, Pécsi Gallery, Pécs
Poster Biennale, Lahti
1980 "Studio '80", Műcsarnok, Budapest
1981 "Architecture and Visual Arts," Miskolci Gallery, Miskolc
Steel Sculpture, Uitz Gallery, Dunaújváros
XI. National Print Biennial, Miskolci Gallery, Miskolc
"Opening", Fészek Gallery, Budapest
The Pest Workshop, Pécsi Gallery, Pécs
Art Expo, Bari
1982 "Space and Colour", Józsefvárosi Gallery, Budapest
National Art Exhibition, Műcsarnok, Budapest
International Print Biennial, Bilbao
1983 National Biennial of Small Sculpture, Pécsi Gallery, Pécs
"Contemporary Hungarian Graphic Art", Hungarian National Gallery, Budapest
"Archievements of Art Symposia I", Műcsarnok, Budapest
Contemporary Hungarian Small Sculpture, National Library, Madrid, Gulbenkian Foundation, Lisbon
1984 Young Artists'Studio, Studio Gallery, Warsaw
1985 Triennale der Zeichnung, Kunsthalle, Nürnberg
1986 "Lichtjahre", Künstlerhaus, Vienna; Oberösterreichisches Landesmuseum, Linz
International Print Biennial, Cracow
"Digitart", Museum of Fine Arts, Budapest
"Magic Works", Lajos Street Gallery, Budapest
1987 "De Constructie", Museum Fodor, Amsterdam
1988 "Skulpturen Republik", Messepalast, Vienna; Műcsarnok Budapest; Edinburgh; Southampton; Glasgow; London (1989)
1990 "Kunstszene Budapest", Künstlerhaus, Salzburg
"Triumph – The Uninhabitable", Charlottenborg Art Hall, Copenhagen; Műcsarnok, Budapest
"Architectonic Visions Today", Műcsarnok, Budapest
"13 Hungarian Artists", Zachçta, Warsaw
1991 "Metaphor", Pécsi Gallery, Pécs; Kennesaw State College, Marietta, Georgia, USA
"Positionen", Künstlerwerkstatt, Munich
"Zentripedal", Minoritenkirche, Krems
"8x2 aus 7", Neue Galerie am Landesmuseum Joanneum, (Trigon '91)

Prizes

1983-85 Derkovits Scholarship of the Hungarian Ministry of Culture and Education

Works in public collection

Hungarian National Gallery, Budapest
Helsingin Kaupungin Taidemuseo, Helsinki

Tamás TROMBITÁS

45 - 46. Temporarily Without Title I-II, 1991
Installation of steel, wood, bronze, copper, masonite and neon light, approx. 350 x 1000 x 500 cm

TROMBITÁS Tamás

BUDAPEST!

CONTEMPORARY HUNGARIAN ART

DUBLIN 1991

November 21st - December 19th 1991

Royal Hibernian Academy
Gallagher Gallery
Ely Place, Dublin 2

TROMBITÁS Tamás

TÍMÁR Katalin: A lakhatatlan győzelem. = Beszélő, I.évf.26.sz.
sz- 1990. julius 7. 30-31.p.

Trombitás Tamás is a konceptuális neonfényt, ezt az absztrakt, tiszta „anyagot" kombinálja egy halott ipari világ rozsdásodó rekvizitumainak tűnő edényeivel, melyekből – ha úgy tetszik – a neonszálak mintegy „kisarjadnak".

ikonográfiai jelenségnek a szellemi és etikai háttere a ha
véletlen egybeesés erősíti: a falfestészeti emlékanyag ö
ország peremvidékein ismert, de ugyanez aligha mondh
ciklusról s a gömöri–Rima-völgyi emlékekről sem
interpretációs kísérlet éppoly kevéssé igazolható,
művészetföldrajzi indíttatású, általánosan érvényes *n*

Erre a korra a megyeszervezet már elvesztette a
köznemesség szervezetévé vált. A hatalom szempont
igazgatás alá vont várak. Hálózatuk a 14. század foly
országban ellenőrizze a stratégiai jelentőségű útvonala
levő váruradalmakat is. A Károly Róbert és Nagy La
hálózat hiányait pótolják, mint a turóci *Blatnica*,
máramarosi *Huszt*, a Pozsony megyei *Borostyánkő*,
királyi uradalmak rendszere most nem elsősorban kir
hatalom bázisaként. Így a király megbízható híveinel
várbirtokok csoportjait *honor*ként birtokolták, jelen
Kezükön rendszerint több királyi váruradalom vo
összefüggő régiókat. Az erdélyi vajda, a szlavón
illetékességi területén az általuk honorként birtokolt
történészek már régebben megfigyelték. Az ország tö
figyelmet az országos méltósággal összefüggő ispáni ti
re. E várszervezet egyben a megyerendszer ellenőrzés
által ellenőrzött megye ispáni tisztsége is kapcsolódo
birtokos helyettesei, familiárisai rendszerint alispánk

Az egy személy birtoklása révén kialakult alkalo
építészeti formájában. Írott forrásaink ugyanakkor a

Trombitás Tamás: Performance, vegyes technika, 220x180 cm, 1982

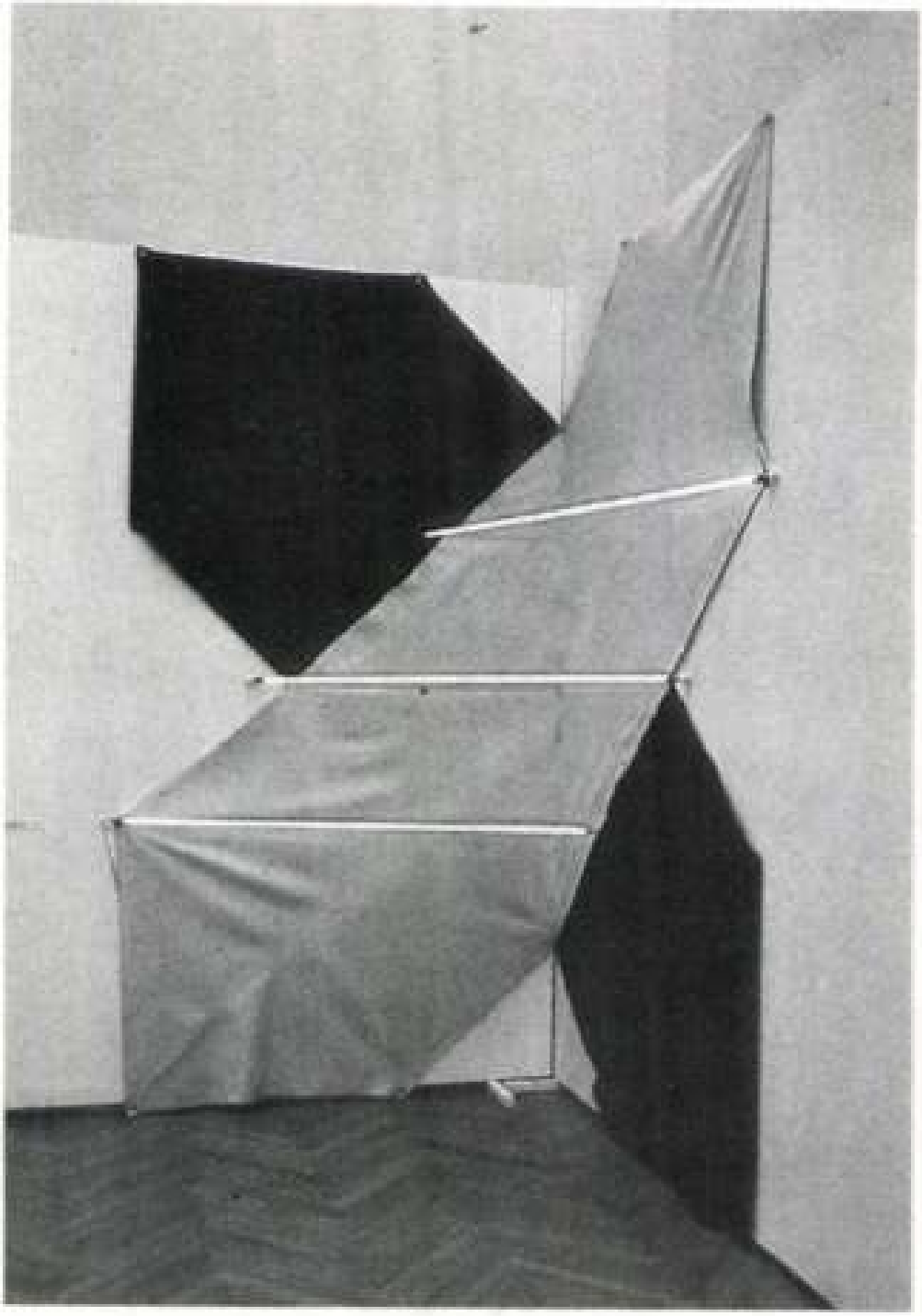

Trombitás Tamás, festő és szobrászművész

Művészet, 1983. jul. 58. old.

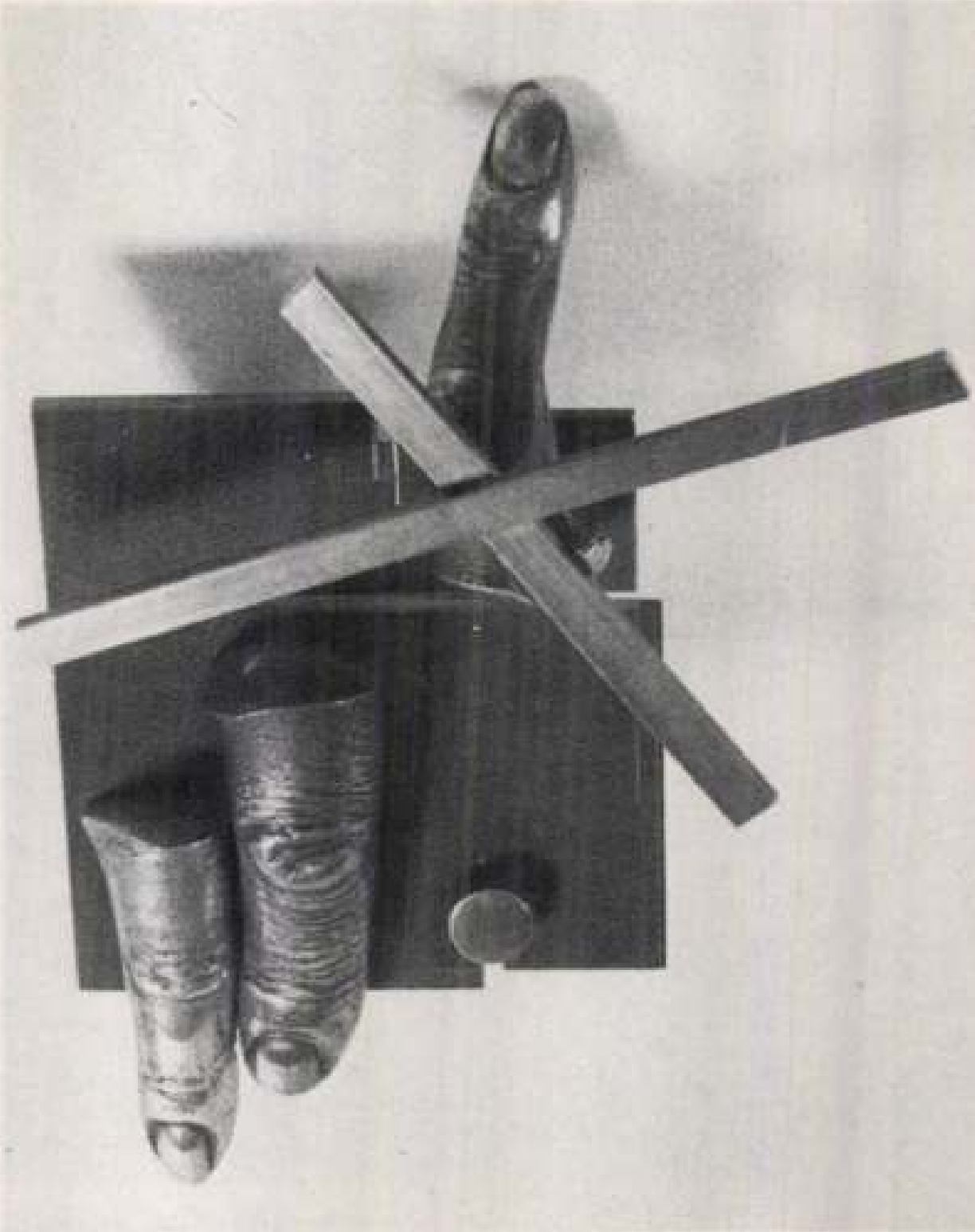

Trombitás Tamás festő- és szobrászművész 1.) Folytatás
Feuer Gábor: Magyarország Hollandiában.

1 Trombitás Tamás műve

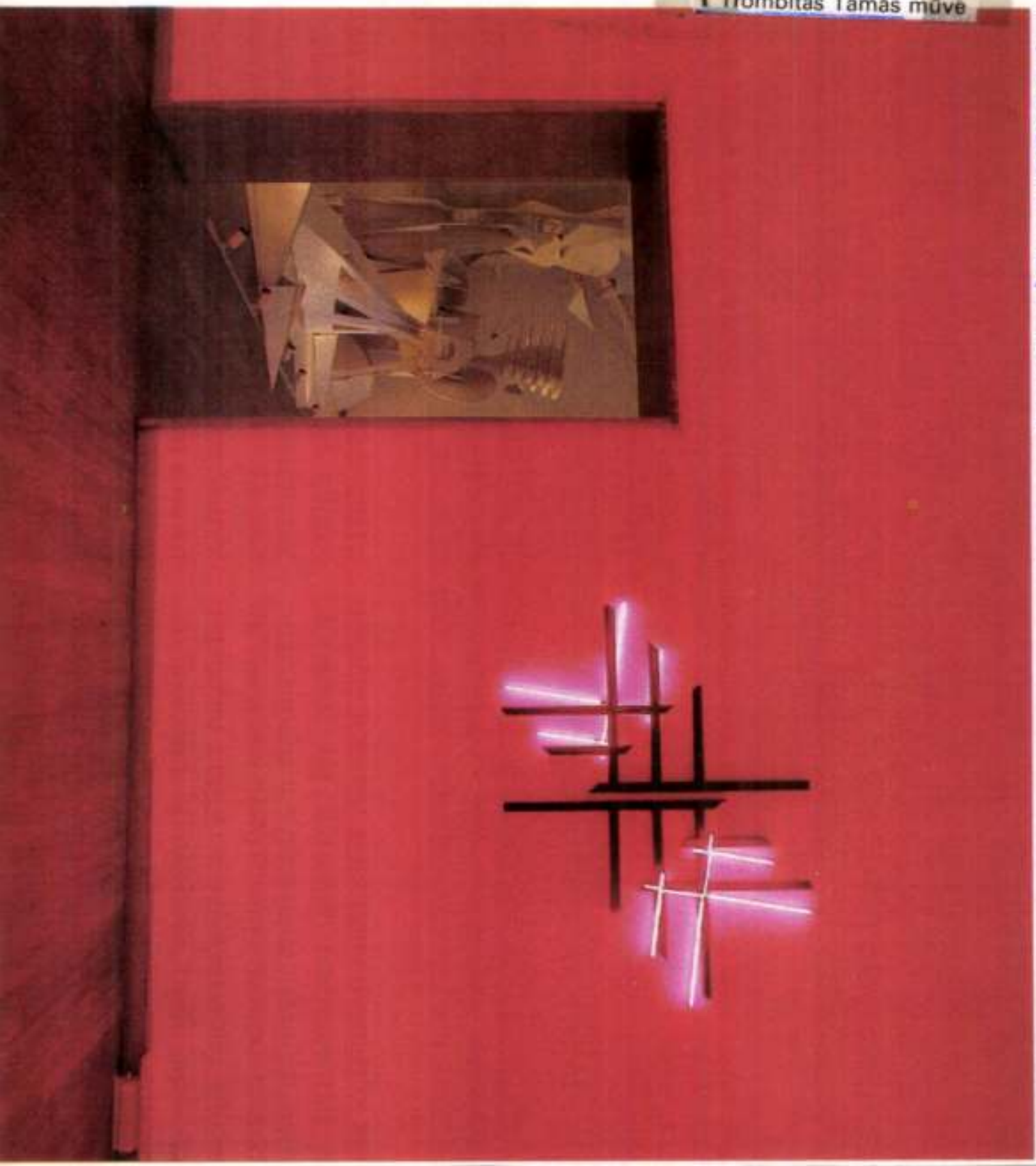

1 Minkszert, 1784-ben, 48-old.

ket körülvevő világból a színeket először a természetben fedeztük fel, ismertük meg. Időnként talán még ma is legtisztábban itt érzékelhetjük. Tulajdonképpen az ember színérzékelése is maga a természet csodája. Ezért kezdtem el csíkokkal (a szövés technikája által szinte adott és egyben legősibb textildíszítő motívum-

a lánc- és a vetülékfonalak dialógusa párosul a vizuális analízis nyomán kifejlesztett művészi érzékenységgel. Észlelhetjük bennük – ha tetszik, stilárisan – a századforduló művészetének felszabadult, végső fokon a távol-keleti művészetben gyökerező vonzódását is a természet újra felfedezett szépségei iránt. Az art nouveau

Trombitás Tamás, szobrász-festőművész
Lőrka Lajos: A derékszög jegyében. Sétá a dunaújvárosi szoborparkban.

3 Trombitás Tamás: Napszobor, acél, 6,5 m, 1987
(fotók Somfai István)

Művészet, 1988. szept., 44-old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Trombitás Tamás, Vác
1982 JUL 24.

PEST MEGYEI HÍRLAP

Változó viszonylatok

1021

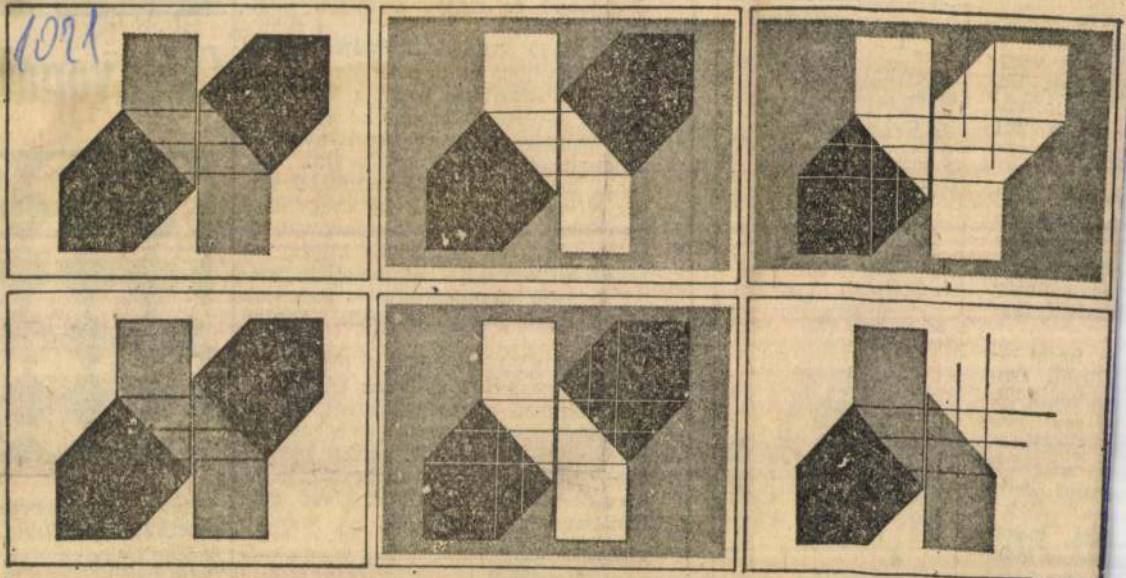

Trombitás Tamás műve

vagy válllig
koszorús fri-
en elválaszt-
kétoldalt a
ezdve copfot
it a fejtető
laggal vagy
efogunk. Ha
gyon hosszú,
ezve a fül
ük le a vé-

rlzura. Elöl
két oldalán
t készítünk
más mellett,
ines gyöngy-
umival fog-

sz hajat si-
esüljük, csu-
fül fölött ve-
gy-egy tin-
megsodrunk,
l magasan
sattal össze-

les, magas
etőnél indul
hajat hátul
ybe fogjuk,

gakba szedjuk. Ha hosszú a haj, akkor egy nagyobb kontyocskába tekerjük.

BIFSZTEK
ra vágott se
ízesítjük, jól
mázzuk és f
megsült, kev
körtojással
juk.

TÖLTÖTT
pen kettévág
tölteléket ké
módon. A se
juk, vajban
megpirítjuk,
kanál lisztte
jük, vízzel f
maradjon. E
val ízesítjük
töltött kifliket tejjel meglocsoljuk, lisztbe, tojásba, zsemlemorzsába forgatjuk és bő, forró zsírban kisütjük. Kitűnő előétel.

BURGONYATEKERCS. A főtt burgonyát megreszeljük, felütünk egy tojást, hozzáadjuk a burgonyát, kevés, finomra vágott petrezselymet és az egészet jól elkeverjük. Kinyújtjuk, reszelt parmezán sajttal megszórjuk és hosszúkás tekercseket készítünk belőle. Forró zsírban vagy olajban kisütjük.

Az oldalt írta és összeállította:
ERDŐSI KATALIN

Ha az ábra mérta
pontjából kiindulva,
nalban haladva olvas
sze a betűket, egy m
író nevét kapjátok
nyül. Ki az író?

Trombitás Tamás festő-
szmüvész

1021

1982. I. 20. 10.45.Pet őfi S.J.

Láttuk, hallottuk

- A müsorvezető Rózsa T. Endre.

/ zene. /

- A láttuk, hallottuk mai adásában Önök először a Szin és tér cimü kiállitásról hallanak, amelyet a Józsefvárosi Galériában tekinthetnek meg.

Képek és szobrok láthatók ezen a képzőmüvészeti tárlaton, kiállitva, és ez egyáltalán nem meglepő. Az viszont a legtöbb néző számára, mégis meglepetést jelent ezen a kiállitáson, hogy a képek kilépnek a hagyományos, két dimenziós formából és térbeli tárgyakká változnak, a szobrok pedig mind szinesek. A mikrofonnál Fábián László kritikus. Téged is meglepetésként ért a Szin és tér kiállitás ?

- Engem nem, én egyáltalán elg nehezen lepődök meg, másfelől pedig a XX. századbanazzal nem lehet meglepni, hogya szobrok szinesek és a képek három dimenziósak.

- Csalódtál tehát a kiállitásban ?

- nem, egyáltalán nem csalódtam, de nem ez volt az ami elsősorban rokonszenves volt ezen a kiállitáson. Trombitás Tamás munkája felel meg szerintem legkövetkezetesebben az elképzelésnek, egy sarok objektet állitott ki, amelyik egy egyszerü fa váz és furcsán kereszteződik rajta két fénycső, ami ég, természetesen, ilyen szines, pontosabban kékes fénnyel, kétségtelen, hogy oda, abba a sarokba, még a kiállitó terembe is oda volt tervezve, ugyhogy ez egy nagyon szellemes, nagyon jó plasztikai hatást kelt

- és megfelel a feltételeknek, valóban szines plasztika.

- Szines plaztika. Vannak egyesek, akik képesek, egyes alkotómüvészek, akik képesek a saját alkotói övökön/?/ belül úgy gondolkodni, hogy egy adott problémának, mint például ennek a kiállitásnak, az alapgondolata, hogy szén és tér, hogyan viszonyul egymáshoz, hogyan lehet ebben az alkotásokat megforgatni, az saját alkotói övökön belül meg tudják oldani ezt a problémát.

- A tematikus kiállitásoknak általában ez szokott a baja lenni, hogy mindenki elkezd valahogy alkalmazkodni a témához és elvesziti a saját stilusát. Ezek szerint itt ez nem történt meg.

- Nem történt meg, olyannyira nem, hogy Bak Imrének például az nujabban, hullám kartonra festett, vagy hullámpapirra festett

szines jelei , egészen pontosan beleillenek ebbe a kiállitásba, vagy Kéri Ádánnak azok az ismert hogy mondjam vak ablakai, vak ajtai, beleillenek ebbe a kiállitásba, hiszen szinesek, hiszen térproblematikát feszegetnek, tehát ez idevág, ide való ebbe a kiállitásba.

- azt hiszem, hogy a hallgatók legnagyobb része, nem látta sem a vak ablakokat, sem a vak ajtókat, amiket Kéri Ádám készitett. Mondanál róluk néhány szót ?

- Igen, Kéri Ádám egy ajtó tokot, és egy ablak tokot, müanyag fólia segitségével ugy fedett el, mint hogyha az egy tégla fal lenne, magyarán, ezen az ajtón nem lehet keresztül lépni, ezen az ablakon nem lehet többé kitekinteni.

- Ebben a pillanatban azt hiszem, hogy a Láttuk, hallottuk hallgatóinak a legnagyobb része, döbbenten kérdezi önmagától, hogy ennek a vak ajtónak mennyiben van köze a képzőmüvészethez.

- Elég egyszerü a válasz, tudnillik ezt a problémát azt hiszem 60 esztendeje járja körül körülbelül a müvészet, és akkor azt hiszem, talán ez ugy fogalmazódott meg, hogy müalkotás az, ami müalkotás funkcióba kerül. Márpedig, hogyha egy müalkotást beteszünk egy kiállitó terembe, ennél müalkotásibb funkciót a világon nem tudunk kitalálni, tehát ebben az esetben kénytelenek vagyunk ezt müalkotásként szemlélni, más kérdés az, hogy hogyan itélünk felőle, esztétikai értelemben, tehát, hogy mennyire értékeljük, mennyire kevésbé értékeljük.

- Én nem Kéri Ádámot akartam kritizálni, nagyrabecsülöm a müvészetét, de azt hiszem, hogy a beidegződött szokásaink alapján nehéz megérteni Kéri Ádám müvészetét.

- Hát az a jó benne, hogy nehéz megérteni. Akit csak ugy első látásra meg lehet érteni, az kit érdekel hát meg lehet első látásra értenia Ludas Matyinak a vicceit. Ez arra is születik. De egy müalkotás azért minimum egy meditációs tárgy, arra való, hogy nézzük, nézzük, és próbáljunk meg valamit kitalálni a segitségével, legyenek érzelmeink, ennek az apropéján ezeket próbáljuk valahogy megfogalmazni, szóval megette a f ene azt a müalkotást, amelyikre csak ugy ránézünk ukkmukkfukk, és az már a miénk.

/ zene. /

Trombitás Tamás

MEGNYÍLT Trombitás Tamás és Szöllössy Enikő szobrászművész kiállítása a Budapest Galéria III. kerületi Kiállítóházában. A művészek a Dunai Vasszobrász Alkotótelep tagjai.

Népszabadság, 1986. IV. 30

3 Trombitás Tamás, szobrászművész

3 Trombitás Tamás: Messzi föld, objekt, 200x200 cm, 1983 (fotó Somfai)

Művészet, 1984. febr. 9. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Trombitás Tamás,
fotóművész

MŰVÉSZET

1984 JAN

Napló

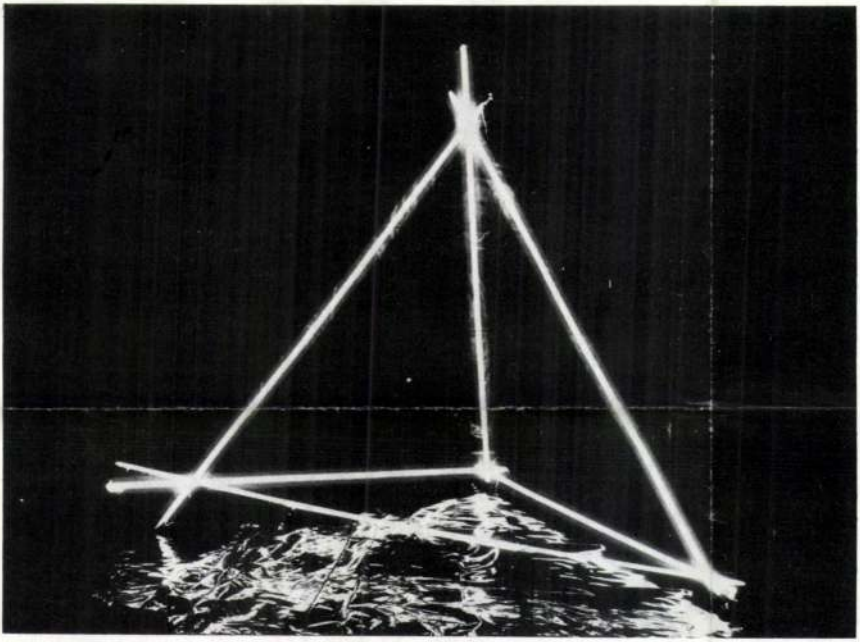

Trombitás Tamás: Cím nélkül, neon, fekete műanyag fólia, 250×250×150 cm, 1983 (fotó Trombitás)

the most tipical reaction of the exhibiting artists as a response to the National Exhibition of Design and Applied Arts. Comparing the show to a warehouse or an open market he lodges a complaint against the restricted fields of activity provided for these artists and – as a consequence of the above – against their rigid attitudes.

The article of Miklós Hernádi is analyzing the material from a sociological point of view: industrial mass production had changed the meaning of the categories such as abundant, optimal and necessary, even it changed the content of freedom. Mass production resulted in defencelessness of man, through the consumption of industrial products life is dictated from the outside world and our activity is regulated by the limits transmitted by the available goods.

The series of articles is continued by the opinions of three practising designers. In their articles objective theoretical statements are mixed with emotions and generalizable conclusions generated by the usual problems of designer's existence and daily work. Their statements make clear: the position of an artist working (also) for the industry is today rather complicated, not free from problems and conflicts

ing his most important works was first opened in 1975 and was recently refreshed.

Béla Szij: The Czóbel Museum in Szentendre *33*

WINDOW ON THE WORLD

A sceptic conversation of Les Levin (an artist of Irish origin now living in New York City, making good money on the art market from his photos, theories, videocassettes and – lately from his small, childish plasticine pictures) and Juan Acha, Mexican art historian with their Hungarian colleagues about artistic culture.

Annamária Lammel – András Bán: Frescoes and Plasticine Pictures 42
Katalin Néray: Meditations on a Jubilee *46*

ENVIRONMENT SHAPING

According to the agreement between the

Trombitás Tamás

P. Kücs Julianna: Mecs körben,
A Studió 84 kiállítás
a BNV 23. pavilonjában

Népszabadság, 1984. XI. 17

Trombitás Tamás

Művei szerepeltek a "Békés megyei művészek szobrai és plasztikái" c.kiállításon Békéscsabán - 1978-ban.

Katalógus a könyvtárban.

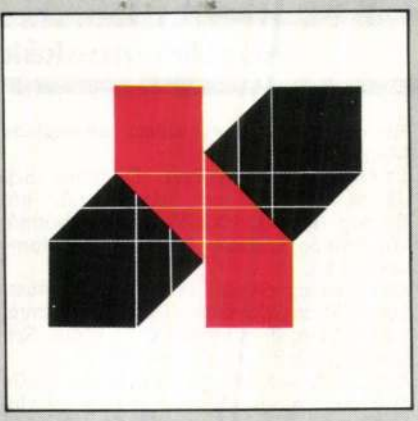

Trombitás Tamás

A konstruktív művészetnek Magyarországon nagy hagyománya van. A neokonstruktivistáknak volt mire támaszkodniuk és volt mit továbbvinniük. Úgy tűnik azonban, hogy ennek a művészeti programvállalásnak egyre kevesebb hívője van. Nem sok fiatal művész keresi saját kifejezésmódját e területen. A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagjai között szinte egyedüli s az előtte járó generációk ilyen irányú törekvéseivel egyenrangú művészet Trombitás Tamásé.

Trombitás elemi formációkból és színekből kíván rendszert teremteni. Nagyszerű technikai feltételt szolgáltat ehhez a szitasokszorosítás, általa 3-4 motívummal végtelenül gazdag szín- és formaváltozatok készülhetnek.

A szitanyomatoktól festményei pusztán a technikában különböznek. Plasztikus képei is ugyanannak a szisztematikus gondolkodó alkotónak rendszerbe illeszkedő munkái.

Igazán megérteni és értékelni e műveket akkor lehet, ha – mint a szavakat a mondatba – egységbe vonja őket az alkotó. S a kiállítás éppen erre ad lehetőséget. Itt értékelhetjük ki: fontos-e számunkra, hogy Trombitás létrehozta, megalkotta ezt az eddig nem létezett rendszert; mond-e számunkra többet az eddig létezetteknél? Egyáltalán: rendszer lesz-e, vagy puszta halmaz műveinek sora? S ha rendszer: miféle misztikus vagy mitikus alapgondolat bontható ki belőle?

–chb–

Stúdió Galéria,
1981. X. 7–24.

Trombitás Tamás: Egy lap a mappából, szerigráfia, 50x70 cm, 1981
(fotó Trombitás T.)

Köztéri munkák

Róma, Szent Péter-bazilika, altemplom, Magyar kápolna
Csikszentmihályi Róbert: Dominici Szt. János, 100x80 cm, dombormű, kő; Boldog Hedvig, 100x80 cm, dombormű, kő; Boldog Erzsébet 100x100 cm, dombormű, kő;
Kiss Kovács Gyula: Port. Szt. Erzsébet, 100x100 cm, dombormű, kő; Szent Imre, 100x80 cm, dombormű, kő; Skóciai Szt. Margit, 100x80 cm, dombormű, kő;
Kiss Nagy András: Boldog Kinga, 100x 100 cm, dombormű, kő; Szent László, 100x80 cm, dombormű, kő; Boldog Piroska, 100x80 cm, dombormű, kő; dr. Lékai László bíboros címere, 50x50 cm, bronz;
Kiss Sándor: Magyarországi Szt. Erzsébet, 100x100 cm, dombormű, kő; Árpádházi Szt. Margit, 100x100 cm, dombormű, kő; Boldog Gizella, 100x80 cm, dombormű, kő; VI. Pál pápa címere, 50x50 cm, bronz;
Kő Pál: Szent Adalbert, 100x100 cm, dombormű, kő; Szent Gellért, 100x100 cm, dombormű, kő; Boldog Özséb, 100x100 cm, dombormű, kő;
Marton László: Boldog Jolanta, 100x 100 cm, dombormű, kő; Boldog Salome, 100x100 cm, dombormű, kő; Toulousei Szt. Lajos, 100x80 cm, dombormű, kő; Magyar Mózzes, 100x80 cm, dombormű, kő; II. János Pál pápa címere, 50x50 cm, bronz;
Varga Imre: Csodaszarvas c. aranyozott vörösréz lemez borítás, 450x469 cm; Mária a gyermekkel, bronz, krómacél, 120 cm; István király, bronz, krómacél, 200 cm;
megbízások: 1979. III.

Összeállította Hollósi Istvánné

Trombitás Tamás

Művészet 1981/10

1979. julius 27. Kossuth 17,35 Vgné

1021

Trombitás Tamás festőművész

Láttuk,hallottuk...

- Gyulától nem messze, a békési Jantyik Muzeumban látta Hajdu István két fiatal képzőművész tárlatát. Trombitás Tamásét és Ignácz Annáét, akik Békésben telepedtek le, és ugy látom,hogy ujfajta áramlat kialakulásának vagyunk itt tanui. Ez a kiállitás szerinted mennyiben tükrözi azt, az uj hangot?

- Hát mindenképpen két hangot tükröz.Az egyik természetesen Trombitás Tamás és Ignácz Anna, pályájának, pontosabban pályájának kezdetének a képe. A másik pedig, ami esetleg fontosabb is ennél, és ami talán még meglepő is, az, hogy Békés megyében, és egyáltalán Dél-Alföldön, ahol egy nagyon nagyon meghatározott profilu, iskolának nevezett müvészi modor él, most már évtizedek óta, amit Alföldi iskolának neveznek. Gyula, Békés és Békéscsaba háromszögében egy, háthanem isellenféllel, de egy partnerrel támadt dolga ennek az un.Alföldi iskolának. És ez pedig a , Magyarországonmost már hagyományosnak nevezhető konstruktivizmusnak, a hatvanas-hetvenes évekbeli változata, nevezzük röviden uj geometriának.

- Ez a közös Trombitás Tamás és Ignácz Anna képeiben, ugyanakkor érdekes módon a különbségek is felfedezhetők a képzőművész házaspár müvei között,nevezetesen, hogy Ignácz Anna inkább a gömbölyded,lágyabb ivelésü formákat kedveli, Trombitás Tamás pedig a szögletes, egyenes vonalu kompoziciókat. És mind a kettő, ezen belül persze, a formáknak és a szinek nek a dinamikájára épül.

- Igen, hát az első látásra nyilvánvalóan van egy ilyen véleménye a nézőnek, rögtön felismerheti, hogy melyik képet festette a férj, és melyiket a feleség, hogyha most ilyen nagyon viccesen akarnék fogalmazni. Az viszont nem egészen egyértelmü, hogy Ignácz Anna képén lányosak, vagy ilyen nőiesek lennének, mert a képek szinte mindegyike rendelkezik egy olyan kettősséggel, amelyik ezt a nagyon harmonikus, első benyomást rögtön meg is kérdőjelezi. Egyrészt a szinhasználatában van egy alapvető kettősség, a fanyar és az édeskésebb sz-

nek egymás mellé állitásában, Trombitás Tamás képeiben sem egészen egyértelmüek a szögletes férfiasság, ami abból is kiderül, hogy a legjobb képei, amelyek több elemből állnak össze, tehát ahogy Ő nevezi ezeket, olyan összeszerelt képek, tehát a szerelt képeiben is olyan lágy harmoniákat, színben is és formában is fedezhetünk fel, amelyek ezt az elsődleges szögletességet vagy férfiasságot nyilván azért tompitják vagy kérdőjelezik.Na most az alapvető különbség inkább ott jelentkezik a két festő között, hogy Trombitás két uton próbálkozik, és a próbálkozást azt azért most még elég hangsulyosan mondom, hiszen mindketten pályakezdők, és ez Trombitás Tamás képein jobban látszik. Egyébként, mint Ignácz Annáén, tehát Trombitás két utja,az egyik az egyfajta, a képzőmüvészek formanyelvét belülről vizsgáló, mondjuk azt, hogy egystudium, egy tanulmányfolyamat, amikoris az uj geometriának az alapelemeit akarja saját nyelvtanává, saját nyelvévé alakitani. A másik ut, amin ő elindult,az egy kicsit utópisztikus, de rendkivül rokonszenves ut,minthogy ő morális szakon végzett, tehát falképfestő szakmája eredetileg, hát ilyen hevülettel megpróbálja a motivumait tervként elkésziteni, majdan megalkotható nagy falképekhez.

-Igen, hát a képeket nézve, ez az első benyomása azt hiszem az embernek, hogy ezek tulajdonképpen mindennapi vizuális kulturánkban kellene, hogy szerepet kapjanak, helyet kapjanak valahol. Tehát az, hogy alkalmazzák őket, pláne Békéscsabán pillanatnyilagmég nem nagyon alkalmazták ezeket a lehetőségeket,ezeket a konkrétterveket.

- Ami az ő beilleszkedésüketilleti, és egyáltalán annek a müvészetnek a beilleszkedését illeti, a müvészet közösségi megjelenését nézve, hát az egy rendkivül összetett és bonyolult kérdés, hiszen Magyarországon most már, ha egyelőre csak pályázat szinten is, egyre többször kerül arra sor, hogy képzőmüvészeket és iparmüvészeket, épitészekkel együtt megbiznak nagyobb terek, játszóterek, városi parkok teljes megtervezésére. Most az, hogy Békéscsabán élegy házaspár és még néhány hasonló felfogásu festő, akiknek a nyilván nagyon jó szándékát és nyilvánvaló tehetségét és alkalmasságát nem használják fel arra, amire talán elsődleges módon fellehetne használni, hát ez valamiféle szük látókörüséget és nyilván szük keblüséget is feltételez.

Trombitás Tamás

A Józsefvárosi Galériában közös tárlaton szerepelt.

Friedrich Ferencet, némely munkájában *Trombitás Tamást* is — a megdőlt, fel-, vagy kibillent alakzatok, ezek a statikailag szinte abszurd, egyensúlyvesztett szituációk foglalkoztatják. Friedrich ennek a statikai peremhelyzetnek a feszültségét még avval is fokozza, hogy a megdőlt oszlopok, hasábok tetejére kockákat rak. A statika törvényei szerint ennek az „építménynek" ösz-sze kellene dőlnie. De, persze, hogy nem dől össze.

Magyar Hirlap 1981

Szamosi: Acélszobrászat

TROMBITÁS TAMÁS

TROMBITÁS TAMÁS KIÁLLÍTÁSA
Fiatal Művészek Klubja

Trombitás Tamás szobrai, grafikái mellett fotókat is készít. E munkákból tekinthettünk meg egy csokorra valót. A bemutatott fényképek Velemben készültek néhány éve: akciófotók. Trombitás a velemi művésztelep záró kiállításán neon és fekete műanyag fólia kombinációjából alakította ki instalációját, majd ebbe a térbe állított, illetve mozgatott egy figurát, és ezt fényképezte.

Az így rögzített akciónak a dokumentuma az alsó kiállítóban látható igen lírai, esztetizáló, a fekete és a vörös színekre, valamint a keresztre, mint szimbólumra épülő fotósora.

A másik teremben — már fekete-fehérben — más témát, többek között egy rendhagyó önarcképsorozatot mutatott be a művész.

Három éve rendeztek önarcképtárlatot a Fészek Klubban, és az idei stúdiókiállításon is jelentős szerepet kapott az önarckép; az előcsarnokban ezzel mutatkoztak be a fiatal művészek, közöttük Trombitás Tamás. Az Ernst múzeumbeli tárlaton feldolgozott témát fejlesztette tovább, emelte magánmitológiává az alkotó. E portrékon nem az ábrázolt személy jellembéli és fiziológiai jellemzői dominálnak: a személyt elsősorban környezete és a benne megjelenő szituáció jellemzi. A fotósoron egyre életlenebbé válik a figura. Kétszeresen is „tárgyiasítja" tehát maga a művész, először amikor a fényképen megjelenítette önmagát, másodszor, amikor a figurát folttá, tárggyá változtatta.

A fotó a hetvenes évek képzőművészetének közkedvelt médiuma. A

Uj Tükör, XXII. évf. 45. sz.
1985 3.p.

felmérjék e tény jelentőségét. Tiszta le
az, amit a jövőtől várunk, illetve amit
mindezt nem szimbolikusan, hanem ba
valamit – egymást! Íme az indíték egy új
a régiek folytatására a természetről és
A művészet történetében sokszor ki
a természethez" ma nem így hangzik e
szakadtunk tőle a konstruált második t
a naturalizmus ellen, hogy szinte pejc
münkben a külső természet megőrzésé
meg, nem csupán a biológiai egyensú
természetünknek, fogékonyságunknak
A IV. nemzetközi rajztriennálé magya
és Soós Tamás természetvízióit tartalma
dését a természetből kiszorult emberről

HÍDJ

akos
iz és a
n vég

nyolcvanas évekre a már-már di-
vatta való érdeklődés alábbhagyott,
csak azok a képzőművészek dolgoz-
nak tovább vele, akik nem múló di-
vatként kezelik, hanem akik ebben a
műfajban tudnak valamit mondani
a világról.

Lóska Lajos

MI AZ IGAZSÁG?

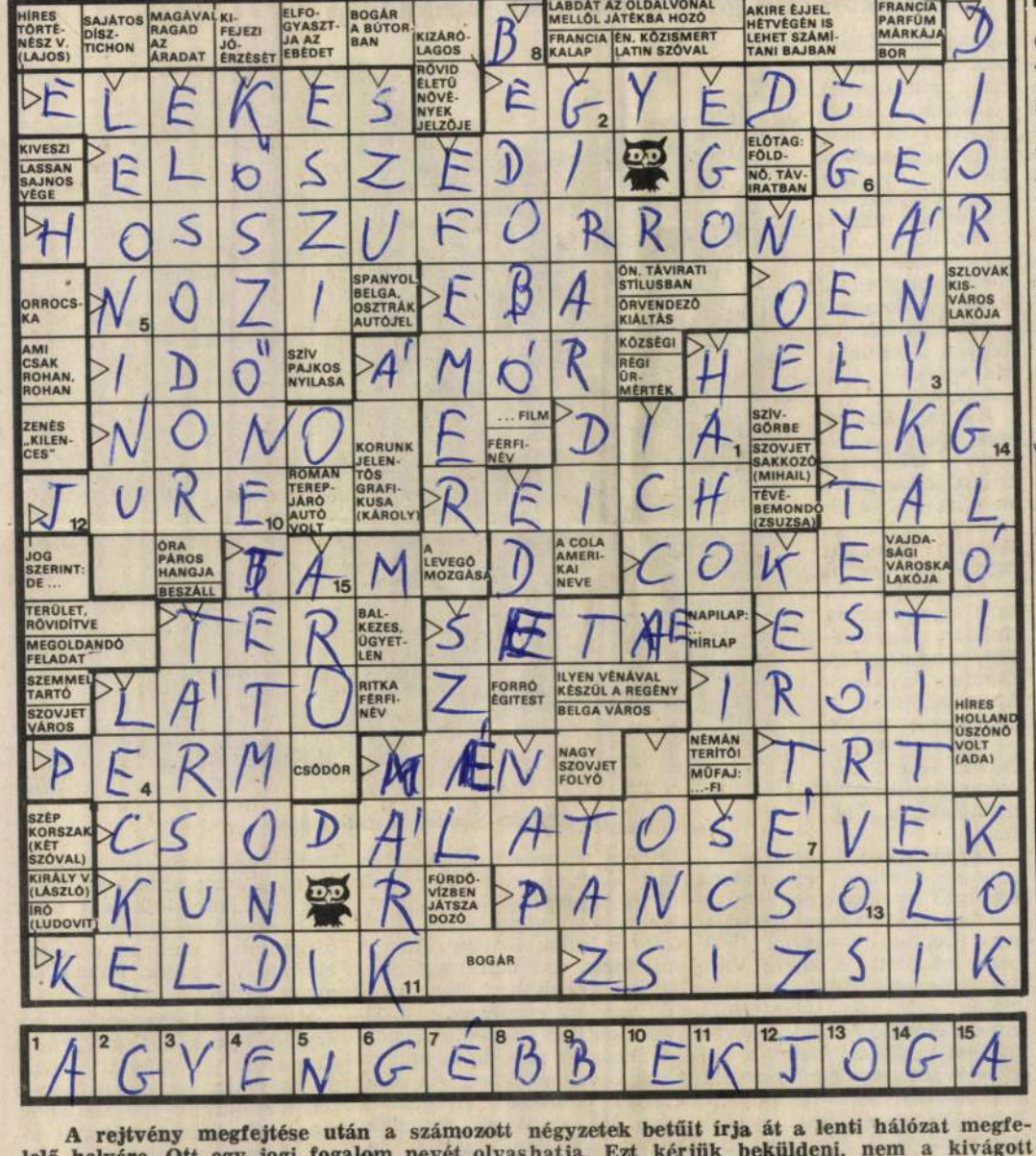

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	G	Y	E	N	G	É	B	B	E	K	J	O	G	A

A rejtvény megfejtése után a számozott négyzetek betűit írja át a lenti hálózat megfelelő helyére. Ott egy jogi fogalom nevét olvashatja. Ezt kérjük beküldeni, nem a kivágott hálózatot, levelezőlapon. Határidő: szeptember 3. A cím mellé kérjük ráírni: REJTVÉNY.

AZ 1990. AUGUSZTUS 11-EI REJTVÉNYPÁLYÁZATUNK NYERTESEI

Megfejtés: A Körös torkolata.

Budapestiek: Bernát Miklós, Burák Éva, Forgó Páiné, Frey Sándor, Kaba Imre, Kade Ákos, Kiss István, id. Konta András, Magyar Tibor, Nádas Jeremiásné, Pintér György, Révész Józsefné, Rubi Béla, Sarlós Pál, Sebesi Bálintné, Tartler Ernő, dr. Terék Gabriella, Török Szilvia, Vasvári György, özv. Wolf Béláné.

Vidékiek: Antalics András, Szántód; Bacsa Lászlóné, Gyöngyös; Balogh Gyuláné, Debrecen; Barabás Sándorné, Ajka; Bán Gusztáv, Cegléd; Csenki Ferencné, Dorog; Csikos István, Debrecen; Deák István, Kecskemét; Farkas Rita, Vízvár; Fülöp Anikó, Mezőkeresztes; Gasztonyi Józsefné, Szarvas; Hamar Jánosné, Keszthely; Kádár Sándorné, Gyömrő; Kemény Jenő, Szombathely; Kovács Andrea, Sárbogárd; Marossy Géza, Elek; Márton László, Szombathely; Németh György, Szolnok; Palanovics Zoltán, Pécs; Polák Zoltánné, Sajóbábony; Pongrácz Józsefné, Mágocs; Puskás László, Körösladány; Radics Károlyné, Pécsvárad; Schneider Béla, Székesfehérvár; dr. Tanka János, Nyíregyháza; Törzsök István, Petőháza; Várady Sándor, Kecskemét; Vida Lajos, Tamási; Virág Rozália, Dunakeszi; Zeke Julianna, Ócsa.

Nyereményként egy-egy 100 forintos könyvutalványt küldünk postán.

Holnap 5.30 és 7.50 között ismét NAP TV világmagazinnal, a Sport plusz rovatával, kulturális magazinnal és sok zenével. Tervezett témák: Bemutatjuk vatikáni nagykövetünket, Keresztes Sándort – Légi háborúk egykor és ma – Mit akar a Wallenberg Társaság? – Törődés a határainkon túl élő magyarsággal – Bemutatkozik a Dominó Művészeti Egyesület – Benkó Sándor 50 éves – Mi folyik a magyar–szlovák vasúti határon? – Randevú Tokody Ilonával – A Kinn padon Torgyán József foglal helyet. Műsorvezető Havas Henrik, a szerkesztő Székely Ferenc. A NAP TV hívható az 1143-873 telefonon.

● ÚJ TELEFONKÖZPONTOT avattak tegnap a Szabolcs megyei Baktalórántházán. Az 55 millió forintos beruházás lehetővé teszi, hogy a környező falvak is bekapcsolódhatnak a belföldi és a nemzetközi távhívó hálózatba. Az új központ üzembe helyezésével a körzet valamennyi hívószáma ötjegyűre változott, az új állomások a 42-es körzetszámon hívhatók.

● *FESTŐSIKER. A kortárs magyar festők modern alkotásai iránt is érdeklődés tapasztalható Japánban. Tokió egyik nagyáruházának képkiállításán Kovács Péter Balázs a galéria nemzetközi díját nyerte el két nonfiguratív alkotásával.*

● A DIÓSGYŐRI PAPÍRGYÁR önálló vállalat lesz 1991. január 1-jétől. Az értékpapírpiac kiszolgálására korszerű saját nyomdát hoznak majd létre, s a teljes hazai érték-, okmány- és pénzpapírigényeket fedezni kívánják. A vállalat vezetői több mint 60 milliós nyereségre számítanak az idén.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóságtól kapott tájékoztatás szerint a 34. játékhéten öttalálatos szelvény nem volt. A következő hétre átvitt jutalom nettó összege hatmillió forint.

A lottónyeremények a nyereményilleték levonása után a következők: a négyesek 169 431, a hármasok 1102, a kettesek 37 forintot érnek.

A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények ellenőrzése még tart. (MTI)

KÖZLEMÉNY

FEB-TANÁCSKOZÁS. 1990. augusztus 27—28-án Sárospatakon a Comenius Tanítóképző Főiskolán rendezik meg a középiskolai FEB-felelős tanárok VII. országos tanácskozását, amelyen megbeszélik a felsőoktatási felvételek jövő évi várható változásait és a középiskolások segítésének időszerű feladatait. A FEB-ek az elmúlt években kiszélesítették mozgalmuk hatáskörét. Vállalták azt az értelmiségi feladatot, hogy a társadalmi mobilitás javítására szabadidejükben segítik a többi társadalmi réteg tehetséges gyermekeinek felkészítését és nem zárkóznak el olyan értelmiségi családbeli tehetséges középiskolás tanításától sem, akit — egyedi körülmények miatt — akadályoztatva van képességeinek kibontakoztatásában.

RÁDIÓ- ÉS TÉVÉMŰSOR

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ

8.10 Hangszemle **8.30** Családi tükör **9.05** A tintaivó koboldmaki. Géczi János jegyzete **9.10** Színes népi muzsika **10.05** Ismét — a javából! **12.30** Világkosár **13.05** Klasszikusok délidőben **14.10** Szaván fogjuk! **14.20** Mindennapi irodalmunk **14.50** Énekeljük együtt! **15.05** Vörösmarty Mihály két versét Latinovits Zoltán mondja el **15.10** Új Zenei Újság **15.40** Dvořak: Scherzo capriccioso **15.54** Reklámparádé **16.00** 168 óra **17.30** Ünnepek zenéje **18.20** Szemle **18.45** Hol volt, hol nem volt... **19.05** A Rádiószínház bemutatója. Hálószobák **20.05** Zenekari muzsika **21.05** Cigányfolklór magazin **21.50** Konstruktív javaslat **22.20** Sporthíradó **22.35** Régi híres énekesek műsorából **23.05** Hangversenymúzeum **0.15—4.20** Éjfél után.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Földosztás Napkoron **8.30** Népszerű muzsika **9.03** Más hullámhossz **9.53** Hazatalálok... **10.00** Paul Mauriat és a halhatatlan francia sanzonok **11.03** Szombat délelőtt **12.00** Jó ebédhez szól a nóta **13.05** Daráló **13.35** Hangok és visszhangok **14.00** Színészkarnevál a budai Várban **16.58** Műsorismertetés **17.03** Hernádi Judit és Kern András énekel **17.25** Folk-rock Európában **17.55** Slágerlista **18.25** Sport **19.03** Szórakoztató kaleidoszkóp. **20.00** Sport **21.03** Tóparti nyaralás **21.28** A Rádió Dalszínháza. Holnaptól nem szeretlek. Zenés novella **22.28** Gonda János szerzeményeiből **23.03** Sporthíradó **23.10** Éjszakai koktél **0.15—5.50** Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

8.20 Új kompaktlemezeinkből **9.15** Muszorgszkij operáiból **10.00** Hangfelvételek felsőfokon **11.16** Kamarazene **12.03** Műsorismertetés **12.05** Zenekari muzsika **12.05** Por favor. Spanyol nyelvlecke kezdőknek. 15/11. lecke **12.45** Catch the Words. Gitárral angolul. 24/22. lecke **13.00** Kívánságműsor szombaton **14.00** Opera-művészlemezek **15.05** Lemezbörze helyett **16.03** Műsorismertetés **16.05** Hangverseny Beethoven műveiből **Kb. 17.05** A Wiener Sängerknaben Schubert-dalokat énekel **17.23** Haydn: fiszmoll (Búcsú) szimfónia No. 45. **17.50** Bemutató. Komolyzenei újdonságainkból **19.03** Műsorismertetés **19.05** Mindennapi irodalmunk **19.35** Barokk operarákból **20.09** George és Ira Gershwin: Song Book. Ella Fitzgerald énekel **21.10** Felejthetetlen hangversenyek **22.35** Mi újság a régi zene világában? **23.18** Célia. Mohás Lívia Álmodj krokodilt című regényének rádióváltozata. II/2.

TV 1

7.00—9.00 Napraforgó **9.05** Jó reggelt, Istenem **9.10** Tévétorna gyerekeknek **9.15** Gyermekálmok. Francia film **10.10** A polip. Olasz tévéfilmsorozat XIII/13. **11.00** A keresztes vipera. Amerikai ismeretterjesztő rövidfilm **11.25** Kajak-kenu világbajnokság. Közvetítés Poznanból **Kb. 13.00** Panoráma (ism.) **14.00** Unser Bildschirm. A pécsi körzeti stúdió német nyelvű nemzetiségi magazinja **15.30** Évmilliók emlékei IX/6. **16.00** Házi-barát **16.10** Van benne valami **16.55** Kajak-kenu-világbajnokság. Közvetítés Poznanból **18.10** Nekem ne lenne hazám? **18.30** Szomszédok. Teleregény — 87. (ism.) **19.10** Esti mese **19.30** Híradó **20.05** Bíró, választás előtt. Amerikai tévéfilm **21.40** Magyar évszázadok. Magyarország és a háromhatalmi egyezmény **22.05** A Roxínpadon: Éva Neoton. Közvetítés az agárdi Popstrandról, felvételről **23.05** Híradó 3. **23.20—0.55** Betiltott filmek. Ászja Kljacsina története, aki szeretett, mégsem ment férjhez. Szovjet film (1967).

TV 2

16.10 TV 2 **16.35** Fiúk—Lányok. Kamaszportrék. IV/4. **17.00** Sesame Street. 52/34. **18.00** Telesport **18.25** Gyerekeknek! **18.49** TV 2 **19.00** Egy emlékezetes nap. Angol tévéfilm **19.51** Színészkarnevál. 200 éves a magyar színjátszás **20.25** Autó 2. **21.00** Híradó 2. **21.20** TV 2 **21.30** BONGÓ. Az augusztusi szelvények sorsolása **22.40** Napzárta **Kb. 23.25** Színészkarnevál. 200 éves a magyar színjátszás **Kb. 24.00** Aludjon velünk! Virrasztó kaszinó. Benne: **Kb. 0.55** Veszély, szenvedély. Francia tévéfilm.

ESTI MŰHOLDPROGRAMOK

SKY-EUROSPORT

19.00 Autósport. Teherautószörnyek és Brit Forma—3. **20.00** W. C. T. tenisztorna **22.30** Forma—1. Belga Nagydíj **23.00** Ökölvívás **24.00** W. C. T. tenisztorna **2.00** Műsorzárás.

SUPER CHANNEL

17.00 Videodivat **17.30** Coca-Cola slágerlista **18.00** Időjárás **18.05** Ultra sport **20.00** E. B. C. Üzleti magazin **21.00** Piaf korai évei **22.50** Szürkületi zóna **23.20** A Kennel gyilkossági ügy **1.00—7.00** Egyveleg.

TV 5

17.00 Fiatal szólisták versenye **18.00** A vasút története. Dok.-film **19.00** A világ állata **19.30** Hírek, időjárás **19.4** Szenteste. Varieté **21.00** Tha lassa **22.00** Tv-híradó **22.30** Idő járás **22.35** A nagy pecsétő Varieté **0.30** Műsorzárás.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30 Világóra **9.05** Neveletle nek **9.49** Az MRT gyermekkó rusa énekel **10.05** Énekszóva muzsikával **10.54** Édes anya nyelvünk **11.05** Gondolat—j **12.20** Harminc perc alatt Föld körül **12.50** Megyesi Gusz táv jegyzete **13.05** Kodály: Ga lántai táncok **13.20** Mit üze a Rádió? **14.10** Művészlemeze **15.05** Közel a kés. Galgóc Erzsébet kisregénye **15.44** Ma darász Katalin népdalfelvéte leiből **16.05** Magyar zeneműv szek a nagyvilágban **16.45** Ir dalmi helyzetjelentés **17.** Utazás a csodák földjére **17.** Népdalkörök pódiuma **18.** Családi krónika **18.56** Radi ton-korongokról **19.05** Hol vo hol nem volt... **19.20** Betyá Móricz Zsigmond regénye **20.** Magyar operettekből **21.05** Er lékek szárnyain **22.25** Lis művei gépzongorán **22.48** Ver archívumunkból **23.05** Roma tikus muzsika **0.15—4.20** Éj után.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Tipi-tupa trombita **8.** A Senki-szigeti nagy kalan Rádiójáték folytatásokban **8** Radioton-korongokról **9** Heavy metal magazin **10.00** Magyar Rádió Karinthy Sz pada: Zilahy Lajos kabaré lenetei **10.48** Zenés játékok **11.08** Vasárnapi koktél **12** Jó ebédhez szól a nóta **12** Műsorismertetés **13.03** Stúd

Trombitás Tamás

Egy palack nitroglicerin

Architektonikus gondolatok a Műcsarnokban

A *Műcsarnokban* az architektúráról gondolkodnak. Valahogy úgy, mint ama bizonyos forró júliusi napon a Bastille építészetéről a felhevült párizsi nép, mint Antonioni Zabriskie Pointjának záróképében az elnyomó társadalmat jelképező luxusvilláról a mindentől megcsömörlött fiatal hősnő, és mint tavaly őszön a berlini faltörők a berlini falról. Az effajta gondolatok kivitelezéséhez tehát nem mérőón illik, hanem csákány, nem kerekes daru, hanem buldózer. De az a legjobb, ha kéznél van egy palack nitroglicerin.

Dűljön össze ez a vendégfogadó

Rendszerváltás — romeltakarítás. A bontóbrigád szanálandó terepre vonult fel a Soros Alapítvány mecenálási tevékenységének jóvoltából. Igyekezetüket dicsérendő sikerült is a három középső nagy terembe olyan művészies felfordulást teremteni, hogy aki 1989 forradalmát netán ízlésével összeegyeztethetetlenül békésnek élte meg, itt beleborzonghat a történelem rejtett dimenzióiba. Istenem, ilyen izgalmas lehetett volna a díszlet, ha *tényleg* lőnek. És akkor a kő meg betonelemek a földön *valóban* szanaszét gurulnak, fölöttük pedig az elfunkciótlanodott neoncső ilyen árván íveli át a semmit. *(Trombitás Tamás).* Ha a gyűlésteremben a hatalmukhoz ragaszkodók provokációs céllal *tényleg* felrobbantanak egy plasztikbombát. És akkor az emelvény a székekkel együtt *valóban* egyetlen törmelékhalmazzá válik, megkönnyítve a tavaszi nagytakarítók munkáját. *(Szalai Tibor).* Ha az emberek *tényleg* pincébe, alagútba, bunkerbe menekülnek. És akkor a civil objektumokat *valóban* álcázni kell, mégpedig lehetőleg úgy, hogy a kamuflálandó tárgy megrendelőjének legyenek azért alternatív lehetőségei a „takaró" minta kiválasztásánál. *Csurgai Ferenc* egy végtelenített diatárból sugárzott minakészlettel szélesítette a búvóhelyi dizájn kínálatát.)

Állnak még a paloták

A szanálást végző álombrigád mégis akkor a legjobb, amikor még nem robbantott, amikor még csak szeretne robbantani. Amikor a gyutacsot már a kezében tartja, de még keresgéli zsebében a skaulyát. „Parancsol tüzet" — kínálnám meg *Zimits Sándort,* látván feketében tartott panellakásának hosszmetszetét (az igazság kedvéért a tölülköző szürke, az üres sörösüvegek pedig szép színesek), s megfigyelvén a dolgozószoba légterébe illesztett klotyó monoton szürcsögését, valamint elmerengvén az enteriőrt megkoronázó festett varjún, ezen a vörös jómadáron, (direkt szimbólum, de szellemesen stimmel) szájában a munka érdemrend arany fokozatával, begyén a kitüntetés aprócska másolatával.

Kicsiny Balázsnak, ennek a kiváló Helyettes szomjazónak pedig még az öngyújtómat is odaajándékoznám. Röpítsük együtt a levegőbe a széntelepre dobott ragacsvárost, minden szégyenletes rondaságával, minden nyomorú koszával, amely — Babitscsal szólva — fekete, fekete, fekete, fekete. Reménytelenül, mint a butaság és a téboly.

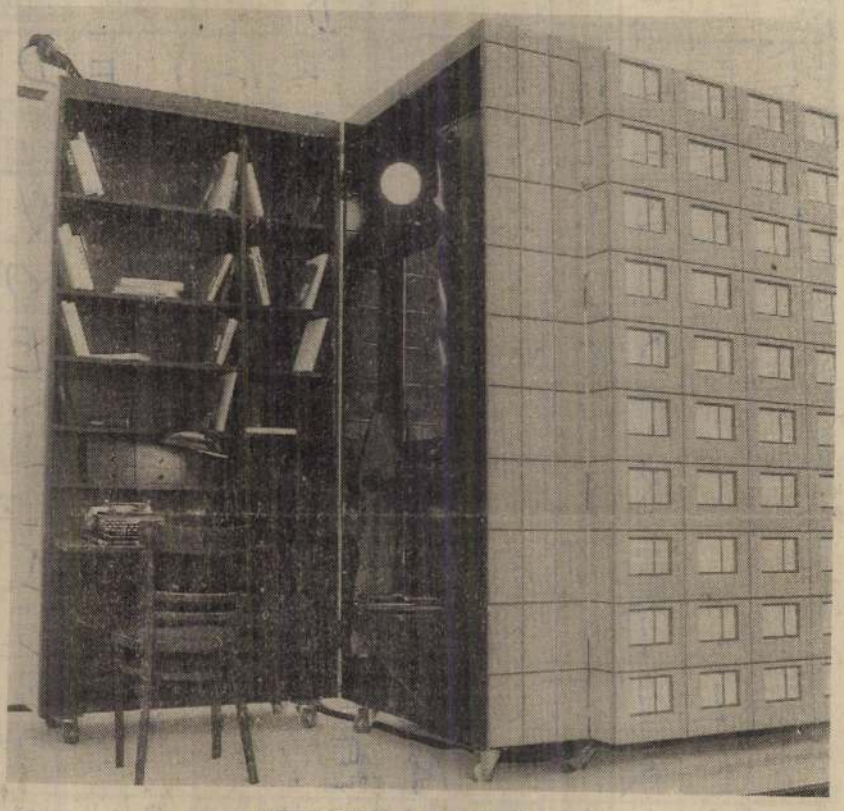

Zimits Sándor installációja.

Apropó téboly. Amikor a „pangás éveiben" egy nálunk szereplő nyugatnémet képzőművészeti anyagban felfedeztem Stephan Wewerka 1969-ben készített Ludwig Vangyermekszoba című kompozícióját, azt az álenteriőrt, amely elmellőzte a kilencven fokban találkozó éleket a hegyes és tompaszögek kedvéért, nyilvánvaló lett számomra, hogy Doktor Caligari és az expresszionista film nem hódított hiába: megőrülni, úgy látszik, a német művészetben lehet a leghatásosabban. De íme, Ludwig Van elérkezett a Kárpátokba *(Kovács Attila).* Lakója felcseperedett, a kisszékből fotőj, a rácsos ágyból íróasztal, a gyerekszobából dolgozószoba lett. A remény zöld színét a dúralumínium engesztelhetetlen lumpenpompája váltotta föl. Téboly a köbön. Ha amazt a kis Beethoven „lakta", hát emezt az ereje teljében vérfürdőző Drakula. Jó, hogy a két mű ennyire hasonlít egymáshoz. Így világosabban kimutatható, hogy egy nyugat-középeurópai ötlet mily diabolikus borzalommá szidolozódik a néhány hosszúsági fokkal keletebbre működő művész kezében.

Az üveghegyen túl

A Műcsarnokban most éppen architektúráról gondolkodnak — és ez remek. Építeni kellene a tegnapi romokon és a robbantás után keletkezett mai sitten valami maradandót, emberit, értelmeset. Állítani a tagadás után: otthont teremteni a bombatölcsér közepén, népet varázsolni az öntudatlan lakosság helyébe, jövőtudatot adni az általános kudarcélmény után. A művészet azonban megbízhatatlan szolgálólány. Egy dolog a józan ész parancsa és a jogos politikai-szociológiai közkívánság és más dolog az esztétikai teljesítmény. Az akarásnak is sokszor nyögés a vége. Már Danténak sem sikerült a pokolian izgalmas Inferno és a bizsergetően talányos Purgatorio után bestseller olvasmánnyá tenni a Paradisót. Az Utolsó Ítéletet ábrázoló középkori festők is végtelen találékonyságukról tettek tanúbizonyságot valahányszor bugyorban sülő elkárhozottakat alkottak falra. Amikor a „jók"-ra került a sor, amikor az üdvözültek boldogságát kellett ecsetelni, sokszor megbicsaklott a fantázia. A jutalmazott erény sajnos unalmasan egyhangú. „A boldog családok mind hasonlóak egymáshoz, minden boldogtalan család a maga módján az." írta Tolsztoj az Anna Karenina első mondataként.

Mentegetésül idézem a híres sort. A „pozitív"-nak szánt anyag védelmében. Azokra a tervekre és installációkra, modellekre és ötletekre célozva, amelyek felejthetővé szelídültek a műcsarnoki közegben és amelyek minden bizonnyal rekonstruálhatatlanok lesznek a művészettörténeti emlékezet számára — „hála" annak a kiállításhoz mellékelt agyoneszteti zált és filológiai alapműveleteket nélkülöző álkatalógusnak, amelynek egyetlen mondanivalója lesz majd csak érvényes. Olyan papírra nyomatott, amilyen a keleteurópai WC-papír. Barna, k[illegible]mény, érdes.

Mindebből következően nem nagyon hiszek a *Craft Studió* timpanont és volutát, mázat és hagymázt egymásra hányó architektonikus rizi-bizijében, még akkor sem, ha tudni lehet, hogy a posztmodern világszellem felszabadítja a teljes építészeti szakszókincset, rehabilitálja a stukkátort, megsimogatja a díszítőfestőt és kiengeszteli a tegnap még agyongúnyolt épületszobrászt. Az elegancia ugyanis két lépés távolságot követel az aktuális divat mögött. Tudták ezt az úriemberek, valahányszor öltönyt csináltattak. Pedig egy zakó sem tartósabb beruházás, mint egy mozihomlokzat.

Továbbá nem hiszek *Mujdricza Ferenc* és *Mujdricza Péter Archerockettqn* elnevezésű *Éjféli Nap Templomában.* Abban a modellben, amely a pravoszláv kokosnyiki motívumot és a nyugati-keresztény lándzsaablak kiképzést, a bauhausos portálelrendezést és az ázsiaias-ősmagyaros padozatrajzolatot úgy hozza össze, mintha a terv kidolgozását parázs parlamenti vita előzte volna meg és a látható eredmény az egymással harcban álló felek pillanatnyi kompromisszumának eredményállását tükrözné — az építész magánvéleményének kikérése nélkül.

Valamint nem hiszek az *É—11*-es tervezőcsoport lakóházakat, gazdasági épületeket, kishivatalokat bemutató rajzaiban. Egyrészt mert e tárlat realitás-idegen, álomittas közegében ezek a vázlatok műfajidegenül, stréber fontoskodással „hasznos tippeket" sorolnak. Másrészt mert ezek a tippek a közhelygyanús sátortetőkkel, a dekázgató tömegrendekkel kevéssé látszanak alkalmasaknak az áhított új világ modellezésére, annál inkább a közép-ízlésű középbefektetők vágyszintjének azonnali kielégítésére. Kellenek ezek a tervek is, de helyük A falu és a Lakáskultúra folyóiratokban lenne. A műcsarnoki dühöngő most az egyszer maradjon a ködevőké. Az építészbőrbe bújt költőké, az architektúra álarcában rejtekező művészeké. De a valódi költőké az igazi művészeké!

Amilyen például a *Növekvő Város* „dokumentumait" csökönyös bájjal elénkmesélő *Gellér B. István* a maga rejtélyes labirintus-installációjával. Amilyen például *Maurer Dóra* a maga meditációra alkalmas, csali érzeteket keltő szín-cellájával. És amilyen *Megyik János* a maga síkból térbe, térből vissza a síkba lépő vonal-fonal rendszerével. Ez a pókhálószerkezet foglyul ejti necsak a tekintetet, de a rendvágyó gondolatot is. Szelíden, páncélököl, kartácstűz, benzines palack nélkül. Az értelem kecses erejével.

P. Szűcs Julianna

s a magyar színjátszás

tt meg teg-
Blaha Lujza
nzeti helyén

Cserhalmi György, az első Nemzeti helyén
Koltai Róbert, az Engels téren Kaszás Gergő,
a Várszínház előtt Ráczkevei Anna mondta el:

nben visszaszáll a tulajdon
z adakozóra vagy örököseie.
1913-ban lebontották itt a
zínházat.
Azóta kormányok jöttek és
entek, politikai rendszerek
áltozgattak: senki nem mere elvenni ezt a színészek
egszentelte telket, a Nemeti Színház tulajdonát.
Csak a mostani erkölcsi zűrvarban lopták el tőlünk.
Svéd—magyar kereskedelmi
állalkozás épít a Nemzeti
zínház tulajdonára erődítényt.
Jelképes épület lesz ez.
A szabadrablás jelképe.
A kultúrára telepedő kalárszellem jelképe.
Itt, ezen a földdarabon —
ni a színészeké —, többé
em terem számunkra babér.
Menjünk tovább! Keressünk
földet magunknak az álndó magyar színjátszás 200.
fordulóján!

Erzsébet tér

Tessék körülnézni — hölgeim-uraim — itt volt egyr Pest városának piaca.
ézzenek körül! Nevezték ezt
ásár térnek. Erzsébet térnek.
vták Sztálin térnek és Engels térnek. Mit látnak? Autóbusz-végállomást látnak!

Nézzenek jobban körül! Látnak itt színházat?

Hogy milyen színházat kellene látni?

Hát a Nemzetit! A Nemzeti Színházat!

Önök sem látják? Én sem látom! Pedig régóta tervezik, hogy ide építik a nemzet első színházát!

Kérem, nézzenek újból körül! Itt, ezen a téren nem épül föl a Nemzeti Színház! Nem épül föl kormányzati pénzen! Nem épül föl abból a pénzből, amit önök adományoztak a fölállítandó Nemzeti javára! Nem épül itt, az Engels téren! És ha holnaptól újra Erzsébet térnek hívják: akkor sem épül itt föl!

És nem épül a Városligetben sem Nemzeti Színház!

És nem épül sehol Budapesten Nemzeti Színház!

A régi Nemzeti helyén szemközt az Astoriával — épül azonban gőzerővel egy svéd—magyar kereskedelmi központ.

Kereskedelmi központ lesz! Nemzeti nem!

Nyolcvankét éve nincs Nemzeti Színház!

Most végeztem a Színművészeti Főiskolát. Amikor nyolcvankét éves leszek: akkor sem lesz itt Nemzeti Színház!

Várszínház

Kétszáz éve — 1790. október 25-én — bevették a magyarok Buda várát. Itt, a karmelita kolostorból átépített német Várszínházban játszott először magyar nyelvű társulat. Először játszottak magyar színészek, magyarul, magyar közönségnek.

Kétszáz éve, egyetlen alkalommal, itt vette be Buda várát Kelemen László és színtársulata.

Két nap múlva — vagyis október 27-én — a Kelemenék társulata Pest városát is elfoglalta. A Rondellában — a mai Régiposta utcában — a városfal kör alakú bástyájából átépített német színházban adták elő az Igazházit.

A Rondellát 1815-ben *„városszépítési okokból"* lerombolták.

Közadakozás emelte az első Nemzetit. Lebontották.

Átköltöztették a társulatot a Rákóczi út—Nagykörút kereszteződéséhez, a Népszínházba.

Lebontották.

Nincs épülete a Nemzeti Színháznak. Veszélyben a magyar színészet!

Az első csatát itt, a Várszínházban vesztettük el; de emlékezzünk arra, hogy az első csatát is itt nyertük meg: 1790. október 25-én!

TROMBITA'S TAMA'S

Az Eötvös József Alapitvány 1991. junius 18.i kuratoriumi ülésén támogatásban részesitett pályázatok. - ÉS 1991. aug. 9. 12.p.

Trombitás Tamás
Objektek készítéséhez 50 000 Ft

Trombitás Tamás
Grafikusművész

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 -11- 07

MAGYAR NEMZET

1024

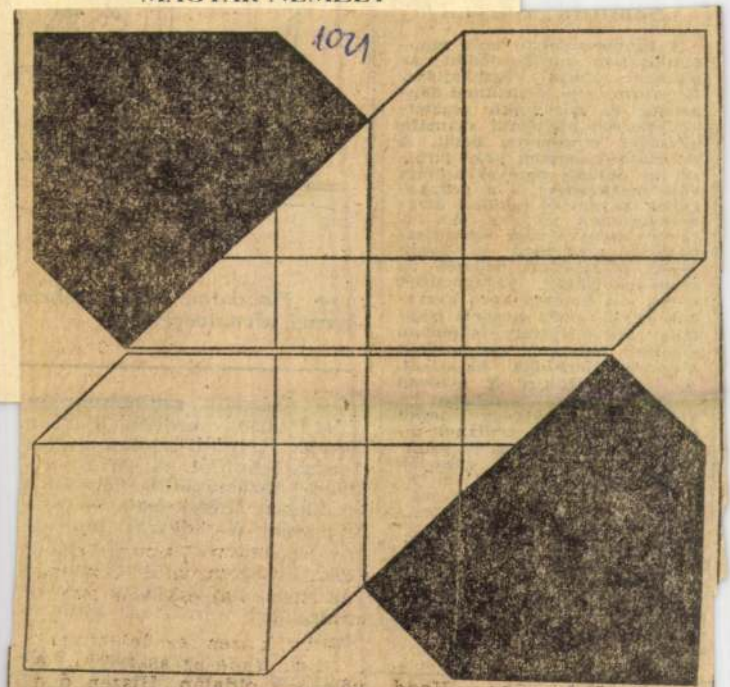

Trombitás Tamás rajza

Számok, [illegible]

A Szovjetunióba[illegible]
temberében megk[illegible]
oktatási reform [illegible]
A reform célja, a s[illegible]
zettség és középf[illegible]
ség elérése minde[illegible]
egységes rendszer[illegible]
reformintézkedések[illegible]
zik az oktatás hat[illegible]
való megkezdése, [illegible]
gusok anyagi és e[illegible]
becsülésének javít[illegible]
ső eredmények m[illegible]
nak: az országba[illegible]
30—35 százalékkal [illegible]
általános iskolai [illegible]
bérét, s a hatéves [illegible]
kek egyharmada [illegible]
lába járni. Néhá[illegible]
kísérleti jelleggel [illegible]
a számítástechnik[illegible]
A Szovjetunióban [illegible]
folyik az oktatás, s [illegible]
kolában kötelező egy idegen nyelv tanulása is. A diákok fele választja az angol, 37 százalékuk a német, 11 százalék pedig a franciát.

(v. é.)

— **Szünetel a teherforgalom a Dunán** Dunakeszi—Horány, valamint Szigetmonostor—Határcsárda között az alacsony vízállás miatt, bizonytalan ideig, közli a Pest megyei Kishajózási és Javító Vállalat.

— **Századik** [illegible] köszöntötték kedden Pakson Rauh Konrád nyugalmazott igazgató-tanítót. A városi tanács házasságkötő termében rendezett ünnepségen — családtagjai és egykori tanítványai jelenlétében — sok ajándék és virág mellett átadták az idős tanítónak a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést.

— **A MEZŐGAZDASÁGI BALESETEK SZÁMA** a közös gazdaságokban nem csökkent az elmúlt időszakban, s a balesetek összetételében sem tapasztaltak módosu[illegible]

[illegible]Ó MŰSORA

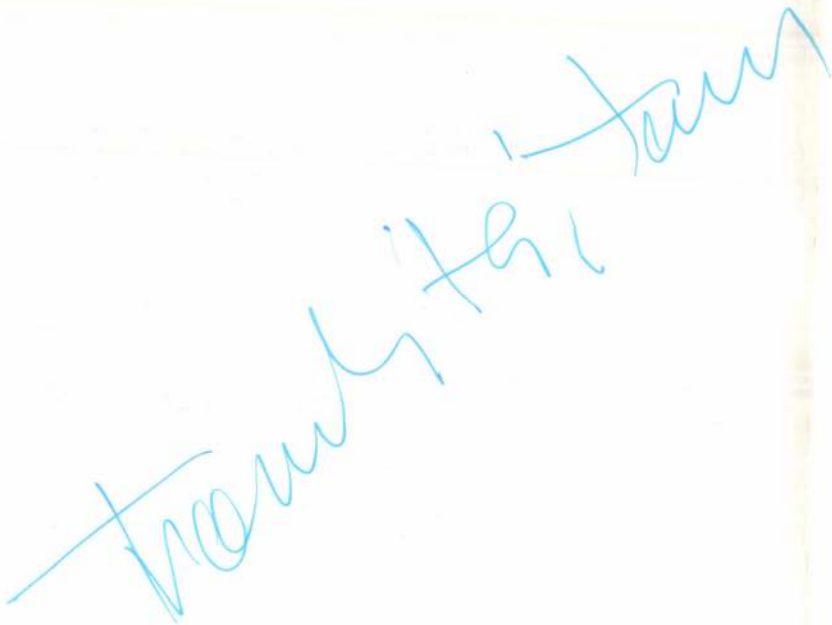

A Műcsarnok meghívja Önt
TROMBITÁS TAMÁS
kiállításának megnyitójára,

1985. december 9-én 18 órára.

Megnyitja: Fábián László író

ERNST MÚZEUM
Budapest VI., Nagymező u. 8.

Trombita's Tama's

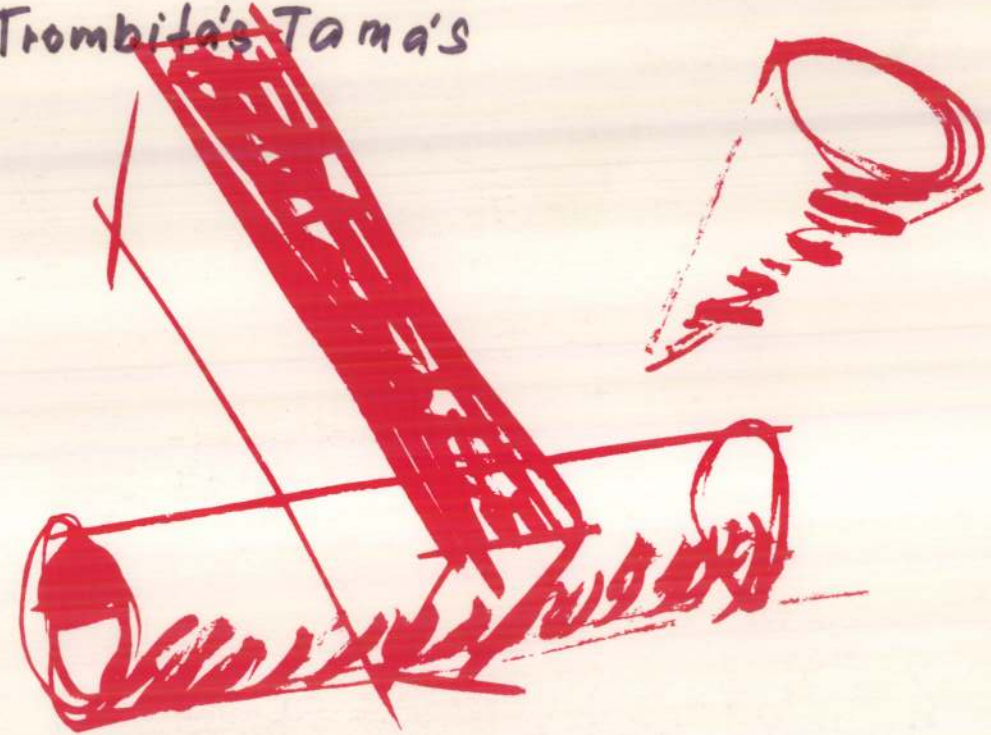

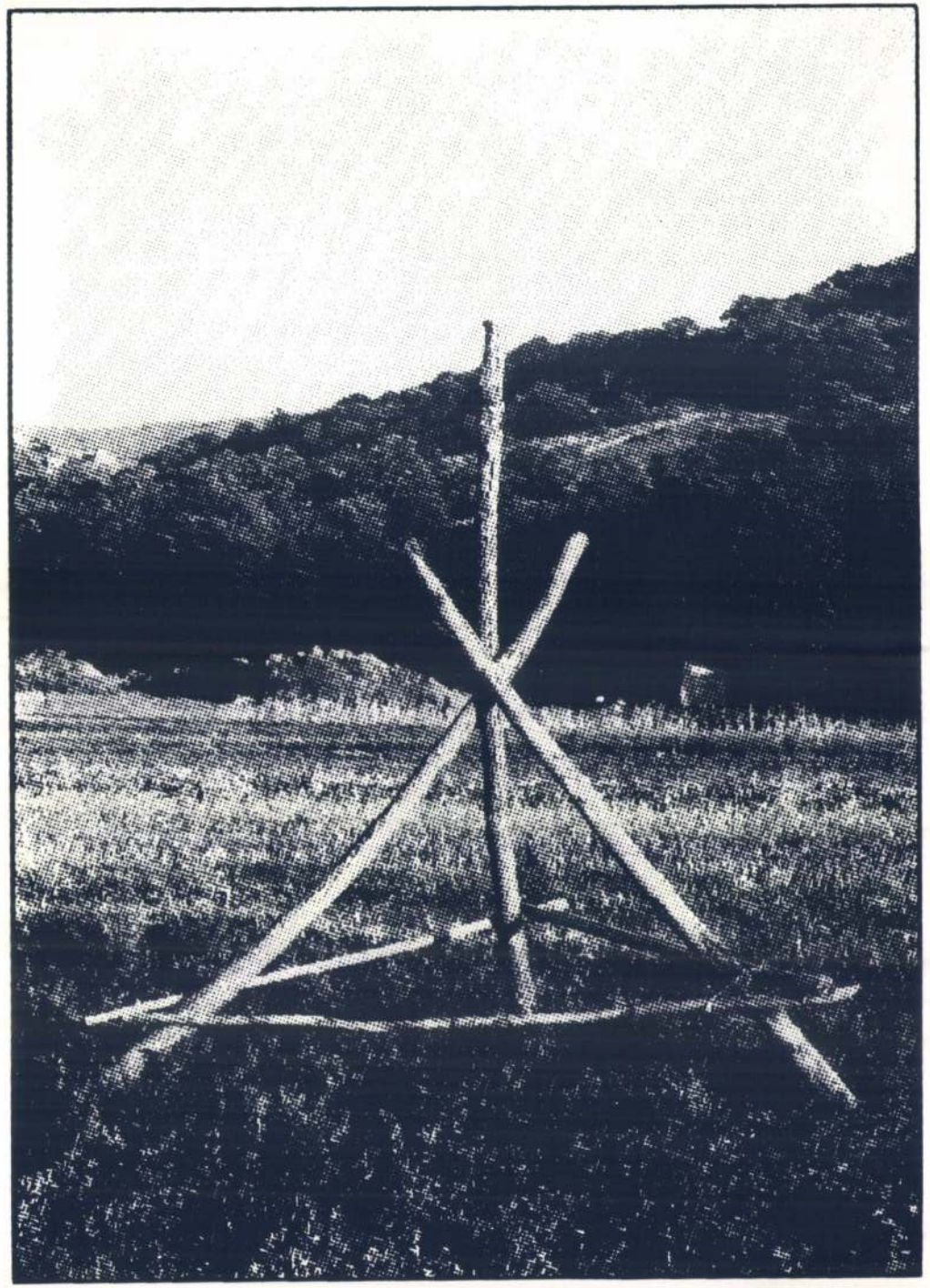

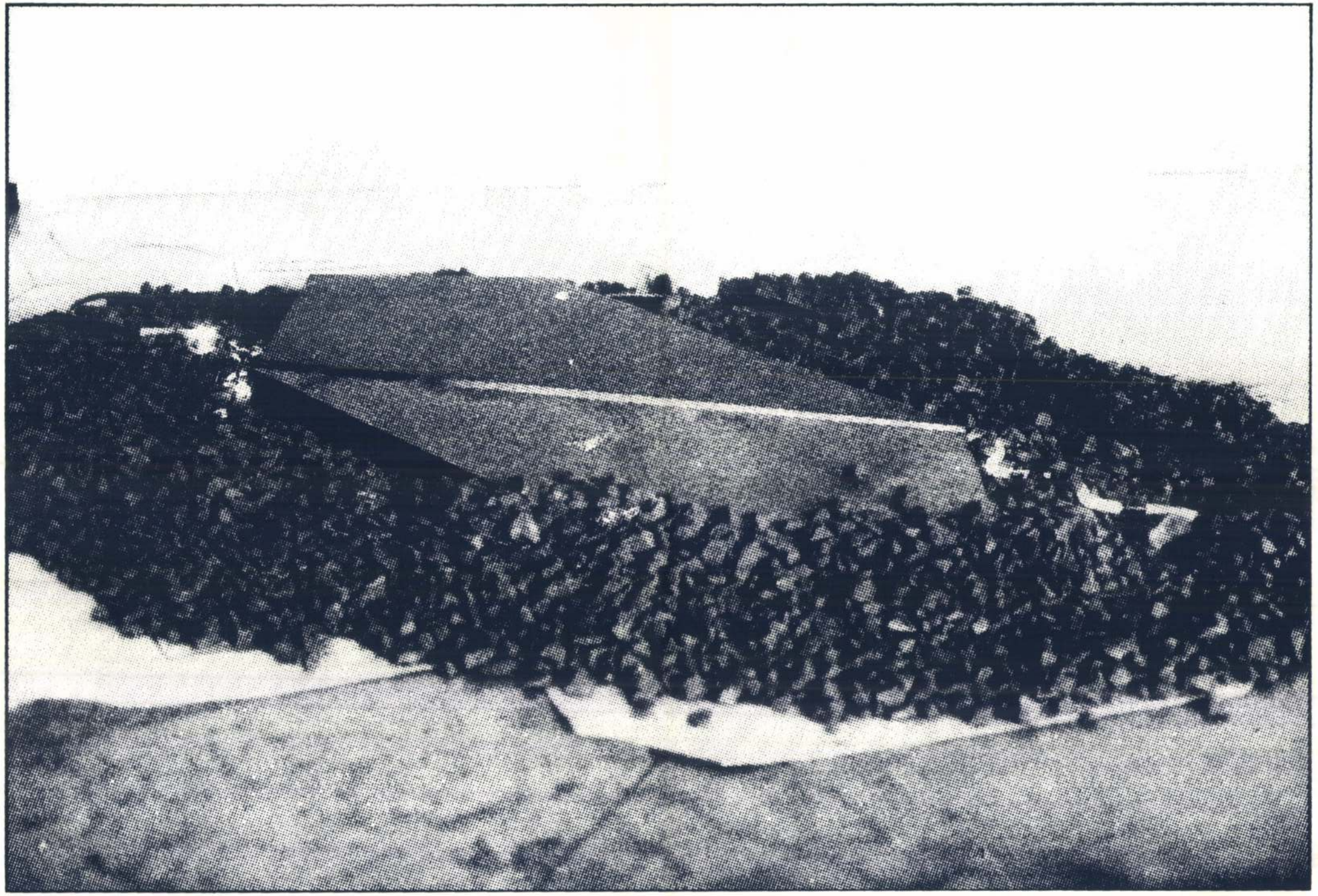

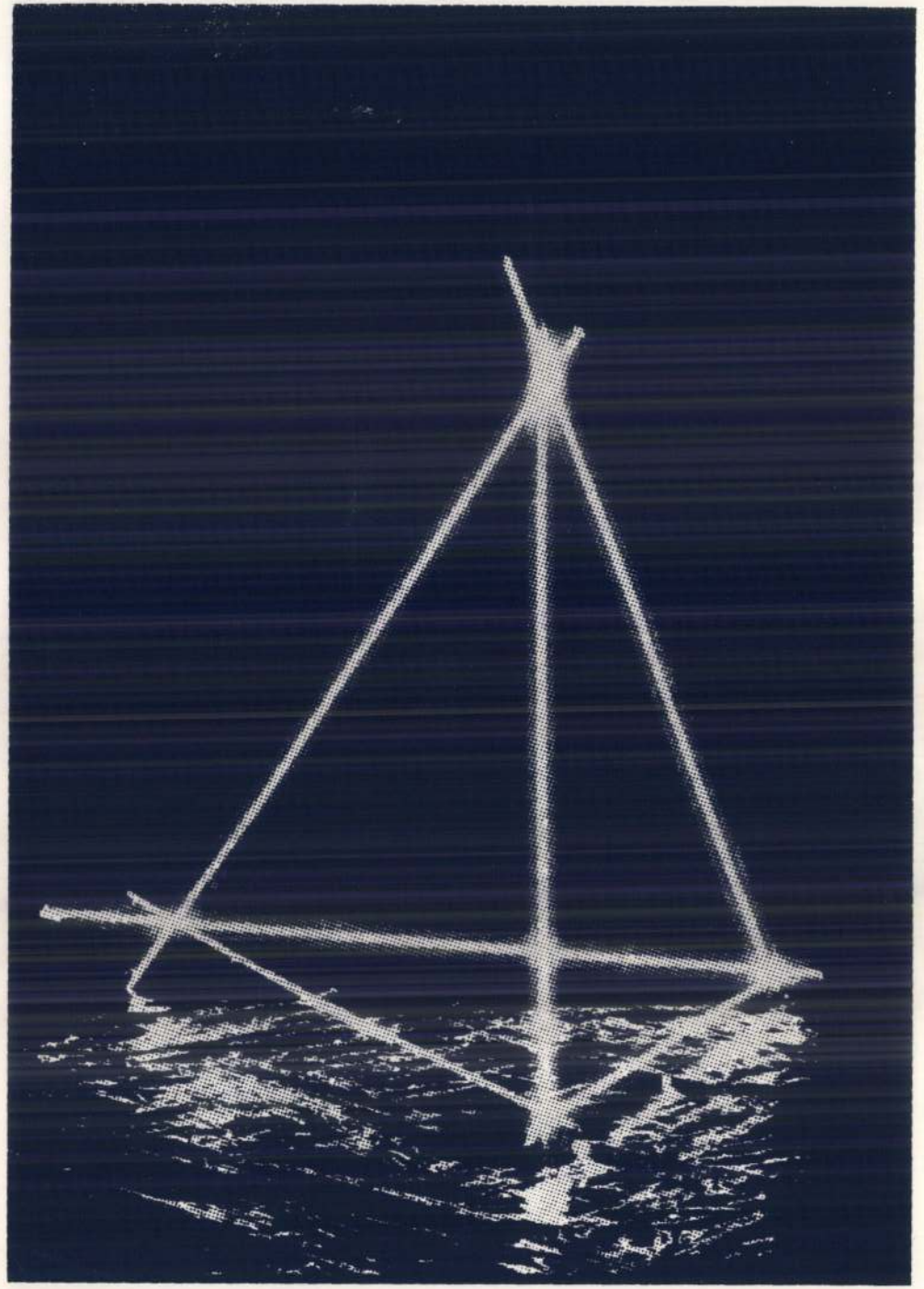

Született 1952 március 21-én Budapesten.
Tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte 1972–76-ig. 1981 óta rendszeres résztvevője a Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpozionnak. Az ott készült munkák közül látható néhány, míg mások többször szerepeltek hazai és külföldi kiállításon.

Born 21st March 1952 in Budapest.
Studied at the Academy of Fine Arts from 1972 till 1978 in Budapest. Since 1981 regular partipant of the Steelsculpture Symposia in Dunaújváros.
Some of the works made there are exhibeted here, and the others were displayed at sereval exhibitions at home and abroad.

Fk.: Zsigmond Attila

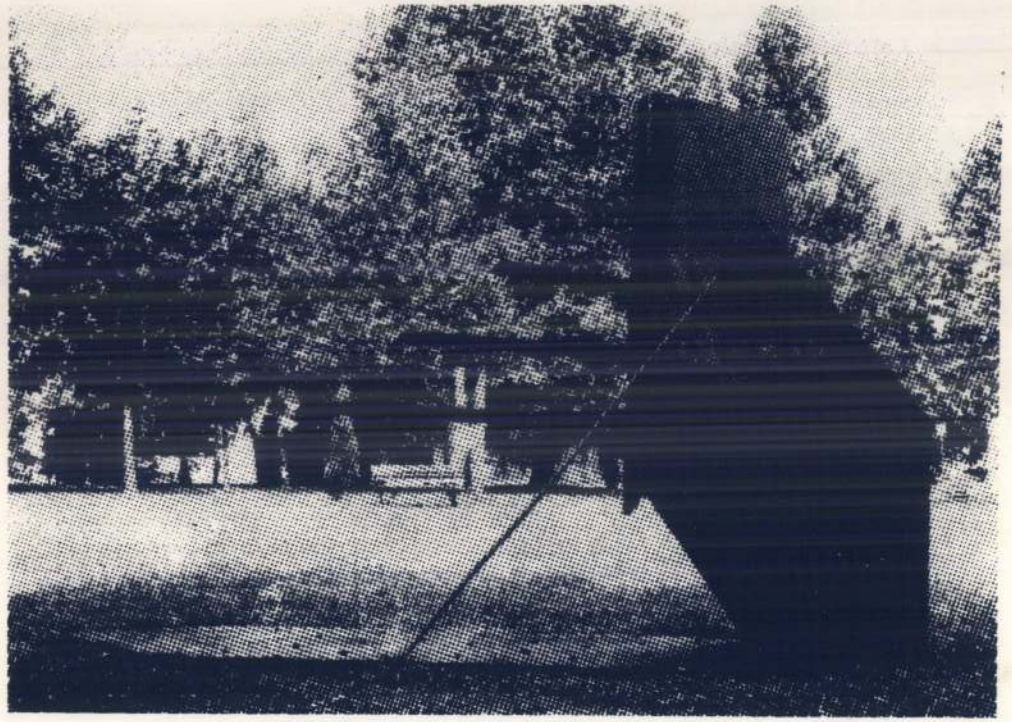

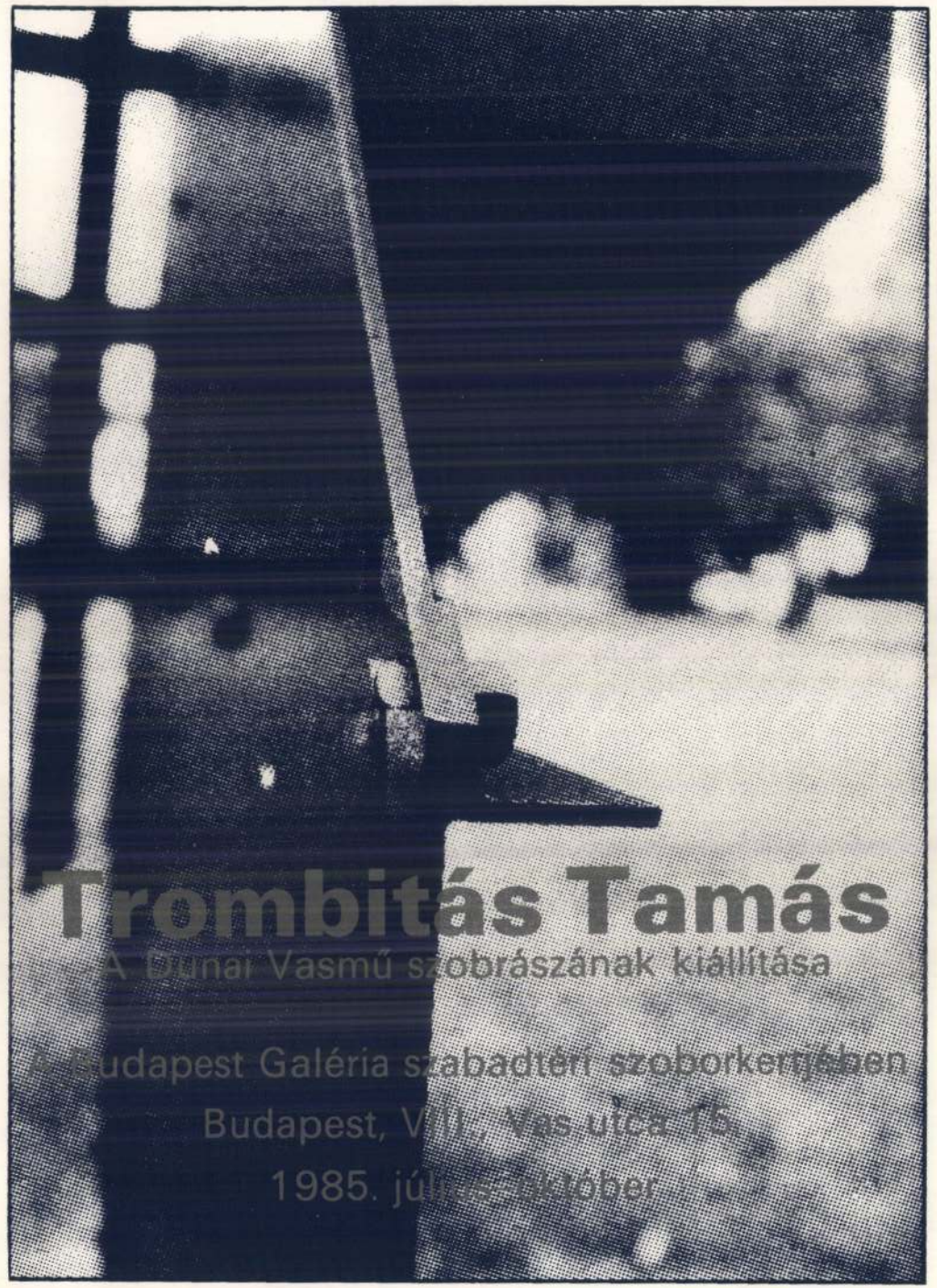

Trombitás Tamás

A Dunai Vasmű szobrászának kiállítása

a Budapest Galéria szabadtéri szoborkertjében
Budapest, VIII., Vas utca 15.
1985. július–október

A
FÉSZEK GALÉRIA/BUDAPEST
meghívja Önt

TROMBITÁS TAMÁS
KEKSZ ÉS ostya
azaz biscuit and HOST

című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja
NÉRAY KATALIN

1993. február 23-án,
délután 6 órakor.

A felvételt Rosta József készítette a Ludwig Múzeumban
Trombitás Tamás és Bak Imre munkáiról.

Photographie de József Rosta
des oeuvres de Tamás Trombitás et Imre Bak présentées au Musée Ludwig.

Jean-Luc Soulé
Directeur de l'Institut Français en Hongrie
a le plaisir de vous inviter au vernissage de l'exposition des artistes

TAMÁS TROMBITÁS et IMRE BAK
intitulée
COMME SI...
le mardi 3 septembre 1996 à 18 heures à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée par Krisztina Passuth, historienne d'art.

L'exposition est ouverte jusqu'au 27 septembre 1996,
du lundi au vendredi de 9h à 21h, et le samedi de 9h à 13h.
(Institut Français, Budapest I. Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

Trombitás Tamás

Jean-Luc Soulé
a Magyarországi Francia Intézet Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

TROMBITÁS TAMÁS és BAK IMRE
MINTHA ...
című kiállítására,
amelyet Passuth Krisztina művészettörténész nyit meg
1996. szeptember 3-án kedden 18 órakor a Francia Intézetben.

A kiállítás megtekinthető 1996. szeptember 27-ig,
hétfőtől péntekig 9-21 óráig és szombaton 9-13 óráig.
(Francia Intézet, Budapest I., Fő utca 17.,
földszinti és első emeleti kiállítóterem.)

TROMBITÁS TAMÁS

1952-ben született Budapesten
A Magyar Képzőművészeti Főiskolán tanult 1972–1978-ig.

Trombitás Tamás most akár csabai festő is lehetne. Friss diplomával a kezében Békéscsabára költözött, itt kívánt letelepedni. Első kiállítását 1979 júliusában Békésen a Jantyik Mátyás Múzeumban rendezte, s azután kedveszegetten visszaköltözött Budapestre.

Békési kiállítását bemutatkozásnak szánta. Ezt a szándékát a munkásságát méltató művészettörténész, Hajdú István, az "életpálya regényének előszavaként" jellemzi, mert a bemutatott képek egy része itt még megelékszik a program, a cél kijelölésével.

Következő kiállítását két évvel később Budapesten a Stúdió Galériában rendezte. Katalógusában már ars poeticát hirdetett, amikor így írt: "számomra a KÉPZŐMŰVÉSZET egyértelmű, magától értetődő, önmagával elsődlegesen azonos vizuális nyelv, jelrendszer. Nem tudom összeegyeztetni a világ illékony képével, primáren emberi érzelmekkel sem. Tudatomban nem keveredik az irodalommal, még nem is zenei érzetek illusztrációja. Képtelen vagyok akár a szociológiával is elegyíteni azt. Számomra az az evidens, hogy az ÉLET dolgain elmélkedjek és az transzponálódjon rajtam keresztül vizualitássá, miközben a mindennapok praktikái hidegen hagynak. Természetesen bennem is feszülnek indulatok, meg nem emészthető keserűségek, de attól, hogy én ezt akármilyen szinten visszaadnám, nem hiszem, hogy segíthetnék bárkinek is az élete leélésében – csak becsapnám, elterelném a figyelmét az élet alapvető kérdéseiről, amit a mai rohanó, fragmentumokra szabdalt "részleteinkben" amúgy is alig veszünk észre. Azt szeretném, ha nem kényszerülnék ennek az útnak elhagyására." Eddig az idézet, s hozzátehetjük Trombitás Tamás későbbi munkásságával is bizonyított, nem kerülte meg az önmaga által kijelölt utat, ha az nem is lehetett célratörően nyílegyenes.

"A hónap műtárgya"-ként bemutatott munkája a Budapest Galériában 1986-ban rendezett kiállításán szerepelt képei közül való. A geometrikus absztrakt mint szemléletmód jelenik meg lapjain, s a grafikai alapkiindulásból itt már az alapformák továbbfejlesztésével tágul művészete.

– Ez alkalommal is várjuk olvasóink véleményét.

A HÓNAP MŰTÁRGYA

1991. április

TROMBITÁS TAMÁS

Geometrikus formák

Vegyes technika

50 x 70 cm

TROMBITÁS Tamás

Az ellentétes hatású, ellentétes asszociációkat keltő anyagok egymással ellentétes gondolati pólusokat manifesztálnak Trombitás Tamás installációs művészetében. Többnyire vasreszelékkel, préselt vasformákkal és neon fénnyel dolgozik. A valószínűtlen színű, különös vasreszelék emlékeztet ugyan földre, vagy ásványokra, mégis valamilyen ismeretlen karaktert mutat. A vasreszelékbe helyezett súlyos, tömörített és préselt formák ugyancsak felidéznek formai előképeket (pl. oszlopformát, vagy a piramis szimbólikus jelentésű formáját, esetleg obeliszket), mégis természeti formának, a természet részeinek tűnnek. Ez az első ellentét: természet és kultúra, természeti forma és architektúra kettőssége. A neonfény megjelenése azonban egy másik összefüggésrendszerbe helyezi a pólusokat: a fény a transzcendenciára, a kézzel nem érinthető elvont dolgok szférájára utal, illetve a fizikai időtől független, a fizikai hatásoknak (rozsdásodás, szétmállás, porladás) ki nem szolgáltatott „szellemi létezés" tartományára. A fény a szellemi, a vas az anyagi világ terrénumát jelzi. A fény azonban merőben megváltoztatja az anyagot; kékes fények óriásira növelik a formákat, hatalmas árnyékokat hoznak létre, melyek összekuszálják a tényleges dimenziókat. A fény, azaz a szellemi principium átlényegíti az anyagot – s ez Trombitás számára magának az alkotásnak a lényege.

Hegyi Lóránd

T.É.R. Pécs, 1989

Durch die Verwendung konträr wirkender, gegensätzliche Assoziationen erweckeneder Materien manifestieren sich gegenteilige geistige Pole in der Installationskunst von Tamás Trombitás. Er arbeitet zumeist mit Eisenfeilspänen, mit gepreßten Eisenformen und mit Neonlicht. Die wirklichkeitsfremd gefärbten, sonderbaren Eisenspäne erinnern zwar an Erde oder an Mineralien, weisen jedoch einen unbekannten Charakter auf. Auch die in den Eisenspänen eingebetteten wuchtigen, verstemmten und gepreßten Eisenformen lassen Formvorbilder (wie z. B. Säulenformen, die symbolisch geladene Form einer Pyramide, oder ein Obelisk) nachvollziehen, jedoch erscheinen diese wie organische Formen, wie Teile der Natur. Das ist der erste Gegensatz: die Diskrepanz zwischen Natur und Kultur, zwischen Naturformen und Architektonischem. Die Einbeziehung des Neonlichtes verlegt diese Pole in einen anderen Zusammenhang: das Licht weist auf eine Transzendenz, auf die Sphäre der nicht mit Händen faßbaren, abstrakten Dinge, bzw. auf den Bereich des von der physischen Zeit unabhängigen, den physischen Einwirkungen (der Verrostung, dem Zerfall, dem Mulm) nicht ausgelieferten „Geistigen Seins" hin. Das licht bezeichnet das Terrain der geistigen Welt, das Eisen vertritt das der materiellen Welt. Das Licht verändert dabei das Material grundsätzlich; die bläulichen Strahlen vergrößern die Formen riesig, sie erzeugen weitgestreckte Schatten, die die realen Dimensionen verwirren. Das Licht, das geistige Prinzip also, transformiert das Wesen der Materie – und das ist für Trombitás der Sinn des Schaffens an sich.

Lóránd Hegyi

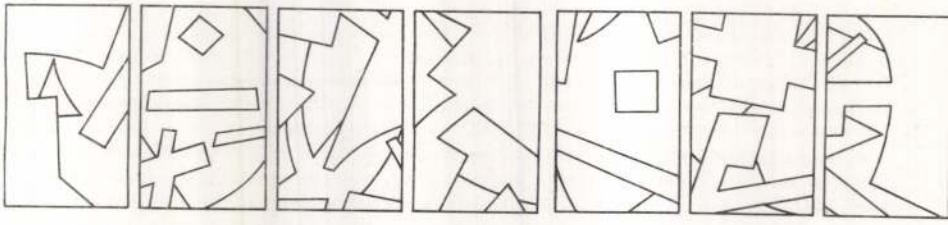

Friz (vázlat), 1989, papír, tus, 28,5x6,2 cm
Fries (Entwurf), 1989, Papier, Tusche, 8,5x6,2 cm

In einer Zeit tiefgreifendster und umfassendster Veränderungen in Europa haben acht Kuratoren aus ehemals acht, nun sieben mitteleuropäischen Ländern über künstlerische Probleme in ihren Ländern in wechselseitigen Atelierbesuchen und einem vorbereitenden Symposium reflektiert und als Ergebnis daraus das Ausstellungsprojekt ***8 x 2 aus*** *7 entwickelt. Als Kuratoren der beteiligten Länder wirkten Wilfried Skreiner für Österreich, Amnon Barzel für Italien, Zoran Gavrić für Jugoslawien, Beat Wismer für die Schweiz, Jiří Ševčik für die Tschechoslowakei, Lóránd Hegyi für Ungarn, Christoph Tannert für die ehemalige DDR und Michael Haerdter für die BRD.*

Zur Ausstellung erschien eine zweibändige Publikation mit Beiträgen der beteiligten Künstlerinnen und Künstler sowie Texten der Kuratoren zu den einzelnen Kunstschaffenden und den künstlerischen Situationen in den jeweiligen Ländern.

Die Ausstellung wurde erstmals als ***trigon-Biennale*** *im Rahmen des* ***steirischen herbstes '91*** *in Graz gezeigt, bei der Neuen Galerie am Landesmuseum Joanneum, Graz, lag auch die Gesamtorganisation. Nachdem sich die Situation in Jugoslawien grundlegend verändert hat, verzichten wir für Aarau auf den ursprünglichen Titel der Ausstellung.*

Die Ausstellung wird vom Österreichischen Bundesministerium für Unterricht und Kunst, vom Bundesamt für Kultur, Bern, von der Pro Helvetia, Schweizer Kulturstiftung, dem Siemens-Kulturprogramm, München, sowie dem Kanton Aargau unterstützt.

aargauer kunsthaus aarau

8 x 2

Künstlerinnen und Künstler aus Ost- und Westeuropa

Zur Eröffnung der Ausstellung
am Freitag, 31. Januar 1992, um 20 Uhr
sind Sie und Ihre Freunde herzlich eingeladen.

Begrüssung:
Beat Wismer
Direktor Aargauer Kunsthaus
Ständerätin Rosmarie Simmen
Präsidentin Pro Helvetia, Schweizer Kulturstiftung

Einführung:
Univ. Prof. DDr. Wilfried Skreiner
Leiter, Neue Galerie am Landesmuseum, Joanneum, Graz

Dauer der Ausstellung:
1. Februar bis 15. März 1992

Öffnungszeiten:
Dienstag bis Freitag, 10 bis 12 und 14 bis 17 Uhr
Donnerstag auch 19.30 bis 21.30 Uhr
Samstag und Sonntag, 10 bis 17 Uhr

Öffentliche Führungen:
Sonntag, 9. Februar, 10.30 Uhr
Donnerstag, 20. Februar, 19.30 Uhr
Donnerstag, 5. März, 19.30 Uhr
Sonntag, 15. März, 10.30 Uhr

aargauer kunsthaus aarau

die Firma® *Brigitte Kowanz*	*Österreich*
Daniela De Lorenzo *Liliana Moro*	*Italien*
Mrdjan Bajić *Mileta Prodanović*	*Jugoslawien*
Chiarenza & Hauser *Christoph Rütimann*	*Schweiz*
Tomáš Cisařovský *Jan Merta*	*Tschechoslowakei*
János Sugár *Tamás Trombitás*	*Ungarn*
BKH Gutmann (BRD) *Fritz Heisterkamp (BRD)* *Klaus Killisch (ehem. DDR)* *Volker Via Lewandowsky (ehem. DDR)*	*Deutschland*

aargauer kunsthaus aarau

8 x 2

Künstlerinnen und Künstler aus Ost- und Westeuropa

TROMBITÁS Tamás

TROMBITÁS Tamás

PÉLI TAMÁS festőművész két évtized munkásságát mutatja föl a 20. művészi jubileuma alkalmából rendezett kiállításon. Pénteken, október elsején délután 6 órakor a budapesti Kossuth Klubban (Múzeum u. 7.) Ördögh Szilveszter író nyitja meg a tárlatát, majd Jónás Judit színművésznő és a Rácz Aladár Alapítvány vonósnégyese teszi teljessé az ünnepi eseményt.

*

A Vastuskós-házban nyitják meg ünnepélyesen Győrött szombaton, október 2-án a II. nemzetközi grafikai biennálét, és e napon kezdődik az ez alkalomból szervezett nemzetközi kortárs művészettörténeti tanácskozás. Fő témája a kelet-európai művészet helyzete. A kiállításra nyilvános nemzetközi pályázaton 452 művész jelentkezett, s közülük 250 alkotó munkáival — rajzokkal, sokszorosított grafikával, elektrografikával — ismerkedhet meg a közönség. Ezen kívül bemutatják az előző biennálé díjazottjának, Claude Sintenek az alkotásait, valamint Bálint Endrének, Pierre Székelynek, a C csoportban szereplő főiskolai hallgatóknak, a Túlsó(p)Art csoportnak, Trombitás Tamásnak a műveit, s válogatást a két világháború közötti román grafikának a nagyváradi múzeumban őrzött gyűjteményéből.

*

Vasárnapi Hírek 1993. szept. 26

Grade 12

Demonstration Lesson (1983)

A
FÉSZEK GALÉRIA/BUDAPEST
meghívja Önt

TROMBITÁS TAMÁS
KEKSZ ÉS ostya
azaz biscuit and HOST

című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja
NÉRAY KATALIN

1993. február 23-án,
délután 6 órakor.

TROMBITAS Tamá

Hegyi Lóránd

Tér – Objekt – Installáció II.

Megjegyzések a magyarországi installációs művészethez

A tanulmány első felében bemutatott installációs művészek a mitizált, illetve, „átpolitizált" természet mint metafora témáját dolgozzák fel.

A történelem és az utópia viszonya a mai valósághoz, a valóságos történelmi tapasztalatokhoz: ez *Bachman Gábor* és *Rajk László* „posztkonstruktivista" installációinak alaptémája. Mindkét művész az architektúra történelmi konnotációit teszi installációi alapanyagává. A nagy forradalom proletkultos formavilága, a heroikus utópiákat sugalló konstruktivista Új Világ összekeveredik a történelem viharai által szétzilált különféle kultúrák fragmentumaival. Töredékek rétegződnek rá másfajta töredékekre, stílusidézetek sorozatán keresztül jelenik meg a rendkívül komplex jelentésstruktúra. Heroikus optimizmus, világmegváltó forradalmiság fordul át az örök emberi tragédia végzetszerűen kikerülhetetlen katasztrófáinak mementóivá. Az egykor ég felé törő, az emberi történelem tabula rasa-ját ígérő konstruktivista világépítmény Bachman és Rajk installációiban kiegészül az örök mítosz – a küzdelem és elbukás – tragikus díszleteivel. Mert itt minden díszlet, tudatosan éreztetett „alkalmi építmény", mint a proletkult agitprop építményei, ám ezen a posztkonstruktivista „világszínpadon" Kelet-Európa élte le reményekkel teli, majd reményektől megfosztott életét.

Pátosz és irónia, art decos esztétizmus és a valóságos dráma megsejtése telíti végletes feszültséggel *Kovács Attila* installációs művészetét. A monumentalizmus nála mindig két végletet kapcsol egybe: a tragikum óriási dimenziókba való kivetítését, barokkosan végletes és ugyanakkor klasszicizálóan hűvös megfogalmazását egyrészt, s az üressé vált patetikus formák, kiüresedett és elaggott jelképek ironikus leleplezését másrészt. Az architektúra – hiszen minden installációja lényegében emblematikus architektúraként értelmezhető – számára olyan megépített „második valóság", amelyben minden kor és minden személyiség a maga valóságát éli meg, a maga harcait vívja meg, miközben az architektúra maga egyfajta baljós állandóságot, mitikus időtlenséget sugall. Kovács Attila úgy képes monumentumokat állítani, hogy egyszerre érzékelteti a műemlék perverzitását, a hatalmi jelkép torz önáltatását, félelmetes és visszataszító megalomániájának természetellenességét, és ugyanakkor a fragmentum fájdalmas igazságát, a mítosz mélyén megbúvó örök emberi létkérdések valóságos pátoszát.

Szalai Tibor munkássága egy egészen más valóságot tár elénk. Papírból épített városai, fantasztikus telepei, kiállítótermek falához illesztett bonyolult struktúrái egy elanyagtalanított, képzeleti architektúra hordozói, ahol az építés maga, a képzelet nyomán feltáruló soha nem látott formák a modern ember utópiához való kötődésének manifesztumai. Az utópia itt mint lehetőség, mint fantasztikum jelenik meg: lehet egy majdani világ – pátosz nélküli – megsejtése, egy ipari korszak kozmikus terekbe épített „hétköznapi" valósága, ám lehet egy sokkal kevésbé konkrét elképzelés kivetítése, egy anyag nélküli, anyagisághoz és nehézkedéshez, fizikai törvényekhez immár nem kötődő tisztán szellemi világ, szellemi létezés víziója is.

Trombitás Tamás installációiban jelen van a töredékek ironikus átértelmezésével dolgozó posztgeometria szemlélete, ám ő is tovább viszi a gondolatot a szellemi architektúra lehetőségei felé. Vasreszelékből vagy kődarabokból, gipsztöredékekből összeállított halmazaiban egy-egy „tökéletes" forma, gömb, kocka, piramis tűnik fel. A széthulló töredékkel dacoló, a tökéletesség eszményének jegyében megformált tiszta alak a műbe rejtett neoncsövekből adódó fény hatására átlényegül, más dimenzióba, illetve más létezési helyzetbe kerül. Árnyékok vetődnek a falra, megsokszorozódnak a tárgyak, s a világ kiegészül önmaga árnyképével. Az anyag és annak tükörképe az egyik gondolati szint, a töredék (mint széthullott egykori teljesség) és a tökéletes forma ellentéte a másik szint. Ugyanakkor Trombitás művészettörténeti utalásokkal gazdagítja az együttest: Malevics keresztmotívuma, Mondrian geometrikus rácsrendszere az univerzális művészetvíziók stílustörténeti felidézését szolgálják. Ezzel a szellemi anyaggal (a tradícióval) szemben jelenik meg az anyagi valóság: a súlyos vastömbök és a szétporladó gipszdarabok realitása. Az irracionális fény mindent átlényegít és kétségessé tesz: marad a kétely, marad a rendszerek széthullásának felismerése.

Az eddig felsorolt, általam jellegzetesen 80-as évekbeli példáknak tekinthető művészektől merőben eltérő pályán halad *Sugár János*. Installációi alapvetően pátosz nélküliek, s tagadnak mindenféle historikus értelmezési lehetőséget. Ennyiben egy merőben új, a „poszt-helyzeten" túli művészi attitűd egyik lehetséges formáját képviseli. Művészetszemléletét éppúgy jellemzi az eklektika, mint a 80-as évek valamennyi új jelenségét, ugyanakkor nála az eklektika nem történeti fejlemény, nem kultúrhistóriai jelenség s nem is program, hanem teljesen szenvtelenül szemlélt és kezelt „adottság". Sugár művészetének egyik kulcsa éppen ez a magától értetődő és magabiztos „közlekedés" minden lehetséges modell között. Anyaghasználatában nem törekszik a meglepő és zavarba ejtő párosításokra, hanem egyszerűen él velük. Ez számára realitás, s ezt a realitást leválasztja a történelmi folyamatról. Kilépni látszik a kultúrtörténeti folyamatosságot tematizáló művészet kategóriarendszeréből, s az időt csak a műben magában szemléli, lehántva a valahonnan valahová való eljutás kultúrtörténeti folyamatáról. Amikor művészettörténeti utalásokkal dolgozik, akkor nem a művészettörténeti visszautalás és az ezen keresztül való értékrendszer-ütköztetés foglalkoztatja, hanem csupán a „hasonlóság" tényének érdekessége. Az „olyan mintha"-effektus tehát, amivel tudatosan elmossa az időbeliséget, a dolgokat egy síkra helyezi, ahol az idő csupán az autonóm – és teljesen szuverén, szabad – mű függvénye. Sugár megkísérli a kilépést a történelemből, megszabadítja magát a történelem súlyától.

Hódolat az Alapoknak

Meditáció Trombitás Tamás grafikái fölött

Talán érdektelen adaléknak tűnik, mégis elmondom: Trombitás Tamással nem mint festővel találkoztam először, hanem mint néprajzi tárgyak gyűjtőjével. Archaikus zamatú darabjainak sajátos művészi értékeit kivételes felkészültséggel és átérzéssel tudta tolmácsolni az avatatlanok számára.

Trombitás Tamás saját művészi világára mégsem ez az indíttatás, hanem elsősorban főiskolai mesterének, Z. Gács Györgynek a jótékony hatása vált mértékadóvá. Legalábbis kezdetben, a főiskolai évek alatt, amikor is feleségével, Ignácz Annával együtt a mester kedvencei közé számíthatta magát. Később ez a „zégácsi" világ, amelyben a játékossággal és a virtuozitással jól megfért még a vérbő vásári komédiázás is, fokozatosan letisztult, amiben viszont másik, nem kevésbé szeretett mesterének, Blaski Jánosnak lehetett döntő szerepe. Alaposan végiggondolt, egymásra épülő minimal-programok érlelték azután azt a festői nyelvezetet, amelyen – mintegy háromévnyi békéscsabai elvonultság után – a fővárosi művészeti életbe nemrég visszacsöppent Trombitás Tamás ma szól hozzánk.

Ez a nyelvezet, ha mai állapotában vizsgáljuk, már bátran tűri a nyelvhasonlítást akár a nemzetközi avantgarde-on belül a kortárs – talán leginkább a holland és a nyugatnémet – minimal art törekvésekkel, akár ugyanennek a vonulatnak hazai legrangosabb teljesítményeivel. Hogyne tűrné, hiszen önálló idióma a nagy nyelvcsaládon belül, nincs kitől-mitől féltenie immár az önállóságát. A beszélő legfőbb jellemzője pedig, szemben kortársainak nagy részével, kivételes fogékonysága az alapvető filozófiai kérdések iránt. Ha ezek után bárki azt gondolná, hogy Trombitás Tamás elvont filozófiai tételek izzadságszagú illusztrációit kínálja nekünk lapjain, az nagyot tévedne. Bár lénye legmélyén Trombitás Tamás kétségkívül filozófus, ám amikor anyaghoz nyúl, professzorból egyszeriben mágussá lelkesül át, és *alla prima*, ösztönből alkot.

Hogy „pictor doctus"-szal állunk szemben, ezt a benyomásunkat mindenekelőtt az a szembetűnő tény táplálhatja, hogy Trombitás Tamás szuverén ura mestersége technikai fortélyainak. Legrangosabb hazai művész kortársai sem restellik időről időre felkérni, hogy szitanyomatokat készítsen műveikről, annyira közismerten precízen dolgozik. Ha viszont grafikai lapjainak felszín alatti világát is hajlandók vagyunk megvallatni, kellő elmélyedés után készséggel tárulkozik fel egy olyan mondanivalóréteg, amely már bízvást nevezhető filozófiai töltöttségűnek. Különösen érvényes ez a megállapítás legutóbbi szitasorozatára, amely lenyűgözően érdekes – és tegyük mindjárt hozzá: kortársi megoldásokra utaló minden látszatrímelései ellenére szuverénül egyéni – kísérlet arra, hogy a létezés legegyetemesebb mozdulásait *in vitro* megidézze, egy profán Teremtő vakon magabiztos gesztusával. „Vakon" – ismételjük, mert inkább elszánt hit és érett mesterségbeli tudás, mintsem közvetlen érzéki benyomások vagy az okozati összefüggések mentén tapogatódzó ráció által vezéreltetik.

Miféle minimal-mozdulásai a csupa nagybetűs ÉLET-nek azok, amelyeket Trombitás Tamás érzékelhetővé-átélhetővé tesz számunkra műveivel? És miképpen is folyik hát le ez a varázslat? Akadémiai közhely, bár újabban aránylag kevés szó esik róla, hogy a reneszánsz óta abszolút érvényű műalkotáskeretnek számító négyszög alakzatban egyidejűleg csak az egyik átló lehet „igaz". A keret széleivel párhuzamos vonalakra-tendenciákra ez a megkötés nem érvényes, de az átlóra, a vízszintes-függőleges alapraszterhez képest amúgy is renitens, felforgató elemre annál szigorúbban. Minthogy pedig ez a komponense a képi mondanivalónak *per definitionem* mozgáshordozó, ebből egyenesen következik, hogy egy klasszikus értelemben vett (azaz reneszánsz indíttatású) képkeretben a két átló egyidejű megjelenítése óhatatlanul felidézi az állapot-*vagy*-folyamat, más megfogalmazásban a lét-*vagy*-levés minden ÉLET-re alapvetően jellemző dilemmáját.

Eddig a közhely. Hogy belőle mégis megrendítő, magával ragadó, katarzist hozó mű kerekedhetett – nos, ehhez volt szükség a varázslatra. Trombitás Tamásnak sikerült olyan alakzatot varázsolnia a síklapra, amely alkalmasan megválasztott befoglaló formája, valamint megfelelő arányú belső tagoltsága folytán mindenkor kész az éppen adott környezeti feltételek szerint manifesztálni elvileg egyenértékű vonal-, sík-, illetve téri értékeit. Így történhetik meg, hogy ugyanaz a sziluett, amelyik az imént – belső tagoló elemeinek módszeres visszasorvasztása révén – a folyamatosság emblémájának tűnt, a következő lapon már rendíthetetlen állapotszerűség sugallójaként áll előttünk. Hogy a varázslat csak kellő számú lapból összeálló szekvencia formájában válhat meggyőző erejűvé, az a fentiek ismeretében aligha szorul külön bizonyításra. Sokkal kevésbé magától értetődő, sőt kifejezetten figyelemre méltó mozzanat viszont, hogy Trombitás Tamástól teljesen

1

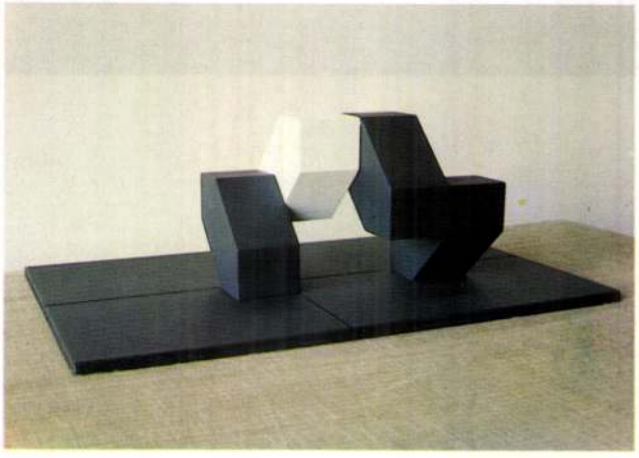

2

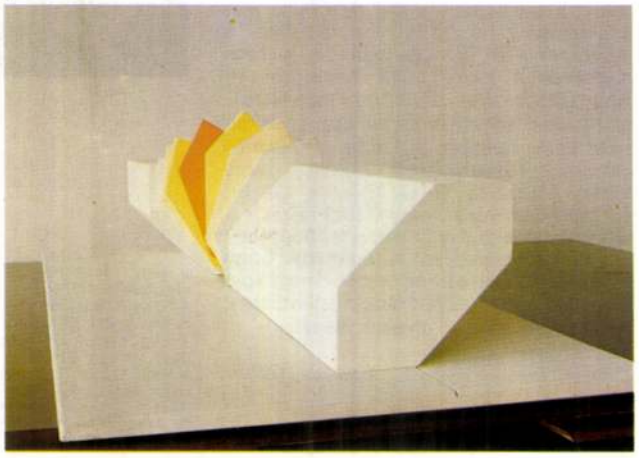

tőségét hatásosan fokozza; a szíjgyártó nagyapa kéziszerszámai növekednek szinte emlékszerűvé. A valós és irreális térképzés e kompozíción is feloldhatatlanul keveredik. Távolról szemlélve az erősen húzó perspektíva tűnik először a szemünkbe. Közelebbről mezőt vélünk látni a karám kerítéseivel, majd a lapot kézbe véve az egész kompozíció átfordul, a két varrótű és az ár válik a főszereplővé a jelentéktelenné zsugorodott kulissza előtt.

A Tisza-gáti sorozat *festményein* ez a kettős térélmény nem érezhető ennyire erőteljesen. E képeken alkotójuk számára is a valós tájélmény közvetítése a fontos, a természeti környezet szépségével, a Tisza-parti növényvilág szinte naturalisztikus megjelenítésével.

Nagy Gábor képein az ember, a tevékeny, dolgozó vagy gondolkodó ember jelenlétét akkor is érezzük, ha éppen nincs a képen *Idézet*, tevékeny, cselekvő voltát pedig akkor is, ha szemlélődik *(Emberportré)*. Ezek az emberfigurák, portrék tudatosítják legerősebben a nézőben a festő jó rajztudását, éles megfigyelőképességét, jellemábrázolási készségét. Festményei, rajzai, szobrai tanúsítják alapos szakmai felkészültségét, műves igényességét. Nem tesz rangbeli különbséget a kivitelezés technikái között; nyilvánosság elé csak azt a munkáját bocsátja, amely önálló művi igénnyel készült s valóban befejezettnek tekinthető.

Én sem akarom rangsorolni a különböző eljárással készített műveket, hiszen minden esetben az adott egyedi alkotást kell megvizsgálni, eldönteni, hogy valóban műalkotás-e – a műfaj kérdése harmadlagos és jelentéktelen. Fordítva viszont nem így van: egy-egy műfaj vagy technika művészettörténeti fejlődését nagyon meggyorsíthatja, a művészetek egészében elfoglalt helyzetét erősítheti egy jelentős alkotó tevékenysége. (Gondoljunk például a rézkarcművészetben Piranesi vagy Callot szerepére.)

A XX. századi magyar művészetben nem sok becsülete volt – napjainkban sincs, némi bátortalan kísérlettől eltekintve (a galériabeli Rajzkiállítás) – az egyedi grafikának, szorosabban véve a rajznak. Az 1964-es *Mai magyar rajzművészet* című albumban is túlnyomó többségben sokszorosított grafikák reprodukcióit találjuk. Kiállításokon is alig (bár most már gyakrabban) mutatják be rajzaikat a művészek. Az igényes gyűjtők is csak mostanában kezdik újra felfedezni. A Nagy Gábor korosztályához tartozó festők, grafikusok, sőt szobrászok között sokan készítenek rajzokat autonóm műalkotás igényével (Szentgyörgyi József, Kovács Péter, Mészáros Géza, Dienes Gábor, Farkas Ádám stb.). Nagy Gábor rajzai is – előre remélve-sejtve művészi fejlődésének majdani kiteljesedését – segíthetik, hogy hazai rajzművészetünk újból megkapja megillető rangját. Ezért tartom jelentősnek Nagy Gábor grafikai tevékenységét.

Pogány Gábor

9

5 Nagy Gábor: Halőr,
olaj, 99x89 cm, 1981
6 Nagy Gábor: Idézet II,
papír, ceruza, 48,5x33 cm, 1980
7 Nagy Gábor: Emlékportré,
papír, ceruza, 32x24 cm, 1981
8 Nagy Gábor: Tisza-gáti struktúrák,
papír, vegyes technika, 54x41 cm, 1980
9 Nagy Gábor: Emlékműkészítő,
fa, 29x18,5 cm, vegyes technika, 1981
(fotók Tahin)

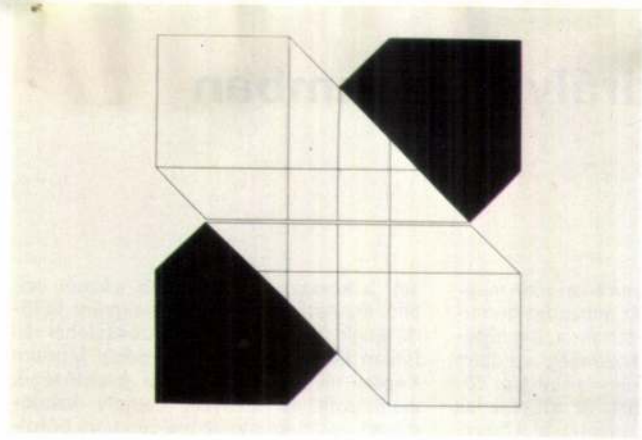

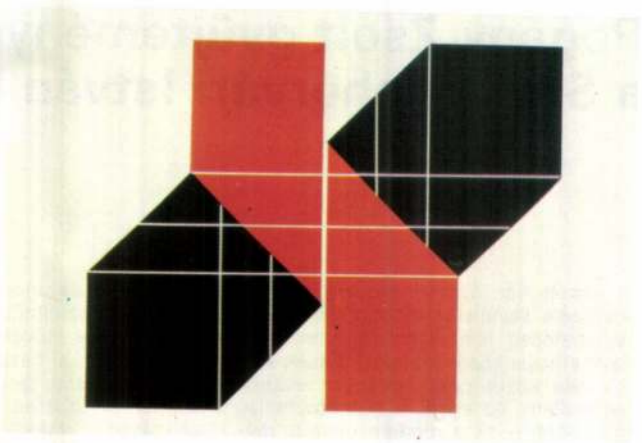

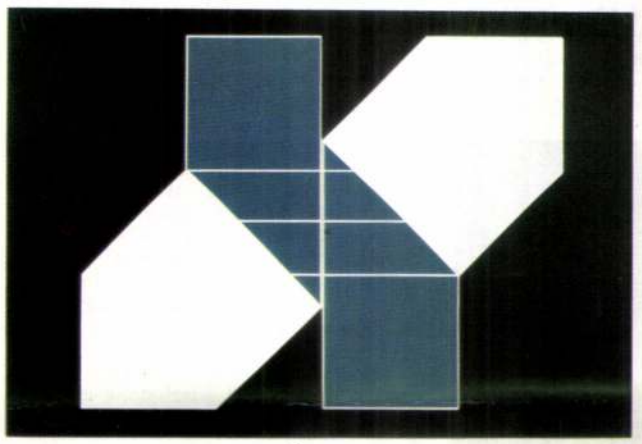

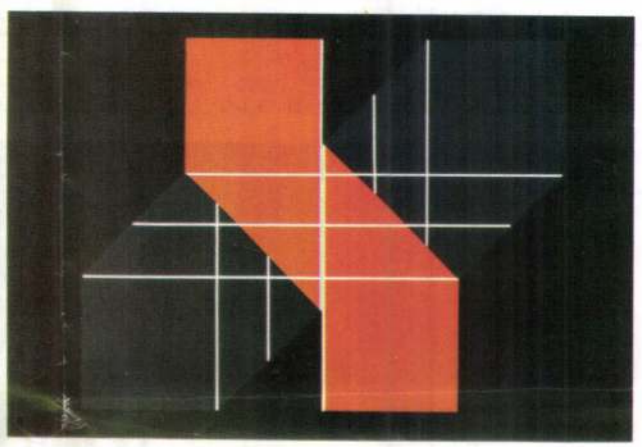

függetlenül, vele nagyjából egyidejűleg a kortárs hazai grafika egy másik jeles képviselője is megidézte ezt az alapvető létképletet, mégpedig nem kisebb sugalló erővel – bár egészen más alapokról indulva és külsőségeit tekintve is messzemenően más megfogalmazásban. *Molnár V. József* „Logikai formaszerveződés" sorozatára gondolunk, amelynek főbb részletei egy nem túlságosan tág körű, jobbára szakmabeliekből álló nyilvánosság előtt már 1978 eleje óta ismeretesek, éppen a jelen szempontból kiemelkedő jelentőségű alapábrája viszont mind ez ideig nem került publikálásra, s így nyilvánvalóan nem befolyásolhatta Trombitás Tamást saját képi rendszere kiépítésekor. Ha már közvetlen rokonait keressük a kortársi vizuális gondolkodás úttörő egyéniségei között, akkor – furcsa módon – nem is annyira a klasszikus értelemben vett képzőművészet művelői között találunk rájuk, mint inkább a képi információtárolás és -továbbítás egy archaikusabb módozatának, a képírásnak tudós gyakorlói, illetve teoretikusai között. Konkrétan Friedrich Weinreb munkásságára kell itt utalnunk, akinek ihletett jelértelmezései közül éppen a kezdet, az ősegység jelölésére hivatott *Alef*-hez kapcsolódók mutatnak feltűnő hasonlatosságot a Trombitás Tamás képlete által belőlünk kiváltott reflexiókkal. És ezek után talán az sem hat erőszakoltnak, ha a szóban forgó jelforma, az arameus eredetű, ún. *kvadrát*írás ismert Alefje és Trombitás Tamás szekvenciaképző alapalakzata, az ÉLET-mozdulásokat alapfokon idéző, váltakozva testesedő, illetve mozgásba oldódó átlópár között lényegi – bár nyilvánvalóan nem eleve eltökélt, ellenkezőleg, teljes egészében ösztönös eredetűnek mondható – rokonságot vélünk felfedezni.

Ha pedig most már ezt a játékos formapermutációk, illetve a mögöttük meghúzódó filozófiai közlések rétegein egyaránt túlmutató – kellő óvatossággal értelmezve a szót: akár misztikusnak is nevezhető – harmadik jelentésréteget próbáljuk megfaggatni ősei felől, akkor a szálak kivezetnek a kortársi-hazai miliőből, és egyenesen a modern művészet nagy misztikusai, Mondrian, még inkább Malevics felé utalnak bennünket. És ha idáig eljutottunk, akkor talán az is érthetőbbé válik, miért vonzódott Trombitás Tamás pályája kezdeti szakaszában oly hosszú ideig és olyan mély átéléssel a népművészet végső tömörségű létsűrítményeinek archaikus világához. Valami ahhoz hasonlót kereshetett – s találhatott is – bennük, amit Mondrian a Zen buddhizmusban vagy Malevics a maga okkult tanulmányaiban.

Az életévek számát tekintve kissé korainak tűnő, a mutatott teljesítmény alapján ítélve azonban semmiképpen sem indokolatlan összegezésként bízvást elmondhatjuk: kimeríthetetlen gazdagságú az a szellemi örökség, amelyet Trombitás Tamás ösztönös-tudatos formaképző mozdulásaival ez ideig felvállalt. De kimeríthetetlen gazdagságúnak ígérkezik az a mondanivaló is, amelyet ő – máris képesen akár a legigényesebb artikulálású továbbmondásra is – felkínál nekünk örvendetesen terebélyesedő életműkezdeményében.

Pap Gábor

1 Trombitás Tamás: Elmozdulás I., festett fa, 50x50x25 cm, 1981
2 Trombitás Tamás: Elmozdulás II., festett fa, 40x80x25, 1981
3 Trombitás Tamás: Lapok a mappából I–IV., szerigráfia, 50x70 cm, 1981
(fotók Somfai)

Pogány Zsolt gyűjteménye a Székesfehérvári István király M

Az elmúlt két évtized modern magyar művészete sajnálatos módon még ma is meglehetősen ismeretlen és áttekinthetetlen a hazai közönség előtt. Ennek számos oka közül csak néhányat kívánok megemlíteni. Az egyik – és valószínűleg legdöntőbb – ok a modern magyar művészet múzeumának hiánya. Hazánkban nincs olyan állandó kiállítás – a pécsi Janus Pannonius Múzeum Modern Képtára kivételével, amely viszont egy távolról sem megfelelő, szűk és sötét belső térrel rendelkező, elavult épületben kapott helyet – és nincs olyan állandóan megtekinthető, az elmúlt két évtizedet bemutató, jelentős műveket tartalmazó gyűjtemény, ahol a hazai közönség valóban megismerhetné, tanulmányozhatná és főképpen élvezhetné ennek az időszaknak alkotásait. A másik ok bizonnyal könyvkiadásunk lassúságában és bátortalanságában keresendő. Néhány kis formátumú, néhány színes reprodukcióval illusztrált, alig egy-két íves könyvecske nem jelentheti egy jelentős, sokszínű, gazdag művészeti korszak megismertetését, a korszak legfontosabb alkotói önálló arculatának és sajátos egyéni fejlődésének bemutatását. A székesfehérvári István király Múzeum és a pécsi Modern Képtár tevékenysége óriási jelentőségű; kiállításaik és igényes, komoly katalógusaik azonban nyilvánvalóan nem pótolhatják a könyvkiadás hiányosságait. Harmadik okként a kiállítási gyakorlat hibáit említeném. Úgy tűnik, rendkívül nehéz olyan tárlatot rendezni, amelyik egy-egy problémát a maga teljességében, esetleg történetiségében mutat be; illetve furcsa ellenállásba ütközik olyan kiállítások rendezése, melyek egy-egy sajátos művészi gondolatot, sajátos attitűdöt, esetleg egészen friss, a legfiatalabb generáció szemléletét tükröző, problémacentrikus vagy „tematikus" kiállításként képzelhetők csak el. Az óbudai „Tendenciák" kiállítássorozat, az 1979-es SZÜRENON és az 1980-as IPARTERV III. kiállítások kivételével ilyen jellegű próbálkozások nem is történtek.

1

Mindezen körülmények között még fontosabb szerepet játszhatnak az olyan kiállítások, mint a székesfehérvári István király Múzeumban megrendezett, rendkívül impozáns és meggyőző anyagot bemutató magángyűjtemény-kiállítás, Pogány Zsolt gyűjteményének kiállítása. Pogány Zsolt hosszú évek óta vásárol a kortárs művészek munkáiból. Gyűjteményében az elmúlt két évtized legjelentősebb modern művészei, *Deim Pál, Keserű Ilona, Hencze Tamás, Nádler István, Bak Imre* munkái mellett ott találjuk az immár klasszikus modern mesterek, *Korniss Dezső, Barcsay Jenő, Gadányi Jenő, Bene Géza* és *Martyn Ferenc,* valamint *Ország Lili* és *Bálint Endre* műveit, *Tóth Menyhért* néhány festményét, rajtuk kívül néhány külföldön élő magyar származású művész, így *Nicolas Schöffer, Victor Vasarely* és *Étienne Hajdu* egy-egy grafikai lapját. Külön érdeme Pogány Zsolt remek gyűjteményének, hogy szerepelnek benne a legfiatalabb művészgeneráció néhány igen tehetséges tagjának, *El Kazovszkij*nak, *Bukta Imré*nek, *Halász Károly*nak a munkái is. A gyűjtő merészségét, biztos ízlését és pontos, önálló tájékozódóképességét bizonyítja e fiatal alkotók műveinek elhelyezése a gyűjteményben. Pogány Zsolt „gyűjtői tudatossága" rendkívül figyelemreméltó, hiszen a magángyűjtés részint azt a vákuumot hidalja át, ami a nagy múzeumok gyűjtésének lassúsága, nehézkessége, a „biztosra menni" óvatoskodása és a modern művészet lendületes fejlődése között keletkezett. Pogány Zsolt gyűjteménye határozottan, de nem mereven választja ki azokat a mű-

R
28.313 IT 1021

12.09.1981 a

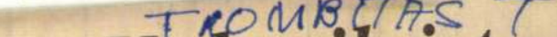

SANOMALEHTIEN
TIEDOTUSTOIMISTO OY

TROMBITAS T

3

Unkarilaista grafiikkaa Riihimäellä

● Riihimäen taidenäyttelysyksy jatkuu varsin mielenkiintoisella nuorten unkarilaisten graafikkojen näyttelyllä. Näyttely avattiin perjantaina.

● Näyttely on saatu Riihimäelle Unkarin Kulttuuri- ja taidekeskuksesta Helsingistä ja Riihimäki on ensimmäinen paikka Suomessa, missä se on esillä. Tämän jälkeen näyttely kiertää Suomi-Unkari Seuran osastopaikkakunnilla.

Esillä näyttelyssä on kahdentoista unkarilaisen graafikon töitä, yhteensä nelisenkymmentä. Taiteilijat ovat todella nuoria, nuorin heistä on syntynyt vuonna 1953 ja vanhin vuonna 1945. Heillä on kuitenkin takanaan vankka koulutus ja runsaasti osallistumisia sekä kotimaisiin että kansainvälisiin näyttelyihin.

Esillä on muun muassa kuparipiirroksia, serigrafioita, lyijykynä- ja kuulakynätöitä, sekä offsettöitä.

Unkarilaisen grafiikan näyttely viipyy Riihimäellä reilun viikon, 11.–20. syyskuuta ja näyttelypaikkana on tuttu Vesilinna.

Ensimmäisenä näyttelyyn kävivät tutustumassa Riihimäen ystävyyskaupunkivieraat. Samaan aikaan pidettiin myös konsertti Vesilinnan teranssilla.

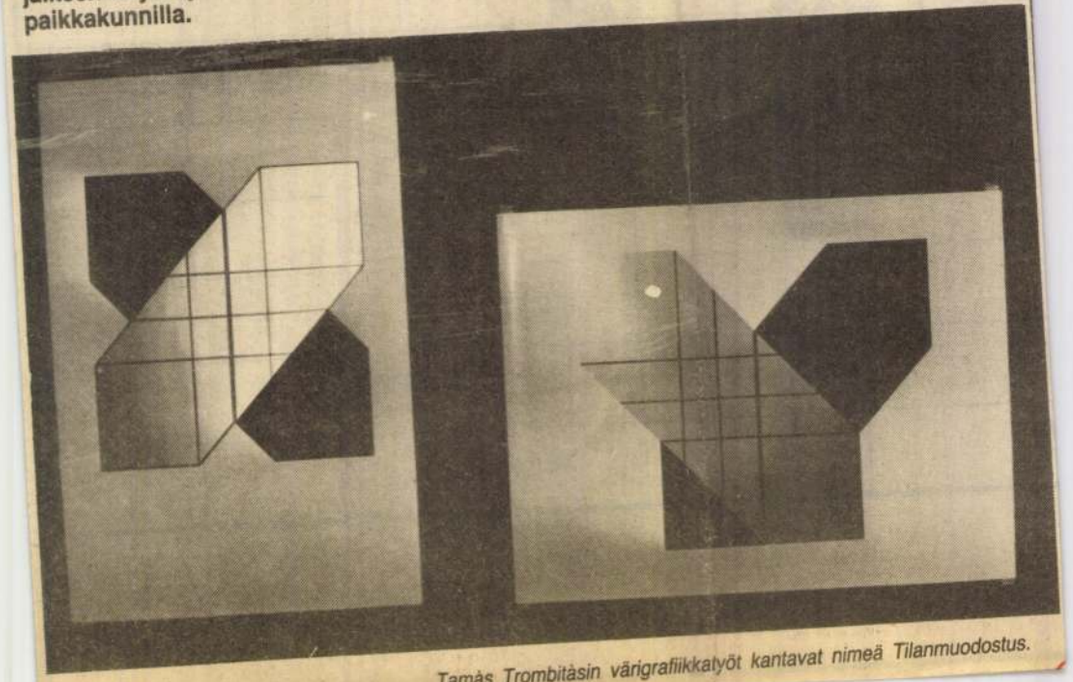

Tamás Trombitásin värigrafiikkatyöt kantavat nimeä Tilanmuodostus.

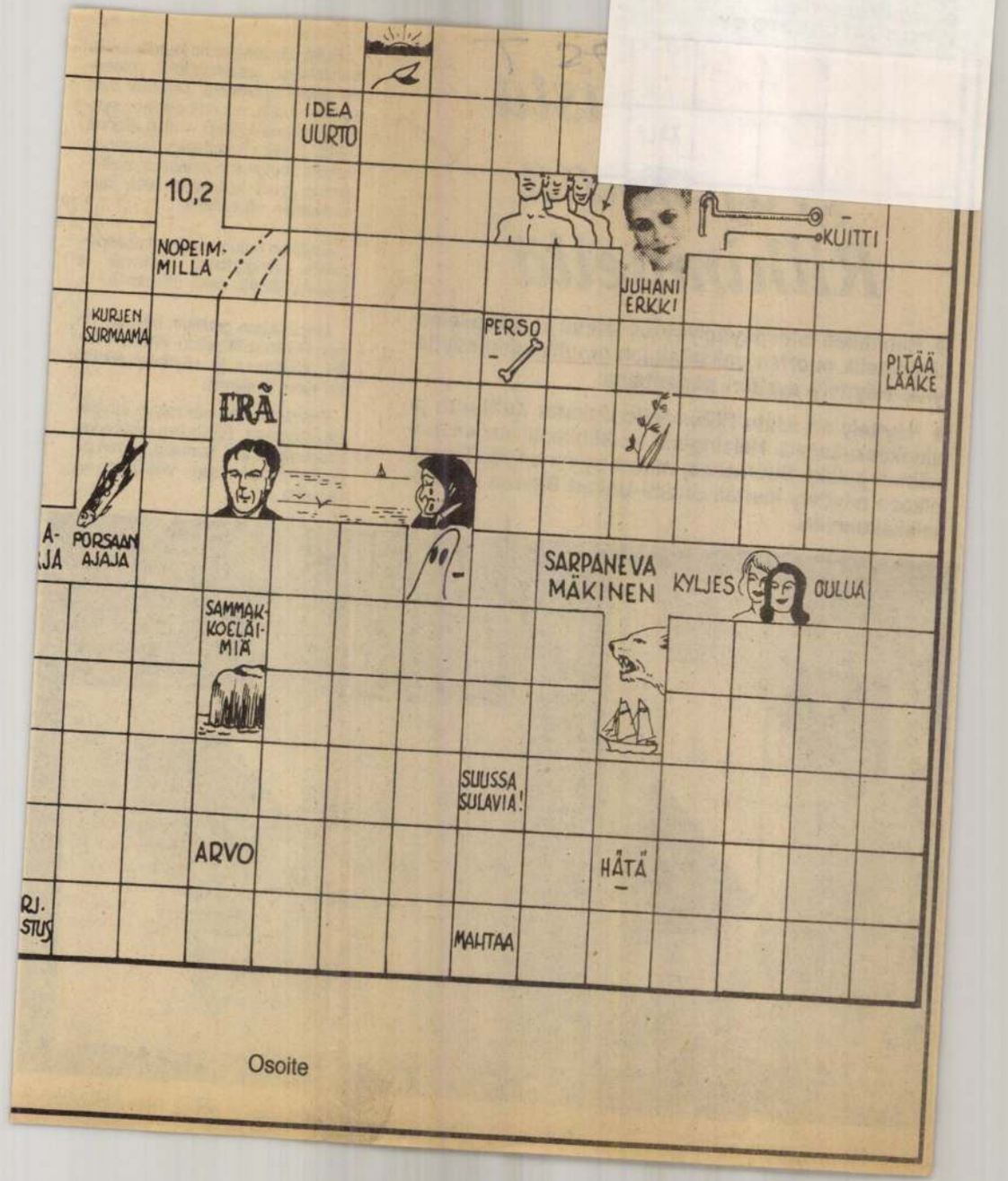
IDEA
UURTO
10,2
NOPEIM-
MILLÄ
KURJEN
SURMAAMA
ERÄ
PORSAAN
AJAJA
SAMMAK-
KOELÄI-
MIÄ
ARVO
SUUSSA
SULAVIA!
MAHTAA
PERSO
-
JUHANI
ERKKI
KUITTI
PITÄÄ
LÄÄKE
SARPANEVA
MÄKINEN
KYLJES
OULUA
HÅTÄ
-
Osoite

TROMBITÁS TAMÁS

Új művészet

2003. ~~aug.~~ jún.

5.0.

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

Szombathely, Rákóczi F. U. 12.
Tel.: 94/508 800. Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
www.elender.hu/~szkeptar

A Gyűjtők és Gyűjtemények
Mindenművészeti Magazin és
a Szombathelyi Képtár
szeretettel meghívja Önt és barátait
az újság 5 éves megalapítására rendezett
gyűjteményes kiállítására.

Megnyitja: Harasztÿ István (Édeske)

Időpont: 2002. május 9. 17 óra

Cím: Szombathelyi Képtár
Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12.

Dr Gál József
Szombathely
Sugár u. 2.
9700

TROMBITÁS TAMÁS

Alföldi Róbert
Barabás Márton
Bartl József
Boros Tamás
Fajó János
Fehér László
Haraszty István
Herendi Péter
Kentaur

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

MEGHÍVÓ

Klimo Károly
Kováts Albert
Lantos Ferenc
Més-záros István
Morvay László
Polgár Csaba
Riegl Brigitta
Sarkadi Péter
Schwarz Volker
Bernd Svetnik
Szilárdi Béla
Szipál Márton
Szlabey Zoltán
Trombitás Tamás
Urbán Tibor
Varkoly László
Vásárhelyi Antal
Vizsolyi János

Trombitás Tamás

Jean-Luc Soulé
Directeur de l'Institut Français en Hongrie
a le plaisir de vous inviter au vernissage de l'exposition des artistes

TAMÁS TROMBITÁS et IMRE BAK

intitulée

COMME SI...

le mardi 3 septembre 1996 à 18 heures à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée par Krisztina Passuth, historienne d'art.

L'exposition est ouverte jusqu'au 27 septembre 1996,
du lundi au vendredi de 9h à 21h, et le samedi de 9h à 13h.
(Institut Français, Budapest I. Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

TROMBITÁS Tamás

Színház

értékek visszája

bélyüzletébe kerülő bűnös és ártatlan áldozat is. Néhány gazemberért a gazembereket köztiszteletben tartó világ lakol, amely maga is gazzá és őrültté lett, beleértve a bosszúálló és saját hullagyárának áldozatává váló borbélyt. A kaján opusz számos művelődéstörténeti és történelmi allúziót tartalmaz, Shakespeare *Athéni Timon*jának emberhúsból készült pástétomától Rossini *Sevillai borbély*ának gyámleánymotívumán át Donizetti hadaró sarlatán Dulcamarajáig több műfajparódiai elemet is fölfedezhetünk benne, s valószínűleg nem tévedünk, ha a tébolydajelenetben halványan sejteni véljük a Gulagot, a hullaégető kemence tüzében pedig a holokauszt emberi máglyáinak visszfényét. A XX. század történelmi horrorja és a horrorparódia összecseng, s a kettő nem mindig választható széjjel.

A *Sweeney Todd*ot Londonban pár éve a Nemzeti Színház játszotta, ami nálunk elképzelhetetlen lenne, többek között ez is a különbség a két ország színjátszása között. (A zeneileg operai igényű darabot honunkban a műfajkonform Erkel Színház buktatta meg gyalázatos produkcióban.) Nálunk legalábbis a kaposvári Csiky Gergely Színház kell hozzá, hogy Sondheim és Wheeler hogy már épp azzal ne bírná.) Kerényi Gábor vezényel, Ascher Tamás irányít. Az óraműves pontossággal mozgó kóristákat Bodor Johanna koreografálja, hol előre, hol visszafelé játszatva a hektikus tumultust. A színhely egy iparilag meghatározott városi táj, akár a történet eredetijére utaló Dickens-korabeli London érdes része is lehetne, traverzek, csövek, füst, csúzda, kemence, Khell Zsolt leereszthető vaslétrái. Az egész grafitszürkében, mint valami gúnyos korrajz. A szereplők éles vonású hangkarakterek, Eörsi István fűszeres, szarkasztikus szövegére. Urbanovits Krisztina periodikusan visszatérő, derékba tört titokzatos koldusasszony. Kőrösi András operai basszusparódia és buffó. Némedi Árpád ugyanaz fürge tenorban, a mindenkori segéd mintája. Dányi Krisztián és Balla Eszter a hányatott sorsú, kerge szerelmesek. Szarvas József a gonosz és hiú Altisztként elegáns karikatúra. Bezerédi Zoltán vérmes, pöfeteg és halálkomolyan parodisztikus a Bíró szerepében. Molnár Piroska pogácsakedélyű sütődéséből, Mrs. Lovettből olyan hévvel süt a skrupulus nélküli, született moral insanity, ahogy ő süti az emberből való pitét.

Spindler Béla frenetikus a címszerepben. Akár egy százötven évvel ezelőtti, eleven könyvillusztráció, dülledten merev és morc, gesztusa is alig, csak torzonborz szakálla mögül villog őrülten a szeme. A végén ő is belekerül a mészárszékbe, önmagát leplezi le és öklendezi ki a túlcsorduló hullagyár, ránk tátja száját a horrorisztikus pince, és mi nem érzünk feloldást.

Sondheimnél nincs katarzis.

(Schiller: Ármány és szerelem – Nemzeti Színház; Sondheim–Wheeler: Sweeney Todd – Kaposvár)

FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ:

Tárlat

Párnaszobrok

Ha tűvel még nem is, ujjal már nyomogattam Trombitás Tamás párnaképeit. Nem tudtam ellenállni a felületüknek, az anyaguknak. Ha kizárólag festmények lennének, nem vonzanák az ujjamat és a tenyeremet. De így, a harmadik dimenzióba kiterebélyesedve taktilis minőséggel rendelkeznek, s erős plaszticitásuk is van. Félig-meddig szobrok, még ha a falra vannak is akasztva. Így hát, mint általában a szobrok, ezek a művek sem csak a tekintetet vonzzák: az egész testet szólítják meg. Van bennük valami erotikus is.

De nemcsak ezért csábítanak arra, hogy fogdossam és simogassam őket. Hanem azért is, mert ott rejlik bennük valami, amit talán csak az ujj és a tenyér tud érzékelni, s látni nem nagyon lehet. Ezek a párnaképek fölkeltik bennem a vágyat, hogy megpróbáljam kibontani és kicsomagolni őket, lehántani a felszínüket. Nem tudom persze, van-e belül valami; ám az bizonyos, hogy alkalmasak arra, hogy képzeletben elkezdjem lecsupaszítani őket. Vagy visszakövetkeztetni valamilyen korábbi stádiumukra. És persze ekkor későbbi, még ki nem bomlott szobrokat is keresni kezdhetek bennük. Tekinthetem őket olyan alkotásoknak, amelyekben Trombitás vasszerkezetei váltak könnyeddé, lebegővé, puhává; de láthatok bennük megannyi csírát, még kibomlásra váró állapotot: akár tovább is növekedhetnek, leléphetnek – leszállhatnak – a falról, hogy a térben még jobban szétterjeszkedjenek és labirintussá váljanak. Egyik sem idegen Trombitástól: sem a letisztult, geometrikus, szikár szerkezetek, sem az egyre burjánzóbb térbeli képződmények, amelyek organikus terekké bomlanak ki.

A párnaképek következetesen szabályos négyzetformája is lehetőséget kínál arra, hogy gondolatban a szerves és szervetlen, a síkbeli és a térbeli, a természetes és mesterséges, a gravitáció és súlytalanság metszéspontjának tekintsem őket. Alakjuk tökéletesen zárt, s a hibátlan szimmetria gondoskodik arról, hogy mindenekelőtt fegyelmezettnek hassanak. Viszont aszimmetrikus az osztás, amely mindegyik művet belülről fölszabdalja. Ez ugyan nem mond ellent a fegyelmezettségnek, de azért lehetőséget kínál arra, hogy az érzékszervek – a szem és a tenyér – a kötetlenséget is élvezni kezdjék a szigorban. Az aszimmetrikus, mégis logikus vágásokban ezen kívül Trombitás titkos ábécéjére is ráismerni: arra a kódrendszerre, amelyet még ha nem is silabizálunk ki, s nem fejtjük meg pontos jelentését, akkor is üzenetként értelmezhetünk. Olyan üzenetként, amely elsősorban nem a betűk hangtestéből bontakozik ki, hanem az alakjukból, formájukból, vagyis fizikai, anyagi testükből. A betűk üzenete végső soron maga a látvány lesz – a betű olyasmire utal, amit ő maga szigorúan értelmezve nem tartalmaz önmagában. Idegen szóval ezt nevezik transzfigurációnak, vagy, egy még ijesztőbb szót használva: transzszubsztanciációnak: valami, amit látok, saját átváltozásának előfeltételével azonos. Látom, amit szigorúan értelmezve nem látok.

Még mielőtt olyan vizekre eveznék, amelyek felé e fogalmak maguktól továbbsodródnának – a teológiára gondolok –, hadd térjek vissza a párnaképekhez. Trombitás művei megszólítják a testet, de a képzelőerőt is igénybe veszik. Lehet olvasni őket – de bennük is lehet olvasni. Mintegy vissza lehet következtetni egyéb mintákra, alakzatokra és anyagokra. Ki-ki a fantáziája szerint. A képzelet transzformátorai e művek: a szövetben a fémre engednek következtetni, a puhaságban a keménységre, az elvont konstrukcióban a figuratív mintára, a függőlegesben a vízszintesre, a síkszerűben a térbelire, a kötöttségben a kötetlenségre, a felfújtban a lelapultra – vagy a még tovább növekedőre.

És mindeközben mindig marad bennük valami, ami nem hagy nyugodni. Miért puha, ha lehetne kemény is? Miért párna, ha lehetne vas? Trombitás Tamás egyéb műveinek ismeretében azt mondom: ezek egy vasszövő alkotásai. Párnák. Hogy legyen mire lehajtania a fejét, ha megint álmodni kezd a vasról.

(Trombitás Tamás kiállítása, Rátz Stúdió Galéria, 1999. december 15. – 2000. január 10.)

TROMBITÁS TAMÁS

1021

1981. október 21. Petőfi lo,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- A Budapesti Bajcsy Zsiliniszky Studió Galériában a fiatal képzőművészek kiállitóhelyiségében láthatók Trombitás Tamás művei. Hogyan tetszenek ezek a geometrikus alkotások?- ezt kérdezte meg Hajdu Istvántól Ránki Julia.

- Bizonyos szempontból nagyon jó kiállitásnak tartom Trombitás Tamását, rendkivül tiszta. Elég ritka mostaná ban a magyar kiállitótermekben, de a képek között gondo lati azonosság van, a képek megcsináltsága , a lehetősé gek szerint technikailag nagyon tiszta, nagyon egyértelmü. Ami egy kicsit beárnyékolja ezt a kiállitást, az,hogy ez a kiállitás inkább egyilyen tanulmányi mühelykiállitás nak tekinthető, ahol Trombitás, mintegy felvázol egy rend szert, amit aztán valószinü nagyban is meg fog csinálni, és akkor bizonyosodik be igazán, hogy ez gondolat, törekdékben felvetett rendszer, valójában mit is ér.

- A Vendégkönyvet együtt olvasgattuk, és egészen meglepő, hogy néhány nap alatt miféle indulatokat váltottak ki ezek az igazán mondhatom, hogy ártatlan képek. Egész odáig mennek el emberek, hogy azt irják, hogy miért nem gondolkozol?Gondolkoztál-e már valaha? Dolgoztál-e valaha? És a népgazdasági érdek, meg ezek a rajzok hogy egyz tethetők össze? - Vajon miért vált ki ilyen negativ indulatokat egy ilyen kiállitás emberekből?

- Vajon miért dühöngenek a nézők vagy miért gurulnak folytoń dühbe az nézők ilyen jellegü kiállitásoknál? Annak van egy nagyon érdekes, legalábbis szerintem igy magyaráz ható, pszichológiai oka. Minél kevesebbforma jelentkezik egy kiállitáson, minél kevésbé akar felpiszkálni a szinekkel vagy a formákkal, minél kevésbé barokkos, annál dühitőbb, mert az emberek azt várják a művésztől, hogy ott aztán szinek vannak, ott aztán formák vannak, és valamit nagyonnagyon megakarnak magyarázni. Most a geometrikus formálásnak az un. minimalater, erre nem törekszik, ugy éppen nem erre törekszik, hanem egy logikai rendszer sugallmazására törekszik, amit a nézőt hihetetlenül feltudja bosszantani, amikor egyszerüen gonddkoznia kellene, és nemcsak ugy hagyni, hogy ez a kép mellbevágja vagy simogassa.

- Ugyanezek az emberek, akik ezt nem értik, és mondjuk, igy utálják,mert ez derül ki a Vendégkönyvből, ugyanazok az emberek ájultan állnak a Vasarelly képek előtt, holott hát

különbség van, csak azt sem sokkal könnyebbfelfogni és szerotni.

- Igen, hát Vasarellynek azt hiszem két hatalmas előnye van. Most nem éppen Trombitással szemben,mert azt hiszem egyfészt tiszteletlenség, másrészt pedig nem is józan lenne összevetni a kettőt. Az egyik előnye a szinessége. Nyilván ami szines, hogy ne menjünk el a tarkaságig, az nagyon vonzó. Az emberek jórésze nagyon szereti a szinességet, az emberek mégnagyobb része nagyon szereti a tarkaságot. Trombitásé egyáltalán nem ez. Másik, amivel Vasarelly operál, az emberek nagyon szeretik, hogyha becsapják őket, és aztán megmagyarázzák nekik, hogy mikor és hogyan csapták be. Vasarellynek a szemcsapdái, ezek az optikai játékai, csapdái, ezek a maguk szellemességével és olykor igen magas qualitásaival, máskor pedig privialitásukkal is túlságosan is egyszerüségükkel, alkalmasak arra, hogy emberek odalegyenek, beszálljanak abba a játékba, amivel Vasarelly meginvitálja őket. Na most Trombitás nem játszani hivja őket, és általában ez a fajta müvészet nem játszani hiv, hanemgondolkodni, ami már azért kevésbé vonzó.

1981. október 21. Petőfi lo,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- Október 25-én tekinthető meg az angyalföldi Duna Galériában a K,peslevelezőlapok régen és ma cimü kiállitás. És itt, a Duna Galéria falain, szinte ömlesztve mutatják be ezeket a régebbi és mai képeslapokat. Székely András kritikussal, Székely Endre beszélget.

-Ez egy nagyon jó kiállitás, ami, hogy ugymondjam, nincs megcsinálva. Az ömlesztett kifejezés, nagyon jó szó, a szinesség, az éppenséggel ráfér erre a kiállitóteremre, tudniillik, amilyen kellemes kiállitóterem, ugy kicsik a gyalogosforgalomból. Autóknak az ezrei szaladgálnak el előttünk, ugyhogy alig lehet hallani a beszélgetést gondolom, de gyalogjáró embert, aki betérne, hát azt nemigen látni emfelé. Na most nézzük a kiállitást! Maga a téma, az olymértékben érdekes, hogy Szerencsen van egy óriási nagy képes levelező-lap muzeum, azután itt a kiállitáson is láthatjuk, hogy már 19oo-ban rendeztek nemzetközi képeslap kiállitát Budapesten, méghozzá az Iparmüvészeti Muzeumban, tehát nyilvánvalóan valamilyen, valamiféle iparmüvészeti müfájnak fogták fel. Aztán azt is láthatjuk, hogy 19oo.körül külön 5 ezer példány-

ban megjelenő lapjuk volt a képes levelezőlap gyüjtőknek,

- Láthatjuk azt is, hogy a levelezőlapot az Osztrák-Magyar Monarchiában találták fel.

- A levelezőlapot itten, e itt nem levelezőlapok, hanem képeslapok vannak, a képeslapot nem az Oszrák-Magyar Monarchiában, hanem szövetségesében, a Német Császárságban, illetve az akkor éppen születő császárságban találták fel, abból az alkalomból, hogy háboru volt. Hát ez a háboru haszn a, ha lehet ilyet mondani, itt nagyon sok régi képeslapot lehet látni, különböző korokból, és lehet ugytotózgatni, hogy ez most vajon melyik korból való. Ezért mondom, hogy a kiállitás nincs megcsinálva, mert valóban, valójában ez akkor lenne célját betöltő, ha az egyes tablóknál pontosan, vagy mindenki pontosan tudná, hogyha grafikai alkotás, akkor kinek a munkája, azután melyik korszakban készült. Nagyon bájos az, amikor az ember azt látja, hogy 1959-ben stilárisan azt csinálták, mint 1940 körül. Mondjuk a katonának nem egy tőke volt a hóna alatt, hanem egy ennek megfelelő más rekvizitum. Az egyik legfontosabb funkciója világ életében az volt, hogy ismeretterjesztő tevékenységet folytatott . Láthatunk itt is régi magyarképeslapokat, amelyen például magyar népviseletek láthatók, méghozzá eredeti felvételek, olyan lapok, amelyeknek ma is szerintem népmüvészettörténeti forrásértékük van.

- Azt hiszem volt ennek egyörömszerzési funkciójais. Tehát virág csokros képeslapot küldeni. Itt a századelőn, az egyik tablón látszik is.

- Itt inkább a korhangulatnak a megőrzése az, ami a képeslap erénye gondolom, nem maguk a képek és maguk a virágok. Mindenképpen van valamilyen stilusa. Persze mire korunkhoz eljutottunk, mintha nemlenne stilusa a maiaknak.

- Érdemes volt eljönnünk ide, ezt megnézni?

- Feltétlenül érdemes eljönni, bár a mai képeslakoknak a legnagyobb részével a trafikokban, boltokban rendszeresen találkozhatunk. De a régebbieké, akár az ötvenes évek, viccesnak szánt, karikatura lapjaiért, vagy a mult század régi lapok kedvéért, azt hizem, hogy feltétlenül érdemes eljönni.

1981. október 21.,Petőfi lo,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- Hallgassák meg művészetirövid-hireinket!
Ady Endre ötletes szavát választotta cimül a Petőfi Irodalmi Muzeumkiállitása. Gép-képirás. Igy próbálta Ady magyaritani a fotográfia idegen szavát. A Petőfi Irodalmi Muzeum tárlata három neves századeleji fényképész,Máté Olga, Székely Aladár, és Rónai Dénes portréit mutatja be, amelyek főként a Nyugat nagyjairól készültek, és természetesen sok kép szerepel közöttük Ady Endréről is.

Egy elhanyagolt, sőt talán lebecsült fotósmüfaj, a reportfotó fiatal képviselőinek nyilt közös kiállitása a Müegyetem R-épületének fotós galériájában. Disco-hangulat, katonaélet, mozgássérültek helyzete, üzemi protokoll fogadás, ilyenféle változatos helyszinekről, eseményekről, élethelyzetekről számol be a fiatal fotósok kiállitása, amely október 3o-ig tekinthető meg a Müegyetem R-épületében.

1981. október 21. Petőfi lo,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- Két Amerikában élő ,magyar származásu müvész kiállitása nyilt meg a Sárospataki Képtárban, amely a külföldön élő magyarok bemutatásával f glalkozik. Gyöngy Laki textiltervező és Vernita Nemeczkszerox-müvész tárlata november végéig tekinthető meg Sárospatakon.

1981. október 21. Petőfi lo,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- A külföldre utazó magyar turisták ,Jugoszláviában, Bulgáriában, Görögországban vagy a Szovjetunióban, csodájára járnak a régi bravoszláv ikonoknak. Kevesen tudják azonban, hogy nálunk, Magyarországon is, sok szép régi ikon található. Bár ezeknek a gyüjteményei nem annyira gazdagok, viszont ezeknek az ikonoknak a különlegességei annál nagyobbak,mert a magyarországi nemzeti kisebbségek, a szerbek, ruszinok, szlovákok, románok egyházi kulturájához tartoztak. A magyar-

országi ikonok kiállitása jelenleg a miskolci Hermann Ottó Muzeumban látható, és ennek a kiállitásnak a nyitvatartását, éppen a nagy sikerre való tekintettel, jövő tavaszig meghosszabbitották. A kiállitás rendezőjével, Kárpáti László muzeológussal, Antal Magda miskolci rádióskollégám készitett riportot.

- Ahogy beléptünk a terembe, azonnal a gyöngyösi templom nagyon szép ikonjaival találkozhatunk.

- Talán a magyarországi ortodox templomok közül a legkevésbé ismertek közé tartozik a gyöngyösi templom, ez a sok tüzvészt átvészelt és megszenvedett templomocska, a maga kis barokk eteriőrjében, rendkivül archaikus és értékes anyagot őrzi. Az értékes ikonegyüttesen belül is külön figyelemre méltóak azok az un. italogörög, tehát Észak-Itália és görög diaszpórában élő mesterektől származó ikonok, melyek a krétai festőhagyományt követik, és a krétai festőhagyományon keresztül, a későbizánci, legjobb ortodox tradiciókat követő festőhagyomány örökösei, rendkivül mélyek a szineik, tüzesek a szineik, ma is tulajdonképpen a restaurátornak egyetlen feladata van,ha hozzájuk nyul,hogy az évszázadok kormától, piszkától megtisztitsa őket, és ezalatt avékony viaszos réteg alatt három-négyszáz évvel ezelőtti szineikben tündöklenek ezek a régi táblák.

- És ahogy továbbhaladunk a kiállitáson, ezeket a görög ikonokat mik követik?

- Ezeket a görög ikonokat változatlanul görög ikonok követik egy darabig, azonban azzal az érdekes mellékizzel, amellyel a Duna-melléki barokk gazdagitotta ezt a müfajt. A következő ikonok elsősorban magyarországi, sajnos névtelen festőktől származó darabok, akik a meglehetősen idegen környezetben élve, az idegen környezet uj stilusjegyeit és kulturális áramlatait magukba asszimilálva, hoztak létre egy nagyon sajátos magyarországi ikonfestő stilust, az un. Duna-melléki stilust, amelyikben a Nyugat-európai barokk és a bizánci tradició rendkivül szerencsésen ötvöződik.

- Mennyiben különbözik ez az előtte látható görög ikonoktól?

- A különbség rendkivül szembetünő. Az ittlátható magyarországi ikonok meglehetősen népies izüek. Például a táblán szereplő szenteknek vagy szent-jeleneteknek az résztvevői, igen változatos, tarka, tüzes, élénk szinekkel vannak megfestve, a drapériákat szinte elboritja az arany és ezüst mustra, egyfajta az ikonfestészetre és a XVIII.század végén is, és a XIX. szá-

zadban jellemző, elnépiesedő folyamatnak lehetünk a tanui.

- A laikus szemlélődő csak azt látja, hogy itt a kiállitás másik oldalán, hiszen egy U-alaki teremben kaptakkhelyet a táblák, elég szembetünü stilusváltás van. Vajon milyen képek kaptak itt helyet?

- A teremnek a másik részében orosz és ukrán eredetü ikonok, valamint liturgikus tárgyak láthatók. Az orosz ikonoknak a divatja tulajdonképpen a nagyon régi időkre nyulik vissza, az már a századfordulón felfedezték őket. A kiállitáson látható orosz ikonok többsége fémboritásu, un. okladdal boritott ikon. Ezek között található nemesfémmel, vagypedig egyszerü rézzel boritott ikon is, amely alatt a tábla vagy teljesen megvan festve, vagy csak részben. Azonban különösen a késői orosz ikonoknál nem is annyira a festői munka, mint az ötvösmunka érdemel inkább említést.
Ezeken a fém, sokszor nemesfém ikonboritókon a XVII.század végének és a XVIII.század végének legjobb orosz ötvösei hagytákmott névjegyüket, mesterjegyüket, akár magukról a mesterekről, akár a hitelesitő mesterekről van szó. Az orosz ikonok mellett egy eddig, magyarországi kiállitáson szinte talán soha nem látott, nagyon szép, nagyon gazdag és nagyon szines népies ikonegyüttes, a magyarországi kárpát-ukrán szórványok müvészetihagyatékából származó népies ikonok láthatók. Ezeknek a nagyrésze, sőt talán kivétel nélkül, Borsod-Abaj Zemplén megyéből vagy Szabolcs-Szatmárból származnak. A XVIII. század első felében, de leginkább derekán, falvaink rüsszin, illetve russzinnal kevert szlovák népesség örökségéből származnak ezek az ikonok. Nem magyarországi mühelyekben készültek, hanem Dél-Lengyelország, az egykori Nyugat-Galicia kisvárosaiból, kisvárosi mühelyeiből, vagypedig kolostori mühelyeiből származnak ezek az ikonok. Többségük egykori fatemplomok ikonosztaniziájából származik, igen hangsulyozott a diszes ezüst, vagy aranyozott háttér, amelyek előtt jelenitette meg az egykori festő, meglehetősen népies izekkel, földönjáró emberek formájában, a keleti egyház legkedveltebb szentjeit, és legkedveltebb ünnepeit.

- - -

Raiffeisen Galéria

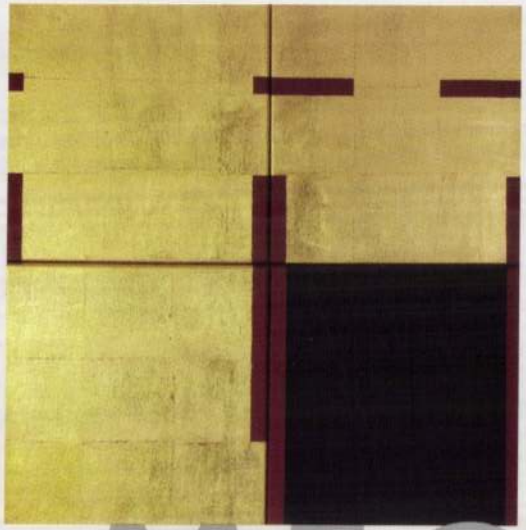

Trombitás Tamás

MEGHÍVÓ

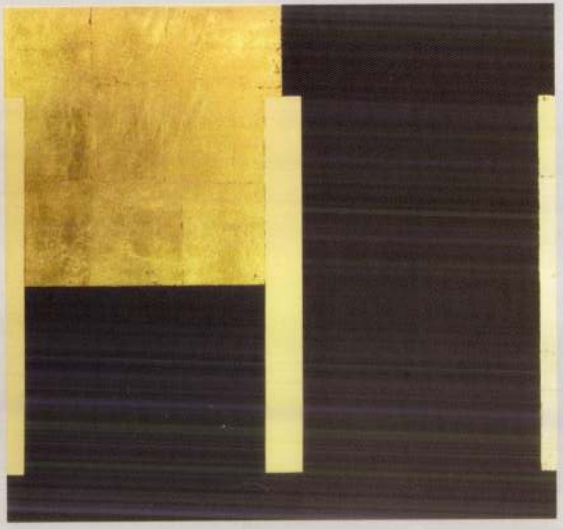

Tisztelettel meghívjuk Önt a **Raiffeisen Galériába**
2005. május 9-én, hétfőn 17 órára
Trombitás Tamás kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja: **Hajdu István**

A kiállítás 2005. május 9. és június 19.
között tekinthető meg – hétvégén is.

Raiffeisen Bank Rt.
1054 Budapest, Akadémia u. 6.

VELÜNK KÖNNYEBB Raiffeisen BANK

FÉM JELZÉS

METAL SIGNAL

NEMZETKÖZI SZOBRÁSZATI KIÁLLÍTÁS · INTERNATIONAL EXHIBITION OF SCULPTURE

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI · SPONSORS OF THE EXHIBITION

ÁB-AEGON, ARMÉNIA NÉPE KULTURÁLIS EGYESÜLET, DÉMÁSZ RT., DUNAFERR RT.,
EWALD STASTNY, K.N.O.T.E.N., BERNDORF, AUSZTRIA, FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT,
FRANCIA INTÉZET, LUDWIG ALAPÍTVÁNY, NAGYKŐRÖS ÖNKORMÁNYZATA,
ORSZÁGOS ÖRMÉNY ÖNKORMÁNYZAT, SZUREX INTERNATIONAL

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

TRAMBITÁS TAMÁS

A MŰCSARNOK TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT A

FÉM JELZÉS

NEMZETKÖZI SZOBRÁSZATI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA

1999. ÁPRILIS 8-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN 18 ÓRÁRA

KÖSZÖNTŐ
GÖNCZ ÁRPÁD
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

MEGNYITJA
BEKE LÁSZLÓ
A MŰCSARNOK FŐIGAZGATÓJA

PERFORMANCE
BERNAR VENET

MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1999. MÁJUS 30-ÁIG, HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL
NAPONTA 10–18 ÓRÁIG

BERNAR VENET

BLOCK CSOPORT, MARIAPIA BORGNINI, GISELA VON BRUCHHAUSEN, DRABIK ISTVÁN, FARKAS ÁDÁM, FEHÉR LÁSZLÓ, URS JAEGGI, DONALD JUDD, WALTER KAITNA, KOPASZ TAMÁS, SOL LEWITT, MÓDER REZSŐ, GERHARDT MOSWITZER, OROSZ PÉTER, **ROBERT SCHAD**, SOÓS TAMÁS, SZANYI PÉTER, SZILÁRD KLÁRA, TROMBITÁS TAMÁS, YENGIBARIAN MAMIKON

THE MŰCSARNOK / KUNSTHALLE BUDAPEST
REQUESTS THE PLEASURE OF YOUR COMPANY
TO THE OPENING OF THE

METAL SIGNAL

INTERNATIONAL EXHIBITION OF SCULPTURES

ON 8TH APRIL 1999, THURSDAY AT 6 P.M.

GREETING BY **ÁRPÁD GÖNCZ**
PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF HUNGARY

OPENING SPEECH BY **LÁSZLÓ BEKE**
GENERAL DIRECTOR OF MŰCSARNOK / KUNSTHALLE

PERFORMANCE: **BERNAR VENET**

MŰCSARNOK / KUNSTHALLE, BUDAPEST, HŐSÖK TERE
THE EXHIBITION IS OPEN UNTIL 30TH MAY, EXCEPT ON MONDAYS DAILY FROM 10 A.M. TO 6 P.M.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-720 / 340-726

Trombitás József, fafaragó.

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1981 NOV 24

1021

Trombitás József: Széktámla

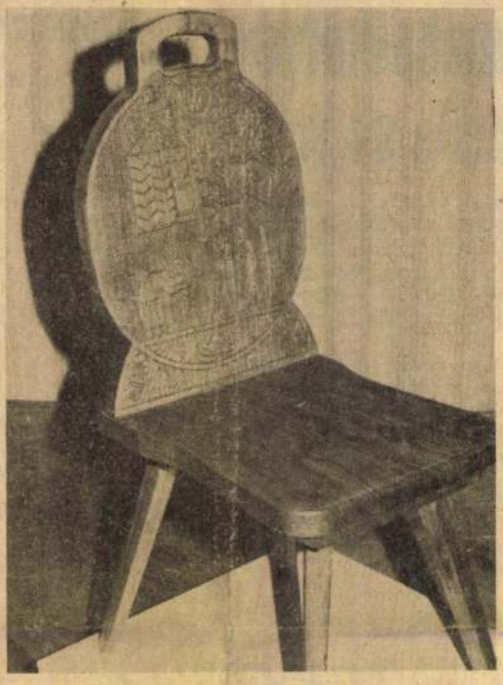

Trombitás József: Gyermekszék

Fafaragók kiállítása Várpalotán

Szép élménnyel gazdagodnak azok a látogatók, akik megtekintik a várpalotai Jó Szerencsét Művelődési Központ emeleti klubtermében nyílt kiállítást. *Nagy József* és *Trombitás József* várpalotai fafaragók színvonalas munkájukkal léptek a közönség elé. Nagy József fareliefek, kisplasztikák bemutatásával arat sikert. Trombitás József főleg népi ihletésű dísztárgyait, használati eszközeit mutatja be.

A kiállítást a két fafaragó egykori tanítómestere, Újhelyi Gábor nyitotta meg.

Csősz Sándor képes tudósítása

Nagy József: Szélben

Nagy József: 1919. szeptember 6.

...zombathelyen
...baria 3:1 (1:1)

...imon (Budapest). Bauxit: Déri 7 ...száros 8 – Major 7, Ormai 7, ... Horváth 7. Edző: Németh Lajos. ...áth L., Gáncs, Bencsics, – Nevá... ...dák, Jáger L. – Jáger S., Meskó, ...). Edző: Szabó Imre.

...mán Gáncs a gólvonalon kéz... ...zel hárított. A játékvezető nem ...vette észre az esetet. A 26. ...percben Tendli a szó szoros ...értelmében átverekedte magát ...a védőkön és a tehetetlen Pá... ...linkás mellett a sarokba lőtt, ...1:1. Egy perccel később Né... ...meth nagy helyzetben fölé ...bombázott.

A fordulás után a Bauxit irányította a játékot. Főként Tendli mozgott nagyszerűen. Gosztola kétszer is helyzetbe került, de nem sikerült gólt lőnie. A 62. percben Jáger S. 8 méterről Dérit találta el. Az ellentámadás végén Horváth jól fordult le védőjéről, ügyes visszaadását Tendli kapásból lőtte be, 2:1. A 65. percben Gosztola nagy lövését védte bravúrral Pálinkás. A 67. percben Horváth adott jó labdát Majornak, aki egyet igazított rajta és 10 méterről a hosszú sarokba lőtt, 3:1. A Sabaria kettős cserét hajtott végre, de ez sem segített. A 83. percben Horváth–Major–Horváth összjáték után a tapolcai csatár nagy helyzetben a léc fölé küldte a labdát.

Őszi szerepléséhez méltóan fejezte be az idényt a Bauxit. A korábbi rossz „hagyományok" ellenére nyertek a tapolcaiak, akik minden csapatrészükben felülmúlták ellenfelüket. G: Tendli 2, Major, ill. Meskó. A Sabariából főként Gáncs, Jáger S. és Vámos nyújtott jó teljesítményt.

B. T.

Labdarú...

Őszi vég...

1.	Nk. Olajb.	1				
2.	T. Bauxit	1				
3.	Szekszárd	1				
4.	D. Kohász	1				
5.	Keszth.	15	8	5	4 25:22	19
6.	Sopron	15	6	5	4 23:20	17
7.	Sabaria	15	6	5	4 14:13	17
8.	MÁV D.	15	6	4	5 25:25	16
9.	Mohács	15	6	3	6 25:16	15
10.	Kaposvár	15	5	5	5 17:14	15
11.	Komló	15	5	2	8 18:18	12
12.	PVSK	15	5	1	9 19:23	11
13.	Ajka	15	2	5	8 13:24	9
14.	BVTC	15	3	3	9 12:29	9
15.	Várpal.	15	3	2	10 14:22	8
16.	Dombóv.	15	3	0	12 11:39	6

A többi eredmény: Szekszárd–Komló 2:0, Sopron–Kaposvár 2:0, Nk. Olajb.–MÁV DAC 1:1, M. Véménd–D. Kohász 3:1, Pécsi VSK–Dombóvár 5:0.

Keleti csoport. Hmvásárhely–Szabó L. SE 4:0, Szolnok–Kazincb. 0:0, Lehel SC–Salgótarján 1:0, Asztalos SE–Gyöngyös 0:1, Debr. USE–Miskolc 1:0, Szarvas–Gyula 0:1, Papp J. SE–Debr. Kin. 1:1, Bem J. SE–Eger 0:0. Őszi végeredmény: 1. Debr. Kin. 23, 2. Eger 22, 3. Kazincb. 20, 4. Hmvásárhely 17, 5. Gyula 17, 6. Szabó L. SE 16, 7. Szarvas 14, 8. Debr. Un. 14, 9. Papp J. SE 14, 10. Szolnok 13, 11. Gyöngyös 13, 12. Salgótarján 12, 13. Asztalos SE 12, 14. Gyöngyös 11, 15. Miskolc 11, 16. Lehel SC 10 ponttal.

Középcsoport: MTK-VM–Ganz Mávag 1:3!, Bábolna–Vác 1:2, BKV Előre–KKFSE 1:1, Építők SC–B.-gyarmat 2:2, Dorog–Budafok 1:1, Kecskemét–Volán Sz. 1:1, MÁV Előre–Sz. Dózsa 4:1, BVSC–Pénzügyőr 2:2. Az őszi végeredmény: 1. MTK-VM 24, 2. Dorog 19, 3. Volán Sz. 18, 4. Kecskemét 18, 5. Szfv. MÁV Előre 18, 6. G. Mávag 17, 7. Pénzügyőr 16, 8. B.-gyarmat 15, 9. Vác 15, 10. KKFSE 14, 11. BVSC 13, 12. BKV Előre 12, 13. Budafok 12, 14. Szeg. Dózsa 11, 15. Építők SC 11, 16. Bábolna 7 ponttal.

K. Haladás — Ajka 2:1 (2:1)

Keszthely, 2500 néző: V. Ruzsa (Mosonmagyaróvár). Haladás: Hajba, Kovács, Filó, Bagó, Gáspár, Pál, Antoni, Galántai, Kiss (Páli, a szünetben), Rácz Sebestyén. Edző: Gellei Imre. Ajka: Bujtor 6. – Hollenczer 7 Menyhárt 9, Puskás 8, Brezniczky 7 – Gőcze 7, Nagy 6 (Cserna, a 73. percben –), Fehér 7 – Bogdány 5, Turi 5, (Czibik, az 55. percben 5), Csikesz 5. Edző: Halter Gyula.

Az Alumínium kezdte a játékot, de az első veszélyes támadást a hazaiak vezették. Galántai jó lövését védte Bujtor. A 15. percben szabadrúgás után Hollenczer elé került a labda, a védő elfutott a jobb oldalon, beadását Gőcze vágta be, 0:1. A gól után fokozta az iramot a Haladás. Sok volt a dolga az ajkai kapusnak. A 28. percben tűzijáték végén Galántai 6 méterről bombázott fölé. A 35. percben az ajkai védők a 16-oson belül egymásra vártak. Rácz csapott le a labdára, és közelről a hálóba gurított, 1:1. Az 57. percben Gőcze jó cselek után fölé lőtt. Menyhárt szabadrúgása centikkel zúgott el a léc fölött. A másik oldalon Bujtor kétszer is jól védett. A hajrában előbb Rácz, majd Antoni lövését védte az ajkai kapus. A 87. percben Czibik jó cselek után 16 méterről a felső lécet találta el.

Kitűnő játékvezetés mellett végig nagy küzdelmet vívott egymással a két jó erőben lévő csapat. Az Alu vezető gólja után hatalmas iramot diktált a Haladás, s a két pont sorsát Rácz szemfülessége dön-

...szerzéséhez minden képpen győzniük kellett volna. Szoros, jó mérkőzésen szenvedtek vereséget, így aztán elúszott a bronzérem. Végül is a P. Vasas az FTC, BKV Előre és a Sopron mögött a negyedik helyet szerezte meg. A Makkai–Horváth A. páros a Megyesi–Batka kettőstől 41 fás vereséget szenvedett. A Sági–Vasvári kettős 40 fával kapott ki. Az utolsóként dobó Horváth J. és Váradi nagy küzdelemben hat fával maradt alul a hazaiak párosával szemben.

Az eredmények. Batka 965, Megyesi 951, Tusai 930, Kiss 919, Varga 876, Nagy 862, ill. Makkai 964, Horváth J. 958, Horváth A. 911, Váradi 885, Vasvári 860, Sági 836.

*

BVTC–Ezüst Nyíl SE 6:2 (2772:2627). Veszprém. Férfi NB II.

Férfi NB III

N. Bútor–Péti MTE 7:1 (2396:2319). Nagykanizsa. A gyengén játszó két csapat között a vereség aránya túlzott. A pétiek legjobb dobói: Raska 396, Horváth 390.

R. Bányász–Inota 6:2 (2454:2337). Répcelak. A kiesés elleni harc megkétszerezte a bányászcsapat erejét. Az Inota legjobb dobói: Horváth 415, Susán 402.

A veszprémi 306-os Szakmunká...

Középiskolás kézilabdá...

Veretlenül első...

Befejeződött a középiskolás fiú kézilabda kupa megyei versenysorozata, amelyen tizennégy csapat indult, köztük a tavalyi győztes Veszprémi 306-os Szakmunkásképző Intézet együttese. A sorsolásnál a rendezők az első fordulóban a bajnokokat kiemelték. Ettől kezdve minden mérkőzésüket megnyerték és veretlenül szerezték meg az első...séget. Az oda-visszavágós mé...

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 NOV 3

Pajtás

Trombitás István
Pusztaszer

1. Barta Imre, Szombathely
2. Bakos Márta, Erdőtelek
3. Trombitás István, Pusztaszer
4. Kereszturi Mária, Sarkad
5. Szabó Ágota, Tyukod

rás 1976

biológia- és fizika-
tanár:
A krumpliföldről jö-
éppen — mondja
képest meglepő vi-
ággal. — Még egy-két
s végzünk. Éppen ide-

Nehéz? — tesszük fel
ményes kérdést.
Már hogy a fenébe ne

A KIÁLLITOTT MŰVEK JEGYZÉKE.

RAJZOK.

1. Genzanoi öreg házak.
2. Civitai sarokház.
3. Utca Rocca di Pápán.
4. Fuigi-i boltívek.
5. Gyermek.
6. Nemi-i kapaszkodó.
7. Leányka (Nemzeti kiállítás, Róma)
8. Tanítványom.
9. Fiucska.
10. Teréz hugom.
11. Jeronutti Rocchi hárfaművésznő.
12. Ferenc öcsém. (Olasz művészek kiállítása, Páris)
13. Octavianus Ive Rómában.
14. Tanulmány „A Lánc" műből.
15. Passalacqua Károlyka rosszkedvében.
16. Óvódában.
17. Malagola kisasszony.
18. Feleségem.
19. Cápri látképe a magasból nézve.
20. Sorrentói látkép, Cápri felől nézve
21. Sorrentói udvarocska.
22. Tanulmány, Ninette álmából.
23. Tanulmány, Seno úrnő arcképéről.
24. Sonja úrhölgy arcképe. Sonja ten Kate Kovalefska.
25. Mise után.
26. Sisto hid, Róma (Nemzetközi kiállítás, Páris, 1936)
27. Sergio öcsém (Nemzeti kiállítás, Róma, 1928. II. ezüst érem)

FESTMÉNYEK.

28. Taccagna Mihály mester.
29. Róma.
30. Az öreg.
31. Velencei tér széle, Rómában.
32. Araceeli és a Victorial, Rómában.
33. Csendélet (Reggia Calabriai kiállítás, 1924)
34. Öreg házak.
35. Leányka az ablaknál.
36. Montefiascone piac (Bari-i kiállítás)
37. Cocó.
38. Az ajtóban.
39. Tanulmány (Első festmény)
40. Tanyai élet.
41. Barbasetti mester.
42. Naplemente.
43. Villa Borghese.
44. A tükörnél.
45. A varrónő.
46. Gábor Marianne kisasszony.
47. Tanulmány „Krisztus sírbatétele"-ről.
48. Sziciliai falu (Monzai Nemzetközi kiállítás, 1925)

MŰVEK.

49. Krisztus sirbatétele.
50. A titok felé.
51. Legyőzöttek.

ELENCO DEI LAVORI.

DISEGNI.

1. Vecchie case a Genzano.
2. Un angolo a Civita.
3. Una Via a Rocca di Papa.
4. Portico a Fuiggi.
5. Giovanetto.
6. Ascesa a Nemi.
7. Bimbetta (Esposízíone Naz. Roma)
8. Lo scolaro Bianchini.
9. Maschíetto.
10. Resij, mia nipote (Esposízíone Nazionale a Roma)
11. L'Arpísta Jeronutti-Rocchi.
12. Mio Nipote Franco (Esposízíone Artisti Italiani a Parigi, 1935)
13. Il portíco di Ottavio, Roma.
14. Studio per „La Catena"
15. Carluccío Passalacqua di malumore.
16. All'asilo.
17. La giovanetta Malagola.
18. Mía moglie
19. Dall'alto a Caprí.
20. Sorrento, da Caprí.
21. Cortiletto a Sorrento.
22. Studío pel „Sogno di Ninetta"
23. Studío pel ritratto della Signore Seno.
24. Ritratto della controalto Signora Sonja ten Kate Kovalefska.
25. Dopo la Messa.
26. Ponte Sisto, Roma (Esposízíone Internazionale di Parigi, 1936)
27. Sergio, mio nipote (Esposízíone Naz. Roma, 1928, II. o premio d'argento.

PITTURE.

28. Mastro Micchele Taccagna.
29. Roma.
30. Vecchio.
31. Fianco di Piazza Venezia a Roma
32. L'ara Coeli e il Vittoriale.
33. Natura Morta (Biennale, Reggio Calabria, 1924)
34. Vecchie case.
35. Bimba alla finestra.
36. La piazzetta di Montefiascone (Biennale di Bari)
37. Cocó.
38. Sull'uscio.
39. Studío (I. o dipinto)
40. Scenetta rustica.
41. Lo schermitore Barbasetti.
42. Tramonto.
43. Villa Borghese
44. Allo Specchio.
45. Cucitrice.
46. La Signorina Gábor Marianna.
47. Studio pel „Transporto di Christo"
48. Paesaggetto Siculo (Esposizione Internazionale di Monza, 1925)

OPERE.

49. Transporto di Christo. 1932
50. Verso il Mistero. 1932
51. I Vinti.

NEMZETKÖZI KLUB
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 2

TROMBINI FRANCO MÁRIA

FESTŐMŰVÉSZ

XXXVI. KIÁLLITÁSA

RÉGEBBI ÉS JELEN MŰVEIRŐL

1940. ÁPRILIS HAVÁBAN

SZABAD BELÉPŐ 10 - 13 ÉS 15—17 ÓRÁIG

Trombini Franco Maria festő

INTERNAZIONAL CLUB
DEÁK FERENC-U. 2
BUDAPEST, V.

XXXVI. MOSTRA

ARTE RETROSPETTIVA E CONTEMPORANEA

DI

FRANCO MARIA TROMBINI

APRILE 1940.

INGRESSO LIBERO 10—13, 15—17

Díszletező munkások sztrájkja a Városiban

Tegnap a Városi Színház délutáni előadásán sztrájkot kezdtek a díszletezőmmunkások. A sztrájk oka az volt, hogy a műszaki személyzet már több napja nem kapta meg rendszeresen fizetését.

Ezek a munkások, akik jórészt mind *Turulisták*, a *Turul Bajtársi Egyesülethez* fordultak, amelynek képviseletében *Zsabka* Kálmán vezér jelent meg a színháznál.

A felvonulás eredménye végre is az lett, hogy a kasszából azonnal felhozatták a munkásoknak járó hátralékos *háromszáznegyven pengőt és a sztrájkoló személyzetet kifizették, úgyhogy az előadás zavartalan rendben és megszakítás nélkül tovább folyhatott.*

— **Pótrendelet a sajtókamarába való felvétel ügyében.** A hivatalos lap vasárnapi száma rendeletet közöl *a sajtókamara szervezetére* vonatkozó egyes rendelkezések tárgyában. Eszerint a jövőben *ujságírójelöltet* csak naponta megjelenő időszaki lapnál, továbbá — a sajtókamara kivételes engedélye esetén — betenként legalább egyszer megjelenő hírlapnál lehet alkalmazni. *A hatályban lévő zsidótörvény kihirdetésének napja (az 1939 május 5) előtt* a sajtókamarába való felvétel iránt előterjesztett, eddig azonban még jogerősen el nem intézett kérelmeket a kérelmezőnek vissza kell adni azzal az értesítéssel, hogy a felvétel iránt új kérelmet terjeszthet elő. Az ilyen új felvételi kérelem elbírálása szempontjából *a hatályban lévő zsidótörvényben* zsidókra megállapított korlátozásokat kell figyelembe venni. Ez a rendelkezés megszünteti azt a kétséget, vajjon az 1939 május hó 5. előtt előterjesztett kérelmek tekintetében az u. n. első vagy a második, a most hatályban lévő zsidótörvény rendelkezései alkalmazásának van-e helye. Az új rendelet szerint a sajtókamara tagjai közül *törölni kell* azt, aki a zsidótörvény végrehajtására vonatkozó rendelkezésekben megszabott *bejelentési kötelezettségének nem tett eleget*, vagy nem mellékelte a szükséges okiratokat és mulasztását a sajtókamara felhívására a megszabott határidő alatt nem pótolja.

— **A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat** igazgatósága megállapította az 1939-i üzletév mérlegét és elhatározta, hogy április 30-ára hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1939-i üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — részvényenként *tizenhét pengő osztalék* kerüljön kifizetésre.

— **Lejár a felvidéki mérnöki igazolási jelentkezések határideje.** Az iparügyi minisztérium felhívja az érdekeltek közül azokat, akik az igazolási eljárás lefolytatása iránti kérelmüket még nem nyujtották be, hogy ezt saját érdekükben mielőbb tegyék meg, mert a jelentkezési határidő 1940 április 30-án lejár.

— **A KUT** ezúton kéri fel művésztagjait, hogy *a nyíregyházi tárlatra* szánt műveiket április *17—18-án délelőtt* küldjék be a *Műcsarnokba.*

— **Budapest Székesfőváros Elektromos Művei kérelme az építkezőkhöz.** Az ezévi május hó 1-én beköltözhető bérházak építtetőinek és az Elektromos Műveknek egyaránt érdekük, hogy az új bérházakba beköltöző lakóknak az áramszolgáltatás már a beköltözés napján rendelkezésre álljon. Az Elektromos Művek ennek a követelményeknek csak akkor tud eleget tenni, ha az érdekelt háztulajdonosok és építészek az új bérházak áramellátására vonatkozó igényüket az új bérház lényeges adatainak közlésével az Elektromos Művek ajánlati osztályánál (V., Váci-út 74. sz. Telefon: 290—400) idejekorán bejelentik, illetve ha a bejelentésük alapján kapott megrendelési lap aláírásával és visszaküldésével a kábelcsatlakozás elkészítését kellő időben megrendelik. Egyúttal általánosságban is szíves figyelmébe ajánljuk az érdekelt háztulajdonosoknak és építészeknek, hogy az Elektromos Művek hálózatához való csatlakozás műszaki és gazdasági feltételeire nézve már *az építkezés megkezdésekor* kérjenek ajánlatot, mert előfordulhat, hogy a csatlakozás létesítéséhez oly előzetes hálózti átalakítások szükségesek, amelyek a csatlakozás elkészítését a beköltözés időpontjáig lehetetlenné teszik. Ilyen esetekben az áramszolgáltatás késedelmes megkezdéséért az Elektromos Művek természetesen felelősséget nem vállal.

A Pest és Magyarország gyüjtése

Pest és Magyarország szerkesztőségéhez szombati kimutatásunk szerint befolyt	**16.427.93**
Ujabb adományok:	
G. A. Budapest	**3.—**
Országos Egészségügyi Anyagraktár Rico Magyar Kötszerművek Rt. tisztviselői és munkásai	**304.40**
Németh János Nemzetközi Szállitmányozási Vállalat és tisztviselői	**702.—**
Szabadság kávéház személyzete	**10.—**
Mikuska András cég alkalmazottai	**6.30**
Szabadság kávéház főpincérei és pincérei	**20.—**
Dr. Strausz Vilmos, a Szabadság kávéház tulajdonosa	**30.—**
Sztamorai János, a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának elnöke	**100.—**
Park szálloda rt. igazgatósága	**150.—**
Park szálloda alkalmazottai	**49.—**
Park szálloda kávéházi alkalmazottai	**21.50**
Park szálloda étterem alkalmazottai	**13.—**
»Előre« tekéző egyesület gyüjtése	**27.—**
»Gamma« finom mechanikai gépek és készülékek gyára részvénytársaság	**3.000.—**
»Gamma« finom mechanikai gépek és készülékek gyára rt. alkalmazottai	**2.300.—**
»Gamma« finom mechanikai gépek és készülékek gyára rt. »magyaritói«	**60.—**
Győrffy Imre lakberendező	**10.—**
Savoy Kávéház Kft.	**50.—**
Savoy Kávéház Kft. személyzete	**50.—**
Magyar László és műhelye, Nagymező-utca 8.	**8.—**
Szerkesztőségünkhöz érkezett összesen:	**23.342.13**
Lappéldányunkhoz mellékelt 64.100-as számú csekkszámlára a Reggeli Magyarországban kimutattunk	**15.581.89**
Alább részletezett kimutatásunkban szereplő adományok	**3.411.80**
Csekkszámlára érkezett összesen:	**18.993.69**
Eddigi gyüjtésünk összeredménye:	
Szerkesztőségünkhöz érkezett	**23.342.13**
Csekkszámlára érkezett	**18.993.69**
Összesen:	**42.335.82**

Helyreigazítás. Szombaton szerkesztőségünkhöz érkezett adományok végösszegében a következő adományok benne foglaltattak, de a kimutatásból tévedés folytán kimaradtak:

Rigler József Ede papírneműgyár rt.	500.—
Rigler József Ede papírneműgyár rt. tisztviselői	372.50
Magyar-Hollandi Bank Rt.	100.—

A Pest és Magyarország csekkszámláin érkezett adományok

Fővárosi Közmunkák Tanácsa a tanácsi tisztviselők adománya (májusi fizetéseik 1—5%-a) 362.10, Rábel Jenő Budapest 1.—, Goldner Vilmosné Budapest 1.—, özv. Pallay Gusztávné Székesfehérvár 5.—, Wirth József Pestszentlőrinc 5.—, Szent Szív gyógytár alkalmazottainak adománya 10.—, Paulik János Budapest 1.50, Szailinger Sándorné Budapest 1.—, Nagy Béla Budapest 2.—, özv. Köröm Lászlóné Ujpest 5.—, Szécsényi ág. ev. elemi iskola növendékei 3.52, Simon Lajos Cered 1.—, Éber Jenő cég alkalmazottai Budapest 8.10, M. Molnár Mária Budapest 2.—, Halász Géza Kiskomárom 1.—, Józsa Lajos és neje Budapest 2.—, Kiss Lajos Budapest 2.—, Bonta Gusztáv Budapest 5.—, Biri Béla Budapest 5.—, Guggenberger Lajos Léva 2.—, Neufeldt Schnoeller Dobogó major 50.—, Cseh Sándor Halábor 1.—, Csere Imre és neje 5.—, Rátkay Ferenc sütőmester Budapest 20.—, Rátkay sütőüzem alkalmazottai 11.50, Szlávik János Budapest 2.—, Kapocs Ferenc Budapest 2.—, Krajcsir István Érsekujvár 5.—, Malobiczky Ferenc Érsekujvár 1.—, Lantos Gáspár Bocsárlapujtő 3.50, Steiger József Zalaegerszeg 1.—, Horváth Erzsébet Kispest 2.—, özv. Seirek F-né Budapest 1.50, özv. Takács Gáborné Budapest 5.—, Kun Imréné Budapest 5.—, dr. Godán Ferenc Doboz 2.—, L. M. Budapest 10.—, ifj. Demeter József Budapest 1.—, Weisz László Isaszeg 2.—, Izsák Mártonné Budapest 2.—, Mihálik Aranka Budapest 10.—, Borbényi Géza Ujpest 20.—, Szerdahelyi Károly Budapest 1.—, dr. Finály Árpád Budapest 10.—, Gyömörey Irén Kosd 1.—, Lécz József Budapest 2.—, Szita István Budapest 10.—, id. Szijj Bálint Nagyigmánd 5.—, Kluger Jenő Zalaszentiván 5.—, Végh László Szentlőrinc 1.—, Marich testvérek Bácsalmás 3.—, Tatár Pál Losonc 2.—, Zsarnoviczky Árpád Losonc 10.—, Miklósi György Losonc 10.—, özv. Kostanek Józsefné Budapest 2.—, Kozma Jenő Budapest 10.—, Müller banküzlet Budapest 5.—, Schrantz vendéglő Budapest 6.—, Tóth István Szolnok 2.—, Spitzer József Püspökladány 1.—, Varga Ödön Budapest 2.—, Papp József Ujpest 50.—, özv. Koncz Henrikné altábornagyné 5.—, Pató István Budapest 2.—, Gózon Lajos Budapest 1.—, özv. Nickel Imréné Vecsés 10.—, özv. Trautsch Edéné Budapest 2.—, Keresztes Mária Budapest 5.—, Szentirmay Ferenc Ujpest 1.—, Cserfalvi Péterné Kelenvölgy 1.—, Nika Agoston Budapest 10.—, Beniczky Emilia Budapest 10.—, Kertész Bódog Budapest 5.—, Verebély Géza Budapest 50.—, dr. Dégen Árpádné Budapest 20.—, Algyai Jenőné Budapest 2.—, Szalmás Ferenc Budapest 5.—, Szép Ilonka asztaltársaság Budapest 10.—, Baráth Lajos Budapest 1.—, Szalay Sándor Budapest 2.—, özv. Frank Károlyné Budapest 2.—, Duma Jenő Budapest 100.—, özv. Orbók Gyuláné Budapest 2.—, Szekrényesi Attila Budapest 5.—, Asztalos Géza Budapest 30.—, dr. Székely Miklós Budapest 2.—, Dóczi Pál Budapest 10.—, Szeiler Ferenc Budapest 5.—, Geszti József Budapest 10.—, Timár Lajos Budapest 1.—, Végh Károlyné Budapest 20.—, Prei János Budapest 1.—, László és társa Budapest 10.—, özv. Sándor Béláné Budapest 1.—, Bánfai Károly Budapest 1.—, gróf Forgách Béláné Keszthely 1.—, Glück Károly Budapest 1.—, R. F. Budapest 5.—, Fái Henrik Budapest 10.—, özv. Vadász Gézáné Budapest 1.—, Péterffy Jenő Budapest 10.—, Astra Biztosító Rt. Budapest 1000.—, Astra Biztosító Rt. tisztviselői Budapest 800.—, Rinth és Héger János Szanatórium 3.—, Zoni Béla Budapest 1.—, Szabó János Devecser 1.—, Bartos Béla Páka 1.—, Mándy Károly Beregkövesd 1.—, Törincs Község gyüjtése 80.83, Angyal Gyula Rimaszombat 20.—, Lentovszky András Jolsva 2.—, Tátra drogéria Jolsva 3.—.

Az építőmunkások egy órát dolgoznak az árvízkárosultak javára

A Budapesti Építőmesterek Ipartestületének elöljárósága az árvízkárosultak részére *1000 pengő segélyt* szavazott meg s ugyanakkor elhatározta, hogy felhívja tagjai útján az építőmunkásokat, hogy *az árvízkárosultak részére egyórai munkát teljesítsenek* és ennek értékét az árvízakció részére engedjék át.

Ugyanakkor a munkaadó építőmesterek pedig a munkások által ilyen módon beszolgáltatott értéknek megfelelő összeget adományozzák.

Szerelmi bánatában agyonlőtte magát egy diák

Kisujszállás április 15
(A Pest tudósítójától)

Szomorú diáktragédia történt Dévaványa községben. Vasárnap délelőtt fejbelőtte magát *Vincze* Zsigmond a kisujszállási gimnázium VII. osztályos növendéke és meghalt. A fiatalember előre készült végzetes tettére. Hátrahagyott búcsúlevelében megírta *Vincze* Zsigmond, hogy szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot.

— **Trombini Franco Mária képkiállítása.** Szombaton délután nyilott meg ünnepélyes keretek között a Nemzetközi Klub *Deák Ferenc*-utcai helyiségeiben *Trombini Franco Mária olasz festőművész képkiállítása*, amelynek fővédnökségét *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás vállalta. A kiállítást *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitja meg. Pénteken délelőtt 12 órakor bemutatták a sajtó képviselőinek *a közel ötven művet tartalmazó kiállítást*, amely teljes egészében bemutatja a hírneves olasz festőművész, *XII. Pius* pápa unokaöcsének művészi munkásságát. A szellemes hatásokkal rendezett kiállítás középpontjában Trombini Franco Mária kompozicióri állanak, ezek az óriási méretű vásznak, amelyeknek meglepő szerkezeti egysége, mélybarna tónusa határozza meg azt a művészi irányt, amelyhez Trombini Franco Mária tartozik. Különösen kiemelkedik *»Krisztus testét viszik«* című óriási vászna, amelyet a Quirinál vásárolt meg. Ezen a képen, valamint *»A legyőzöttek«* és *»A titok felé«* című monumentális méretű alkotáson valami középkori fojtottságú dinamizmus dereng, a délolasz táj szikrázó színei között az alakok csoportja úgy rendeződik el, hogy erőteljesen süt belőle a vallás lenyügöző áhitata. Apróbb műveit bravuros rajzkészség, ötletes és temperamentumos színkezelés, drámai mozgalmasság fémjelzi, amely az olasz piktura legerősebb jellemvonása. Az ünnepélyes megnyitó után a kiállítás díjmentesen tekinthető meg. *(b.)*

— **A Jelenkor,** *Katona* Jenő lapja április 15-i száma megjelent. *Molnár* Kálmán egyetemi tanár, *Almásy* József, *Keszthelyi* Nándor, *Lippay* Lajos, *Nagy* Tibor, *Szende* Zoltán, *Nagy* J. Győző, *Wesselényi* Miklós cikkeivel, *Erdélyi* József versével és a szokásos rovatokkal.

— **A Magyar Általános Hitelbank** erzsébetvárosi fiókja, mely több mint negyedszázad óta a VII. ker., Károly király-út 3/a. szám alatt működött, átköltözött a szomszédos épületbe, a Magyar Tudományos Akadémiának a *Károly király-út 1.* szám alatt, a Rákóczi-út sarkán levő új bérpalotájába.

— **Olasz elismerés Radnóti Istvánnak.** Rómából vesszük a hírt, hogy *Radnóti* Istvánt a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal titkárát az olasz király és császár az olasz koronarend tisztikeresztjével tüntette ki. *Radnóti* István hosszú időn keresztül volt a Külkereskedelmi Hivatalban a magyar exportpropaganda irányítója és szervezője. Ilyen minőségében nagy szolgálatot tett a magyar-olasz gazdasági kapcsolatok kimélyítése érdekében, különösen a milánói, bari nemzetközi vásárok rendezése körül. Igen sok őszinte magyar siker fűződik az ő nevéhez. Jelenleg mint a Magyar Háziipari Központ ügyvezető alelnökét érte ez a jól megérdemelt kitüntetés.

— **Budapest Székesfőváros Elektromos Művei a májushavi költözködésekkel kapcsolatban felhívja igen tisztelt fogyasztói figyelmét az alábbiakra: A helyiségből való ki- vagy beköltözést, illetőleg az áramszolgáltatás megszüntetését vagy megkezdését, a torlódások elkerülése végett mielőbb, de legkésőbb 14 nappal a költözés előtt kérjük bejelenteni, mindenkor *az új fogyasztási hely szerint illetékes körzeti irodánkban.* A szükséges munkálatok pontos elvégzését csak akkor biztosíthatjuk, ha a bejelentést a fogyasztó személyesen, vagy két tanuval igazolt meghatalmazottja útján eszközölte. Pénzbeszedőinknek, mérőleolvasóinknak és szerelőinknek átadott üzenetek teljesítéséért felelősséget nem vállalunk. A bejelentés elmulasztása esetén a fogyasztó felelős a további áramfogyasztásért. *Körzeti irodáink:* II., Margit-körút 15. IV., Eskü-út 5. V., Váci-út 74. VIII., Baross-tér 2. IX., Ferenc-körút 9—11. sz. Ugyanott kiállítási helyiségeink is díjtalanul megtekinthetők.**

AZ ÚJ JEGYRENDSZER:

1. a félévi zsír- és cukorkészleteket meghagyja a háztartásoknak,

2. a jegyek három hétig érvényesek,

3. nem kap jegyet, akinek van felszabadított cukra és zsírja

Szombaton délben a *Pest* bejelentette, hogy bevezetik a zsír- és cukorjegyeket. Vasárnap délelőtt a házfelügyelők borítékba zárva ***már meg is kapták kiosztás céljából a jegyeket,*** egyidejűleg pedig megjelent Budapesten *Szendy* Károly polgármester hirdetménye, amely a jegyrendszerrel kapcsolatban közli a tudvivalókat.

A jegykiosztás központja Németvölgyi-út 46. számú iskolaépületben van. ***A fővárost 123 élelmezési körzetre osztották*** **és a házak kapualjában hirdetmény tünteti fel, hogy a szóbanforgó ház melyik körzethez tartozik és hol működik a körzeti hivatal.**

Ha valaki nem kapta meg az élelmiszerjegyet, az illetékes körzeti hivatalban reklamálhat délelőtt 9—12 óra és délután 5—8 óra között.

Az egész ország területére bevezették a cukorjegyet, ***a zsírjegyet azonban csak a főváros területére.*** **Míg Budapesten az első három hétre már megkapta mindenki a cukor- és zsírjegyet, addig vidéken számos helyen a cukorjegy kiosztásáról a hatóságok csak ezután gondoskodnak, mert** ***a mult év őszi népösszeírás óta nagyon sok változás történt*** **és ezeket a változásokat előbb meg kell állapítani.**

Az alábbiakban olvasóink tájékoztatása céljából a cukor- és zsírrendeletek legfontosabb szakaszait ismertetjük.

Fejenkint 6 kiló 24 deka cukrot meghagynak a háztartásoknak

A cukor fejadagja Budapesten, a pestkörnyéki városokban és községekben *személyenként és hetenként 24 deka,* a törvényhatósági jogú, valamint megyei városokban 12 deka, egyéb községekben 7 deka. Terhes és szoptatós anyák fejadagját kérelmükre heti 36 dekára egészítik ki. A 12 évnél fiatalabb gyermekek fejadagja 24 deka, a betegek fejadagját ugyancsak 24 dekára lehet kiegészíteni.

Magánháztartások cukorkészlete személyenként 2 kilogramig nem tartozik bejelentési kötelezettség alá.

Ha a cukormennyiség személyenkint meghaladja a 2 kilogramot, be kell jelenteni az egész cukorkészletet, tehát *a 2 kilón aluli mennyiséget is.* **A bejelentés** *Igénybejelentő-lap* **felhasználásával történik. Igénybejelentő-lapot kell használni akkor is, ha a bejelentő háztartása részére cukorjegyet igényel.**

A háztartási cukorkészletek bejelentésének végső határideje április 22.

Az igénybejelentőlapokat díjmentesen a fűszerüzletek útján is lehet kapni.

A rendelet kimondja, hogy ***magánháztartás bejelentett cukorkészlete a háztartási fejadag szerint számított félévi szükségletét meg nem haladó mennyiségben az igénybevétel alól mentes.*** **Az ilyen magánháztartás azonban mindaddig** ***nem tarthat igényt cukorjegyre, amíg a birtokában levő cukor a háztartás fejadag szerint számított szükségletét fedezi.***

Ehhez magyarázatul hozzáfűzzük, hogy mivel a cukorfejadag hetenként és személyenként Budapesten 24 deka,

a fővárosban az igénybevétel alól mentes cukormennyiség 6 kiló 24 deka.

A vállalatoknak, üzemeknek, intézeteknek, vendéglőknek, penzióknak, kávéházaknak, kávémérőseknek, kórházaknak, nevelőintézeteknek, stb. ***össze ell írniok három nap alatt havi cukorszükségletüket.***

Cukrot csak jegyre szabad kiszolgáltatni. Most három hétre szóló cukorjegyet osztottak ki, azután az igénybejelentőlapok alapján 4—4 hétre szóló hetijegyeket fognak kiosztani.

Minden cukorjegy három hétig érvényes

A cukorjegyek arra a hétre szólnak, amely hét a jegyeken fel van tüntetve, a fel nem használt jegyeket azonban *érvényességi idejük utolsó napjától számított két héten belül fel lehet használni.*

Ez azt jelenti, hogy

e héten csak az elsőszámú cukorjegyet váltják be,

a második és harmadik számú csak a következő és azután következő héten, de *az elsőszámú cukorjegy a második és harmadik héten is beváltható.*

A cukorjegyet átruházni nem szabad.

A cukorjegyre jogosultak új lakóhelyükön csak akkor kaphatnak cukorjegyet, ha felmutatják előbbi lakóhelyük hatósága által kiállított *Élelmezési Kijelentőt.*

A zsír **fejadagja személyenként és hetenként 24 deka zsír, vagy 28 deka háj, vagy 32 deka zsírszalonna. A nehéz testi munkások másfél zsíradagot kapnak.** *A munkaadó, illetve az üzem felelős vezetője a nehéz testi munkásokról három nap alatt jegyzéket készít,* **később pedig a régi jegyek lejárta előtt egy héttel. A jegyzéket Budapesten a kerületi elöljárónak kell bemutatni. A munkaadó megkapja a zsírjegytöbbleteket, amelyeket átad a munkásoknak.** *A munkaadó köteles üzemében a magasabb fejadagra jogosult munkások jegyzékét hetenkint kifüggeszteni.* **Éppúgy, mint a cukorjegyet,**

a zsírjegyet sem lehet hamarább beváltani, mint amelyik hétre a jegy szól,

viszont utólag a jegy még két hétig érvényes. A zsírjegyet sem szabad átruházni. Más közélelmezési körzet területére való költözéskor csak élelmezési kijelentő alapján kapható új zsírjegy.

Fejenként három kiló zsírt még nem kell bejelenteni

Zsír alatt sertészsírt, sertéshájat és sertésszalonnát kell érteni, a zsírszalonnát az esetben is, ha az le van sózva. ***Nem esik a rendelet hatálya alá a füstölt, paprikás, sült, vagy egyéb csemege, illetőleg kenyérszalonnafélének.***

Bejelentés alá esik a magánháztartások zsírkészlete, ha a készlet személyenként a három kilót meghaladja.

Azok a magánháztartások, amelyekben személyenként 3 kilót meghaladó készlet van, kötelesek nemcsak a 3 kilón felüli, hanem *egész zsírkészletüket bejelenteni három napon belül.*

Bár a zsírjegyrendszert ezidőszerint csak Budapest területére vezették be, az egész országban be kell jelenteni az egy háztartásban, gazdaságban tárolt egy mázsán felüli mennyiségű zsírt, vagy hízlalás alá vett legalább 10 darab sertést. Vendéglők, kávéházak, kórházak stb. az egész országban kötelesek bevallani zsírkészletüket. Épúgy, mint a cukornál,

a magánháztartások bejelentett zsírkészletei személyenként és fejenként 6 kg 24 dekáig mentesek az igénybevétel alól,

az ilyen magánháztartások azonban mindaddig *nem tarthatnak igényt zsírjegyre,* **amíg a birtokukban lévő zsír a háztartásfejadag szerint számított szükségletét fedezi.**

Az állandó szállodai lakók élelmiszerjegyei

A cukor- és zsírjegyek bevezetésének másnapján panaszos felszólalást kapott a szerkesztőség, amely azt kérdi,

mi lesz azokkal az állandó szállodalakókkal, akik nem étkeznek étteremben, hanem valahol magánháznál és zsír- és cukorjegyet nem kaptak.

Értesüléseink szerint a jegyrendszernek ezen hiányosságát rövidesen orvosolni fogják és így mindazok, akik bár állandó szállodai lakóknak számítanak, de étkezéseiket az étermi üzemeken kívül költik el, hozzájutnak az őket megillető jegyekhez.

Pengőt csempésztek ki az országból, hogy aranyat csempésszenek be a vételárból

A valutaügyészség detektívcsoportjának bizalmas úton tudomására jutott, hogy *a Felvidéken egyesek külföldre pengőt csempésznek, aranyat, ezüstöt vásárolnak érte, becsempészik az országba, nagy nyereséggel eladják és az ellenértéket ismét kijuttatják külföldre.* **Ez a körfogalom rendszeresen folyik.**

A detektívcsoport Tóth Sándor detektívfelügyelő vezetésével megindította a nyomozást a csempésztársaság leleplezésére. A társaság két tagját

Mauskopf Farkas 29 éves szikvízgyáros királyházai lakost és Grünfeld Herman 19 éves talmudistát sikerült is tettenérni, amikor nagyobb összeget akartak kijuttatni külföldre.

Mindkettőjüket a határról Budapestre szállították. A valutaügyészségen kihallgatták őket. Ennek során megállapították, hogy *pengőkiajánlás útján legutóbb 78 kilogram ezüstöt vásároltak külföldön.* **Magyarországra hozták és 10.000 pengőt kaptak érte. Ezt az összeget akarták külföldre juttatni, hogy** *ismét ezüstöt és aranyat vásároljanak.*

A két csempészt *Kotsis* **Miklós ügyészségi alelnök, a valutaügyészség vezetője fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés bűntette címén előzetes letartóztatásba helyezte, ami ellen ezek felfolyamodást jelentettek be.**

A bűnügyben a nyomozás továbbfolyik, a társaság többi tagjának kézrekerítésére.

A két letartóztatott valuta- és ékszercsempész ügyét az új szigorú valutatörvény alapján bírálják el.

kín, gyötrelem a lábfájás. Az ez évi tél fokozta még a különféle láb-bántalmakat. A fagyások kiujultak, új fagyások keletkeztek. Tyúkszemek, duzzadások, bőrkeményedések, kipállások sok bajt és kellemetlenséget okoznak, de mindezt megszünteti egy jó meleg

„Szent Rókus" Lábsós

lábfürdő. Próbálja ki még ma!

Kapható minden szaküzletben, ára: 28, 80, 140 és 220 fillér.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

EMZETI SZINHÁZ: URULYASZÓ

Babay József darabja, amelyet szombaton este mutatott be a emzeti Szinház, csupa tehetség. Talán ssé tulságosan is az. Talán egyetlen és apvető hibája, hogy a szerző nem bir tehetségével. Nem tud féket vetni ötlete ire. Ömlik belőle a sok lelemény, kedes bohóság, pajzán tréfa, mint a nekiabadult tavaszi viz is sodor magával zapot is bőven. Telezsufolja ezt a rka-barka darabot a legvegyesebb elekkel. Izes, tőről metszett paraszthuor mellé aszfaltmellékizü kabarétréfa rül. Alakjai néha igazi hus-vér emberk, aztán hirtelen a népszinművek ha is hangján szólalnak meg. Lehetlenomságu költészet andalit el egy percre nyomban rá olcsó bohózati vaskossák ábránditanak ki. A pihegő szív bolg édességét érezzük, de szánkban egyerre olyan utóiz marad, mintha mézeslácsba haraptunk volna. A darab kedes, napsugaras falusi idillnek indul, elyet talán megzavar közben valami ányfellegből kerekedett zivatar, de ben beletéved falukutató bölcsesséek bonyodalmas latolgatásába, hogy inte féltjük, le talál siklani egyenes naláról. Ám némi elkanyarodások, tladozások után mégis csak visszatal a helyes utra.

Vannak szinte a misztérium határát iroló, páratlan erejü szinpadi elgondosai, mint az öregasszony felserkenése lholtából az akarat nagy megfeszitésének erejétől, hogy az eltett pénz rejtekelyét megtalálja és családját a bajból itisztázza. Vannak bájos leleményei, int a mátyásmadár néhány megtanult avának bele-belekottyantása a szinpadi árbeszédbe. De talán már ebből is sokat dagol kissé. Még jó, hogy a mátyás indjárt somogyi tájszólással nem bezél.

A darab maga szinte a népmese egyerü vonalán mozog. Babaynak különen éppen a mese legnagyobb erőssége. z a paradicsomi történet, amit az öregsszony a kelengyekészitőknek mesél, azi fénypontja a darabnak. Az örök ese ismétlődik meg itt is, a szerelmes nyről és legényről, akiket egy semmigből kerekedett akadály csaknem elakit egymástól. A vihart bizony az egasszony kotnyeles tulbuzgósága lézi fel. A nagyanyó beleártja magát a talok dolgába. Becsalogatja kérőnek a lubeli gazdag sánta legényt. Ez persze sarat kap, de bosszuból feljelenti a ny apját és vetélytársának apját is, gy náluk kell keresni a faluba járó pec elveszett ezer pengőjét. A csendség meg is jelenik a lányos háznál. Az veszett pénz megvan, nagyobb baj nem sz belőle. De a két örömapa közben unyán összevesz és a haragos apa kiergeti házából jövendőbeli vejét. Babay l és elevenen épiti fel ezt a bonyodalat, csak az egésznek a kiindulási ontja hibás. A két örömapa haragja ból származik, hogy a lány apja, a trójelölt Faragó gazda sehogysem karja megérteni Szili gazda szándékát, ki csak a csendőrök előtt akarja elenni, hogy ők bizony, ha szép szerével egy, szerették volna megtartani a talt pénzt és már meg is osztoztak rajta. visszaadja a csendőrnek az ezer pengőt, de váltig követeli a magának járó tszázat. Hiába barátjának minden inse, csititása. Nemcsak az ötszáz pengőt félti, hanem azt hiszi, hogy a másik agára akarja hagyni a csufságban és em akar részt vállalni abból, amit együtt őztek ki. Közben olyan nehéz fejünek, lyan értelmetlennek mutatja magát, milyen somogyi módos gazda soha em lehet s ami a darab szerint is erős örés Faragó egyéniségében. Haragjának nás inditóokból kellett volna felgerjedie, ami nem okozott volna kinos zökkenőt éppen a darab legmozgalmasabb pontján.

De hát akármilyen okból, a harag már meg van és elválasztja egymástól a szerelmeseket. És itt lép be a darabba a furulya. Ennek a furulyának kedves, dalos szava inditja el azt a hangulatot, amelyben lassankint felenged Faragó gazda nehéz indulata és a szerelmesek utjában nem áll többé semmi akadály.

A mesterségét jól értő dramaturg talán kigyomlálhatott volna egyetmást a darabból. Itt-ott fékezhette volna a tulajdonságokat. Nyesegethetett, simitgathatott volna a jóizlés nevében is. De egészben mégis igen kerek, igen mulatságos, igen jóizü szinpadi munka Babay darabja. Sziv és ötlet van benne és nem is egy nélyen igazi költő jelenlétét érezzük. A közönségnek biztosan kedves lesz elszomorgitó tarkaságáért is, a *Nemzeti Szinház* nagy sikert várhat tőle.

Az előadás igen jó. Nemcsak az együttes, hanem az egyes szereplők is. A legnagyobb teljesitmény talán *Gobbi* Hildáé. Az öregasszonyt játssza, hol kedves humor derüjével, hol szinte valami makabreszk elmélyüléssel. Csupa erő és férfiasság *Lehotay* parasztgazdája, *Gózon* régen volt ilyen mulatságos, mint az apó kedvesen mókázó szerepében. A szerelmes part *Szabó* Sándor és *Szeleczky* Zita kissé mézeskalácsizüre stilizálja, de talán ez volt a szerző és a rendező szándéka. Egyszerü, melegszavu *Berky* Lili. *Pethes* Sándornak csak a szerepe sánta, játéka annál kevésbbé sántit. Csupa kacagtató, játékos komikum végig. *Tapolczay* Gyulának már a maszkja félsiker, a többit hozzáadja sikerült alakitásával. Kitünő figura partnere, *Iványi* Irén is. Igen jó kezekben van a többi kisebb szerep is. *Bodnár* Jenő, *Füzes* Anna, *Forgács* Antal, *Barsay* Lajos a legjobbat adják. És természetesen sikere van a mátyásmadárnak is.

Nagy Adorján rendezése mintaszerü.

Kállay Miklós.

A lángoló ifjuság drámája a Romeo és Julia

A *Nemzeti Szinház* május 11-én újitja fel *Shakespeare* egyik legszebb remekművét, a *Romeo és Juliát*. A *Nemzeti Szinház* különlegesen szép és nagy előadásban varázsolja szinpadra majd ezt a költői játékot. *Németh* Antal személyesen rendezi az előadást. A *Nemzeti Szinház* igazgatója a szereposztással is hangsúlyozza, mennyire az ifjúság és a szerelem gyönyörű költeménye a *Romeo és Julia*. A színház legfiatalabb tagjai jutnak szóhoz a vezető szerepekben. Romeo *Szabó* Sándor, Julia *Szeleczky* Zita lesz, míg Mercutio érdekes és nagy színészi feladatot jelentő szerepét *Jávor* Pálra osztották ki.

Az érdekes művészi eseménynek igérkező előadásról *Németh* Antal igazgató a következőket mondotta a *Nemzeti Ujságnak:*

— A *Romeo és Julia Shakespeare*-nek egyik legidőtállóbb tragédiája. A halálos szerelemnek ez a költői himnusza minden időben utat talált minden kor és minden nemzet színházlátogató közönségének lelkéhez. *A lángoló ifjúság drámája* ez a mű és itt nem lehet más feladata a rendezőnek, minthogy lehetőleg minél többet igyekezzék megéreztetni a mű forrásságából, tiszta és nemes érzelmi világából, *a halhatatlan költő halhatatlan fiatalságából.*

— A mű belső szerkezet szempontjából két majdnem szimmetrikus részre osztható. Az első tétel a sóvárgó szerelemnek a beteljesülésig rohanó lázas, boldog, szenvedélyes dala. A második része a szerelmi szimfóniának: két gyerekember küzdelme a végzettel és sorsuk összeomlása. Ennek a két résznek, szinte két zenei tételnek megfelelően a *Nemzeti Szinház május 11-i előadása is két részre tagolva mutatja be Shakespeare remekművét.* Hogy kifejezésre juttassa a két rész különböző hangulatát, két különböző, de az egyes képeken belül állandó színpadkeretben jelennek meg a változó színterek jelzései. A színpadképeket *Oldh* Gusztáv, a m. kir. Operaház szcenikai főfelügyelője tervezi. A tervező, aki Verona kitünő ismerője, anélkül, hogy helyi valóságot akarna adni, a részletek hiteles, de hangulatos beállításával teremti majd meg az egyes képek tökéletes atmoszféráját. A színház *Szász* Károly fordításában játssza a darabot. A szükséges zenét *Farkas* Ferenc komponálta, aki összes *Shakespeare*-produkcióink kisérőzenéjét irja. A színház minden igyekezettel azon van, hogy a *Romeo és Julia* friss, mai és a költő szellemének megfelelő színházi élménye legyen közönségünknek.

Rádió * Villany * Csillár
nagy választékban legelőnyösebben! **Barta és Társa** VI., Podmaniczky-utca 39. Fiók: VII., Rákóczi-ut 30.

Trombini Franco Mária kiállitása

A *Nemzetközi Klub* helyiségeiben *Trombini* Franco Mária, a budapesti olasz iskola tanára rendezett gyüjteményes kiállitást. A kállitás anyaga husz év művészi munkáját öleli fel, bemutatja az első festményeket, a Rómában, Párisban, majd az utolsó Budapesten készült alkotásokat is. Érdekes jelenség, hogy bár Trombini több olasz vezetőmesternél tanult és hosszabb időt töltött Párisban, fejlődése mégis egységes, stilusában nem találunk nagyobb kilengéseket. Kérdésünkre a művész megmagyarázza egységes stilusának titkát. Elmondja, hogy igazi mesterei a Quattrocento nagy olasz festői. Lelkes bámulója a régi mestereknek, művészi látását a képtárakban csiszolta és a francia fővárosban sem szakadt el az olasz művészi hagyományoktól. Innen következik Trombini természetszeretete is. Nem torzit, de nem is másolja aprólékosan a valóságot, hanem ösztönszerüen megnemesiti az életet, ami tipikusan olasz jellemvonás.

A kiállitást változatossá teszi a képek tárgyának sokfélesége. A művészt egyformán érdekli a táj, a portré, a csendélet vagy a nagyméretü kompozició. Legnagy igényü alkotása Krisztus sirbatételének hatalmas műve. A merész rövidülésben történt beállitás technikailag is nehéz feladatot jelent. 1939-ben Budapesten festette másik nagyméretü képét, a „Legyőzötteket", Borongós, téli időben, lehajtott fejjel, a sikos talajon bukdácsolva halad a szomoru menet. A kiállitás legszebb darabjai közé tartozik egy husz év előtt készült piaci csendélet, a gyümölcsök élénk szinei szinte tüzelnek. Ettől a képtől eltekintve inkább tartózkodik az erős szinektől, tájképeit párás tónusba ágyazza és ezzel az olasz atmoszférát varázsolja elénk. Az olaszbarát magyar közönségnek biztosan nagy élvezetet fog nyujtani *Trombini* Franco Mária kiállitása.

B. Bakay Margit dr.

— **Magyar—olasz-est.** Április 15-én, hétfőn este fél 7 órakor *magyar-olasz müsoros diszestélyt* rendez a *Baross Női Tábor* a Baross Szövetség Muzeum-utca 17. sz. alatti palotájában. Közreműködnek *Herczeg* Ferenc, *Némethy* Ella, *Dullien* Klára, Rodolfo *Mosca*, a paviai egyetem és a Pázmány Péter-egyetem meghivott tanára, *Szalay* Eszter, *Vaszy* Viktor vezényletével a Palesztrina-kórus és *Donkó* Aladár.

Uj filmek

A SCALA-ban: *Érdemes örökölni?* Erre az indiszkrét kérdésre tagadóan válaszol az uj francia film főszereplője, *Fernandel*, aki ezuttal egy falusi postás egyenruhájában mulattatja hálás közönségét. A film alapötlete kissé szegényes, a reáépitett történet viszont a szükségesnél inkább elrajzolt, néhol pedig tulságosan aprólékos. Ez azonban mégsem hiba. Fernandelért érdemes a mese zökkenőit, elkanyarodásait kibőjtölni. Cserében az egyéni humornak s a részletötleteknek bőségét kapjuk. Fernandel, az együgyü postás váratlan örökséghez jut s egy szélhámos társaság különféle szipolyozó fogásainak örvényébe kerül. A hirtelen báróvá előléptetett falusi levélhordó a gyáva, a megriasztott ember félénkségével egy ideig védekezik a csábitás, a kiuzsorázás veszedelmei ellen, végül mégis kivágja magát a szoritóból és vállán a táskával, fején a kopott postássapkával visszatér félénk szerelme tárgyához: a postáskisasszonyhoz. A közönségnek bőséges alkalma kinálkozik arra, hogy jól mulasson és mindvégig drukkoljon is *Fernandel* botlásain. A műsort két szines rajzosfilm teszi változatossá, mindkettőben póruljárt *Donald kacsa* ujabb kalandjain derülhetünk.

— **Törekvő fiatal művészek** mutatkoznak be a Zeneakadémián a hétfő esti jótékonycélu hangversenyen. A Bella-testvérek művésztagjai: Mária Lujza, József Ernő, Tivadar és Géza művészegyüttesét Havasy Gizella zongoraművésznő és Veress Endre énekművész egészitik ki. A kitünő fiatal zeneművészek műsorán Liszt Ferenc-művek és romantikus művészek alkotásai szerepelnek.

Tartós hullámositás, hajfestés, szépségápolás
Kránitz, IV., Párisi-utca 5. (Molnár és Moser mellett) Telefon: 189—040.

— **Kresz Géza professzor,** a nagynevü hegedümüvész hazaérkezett olaszországi hangversenykörutjáról és ismét megkezdte kamarazenekara élén a muzeumi matinék próbáit. A legközelebbi matiné április 21-én lesz.

— **Orkesztikai Játékszin.** A dr. Dienes Valéria vezetése alatt álló Orkesztikai Játékszin április 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a *Belvárosi Szinházban* mutatja be uj műsorát, melyen Beethoven műveinek mozdulatművekké való feldolgozásai, köztük a Molnár István orcheogramja szerint készült Pastorale szimfonia, több szonáta-tétel, továbbá Liszt-, Bartók-, Kodály-szerzeményekből vett táncjátékok szerepelnek. Az előadáson fellép *Molnár* István, a párisi Archives Internationales de la Danse művésze, akinek az Orkesztikai Intézet művészeinek interpretálásában is több kompozicióját van műsoron. Jegyek kaphatók a *Belvárosi Szinházban*, a *Cantate* jegyirodában és az *Orkesztikai Intézetben*, Krisztina-körut 59, földsz. 2. Telefon 155—291.

Varga Vilma ünneplése

Bensőséges ünneplésben részesitették tisztelői, tanitványai szombaton este *Varga* Vilma tanárnőt, a békebeli esztendők országos nevü zongoraművésznőjét, a kiváló zenepedagógust születésének 75. évfordulója alkalmából. A Központi Katolikus Kör fehértermében nagyszámu és előkelő közönség gyült egybe *Liszt Ferenc egykori kiváló művésznövendékének ünneplésére*, akit a hangverseny bevezetésében *Nemeskéri* Györgyi megkapó szavakkal méltatott, megemlékezve minden idők legnagyobb zongoraművészéről, a halhatatlan mesterről és egykori kedves tanitványáról. A műsor további részében *Kapp* Marinka bravurosan adott elő Liszt- és Chopin-szerzeményeket. Figyelemreméltó művészi sikerrel szerepelt a kitünő *Brandt* Rudolf, aki Liszt két legszebb dalát, Brahms- és Schubert-dalokat énekelt finom stiluskészséggel, sok kifejező erővel. A szép ünnepség méltó befejezése Volkmann szépséges B-moll triójának költői előadása volt, amellyel *Kapp* Marinka, *Szervánszky* Sári és dr. *Kaczvinszky* Emil remekeltek. A közönség őszinte lelkesedéssel ünnepelte a rokonszenves szereplőket és szeretettel hódolt a nemes matrónának, aki meghatottan fogadta a lélekből fakadó ünneplést. (d.)

Kulisszatitkok

Csütörtökön este felujitja a Nemzeti Szinház Shakespeare remekművét. A sok hühó semmiért, Arany László forditásában, Pethő Atilla, Ungváry, Olthy Magda, Rápolthy Anna, Apáthy, Táray, Bartos, Pethes játékával és Major Tamás rendezésében kerül szinre.

*

A szinpadi szerzők hivatalosan résztvesznek a Lehár operai ünneplésén, majd az azt követő diszlakomán.

*

„Isten tenyerén" a cime annak a magyar filmnek, amely a héten kerül először levetitésre Budapesten s amely valóban a magyar falu életét mutatja be. A film felvételeit a Matyóföldön és a Hortobágyon forgatták.

*

Paulay Edéné, a Nemzeti Szinház nékai nagynevü igazgatójának özvegye, Paulay Erzsinek, Cerutti olasz nagykövet feleségének édesanyja, orvosának véleménye alapján szombaton bevonult a János-szanatóriumba gyógykezeltetés céljából.

*

Charles Boyer legközelebbi filmjében Bette Davissal játszik együtt.

*

A budapesti szinházak meg akarják ünnepelni annak a nevezetes eseménynek az évfordulóját, hogy pesti szinpadról 1790-ben, tehát 150 évvel ezelőtt először hangzott el magyar szó Kelemen László igazgatása alatt.

— **A Nemzeti Est** április 14-ére tervezett hangversenyét május 26-ra halasztották.

— **Az operabarátok** Lehár Ferenc születésének hetvenedik évfordulóján, április 30-án diszelőadás keretében mutatják be az uj betanulásban szinrekerülő *Mosoly országát*. Az ünnepi alkalommal kerül bemutatóra *Lehár* Ferenc uj balettje is, amelynek főszerepeit *Szalay* Karola, *Bordy* Bella, *Ottrubay* Melinda és *Vera* Ilona táncolja. Az operabarátok az est jövedelmét az árvizkárosultak segélyezésére forditják.

HARMONIUM, Réz fuvóhangszerek legolcsóbban
Sternberg Hangszergyár, Rákóczi-ut 60

A „KONCERT" RENDEZÉSEI:

CSAJKOVSZKI-EST 18-ÁN

Vez.: **Weisbach,** közr.: **Magaloff.** *Hangv.-zenekar.* **Pathétique, b-moll verseny.**

Fischer Annie zenekari Mozart-est 20-án.

NÁDASDY BALETT-STUDIÓ

táncbemutatója **teljesen uj műsorral 21-én. Schubert: Befejezetlen szimfonia, Degas balett, Utazás a föld körül.** (Főv. Operettszinház.)

ERICH BÖHLKE—LINZ MARTA

zenekari est a Hangversenyzenekarral **26-án.**

LENGYEL GABRIELLA 27-ÉN

Hegedü-est. *Bach, Mozart, Beethoven* stb.

Liszt—Hubay zenekari est **29-én. Hangv.-**zenekart vez.: **Josef Krips,** közr.: **Károlyi és Szentgyörgyi.**

*

CANTATE RENDEZÉSEI:

Kozáky szerzői est ma Z. 5.

Bella hárfaegyüttes 15-én Z. 8.

Zöldy Sándor hegedü-est 23-án. Z. fél 9.

Orkesztikai Játékszin Belvárosi Szinház 28-án. Matiné.

*

VI. MUZEUMI MATINÉ ÁPR. 21.

Bach-műsor. Kresz Géza zenekara.

Kreszné Sztojanovits Lily Schubert-est máj. 7. (Rózsavölgyi.)

NEMZETI GAZDASÁG

A TÉBE közgyülése

A *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* április 27-én tartja új székházában XXI. évi közgyűlését, amelynek tárgysorozata a következő: Dr. *Hegedűs* Loránt elnök üdvözlő beszéde. Dr. *Kégl* János, a Monorkerületi Takarékpénztár elnökigazgatójának előadása: „A vidéki pénzintézetek és a TÉBE szervezete." Dr. *Nyulászi* János igazgató előadása: „A magyar pénzintézetek szociális feladatai a falu életében." Dr. *Kresz* Károly igazgató előadása: „A TÉBE működése a szociálpolitika terén." Dr. v. *Jármay* Pál igazgató-helyettes előadása: „A TÉBE kultúrális és jótékony tevékenysége." Jelentés az egyesület 1939. évi működéséről. A közgyűlés, amely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, délelőtt 11 órakor kezdődik.

A földmivelésügyi minisz-

[illegible]

kiállitásról több tenyészállatot vittek ki, majdnem 120.000 pengő értékben.

A magyar állatenyésztés szempontjából nagy eredménynek kell minősiteni, hogy az utóbbi években az olasz kormány egy *külön tenyészkerületet létesitett* a simmenthali-jellegü magyar tarka szarvasmarha tenyésztésére. Figyelemmel azokra a kedvező tapasztalatokra, amelyeket a mi tenyészszarvasmarháinkkal Olaszországban szereztek, ezért érthető, hogy dr. *Tassinari* Giuseppe olasz földművelésügyi miniszter mostani látogatása során különös érdeklődést tanusitott tarka szarvasmarha-állományunk iránt. Ez a meleg érdeklődés inditotta vitéz gróf *Teleki* Mihály földművelésügyi minisztert arra, hogy Tassinari miniszter látogatása alkalmából *az olasz kormánynak ajándékozta a mezőhegyesi ménesbirtok legszebb kiállitási bikáját*, amelyet *Tassinari* miniszter igen nagy örömmel és hálával fogadott. Ez a kiváló bika a római állattenyésztési kisérleti intézet gazdaságába kerül.

A gyümölcsértékesités

kérdése régóta időszerü, de különösen kiéleződött az utóbbi években a termelés fellendülésével, illetve az ujabb gyümölcstelepitésekkel kapcsolatosan. Évről-évre a viták, a megbeszélések, a tárgyalások középpontjába kerül ez a kérdés, de teljes egészében mindezideig nem sikerült megoldani. A gyümölcsértékesités kérdéséről most jelent meg dr. *Székely* Artur, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkárának figyelemreméltó tanulmánya, amelyben sorra veszi belföldi és külföldi gyümölcs értékesitésünk terén mutatkozó jelenségeket, az értékesités hibáit, de azokat a lehetőségeket is, amelyek a gyümölcsértékesités menetét biztosithatják és alátámaszthatják. Foglalkozik a gyümölcsfeldolgozás fokozottabb felkarolásának szükségességével, a belföldi fogyasztás fejlesztését célzó propagandával, a belföldi fogyasztás fejlesztésének feltételeivel, amelyet három pontba foglal, ugyszintén a kivitel terén követendő elvekkel s a szállitási dijkedvezmények kiterjesztésével. Kétségtelen, hogy az idei értékesités módjai és lehetőségei ma még teljesen bizonytalanok, nem tudhatjuk, hogy mekkora lesz a belföld és a felvevőpiacok gyümölcstermése. A tanulmány szerzője az érdekeltség gyakorlati javaslatának megfelelően szintén azt hangoztatja, hogy a kora tavaszi hónapoktól kezdve, amikor a rügyfakadás, virágzás és félérett termés alapján a termés alakulásáról bizonyos becslések végezhetők és a felvevőpiacokról is megfelelő tájékoztatással rendelkezünk, a termelő, a kereskedő és feldolgozó érdekeltségek az illetékes hatóságok képviselőivel együtt kéthetenkint üljenek össze a gyümölcstermés értékesitésével kapcsolatos kérdések megbeszélésére. Bizonyos, hogy ennek megvalósitásával elejét lehetne venni a kellemetlen meglepetések hosszu sorozatának.

A szervezett agrárértékesités

A gazdasági élet nagyarányu átalakulása, amely a világgazdasági válság sulya alatt világszerte gyors ütemben megindult, a gazdasági rend válságának problémáját vetette fel. A gazdasági élet szabadságának egyre messzebbnyuló korlátozásai kétségtelenné tették, hogy változással állunk szemben, amely változás nehezen tekinthető egyszerüen átmeneti jelenségnek. De éppen ez a körülmény vezetett el könnyen ahhoz a *téves hithez*, hogy a *gazdasági életben bekövetkezett átalakulásokból meglevő politikai rendszerek diadalrajutására következtetnek*. Helyesebben viszonylag sokan akadtak olyanok, akik a gazdasági élet átalakulásából politikai rendszerek helyességére következtetnek, legalább is azoknak a gazdasági életet érintő részét illetően. A valóságban a gazdasági élet átalakulását felesleges és elhibázott dolog politikai rendszerek [illegible]seivel [illegible]ények [illegible]*asági* *poli*[illegible]k a [illegible]ikség hogy meg[illegible]etben [illegible]itott[illegible] sőt pont[illegible]gyes[illegible]mmel [illegible]nyve [illegible]álja, [illegible]ezett [illegible]*yar*[illegible]zda[illegible]rve[illegible] A [illegible]ünk ana[illegible]nden [illegible]nely [illegible]edül [illegible]nyit Eb[illegible]a a [illegible]juk jellemezni ilyen tömör kifejezéssel, akkor helyesen *a liberális kapitalizmus* bukásáról és összeomlásáról kell beszélnünk.

A liberális kapitalizmus tényleg a multé, de nem a multé maga a kapitalizmus. A liberális kapitalizmus ellentételeként az irányitott vagy a tervgazdaságot állitják oda. Ezt az ellentétet nem lehet minden további nélkül elfogadni. *Wünscher* Frigyes eloszlatja azt a tévhitet, mintha a liberális kapitalizmusban a gazdasági élet nem állna irányitás alatt. A liberális kapitalizmus és az irányitott gazdaság egyformán irányitott gazdálkodás. A kettő között levő különbség akkor ugrik ki, amikor felveti a kérdést, hogy ki irányitson? Hogy az irányitás kiknek a javára történjék? Ilyen módon juthatunk el — mondja *Wünscher* Frigyes — a keresztény nemzeti gazdasági rendszerhez, amely azt a világos célt követi, hogy a nemzet megerősödése érdekében minél több gazdaságilag elégedett egyedet kell megteremteni. E törekvés közben a keresztény erkölcsi felfogást kell szem előtt tartani. Az erősek szorittassanak olyan szabályok közé, amelyek a nincstelen rétegek keletkezését lehetetlenné teszik.

Wünscher Frigyes felfogása nagyon alkalmas arra, hogy a gazdasági élet átalakulásának jelentőségét tulzottan nagyra ne értékeljük abból a szempontból, mintha maga a gazdasági élet szolgáltatna bizonyitékot ahhoz, hogy a világ a forradalmi átalakulás korát éli, a gazdasági rend változása ebben a szemléletben egyáltalában nem látszik forradalminak, hanem inkább egészséges evoluciónak, amely a liberális kapitalizmusból kiküszöböli a liberálizmus hibáit és a megmaradó kapitalizmust pedig megnemesiti a keresztény erkölcsi elvekkel és a nemzeti sorsközösségbe tartozás tudatositásával. Ennek a felfogásnak helyességét bizonyitják azok a reformtörekvések, amelyeket *Wünscher* Frigyes bőven ismertet s amely reformtörekvések mindenütt a világon a politikai rendszerektől függetlenül egyformán jelentkeznek. Sokkal megnyugtatóbb és átfogóbb képet kapunk a kérdésnek ezzel a beállitásával, mintha másképpen járnánk el. Ugy, ahogy ma általában inkább szoktak, hogy tudniillik azért, mert az egyik helyen a liberális kapitalizmust épp ugy megszüntetik, mint a másik helyen, ebből arra kell következtetni, hogy az egyik helyen uralkodó politikai rendszer hóditó körutja feltartóztathatatlan. Holott a valóságban e kettő között, a politikai rendszer s a liberális kapitalizmus elmulása között semmiféle szükségszerü összefüggés nincsen.

A gazdasági élet átalakulásának mély analiziséből jut el *Wünscher* Frigyes ahhoz a tételhez, hogy a gazdasági élet tudatos szervezése és irányitása a keresztény nemzeti elvek érvényesitése érdekében elkerülhetetlen. Mindjárt gyakorlati példán be is mutatja, mit jelentett a liberális kapitalizmus és mit az a szervezett értékesités, amely irányitó elvül ezeket az elveket követi.

A fűszerpaprika példáját hozza fel. A termelő a liberális kapitalista rendszer mellett történő értékesités során sok esetben nem tudott hozzájutni ahhoz az árhoz, amely legalább a termelési költségeket fedezte volna. Emiatt *Kalocsa* és *Szeged* vidékén állandóan *15.000 kisegzisztencia, illetve ugyanannyi család léte forgott veszélyben*. Amikor a kormány 1936-ban a paprikaértékesitést megszervezte szövetkezeti alapon, ezáltal lehetővé tette, hogy a paprika termelői árának megállapitásánál kalkulációs alapul *a termelési költséget* vegyék. *Wünscher* Frigyes részletesen közli ezeket a költségszámitásokat. De az eredmény tulajdonképpen akkor ugrik élesen a szemünkbe, ha összehasonlitjuk, milyen termelői árak voltak a korábbi liberális értékesitési rendszer mellett és milyenek a szervezett értékesités bevezetése után.

1932-ben a csemegepaprika termelői ára 1.20 pengő volt, 1935-ben 1.02, 1936-ban 1.36. Ezzel szemben a szabályozás első négy esztendejében a következő termelői árak vannak: 1.7, 1.85, 2.— és 2.10 pengő.

Wünscher Frigyes az árkérdésnél mindig igazságos árról beszél. A cél az, hogy mindig az igazságos árat állapitsák meg, tehát olyan árak alakuljanak ki, amelyeket igazságosaknak lehet nevezni. Ez a törekvés a szervezett értékesités mellett a termelői árak kiegyenlitéséhez vezetett és egyszersmindenkorra megszüntette azt a lehetőséget, hogy a termelői árak nyomására spekulációs közvetitő kezek igazságtalanul nagy nyereségeket vágjanak zsebre. Ez a gyakorlati példa szolgál bizonyitékul a könyvben arra, hogy valóban a szervezett értékesités utján helyes járni.

Wünscher Frigyes könyvében részletesen ismerteti azokat a gazdaságpolitikai feltételeket, amelyek mellett a szervezett értékesités végbemegy. Világosan és logikusan tárja fel mindazokat a gyakorlati követelményeket, amelyeket el kell fogadnunk a liberális kapitalizmus kinövéseinek céltudatos megszüntetése esetén. A nagy tudással megirt kitünő munka, valóban nagy szolgálatot tesz azoknak a gazdasági reformtörekvéseknek, amelyek a gazdasági élettel szemben a keresztény erkölcsi érvényesitésének követeléséből származnak a mai társadalmi rendben.

(tj.)

A gabonajelzálog megfelelő módositását kérik a gazdák

A mezőgazdaság helyzetéről az Országos Mezőgazdasági Kamara szombaton adta ki szokásos havi jelentését, amely mindenekelőtt utal arra, hogy az elmúlt hetek időjárása valóra váltotta a gazdáknak azt az aggodalmát, hogy a mélyen átfagyott földréteg nem lesz képes elég gyorsan a magas hóréteg elolvadása folytán felengedett csapadékot átengedni. Még szerencsésnek mondható, hogy a felmelegedés szakaszosan következett be. Ma még egyáltalában nem lehet áttekinteni, hogy *az árvizek és a vadvizek milyen kárt okoztak a gazdaságban*. Az azonban már bizonyos, hogy a búza- és a rozsvetésekben a fagy aránylag kevesebb kárt okozott, mint ahogy a gazdák általában vélték. Jelentékenyebb kárt szenvedtek azonban az *ősziárpa* és *repcevetések*, legtöbb helyen kifagyott az *őszi zab*, az *őszi len*, valamint a *bíborhere* is. Az átázott és vízzel boritott földeken a mezőgazdasági munkálatok általában még nem indulhattak meg. A szárazabb fekvésű helyeken, ahol a vízállás és a csapadékviszonyok ezt lehetővé tették, a tavaszi munkálatok már serényen folynak.

A mezőgazdasági munkálatokban a *késedelem máris igen nagy*. Ahol a tavaszi árpa elvetéséről nem sikerült gondoskodni, a gazdák zabot igyekeznek vetni. A munkálatok megkésése *munkatorlódással* fenyegeti a gazdaságokat. Ez a jelenség a mezőgazdasági munkások szempontjából is kedvezőtlen, mivel [illegible] mezőgazdasági *idénymunkások leszerződtetése most már befejeződött* és eze[n] a téren a korábban tapasztalt jelens[é]gekről újabb jelentések nem érkeztek. A árvízek a közlekedést sok helyen megn[e]hezitették. Emiatt az értékesités szám[os] helyen akadozott s *nem csökkent a ga[z]dák pénztelensége sem*.

A mezőgazdaság hitelviszonyaiban l[é]nyegesebb változás az utolsó hónap[ok] alatt nem volt, *a termelési hitelek* [és] *beruházási hitelek iránt állandóan nag[y] az érdeklődés*, anélkül azonban, hog[y] ezzel szemben megfelelő feltételek me[l]lett elegendő hitelkinálat állana rende[l]kezésre. Ilyen körülmények között fok[o]zódik a gazdák körében a sürgetés [a] *gabonajelzálog megfelelő módositása* [és] hozzáférhetővé tétele iránt. A takarm[á]nyozási gondokat a késői kitavaszod[ás] tovább növelte, a kiteleltetés mind n[a]gyobb gondot okoz a gazdáknak.

Egy kivételével az össze[s] csokoládégyárak még [a] régi kakaókészletüket dolgozzák fel

Legutóbb hirek terjedtek el arról, hog[y] az árkormánybiztos egyes csokoládé nemük árát felemelte. Ezekre a hirekr[e] az a tény szolgáltatott alapot, hogy *a[z] árkormánybiztos egy csokoládégyár ár[-] emelési kérelméhez hozzájárult*. Ennél a[z] egy csokoládégyárnál az áremelést, min[t] értesülünk, engedélyezni kellett azért, mert a gyár bizonyitani tudta, hogy de[-] cember folyamán régi kakaókészlete el[-] fogyott és így ujonnan beszerzett kakaót dolgoz már fel. Mivel a kakaó beszer[-] zési ára a régi árakhoz képest *kereke[n] 50 százalékkal emelkedett*, az áremelés engedélyezte az árkormánybiztos. A több[i] csokoládégyárak azonban kötelesek a[z] eddig érvényben volt árakon tovább árusitani, mivel azok még nem tudtá[k] bizonyitani, hogy ujonnan beszerzet[t] kakaót dolgoznának fel.

Országos vásárok

Április 15-én, hétfőn: Decs, Heves, Jánoshalma, Lovászpatona, Lőrinci, Mágócs, Magyarkeszi, Mohács, Nagyszöllős, Pápa, Romhány, Solt, Szenc, Szécsény, Taracköz, Tápiószekcső, Tiszadob, Tiszaluc, Törökszentmiklós, Vásárosbéc. — *Április 16-án, kedden:* Ivár, Kercseliget, Lőrinci, Mihályi, Nagykálna, Solt, Szécsény, Szerednye, Szombathely, Vajszló. — *Április 17-én, szerdán:* Balatonfüred, Beregszász, Kassa, Rudabánya, Siófok, Székesfehérvár, Szombathely, Zomba. — *Április 18-án, csütörtökön:* Berettyóujfalu, Hedrehely, Lövő, Magyardiószeg, Pacsa, Rábapatona, Somogyvár, Tiszafüred. — *Április 19-én, pénteken:* Csenger, Derecske, Földeák, Komádi, Szentes. — *Április 20-án, szombaton:* Gölle, Ipolyszálka, Mekényes, Szentes. — *Április 21-én, vasárnap:* Baja, Jászkisér, Nagykáta, Nagykőrös. — *Április 22-én, hétfőn:* Bátorkeszi, Dunapentele, Egyek, Felsőireg, Garamszentgyörgy, Harkány, Kiskomárom, Kisköre, Mátészalka, Noszlop, Nova, Ökörmező, Párkány, Pécsvárad, Rimaszécs, Sajószentpéter, Szigetvár, Tatabánya, Verpelét, Vizvár.

Gyakran megtörténik, hogy valamelyik hirdetett vásárt különböző okok miatt nem tarthatják meg, célszerü ezért az illetékes község elöljáróságához válaszbélyeges kérdéssel fordulni, hogy a hirdetett vásárt megtartják-e és lesz-e állatfelhajtás is.

Élelmiszerpiac

A szombati piacra vasuton 26 vagon darabáru, 22 vagon burgonya, 2 vagon narancs és 1 vagon zöldség érkezett. Élőbaromfiból 116 ketrec, vágottbaromfiból 103 mázsa, tojásból 349 láda volt a felhozatal. A piacon kielégitő felhozatal mellett közepes volt a forgalom. A baromfifélék iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, aminek következtében az élőcsirke kivitel miatt az árakat átlag 10 f.-rel emelték, a tisztitott csirke pedig 30 fillérrel drágult. A tojáspiacon szilárd volt az irányzat. A zöldségfélék közül a sóska, a melegágyi fejessaláta és a paraj drágult. A gyümölcspiacon az árak nem változtak lényegesen.

Az élelmiszerpiac fogyasztói árai. (Zárójelben a nagykereskedelmi árak.)

Husok: Marhahus, rostélyos és felsál 160—250, leveshus (fartő, tarja, szegye) 120—180, borjuhus, comb 260—300, vesés 160—240, juhhus hátulja 160—190, eleje 140—160, sertéshus, karaj 220—280, tarja, comb 190—220, oldalas 160—170 zsirszalonna 180—190, sertésháj 196—204, sertészsir bpesti 196—198 fill.

Baromfi és tojás: Élő: tyuk drb 300—500, kg (180), csirke rántanivaló drb 200—400, kg (260—300), csirke uj drb (360—380), kacsa hizott kg (210), lud hizott kg (210), pulyka hizott kg (130—200). Vágott: tyuk kg 200—260 (150—210), csirke rántanivaló kg 240—440 (180—380), uj (500), kacsa hizott 220—260 (180—230), lud hizott 200—260 (160—230), pulyka kg (200). Teatojás válogatott drb 7.5—9, kg 160—180, ládaáru (145—148), főző- és aprótojás drb 6.5—7.5, kg 150—160 fillér.

Zöldség és főzelékfélék: Vegyeszöldség zöldjével 76—120 (65—80), kalarábé kg (20—35), melegágyi 50—100 (20—60), karfiol külf. tisztitott 140—180 (140—150), vöröshagyma makói 20—24 (16), zöldjével (5—10), fokhagyma (18—28), fejeskáposzta 70—110 (70—100), kelkáposzta 90—120 (80—105), fejessaláta melegágyi 16—50 (8—40), főzeléktök melegágyi (400), hónaposretek melegágyi (14—55), zöldpaprika apró hegyes (50), csiperkegomba (240—340), ugorka melegágyi (500—800), paraj tisztitott (50—80), gyökeres (35—60), sóska melegágyi (130—160), közönséges (70—110) fillér.

Burgonya: Gülbaba (12.3), nyári rózsa (12.5), őszi rózsa (11.6), Ella (11.5), Krüger étkezési (9.8), Woltmann (9.8), fojtott 20—23 (19—20) fillér.

Gyümölcs: Alma nemesfaj 80—160 (40—135), közönséges válogatott 60—104, közönséges (45—90), aszaltszilva hazai (80—140), dió keményhéju (105—115), dióbél 340—440 (250—370), narancs sárgabélű 86—110 (82—100), vörösbélű (90—110) fillér.

Trombini Franco Mária

Új Magyarság

1940 ápr. 14.

* **A Trombini-képkiállítás megnyitása.** Trombini Franco Mária olasz festőművész képkiállítását szombaton délután nyitották meg a nemzetközi klub Deák Ferenc-utcai helyiségében. A megnyitáson résztvett az olasz követség tisztikara Talamo márki követtel az élén, s közéletünk számos előkelősége. A kiállított művek között három nagyszabású festmény, a „Transporto di Christo" (Krisztus sírbatétele), továbbá a „Verso il Mistero" (A titok felé) és „I Vinti" (A legyőzöttek) stilusos kompozíciójával és komor színeivel ragadja meg a nézőt. Az alakok figuráinak tökéletessége és az arckifejezések művészi megrögzítése jellemzik az olasz művész jó meglátásait. A különféle témájú művek közül a „La signorina Gábor Marianna" című kép tűnik ki, amely egy szép pesti leányt ábrázol. A római, génuai, sorrentoi, velencei tereket, utcarészleteket, lépcsős kősikátorokat ábrázoló finomrajzu művek szintén értékes anyaga a kiállításnak, amelynek fővédnökségét Serédi Jusztinián hercegprimás vállalta.

Calvin-utca

(3)

144

Jövő héten írják össze a cukor- és zsirkészleteket

Jelentette az Esti Ujság, hogy még a héten megtörténik a cukor- és a zsirforgalom korlátozásáról szóló rendeletnek a készletek összeirására vonatkozó utasitása. Mint értesülünk, az összeirás néhány napig késedelmet szenved. Szendy Károly polgármester hétfőn hivatalos hirdetményben tájékoztatja a közönséget az összeirásról. Az összeirás cvéljaira szolgáló iveket kedden osztják szét. Az összeiró iv címe: „Népességösszeirás és készletek kötelező bejelentése." A keddi szétosztás után a fővárosban csütörtökön szedik össze az iveket. A polgármester hirdetménye részletes tájékoztatást nyujt arról, hogy az iveket hogyan kell kitölteni, felsorolja, hogy a nehéz testimunkások zsiradagját hogyan kell tekintetbe venni, mi a teendő a szoptatós és az áldott állapotban levő anyák cukoradagjainak megállapitásánál, végül figyelmezteti a polgármester a közönséget hogy az összeiró iveket mindenki gondosan és lelkiismeretesen töltse ki, mert a tényeknek meg nem felelő adatokat a rendelet és az egyéb törvényes előirások értelmében szigorúan büntetik.

Megállapították az új gyapjúárakat

A Futura gyapjúosztálya jelenti: A gyapjúforgalmat szabályozó földmüvelésügyi rendelet április 16-án megjelent, melyben az átvételi alapár a békésmegyei „A" minőségü 30—31%-os tisztaságú községi fésüsgyapjúra vonatkoztatva kg-ként 2.80 pengőben állapitteatott meg. A Gyapjúbecslő Bizottság ennek alapján április 17-i ülésében az egyes gyapjúminőségekre vonatkozólag a következő árakat állapitotta meg a most következő idényre:

Finom posztógyapjú AAA,AAA/AA,AA/AAAA	1.96—2.46 P
Finom szövetgyapjú AA-A/AA	1.68—1.99 „
Középfinom szövetgyapjú „A"	1.82—2.41 „
Durva szövetgyapjú A/B	165.—2.19 „
Finom, fésülhető szövetgyapjú AA-A/AA	1.46—1.94 „
Középfinom, fésülhető szövetgyapjú „A"	2.23—2.95 „
Durva, fésülhető szövetgyapjú A/B	2.10—2.76 „
Finom fésüsgyapjú AA-A/AA	1.96—2.60 „
Középfinom fésüsgyapjú „A"	2.47—3.23 „
Durva fésüsgyapjú B-B/C	2.42—3.19 „
Keresztezett fésüsgyapjú B-B/C	2.35—3.10 „
Cigájagyapjú CD	2.16—2.87 „
Rackagyapjú „E" fehér	2.15—2.75 „
Rackagyapjú „E" színes	1.61—2.05 „
Legfinomabb posztógyapjú AAAA-AAA/AAA	1.33—1.68 „

Az árak helyt feladóállomás értendők, melyből az eladó terhére, amennyiben az értékesitésnél közvetitőt vesz igénybe, 1% jutalék levonható. Az egyenkint 500 kg-nál kisebb tételek árából az 1% ügynöki jutalékon felül további 3½% hozható levonásba, olyan igazolt esetben, amikor a gyapjú végső rendeltetési állomása előtt valamely gyüjtőraktárba beszállittatott.

Olasz festőművész a Nemzetközi Klubban

A budapesti olasz középiskola kitünő művészprofesszora, *Trombini* Franco Maria állitotta ki festményeit a Nemzetközi Klub vigadói termeiben. *Trombini* nagy felkészültségü, alapos tudású művész, aki lelkiismeretes komolysággal sajátitotta el a reneszánsztól a naturalizmusig bezárólag terjedő művészi korszakok technikáját. Tárgyválasztása is változatos; biztos megfigyelőkészségről tanuskodó rajzai mellett láthatunk itt jellegzetes olajportrékat (különösen jó *Taccagna Mihály mester arcképe),* olasz tájakat, utcarészeket és interiőröket széles ecsetkezeléssel, a barna szin poétikus felhasználásával. De a jól sikerült portrékon és az izléses tájképeken kivül nagyobb méretü kompoziciók is lekötötték *Trombini* fantáziáját. *Krisztus sirbatétele* cimü nagyméretü vászna újszerü felfogásban adja elő a tragikus témát az Istenfia alakjának merész rövidülésben való megjelenitésével, mig a többi alakok arcán mélységes fájdalom és riadt döbbenet tükröződik. *A titok felé* s a *Legyőzöttek* kompoziciói *Trombini* elmélyedő, filozófikus intellektusa mellett vallanak.

(t. d.)

Vigyázat! Influenza-veszély esetén
Cusyth
tabletta megvéd!
Gyártja: Kornajge gyógyszertár, Budapest, Szent Gellért-gyógyfürdő
Minden gyógyszertárban kapható!

Egy évvel meghosszabbítják a hagymaértékesitési rendszert

Makó, április 19.

Fejér Miklós dr. csanádmegyei főispán elnöklésével nagyjelentőségü értekezletet tartottak a makói hagymatermelői érdekeltségek. Az értekezleten *Vaja* Béla kamarai igazgató, a földmivelésügyi minisztérium megbizásából ismertette a nagy számban megjelent gazdaérdekképviseleti tagok előtt a hagymaértékesités multját, jelenét és jövőjét. Az értekezlet egyhangú helyesléssel és megnyugvással vette tudomásul, hogy

a hagymaértékesités jelenlegi rendszerét megváltoztatni nem lehet és nem is szabad.

A fennálló körülmények és exportlehetőségek figyelembevételével a földmivelésügyi minisztérium azt tartja helyesnek, hogy

a jelenlegi értékesitési rendszert egy esztendővel meghosszabbitsák.

Változtatás csupán annyi lesz, hogy a zsidótörvény értelmében a kiviteli részesedés olyan keretek között fog mozogni, *amilyen kereteket a zsidótörvény megállapit.*

Megszavazta a Ház a kivételes hatalom meghosszabbitásáról szóló előterjesztést

A képviselőház plénuma ma délelőtt összeült. A napirend első pontjaként a kivételes hatalomnak meghosszabbitására irányuló miniszterelnöki átirat felett való határozathozatal szerepelt, amelyet a képviselőház ez év szeptember 2-áig megszavazott. A továbbiakban kisebb jelentések és törvényjavaslatok kerültek letárgyalásra. A Ház ezidőszerinti nagy munkaanyagának, az egyenesadók reformjáról szóló törvényjavaslatnak a tárgyalását

a jövő héten kezdik meg.

Ma délután minisztertanácsot tart a kormány gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklésével.

A képviselőház ülését 10 órakor nyitotta meg *Szinyey-Merse* Jenő alelnök. Az ülésen a kormány részéről megjelent *Teleki* Mihály gróf földmivelésügyi miniszter, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter és *Radocsay* László igazságügyminiszter.

Az alelnök bejelentette, hogy

Hajovics Péter kárpátaljai képviselő hirtelen elhúnyt.

Az elhunytról rövid kegyeletes beszédben emlékezett meg.

A napirend első pontja

a kivételes hatalomnak további négy hónappal való meghosszabbitására irányuló miniszterelnöki előterjesztés felett való döntés volt.

A Ház az előterjesztést vita nélkül elfogadta.

Ugyancsak vita nélkül elfogadták a biztositási magánintézmények állami felügyelete, valamint felügyeletét ellátó biztositási közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról, a törvényhatósági állattenyésztési alapokról, továbbá a szarvasmarhák törzskönyvezésének egységesitéséről szóló törvényjavaslatok szakaszait.

Az elnök ekkor az ülést 5 percre felfüggesztette.

A Ház ülésének újból való megnyitása után *Mosonyi* Kálmán a házszabályokhoz szólva kifogásolta, hogy a kivételes hatalom meghosszabbitására irányuló miniszterelnöki előterjesztést vita nélkül fogadták el, holott ez csak az esetben lenne helyes, ha miniszterelnöki előterjesztés vita mellőzését kérné. Kéri az elnököt, hogy a jövőben ilyenkor vitára adjon alkalmat.

Szinyei Merse Jenő alelnök megállapitja, hogy a felszólaló képviselő rosszul értelmezi a házszabályok idevágó rendelkezését és érdemi tévedésben van.

Óriási arányú tengeri fegyverkezésbe kezdenek Amerikában

Washington, április 19.

A szövetségi szenátus csütörtökön elfogadta a költségvetési javaslatot, amely a tengerészeti minisztériumnak a július 1-én kezdődő számadási esztendőben

963.7 milliő dollárt engedélyez hajóépités, stb. céljaira.

A javaslat a képviselőház elé kerül vissza, minthogy a szenátus több módositást hajtott végre a javaslatban. Elfogadása előtt a szenátus elvetette *Lodgenek* (republikánus) azt a pótindítványát, hogy a tengerészeti minisztérium a javaslatban engedélyezett repülőgépeket mind az új költségvetési éven belül szerezze be.

A javaslat szerint megkezdik

két egyenként valószinüleg legalább 50.000 tonnás csatahajó, egy repülőgépanyahajó, két cirkáló, nyolc romboló, hat tengeralattjáró és több kisebb hajó épitését.

Folytatják nyolc csatahajó, hét cirkáló, két repülőgépanyahajó, negyvenkettő romboló, húsz tengeralattjáró stb. épitését.

Kedvezményes jegyek csak elővételben a
BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRRA
P 2.- helyett P 1.10-ért és a
VIRÁGKIÁLLITÁSRA
P 1 helyett P -.60-ért már kaphatók a
STÁDIUM JEGYIRODÁBAN
Budapest, VIII., József-körút 5.
Telefonrendelés: 10 darabon felüli házhozszállitással 140-000, 144-401, 144 400. Hivatalok, vállalatok, nagyobb üzemek a jegyeket bizományba is kérhetik

Esti Ujság

ÁRA 10 FILLÉR

Budapest, 1940 április 19. ötödik évfolyam, 89. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda. Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Péntek

Előfizetési ár egy hónapra 2 pengő 20 fillér. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

A tudatlanok

suttogó magánháborúja, a tájékozatlanok, politikában, földrajzban, statisztikában járatlanok nagyszabású tavaszi offenzívája volt a legújabb rémhír hadjárat. Összeomlott most is, mint ahogy mindig kudarcot vall az első felvilágosító szóra. Ők azonban mindig újra kezdik, mindig új ötletet találnak ki. Azok, akik két hete valamelyik hadijelentésből értesültek arról, hogy Narvik nem San Salvador fővárosa, hanem norvég kikötő, — a kávéházban, a pesti fórumokon kapásból magyarázzák a brit hadvezetőség legtitkosabb terveit. Elszánt, éjféli rádióhallgatók, akik az emigrált szpiker propaganda szólamaiból mérlik minden műveltségüket, izgalmas történeteket terjesztenek egymás közt a pesti szállodák állítólagos új vendégeiről. Nagyképű gazdaságpolitikusok, akik a Teleki-téren, vagy valamelyik kültelki szatócsboltban szerezték statisztikai ismereteiket, fölényes biztonsággal jelentik ki, hogy azért volt szükség zsír- és cukorjegyre, mert a zsírt és a cukrot eladtuk — szájharmonikáért.

Az ő gonoszságuknál, rosszindulatuknál, feneketlen gyűlöletüknél csak az a tudatlanság nagyobb, amely elhiszi és tovább szajkózza ezt a propaganda szólamot. S mire elmondja, tovább adja, akkorra már itt is a cáfolat. A jelen esetben például két-három napi ádáz suttogás után hivatalos számadatok bizonyítják, hogy az elmult és a most kezdődő évben 41.000 mázsával volt kevesebb a Német Birodalom felé irányuló zsírkivitelünk, mint előzőleg. Ezzel szemben behoztunk és be fogunk hozni 1500 vagón cukrot, — éppen a németektől. Kíváncsian várjuk, hogy ilyen adatok ismeretében elszégyenlik-e magukat a fecsegők, a kritikátlanok, akik nem veszik észre, hogy minden felelőtlenül átvett hír továbbmondásával egy elszánt idegen kisebbség külön céljait szolgálják és a magyarság érdekeit veszélyeztetik. Lehet, hogy ezek a megtévedtek végre kijózanodnak, nem hisszük azonban, hogy a törzsökös rémhírterjesztők ezért beszüntessék tevékenységüket. Az ő enervált idegrendszerük egyrészt úgy kívánja az izgalmat, önkínzó rémhírt, mint a beteg a brómot, vagy a morfiumot. Másfelől szükségük van a propagandára, suttogásra, mert szokott rövidlátásukkal azt hiszik, hogyha ők Narvikról vagy Bergenről beszélnek és saját szájukize, saját vágyálmaik szerint mondják a mondanivalójukat, akkor eldönthetik — nem ugyan a tengeri háborút —, hanem az ő közéleti korlátozásukról szóló törvény további sorsát.

Velük szemben továbbra is szükség lesz a rendőrség kemény és erélyes kezére. Még inkább szükséges azonban, hogy a magyar közönség indokolt gyanuval, felelősségérzettel és kritikával fogadjon minden ilyen mesemondást. Igyekezzék latba vetni saját műveltségét, józan ítélőképességét és helyezkedjék arra az álláspontra, hogy valótlan a legvalószínűbb hír is, ha — ők terjesztik. Okos ember, magyar ember ne adja tovább, saját társaságában ne kolportálja a tőlük származó szenzációkat, mert előbb-utóbb nevetségessé válik. Izolálni kell a suttogó hadat, mert ez a legjobb védekezés és a legtermészetesebb magyar kötelesség. Hogy aztán maguk között mit suttognak e szűk kör tagjai, hogyan gyötrik egymás idegeit, az már az ő dolguk — és a rendőrségé.

Feltűnő intézkedések Romániában az idegenek ellenőrzésére és a „nemzeti szolidaritás" megteremtésére

Cáfolják a besszarábiai csapat visszavonások hírét

Maniu alvezére és a vasgárdisták a királynál

Bukarest, április 19. (NST.)

A román belpolitikában minden nap újabb meglepetéseket hoz. Már szerdán is a szenzáció erejével hatott az a hír, hogy *az uralkodó kihallgatáson fogadta a nemzeti parasztpárti ellenzék egyik kimagasló vezérét, Michalachet és királyi tanácsossá nevezte ki őt,* de még ennél is nagyobb meglepetést keltett, amikor csütörtökön közismertté vált, hogy

a király a délelőtt folyamán audiencián fogadta a volt vasgárda nyolc vezető tagját.

Mindezeket a kihallgatásokat azzal magyarázzák, hogy *a király véglegesen meg akarja alapozni az ország belső békéjét.* Ebben a szellemben járt el az uralkodó akkor is, amikor

nemrégiben feloszlatta a vaslul, csíkszeredai és sadacliai internálótáborokat,

ahol a vasgárdista vezéreket őrizték.

A liberálispárt ellenzéki szárnyának leszerelése szintén folyamatban van.

A vasgárdisták kihallgatását megelőzően az uralkodó a liberális ellenzék egyik vezérét, *Antonescu* Viktor, volt többszörös pénzügy- és külügyminisztert fogadta s ugyanúgy, mint *Michalachet,* őt is királyi tanácsossá nevezte ki.

A nemzeti szolidaritás új korszaka

A lapok egyelőre még nem foglalkoznak részletesebben a vasgárdista vezérek királyi audienciájával, annál bővebben ismertetik azonban *Michalache* királyi tanácsossá történt kinevezésének részleteit. *Michalache* eddig tudvalevően *Maniu* Gyula legbizalmasabb emberének számított s miután

Maniuról köztudomású, hogy nem hajlandó közeledni a jelenlegi rendszerhez,

alvezérének „megtérése" óriási feltűnést keltett. *Michalache* maga levélben közölte *Maniu* Gyulával elhatározásának indokait és rámutatott arra, hogy a mai időkben *kötelességének érezte teljesíteni a király kérését,* aki igénybe akarja venni tanácsait. A királyi tanácsosságot részben azért vállalta, mert tiszteli és nagyrabecsüli az uralkodót, ezzel a tettével azonban *korántsem akarja megtagadni multját.* Elveit továbbra is fenntartja s ezt az uralkodó előtt is kijelentette. A leghatározottabban biztosíthatja Maniut, — mondja végül a levél — hogy

változatlanul kitart eddigi elvei mellett

s tanácsait mindig ebben a szellemben fogja az uralkodó elé terjeszteni.

A hivatalos román sajtó lelkeshangú cikkekben ünnepli *Michalache* „megtérését" s azt írja, hogy ez volt a legfontosabb belpolitikai esemény hosszú idő óta. *Michalache* a román parasztság képviselője, — írja az Ordinea. — Ez a parasztság alkotja a nemzet zömét s ha most Michalache a parasztok nevében bejelentette csatlakozását a rendszerhez, akkor ez azt jelenti, hogy *Romániában a nemzeti szolidaritás új korszaka kezdődik.*

Nem vonták vissza a csapatokat az orosz határról

Bukarest, április 19. (NST)

Román részről cáfolják azokat a híresztelléseket, hogy az orosz—román határ mentén összevont csapatokat mindkét oldalon visszavonták volna. A Havas-ügynökség csütörtök délben Rómából keltezett jelentést adott ki, amely szerint Szovjetoroszország és Románia között megállapodás jött létre s mindkét részről hozzájárultak ahhoz, hogy a Dnyeszter két partján összevont csapatokat nagyobb távolságra visszavonják. A bukaresti propagandaminisztériumban csütörtökön este a szokásos sajtóértekezlet során közölték a külföldi laptudósítókkal, hogy ez a hír nem fedi a valóságot.

Szigorú rendelet a külföldiek ellenőrzéséről

Bukarest, április 19.

A belügyminiszter rendeletet adott ki a külföldiek ellenőrzéséről. A rendelet a következőket tartalmazza:

1. A külföldi állampolgárok tartózkodási engedélye iránti kéréseket személyesen vagy törvényes megbízott útján vagy postán kell beadni. *Mindazok nevét, akik külföldiek érdekében közbenjárnak, lajstromon kifüggesztik.*

2. Az útleveleket legkésőbb 24 órán belül be kell mutatni a rendőrhatóságoknak. Akik szabálytalanságot követnek el, *azokat azonnal kiutasítják.*

3. *Senki nem fogadhat be belépési vizummal nem rendelkező külföldit.*

4. *A külföldiek még rövid időre sem utazhatnak egyik helységből a másikba, ha ezt az utazás indokolásával be nem jelentik a belépés alkalmával a rendőrségnek. A szabálytalanságot elkövető külföldit kiutasítják.*

5. A belügyminiszter megadhatja a külföldinek a tartózkodási engedélyt, ha munkát vállalnak az országban és ehhez az illetékes minisztérium már megadta a jóváhagyást. *A belügyminiszter még abban az esetben is megtagadhatja a tartózkodási engedély megadását,*

ha ezt az állam rendje és biztonsága így kívánja.

A nem dolgozók kéréseit a Románia és az illető állam közötti megegyezés értelmében intézik el.

6. *A vízum lejártával minden külföldi köteles elhagyni az ország területét.* Vízumhosszabbítást kizárólag a belügyminiszter adhat és ezt csak a *legkivételesebb* esetben engedélyezi.

Az idegeneknek be kell szolgáltatni a fegyvereket és fényképezőgépeket

Bukarest, április 19. (Orient Radio)

A román belügyminiszter tekintetbe véve azokat a körülményeket, amelyek szükségessé teszik a közrendet és az állam biztonságát veszélyeztető cselekmények megelőzését, a következő határozatot hozta:

1. Tilos a Romániában tartózkodó külföldieknek a fegyverviselés, hadianyag és fényképezőgép birtoklása.

2. Mai hatállyal érvényüket vesztik az összes fegyverviselési és fényképezőgép-birtoklási engedélyek.

3. A Romániában tartózkodó külföldiek három napon belül kötelesek fegyvereiket, fényképezőgépeiket s a náluk levő hadianyagot a rendőrségen vagy a csendőrségen letétbe helyezni.

4. Az országba érkező külföldiek kötelesek a határrendőrségen letétbe helyezni fegyvereiket, a náluk levő hadianyagot és fényképezőgépeiket.

A rendelet ellen vétők szigorú büntetésben részesülnek.

Bukarest, április 19.

Madgearu tanár, a régi nemzeti parasztpárt főtitkára és volt pénzügyminiszter, akinek internálását királyi rendelettel tegnap oldották fel, csütörtökön lakásán elhúnyt. (MTI)

Trombini, Franco Maria

festő

— **Trombini-kiállítás a Műcsarnokban.** *Trombini Franco Maria*, Budapesten élő olasz festőművész már két előző gyüjteményes tárlatáról jó ismerőse a főváros közönségnek. Trombini életeleme tulajdonképpen a rajz. A gyors és pontos megfigyelést megrögzítő rajzban éli ki magát s a szint inkább csak hangsulyként használja. A zajló élet embere, aki hol pillanatképekben, hol hosszabb lélekzetü tanulmányokban számol be arról, amit szemével lát, lelkében érez. A riportrajzhoz hasonlitható művein kivül azonban magas törekvésü olajfestményeket és három nagy kompozicíót is láttunk, amelyek közül a *Hómunkások* cimüt értékeljük legtöbbre... (*s. l.*)

Pesti Hirlap

1942. máj. 27

E·KIS·MARGIT

BÉLYEGÜZLET · BRIEFMARKENHANDLUNG

POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA: 38355

BUDAPEST
IV · RÉGI POSTA · UCCA · 11 · TEL · 189-678

FRANCO MARIA TROMBINI OLASZ FESTŐMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA A MŰTEREMBEN

Anfuso budapesti olasz követ beírja nevét a kiállítás vendégkönyvébe. Mellette a kiállító művész

A Vándor

Báró Wlassics Gyula államtitkár Pignatelli hercegnővel a kiállítás megnyitásán

Jégvágók

A Koldus

10. A Kaszáséknak nincs földjük, de hét gyerekük van, az embernek ősztől tavaszig nincs munkája...

Ezt a mondatot már nem hagyták befejezni. Egyszerre többen türelmetlenül intették le a dolgozatot. Tiszta hamisítás! — kiáltották. Összeszedve mindaz, ami baj, ami nyugtalanító. Politikai propaganda, még az esetleges jószándék sem menti, hiszen a valóságot kellene híven ábrázolni.

Várakozással néztek rám fiatal barátaim. Mit szólok most? Ítéljek én!

Rájuk bíztam a megoldás keresését. Tűnődtek. Az egyik azt ajánlotta, hogy egyesítsük a két dolgozatot, keverjük egymásba az egyes pontokat. Megtettük. A keverék így festett:

4. (Az első dolgozatból.) A falun kellemes csend van, legalább is a nagyváros szakadatlan morajához viszonyítva.

5. (A második dolgozat 4. pontja.) A csend nyomasztó. Az ember ha visszavonul a szobájába s becsukja magára az ajtót, mintha elevenen eltemetkezett volna.

A keverék nem volt jó. De újabb ötlet jelentkezett: Hagyjuk el a lírai értékelő jelzőket. Semmi *kellemes* csend és semmi *nyomasztó* csend. Elég az, hogy *csend*. És ha nem abszolút csend, akkor: falun nagyobb a csend, mint a városban, illetve kisebb a zaj.

Összeállítottunk közös erővel újabb húsz pontot. És ha már a tények kedvező, vagy kedvezőtlen voltát nem tudtuk egészen kiküszöbölni (egyéb ellentétekről még nem elmélkedtünk), úgy jártunk el, hogy minden kedvezőre következett egy kedvezőtlen. Ime:

1. Az utcák tágasak, mindenütt világosság, napfény.

Azután:

2. Kaszáséknak nincs földjük, viszont hét gyerekük van . . .

Az egyik fiatal megint csak okvetetlenkedett:

— A tágas utca és a napfény nem ellensúlyozza eléggé azt a tényt, hogy Kaszáséknak nincs földjük, viszont hét gyerekük van satöbbi. Egy *kis* jó, nem kárpótol egy *nagy* rosszért.

Mérni kellene tehát a tényeket. Mert a tényeknek súlyuk van. De mivel mérjünk? Mi legyen a mérőeszköz? Ezen törtük a fejünket. Én kevéssé, inkább fiatal barátaim, megvallom, az én beugratásomra. Hátha sikerül végül olyan leírást gyártanunk, amelyben a tízmázsás rosszat tíz egymázsás jóval, viszont a tízmázsás jót tíz egymázsás rosszal ellensúlyozzuk.

A mérőeszközt egyelőre nem találtuk ki. A legtürelmetlenebb ifjú barátom lázongani kezdett:

— Mit csináljak hát?

Csak ennyit felelhettem:

— Ha nem is tudjuk a valóságot hűen ábrázolni, mindenesetre törekedjünk erre.

— Törekedjünk, törekedjünk! Ez semmi. Akkor akár ne is írjak!

— Hopp, megvan a megoldás! Egyelőre még ne írjon — javasoltam.

És elővettük az ifjú dolgozatát.

— Igen, így lesz a leghelyesebb, addig semmiesetre se írjon, amíg a dolgozatában ilyenek fordulnak elő:

1. A velünk *szembeni* kis ház...

2. (Szomszéd és szomszédné veszekesznek, az asszony szól.) Ha a vitát *ebben az irányban* viszi kend, akkor én elhallgatok.

Kárörömmel szóltak közbe, szinte kórusban:

— Még szép, hogy úgy nem írta: akkor én a hallgatás álláspontjára helyezkedek.

Az aznapi lecke végetért. De ennek az egy órának eredménye is azt mutatja, hogy leckéim nem hiábavalók.

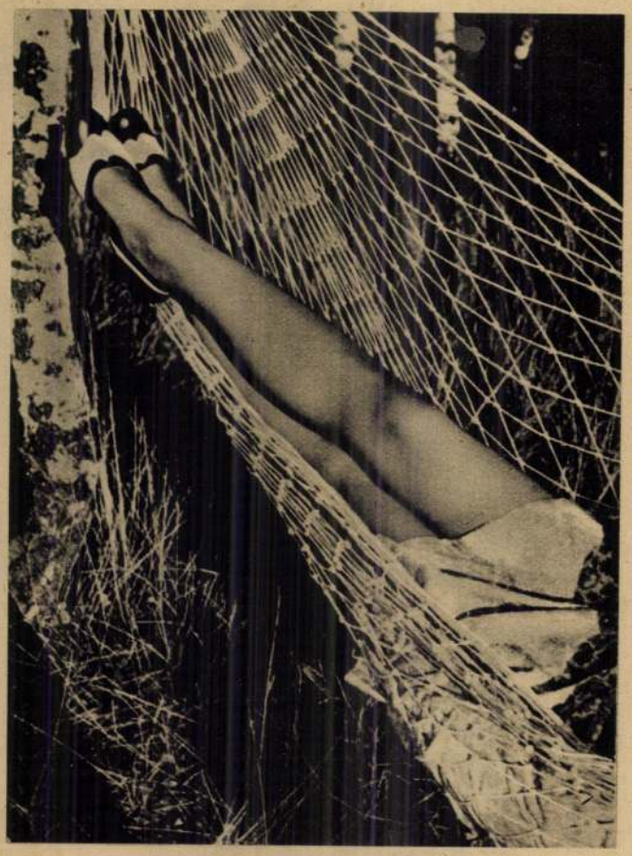

A láb vonalainak megjavitása?

A láb vonalai sokkal finomabbak és elegánsabbak, ha a harisnya, különösen két helyen - bokán és térd alatt - feszesen fekszik. Ilyen a különösen rugalmas anyagból készült Elbeo-harisnya, melyet a világ legfinomabb és legnagyobb teljesitményü gépei készitenek. Mindenütt, ahol a finom és kulturált ruházkodást fontosnak tartják, ismerik és értékelik az Elbeo-harisnyát. A divatos hölgyek a világ minden részében előnyben részesitik ezt a minőséget. Az Elbeo ismertetőjele: A harisnya kettős felső szegélyébe szőtt Elbeo szó.

ELBEO
harisnyák

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Trombini Franco
Mária
festő
Koll. kiáll. Eat.
Müterem 91. sz
1942. máj
Könyvtáramban

Magyar ügyet támogat, ha terjeszti a magyar zenét.

Hivja fel rokonai és barátai figyelmét előnyös előfizetési feltételeinkre és hasson rájuk, hogy

LÉPJENEK BE A

„MAGYAR MUZSIKABARÁTOK TÁBORÁBA"

és fizessenek sürgősen elő a kiadásunkban megjelenő

ZONGORA vagy HARMONIKA

kottákra, melyeket a példányonkénti 2.—, 4.— pengő helyett ***féláron*** kap, mert

20 példány zongora

vagy

12 füzet harmonika

legujabb sláger és dal

(film, operett, tánczene és magyarnóta)

előfizetési ára évi 24.— pengő,

mely havi 2.— pengős részletekben is törleszthető. Az előfizetés egy évre kötelez.

ZONGORA

kiadványainkat negyedévenként (március, junius, szeptember, december)

HARMONIKA

kiadványainkat pedig havonta a befizetés arányában küldjük költségmentesen. A kiadásra kerülő művek ifj. Jáhn Antal zeneszerző, harmonikaművész könnyen játszható átiratai. A basszushangok és akkordok hangjegyábrázolásain kivül még betükkel is jelezve vannak, tehát a művek lejátszásához a basszuskulcs ismerete sem feltétlenül szükséges. Az átiratok kisharmonikán is előadhatók.

Ha a „MAGYAR MUZSIKABARÁTOK" táborába belépni óhajt, ugy fizessen be 4.— pengőt (Az első és utolsó havi részlet fedezésére) a 49.455 számu postacsekkszámlánkra, hivatkozzon ezen felhivásra, közölje pontos cimét és azt, hogy milyen kottákra (zongora vagy harmonika) vonatkozik előfizetése.

BUDAPEST,
IV. KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET
TELEFON: 189-554

Felelős kiadó: Kató Kálmán — Dr. Berkes és Gerő (Merkur) nyomda

91

FRANCO MARIA TROMBINI

FESTŐMŰVÉSZ

III. BUDAPESTEN RENDEZETT GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

MŰTEREM
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI
KUNSTAUSSTELLUNGEN
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET • TELEFON: 189-554

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1942. MÁJUS HÓ 23-TÓL JÚNIUS HÓ 4-IG 9—6 ÓRÁIG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2 ÓRÁIG

KATALÓGUS ÁRA 50 FILL.

A kiállitott dolgozatok jegyzéke.
Elenco dei lavori.

Rajzok pasztellek:
Disegni – pastelli:

1. Tanulmány	Studio
2. Paraszt	Contadino
3. Öregember	Vecchio
4. Kártya és bor	Carte e vino
5. Dohányzó ember	Fumatore
6. Öregasszony	Vecchia
7. Fortini ezredes arcképe	Ritratto del Col. Fortini
8. Hülye	Scemo
9. A malom	Il mulino
10. Pillanatfelvétel	Istantanea
11. Japáni	Giapponese
12. Koldus	Mendicante
13. Apacs	Apache
14. Arckép	Ritratto
15. Kis akt	Nudino
16. Benyomás	Impressione
17. Vajdahunyad vára	Il Castello di Vajdahunyad
18. Vidéki táj	Paesaggio rustico
19. Várkastély romokban	Il castello in rovina
20. Egy rögtönző	Un improvvisatore
21. Pihenő	Siesta
22. Faluhelyrészlet	Scorcio di paese
23. Közép Sila	Media Sila
24. Délvidéki táj	Paesaggio meridionale
25. A vidéki plébános	Il curato
26. Tengerész	Marinaio
27. Tél	Inverno
28. Stefano 2 hónapos korában	Stefano a 2 mesi

Festmények – Pitture:

29. Az ovodában	All'asilo
30. Csendélet	Natura morta
31. Paraszt	Contadino
32. A magasból	Dall'alto
33. Tengerpart	Marina
34. A szirt	Lo scoglio
35. Csendélet	Natura morta
36. Koldus (b)	Mendicante (bis)
37. Egy kéregető	Un accattone
38. A tejes	Il lattaio
39. Csavargó	Girovago
40. Szobortanulmány	Studio di scultura
41. A kőfaragó	Lo scalpellino
42. A vándor	Il viandante
43. Arckép	Ritratto
44. Konyhában	In cucina
45. Politizálás	Si parla di politica
46. Barbasetti vivó	Lo schermitore Barbasetti
47. Tavasz	Primavera

Müvek – Opere:

48. A tündér	La fiaba dell'orco
49. A pásztorok Jézusnál	I pastori a Gesù
50. Hómunkások	Gli spalatori

A kiállitást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN
festőművész
a „MŰTEREM" művészeti vezetője

Ha kiállitásaink érdeklik, kérjük a nevét a pontos cimmel olvashatóan a látogató könyvbe beirni, hogy a jövőben állandóan küldhessük meghivóinkat nb. cimére.

Trombini Franco Mária festönö.

Katol.Szemle.1941.470-73.l.

BUDAPEST
940 JUN -7-1
LKd
LKd

Tromas János

Gróf Zrínyi Miklós
arcképe, egyhorn fest-
mény után Bouttats
Gerhard metszete
Repr.

Om III. 269 l.

BARO EÖTVÖS JÓZSEF.

PESTEN,
HECKENAST GUSZTÁV TULAJDONA.
1836.

NYELVÉN OLVASHATJA

kultúra problémája XX. századi válságai szemszögéből. Auguste Comte megjósolta, hogy a modern életszemlélet filozófiai könyveken kívül majd egy nagy műalkotásban is kifejezésre kell, hogy jusson s ezt a remeket az Alpokon túlról várta. *Az Ember Tragédiája* ez a remek s a saját sorsát mindenáron tisztázni kívánó mai ember nem lehet el ismerete nélkül.

Bánk, Csongor és Ádám — különböző fokban — az örök embert képviselik. De azért gyökeresen magyarok is. Bánk annyira az, hogy a magyar sors sokszor megkísérelt inkarnációja sohasem sikerült erőteljesebben, mint az ő tragédiájában. Dilemmája — a formaszerű törvény, a külföldről ráerőszakolt, idegen célkitűzés egyfelől, a nemzet és az egyén boldogsága

STANISLAV TROKŠIAR CSFR, 261 01 Pribram IV. Hornických 222.

Az ALKOTÁRS Művészeti Egyesület tagja.

A member of the „ALKOTÁRS" Art Association.

TROKSIAR, Stanislav

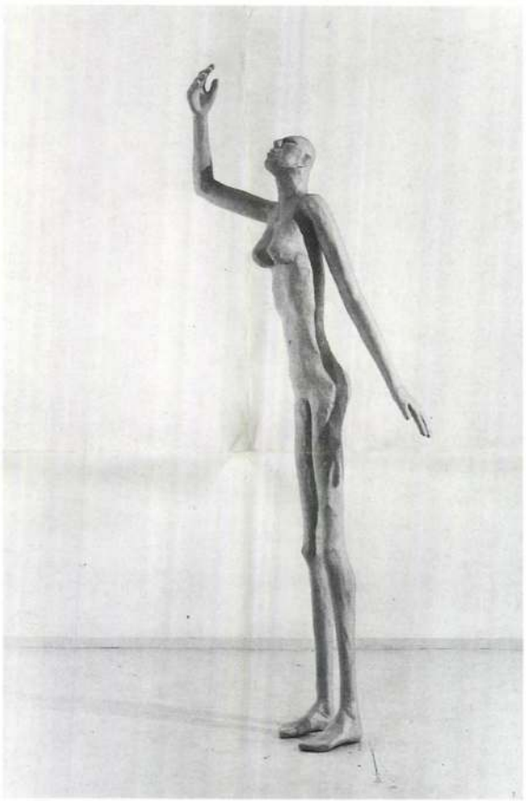

Önálló kiállítások/Individual Exhibitions:

1987. Magyar Kulturális Központ, Prága (Kovács Istvánnal)
1988. Gazdagréti Közösségi Ház, Budapest (Kovács Istvánnal)
Károly utcai Galéria, Prága (Kovács Istvánnal)
1989. MMIK, Szolnok (Kovács Istvánnal)
Fiatal Művészek Klubja, Budapest (Kovács Istvánnal)
Ifjúsági Ház, Kecskemét (Kovács Istvánnal)
AJMK, Nagykőrös (Kovács Istvánnal)
Szombathelyi Képtár Előcsarnok, Szombathely (Kovács Istvánnal)

Csoportos kiállítások/Group Exhibitions:

1989. Kumsty, Pozsony (Kovács Istvánnal)
Rocfest '89, Kultúrpalota, Prága (Kovács Istvánnal)
Almássy téri Szabadidő Központ, Budapest (Kovács Istvánnal)
„POSZTaMENs", Kortárs Galéria, Jászberény (Kovács Istvánnal)
Városház Galéria, Brno (Kovács Istvánnal)
Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
1990. Fiatalok Galériája, Brno

TALLUM MÁRIA 1114 Budapest, Ulászló u. 17.

1958-ban születtem Budapesten.
1984-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézetében tanultam.
1985 óta vagyok tagja a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.

I was born in 1958 in Budapest.
Till 1984 I studied at the Teacher Training Institute of the Ferenc Liszt College for Music.
I've been a member of the Studio of Young Artists since 1985.

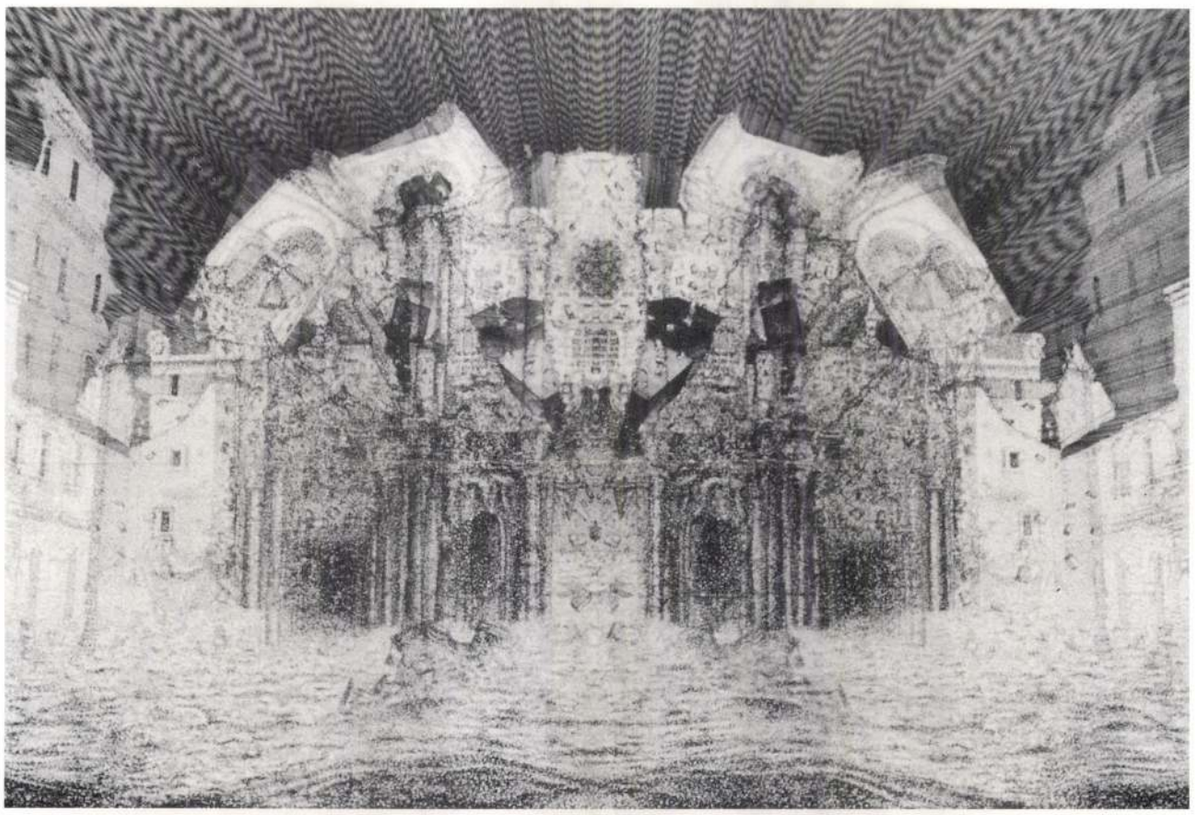

Kierkegaard mappából, 20x30 cm, tus

Kiállítások/Exhibitions:

1984. ELTE Eötvös Klub, Budapest (egyéni)
1985. Generalart Stúdió, Budapest
Bartók '32 Galéria, Budapest
1985–87. Fotóművészeti Galéria, Budapest
1986. Stúdió '86, Budapesti Történeti Múzeum, Budapest
1987. Stúdió '87, Ernst Múzeum, Budapest
1988. Bartók '32 Galéria, Budapest
1989. X. Balatoni Kisgrafikai Biennálé, Tihany
1990. Budapesti Tavaszi Fesztivál, Grafikusművészek Dél-Budán, Vajda Lajos Stúdió, Szentendre

Bizalmi vá

Meg kell tanulni a kapcsola

Örömmel töltött el, amikor a NÓGRÁD tollhegyre tűzte a fenti témát. Az iskola és család kapcsolata beszédtéma a szülők között is, nevelők között is, de a közvélemény álláspontja a tömegkommunikációban szinte mindig általánosságokban merült ki. *Tóth Elemér vitaindítója* — azt hiszem nevezhetem így — *a dolgok sűrűjébe vág bele.*

Egyetértek az újságíróval, abban, hogy *nem lehetünk elégedettek az iskolai oktatás és nevelés színvonalával.* Ezt az elégedetlenséget mai gazdasági helyzetünk, dolgozóink mai tudásszintje épp úgy megköveteli, mint az, hogy a XXI. századi magyarság milyen helyet tud kiharcolnia magának az európai népek sorában. Abban is azonos a véleményünk, hogy kevés a középfokú végzettségűek aránya, s talán kibővíthetném e véleményt azzal, hogy a szakközépiskolák nem pótolhatják a régebben megszüntetett technikumok feladatkörét.

A demográfiai hullám is megköveteli, hogy mind a középiskolák mind a szakmunkásképzők száma növekedjen, kapacitása bővüljön. Tudomásunk szerint Salgótarjánban is tervezik további középfokú intézmények beindítását. Amiben nem egyezik véleményünk, az általános iskolák minősége, színvonala. *Úgy helyesbítenék: nem csökkent a színvonal, csupán nem emelkedett olyan mértékben, mint az kívánatos lett volna.* Természetesen, az igaz, — s ezt mint általános iskolai nevelő magam is tapasztalom —, hogy *a szülők bizalma az iskola iránt az elmúlt évtizedekben csökkent.*

Beszélhetünk-e „bizalmi válságról"? Tényleg általános-e a szülők rossz véleménye, vagy csak néhány elégedetlen szülőről tehetünk említést? Nem sok időm van hátra a nyugdíj eléréséig, így ebből az is kiderül, hogy elemi iskolai tanulmányaimat, s a polgári iskolát is még a Horthy-rendszer idején végeztem el.

Fiatal nevelőként az ötvenes évek elején kezdtem tapasztalni, hogy a kezem alá kerülő gyerekek képességben, akaraterőben, szívósságban meg sem közelítik a mi generációnkat, mégis szép eredmények születtek, mert az a korszak lelkesített bennünket nevelőket is, a szülőket is, inspirált arra, hogy a gyereket tanulásra szorítsa, mert ha tanul, minden lehet belőle. Azokban az években gyerekeknek, szülőnek szégyen volt a gyenge eredmény, mint ahogyan a munkahelyeken is megkövetelték a magas teljesítményeket. Talán a hatvanas évektől figyelhetjük meg azt az új jelenséget, amikor egyik-másik gyerek hiányos felkészültsége ellensúlyozására némelyik szülő agresszív fellépéssel próbál gyermeke nevelőjére hatni. S még örültünk is, ha csak nekünk mondták el a véleményüket és nem rögtön az igazgatónkhoz, vagy a művelődési osztályon dolgozó felettesünkhöz mentek panaszukkal, feljelentésükkel. Voltunk, akik vállaltuk ennek következ de voltak olyan koll akik — az újságíró s mondva — nem vállalnák a konfliktust a szülőkkel még akkor sem, ha ez egyébként szükséges lett volna.

Időközben a negyvenes évek kisebb tűrőképességű gyerekeiből szülők lettek. A konfliktusokat feloldó, egymásnak igen sok segítséget nyújtó nagycsaládok lassan megszűnnek, és a kialakuló kiscsaládokban a gyerekek nem találják meg azt az eszményt, példaképet, amely az ő jellemüket formálhatná. S egyre több a csonka család is. Nem csoda, ha csökken a szülő konfliktustűrő képessége akár a gyerekével szemben, akár a pedagógussal szemben. Két éve történt, — akkor a nyolcadik osztály osztályfőnöke voltam. Elkészítettem a gyerekek továbbtanulásának egyik szükséges kellékét, a gyerekek minősítését. S úgy éreztem, az a demokratikus, ha elmondom nekik, milyen vélemény alakult ki bennem róluk, munkájukról, jellemükről. Az egyik kislányról — aki a Madáchba készült — leírtam, hogy szorgalmas, jó képességű, figyelmét koncentrálni tudó, akaraterős, a kollektívába beilleszkedő gyermekről van szó, aki azonban tevékenységét illetően visszahúzódó, passzív. S ez igaz volt. Mindig tudta a leckét, de sohasem jelentkezett. Még aznap délután megkeresett az anyuka, hogy húzzam ki a passzív szót, mert az hátrányos a kislányra. Nem tettem meg. Bepanaszolt az igazgatónál és sírógörcsöt kapott, amikor az is kijelentette, hogy valóban passzív magatartású a kislány.

Magam is szülő vagyok, két felnőtt gyerek, meg egy gimnazista fiú apja. Gyermekeim sok örömet szereztek életem során, s mint szülő, én is találkoztam nevelővel, akiből hiányzott a hivatástudat, a gyermekek iránti szeretet, a megértés, a gyermek gondolkodásával azonosulni tudás.

Természetesen, van olyan nevelő, aki azért került erre a pályára, mert nem vették fel orvosnak, mérnöknek. S van olyan is, aki „felkapja a vizet" talán túl gyorsan is. Higgyék el azonban kedves szülőtársaim, hogy a többség, tanáraink zöme nem ilyen! Higgyék el, hogy vannak nevelők, akik 20—25 éves pályafutás után 4200 forintos fizetésért nem csak tanítják, nevelik a kis gyermekpalántákat, hanem délutánonként átnéznek 80—100 munkafüzetet, javítgatva több száz hibát az írásban, vagy a számtanfeladatokban, s mindezt hivatástudatból, pályaszeretetből. Természetesen engem sem hagy nyugodni, ha arról értesülök, hogy a fiam már megint 200 forintot visz el szakkönyvre, ha tegnap 100-at vitt hangversenybérletre, tegnapelőtt 300-at a nyári kirándulásra előleg befizetésére. Elöntötte a vér az arcomat akkor is, amikor a fiamat hatéves angol nyelvtanulás után a „gimiben" kezdő németre osztották be, „ne üljön négy évig tétlenül

[illegible] fel éve jár a IIu gimnáziumba. Amikor hazajön a pesti kollégiumból, néha megkérdezi: nem kaptam még meg az osztályfényképet, ami a ballagáskor készült — a bizonyítványosztáskor ugyanis országos matematikai versenyen volt, s így a kép valahogyan elkallódott. Ilyenkor boszszankodom. De hát zavarjam újra meg újra a kolléganőt, aki a fiam egyik legkedvesebb tanárnője volt? Nem teszem, pedig megtehetném, hiszen így a gyereket fosztom meg egy kedves emléktől. *Meg kell tanulni nekünk szülőknek az iskola felé a kapcsolat megteremtésének formáit,* s mert az a pedagógus is ember, neki is lehetnek hibái, nézzük el ezt neki. *Félretéve az ideges, számonkérő hangnemet, tárgyilagos beszélgetés során mondjuk el a problémáinkat,* így lehet közös nevezőre jutni. Bizalmi válság? Nem hiszem, hogy az iskola és család között ilyen súlyossá vált volna a kapcsolat. *Vannak rossz pedagógusok? Néhányan! Vannak értetlen szülők? Néhányan!* A többség nem ilyen. A többségnek, akár nevelő, akár szülő, az az érdeke, hogy az oktató-nevelő munka hatékony legyen, hogy gyermekeink, tanítványaink boldoguljanak. Ehhez keresni kell a legjobb, legeredményesebb módszereket, eszközöket, mind a nevelőnek, mind a szülőnek, egymást nem akadályozva, hanem segítve. Csak így lehet a konfliktusokat, ellentmondásokat kiküszöbölni.

Még most is aktív dolgozó az a postaműszerész szülő, aki egy időben csapatvezető-helyettes volt iskolánk úttörőcsapatában s évi rendes szabadságát áldozta fel a csapattáborban való részvételért. Nem egyedülálló az a példa sem, amikor a szülők besegítenek a tanulmányi kirándulások, iskolai rendezvények megszervezésébe, lebonyolításába. Örülünk ennek, s igényeljük is ezt a segítséget. Újabban a szabad szombatok jó kihasználásában kapunk hathatós segítséget, s igazán hálásak vagyunk ezért.

Bizalmi válság? Nem. Nincsen ilyesmi! Vannak időnként konfliktusok, ellentétes érdekek is kialakulhatnak, de a többség, a szülők nagyobb része segítőkész, jóindulatú, a problémákat megoldani akaró, s nem ellensége az iskolának. *Természetesen az iskolának is törekedni kell a jó módszerek továbbfejlesztésére, szülők-nevelők közötti találkozók rendezésére, osztályszülői közösségi találkozókra, s a családlátogatások felhasználására, egyéni beszélgetések lehetőségének kimunkálására.*

Jól mondja az újságíró: *„Társadalmi érdek a szülők és az iskola kapcsolatának lényegesen szorosabbá és főleg tartalmasabbá tétele".* Ebben a kérdésben az iskolának, szülőnek lépnie kell. Így látjuk ezt mi, pedagógusok is.

Hódi Mihály

Vlagyimir Pankov:

sajnálkozva Szuprenyev, miközben óvatosan körülnézett

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-740, 340-726
dr. Trogmayer Ottó, régész, a Móra Ferenc múzeum és a Csongrád megyei múzeumi hálózat igazgatója.
NÓGRÁD
1984 JAN 14

1021

Százéves a szegedi múzeum gyűjteménye

„Tarsoly: veres posztón gazdag arany és ezüst fonállal a város czimere kihimezve. Felül három réz karika, szíjak, befűzésére. Hozzá tartozik egy takaró, veres bőrből. Ily tarsolyai voltak a szegedi 1844—48. évi polgárőrségi lovas tiszteknek. Adományozó: Nagy Károly kis-zombori plébános... (a Szegedi Híradó szerkesztősége útján.) Az adományozó kijelentése szerint a tarsoly egykoron Joó József polgárőrségi tiszt tulajdonát képezte." A szegedi Móra Ferenc Múzeum születési anyakönyvének, A Szeged városi múzeum régiség és történelmi emléktára naplójának ez az első bejegyzése 1883. augusztus 27-éről. Az írás *Reizner János* keze nyomát őrzi. De ebbe a naplóba vezette be egészen a 20-as évek végéig a gyűjtemény anyagát *Tömörkény István* és *Móra Ferenc* is.

Az egyik állandó kiállító a Patikamúzeum

— A múzeum születéséről kérdezem dr. Trogmayer Ottó régészt, a Móra Ferenc Múzeum és a Csongrád megyei múzeumi hálózat igazgatóját.

— A városi múzeum ügyének gondolata már a szabadságharc idején fölvetődött, de a polgári forradalom bukása megakadályozta a nemes kezdeményezés valóra váltását. A Bach-korszak éveiben Csaplár Benedek szorgalmazta a múzeumalapítást, majd Löw Lipót és Reizner János tettek lépéseket állandó városi gyűjtemény létrehozására. Adatok bizonyítják, hogy már 1872-ben módszeres gyűjtőmunka, körültekintő leletmentés és tudós feldolgozás folyt. Az 1879-es nagy árvíz után a kátasztrófát követő újjászületés lendületét erősítette, hogy a körtöltés építésekor felszínre került az úgynevezett Szilléri-lelet, melyet Tisza Lajos királyi biztos a városnak ajándékozott. A gazdag rézanyag — különböző eszközök, például csákány, kalapács, véső stb. — kultúrtörténeti fordulópontot jelentett a magyar régészet történetében; ez adta a fölismerést, hogy hazánkban önálló rézkorral kell számolnunk. A számtalan lelet mellett a magángyűjtemények ajándékozása adta a végső impulzust az önálló városi múzeum megalakítására. A közgyűjtemény — mely leltárrendbe foglalta tárgyait, s így alkalmassá tette a tudományos feldolgozásra, mint ahogy azt Reizner János az Archeológiai Értesítőben meg is tette az első leletek bemutatásával — a Dugonics téri főreáliskolában volt, a közművelődési palota megépüléséig. Legrégebbi a numizmatikai gyűjtemény, melyet egyre gazdagodó régészeti, természettudományi és néprajzi anyag követett.

— Mi történt egy évszázad alatt?

— A kezdeti időben a múzeum személyzetét a múzeumőr vagy igazgató, a segédőr, néhány díjtalan gyakornok és a szolga alkotta. Kapuit vasár- és ünnepnapokon, valamint piacok alkalmával nyitotta ki a nagyközönség előtt. A nagy elődök közül Móra volt az, aki elsőként az országban didaktikai célzatú kiállításokat rendezett a közönség informálása, nevelése érdekében. Arra nincsenek följegyzések, hogy az intézmény történetének első évtizedeiben hányan látogatták a múzeumot, de a legutóbbi évtized adatai szinte lenyűgözőek. A Móra Ferenc Múzeum és kiállítóhelyeinek (képtár, vár, Fekete-ház, dorozsmai szélmalom, Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark) bemutatóit, az állandó és időszaki tárlatokat évente több mint 350 ezren keresték fel.

A Móra Ferenc Múzeumban ma hatvan főfoglalkozású dolgozó, közöttük tizenkilenc tudományos munkatárs tevékenykedik. Igen népszerű a múzeum filiáléjaként működő Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark, mely eszenciája a természettudományi, a régészeti, a történeti, a néprajzi, s majdan a képzőművészeti profilnak.

— A múzeumok renczánszukat élik — tapasztalhatjuk naponta — de vajon a 100 éves intézmény és a megyei múzeumok igazgatója ülhet-e a száz esztendő babérjain?

— Elkezdődött a Somogyi-könyvtár költözködése, s ezzel párhuzamosan születnek a tervek a megüresedő termek birtokbavételére. Statikai vizsgálat dönt majd az átépítések nagyságáról, de elképzelések természetesen máris születtek. A megüresedő egész emelet nem nyílhat meg kiállítások és bemutatók részére, hiszen a múzeum legnagyobb gondját, az raktározást is meg kell oldani. Mindenesetre terveink között szerepel múzeumi klub és előadóterem kialakítása, új bemutatóhelyek létrehozása. Így lehetőség nyílik majd, hogy a múzeumi törzsanyag nagyobb hányadával ismerkedhessenek meg a látogatók, s közönség elé kerülhessen néhány szép ha-gyaték is. A jövő nyáron minden valószínűség szerint megnyithatja kapuit a Fekete-ház, mely otthont ad az újkor történeti és munkásmozgalmi osztálynak, amely itt rendezi majd állandó és időszaki bemutatóit. Gyarapszik Ópusztaszer, s bizonyára emlékezetes kiállítások színtere lesz ezután is a képtár.

Az első bejegyzett tárgy — a városcímer a tarsolyon — akár jelképe is lehetne az évszázados intézménynek, mely homlokán viseli hivatását és küldetését: „A közművelődésnek".

Tandi Lajos

Kiállítás a képtárban

TROJKÓ Imre festő

Régi tatai festők. Kuny Domonkos Muzeum, Tatai Vár,
1986.dec.-1987.márc. rend.,bev. Bíró Endre.
Tata, 1987

Tevékenységéről a bev.

(1882-1978)

12. Trojkó Imre (Boromisszáné Trojko Carla tulajdona)
- Barokk házak Tatán
  olaj vászon 21 x 26 cm
- Tavaszi táj
  olaj vászon 29 x 41 cm
- Mosás után
  olaj karton 30 x 42 cm
- Pötörke malom
  olaj vászon 28 x 30 cm

f2. KÁZMÉR János, szül. Pozsony, 1805. nov. 15. † Salzburg, 1870. máj. 18.
= I. Pozsony, 1833. aug. 28. Muraszombathi, széchyszigeti és szapári gróf
SZAPÁRY Leopoldina, szül. 1806. jún. 29. † 1838. márc. 12. (Sz. József és gróf
GATTERBURG Johanna leánya.)
= II. Pozsony, 1842. júl. 19. Báró MONTVAL Mária Henriette Aspasie, szül.
Bécs, 1804. szept. 29. † Salzburg, 1875. jan. 17.
Gyermekei: első nejétől: g1–g2.
második nejétől: g3.

g1. ILONA Mária Borbála Johanna Jozefa Leopoldina Walpurga, szül. Gáta
1835. jún. 29. † Bécs, 1896. máj. 12.
= Salzburg, 1855. nov. 21. Galánthai gróf ESTERHÁZY Pál, † Levioc, Tirol
1877. júl. 20. (Lásd: I. fraknói ág, 2. fraknói grófi ágazat, b. tatai mellékág.

g2. ZSÓFIA Mária Johanna Jozefa Borbála Leopoldina Walpurga, szül. Pozsony
1836. nov. 27. † Salzburg, 1906. szept. 25.
= Stockholm, 1862. márc. 4. BORÉLY de la TOUCHE Leon. † Párizs, 189
jan. 27.

g3. DÁNIEL Péter Kázmér János Nepomuk József Antal Eustachius, szül. P
zsony, 1843. jún. 4. † Salzburg, 1923. nov. 19. Dr. jur., pápai titkos kam.
= Salzburg, 1870. jún. 4. Gróf UIBERACKER Ilona, szül. Schloss Klebin
1847. febr. 13. † Wispach, 1908. szept. 29. (U. Farkas és dezséri báró RUI
NYÁNSZKY Teréz leánya.)
Gyermekei: h1–h10.

h1. LAJOS Mária József Ottó Dániel Kázmér Eustach Benedek, szül. Aigen, 187
1946. jan. 13.

1958 AUG -2

MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK ARCKÉPCSARNOKA

610

Dr. Trojkó Imre

VII.

Milyen csodálatos a művészet. Akit egyszer hatalmába kerít, nem engedi el egykönnyen. Nem valami külső erőszak ez, hanem belső kényszer, amelyet az ember önként és örömmel vállal magára. A hódoló, ki oltárához járul, áldozatát nem érzi tehernek, amit legszívesebben elkerült volna. Ellenkezőleg. Miközben alkot, fest, komponál, ír, vagy játszik, megkönnyebbül, gazdagabb lesz.

Lám, *Trojkó Imre* — szülei kívánságára — ügyvédi pályára lépett. Éveken, évtizedeken át gyakorolta hivatását, intézte ügyeit, de a képzőművészettől nem tudott elszakadni. Sőt! Szíve szerint csak festészettel foglalkozott volna. A kenyérkeresés szüksége azonban nem engedett számára ilyen luxust. Így hát szabad idejében festegetett. Nem eredménytelenül. Bizonyítja ezt munkáinak sokszínű, gazdag gyűjteménye.

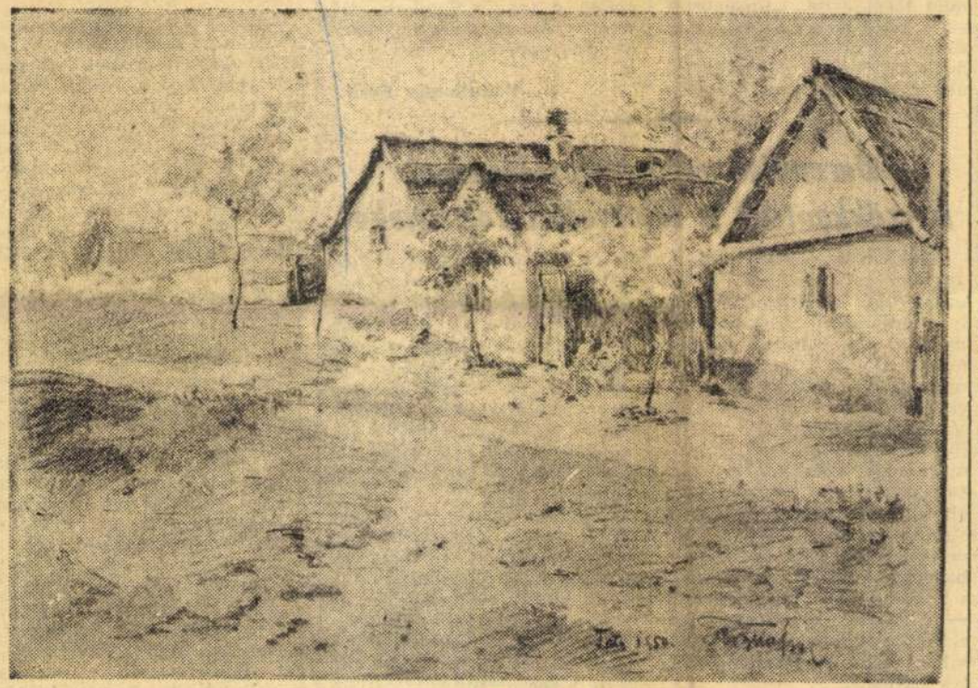

Trojkó Imre: Tatai részlet

Jóllehet több mint másfél órát töltöttem az idős művész otthonában, képeinek mégis csak egy töredékét tudtam megtekinteni. Az akvarellek, olajfestmények, pasztellek, szénrajzok, rézkarcok és színes vázlatok lapozgatása közben, ismerős Komárom megyei tájak, utcarészletek elevenednek meg: A búbánat völgye, tatai utcarészletek; almásfüzitői, naszályi, baji, esztergomi tájak, a Csekétó, stb. De találhatók lábatlani, ácsi és dunaalmási részletek is.

Mint ő maga mondotta (és ez művein is jól látható), a régi iskola híve. A modern irányzatok, a mostani izmusok alig hatottak stílusára. Színes, a valósághoz, a természetes-hez ragaszkodó formanyelve többnyire derűs tájképekben jut kifejezésre. A békesség, a problémamentes harmónia, a háborítatlan csend érzetét keltik ezek a tájkivágások. A fákat nem dúlja szél, az utcákon jobbára nem jár senki, s a csónak kikötve vesztegel a parton. Inkább a szemen, mint az értelmen keresztül igyekszik hatni az érzelemre. S ott, ahol ez a hatás a legsikerültebb, ott megérezzük, hogy a mozdulatlanság mögött egy ember béke iránti, boldogság iránti vágyakozása feszül.

*

Trojkó Imre tatai születésű. Itt járt elemibe, de középiskoláit Vácott és Veszprémben, az egyetemet pedig Kolozsváron végezte el. A bölcsészkaron heti három óra rajzot és festészetet tanulnak. Bár már gimnázista korában kedvet és tehetséget érzett a rajzolásra, itt az egyetemen ismerkedett meg behatóbban a képzőművészettel. A diploma megszerzése után Németországban is járt. Berlin, Drezda, München képtárait látogatta. Főleg Rembrandt és Leonardo da Vinci képei voltak rá nagy hatással. E tanulmányút végeztével Tatára tért vissza.

Még az első világháború előtt állított ki először. E kiállításra Tatán a Faluszövetség rendezésében került sor. Később Budapestre is kerültek fel képei. A felszabadulás óta minden tatai és Komárom megyei kiállításon ott láthatók alkotásai. A megyei tanács már több képét megvásárolta.

A dereshajú, de még fürgemozgású művész most 75 éves. Nyugdíjban van, s így egész idejét kedvenc művészetének szentelheti. Fiatalosan járja a megye tájait, s közben az Almásfüzitői Timföldgyárban munkásokat tanít a képzőművészet mesterségére. Mi a terve? Sokat, az eddigieknél is maradandóbbakat szeretne alkotni. Kívánjuk, hogy sikerüljön neki.

Bucholz József

munkájukat, tarad… gyeljük. A válasz, amelyet adnak, nem túlságosan meggyőző. Hegedűs elvtárs — a tsz könyvelője — ezt mondja: „A munkát meggyőzzük magunk is. Ha igénybe vesszük a gépállomást, mivel foglalkozzon a tagság?"

A válasz szerint tehát a tsz-tagok csak ezért aratnak önmaguk, hogy legyen elfoglaltságuk. Ne vitassuk most, hogy nem lett volna-e elég dolog a cukorrépánál, kukoricánál stb. Ehelyett nézzük meg, hogy az aratás ideje alatt mivel foglalkoztak a tsz-tagok Bábolnán.

A 7-es majori tsz-nek komoly állatállománya van. Mintegy 500 juh, 14 ló, 6 csikó, 30 darab fejőstehén, 26 darab ridegmarha, 24 darab anyakoca stb. stb. Az állatállomány rendszeresen munkát biztosít 14 embernek. Az igaz, hogy ez a tsz már régen működik, s állatállományukat nem most kezdték kialakítani. De az is biztos, hogy a jószágok többsége éppen az elmúlt két év során került a tsz tulajdonába. A tervek szerint még itt sem állanak meg, hanem újabb állatvásárlásokat, a minőség javítását tűzték ki célul.

A „Jókai Mór"-nak természetesen — mint fiatal tsz-nek — még nem lehet ennyi állata. Ezt nem is várhatja senki. De azt helyesen tennék, ha a jelenlegi alig számottevő állományt növelnék. Igaz, hogy tervbe vették 5 darab sertés vásárlását, de őszintén szólva, ebből még nem lesz nagyüzemi állattenyésztés. Miért nem növeli állatállományát nagyobb ütemben a tsz? Azért, mert rosszul értelmezett „adósságmentességre" törekszenek. Nem veszik igénybe kellően a különböző kedvezményeket, hiteleket. Csak annyit és akkor vásárolnak, amikor és amennyi jószágra pénzük van. Ezt az elvet vallják más kérdésekben is. Így aztán, bár a tsz-nek nincs egy fillér tartozása sem, de az is igaz, hogy a fejlődés üteme nagyon lassú.

forintos munkaegységet érnek el, mert a befektetések meghozzák gyümölcsüket. Ma még nem jelentkezik a két tsz közötti különbség túlságosan élesen, de ha a komáromiak elveik mellett kitartanak, a különbség évről évre nagyobb lesz.

Érdekes, hogy az elmondottak hogyan hatnak ki a tsz-ek és az egyéniek kapcsolataira. A „Jókai Mór"-ban nem törekszenek „túlságosan" arra, hogy nőjön a taglétszám és a földterület. Ugy vélik, hogy a jelenlegi gazdaság annak a húsz főnek, aki a közös-

üzemi termelés… delem fokozás… Komáromról e… mondhatjuk el.

*

Két tsz, kétfé… A bábolnaiak helyesebb utat, a komáromiak még keresik. Természetesen kicsinyhitűségre, ostorozásra nincs különösebb ok, hiszen a „Jókai" még fiatal tsz, s így érthető, hogy „gyermekbetegséggel" küzd. De jó a tanulságokat, a tapasztalatokat felszínre hozni, mert így lehet azokból gyorsan, időben okulni.

Wojuteczky Emil

Baromfiak vándor-ólaztatásával is csökkentsük a felnevelési költségeket

Azokban az állami gazdaságokban és tsz-ekben, ahol nagyüzemi baromfinevelés folyik, érdemes és időszerű foglalkozni a baromfiak vándor-ólaztatásával. A baromfiak tenyésztését elsősorban a növendékállatok felnevelési költségeinek csökkentésével tehetjük olcsóbbá. Jól tudják ezt a megyében azokban az állami gazdaságokban és tsz-ekben, ahol a baromfitenyésztés az elmúlt években magas jövedelmet biztosított. A meglevő baromfiállomány nemesítése s továbbszaporítása érdekében — a helyesen gazdálkodó szocialista szektorok — az idén is kihasználják a vándor-ólaztatás előnyeit.

A nevelőházakból kikerülő növendékeknek nyári vándortanyákon való elhelyezése nagy mennyiségű, mintegy 40 százalékos takarmánymegtakarítással jár. A jó baromfilegelőkön, alig kell a táplálékot valamivel pótolni. Közepes, vagy gyenge „kifutókban" napi 2—3 dkg szemes eleséget adjunk egy-egy állatnak. Vándor-ólazás szempontjából kitűnő területek a lucerna, a heretáblák, a jól fejlett cukor- és takarmányrépák szélei, a major körüli gyepterületek, szérűs- és gyümölcsöskertek, valamint gabonatarlók.

A vándor-ólaztatás nagy gazdasági jelentőségén túlmenően, állategészségügyi fontossággal bír. A növendékbaromfiak természetszerű tartása, edzett felnevelése kihathatók belső és külső értékmérő tulajdonságainak pozitív alakulására is.

Nagyon fontos — különösen a nyári kánikulában —, a vándor-ólazott növendékek jó vízellátásáról gondoskodni. A vízhiány elkerülésére a vándortanyákon hordót vagy nagyobb vizesedényt helyezzünk el. Csibénként naponta 2 dl vizet számítsunk. Itatóedénynek cserép, vagy bádogveder itatót kell használnunk. Ügyeljünk azonban arra, hogy az itatóedények mindig hűvös helyen legyenek elhelyezve, mert így hosszú időn keresztül megőrizhetjük az ivóvíz frissítő hatását. Ugyanakkor a baromfiak is szívesen időznek az árnyas, hűvös helyen.

Ajánlatos — ahol erre lehetőség van — a vándor-ólaztatást meghonosítani.

László László
gazd. tanár

feladat a bizományi könyvelés. Erre a munkára még

Öntözőberendez…

Az idei esztendőben akkor jutott Kerékteleki határába a legkevesebb csapadék, mikor a legtöbb kellett volna. Pedig ha valahol várták a májusi esőt, Kerékteleken ugyancsak lehozták volna az égről. De hétről hétre még egy tenyérnyi felhőtakaró se örvendeztette meg az esővárókat. Gondolt erre egyet *Vaderna Boldizsár*, a kerékteleki FMSZ elnöke: *„ha nem jön fentről, majd jön lentről"*, s ennek érdekében nyomban megtette az első lépéseket. Megkérdezte a szövetkezet választott vezetőségétől: *„helyeslik-e, ha a szövetkezet öntözőgépet vásárol tagjainak, kölcsön használatra?"* — Hogyne helyeselnénk, hisz veteményeink ugyancsak megsínylik az aszályt — hangzott a válasz mindenünnen. De mivel öntöz a gép, ha földjeinken nincsenek kutak? — vetődött fel tüstént a következő kérdés. Vaderna Boldizsár azonban erre a kérdésre is felkészült. Elmondta, hogy többedmagával határszemlét tartott s megállapította, hogy a kertészeti talajok zöme mélyenfekvő s a föld felszínétől alig két méter mélységű, bővizű „express" kutak létesíthetők. Mivel a kertészetek szomszédosak egymással, így akár minden egyes zöldségtermelő gazda építhet magának egy egyáltalán nem költséges kutat.

Ezek után vásárolta meg a szövetkezet az öntözéshez szükséges felszerelést. De a gazdák is munkához láttak s több helyen máris készülnek

Stendhal Trió a Hely-klubban

Hat éve alakította Dés László, Horváth Kornéllal és Schnéberger Ferenccel a Stendhal Triót. Az együttes sajátos hangzásvilágával a mai napig kuriózumnak számít a hazai és nyugat-európai jazz-formációk mezőnyében is. Az akusztikus gitár, tenor-szaxofon, percussion összeállításban változatos zenei stílust képviselnek, mely gyakran tartalmaz temperamentumos latin-amerikai folklór elemeket.

Dés László népszerűségét a hazai pop-rock műfajban alapozta meg. A Dimenzió együttes megalakítása után végleg szakított a könnyű műfajjal.

Horváth Kornél a Kaszakő együttes "Ki mit tud?"-on elért sikere után került a hazai jazz élvonalába.

Schnéberger Ferenc hat éve Németországban él, de népszerű előadónak számít Franciaországban és Olaszországban egyaránt.

A Triónak itthon eddig két nagylemeze, tagjainak Európa-szerte számos felvétele, CD-je jelent meg.

A Stendhal Trió-val legközelebb 1993. március 27-én találkozhatunk városunkban a Hely-klubban.

Czene Csaba

Trojkó György kiállítása az Erkel Ferenc Művelődési Házban

Petriventel születésű, s már gyerekkorában magávalragadja a természet szeretete. Az iskolában nem tűnik ki társai közül, bár gyakran járja a természetet, szereti a növényeket. A művészet valamennyi ága érdekli. Gyakran rácsodálkozik épületek homlokzatára, freskókra, szobrokra, síremlékekre. Hányatott gyerekkora nem tette számára lehetővé a tanulást, iskoláit is önszorgalomból, már felnőtt fejjel végezte el. Ma a kórházban munkavédelmi vezető, bár ez csupán a véletlen műve, soha nem készült erre a pályára. Szívesebben foglalkozna építészettel, szobrászattal, botanikával, restaurálással, de erre - állítja - egy élet kevés. Szerszámok hiányában primitív módon hozta létre első műveit, már ekkor a tökéletesség igényével. Kertjében jól megférnek egymás mellett a csodálatos örökzöldek és szobrai.

- Szinte kivétel nélkül minden műve embert ábrázol, holott nagy csodálója a növényvilágnak. Mi hát az oka annak, hogy csak nagyon ritkán szerepelnek alkotásain?

- Giccsesnek tartom a növényeket megformázni, hiszen a valósághoz hű ábrázolásuk szinte lehetetlen. Fáján belül is lehet egy növény külön egyéniség, ha például kap egy különleges színárnyalatot. A természetet nem lehet felülmúlni, sőt, még csak a nyomába se léphetünk. Ezért képtelenség szoborban kifejezni egy növény karakterét, színét. Természetesen egy embert, mint egyéniséget, sem lehet egy szoborba belezárni, de egy-egy lelkiállapotot, érzelmet azért még megpróbálhatunk kifejezni, kisebb-nagyobb sikerrel. Csodálója vagyok az anya és gyermek meghitt kapcsolatának. Nagy tisztelője vagyok az emberiségnek, a nőknek, akik az emberi nem fenntartói.

- Hogyan születik meg egy szobor?

- Amikor leülök, már megérett bennem mit formálok meg. Néhány óra múlva pedig már a feleségem is felismeri. Ám hogy hogyan készül, az elég változó. Előfordul, hogy vasárnap délelőtt nekiállok főzni, és mire elkészül az ebéd, már kész is a szobor. Persze még estig igazítgatok rajta, míg meg nem szárad. Csak elvétve ajándékozok el egyet-egyet rokonoknak barátoknak vagy ismerősöknek.

Cs. I.

1-én 17 órakor a HSMK-ban
"Ingyen lakoma" - Kortárs c. folyóirat bemutatkozása
1-én 17.30 órakor a Helyőrségi Klubban Kárpáti Sebestyén kiállítása
1-2-án 15 és 18 órakor a HSMK-ban
Rejtő Jenő: Az ellopott cirkáló c. vígjáték
4-én 17 órakor a HSMK-ban
"A természetvédelmi területek problémái" - előadás
4-én 18 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Katolikus értékmegőrzés a választások után - előadás
5-én 14 órakor a Kodály Zoltán Műv. Házban
MÁV szolgálati ágak nőnapi ünnepsége
5-én 16 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban DKG nőnapi ünnepsége
5-6-7-én a HSMK-ban I. Kanizsai Divat Napok
5-én 18 órakor az Erkel Ferenc Műv. HÁzban
"Csak tiszta forrásból" Fotó-kiállítás megnyitó
6-án 19 órától a Helyőrségi Klubban Oxigén Alapítványbál
7-én 19 órakor a HSMK-ban
A Nagykanizsai Szimfónikus Zenekar koncertje
9-én 16.30 órakor a HSMK-ban
A metszés jelentősége a szőlőtermesztésben - előadás
10-én 10 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Angyal bölömbér - mesejáték
11-én 11 órakor a HSMK-ban
Varga Tamás szobrászművész kiállításának megnyitása
11-én 19 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Szőlészet és borászat aktuális kérdései - előadás
12-én 10 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban Emlékkiállítás megnyitása a Nagyrác úti Ált. Iskola alapítása 110. évfordulóján
12-én 16.30 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban
Trojkó György szobrász kiállításának megnyitása
12-én 18 órakor a Kodály Műv. Házban Akeca Drakula koncertje
12-13-án 18 órakor a Helyőrségi Klubban
Vörösmarty: Csongor és Tünde
13-án 18 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban Rock and roll klub
13-án 18 órakor a Kodály Zoltán Műv. Házban Alternatív klub est
14-én 10 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban
Számítógépes játékok gyerekeknek
14-én 18 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban Horvát táncház
15-én 20 órakor a HSMK-ban
Nemzeti ünnepünk alkalmából népzenei együttesek műsora
15-én 16 órakor a miklósfai Mindenki Házában
Vörösmarty: Csongor és Tünde
16-án 19 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Vegyszeres kezelés a szőlészetben és a kertészetben - előadás
17-én 18 órakor a Helyőrségi Klubban Tavaszi Ifjúsági Hangverseny
18-án 10.30 és 13.30 órakor a HSMK-ban
Lázár Ervin: A kistiú és az oroszlánok - bábelőadás
19-én 18 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban Irodalmi Kávéház
20-án 10 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Emlékműsor a Nagyrác úti Ált. Iskola 110. évfordulóján
20-án 19 órakor a HSMK-ban Jazz hangverseny
20-án 16 órakor a HSMK-ban Gyermekteaház
21-én 19 órakor a HSMK-ban Advent a Hargitán - dráma
Budapesti Nemzeti Színház kamaraelőadása
22-én 14-20 óráig a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Megyei nyugdíjas klubtalálkozó
22-én 17.30 órakor a Helyőrségi Klubban
Orvos Katalin festőművész kiállításának megnyitása
23-án 16.30 órakor a HSMK-ban
A vetésforgó alkalmazása a házikertekben - előadás
23-án 19 órakor a HSMK-ban Mária Főhadnagy - operett
A Fővárosi Operettszínház művészeinek vendégjátéka
24-én 15 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
a "Tét" rajzpályázat kiállításának megnyitása
24-én 19 órakor a HSMK-ban A Grúz Állami Táncegyüttes műsora
25-én 13.30 és 15 órakor a HSMK-ban Ifjúsági bérletes hangverseny
A Nagykanizsai Szimfónikus Zenekar koncertje
25-én 17 órakor a HSMK-ban Környezetpolitika, környezetügyi döntések - előadás
26-án 19-02 óráig a Helyőrségi Klubban Vigadó
27-én 18 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban Rock and roll klub
27-én 19-02 óráig a HSMK-ban Nosztalgia kávéház
28-án 10 órakor az Erkel Ferenc Műv. Házban
Számítógépes játékok gyerekeknek
29-30-án 19 órakor a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Jézus szenvedésének története - misztériumjáték felnőtteknek
30-án 19 órakor a HSMK-ban Sütő András: Vigyorgó búbánat
A veszprémi Petőfi Sándor színház előadása
31-én 1-én 8-11 óráig a Móricz Zsigmond Műv. Házban
Jézus szenvedésének története - misztériumjáték gyerekeknek
31-én 13 órakor a Kodály Zoltán Műv. Házban
Kirándulás a Miklósfai Parkerdőhöz

- Pedig mondanak néha ilyesmit Kanizsáról is.
- Nem jártak még Répcelakon. Nos hát ott kísérletezem az újságírással, és megpróbálok besegíteni az ottani szakembereknek a helyi kultúra újraélesztésébe.
- Itthon tehát most lehetőséged nyílt műveid "élő" bemutatására. Hogyan képzeled? Milyen lesz ez a kávéházi est?
- Annyi biztos, hogy szakítani akarunk a szokványos formával. Valami újabbat szeretnénk!
- Hogyhogy "mi"?
- Az a helyzet, hogy az írásaimat Bea próbálja valamiféle rendszerbe rázni. Együtt "válogattunk" erre az estére, de a főrendező: Bea lesz. És segítenek nekünk: Fülöp Réka, Kovács Zsolt és Hajdúné Ibolya. Az én elképzelésem megegyezik Beáéval: a leírt művek kötöttsége valamiféle improvizatív rendszer megjelenésével fog oldódni, lazulni.
- Bea...
- Kell, hogy emlékezz rá, hiszen már a katonaidőm előtt is odajártunk a Tiszti Klubba.
- Hát ő az?
- Igen. Ő az! Jobban mondva; Bea- én vagyok. Ő is ír, fest, s hasonlóképpen látja a világot, mint én. Borzasztó tehetséges. Kreativitása azt hiszem érezhető lesz az Irodalmi Kávéház estjén. Mert... képzeld csak el... van például egy ilyen egysoros versem, hogy: "Anyám nem mosónő, csak magyar." Na most. Ezzel a mondattal csak Bea képes kezdeni valamit. Csak ő tudja továbbkötni valamihez, valakihez, aki én vagyok, s akit meg kell értenie az aznap esti közönségnek. S mint már pedzegettem, valószínű, hogy valami más fog ott történnni az intelligens ücsörgés helyett... Ja! És még valamit előzetesként! Lesz az esten egy meglepetésem! Odaviszek magammal egy 9 éves kanizsai kislányt, aki meséket ír, s ezeket el is mondja. Nagyon tehetséges. Többet most nem mondok róla, aki kíváncsi rá, jöjjön el a kávéházba!

Bea érkezik. Zadravecz Beáta. Együtt a "Zadra-Hercz" együttes - ahogy magukat nevezik találóan.

- Gábor, mit vársz ettől az estétől? - kérdem végül.

A válasz gyorsan érkezik.:

- A többiek bemutatkozását.

Ernszt Katalin

Kedves Olvasóink!

Lapunk ezen oldalát az elkövetkezőkben a Zsigmondy Vilmos és Winkler Lajos Műszaki Középiskolában épült HELY pinceklub és art-mozi programjai számára tartjuk fenn.

A HELY klub tudatosan vállalja értékek létrehozását, közvetítését, támogatását, s alapvetőnek tekinti a közösségteremtést. Ez a gondolat jellemzi a klub funkcionális és építészeti megoldásait. Természetes anyagaival, színvilágával, átjárható tereivel az ember és környezetének egységét, közvetlen kapcsolatát próbálták kifejezni. Az iskola és a HELY Alapítvány által működtetett pinceklub és art mozi helyéből és jellegéből adódóan segíti az iskolai oktató és nevelőmunkát.

Természetesen színtere klubok, osztály, évfolyam és iskolai diák és tanári összejöveteleknek, érettségi találkozóknak, szakmai fórumoknak, diákönkormányzati programoknak. Városi és regionális rendezvények kezdeményezőjeként és házigazdáiként kiemelt feladatuknak tekintik a középiskolák összefogását diákönkormányzat, osztályfőnöki, szakmai munkaközösség és tanulóifjúság szintjén. Programjaik nem csupán iskolai kereteket érintenek, diákok és pedagógusok, iskolavezetés részére szervezett összejövetelekkel szeretnék elérni, hogy a HELY klub és art-mozi - példaértékű kezdeményezésként - a kölcsönös előnyökön alapuló közös gondolkodás, az egymásra odafigyelés, az értelmes és tartalmas együttlét színterévé váljon. Jellegéből, s szellemiségéből adódóan egyfajta kapocs, lehetőség a város lakói és az érdeklődők számára. Nyitott intézmény, hiszen HELY-et, lehetőséget ajánl, s egyben várja mindazokat, akikért, s akikkel együtt gondolkodva, egymást segítve szervezi, alakítja programjaikat.

Nem csupán alkohol és füstmentes kávéház, hanem reggel hát órától nyitva tartó kultúrált iskolai büfé.

A hét különböző napjain meghatározott napokon egy-egy gondolatiság köré szerveződve kínálja programjait. A táncházak, jazz rendezvények, művészfilm vetítések, sorozatok, különböző kiállítások, pódium műsorok előadói estek, találkozók csupán jelzik - nyilván a teljesség igénye nélkül - a programokra vonatkozó elképzeléseiket. A pinceklub és art-mozi egy több lépcsős iskolai fejlesztés részeként nagyon fontos színtere törekvéseiknek. Ide betérhet bárki, aki csupán beszélgetni kíván, s nem titkolt szánkékuk távlatokban egyfajta alkotó műhely létrehozása. Nyitvatartási idő, szolgáltatásaik, kínálatuk remélhetőleg meggyőzi támogatóikat, barátaikat, hogy a történet most kezdődik, valamennyiünkért, értünk és rólunk szól.

Március a Tiszti Klubban
(Nagykanizsa, Ady út 7.)
Tel.: 11-036

Március 6. szombat 19 óra *"OXIGÉN" Alapítványbál: műsor: MÁV Dél-Zala Táncegyüttes, zene: Vigadó Zenekar, vendéglátás: Casino Étterem*

Március 12. és 13. 18 óra *Vörösmarty: Csongor és Tünde zenés játék a kanizsai Színi-Tanoda előadásában.*

Március 17. szerda 18 óra *Tavaszi ifjúsági hangverseny a kanizsai Zeneiskola diákjainak és tanárainak előadása.*

Március 26. péntek 19 óra *VIGADÓ Vendégművészek: Balázs Klári és Korda György "Éljen a mama" című estjükkel. Zene: Vigadó Zenekar Vendéglátás: Casino Étterem.*

Március 1-20-ig *Kárpáti Sebestyén festőművész.*

Március 22-től április 13-ig *Orvos Katalin festőművész kiállítása látható, melyet a művész Eördög Virgil pszichológus emlékére rendez.*

Móricz Zsigmond Művelődési Ház
8800 Nagykanizsa Hajgató S. u. 1.
Tel.: 93/ 19-202

10-én 10 óra *Angyali bölömbér címmel mesejáték*

31-én, április 1-én 8-11 óráig *Jézus szenvedésének története.*

március 4-én 18 óra *Katolikus értékmegőrzés a választások után.*

március 11-én 19 óra *A Kertbarátok klub programja: Szőlészet és a borászat aktuális kérdései*

március 16-án 19 óra *A Kertbarát klub rendezvénye: Vegyszeres kezelés a szőlészetben és a kertészetben.*

március 23-án 16 és 19 óra *Japán - A felkelő nap országa, diavetítés*

március 14-én 18 óra *HORVÁT TÁNCHÁZ*

március 22-én 14-20 óráig *Megyei nyugdíjas klubok találkozója.*

29 és 30-án 19 óra *(Felnőtteknek) Jézus szenvedésének története.*

március 20-án 10 óra *Emlékműsor a Nagyrác úti Általános Iskola 110. évfordulója alkalmából. Emlékkiállítás megnyitása március 12-én 10 óra.*

március 24-én 15 óra *A "TÉL" című rajzpályázat pályamunkáiból összeállított kiállítás megnyitója.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A KÖNYVTÁROS

1964 JAN

1021 Torján Marian József

Trojján Marian József
linómetszete

az
sítő
Bu
szá

K

K

— Óvodák, napköziotthonok, iskolák, egyetemek, kollégiumok, művelődési házak, könyvtárak berendezései — Megtekinthető: hétköznaponként, szombat kivételével, 10—17 óra között.

A bemutatott tárgyak a helyszínen vagy az OTÉRT Bútorosztályán (Budapest, VIII., Szentkirályi u. 12., telefon: 130-857) megrendelhetők.

Díjtalan felvilágosítás, szaktanácsadás!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A KÖNYVTÁROS

1967 DEC

1021

Troján Marian József
linómetszete

Troján Marian József

lyozta, hogy a két intézmény közötti sze-
rosabb együttműködés kérdéseinek újbóli
megvitatását a klubkönyvtárak megjele-
nése különösen időszerűvé tette. Dr.
Bucskó Mihály, a járási tanács vb elnöke
pedig megállapította, hogy az együttmű-
ködés eddigi gyakorlata nyomán határo-
zottan kirajzolódott az együttműködés
következő alapfeltétele: *világosan meg
kell határozni azokat a feladatokat, ame-
lyek jellegüknél fogva nem végezhetők
együtt, és ezektől elkülönítve kell meg-
tervezni a közösen ellátandókat.* Ismer-
tette a két járási intézmény együttműkö-
désének területeit. Felhívta a figyelmet
arra, hogy a közös tervezés mellett mi-
lyen célszerűek a havi munkamegbeszé-
lések, amelyeken megtanácskozzák a fel-
ügyeleti szervek rendelkezéseit, össze-
hangolják a látogatási terveket, a közös

jon a két intézm
nem kiinduló p
ciónak", és foly
zik-e be egyesít
rási intézményel
is. *Vinkovics Já*
nács) elmondotta
Könyvtár és mű
egyesítése azzal
hogy az intézmé
általán nem felté
nek. Az erőltetet
tézmény alapfunkciói szempontjából ká-
ros volt. *Kátay Ferenc*, a Népművelési
Intézet osztályvezetője szerint lemond-
tunk arról az akadályozó elképzelésről,
hogy a művelődési otthon legyen a köz-
pont, viszont a könyvtárak is elvetették
azt az egyoldalú szemléletet, amely a

Kérdezz-fe

A 4/1977. (VII. 27.) KM—MüM számú együttes rendelet a közkönyvtárak dolgozóinak besorolási rendszerét megváltoztatta. Többen kérdezték, hogy a változások következtében az említett dolgozók munkaköri pótszabadsága hogyan alakul.

Válasz:

A közkönyvtárak dolgozóinak munkaköri pótszabadságát a Művelődésügyi Közlöny 1978. évi 23. számában közzétett, 58 178/1978. számú tájékoztatóban foglaltak szerint kell megállapítani. A pótszabadságok mértéke a következő.

1. A 4/1977. (VII. 27.) KM—MüM számú együttes rendelet 4. számú melléklete szerint A) kategóriába sorolt könyvtárak (például az országos jellegű könyvtárak, az egyetemi könyvtárak), valamint a B) kategóriába sorolt megyei könyvtárak, főiskolai központi könyvtárak *tudományos munkakört* betöltő dolgozói közül

a 3501—3502 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 18 munkanap,*
a 3503—3506 kulcsszámba és
a 3521—3526 kulcsszám I., II. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 12 munkanap,*
a 3527 kulcsszám I., II. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 6 munkanap*
a 3501—3502 kulcsszámba és
munkaköri pótszabadság illeti meg.

2. A B) kategóriába sorolt, de az 1. pontban nem említett könyvtárak (például a városi közművelődési könyvtárak), továbbá a C) kategóriába sorolt könyvtárak *tudományos munkakört* betöltő dolgozói közül

a 3521—3526 kulcsszám I., II. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 12 munkanap,*
a 3527 kulcsszám I., II. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 6 munkanap*
munkaköri pótszabadság illeti meg.

3. Az A) kategóriába sorolt könyvtárak és a B) kategóriába sorolt megyei (megyei városi) könyvtárak *nem tudományos munkakört* betöltő dolgozói közül

a 3501—3502 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 12 munkanap,*
a 3503—3506 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 9 munkanap,*
a 3521—3522 kulcsszám I., II.,
a 3523—3527 kulcsszám I—IV. és
a 3531—3537 kulcsszám I—IV. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 6 munkanap*
munkaköri pótszabadság illeti meg.

4. A B) kategóriába sorolt, de a 3. pontban nem említett könyvtárak, továbbá a C) kategóriába sorolt járási, fővárosi kerületi és ennél nagyobb, de megyénél kisebb hatáskörű könyvtárak *nem tudományos munkakört* betöltő dolgozói közül

a 3501—3502 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 9 munkanap,*
a 3503—3506 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 6 munkanap,*
a 3521—3522 kulcsszám I., II.,
a 3523—3527 kulcsszám I—IV. és
a 3531—3537 kulcsszám I—IV. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 3 munkanap*
munkaköri pótszabadság illeti meg.

5. A C) kategóriába sorolt községi vagy ennél nagyobb, de járásnál kisebb hatáskörű könyvtárak *nem tudományos munkakört* betöltő dolgozói közül

a 3501—3502 kulcsszámba sorolt dolgozókat *évi 6 munkanap*
a 3503—3506 kulcsszámba,
a 3521—3522 kulcsszám I., II.,
a 3523—3527 kulcsszám I—IV. és
a 3531—3537 kulcsszám I—IV. képesítési fokozatába sorolt dolgozókat *évi 3 munkanap*
munkaköri pótszabadság illeti meg.

A 4/1977. (VII. 27.) KM—MüM számú együttes rendelet szerinti egyéb kulcsszámokba sorolt dolgozók munkaköri pótszabadságra nem jogosultak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
Troyan Marian Josef
KÖNYVTÁROS
Avati Zsenyvés
1979 6.

1021

A KÖNYVTÁROS GALÉRIÁJA

Troyan Marian Josef

Az ex libris mint intim, viszonylag kis hatósugarú s termékeny alkotót feltételező képzőművészeti műfaj az önismétlés, az elszürkülés veszélyeit rejtheti magában, különösen azon művészek esetében, akik a grafikának szinte kizárólag ezt az ágát művelik. Troyan Marian Josef az utóbbiak közé tartozik, de a műfaji jellegzetességek által felállított csapdákat mégis ki tudja kerülni.

1931. április 22-én született a lengyelországi Przemysl-ben. 1939-ben a lengyel menekültek egyik csoportjával gyermekként került Magyarországra. Táborokban vészelte át családjával a II. világháborút, s csak 1945 áprilisában tért vissza szülővárosába. 1946-tól két évig a Párizsban tanult Stronski Marian festő magániskolájába járt, 1951-ben érettségizett. 1954 és 1956 között az akkor végzett s ma már élvonalbeli grafikus, Jerzy Panek krakkói szabadiskolájában kezdett elmélyülten foglalkozni a képzőművészettel, itt sajátította el a mesterségbeli ismereteket. 1956-ban magyarországi látogatásakor megnősült. Ebben az évben kezdte építészeti tanulmányait a Krakkói Műszaki Egyetemen, melyeket már a budapesti karon fejezett be, ugyanis 1957-ben végleg Magyarországon telepedett le. (3390 Füzesabony, Negyvennyolcas út 4.). 1960-tól 1962-ig az egri műemléki felügyelőségen dolgozott, ahol építészeti kutatásokat is folytatott. Építészeti tanultsága ex librisein is kiütközik, gyakran jelenít meg városképi részleteket, épületeket, s innen ered az is, hogy kisgrafikáinak egy részére jellemző a szigorú szerkesztettség, a fekete-fehér foltok ökonomikus tagolása. 1962 és 1966 között tagja volt a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának, s részt vett kiállításaikon. 1975 óta a Képzőművészeti Alapnak is tagja. A hazai országos, csoportos és egyéni tárlatokon kívül többször vett részt lengyelországi kiállításokon, s Európa más országaiban is bemutatkozott munkásságával (Jugoszlávia, NDK, Portugália, Belgium, Dánia). Troyan Marian Josef kisgrafikái állandóan szerepelnek az exlibris-kiállításokon, biennálékon. A Budapest-centenárium alkalmából elnyerte Heves megye díját, 1973-ban pedig a Keszthelyen rendezett II. kisgrafikai biennálénak a balatoni témákra adott különdíját.

Troyan az ex libris klasszikus tradícióihoz kötődik azáltal, hogy lapjainak témaválasztásában, formai megoldásaiban közvetlen inspirálója a „megrendelő" személye. Míg a mesterének szánt lapon annak újabb stílusát idézi, lányának gyermekléptékű mesevilágot teremt, a hatvani MÁV csomópontnak készített ex librisén pedig sínekből, emblémából összeállított szellemes formai megoldással közvetlenül is utal az ihletőre. Márkusz László és Gyurkó Géza lapjain az intellektuális humor, a finom irónia hangjait szólaltatja meg. Az utóbbi lap jól példázza Troyan törekvését: az ex libris szövegrésze is váljék szerves elemévé a kompozíciónak. Kísérletező kedve más lapjain — a keszthelyi Balatoni Múzeum, In memoriam Szerb Antal — az ex libris hagyományos kereteit feszíti szét újszerű, ötletes formáival. A műfaji követelmények határán állnak fellazított felületű, festői hatásokra törekvő darabjai, míg az Ex libris Edwarda Pudelki és az In memoriam Dr. Dombski Pál a nemesen egyszerű formák archaikus világát szólaltatja meg a műfaj legsajátabb hangján. Művészi világának vissza-visszatérő motívumai a madár, a virág, a nap, az emberi kéz, mégpedig hol jelképként, hol csak stilizált motívumként. Az Ex libris Barbary Niekrasz című művön a lengyel szecesszió finom vonalkultúrájának és a lengyel népművészetnek, különösen a papírból kivágott díszítő mintáknak, díszítőművészeti alkotásoknak megtermékenyítő hatása egyaránt érződik.

Művészetébe beépülnek a lengyel és a magyar vonatkozású témák, motívumok, a két nép kulturális és megjelenítésbeli hagyományai — sok esetben nemcsak egymás mellett élve, de egymást meg is termékenyítve. Leggyakrabban fa-, linó-, és újabban műanyagmetszeteket készít.

András Edit

TROYAN MARIAN JOSEF könyvjegyeiből.
Cikkünket lásd a 364. oldalon

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

1979 6

Trajan Marian József
grafikusművész

1021

Ár
HU ISSN

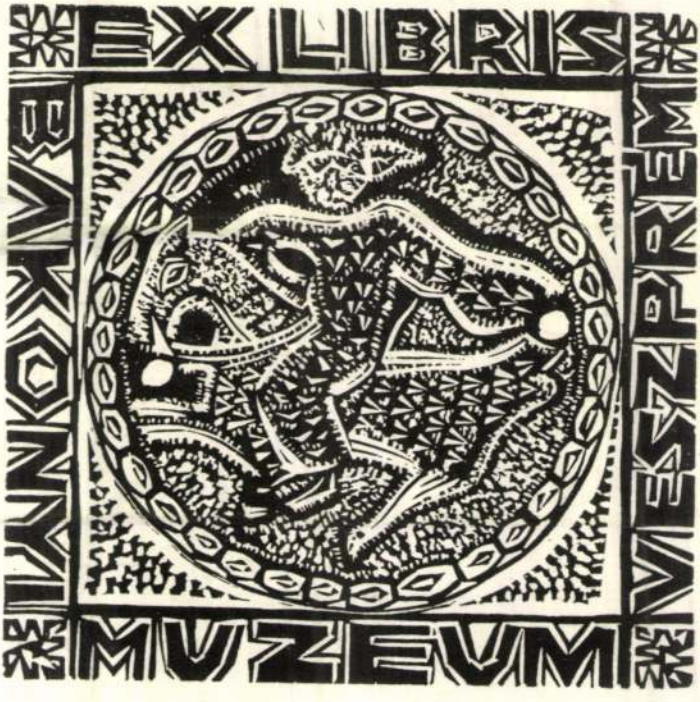

Ára: 8,– Ft
HU ISSN 0450-7886

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

1979 6

Troyan Marian Josef
1021 grafi munkái

TROYAN MARIAN JOSEF könyvjegyeiből.
Cikkünket lásd a 364. oldalon

MH SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Troyan Marion Josef

KÖNYVTÁROS

grafikusmérnök

1979

61

sara. (1978 [1979]. 75 l.
9 Ft) 1021

nyok — Oriental studies
?.) A másik idegen nyelvű
kötet „A Magyar Tudomá-
nyos Akadémia Könyvtá-
rának közleményei. Új so-
rozat 5 (80)" jelzést viseli,
; címe: SCIENTIA ET
VIRTUS. UN COMMEN-
TAIRE ANONYME DE LA
CONSOLATION DE BOE-
CE. E kiadvány az Ország-
os Széchényi Könyvtár-
ban levő, XII. századi, la-
in nyelvű kódex ismeretlen
szerzőjének Boethius „De
onsolatione philosophiae"
A filozófia vigasztaló vol-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle

Trojan Marian Józef

1978 JUN

1021

Trojan Marian Jozef: Ex libris

in, s ez lesz a
njának kiindu
tárkészlete és
ülönbsége adja
mot. Az induló
kiszállítása és
m alapján meg
án a tervtől való eltérése-

rbevételi terv és a kereske-
g. A „nagy értékű" alkatré-
csak minimális, így a kész-
nagy értékű" alkatrészszük-

atározott darabszámokkal
kapacitásterv készül. Ezek
ltételek oldaláról a negyed-
ogramtárgyaláson elhatáro-
tatva a rendszert, megkap-
.

épes programrendszer a kö-
a felhasználó szerveknek:
zisértéket — max. és min.
tartozó árbevétel — négy
szletek kimutatását meny-
zárurendelések feldolgozá-
ntásukat és a raktárkész-
tán a szereléshez hiányzó
i kooperációs és kereske-
agféleségek kimutatását;
rgácsolási darabszámokat,
kségletét mennyiségben és
zerelés normaóra- és bér-
iklusonként, alkatrészen-
összesítve; a homogén
citásleterhelés ugyancsak
ontásban.

összehasonlításával a szerel
dályozó alkatrészhiányokat
ánylista" tablók az anyagd
irányítás, a szerelési anyag
zói diszpécsertevékenysége
Minthogy a feldolgozás a
prioritási sorrendjének figy
hiányzó alkatrészek beszer
ütemezhetők, s ezzel együtt
ségére is választ kapunk.

A TERMELÉS
ÉS ELSZÁMOLÁSA
PROG

Az említetteken kívül eg
is készültek, amelyek — b
értelemben vett termeléster
ugyancsak a termelésirányí
tanak segítséget. Ilyen tö
program", amely egy idősz
típusonkénti értékesített da
ja meg. A költségelemzése
mány önköltségszámítási
gyártmánytípus normatív s
ki.

Szorosan kapcsolódik a
rendszerhez a kereskedelmi
mítógépes rendszer, amely

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle

1976 MÁR -7

Trojan Marian Jozef
1021

előtlensége
elműségért
s egész é
rtam a he
láng korr
etes hőség
muvá vált
ások, és a
e, mintha
ókáikat ka
t, ezért nem repülnek el. Nem. Ezek
k repülni. Hasukról a tollat a láng égette le, ha ki-
csonka szárnyukat, látni lehetett a vérző sebet, hogy
is odaveszett. Körbejártam azt a körtefát, amelynek
kában a hűs földön az asszony kínjában hempergett,
zadobtam a barlangház felé a forgáccsá tépett, s jó
áz méterre elrepült ajtó üszkös darabját.
eszéltem a tanácselnökkel, aki népét nem győzte csi-
, aki a robbanás után elsőként szaladt a helyszínre
tézkedett azonnal, hogy a szomszéd házból a lakók
ek alatt költözzenek el. Ő mutatta meg a bajba jutott
rek háza mellett a kimerült olajkutat, amelyből a
áz szivárgott fel a repedéseken keresztül. Elmondta:
, amikor teljesen újjá született a község, jómódban
az emberek, már csak az idősebbek ismerik a bar-
hosszú

TROJAN MARIAN JOZEF grafikája

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle

Trojan Marian Jozef

/1021

1976 MAR

TROJAN MARIAN JOZEF grafikája

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle

Trojan Marian Jozef

102 1976 MÁR

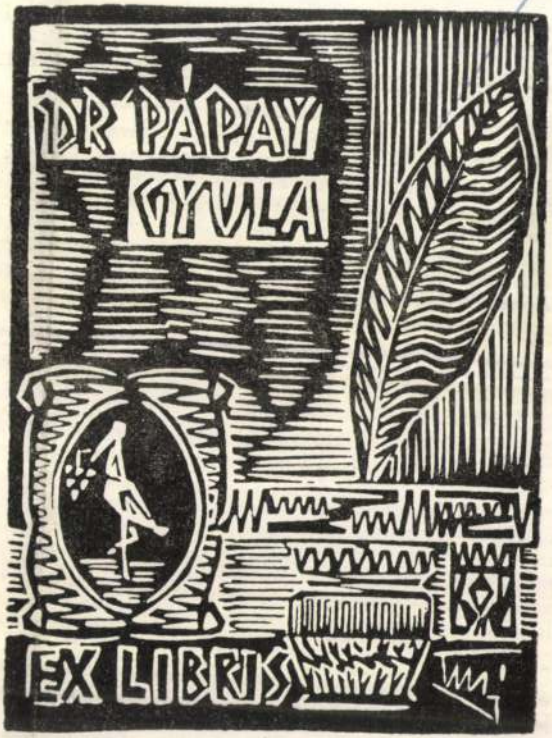

HSZ

TROJAN MARIAN JOZEF grafikái

lenet, olyan nyelv, amelynek szo-
kincse nemzetközi, nyelvtana leegyszerűsített, kivételeket nem tartalmaz, írása a kiejtést követi. Jól látta ezt **Ludwig Zamenhof** varsói szemorvos is, aki 1887-ben, tizenöt évi munkájának gyümölcsét, **D-ro Esperanto** (Dr. Reménykedő) álnéven közzétette. A logikusan megszerkesztett, mintaszerű nemzetközi nyelv az **eszperantó** volt.

A reménykedők nyelvének számos előnyét csak úgy tudjuk kellően értékelni, ha röviden — a teljesség igénye nélkül — áttekintünk néhány egyéb nyelvi próbálkozást is.

A mesterséges nyelvek történetéből

A nyelvészek és a tudósok évszázadokon át fáradoztak egy nemzetközi, azaz mindenki számára érthető és könnyen elsajátítható nyelv megalkotásán. Az egyik legkorábbi írásos emlék a XII. század első éveiből származik. **Hildegardis** német zárdafőnöknő 1011, elsősorban latin szóból álló titkos nyelvet szerkesztett. Nem szánta ugyan nemzetközinek, kora miatt sem válhatott volna azzá, mint kortörténeti emlék azonban igen jelentős.

Néhány száz évvel később (1653) **P. Digbeus** spanyol nyelvész római és arab számokból álló írásrendszere jelentett fontos állomást a kísérletezések hosszú sorában. Még ugyanebben az évszázadban **B. Becher** és **A. Kirchmer** német majd 1797-ben

1771-ben megjelent **Egységes írásrendszere** már egyetemes jeleket, betűket használt a jelentéstartalom továbbítására (my — ember; b — áldás; t — idő stb.).

Ezeknek a nemzetközi nyelvtervezeteknek az volt az alapvető hibája, hogy csak írásban használhatták őket, mihelyt azonban a számokat a nyelv használói kiejtették, ugyanúgy nem értették meg egymást, mintha anyanyelvüket használták volna ideken ajkúakkal szemben. Az egy nyelvű nemzetközi érintkezés megvalósításának realitása szempontjából sokkal jelentősebbek — **a beszélhető nyelvek.**

1795-ben született meg a francia **Delormel** első beszélhető nyelve, amely 10 magán- és 20 mássalhangzóval rögzítette a már kiejthető szavakat. Logikus voltát szemléletesen érzékeltetik az alábbi képzések: **ava** — nyelvtan; **ave** — írás; **alve** — szó.

Gáti Stefánt (1794—1843), az első magyar gyorsírási rendszer megalkotóját is foglalkoztatta a nemzetközi nyelv gondolata. Ime ízelítőül egy mondat Gáti nyelvéből: „Tof sa Zagy tög,e tög,ton togmo böpmornas böpnya Egyptme." (En vagyok a te vezéred, Istened, aki elvezet Egyiptomba.)

A XIX. század első felének nagy szenzációja volt a francia **J. Sudre** műnyelve, a **Solresol,** amelyet **III. Napóleon, Lamartine** és **Victor Hugo** is támogatott. Szellemes alapötletre épült: **számok helyett a zenei skála**

n
–
m
o
é
ri
vi
d
ny
eszmelsége is fokozza: „Az eszperantó nyelv művelői és terjesztői nemes ügyet szolgálnak, mert különböző nemzetiségű emberek sok százezres tömegét kapcsolják össze, a népeket elválasztó nemzeti elzárkózottság felszámolását, a népek közötti közeledést, a barátság és szolidaritás elmélyítését mozdítják elő." **(Kádár János.)** Ahhoz, hogy ezt a nemes munkát vállalni tudjuk, mindössze rövid tanulásra van szükség. Ahhoz viszont, hogy az ember olvasson vagy beszéljen németül, angolul, franciául, több esztendei tanulásra van szüksége, de akinek megvan a középfokú végzettsége, az az eszperantót már három-négy hét után megértheti.

A nemzetközi nyelv könnyűségi foka, szerepe az információszerzésben a különböző országok munkásaira is jelentően hatottak. Nem véletlenül: a nyelvek különbözőségét akarták az eszperantóval áthidalni a közös célok, a közös cselekvési egység érdekében. A **Magyarországi Eszperantista Munkások Egyesülete** 1926. évi felhívásában ezt olvashatjuk: A munkás-

négyszög-
ízkomfortos
dó. Érdek-
. Felsőörs,

i dülőben
ótermő sző-
János. Re-

470 négy-
szőlő el-
égyszögöle.
Nap u. 3.

lakótelepén
komfortos
ház eladó.
'ár" jeligé-
hirdetőben.

yán össz-
zintes, 3
la, teljesen
onnali be-
kész-
Telefon:

idságharcos
ház, tár-
alkalmas
házhely
megosztva
saládi há-
ú kivitele-
eszámítjuk.
3 Nemes-
u 54. Ár-

Balatonfüreden,
szintes társasházrés
adó. Érdeklődni:
rém, Fecske u. 2.

Csopakon, balaton
tással, panorámás
eladó. Érdeklődni:
vámos, József A. u.

Pétfürdőn, közp
300 négyszögöl telek
Érdeklődni: Dezsőn
fürdő, Ady u. 25.

LAKÁS

Kettőszobás, összk
tos, gázfűtéses, 54
zetméteres szolgálat
talan) lakást aduni
mesteri teendők e
ért. Hasonló veszpré
relakás szükséges.
vics lakótelepi A
Iskola gondnoka,
rem.

Gyermektelen há
nak albérleti szoba
Veszprém, Május 1
fsz.

Balatonfüreden t
sos társasházban 2
komfortos egység
közelében eladó. Me

Trojan Marian Józef, grafikus

L.: Király Róbert

—: Hír

14.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 12.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JAN 30

Népújság Heves

Trojan Marian József

Trojan Marian Jozef ex librisei a Dobó Szakközépiskolában

1024

A kisgrafika országosan és nemzetközileg ismertebb, jeles Heves megyei művelőjének, *Trojan Marian Jozefnek* az ex librisei-ből rendeztek kiállítást az egri Dobó István Szakközépiskolában.

A bemutatót — amelyre a művész a legutóbbi két esztendő terméséből válogatta a félszáz alkotást —, *Nagy István*, a Kisgrafika Barátok Köre egri csoportjának titkára nyitotta meg kedden délután az érdeklődő diákifjúság előtt.

alat személyzeti osztályán.

illanyszerelő
illamossági-szerelő
hegesztő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 JAN
KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

ilsan kiemelt családi és kisbetűs utónevet találunk.

1021

Trojan Marian József ex librise

Imets László ex librise

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 JAN
KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1021

Trojan Marian József ex librise

A fova
Pedag
ti bizc
GÁLNÉ
dési é
műköc
GYŐRI
kötetb
A Haza
sa az
HUBAY
velődé
könyv
KÁROL
munk
és k
KATSÁ
sok
NYILAS
káské
köny
PÁPAY
kek könyvei Szomok megyében 10
RÁCZ ARANKA, N.: Irányelveink hatása a gyermekek és az ifjúság könyvtári ellátására 123
SIMAY NORBERT: „Könyvet a pusztai diákoknak" 89
SZABÓ SÁNDORNÉ: A szakmunkástanuló intézetek könyvtárainak erőteljes fejlesztése (Iskola és könyvtár) 19
VARGÁNÉ MAJOR JUDIT: Az első eredmények egy szakmunkásképző intézeti könyvtárban — szakszervezeti segítséggel (Iskola és könyvtár) 538

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 SEP
KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1021

A balatoni kisgrafikai biennálé anyagából: a „Balaton"-téma díjnyertesének, Trojan Marian Józsefnek metszete

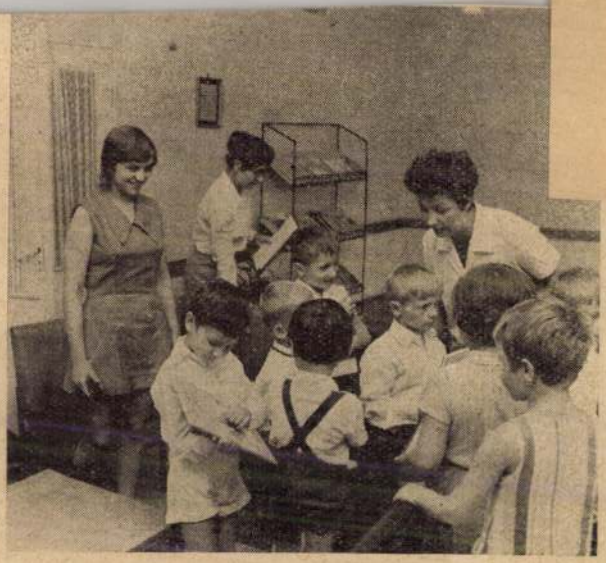

óvodások részére [illegible]
Pamutipar újpesti szakszervezeti könyvtárában. Négynégy kis- és középső csoportos apróság adott számot mesemondó képességéről a könyvtárosokból és óvónénikből verbuválódott zsüri előtt kis társaik és a szülők jelenlétében. A győztesek jutalma egy-egy maguk választotta meséskönyv volt. (T. J.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 FEB 2
KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1021

Trojan Marian József ex librise

lődő tudományág. Fejlődésével párhuzamosan a gyártási technológiában való fontossága is nő. Főként ezzel magyarázható, hogy mind többen vannak olyanok, akik elemi kémiai ismereteiket felfrissíteni, kiegészíteni akarják, de olyanok is, akik magasabb fokon szeretnék elsajátítani ezt a tudományt. A kiadók az elmúlt hónapokban mindkét igény kielégítésére számos művet jelentettek meg.

Az első csoport részére készült Nyilasi János könyve, *Az atomok és elemek*. Elolvasása különösen ajánlható azoknak, akik régebben megszerzett tudásuk alapján sok tekintetben értetlenül szemlélik a legújabb kutatások eredményeit, megállapításait. Az író fő feladatának a kémiai szemlélet korszerűsítését tartja: a régebben tanított Bohr-féle atommodellen nyugvó, klasszikus vegytan helyett a modern kvantumkémia alapján fejtegeti mondanivalóját. Röviden kitér az atomokkal kapcsolatos minden kérdésre, így egyebek közt a természetes radioaktivitásra, az atomerőre, a periodikus rendszer elméletére, az elektronszerkezetre,

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 14

Népújság Heves

Trojan Marian Józef

Egri művész Hamlet városában

A lengyel származású Trojan Marian Józef nevét már jól ismeri nemcsak a megye, hanem az ország képzőművészet-kedvelő közönsége is. Egyéni kiállításokon is be-

mutatkozott már: Debrecenben, valamint a Przemysl-ben rendezett lengyel országos kisgrafika-kiállításon. Többször kapott meghívást a miskolci országos biennáléra is. Az 1972-es év meghozta számára a *rangot jelentő nemzetközi bemutatkozás lehetőségét.* Meghívták a Dánia-ban, Helsingörben, Hamlet városában augusztus 21. és 27. között rendezett nemzetközi ex libris-kiállításra. A magát már egrinek valló művész hat lappal szerepelt Helsingörben. Érdekesség az is, hogy ezek közül kettő egyi vonatkozású: az egyik a *Pócsik Dénesné*, a másik a *dr. Frey József* részére készített ex libris.

A dániai siker kapcsán elsősorban arról éreklődtünk Trojan Mariantól, hogy mi-ért „kötött ki" az ex libris-nél?

— Ennek két oka van. Az egyik az, hogy az ex libris *a nagyközönség számára hozzáférhető műfaj.* Egy festmény, egy rézkarc megvásárlása nemegyszer súlyos anyagi megterhelést jelent. Az ex libris lényegében szintén művészi elményt tolmácsol, de bárki számára hozzáférhető, hiszen a megrendelő számára nem jelent komoly anyagi megterhelést. A másik ok személyes. Ifjú koromban *Panek Jerzy* lengyel grafikus szabadiskolájában tanultam a szakma műhelytitkait. Mesterem festő volt, de megértéssel támogatta a kisgrafika iránti vonzalmamat. Ezen az úton haladva rájöttem, hogy számomra kolmoly és játékos lehetőségek sorát kínálja ez a műfaj.

— Rendelésre, vagy önálló elhatározás alapján dolgozik szívesebben?

— Ha a megrendelő *kitárulkozik előttem*, vagy legalább sejteti egyéniségének jellemző vonásait, *s nem ragaszkodik külsőségekhez*, akkor az ember fantáziája éppúgy csaponghat, mintha saját passziójából dolgozna. Ilyenkor arra is lehetőség nyílik, hogy a készülő ex librisbe *bedolgozzam saját kedvelt jelképrendszeremet*, a lapokon minduntalan feltűnő madár, nap és növényi motívumokat. Más szóval: akkor sikerül a rendelt ex libris, *ha a megrendelő szabad kezet ad*, s nem sértődik meg, amikor karikírozó kedvem is beplántálom a készülő műbe.

— Hallhatnánk valamit a közeljövő terveiről?

— Jövő év februárjában egyéni kiállítással jelentkezem a budapesti Lengyel Kultúrában. Meghívást kaptam a malborki nemzetközi biennáléra is. Ez lenne második nemzetközi szereplésem. Emellett természetesen folytatom a magyarországi bemutatkozás sorozatát is: lapokkal jelentkezem a Jászberényben rendezendő o gos műemlék jellegű grafikai kiállításon, v mint a balatoni II. bienn lén is.

(pecze)

fogyasztó
gyelembe
telmények
a csomag
vihető le
tásban a
zött jól le
lehetőség
nélkül leh
biztonságo
vő termék
nak megtá
szárzni; a vásárlók kapja-
nak a csomagoláson kellő tá-
jékoztatást annak tartalmá-
ra, az áru kezelésére és hasz-
nálatára vonatkozóan; a cso-
mag méretét úgy kell kiala-
kítani, hogy azt könnyen le-
hessen kézben tartani.
Ugyancsak a csomag, illetve
az áru méretével, mennyisé-
gével függ össze az a köve-
telmény is, hogy vegyék fi-
gyelembe az átlagos családi

ap-
no-
gó-
sá-
at-
né-
em
ént
tő:
en
ü-

törmeléket talál a vevő. Ez-
zel kapcsolatban mindjárt
szót kell ejteni az úgyneve-
zett „zsákbamacska" csoma-
golásról. A korszerű anyagba
burkolt áruk — kivéve az át-
látszó anyagba csomagolta-
kat — egyik hátránya, hogy
csak a felbontás után, legin-
kább otthon, jóval a vásárlás
után derül ki a lényeg: mi-
lyen az áru? Riasztó példa a
zárt csomagolású, hibás, rom-

Felújítás, korszer
a vágóhído

Állvány állvány mellett sorakozik most Gyöngyösön a vágócsarnokban. Aki ide be-téved, el sem tudja képzelni, hogy az áttekinthetetlennek tűnő nyüzsgés szervezett munkát takar.

Olyan ez, mint a nyári nagytakarítás: mindent kirá-moltak itt is, aztán jöttek a munkások, bontottak, kisze-reltek és olyan felfordulást csaptak nagy hirtelen, hogy az embernek menekülnie tá-mad kedve. Akárcsak otthon, a nyári nagytakarítás idején. Pedig itt is mindenki azt te-szi, amit tennie kell.

A Mátravidéki Építő- és Szakipari Ktsz emberei vég-zik a villanyszerelést azok-nak a terveknek megfelelően, amiket a ktsz készített el a felújításhoz. Több mint egy-millióba kerül ez a munka. Korszerűsítik a világítást, biztonságosabbá teszik a vá-gócsarnok dolgozóinak tevé-kenységét. A vágóhíd tmk-sai a gépeket és a berendezé-seket vizsgálják át, és most végre mindent megjavítanak, amit kell. Ahogy *Dózsa Ba-lázs* elmondta, szívesen csi-nálják ezt a munkát, mert most igazán a kedvükre való. Üzem közben a tmk, sokszor nagyon kényszerű körülmé-nyek között, csak a legszük-ségesebb javítást tudja elvé-gezni. Most viszont megmu-tathatják, mire telik az is-mereteikből, tudásukból.

A vágócsarnok munkásai közül aki akart, szabadságra ment, aki nem, itt dolgozik. Egy részük a többi üzemben más részük viszont segéd-munkásként szorgoskodik a ktsz vagy a tmk szerelő mellett. A ktsz-től 35 vil-lanyszerelő, a vállalat tmk-jából pedig közel harminc ember található a munkák-nál. A besegítők száma is tizenöt.

Már tizennégy éve annak, hogy a minden vonatkozás-ban modern gyöngyösi vá-góhíd megkezdte a termelést. Ennyi idő alatt sok minden elavult a szerelvények kö-zött. Ezért frissítik fel a vá-gócsarnokot az idén, aztán sort kerítenek jövőre a fel-dolgozóüzemre is.

Nem kell tartani attól, a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS

1973 JUL 7

Trojan Marian József

Trojan Marian József ex librise

1021

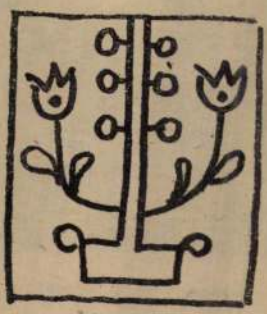

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trojan Marian József

NÉPÚJSÁG
Eger
1971 OKT 3

grafikusművész

Megnyílt a múzeumi és műemléki hónap

Trojan Marian Jozef kiállítása az egri várban

1027

Az idei múzeumi és műemléki hónap Heves megyei eseménysorozatát Egerben szombaton délben ünnepélyes keretek között nyitotta meg a vármúzeum klubtermében *dr. Pápay Gyula*, a Heves megyei Tanács vb-titkára. Részt vett a megnyitón *Lévai Ferenc*, a megyei pártbizottság osztályvezetője, és *Varjú Vilmos*, az Egri Városi Tanács V. B.-titkára is.

A megyei tanács titkára megnyitóbeszédében hangsúlyozta az évről évre megrendezésre kerülő múzeumi hónap jelentőségét, kulturális életünkben elfoglalt fontos szerepét, majd utalt arra, hogy ez évben először került a múzeumi hónap rendezvényeinek programjába műemlékeinek bemutatása.

Dr. Pápay Gyula ezután megnyitotta *Trojan Marian Jozef* egri grafikusművész ex libris-kiállítását is. Kiemelte, hogy a művész tárlata bizonyos küldetést tölt be Magyarországon a műfaj művészi rangjának elismertetésében.

Ugyancsak szombaton délelőtt került sor a hatvani múzeum újabb gyűjteményeinek bemutatására, s Egerben a megyei könyvtár előcsarnokában az *„Eger műemlékeinek irodalma"* című kiállítás megnyitására is. Ma délelőtt pedig Gyöngyösön *„Képek a Mátra természetvilágából"* címmel nyílik fotókiállítás.

t

lkül

parcikk
dió-Vil-
sógépét
ételárba

Telefonszám: 1

Kérjük Gyöngyös vá
valamint Hatvan vá
javítási igénybejelen
számon.

olajkályhá
hűtőszekré
elektroaku
cikkek

garanciális és
javítására. Miel
biztosíték az ál
megbízható jav

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trojan Marianna Jozef

NÉPÚJSÁG
Eger grafikusművész

1971. OKT 2

Múzeumi hónap megnyitó eseményei megyénkben

1024

Ma, 11 órakor Hatvanban kezdődik a Heves megyei múzeumi és műemléki hónap eseménysorozata, ahol dr. *Némethy Endre* tart előadást a hatvani múzeum céljairól és feladatairól, az intézmény egyidejű bemutatásával.

Egy óra múlva, déli 12-kor Egerben, a vármúzeum klubtermében *dr. Pápay Gyula*, a Heves megyei tanács vb-titkára nyitja meg az egri események sorát és egyben *Trojan Mariann Jozef* egri grafikusművész *ex libris*-kiállítását. Délután *Eger műemlékeinek irodalma* címmel ugyancsak kiállítás nyílik a megyei könyvtár előcsarnokában.

Gyöngyösön pedig vasárnap délelőtt 11 órakor veszi kezdetét a múzeumi hónap, a *Képek a Mátra természetvilágából* fotókiállítás megnyitásával a városi művelődési ház nagytermében.

VASÁRNAP:

Birkózás: városi úttörő-olimpia, Eger, Malom utcai szakközépiskola, 8.

Kézilabda: megyei I. osztály, férfiak: Egri Finommechanika—Selyp, 10. Füzesabony—Dormánd, 16. Egri Tanárképző—Gáspár SE, 9.30. Dobó SE—Hatvani Szövetkezet, 9.30. Sirok—Hort, 11. Gyöngyösi Építők—Egercsehi, 10. *Nők:* Egri Finommechanika—Hatvani Kinizsi, 11.15. Sirok—Füzesabony 8.30. Hatvani VM—Egri Kinizsi II., 10.30. Petőfibánya—Egri Spartacus, 10.

Röplabda: megyei csapatbajnokság, férfiak: Dobó SE—Hatvani Kinizsi, Eger, 10. Kömlői Tsz SK—Erki Tsz SK, 9. Parádi Tsz SK—Mező Imre SE, 10. *Nők:* Erki Tsz SK—Atkári Tsz SK, 11.

Sakk: Füzesabony—GYESE tartalék, megyei I. osztályú csapatmérkőzés, Füzesabony, járási kultúrház, 9.15. Előtte 9 órakor a megyei bajnokság első három helyezett csapatának ünnepélyes díjkiosztása.

Természetjárás: A Társadalmi Erdei Szolgálat országos találkozója, Tardos, 9.

Labdarúgás: NB III-as mérkőzések: Zalka SE—Egercsehi, Gyöngyös, 10.30. Örsi, Bervai Va-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726
Trojan Marian
NÉPÚJSÁG
1972 APR 16

1021

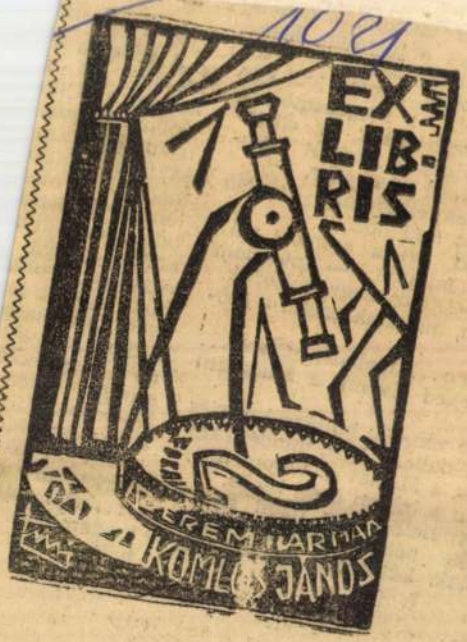

TROJAN MARIAN MUNKÁI

Vasárnapi magazin

Leülünk egy kisasztalhoz; kilenckor megkezdődik a zene.

„A muzsikát az ismerkedési esten háromtagú zenekar szolgáltatja", ez állt az üdülőben kifüggesztett Kulturális Híradón, mindjárt az előző esti művelődési program — „A televízió műsorának megtekintése" — alatt.

Harmonika, trombita, dobok. Három ember — mint három megöregedett ikertestvér. Bizonyára nem hasonlítanak egymásra igazán. Csak minden, ami feltűnő, egyforma rajtuk. Ötvenöt évesek. Kövérek, kopaszodnak, homlokuk megizzad játék közben és ingujjban

hetne lépni, gondolom. Mondom Katinak. Mindenesetre elhatározom, hogy én nem állok fel, és nem mondok el semmit. — Nincs rajtam nyakkendő — bököm oda összefüggéstelenül Kocognak. Nem érti. Én se érteném. Várok.

Közben atyai barátom 1950-es üdülő-története rémlik fel bennem. Kampány a kutatóintézetben, napi tizenhat óra munka. Utána idegkimerültséggel, jutalomból beutalták Galyatetőre, egy hétre. „Szervusz, Prámer elvtárs", fogadta a húszéves kulturos lány. „Ülj le. Te két előadást fogsz tartani a következő témákból..." Nem vállalta, kimerült, pihennie kell. Hét nap alatt

Kellett neked elvenni a Mussolini lányát!"

Olyan a zene is; hullámzó, régies lüktetésű dallam. Igaz, mindent így játszanak, a Mamát is. Várom, hogy énekeljen a három öreg, hiába.

A B-épületből egy fiatal pár a harmadik pohár konyakot issza. Táncolnak. Láthatóan szeretik egymást.

szen úgy haso
Akkor lehetett
no", farsangko
szották, fehér
Karcsúak volta
a hárman. Mos
is hívják őket
merkedési es
„... trallalalla,
magamban: M
háború alatt n

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS
Trojan Marian József
1974 MÁJ

/1021

Trojan Marian József ex librise

tálynak lyukas órája van, a gyerekek ek-

az iskola lelke

szített, kerekeken gördülő, korláttal ellátott létra.

A megnyitás pillanatában három katalógusunk volt: egy raktári, egy szerzői betűrendes és egy szakkatalógus. Azóta több szakcsoportban *analitikus feltárást* végeztem, így az irodalomelméleti, irodalomtörténeti, matematikai, fizikai, a személyekről (író, muzsikus, tudós stb.) szóló irodalmi és művészeti csoportokban. Most készül a történelmi tárgyú könyvek elemző feltárása és a cím-katalógus.

Beszerzésre évi 15 ezer forint áll rendelkezésemre, de ezt az összeget sok esetben túllépjük, mert vagy jut még év végén pénz könyvekre, vagy — mint ahogy már nem egy esetben megtörtént — a megyei tanácstól kapunk további anyagi támogatást.

Ilyen körülmények között gyarapodunk és dolgozunk. A könyvtár szinte *állandóan diákokkal van tele.* Az órák közötti 15 perces szüneteket sokan a könyvtárban töltik. Ekkor is lehet kölcsönözni. Délután — szombat kivételével — 2-től

Gonda Zolt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1974 - 8

1021

Trojan Marian József
fametszete

zok szel
— haner
utalása
vagy mé
ink idejé
a nők c
fiúkat ar
ládi élet
hát mind
„segítsene
munkame
könyv ez
tekintjük.
annyi kie
fiúk öltözködése is helyet kapjon benne.

A kötet *Hogyan kell szórakozni?* c. fejezete (szerzője: *Békés Mária)* nagy teret szentel az olvasásnak, és valóban szépen, okosan foglalja össze mindazt, ami „örök barátaink" társaságát élvezetessé, nélkülözhetetlenné teszi számunkra. Megtanít az elmélyült olvasás legjobb mód-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1914 MÁR

KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1021

Trojan Marian József ex librise

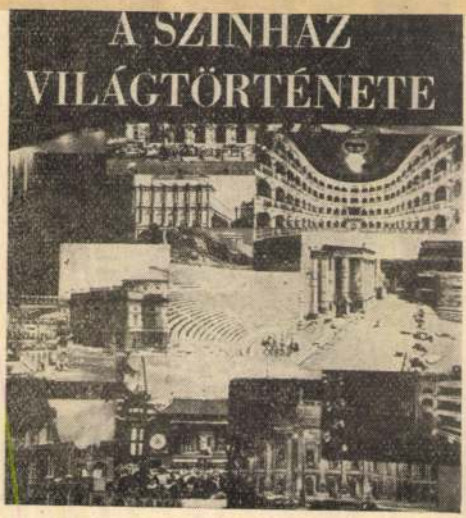
A SZÍNHÁZ
VILÁGTÖRTÉNETE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

Trojan Marian József

1974 MÁJ

1021

Trojan Marian József ex librise

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trojan Marian Jozef

NÉPÚJSÁG
Eger
1971 DEC 14

1021

Ex librisek — a könyvtárnak

A Kisgrafika Barátok Köre egri csoportjának vasárnapi, szokásos összejövetelén az egyik alapító, *Trojan Marian Jozef* grafikusművész korábban felajánlott 60 művét átadta *Ebergényi Tibor*nak, a Megyei Könyvtár igazgatójának. A gyűjteményből — mint ismeretes — az idei ősszel rendeztek kiállítást az egri vármúzeumban. A bemutató után a képekből tizenkettőt megvásárolt a megyei tanács művelődési osztálya. Ezek mellett a többi 48-at a művész ajándékképpen adta a könyvtárnak, egyben bejelentette, hogy a gyűjteményt további munkáiból rendszeresen gazdagítja is majd.

Az egyre fejlődő, erősödő kör munkájába egyébként két másik egri grafikusművész, *Greskovits László* és *Csont István* is bekapcsolódott.

ekedés

nyező összegeződése, amelyen belül az alkotó elemek gyengíthetik és erősíthetik egymást.

Szilárd alapokon

A hosszú távú bővített újratermelésben — mint leírtuk — nagy szerepe van a foglalkoztatottságnak, s a nemzeti jövedelem felosztásának. Szilárdak-e hazánk esetében a gazdasági növekedés ilyesfajta tényezői? Magyarországon a foglalkoztatás magas fokú, megfelel a fejlett ipari országokban elértnek. 1950 és 1970 között a nemzeti jövedelem növekedésének 20 százaléka a foglalkoztatás, 80 százaléka a termelékenység emelkedéséből származott. Az említett időszakban ugyanis az aktív keresők száma csupán 370 ezer fővel nőtt, ám ezen belül jelentős átrétegeződés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trojan Marian grafikus

1971 SEP 18

NÉPÚJSÁG
Eger

„Hazai" grafikus sikere Keszthelyen

1102

A közeli napokban nyílik meg Keszthelyen a Balaton Múzeum országos kisgrafikai kiállítása, amely túlnyomórészt a „magyar tengerrel" foglalkozó rajzokat, ex libriseket vonultat fel. A kiállításra meghívták Trojan Marian egri grafikust, aki négy balatoni témájú ex librist küldött Keszhelyre. A zsüri mind a négy művet kiállításra méltónak ítélte, s egyiknek reprodukcióját közli a tárlat katalógusa is.

Mint ismeretes, Trojan Marian rövidesen önálló kiállítást rendez Egerben, a vármúzeumban. A 70 grafikai lapból álló tárlat október 2-án nyílik.

Kosárlabda
nika—Salgót
II-es férfim
gyi Gimnázi
mechanika
III-as férfi
lágyi Gimn

Röplabda:
egyházi VS
közés, Eger

Sakk: Or
Gyöngyös,
Eger—Hatva
Eger.

II

Megyei II. osztályú labdarúgó-mérkőzések eredményei. Keleti csoport: Pétervására—Istenmezeje 6:1, Tarnalelesz—Stromfeld SE 5:1, Erdőtlek—Maklár 4:1, Novaj—Sarud 6:0, Szihalom—Besenyőtelek 2:2, Egerszalók—Mátraderecske 1:1.

A Heves—Nógrád megyei NB-s labdarúgó-tartalékbajnokság 5. fordulójában a következő eredmények születtek: Zalka SE—St. Üveggyár 1:3 (1:2), Zp. Síküveggyár—Nagybátony 0:5 (0:2), Bervai Vasas—Mátranovák 11:0

Trojan Marian

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

1964 FEB 29.

1021

Egri képzőművészek az országos téli tárlaton

Az országos tárlatok megrendezése évszakról évszakra jelentős eseménye a magyar képzőművészetnek. Ezekről a tárlatokról az egri képzőművészek munkái — *művészi és technikai fogyatékosságuk, a témák olcsósága miatt* — hiányoztak. A 19 főt számláló egri képzőművészeti munkacsoport tagjai közül csak kevesek alkotásai jutottak túl rendszeresen a megye határain; korábban *Szilágyi Elek és Kishonthy Jenő* szerepeltek országos kiállításokon, más megyék alkalom és téma szerinti kiállításain, s tavaly már *Trojan Marian* is tehetségét, művészi adottságait bizonyító sikert aratott grafikáival a debreceni TIT-klubban és a Kossuth Lajos Tudományegyetemen.

A február elején Székesfehérvárott megnyílt országos téli tárlat — március 10-én zárul — az egri képzőművészek számára is meghozta az értékes elismerést és sikert. *Az országos téli tárlaton* 166 művész 207 kiállított műve között *három egri képzőművész — Blaskó János Tiszai táj (olaj), Balogh László Padlómosó (hidegtű) és Trojan Marian József Eger (linó) című munkájával — szerepel.* A három egri képzőművész alkotását a kiállításra beküldött kb. 1800 mű közül választották ki.

(kyd

— Erősen befoly
orsolás előtt 10:1
legyeztem volna,
ár biztos győzel
ontozok Klenovic
áthot megfosztotta
elmüktől, míg a
rdélyi és Ungvári
álytalankodásait
eg.

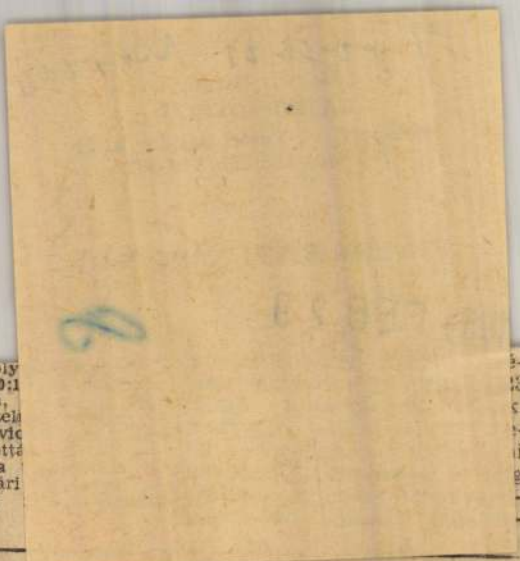

APRÓHIRDETÉSEK

Az Északmagyarországi Aramoigáltató Vállalat Egri Üzletigazgatósága férfi munkaerőket keres segédmunkás munkakörbe. Ugyanakk alkalmazunk 2 fő fiatal technikust, lehetőleg villamosipari technikumi végzettséggel. Jelentkezni lehet az üzletigazgatóság munkaügyi osztályán, Eger, Szabadság tér 13. szám.

ÉM. 22. számú Állami Építőipari Vállalat gyakorlott építőipari technikusokat keres azonnali belépéssel a vállalat dunántúli, borsodi és Heves megyei építkezéseire. Jelentkezés a vállalat központjának személyzeti osztályán, Bu-

3 szobás + 1 szoba, konyha, pince, garázs és mellékhelyiséggel ház eladó. Eger, Szarvas tér 2.

Kitűnő állapotban levő Skoda Octavia Super személygépkocsi eladó. Érdeklődni: Dr. Palik, Gyöngyös, Kossuth utca 47. Telefon: 10-33.

Skoda, 445-ös, prima állapotban eladó, részletre is. Érdeklődni: Zsákai János, Dunaharaszti, Kabók Lajos u. 3.

Oldalkocsis fekete Pannónia motorkerékpár eladó. Sirok, Dobó u.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971OKT 31

NÉPSZAVA

Trojan Marian Jozef

egri grafikusművész

„Ex libris"

Egerben, a Dobó István Vármúzeum klubtermében szombaton megnyitották Trojan Marian Jozef egri grafikusművész „Ex libris" kiállítását. A tárlaton az alkotó több száz műve szerepel.

1024

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Eger

1971 SEP 3

Trajan Marian
1021 ~~grafikus~~

EX LIBRIS

„Ex libris Nagy István". Trojan Marian munkája.

CSALÁDI CÍMER, RANG ÉS HÍVATAL. Ezek rajza díszlik az elsők közül való magyar *ex-libris-en*, amelyet pecsétlenyomat formájában hordoznak Nádasdy Ferenc országbírónak a XVII. század derekáról reánk maradt könyvei. Később bővült a rajzok témaköre, s külföldi hatásra önálló életet kezdett ez a grafikai műfaj. Szinte függetlenítette magát a létrehívó szükségtől: a könyvtől, melynek tulajdonjogát bizonyította a művészet eszközeivel. El is kanyarodott később a giccs, a sekélyesebb polgári ízlés irányába, s ezt az egészségtelen kanyart csak mostanában sikerült kiegyenesíteni.

— Korunkban ismét látásformáló és közhasznú grafikai tényező az ex libris. Ösvény, út a képzőművészethez, a tartalmasabb alkotások megértéséhez. Ennek megfelelően mind külföldön, mind hazánkban a legjelentősebb festők, grafikusok foglalkoznak rajzolásával. Azt hiszem, e tekintetben elég, ha Picasso, vagy Buday György, Csohány Kálmán, Kass János neveit említem szavaim igazolására — mondja *Ebergényi Tibor*, a Heves megyei Könyvtár igazgatója, akinek kezdeményezésére a sirokí, majd vámosgyörki iskolák mintakönyvtárában saját ex libris díszít minden könyvet. A sirokiakét kitűnő bélyeggrafikusunk, *Diskay Lenke* készítette, s a helybéli vár rajza felett a tudást, szellemet szimbolizáló nap stilizált mása ragyog.

A JÓ ÉRTELEMBEN VETT GYŰJTÉS örömmel és haszonnal szolgál egyszerre. A gyönyörűség örömével és a nemesedés használával ajándékozza meg azt aki a művészeti alkotások bármely fajtáját szenvedéllyel szereti. Ilyen gyűjtők ma már foglalkoznak az ex libris műfajával. Mi több: *hazánkban is egyesületbe tömörültek, s Budapest központtal néhány éve megalakitották a Kisgrafika Barátok Körét.* Ennek a szervezetnek Cegléden, Pécsen, Sopronban és Keszthelyen erős fiókcsoportjai vannak, és éppen a legutóbbi vállalkozott arra, hogy kétévenként országos kiállítást rendez balatoni témájú ex librisekből a Georgikon napok keretében.

— Most rajtunk, Egeren a sor. Megyénk székvárosában, de a távolabbi városokban, falvakban is szép számmal akadnak ex libris-kedvelők, akik magukra hagyva, szakmai irányítás nélkül hódolnak a gyűjtés szenvedélyének —, folytatta a beszélgetést a könyvtár igazgatója. — Őket kívánjuk rövidesen összefogni, s a több száz főt számláló Kisgrafika Barátok Körének tagjává avatni. Az egri fiókcsoport létrejötte lehetővé teszi, hogy állandó kapcsolatban legyünk a Gianni Montero vezette világszervezettel, valamint a hazai gyűjtőkkel, s önálló kiállításokat, csoport-összejöveteleket rendezzünk a szakmai ismeretek bővítése végett. Az ex libris a könyvhöz, a könyvtárhoz kapcsolódik. Érthető tehát, ha mi, megyei könyvtárosok vállalkoztunk arra, hogy otthont biztosítunk a szerveződő, s már most több tucat kisgrafika-gyűjtőt számláló Heves megyei csoportnak. Első közerdeklődésre számító megmozdulásunk szeptember 18-án lesz, amikor az Egerben élő lengyel származású grafikus és ex libris-rajzoló Trojan Marian műveiből nyitunk kiállítást.

ELMONDOTTA A KÉSŐBBIEKBEN Ebergényi Tibor, hogy tulajdonképpen a tárlatnyitás kapcsán alakul meg hivatalosan a KBK megyei csoportja, s tagjai 12 lapból álló, mappába zárt ex libris-sorozatot kapnak emlékül Trojan Marian munkáiból. A tizenkét kisgrafikát a kiállításon szerepl[illegible]

Típusában talán a legöregebb

Ekét is akasztott a Moszkvicsa után

Az öreg autónak — kijár a „simogatás”...
(Foto: Kiss Béla)

si időnél: valóságos nyomozással kideritette, hogy Pálos az autót voltaképpen *egy roncstelepről vette, ide viszont a hires pesti Vörösmarty cukrászdából került, miután a városligeti Gundel Etterem . továbbadta.* Ezt megelőzően pedig jó darabig a Külügyminisztérium futtatta a kocsit... Ennélfogva nem kell különösebb fantázia ahhoz, hogy arra gondoljon a mostani tulaj: ez a Moszkvics — típusában — valószínűleg nemcsak Heves megyének, hanem az országnak is legöregebbje.

Kuriózum — ám rá is áll az ismert mondás változata: öreg Moszkvics, nem vén Moszkvics! Tudniillik a CB 29—45 forgalmi rendszámú, ma is jó állapotban lévő, üzembiztos kocsi mögött már legalább egy és egynegyed millió kilométer van, s ebből csak Pál Endre 250 ezerrel dicsekedhet.

A lőrinci úrvezető bejárta combijával az országot, volt vele Csehszlovákiában, Ausztriában is, sőt nem kevesebb mint ötször Romániában! Emlékszik például olyan túrára, amely során *25 nap alatt ötezer kilométert „tett a motorba”...*

Kedves fényképeket őrlz

Különös jószágot, egy fa-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 - - 11

Könyvtáros

Trojan Marian József

1021

Trojan Marian József ex librise

issza a képzésre is. Ennek kösz
nűvelőképzés szakemberei, hogy
ntkező igényekhez.
nyvtárosképzésen belül is *nagy*
ok, a kommunikációelmélet, stb. *oktatására*. Hiszen ezzel
elégítenénk ki. Úgy vélem, meg lehet találni az egészséges
rosképzés tartalma és az új igények között. Semmiképpen nem
akik szeretnék eltörölni a hagyományos tárgyakat, például a
rténetet.
ogy a tartalmi arányok eldöntését elsősorban könyvtárosok
gy járjunk, mint a képzés szintjéről folyó vitákban történt,
vüliek (fizikusok, irodalomtörténészek) tudták érvényesíteni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A KÖNYVTÁROS

Trojan Marian
Józef

968 FEB

1021

Trojan Marian József linómetszete

) bek.J. Biztosí
d a szabadsá
. utasítás szeri
ıkaviszonyát h
lmazásra jogos
yettesítendő fi
t a már idézet

LEGUJABB JELENTÉSEK
a katonai és diplomáciai frontokról

(A Mai Nap belgrádi tudósitójának telefonjelentése)

(Érkezett reggel hét órakor)

Belgrád, április 3.

Zágrábból jelentik:

A késő délutáni órákban érkezett Zágrábba az a hir, amely a két legszebb jugoszláv személyszállító hajó tragédiájáról számol be. A «Karagyorgye» nevü 1200 tonnás és a «Péter trónörökös» nevü 1720 tonnás személyszállító hajó, amelyek az Adriai hajóstársaság legszebb luxusgőzösei voltak, amikor a szebenikoi kikötőből kifutottak,

állitólag saját aknárafutás következtében felrobbantak és elsüllyedtek.

A szerencsétlenség délután négy órakor történt, 40 kilométerre Szebenikótól, Pianita község közelében. A «Karagyorgye»-n 22 főnyi, a «Péter trónörökös»-ön 21 főnyi legénység volt. A «Péter trónörökös» hajón utazott Rizmondo, az Adriai Hajóstársaság vezérigazgatója és felesége is.

A megmentett utasok elbeszéléséből az állapitható meg, hogy a két hajón, amelyek nem messze egymástól igyekeztek a nyilt tengerre,

ugyszólván ugyanabban a percben kazánrobbanás történt

és a két szép gőzös pillanatok alatt lesüllyedt a tenger mélyére. Az utasok és a legénység nagyrészét a robbanás hangjára a helyszinre igyekvő hadihajók megmentették. Sokan, főleg a legénység közül, sulyosan megsebesültek a kazánrobbanás következtében. Ezeket a szebenikoi kórházba szállitották.

A gőzösök 30 méter mélyen feküsznek viz alatt és kiemelésük ugyszólván lehetetlen.

●

A mai jugoszláv sajtó vezércikkeiben a külföldi rádióhirekkel foglalkozik. Megállapitja, hogy a külföldi sajtóban és a rádióban

tulzott és kiszinezett hirek jelentek meg a Jugoszláviában élő kisebbségek elleni atrocitásokról.

Hangoztatja a jugoszláv kormány eltökélt szándékát a kilengések megakadályozására.

Gavrilo patriarcha, aki igen aktiv részt vesz a belpolitikai válság megoldását célzó tárgyalásokban, tegnap meglátogatta Szimovics miniszterelnököt, majd Ilics hadügyminisztert.

Az elmult éjjel a minisztertanács ülése után rendelet jelent meg, amely szabályozza a belföldi utazások kérdését. A rendelet felszólitja a közönséget, hogy csak az utazzék, aki lakóhelyére igyekszik vissza, vagy akinek munkája az utazást szükségessé teszi.

Megtiltja a rendelet az elköltözéseket és a más vidékre való utazásokat.

Felszólitja a kormány azokat, akik elhagyták lakóhelyüket, hogy költözködjenek vissza állandó tartózkodási helyükre.

Kosutics az éjjel visszautazott Zágrábba, ahol referálni fog Maceseknek és a parasztpárt vezetőségének belgrádi tárgyalásai eredményeiről.

A jugoszláv fővárosban megállapithatólag jobb hangulat lett urrá az utolsó 24 órában. A horvátok — mint jólértesült helyen mondják — sikerrel tárgyaltak. A belgrádi kormány a legtöbb kérdésben magáévá tette a horvát álláspontot is.

A derülátó hangulatnak tápot adnak azok a Rómából érkezett hirek, amelyek tudni vélik, hogy a közeli napokban kedvező fordulat várható a jugoszláv kormány és a tengelyhatalmak kormányai közötti tárgyalásokban.

●

Vatikánvárosból jelenti a „Politika":

Jól informált körökből szerzett értesülések szerint XII. Pius pápa és Macuoka japán külügyminiszter között lefolyt hosszu megbeszélésen egy esetleges békekötésről is sok szó esett. A Szentatya megelégedésének adott kifejezést, amikor Macuoka kijelentette, hogy Japán a béke mellett van.

Macuoka biztositotta a Szentatyát, hogy Japán a békét akarja és nem a háboru kiszélesitését.

Japán kész támogatni minden olyan békejavaslatot, amely nem követel a tengelyhatalmaktól áldozatokat. Rátértek a beszélgetés során Japánnak a Szovjettel és Kinával kapcsolatos kérdéseire, majd a misszionáriusok kérdésére, amely ezekkel összefügg. Macuoka felvilágositotta a Szentatyát arról, hogy amikor Japán a csungkingi kormány ellen háborut visel, ez tulajdonképpen a kommunizmus elleni harcot jelenti és lényegileg a Vatikán álláspontját képviseli. Japán azért harcol Kinában — mondotta Macuoka —, hogy a kommunizmust megsemmisitse.

A Szentatya állitólag felolvasta Macuokának a husvéti beszédét is.

●

Washingtonból jelenti a „Politika":

Az amerikai képviselőházban Curtis republikánus képviselő azt a javaslatot terjesztette elő,

tiltsák meg az amerikai hadihajóknak, hogy kereskedelmi convoyokat kisérjenek brit vizekre.

Ha ezt nem tiltják meg — mondotta a képviselő —, ez is egy lesz azon lépések közül, amelyek az Egyesült Államokat egészen bizonyosan a háboruba viszik.

●

Londonból jelenti a „Politika":

Jól informált körökből szerzett értesülések szerint Sigemicu japán nagykövet a közeli órákban Liszszabonba repül, ahonnan Vichybe utazik, hogy ott találkozzék az odaérkező Macuoka külügyminiszterrel.

●

Londonból jelenti a „Politika":

Az angol légügyi hivatal jelentése szerint a német repülőgépek tegnap Londont, Anglia keleti partjait és skóciai célpontokat bombáztak.

●

Rómából jelenti a «Vreme»:

Az olasz közvélemény nagy figyelemmel kiséri a Jugoszlávia körül lejátszódó eseményeket. Megállapitható, hogy a sajtó igen mérsékelten és tartózkodó hangon, minden kommentár nélkül adja azokat a hireket, amelyek a jugoszláv események fejlődéséről számolnak be.

A Stefani-iroda jelentésén kivül az olasz lapok nem adnak Belgrádból keltezett jelentéseket.

Mindössze a berlini, szófiai és budapesti jelentésekre szoritkoznak hiradásaikban. Olasz politikai körökben a helyzetet nem tartják menthetetlennek. Jó jeluek tekintik, hogy a Wilhelmstrassen — bár ismételten kijelentették, hogy a helyzet lényegesen rosszabbodott — nem hangzott el egyetlen olyan kijelentés sem illetékes helyen, amely a békés fordulatot elvágta volna. A belgrádi kormány részéről sem hangzott el a helyzetet végleg elmérgesitő nyilatkozat és igy feltehető, hogy be fog következni egy olyan fordulat, amelyet Berlin vár: nem szavakkal, de tettekkel bizonyitja be a jugoszláv kormány a tengelyhatalmakkal szemben érzett békés szándékait.

—i. —ő.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— BAJTÁRSI TALÁLKOZÓ. A volt budapesti huszonkilences honvédek tiszti és legénységi bajtársak együttes összejövetele legközelebb április 5-én, szombaton d. u. 5 órától a Gellért-sörözőben, Horthy Miklós-ut.

Nyilt-tér

BRILLIÁNST

megbizóimnak keresek magas árban, aranyat veszek. SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész, Károly-körut 16.

UNGÁR autószakiskola

a legrégibb Magyarországon. Legolcsóbban kitanitjuk gépkocsit vezetni legmodernebb autókon. Karpfenstein-u. 20. Tel.: 141—248

Akácfa-utca 7

kombinált berendezések

uj és használt műbutorok

Zimermannál

ESŐKABÁT, BALLONKABÁT, RAGLÁN

SALAMONOVITS MANÓ

esőköpenygyár

V., SAS-UTCA 25

Szahák Avanesian és Társa

szőnyegkereskedőcég üzlethelyiségét Eskü-útról

Kossuth Lajos-utca 14

alá helyezte. Telefon: 188—378.

A ránc- és szeplőkezelés,

a végleges és nyomtalan

szőrszál- és szemölcsirtás,

a biztoshatásu szépitőszerek specialistája

LORÁND KOZMETIKA

Budapest, Mussolini-tér 3.

Vidékieknek „Arcápolási Tanácsadó" ingyen!

Balogh sofőriskola

Tandij 50 P-től, személy-, teherautón és motorkerékpáron 10 nap alatt is hatóságilag levizsgáztatjuk, Opelon DKW-n stb. Műhelygyakorlat. Ellenszámlára, részletfizetésre. Szakkönyv utánvételi ára 5 P. Viola-u. 45. T.: 144—921.

LEMEZEK RYTMUSNÁL 50 fill.

Arany János-utca 18. sz. TELEFON: 125—984.

Gyermekszerető

főző mindenes

vagy bejárónő azonnal felvételik. István-út 20, V. em. 55.

Üres SZOBÁT albérletbe keresek

lehetőleg V—VI. kerületben

Telefon: 126-131

Főző mindenes

v. bejáró főzőnő azonnalra felvételik. Jelentkezés 8—10, d. u. 6—7. Wesselényi-u. 34, II. 5

Ideges gyermeke

gyógynevelő zeneoktatásban

részesülhet orvosoktól, gyógypedagógusoktól elismert módszerrel. Grenes hegedűtanár, V., Sziget-utca 40.

Miért emelte a BART a viteldijakat?
Azért, mert gyorsabb mint a Hév és a pestkörnyéki közönség ki van szolgáltatva az egyetlen autóbuszvállalatnak

A pestkörnyéki közönség, főként pedig azok a munkáselemek, akik naponta járnak be a fővárosba dolgozni, régóta panaszolják, hogy *rosszak a közlekedési viszonyok Pestkörnyéken.* Ezek a panaszok mindezideig meghallgatásra is alig találtak, orvoslást azonban egyáltalán nem kaptak. Az utóbbi időben azután a legtöbb pestkörnyéki község munkáslakói közös akciót inditottak és beadványt intéztek a különböző közlekedési vállalatokhoz.

Az egyik legfontosabb közlekedési eszköze a környéknek a HÉV.. *A HÉV-vonatok azonban valamilyen rejtélyes oknál fogva ritkán közlekednek és nem tudják beszállitani Pestre azt az embertömeget, amelyik ide reggelenként be akar utazni, vagy esténként haza szeretne menni.*

A HÉV pótlására szolgál a csepeli vonalon a *Budapest-Vidéki Autobusz Közlekedési Rt.* által forgalomba állitott autobuszok serege. A HÉV-vonatok mellett tehát a munkásság és a fővárosba igyekvő közönség ezeket az autobuszokat veszi nagyobb mértékben igénybe. A csepeli és a Csepel községen tul lakó munkások szempontjából az autobusz nagyobb fontosságu a HÉV-nél.

A Csepel községben és az azon tul fekvő helységekben lakó munkások azonban már többizben fordultak panasszal a BART vezetőségéhez amiatt, hogy *a rendkivül drága viteldijat nehezen tudják megfizetni.* Azt kérik a munkások, hogy

a BART szállitsa le a viteldijakat és hozzon olcsó munkás-hetijegyeket forgalomba.

De nemcsak a csepeli vonalon sokalja a közönség a *BART*-viteldijat, hanem *a Diósd, Érd, Ilkamajor szakaszon is.* Ezen a vonalon például *sokkal többe kerül az utazás a budaörsi repülőtérig, mint a BESZKÁRt által egyenesen a repülőtérre inditott autobuszvonalon.* Itt azonban még helyiérdekü vasut sem áll a közönség rendelkezésére csak MÁV-vonat, amely olcsóbb ugyan, azonban *az egyes állomásokig hosszu kilométereket kell gyalogolni annak, aki vonattal akar utazni.* Igy tehát a közönség kizárólag a *BART-ot* használja. Ugylátszik, innen származik az is, hogy *a BART nemhogy leszállitotta volna a szintén drága viteldijat, hanem még inkább emelte.*

Pestkörnyék közönsége azt tartaná a leghelyesebbnek — az eddig ebben az ügyben beadott inditványok szerint —, *ha a BART-autobuszokat szintén a BESZKÁRT venné kezelésbe.* Igy bizonyára olcsóbban juthatnának majd be Budapestre, vagy mehetnének ismét haza.

Olcsó vasuti utazást kérnek a tanoncok

A budapesti gyárakban és más kisebb-nagyobb ipari üzemekben, valamint a kereskedelemben foglalkoztatott tanoncok jelentékeny hányada a statisztikai adatok szerint nem a főváros területén, hanem *a pestkörnyékén elterülő községekben és városokban lakik.* A tanoncoknak meglehetősen nehéz a helyzetük, amig tanulóéveiket töltik. Naponta vonaton kell ugyanis megtenniök az utat lakóhelyük és Budapest között, mivel másféle közlekedési eszköz rendelkezésre nem áll.

Nemrégiben több, a tanoncok védelmével és szociális gondozásával foglalkozó testület tette szóvá ezeknek a Pest környékén lakó tanoncoknak a helyzetét. A tanoncok általában szegény gyermekek s *a családban minden fillérre nagy szükség van.* A tanoncok keresetükből egyrészt szüleik költségeihez pótolnak, másrészt pedig a saját szükségleteiket fedezik.

Helyzetüket megnehezíti, hogy *a vidéken lakó tanoncok részére nem áll tanulóbérlet rendelkezésre a MÁV vonalain.* A tanoncok kapnak ugyan tanonc-hetijegyet a MÁV-tól, azonban *ez a hetijegy olyan drága, hogy a tanoncok havi keresetének egy jelentékeny részét veszi el.*

Több munkásegyesület és tanonegondozó testület tanulói nemrégiben azzal a kéréssel fordultak a Magyar Államvasutak igazgatóságához, hogy *az ipari tanulók számára is rendszeresitsenek olyan havi bérletet, mint amilyennel a diákok utaznak.* Ennek a bérletnek az ára havonta két pengő tiz fillér. Ugyanezt a kedvezményt kérik maguk számára a tanoncok is. A két pengő tiz fillérből egy hétre ugyanis mindössze negyvennyolc filjér esik, amit a kevés keresettel rendelkező ipari tanulók könnyebben megfizetnének.

A tanoncok kérelmük indokolásaképpen hivatkoznak a törvényekre, amelyeknek értelmében *az ipari üzemek és gyárak tanoncai épp úgy tanulószámba mennek, mint a középiskolák diákjai.* Ennek alapján remélik, hogy a MÁV igazgatósága méltányolja kérelmüket és rövidesen megoldódik a tanonc-havibérlet kérdése.

LÓSPORT

Szerdai megyeri eredmény

Az Urlovasok Szövetkezete négynapos tavaszi mitingje véget ért. A Gróf Batthyány Gábor-emlékversenyben a Pestmegyei hendikep három kötelezettje is részt vett, Virtus II. győzött Farandole ellen, mig a távot tul rövidnek találó Henricus a negyedik helyen végzett. A győztes terhe nem emelkedik a Pestmegyei hendikepben.

Részletes szerdai megyeri eredmény:

I. futam. 1. Meddig (2 és fél) Mészáros, 2. Désakna (p) Tóth A., 3. Dráva (10) Direr. Fm.: Quarnero (kitört). Tot.: 10:25. Befutó: 10:51.

II. futam. 1. Bogáncs (8:10) Mészáros, 2. Csongor (4) Kovács II., 3. Albula (2) Pallagh. Fm: 4. Addio Mare. Tot.: 10:19. Befutó: 10:60.

III. futam. 1. League of Nations (4) Hedry, 2. Máv (4) Valkó, 3. Baka (2 és fél) br. Rohonczy. Fm.: 4. Adisababa, 5. Dőre, 6. Diva, 7. Mafalda II. Tot.: 10:109, 20, 15, 14. Befutók: 10:228 és 146.

IV. futam. 1. Castor (3) Bocskai, 2. Hands off (1 és fél) Horváth K. II., 3. Quick Arrow (2 és fél) Husz. Fm: 4. Hanna II., 5. Bon-Pas, 6. Gésa, 7. Ladányi, 8. Ripacs, 9. Jó reggelt, 10. My Star, 11. Pénz, 12. Arabella, 13. Albusz. Tot.: 10:38, 14, 12, 13. Befutók: 10:63 és 74.

V. futam. 1. Virtus II. (10) Bolgár, 2. Farandole (10) gr. Széchenyi, 3. Desperado (p) Hedry. Fm: 4. Henricus, 5. Guba, 6. Tigár. Tot.: 10:173, 55, 65. Befutó: 10.1731.

VI. futam. 1. Gábor (5) Stygár, 2. Gül Baba (6) Kajári, 3. Gordonka (12) Karaszek. Fm: 4. Pók II., 5. Samaritanus, 6. Hedie, 7. Minek?, 8. Hamupipőke, 9. Fricska, 10. Riadó, 11. Budvára. Tot.: 10:45, 23, 24, 24. Befutók: 10:376 és 367.

VII. futam. 1 Levente II. (4) Kupai K., 2. Pege (p) Husz, 3. Huri (5) Bocskai. Fm: 4. Derwish, 5. Kujon, Ipolyság, Kongó, Sári, Délkelet, Granicsár, Csillogó, Livia. Tot.: 10:59, 17, 17, 17. Befutók: 10:87 és 144.

Ma ügetőverseny van

Az áprilisi ügetőmiting első versenynapja csütörtökön délután kerül lebonyolitásra. A programot tegnap hoztuk.

Jelöltjeink

I. **Huba — Áram — Ferike W.**
II. **Vélia — Elimár D. — Bibor M. I. R.**
III. **Deutsch-hajt. — Pözel dr.-hajt.**
IV. **S. Irmus — Cirkáló — Apród of Pamuk**
V. **Loge — Maszár I.-id. — Layock Williams**
VI. **Szabolcs — Fontos — Csókos**
VII. **Azdaja — Pique Dame — Uranos**
VIII. **Arany — Dusi — Ádáz**
IX. **Zirc — Zala — Adam the Harvester**
X. **H. Illy — Ciano — Mókus**

Felelős szerkesztő és kiadó: HEGEDÜS GYULA. Szerkesztő: FODOR MIKLÓS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vilmos császár-ut 24. — Előfizetés: egy hónapra 1.32, negyedévre 3.90 P. — Hungária Hirlapnyomda Rt. Budapest. Felelős: vitéz Bánó Lehel igazgató. Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) minden nap d. e.

1941.

MAGYAR KIRÁLY EGY ADRIAI HOMOKSZIGETEN

Emléktáblát avatnak a dalmáciai Trogirban, ahová IV. Béla király a tatárok elől menekült

Szerte az országban bizonyára nagy érdeklődést vált ki az a most érkezett hir, amely szerint a jugoszláviai Trogirban pünkösdkor leleplezik *IV. Béla* magyar király emléktábláját.

Ennek az emléktáblának érdekes története van. Amikor hétszáz esztendővel ezelőtt a tatárok rátörtek Magyarországra, IV. Béla családjával együtt elmenekült az országból. A helyzet itthon már reménytelennek látszott, a hadiszerencsét megváltoztatni többé nem lehetett, az uralkodó ugy gondolta tehát, hogy külföldön több hasznot tud hozni az országnak. Ehhez járultak a családi szempontok is, mert nem akarta feleségét és három gyermekét a tatárok kezére juttatni.

Két királyleány tragédiája

1242 tavaszán lépte át IV. Béla a magyar határt és Ausztrián keresztül igyekezett nyugat felé.

Vele volt a királyné, a trónörökös és a két királyleány.

Először nyugat, majd dél felé fordultak és igy kerültek Dalmácia egyik legérdekesebb pontjára, *Klis* várába.

Ez az állomás hamarosan tragikus akkordban csendült ki. *Bubópestis pusztitott a vidéken és*

néhány nap alatt áldozatul szedte a két magyar királyleányt.

IV. Béla Splitbe szállittatta a holttesteket és a két leány szarkofágja *Diocletianus* császár palotájának középpontjába került, *a splitt dóm főbejárata fölé.* Századokon keresztül pihent itt a két magyar királyleány. Vagy harminc évvel ezelőtt azután felbontották a koporsót és megállapitották, hogy IV. Béla egyik leányával *16—17 éves korában,* a másikkal *7—8 éves korában* végzett a pusztitó ragály.

A mesterséges sziget

Klisből Trogirba, az akkori *Traub*a vonult IV. Béla és kisérete. Különös sziget ez, bár tulajdonképpen *emberi kezek tették szigetté.* Az egyik oldalán szétnyitható hid köti össze a szembenlévő kis adriai szigettel és ezt a hidat mindig elfordítják, ha hajó keresi fel Trogir kikötőjét. A másik oldalon párméteres csatorna választja el a várost a szárazföldtől. *Ez a csatorna IV. Béla idejében keletkezett.* A legenda szerint *a város lakói ásták éjjel-nappal egybevetve, hogy védeni tudják otthonukat a IV. Bélát üldöző tatárokkal szemben.* A tatárok végig is pusztitották az egész területet, egészen le a dalmát partokig, elérkeztek Trogir közelébe is, a félelmetes, szárazföldi harcokhoz szokott katonaság azonban a keskeny csatornán *nem tudott átkelni.* Ott álltak a parton, fenyegették a várost, hogy a földdel egyenlővé teszik, majd amikor a fenyegetés nem használt, rábeszéléshez folyamodtak és igyekeztek meggyőzni arról, hogy ne védjék az idegen uralkodót, hanem szolgáltassák ki nekik.

A rábeszélés éppen olyan hiábavalónak bizonyult, mint a fenyegetődzés. Trogir lakói kis csónakokon elszállitották a magyar királyt és családját a közelben levő Kraljevácra, erre a kis homokszigetre, amelyen *sem akkor, sem azóta nem épült egyetlen viskó sem.* Ma sem használják másra ezt a kis szigetet, mint halászpihenőre vagy strandolásra a közeli fürdőhelyek lakói, mert Kraljevácon terül el a jugoszláv Adria egyik legkitünőbb homokstrandja.

Embertől és kulturától elhagyottan töltötték itt napjaikat a magyar menekültek

mindaddig, amig Trogir falai alól a tatárok el nem vonultak.

IV. Béla ereklyéi Trogirban

A mai Trogir históriai levegője mindmáig hiven megőrizte IV. Béla kalandos látogatásának emlékét. A dóm kincsestárának egyik legérdekesebb ereklyéje *IV. Béla koronázási palástjának gyöngyörü himzésekkel diszitett csuklyája,* amelyet a király állitólag hálából ajándékozott a városnak. Szent Mártont ábrázolja a palást diszitése, amint drágaköves köpenyét megosztja egy didergő koldussal.

De egyéb emlékek is megőrzik a magyar király tartózkodását. IV. Béla felesége, *Mária épittette Trogirban a Szent Péter-templomot és a Benedek-rendi apácák kolostorát.* Aminthogy ennek a hétszázéves tragikus kalandnak részleteiről szólnak a részben Trogirban, részben a spliti muzeumban ma is őrzött egykoru okmányok. Van közöttük egy levél, amelyben IV. Béla a legnagyobb elismerés hangján emlékezve meg Trogir lakosságának szeretetéről és hűségéről,

különböző ajándékokat adományoz a városnak.

Ezek az okmányok mind Trogirban keltek, az utolsó közöttük 1242 május 16-án, valószinü tehát, hogy vagy ezen, vagy a következő napok egyikén utazott el innen a király. Ebben az utolsó okmányban IV. Béla megerősiti a városnak biztositott valamennyi privilégiumot — és ennek az okmánynak nyomán *évtizedeken keresztül hosszu és elkeseredett harc tört ki az akkoriban még egyforma eséllyel rivalizáló két szomszéd-város, Trogir és Split között.* Azóta persze ez a rivalitás végleg megszünt, Trogirból csendes, elhagyott városka lett, amelyet csak a dalmát szigetek szerelmesei keresnek fel vándorutjukban, Split pedig a jugoszláv Adria egyik legforgalmasabb kikötőjévé nőtte ki magát.

Trogirból Zágrábon keresztül tért vissza az országba IV. Béla és *ekkor tette meg Zágrábot szabad királyi várossá.* De még Budára visszaérkezve is ismételten megemlékezett a messzeségben töltött hónapokról és ha Dalmáciából utasok vagy kereskedők Budára eljutottak, Béla udvarának kapuja mindig nyitva állt előttük.

A hétszázéves történelmi forduló alkalmából kerül most hamarosan emléktábla Trogir valamelyik épületének falára. Az emléktáblán *latinnyelvü felirat hirdeti majd az érdekes esemény emlékét,* amely nemcsak a magyar történelemnek, hanem az egyetemes kultúrhistóriának is egyik jellemző fejezete.

Kemény István

A HEGEDŰ
kiváló szakemberei és óriási választék Sternberg, hangszergyárban, Rákóczi-ut 60.

TAVASZI BETEGSÉGEK

Április-május a kedélybetegségek időszaka

A tavasz szép, de veszedelmes időszak. Sok ember egész évben egészséges, de minden tavaszon megbetegszik. Nem is egyféle betegség, hanem a bajok egész sora fenyeget ilyenkor bennünket.

Legközönségesebbek a tavaszi meghülések, tavaszi influenzák. Alattomosan kezdődnek, különféle szövődményekkel járnak és minden évben sok embert visznek sirba.

Még különösebb, hogy *a hirtelen halálesetek* is mennyire gyakoriakká válnak tavasszal, kivált március és április folyamán, de egyes években még februárban is. *Az idén ebből a szempontból korán kezdődött a tavasz:* már január végétől kezdve tele voltak az ujságok a hirtelen halálesetek felsorolásával. Mindez annak a jele, hogy

tavasz kezdetén bizonyos megrázkódtatáson megy át a szervezetünk.

Ezt a megrázkódtatást az egészséges ember könnyen elviseli, de egyes alattomos betegségek ilyenkor tragikus hirtelenséggel kioldhatják az életet.

A tavasz későbbi időszakában, április vége felé és kivált májusban a kedélybetegségek lépnek fel tömegesen. Az elmebajok nagyrésze ilyenkor tör ki, az öngyilkosságok száma is hirtelen felszökik. Különös módon éppen az évnek a legszebb részében akad legtöbb életunt ember!

Az öngyilkosok többségét nem a komor ősz készteti a végzetes elhatározásra, hanem a tavasz teljes pompájában dobják el maguktól az életet.

Kifejezője ez annak, hogy tavasszal nemcsak az ember teste, hanem a lelke is valóságos válságon megy keresztül. Ebben az időben a betegeknek sulyosabbra fordul az állapota. A tuberkulotikus betegek tavasz felé rosszabbul és ősszel megint jobban lesznek.

A sulyos betegségeken kivül sok más panasz is felmerül tavasszal: álmatlanság, nyugtalanság, kedvetlenség és ellankadó munkakedv.

A szép tavasz tehát veszedelmet hoz testünkre, lelkünkre! Az egészséges ember többet élvez az örömökből, a betegek nagy csoportjának ellenben a veszedelmek jutnak osztályrészül. Mindenesetre különös, hogy *egészségünk éppen abban az évszakban rendül meg legkönnyebben, amikor az időjárás éppen már javulásnak indul.*

Ennek a furcsa jelenségnek magyarázata a következő. A téli időjárás nem éppen kellemes ugyan, de rendszerint nyugodt és egyenletes lefolyásu szokott lenni.

A tavasz viszont az időjárási szeszélyek időszaka, amikor a hirtelen változások lépten-nyomon követik egymást.

Érthető, hogy sok ember, aki a tél viszontagságait jól türte, tavasszal betegessé válik.

Aki nagyobb utazásokat szokott tenni, jól tudja, hogy a hirtelen éghajlati változásokat minden ember megsinyli. Az időjárás nagy tavaszi átalakulása egészen olyan hatásu, mintha elköltöznénk egy nagyon messzi országba, más éghajlat alá. Ez is sokféle egészségi panaszt okoz. Érdekes azonban, hogy tavasszal *kedvezőbb éghajlat alá jutunk,* mint amelyben télen éltünk: és az éghajlat javulása mégis kárára van egészségünknek. Fizikai környezetünk hirtelen megváltozása magyarázza meg ezt a különös jelenséget.

Télen zárt levegőben élünk, alig kapunk napsütést és — ami igen nagy baj! — alig jutunk frissen termelt, vitaminokban elég gazdag táplálékhoz. A sokféle vitamin közül különösen *egy* olyan van, amely

tavasz felé egyre inkább hiányzik táplálékunkban, az ugynevezett C-vitamin.

Ezt éppen egy hires magyar tudós, *Szent-Györgyi Albert* állitotta mesterségesen elő. Felfedezésének egyik nagy horderejü következménye, hogy a tavaszi vitaminhiányt most már gyógyszerekkel tudjuk pótolni. *A legveszedelmesebb tavaszi betegség ellen ez a kiváló magyar buvár adott fegyvert az emberiség kezébe!*

Dr. -k. -l.

A hurok

végre eltünik Budapestről. Egymillió pesti ember mondja: legfőbb ideje.

Tipikusan pesti dolog volt ez első pillanattól kezdve. Amikor valaki iróasztala előtt körzőjével gondosan kicirkalmazta a később megvalósult szörnyü tervet, amely véleménye szerint egy csapásra megoldja Budapest közlekedésének nagy problémáját, azt hisszük, ugy érezte magát, mint Napoleon, amikor lábai előtt hevert a világ. A terv napvilágra került és egyértelmüen feljajdult mindenki ellene. Szakértő és laikus egymásután nyilatkozott meg a hurok körüli egyre szélesedő vitában, a legkülönbözőbb szempontokat vetve fel, de mindig elérve ugyanahhoz az eredményhez: nem kell a hurok.

Ezekután természetes, hogy megcsinálták. Mint ahogy általában sokfelé szeretnek olyasmit csinálni, ami senkinek sem kell. Nyomában megbénult az egész főváros közlekedése. Budát elvágták Pesttől, Pestet Budától, a Berlini-tér járókelőit pedig állandó életveszély középpontjába helyezték. Most, amikor sirfeliratot készitünk a hurokról, nem kell róla minden rosszat elmondanunk. Megtörtént ez már az elmult évek során. De annyi bizonyos, hogy a sokféle kellemesség között, amelyben a pesti ember ez idő alatt részesült, nem volt éppen utolsó a Beszkárt ajándéka.

Most tehát eltünik. Ama bizonyos iróasztalok előtt, ahol annakidején a nagyszerü terv megszületett, — ott is belátták, hogy «vissza kell csinálni» az egészet. Még néhány hét — közlik illetékes helyről — és megszünik a berlinitéri kinzóeszköz. Átmehetünk ismét zavartalanul a Duna egyik oldaláról a másikra.

Most persze szépen, csendesen meg lehetne kérdezni: mire volt jó ez az egész? Miért kellett megcsinálni azt, ami senkinek sem kellett, amiről mindenki tudta, hogy csak bukáshoz vezethet és ami — rengeteg pénzbe került. Aminthogy rengetegbe kerül most majd az eltüntetése is.

De ne kérdezzünk semmit. Van ugy néha, hogy jobb, ha az ember semmit sem kérdez . . .

k. i.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Betörtek a Sternberg hangszerárugyárba

Az éjszaka betörők jártak a *Sternberg hangszerárugyár* Rákóczi-ut 60. számu helyiségeiben. Ma reggel fedezték fel az alkalmazottak a betörést, jelentették a főkapitányságnak, ahonnan detektivek mentek ki. Hogy mit vittek el a betörők, annak megállapitásán most dolgoznak.

„OLLA"
gumicikkek kiválóak!

Árubőség a zöldségpiacon

Az élelmiszerpiac tartós nagy forgalma jobban megmozgatja a felhozatalt, különösen a zöldség- és főzelékfélékben, ami természetszerüen mérséklőleg hat az árak kialakulására, amelyek átlagosan husz-harminc százalékkal alacsonyabbak, mint tavaly ilyenkor. A paraj alsó ára 30—36, felső ára 40—60 fillér, a cékla 14—16, sárgarépa 16—24 fillér. Csupán a káposztafélék mutatnak szilárdulást. A fejtett burgonya 20—28 fillér körül alakult ki, az Ella 13, a Gülbaba 14, nyári rózsa 15 fillér. — A baromfipiacon a nagyobb keresletnek nem tart lépést a felhozatal és igy itt emelkedő irányzatuak az árak: Tisztitott csirke 3.50—4.— és 2.30—2.50, liba 3.60—3.70, kacsa 4—4.20, tyuk 2.60—2.80, pulykakakas 2.20—2.40, férce 3.20—3.40, libaaprólék 1.60—1.80. Libazsir 5.50—5.80. — A huspiacon ma az összes husnemüek árusitása szabad. — Tojásárak: Teatojás kilója 2.20—2.40, darabja 11—12, friss kilója 2.10—2.20, darabja 10—12, az apróbbja tiz darabnál 95—98 fillér.

Amerikában
ismerték fel először — tudományos kutatások alapján —, hogy a füstben lévő káros anyagokat maga a dohány vonja el a leghatásosabban. E kutatások gyakorlati eredménye a

Előnyeit 5 világrész dohányosa dicséri. Külön betét nélkül megóvja egészségét. Használata olcsó és egyszerű. A cigaretta semmit sem veszít zamatjából. **Világszabadalom. Ára P 1.60.**
Kapható a dohánylőzsdékben.

A VILÁGSAJTÓ HIREI

Tizenhét amerikai bank részvételével alakult konszern megvásárolta az eddig angol tulajdonban lévő, tizennyolcezer munkással dolgozó legnagyobb amerikai müselyemgyárat. A vételár mintegy százötven millió dollár, amelynek kilencven százalékát az angol kormány kapja.

✦

Az amerikai kormány tárgyalásokat folytat az angol kormánnyal 25 millió bushel gabonának Spanyolországba való átengedéséről.

✦

Anglia és Egyiptom között megállapodás jött létre, mely szerint ez évben Anglia 30 millió font értékü gyapotot vásárol Egyiptomtól. Az angol kormány a gyapottal bevetett terület csökkentését tanácsolta az egyiptomi kormánynak.

✦

Washingtonból jelenti a „Reuter", hogy Anglia beleegyezését adta, 1,312.000 dollár értékü élelmiszert szállitó amerikai hajó átengedéséhez, amelyet a megszállt francia területek ellátására szántak.

✦

Az «Aftonbladet»-ben a svéd vasutak vezérigazgatója nyilatkozatában közölte, hogy a legfontosabb vonalokon a svéd vasutak az eddigi kilencven kilométeres sebességet százhuszonöt kilométerre emelik. Három villanymozdonyt épitenek most, amelyek sebességüket százharminc kilométerre tudják fokozni.

Anna 3 apja

Vidámság, szerelem ujszerü téma!
Rendezte: **Carl Boese**
Főszereplők: **Ilse Werner, Hans Stüwe, Theodor Danegger**
PREMIER MA!
URÁNIA
Csak 16 éven felülieknek!

A VESTA hozza közkívánatra **ALEXANDER'S RAGTIME BAND**
ALICE FAYE, TYRONE POWER és DON AMECHE
világfilmjét IRVING BERLIN zenéjével.
FOX-FILM
Előadások kezdete: 11, 1/42, 1/24, 1/16, 1/28, 1/210

Halloween, a tök(jó)buli

A „tökbuli" amerikai. A halottak napja előestéjén ünneplik a korlátlan lehetőségek földjén a Halloweent. Hogy miről is van szó? Ezen az éjszakán adnak találkát egymásnak az éjjeli szellemek, ördögök és mindenféle félelmetes, ijesztő és vérfagyasztó ügyeletes szörnyek. Ilyenkor a szülők igyekeznek otthon tartani gyermekeiket, nehogy találkozzanak az éppen ünneplő szellemekkel. Ugyan-ezen a napon ünnepelték Samhainban az őskelta papok az ősz fesztivált, így a keresztény ünnep egybeolvadt a brit pogány hagyományokkal. Az őskelta papok imádták a természetet és hátborzongató ceremóniákat rendeztek nagy Istenüknek. Stonehenge-ben még láthatók a hatalmas kőpillérek, melyek körül végezték az általuk áldozathozatalnak nevezetteket. A papok tudták, hogy a halottak lelke szellem formájában megjelenik az őszi termések fesztiválján, halálra ijesztve a jelenlévőket és mindezt természetesnek találták.

Az amerikaiak az 1800-as években szereztek tudomást erről az ünnepről. Azt mondják, egy Jack nevű ír viccelődései miatt az ördöggel örök vándorlásra ítéltetett lámpájával, ami egy kivágott belsejű tök volt, gyertyával. Így ő lett az amerikai Halloween szimbóluma.

Az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola tengerentúlról jött tanárai elhatározták, megismertetik diákjaikkal ezt az ünnepet, mivel hazánkban nem ilyen morbid módon emlékezünk halottainkra, ezért a diákok kérésére az ünneplést elhalasztották néhány nappal. A késés nem vett el semmit a vidám és jókedvű est öröméből, amit a Yacht klub hajófedélzetén töltöttek. Alig volt még este, mikor megérkeztek az amerikai tanárok eredeti szerelésben, tűzpiros ördögkosztümben, seprűs boszorkányként, avagy Lucifer villájával felszerelve. A helyiségben alkalomhoz illően hemzsegtek a pókok és denevérek, sétáltak a csontvázak és mindenkin eluralkodott a jókedv. „Jóízű" vetélkedőjük az apple-bobbing. Egy nagy edényt megtöltenek vízzel és a jelölt, hátratett kezekkel, fejjel a vízbe merülve halássza ki megérdemelt almáját, amit természetesen meg is ehet.

Minden rémötletet először a tanárok mutattak be, a diákok nagy megelégedésére. Szintén a példamutatóktól tudom (szó sincs diákok kéréséről), hogy odaát október 31-e iskolaszünet, pedig nem is egyházi ünnep. Ezen a napon (alkalomhoz illően öltözve) járják a gyerekek a házakat az elmaradhatatlan lámpásukkal és kéregetnek édességet vagy pénzt, amit összegyűjtve elküldenek az Unicefnek, segítve ezzel az éhező gyerekeket. Azért marad nekik is.

SARKADI ILDIKÓ
Fotó: **OLÁH PÉTER**

Felliniről, mások

Sophia Loren: **"Erős fénysugár hunyt ki és most itt vagyunk a sötétben. A világ nagyon szomorú nélküle."**

Melina Mercouri: **"Elveszítettük a varázslónkat, aki a léthez gyengédséget, az álmokhoz emberséget, a hétköznapokhoz jókedvet adott."**

Marcello Mastroianni: **„A 8 és fél című filmje jobban érintett, mint ahogy eleinte gondoltam. Abban a nyughatatlan, sebezhető férfiban, aki képtelen volt a döntésre, de meg akarta találni ezt az erőt, voltaképpen az én érzéseim és lelkivilágom legtitkosabb bugyrai rejtőztek."**

Anthony Quinn: **„A mennyországban biztos találkozik majd Szent Péterrel, aki forgatókönyvvel várja, melyet ő, Shakespeare, Dante és DiAnnunzio írt és biztosítja is hozzá a sztárokat, Clark Gable-től Marilyn Monroe-ig. Ott majd leforgathatja minden filmjét, amit csak szeretne és nem lesznek anyagi gondjai."**

Francois Mitterrand: **„A világ elveszítette egyik legnagyobb alkotóját." (MTI-Press)**

ÚJ HELYEN
ÚJ FORMÁBAN
Győrben nyílik az új AQUA Áruház,
a lakosság és törzsvásárlók részére!

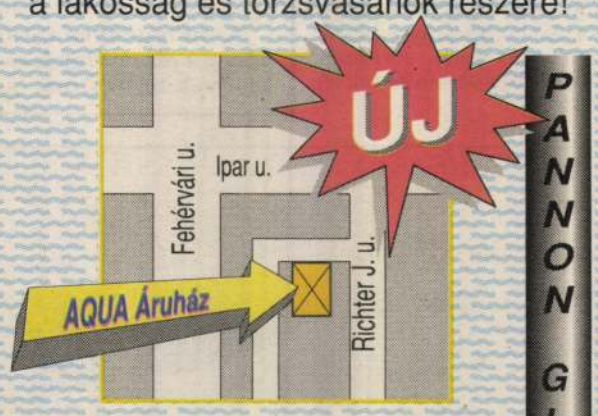

PANNON GLOBUS

Vízvezeték, fűtésszerelési anyagok,
színes fémek
és könnyűfémek áruháza.

AQUA ÁRUHÁZ

MÉDIA COLOR

FÉMISZAP ÉS ARANYFÜSTLEMEZ

Trombitás Tamás a '70-es évek végén kezdte művészi pályafutását. Korai alkotásaiban a tér és forma kapcsolatait vizsgálta, előbb a forma, majd a tér alapvető specifikumainak, végül a fény-árnyék hatásokkal módosuló külső és belső térnek, és a legkülönbözőbb anyagok egymásra hatásának szentelve a figyelmet. A következő időszakban a fény művészi alkalmazási lehetőségeivel és jelentéshordozó funkcióinak megtapasztalásával foglalkozott. A '80-as évek második felétől művészetében a kép imaginárius szerepéről való gondolkodás válik meghatározóvá. A győri kiállításon szereplő művekben mindezen korszakok tanulságai szintetizálódnak.

Kompozícióinak alapelemei tiszta geometrikus formák: négyzetek, téglalapok, trapézok és ezek kombinációi, valamint mértani testek. Képeinek többsége egyetlen motívumra redukálódik, ami egzakt síkidom, vagy síkgeometrikus formává átírt betű, másutt konkrét szó, vagy kifejezés (és, host, ars moriendi). A kép nála aranyfüstlemezzel, vasporos vagy festett sík lapokkal kialakított konkrét forma, vaslemezből hajlított betű neonfénnyel és fémiszappal, plasztikus pozitív-negatív térforma installálva, archaikus jellé nemesedett szigorú forma többrétegű jelentéstartalommal. Elvont szimbólumkoplexum, amelynek minden eleme metafora.

Trombitás Tamás művészetét az intellektuális tartalom, az érzéki megjelenítés és a tiszta vizualitás összhangja jellemzi. Kompozícióiban rend és formai tisztaság uralkodik. Alkotásai egyszerűek, tömörek, világosak és áttekinthetőek, lényegre szorítkozóak. Mellőznek minden sallangot és verbalitást. Mágikus erejük a forma egyszerűségében, a tudatosan megválasztott anyagok gondos használatában, a színek szimbolikus tartalmában, a síkábrázolás tér és idő, valamint történetnélküliségében rejlik.

A kép és a pozitív-negatív forma, a természetes és nem természetes anyagok, a sima és rücskös felületek, a fény és nem fény dialektikájából bontakozik ki. A síkidom, a mértani test, a betű vagy a szó és mondat a faktum részei, amit átlényegít a testetlen arany fénye, vagy mítikus relációkba helyez a plasztikus kék neonfénytest. A konkrét jelek a transzcendentális részeként jelennek meg előttünk, és a lét struktúráiból az univerzum végtelen terébe vezetnek bennünket. Archaikus létélmények és történelem előtti vagy történet nélküli világ szimptómáiként tüntetik fel az elemi motívumokat, a fogalmi helyett – amire a formák és a szigorú kifejezésmód késztet – imaginárius gondolkodásra ösztönöznek.

Rejtjelezett üzenetet tartalmaznak, amelyet – szemben az üres betűkből kialakított szótöredékek, vagy mondat jelentésével – nem a betűk hordoznak, hanem a szabad asszociációk. Az üzenet tehát többszörösen rejtjelezett, metaforák, szimbólumok, kulturális toposzok fedik. A lét bármely dimenziójára visszavezethetők, és bárki szabadon értelmezheti jelentésüket. Ez a legnagyobb szabadság, amelyet a művész a gondolkodás, a fantázia és az érzelem számára adhat.

N. Mészáros Júlia

Csopak Szövetkezeti Részvénytársaság

CSOPAK Rt. RÉSZVÉNY

KEDVEZMÉNYES HITEL 15% -OS KAMATKÖLTSÉGGEL

STABIL FEJLŐDÉS - EBBŐL SZÁRMAZÓ HOZAM

ADÓKEDVEZMÉNY

A Csopak Szövetkezeti Részvénytársaság 250 millió forint értékű részvényt bocsát ki. A részvények 1994 elején bevezetésre kerülnek a Budapesti Értéktőzsdére. A részvények a mellékelt listán található jegyzési helyeken, illetve befizetési helyeken vásárolhatók meg.

A jegyzési időszak: 1993. november 8.-1993. november 26. Alaptőke: 950 millió forint.

ANACONDA kozmetikumok, "Szürkebarát" vendéglátó hálózat, malomipar, sütödék

CSOPAK Rt.

NYILVÁNOS KIBOCSÁTÁS JEGYZÉSI HELYEI

Daiwa-MKB (Magyarország) Befektetési és Értékpapír forgalmi Rt.
1088 Bp., Rákóczi út 1-3. (East-West Business Center)
Telefon: 266-0367, 266-0368

Co-Nexus Értékház Rt.
1013 Bp., Roham utca 1.
Telefon: 175-0375, 156-9193

Első Magyar-Angol Broker Rt.
1061 Bp., Révay utca 12.
Telefon: 131-8156, 132-6833

Első Magyarországi Német Értékpapír Kereskedelmi Kft.
1052 Bp., Fehérhajó utca 8-10.
Telefon: 117-3911, 266-5062

K&H Brokerház Kft.
1054 Bp., Alkotmány utca 21.
Telefon: 112-3020

Nexum Befektetési és Pénzügyi Tanácsadó Kft.
7621 Pécs, Rákóczi u. 17.
Telefon: 72-414882

MKB Értékpapír és Befektetési Rt.
1051 Bp., Szent István tér 11.
Telefon: 111-9074

OTP Broker Rt.
1051 Bp., Vigyázó F. utca 6.
Telefon: 269-0243

WestLB Befektetési Rt.
1055 Bp., Balassa B. utca 21-23.

Budapest Bank Rt. fiókjai:
BB Rt. Veszprém
8200 Veszprém, Brusznyai Á. u. 26.
Telefon: 88-324499
BB Rt. Székesfehérvár
8002 Székesfehérvár, Bástya u. 8.
Telefon: 22-329922
BB Rt. Zalaegerszeg
8900 Zalaegerszeg, Kossuth út 2.
Telefon: 92-311306
BB Rt. Sopron
9400 Sopron, Színház u. 5.
Telefon: 99-338038
BB Rt. Szombathely
9700 Szombathely, Kőszegi u. 3/a.
Telefon: 94-325850
BB Rt. Győr
9021 Győr, Bajcsy-Zs. E. u. 18.
Telefon: 96-326444
BB Rt. Tapolca
8301 Tapolca, Fő tér 15.
Telefon: 87-312244

Polgári Bank fiókjai:
Polgári Bank Szombathelyi Fiók
9700 Szombathely, Hollán E. u. 4.
Polgári Bank Győri Fiók
9022 Győr Liszt Ferenc u. 35.
Polgári Bank Szekszárdi Fiók
7100 Szekszárd, Tinódi u. 5.

Nagyvázsony és Vidéke Tksz.
Jegyzési hely:
8200 Veszprém, Táncsics M. u. 39.
Telefon: 88-323623
Befizetési helyek:
8400 Ajka, Fő utca 1.
Telefon: 88-311059
8230 Balatonfüred, Ady E. u. 24.
Telefon: 86-342643
1075 Budapest, Károly krt. 7.
Telefon: 268-1005
8229 Csopak, Kossuth u. 28.
Telefon: 86-346851
8291 Nagyvázsony, Kinizsi u.82.
Telefon: 88-364110
8248 Nemesvámos, Kossuth u. 128.
Telefon: 88-365113
8253 Révfülöp, Óvoda köz 2.
Telefon: 87-344395

Talentum Rt. fiókjai:
1054 Bp., Akadémia utca 7.
Telefon: 132-4965
9022 Győr, Király u. 6.
Telefon: 96-318199

Magyar Hitel Bank Rt. fiókjai:
9022 Győr, Rákóczi u. 2.
Telefon: 96-327222/104
9022 Győr, Teleki L. u. 8.
Telefon: 96-327222
9330 Kapuvár, Kossuth L. u. 29.
Telefon: 97-342211
9300 Csorna, Laky Dóme u. 1.
Telefon: 96-326855
9200 Mosonmagyaróvár, Linhardt u. 11.
Telefon: 98-317143
8001 Székesfehérvár, József A. u. 57.
Telefon: 22-316560
8201 Veszprém, Budapest u. 4.
Telefon: 88-329665
8201 Veszprém, Budapest u. 8.
Telefon: 88-328807

a részvények névértéke = 1000 FT ◆ 1150 FT = kibocsátási árfolyam

TROMBITÁS Tamás

Elhozták a pálmát az egyesületi versenyről is

Ismét magyar bajnok a megyei válogatott

Példátlan sikersorozat a horgászsportban

Remek idényt zártak megyénk sporthorgászai. Ahol csak indultak, szinte minden versenyt megnyertek, egyéniben és csapatban is. A sikersorozat az idén első ízben kiírt országos egyesületi bajnoksággal kezdődött, ahol a megyénket képviselő győrsövényháziak (Búzakalász H. E.) fölényesen nyertek. A bajnokcsapat tagjai (*ifj. Hamar Ferenc, Hamar Péter, dr. Magyar György, Rátonyi István* és *Turkovics Tibor*) a verseny megnyerésével jogot szereztek arra, hogy jövőre, ugyancsak a Velencei-tavon megrendezésre kerülő egyesületi csapat-világbajnokságon hazánkat, és természetesen megyénket képviseljék.

Röviddel az egyesületi bajnokság után rendezték meg Szolnokon a I. osztályú országos csapatbajnokságot, ahol a megyei válogatott leiskolázta a mezőnyt, és óriási fölénnyel nyert bajnoki címet. *Dunai Ferenc* csapatvezetőnek és *Tímár Béla* edzőnek a legnagyobb gondot a csapat összeállítása okozta – szerencsére –, hiszen nagyon sok jó versenyző közül válogathattak. A *Tímár Gábor* (Gyárváros H. E.), *ifj. Hamar Ferenc* (Győrsövényház), *Ihász József* (Szigetköz H. E.), dr. *Magyar György* (Győrsövényház), *ifj. Hamar Ferencné* (Győrsövényház), *Tímár Dániel* (Gyárváros H. E.) és *Turkovics Tibor* (Gyárváros H. E.) összeállítású csapat rászolgált a bizalomra. Mindannyian remek teljesítményt produkáltak. Olyannyira, hogy az abszolút küzdelemben a győzelmet holtversenyben Tímár Gábor és Ihász József érte el.

És ezzel a sikersorozatnak még korántsincs vége, hiszen ezután került sorra az egyéni magyar horgászbajnokság a budapesti Ráckevei-Duna-ágon, ahonnét Tímár Gábor hozta el a pálmát.

Sporthorgászaink – az egyéni és a csapatversenyekben egyaránt – hosszú évek óta kiválóan szerepelnek. És nemcsak a versenyzők, hanem a szakvezetők is többszörös magyar bajnokok. Különösen dicséretes ez egy olyan sportágban, ahol – a focival ellentétben – a sportolók szinte kizárólag az erkölcsi sikerért küzdenek. A pénzdíjas horgászversenyek hazánkban nem dominálnak, így a ráfordítás és a bevétel között legtöbbször bizony negatív az egyenleg. Egy-egy versenyt többnapos felkészülés előzi meg, a felszerelést a versenyzők maguk vásárolják, ugyanígy a csalit és az etetőanyagot is önmaguk állítják össze. Ugyanakkor a siker kimerül az erkölcsi elismerésben, egy országos bajnokságban.

A megyei sporthorgászok mégis évek óta a „spiccen" vannak, és hogy ott is maradjanak, annak érdekében hozta létre a Sporthorgászok Győr-Moson-Sopron Megyei Szövetsége a Horgász Ifjúságért és Versenysportért Alapítványt. *Takács Antal*, a szövetség ügyvezető elnöke elmondta, hogy az alapítvány vagyonából rangos versenyeket szeretnének rendezni, az utánpótlást támogatnák és hozzájárulnának a megyei csapatok versenyeztetéséhez.

Az ország legjobb horgásza: Tímár Gábor

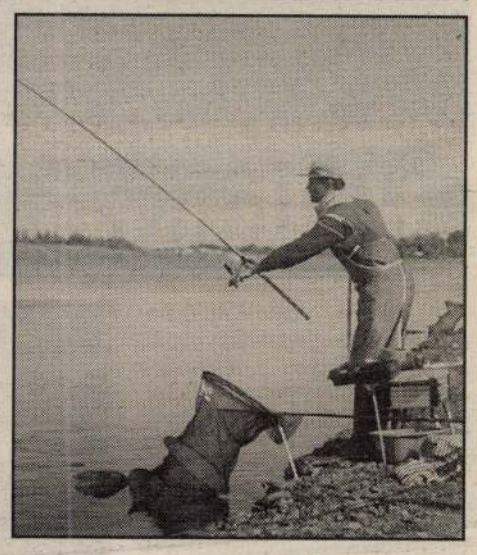

„TÖBB HALAT KELL FOGNI, MINT AZ ELLENFÉL"

Képes arra, hogy rövid három óra alatt akár 1100 küszt horogra akasszon. Ha kimegy a folyópartra, 99,9 százalék, hogy nagyságrendekkel több halat fog a spiccbotos-úsztatós módszerrel, mint egy átlagos horgász. *Tímár Gábor* négyszeres magyar bajnok, az idei nemzeti bajnokság győztese, a legjobb magyar horgász. Ha akarná, akár mindennap fogast ebédelhetne. Hihetetlen, de ő mégsem szereti a halat. A gasztronómiai élvezeteknél sokkal nagyobb élmény számára, ha egy versenyen több halat fog, mint az ellenfele. És ez rendre sikerül is neki.

– Mi a titka?

– Először is ismerni kell az adott vizet, ahol a versenyt megrendezik. Idén például Szolnokon, az országos csapatbajnokság előtt is tréningeztünk. Ha az ember lelkiismeretesen fel akar készülni a megmérettetésre, legalább három napot kell fordítania az előkészületekre. A csalit, például a szúnyoglárvát mindig magunk szedjük. Egy-két nap alatt össze lehet gyűjteni annyit, hogy etetni is jusson. Az etetőanyag „kikeverése" legalább ilyen fontos: a horgászvíz (álló- vagy folyóvíz) és a fogható halfajok függvényében más-más mixre van szükség. És akkor még nem is beszéltünk a felszerelésről. Ahhoz, hogy az ember az élen maradjon, folyamatosan követni és vásárolni kell a csúcsminőséget, ami nem olcsó mulatság, hiszen ma már egy 14 méteres jó spiccbot 100 ezer forintba kerül...

– Csali, etetőanyag, felszerelés, felkészülés... és még el sem kezdődött a verseny.

– A helyszínen a tapasztalat, a rutin, a gyorsaság, a kitartás a legfontosabb. Az embernek tudnia kell például, hogy mikor változtasson módszert vagy technikát.

– A sporthorgászat üzlet, vagy inkább egyféle szenvedély ma Magyarországon?

– Semmiképpen sem üzlet, hiszen jóformán minden verseny ráfizetés a versenyzőnek. A szponzorok – érdemtelenül – itthon még nem fedezték fel ezt a sportágat. Kevés a pénzdíjas verseny, a díj általában valamilyen horgászcikk. Így legtöbbször egyenlegként csak az erkölcsi siker marad: több halat fogtam mindenkinél.

– Előfordult már, hogy megsajnálta a szákjában vergődő küszöket?

– Mindig vigyázok arra, hogy tisztességesen bánjak velük, vagyis a verseny lefújása és a mérlegelés után a halaknak legyen lehetőségük tovább élni. A modern, lézerrel hegyezett horgok kis sebet ütnek, nem sértik meg súlyosan a halat.

– Felesége hogyan viseli a hobbival járó sorozatos távolléteket?

– Nemrég még ő is csapattag volt... Persze nem akarom leszerelni ezt a kérdést. Be kell ismerni, akadt olyan időszak, amikor a párom nehezebben tűrte a horgászatot, de kölcsönös kompromisszumkészséggel csökkenteni lehet a súrlódásokat, és úgy érzem, nálunk ez sikerült.

– Kizárólag versenyekre jár, vagy előfordul olyan eset is, hogy „csak úgy" lemegy a vízpartra?

– Ősszel, amikor véget ért a versenyszezon, lehet hódolni a hobbinak. És Győrben nem kell messzire menni. Ha jó felszerelése van az embernek, a révfalui hídnál is meg lehet fogni a halat. Nemrég például nyolc jászt sikerült akasztanom, nyolc kilót nyomott a szák a mérlegelésnél...

* * *

A Tímár család igazi horgászdinasztia. Gábor édesapja, *Tímár Béla* a többszörös magyar bajnok megyei horgászválogatott edzője. Gábor fia, *Dániel* már szintén kiváló versenyhorgász, olyannyira, hogy idén ő is tagja volt a bajnokcsapatnak. Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy a Tímár család a megye, sőt az ország horgásztársadalmának büszkesége. Dicséretes lenne, ha a szponzorok nemcsak a kudarcokkal járó sportágakba pumpálnák a pénzt, hanem a versenyhorgászatot is a sikerekhez mérten, komolyabban támogatnák!

Az oldalt írta: NYERGES CSABA

Székelyföldön, az Ojtoz völgyében

Balra a háromszéki, középen a magyar, jobbra a román nemzeti válogatott.

Pisztráng, puliszkalisztben

A MAGYAR sporthorgászatnál talán csak egy ország rendelkezik szerényebb kondícióval, és ez Románia. Jellemző délkeleti szomszédaink anyagi gondjaira, hogy horgászválogatottjukat nem tudták kiküldeni a világbajnoksgára, versenyzőiket azért egy nemzetközi viadallal mindenképpen szerették volna kárpótolni. A szervezésre a Magyar Országos Horgász Szövetséget kérték fel, a Mohosz pedig a Győr-Moson-Sopron Megyei IB-t bízta meg a lebonyolítással. Mindez még tavaly történt, és a megyei szövetség derekasan helytállt, valóban rangos versenyt szervezett.

Ilyen előzmények után került sor idén nyáron a visszavágóra Erdélyben, Székelyföldön, a Háromszéken (Kovászna megyében). A magyar válogatott színeiben a *Hamar Ferenc, Hamar Péter, Tóth Gábor, Rátonyi István, Göre Ákos* összetételű Győr-Moson-Sopron megyei csapat indult, és tért haza győzelemmel. A szakvezetők: *Dunai Ferenc* edző és *Takács Antal* csapatvezető kellemes élményekről számoltak be a tudósítónak. Tették ezt annak ellenére, hogy előzőleg egy romániai magyar helyi lap kritikával illette az országos szervezést. A szerző szerint az eredeti forgatókönyv alapján „Bihar megyének kellett volna fogadnia a magyar partnereket, de valószínű, ezt nem vízes megfontolások miatt nem tette. Az országos szövetség felkérte a verseny lebonyolítására a területi egyesületek bármelyikét, de ők sem lelkesedtek érte." A háromszéki házigazdáknak köszönhető – akik végül mégiscsak vállalták a szervezést –, hogy a magyar csapat kellemes emlékekkel térhetett haza Székelyföldről.

– Erőn felüli fogadtatásban volt részünk, vendéglátóink szívüket-lelküket kitették annak érdekében, hogy jól érezzük magunkat – mondják a szakvezetők. – Mielőtt magáról a versenyről beszélnénk, érdemes szót ejteni azokról a programokról, amiket szabadidőnkben szerveztek a háromszékiek. Felejthetetlen élmény marad például a paducozás és a márnázás az Olt folyón. Fényes nappal, tűző napsütésben is hamar megteltek a szákok, igazi passzió volt az úsztatós-spiccbotos horgászat. És amíg mi a hobbinknak éltünk, a helybeli asszonyok a vízparton kürtőskalácsot sütöttek, a bográcsban pedig bárányhús főtt.

– A programban Ojtoz-völgyi pisztrángozás is szerepelt. A volt trianoni határon jelenleg is áll még a régi vámépület. (Ma már persze másra használják.) Ennek közelében, a pisztrángtelep fölötti patakszakaszon horgásztunk. A környék is csodálatos, a víz is bővelkedik halban, így aztán gazdag vacsoránk kerekedett. A pisztrángot kukorica(puliszka)lisztben, szabad tűzön sütötték meg, talán mondanunk sem kell, fenséges étek volt.

– Az Ojtoz-völgy egyébként a medvék birodalma, egy vadászati tájékoztató szerint kétszáz mackó él ezen a vidéken. Van farkas és hiúz is szép számmal, félszáz-félszáz mindkét fajból, vadmacska meg éppen annyi, mint medve. A pisztrángtelepet éppen az érkezésünk előtti éjjel látogatta meg egy mackó. Nem a halak, hanem a pisztrángoknak szánt etetőanyag miatt vonzotta a környék. Amikor az éjjeliőr „kérdőre vonta" a falánk medvét, az ijedtében hanyatt-homlok menekült, úgy, hogy még a nagykaput is kitörte. A mackók persze nem mindig ilyen ijedősek: vérmedvékről is szólnak legendák szép számmal Erdélyben. Kötetet lehetne megtölteni ezekkel a történetekkel, de mi a vér helyett térjünk vissza inkább a horgászversenyre!

– A viadal kétfordulós volt, a besenyői tározón és a Rétyi-tavakon mérkőztek meg a magyar és a román horgászok. A dobogó legfelső fokára a magyar válogatott színeiben induló Győr-Moson-Sopron megyei csapat állhatott, a második helyezett Háromszék csapata lett, míg a román nemzeti válogatott a harmadik helyre szorult vissza.

– A szervezők szeretnék évről évre megrendezni a Gábor Áron Horgász Emlékversenyt, ezért mi sem természetesebb, minthogy így búcsúztunk barátainktól: „A viszontlátásra!"

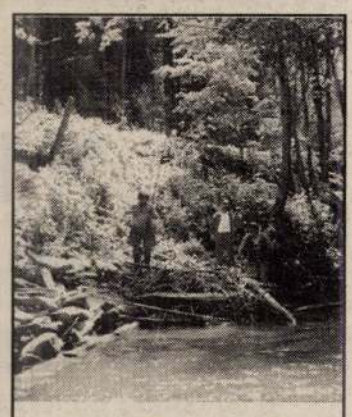

A vadregényes Ojtoz-völgy a pisztrángok és a medvék birodalma.

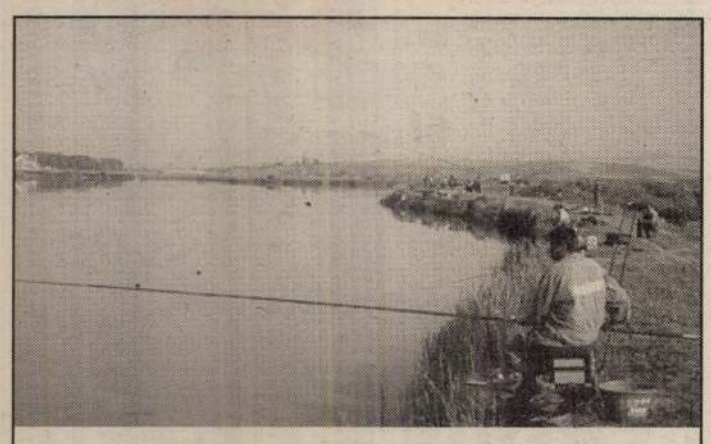

A verseny mindkét fordulóját a magyar csapat nyerte. A felvétel a Rétyi-tavakon készült.

Svájci nagyvállalat keres
GYÁRTÓKAPACITÁST
hegesztett acélszerkezetek, forgácsolt gépállványok és gépelemek dokumentáció szerinti kivitelezésére és exportjára.
Budapesti és Győr körhyéki cégek jelentkezését várjuk, akik rendelkeznek nagyméretű fúró-maró gépkapacitással.
Részletes felvilágosítás és jelentkezés: munkaidőben 1/115-2564-es telefonon.
(83248/1/1H)

Horgászati tilalom

Haltelepítés miatt horgászati tilalom lépett életbe a megyei horgászszövetség vizei közül a győri Moson–Duna-holtágon és a hegyeshalmi kis kavicsbányatavon. A tilalom december 31-ig van érvényben.

TROJAN MARIAN József grafikus

Hevesi Szemle 1989.2.sz. 88.p.

A hevesi Móricz Zsigmond Művelődési Központban május 3—17-ig a Debreceni Műhely alkotógárdájának festményei, grafikái, akvarelljei kerülnek kiállításra. Ezt követően, május 5-én, a megye zeneiskoláinak közöt rendezésében, megyei növendék-hegedűversenyre várják a zenekedvelőket 8—18 óráig. Ugyancsak ebben a hónapban, 22—29-ig, Trojan Marian Jozef grafikáiban gyönyörködhetnek a képzőművészet szerelmesei.

Troján Marian
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD
1963 — 7.
1021

Troján Marian: Meseillusztráció (linómetszet)

ággal is megfojtja. Itt az író legfőbb feladata az volt, h
délynek keletkezését, lassú fokozódását, s hogy ugyanez
séggel előkészítse utolsó katasztrófális fellobbanását. –
Buda halála lehet. Ennek a költői elbeszélésnek záró mozz
öli bátyját, Budát, akivel pedig hosszú éveken át békébe
élt együtt. Arany legfőbb gondja itt olyan lelki folyam
győzi az olvasót a testvérgyilkosság realitásáról, tehát itt
féltékenységének, az ezt megnövelő okoknak, és a végs
tése és ábrázolása a voltaképpeni művészi feladat. – El
zunk arra, hogy Gyulai Pál ismételten igen erősen megbírálta [illegible] természetesen a maga realista esztétikája szempontjából – Jókai regényeit; döntő ellenvetése mindig az volt, hogy a hősök cselekedetei lélektani szempontból nincsenek megokolva. Az eszményítő realizmusban tehát a realizmus mércéje a lélektani ábrázolás hitelessége. Ámbár a realizmus nem okvetlenül jár együtt az ember belső világába való mélyebb betekintéssel, a lélektani valószerűség megsértése egyúttal a műalkotás realizmusát is csökkentheti.

Összegezés

Az irodalmi realizmus problémája a marxista esztétikusokat a második magyar irodalomtörténeti kongresszus (1955 ősze) óta különös élénkséggel foglalkoztatja. A kongresszus és a hozzáfűződő viták után 1957-től a Szovjetunióban állandóan napirenden vannak a kérdések; az elhangzott véleményekről számot adnak a Világirodalmi Figyelő ismertetései és a MTA Irodalomtörténeti Intézetének beszámolói. Én magam, miután már az említett kongresszus munkálataiban s a rákövetkező eszme-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Trójan Marian fotóval

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1983 DEC 28

— TRÓJAN MARIAN József Heves megyei képzőművész 25 ex libriből és 10 grafikából álló kiállítása sikert aratott a debreceni TIT-klubban. A kiállítás anyagát még három héten keresztül a Kossuth Lajos Tudományegyetem falai között láthatják a debrecenieik.

1021

...ban játsszák le. Majd a visszavágót... majd... majd,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Troján Marian fópel

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1963 OKT 6.

— *EX-LIBRIS és grafikai kiállítást rendeztek a szilvásváradi SZOT-üdülőben Trojan Marian József, Heves megyei képzőművész alkotásaiból. A kiállítás megnyitóján a művész tárlatvezetést tartott az igen nagyszámú érdeklődőknek.*

1024

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1963 OKT 10.

1021

MAI jegyzetünk

Aprócska hír volt az egész: Trojan Marian József, megyei képzőművész, ex-libris kiállítást rendezett a szilvásváradi SZOT-üdülőben ..

A tenyérnyi metszetek mai napig sem kerülhettek le a falakról; a nagy érdeklődésre tekintettel a kiállítást meg kellett hosszabbítani. Ez mindenképp sikernek könyvelhető el.

Sokan rabjai annak a tévhitnek, hogy a mai embereket nem érdekli a képzőművészet, az élet sodró iramában közömbösen haladnak el a festmények szobrok — s pláne — a metszetek mellett. Kézenfekvő, eleven példa bizonyítja: nem így van.

Természetesen nem lehet messzemenő következtetéseket levonni egy-egy sikerből. A sznobok ájtatossága nem ismer józan normativákat, az érdektelent is émelygőn dicséri csak meglepő legyen és érthetetlen. A szilvásváradi kiállítás sikere elmélyült tehetséget, művészi kiforrottságot tisztel Trojan Marian József metszeteiben. Újat tud mond ami az ózdi, a nádasdi kohásznak s bárkinek, aki látja: biztos lépcsőt ad annak, aki szereti a tartalmas szépet.

S még többet is takar a szilvásváradi példa. Bódi Lajos az üdülő igazgatója kérelemmel fordult az egri képzőművészekhez: ezután rendszeresen mutassák be munkáikat a régi kastély falai között. felkérte a képzőművészeket, küldjenek alkotásokat, s tekintsék állandó kiállítási lehetőségnek az üdülő klubját. Ebben az évben több képzőművész rendezheti meg itt egyéni vagy közös tárlatát.

Az esemény tehát szétfeszítette az egyedi kísérlet kereteit. Ezért hatványozottabb öröm a mostani siker.

(kyá)

becsületes
1962—63-ban elvégezte az egyéves pártiskolát.

Október 8-án bekövetkezett tragikus haláláig munkakörét nagy körültekintéssel és hozzáértéssel becsületesen ellátta, s halálával a megyei pártbizottság egy odaadó munkatársát veszítette el.

Dr. Tarjányi László elvtársat a megyei pártbizottság saját halottjának tekinti. Temetése ma délután 14 órakor Rudabányán történik. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

— sorokban

WASHINGTON:

A Fehér Ház illetékes körei szerint, Kennedy elnök decemberben távol-keleti útra indul, amelynek során Japánba, Indonéziába, a Fülöp-szigetekre és Ausztráliába látogat. A hírt még nem erősítették meg.

BONN:

Szerdán délelőtt Bonnban összeült a nyugatnémet kormány, utoljára Adenauer elnökletével. Az ülésen a kormánynak csaknem minden tagja megjelent.

MARSEILLE:

Szerdán Marseille közelében lezuhant egy Koppenhágából Kairó felé tartó panamai szállítórepülőgép. A gép hat főnyi személyzete elpusztult.

JERUZSÁLEM:

Kisebb földrengés volt Jeruzsálemben. Károk nincsenek.

KUALA LUMPUR:

Kuala Lumpur közelében a nagyarányú esőzések miatt árvizek keletkeztek. Az árvíz átszakított egy gátat és a hömpölygő víz Kuala Lumpur több részét 1—2 méter magasságban öntötte. Kezdeti becslések

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Troján Marian
ALFÖLD
1964. JAN 25

1021

Trojan Marian fametszete

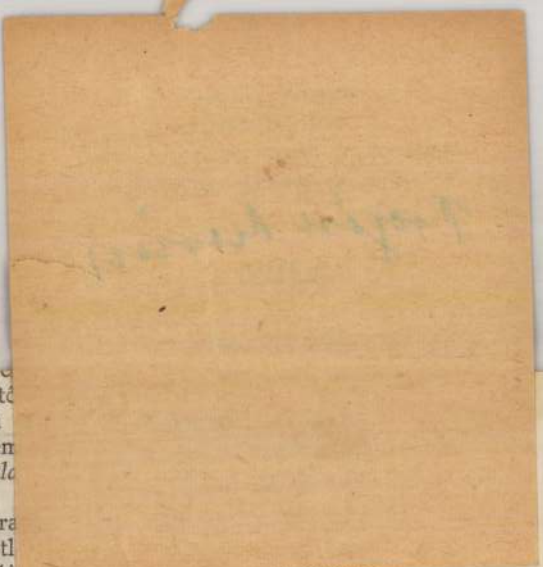

Géricault-tól Picasso-ig, Rousseau-tól Sartre-ig a költ
idézhetnénk, akik szemben álltak koruk társadalmi
nyeges problémáit vetették fel, mégsem voltak, nem
Mert, *bár minden realista alkotás egyszersmind hala*
meiségű mű realista is ugyanakkor.

Kafka sem realista! És nincs az z esztétikai bra
tani tudná *A per* írójáról, hogy realista. Ettől függetl
ahogy tükrözi is, lázadhat is ellene, mint ahogy valój
e perben – hőséhez, Joseph K.-hoz hasonlóan – Kafka sincs tisztában sem a vádpontokkal, sem a védekezés mikéntjével. Érzi, hogy életére törnek és ösztönösen védekezik, bár tudja, hogy hadakozása reménytelen, mert az ítéletet már kimondták, s a végrehajtása sem késlelkedhet. Ez az életérzés, az ilyenféle problémalátás idegen a realistáktól. A realizmusnak biztos és egyértelmű világnézeti alapja van, mely lehetővé teszi a művész számára a világos kérdésfeltevést s a többé-kevésbé világos válaszadást is. (Abban legalább is világos a realista művész álláspontja, hogy mit, miért *nem.)*

Kafka szimbolizmusa, homályossága nem egyértelműen módszer kérdése, hanem sokkal inkább világnézetének következménye. Eldöntendő kérdésre igennel vagy nemmel lehet válaszolni, s határozott kérdésekre csak határozott válaszadás lehetséges. Kafka sem egyiket, sem a másikat nem tudta megtenni, s mivel miértjei homályosak, az okok is nehezen értelmezhető szimbólumokban jutnak kifejezésre. Ennek ellenére műveiben vannak realista *elemek.* (Bár jobb lenne ezt a szót Kafkával kapcsolatban egyáltalán nem használni.) Környezetrajza, az utcák, a szobák leírása, alakjainak külső megjelenítése jó megfigyelőt mutat; hőseinek belső monológja és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Trojan Marian József

Hajdubiharmegyei Népujság

1963 NOV 16

MA DÉLUTÁN NYÍLIK TROJAN MARIAN JÓZSEF KIÁLLÍTÁSA

A Csokonai értelmiségi klubban a TIT képzőművészeti szakosztályának rendezésében ma délután 6 órakor nyílik *Trojan Marian József* fiatal lengyel grafikusművész fa- és linóleummetszeteiből, exlibriszeiből rendezett tárlat. Trojan Marian az elmúlt években a Heves megyei képzőművészeti munkacsoport

tagjaként dolgozott hazánk-
ban. A debreceni közönség az
Alföld folyóiratban megjelent
néhány művét ismeri.

A TIT értelmiségi klubjá-
ban (Vörös Hadsereg útja 47.)
rendezett tárlatot dr. Tóth
Ervin művészettörténész nyit-
ja meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Trojan Marian József

Hajdubiharmegyei Népujság

1965 NOV 15

1021

Trojan Marian József kiállítása

November 16-án, szombaton délután hat órakor nyílik meg a Csokonai értelmiségi klubban *Trojan Mária József* grafikusművész kiállítása a TIT művészeti szakosztályának rendezésében. A kiállítást *dr. Tóth Ervin* műtörténész nyitja meg.

A fiatal grafikus munkáit a debreceni közönség csak az Alföld hasábjairól ismeri, Debrecenben eddig munkái tárlaton nem szerepeltek.

...50.

...bútorozott
...adó azonnal
...ak is. Urrétje

...szoba ki-
...rmekgondozást
Százados u.
...C-nál.

...nyezett hálók,
fotelek, mo-
konyhabútor,
...os u. 7.

...fekete,
...három lángú,

...janich u. 7.

Befogott malacot az igazolt tulajdonosa átveheti szombaton délután. István út 60.

Vadribizlitő eladó. Paizs u. 15.

Fülöp u. 21. számú ház kétszer egy szoba, konyhából álló, azonnal beköltözhető, 33 000 Ft-ért eladó.

Trabant gépkocsi eladó. Dobozi u. 23., I. em. 8.

Dolgozó nőt albérlőnek ...Oláhné, Fa-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Trojan Marian
ALFÖLD
1964 JAN

1021

Trojan Marian: Női iej (rézmetszet)

Az antológia elméleti cikkeket, költemén
színvonalas ismeretterjesztő cikkek témájánal
is képet adhat: *Sauvageot:* A magyar nyelv,
Bajomi Lázár Endre: A magyar irodalom Fran
irodalom Magyarországon, *Bóka László:* Petőf
Illés László: Mártír íróink, *Szabolcsi Miklós*
Béládi Miklós: A mai költészet, *Pándi Pál:* Próz
kus: Jókai Mór, *Nagy Péter:* A színház Magyarországon, *Maróthy J.:* A mai zene, *Pogány Ödön Gábor:* A képzőművészetek missziói, *Ortutay:* A magyar folklór, *Kövendi Judit:* Kultúra a faluban. Külön is meg kell említenünk *Pierre Abraham* főszerkesztő bevezető cikkét, amely az Europe magyar különszámának mintegy az „előtörténetét" mondja el; egyértelműen kitűnik ebből a cikkből is, milyen közvetlen összefüggés, párhuzamosság van a Magyar Népköztársaságnak az utóbbi években tapasztalható gyors fejlődése, rendszerünk megszilárdulása és a magyar irodalom külföldi elterjedése között; kitűnik, hogy ami rossz ízű, visszás volt 1956-os külföldi „közönségsikerünkben", hogyan adja át a helyét tényleges, pozitív, kulturális sikereknek.

Az elméleti cikkek igyekeznek képet adni a speciális történelmi szituációkról írókkal és szellemi, irodalmi áramlatokkal kapcsolatban.

Bármennyire is fontosak és helytállóak ezek a tájékoztató cikkek, nyilvánvaló, hogy az irodalmi érdeklődésű francia olvasó a közölt művek alapján próbál tájékozódni. És sajnos a problémák itt kezdődnek. Béládi a közölt versek elé írt cikkében azt mondja: „A mi valódi nemzeti műfajunk a vers; a magyar irodalmat költőink ismertették meg Európában. Költészetünk gazdagabb, merészebb és modernebb a többi irodalmi ágaknál." – Ez így is van, ezt mi magyar olvasók tudjuk. A vers műfaji hagyományai régebbiek nálunk, mint a többi műfajé, és ma is inkább beszélhetünk igazán nagy versekről, mint nagy regényekről és drámákról. De mit tükröznek ebből az itt fordításban megjelent művek? A fordítás általában jó, igyekszik visszaadni az eredeti művet. A tükör torzító voltát nem ez adja, pedig a tükör

Trojón Marián
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-303 188-307
1 u.
ALFÖLD

1021

Trojján Marian: Háztetők (linó)

Lehunyom pillaim, lássalak K
mig itt, alkonyba érve, rád go
a tájból szénaillat lebben s a f
résén fölsejlik törékeny mo
A ribizlibokorral beszélgetsz,
a kertben hol a birs sulyosan é
csók-őrző tenyeredből eteted n
öledre repdesett pihés csibé
Itt állok jegenye sirásban, ger
röptű szellők hozzák hajad ill
mozdulatod ringatja a cserbokor
s égre kiáltják neved a vadlibák.

Nyilnak már rézfényes csillagfürtök
a lombosodó este égi bokrán,
fel-felrezzensz, várt lépteim sejtve, mig
melegited szombatesti vacsorám,
sziveden még szelid mosoly suhan át,
a vonat gőzrózsás füttyét hallgatod.
Tüs ujjaid közt lyukas zoknim leng,
s öledre ejtenek a csillagok.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Trojan Marian festő

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1963 MÁJ 25

1021

— AZ ÜNNEPI könyvhét alkalmából nyílik vasárnap Trojan Marian József festőművész ex libris-kiállítása Füzesabonyban, a járási művelődési Házban.

SPORT

A győzelemmel elégedettel a játékkal azonban kev

Egri Dózsa—Nagybátonyi Bányás

Eger, 3000 néző. V.: *Vízhányó.*

Dózsa: Papp — Mészáros, Kiss I., Révász — Szabó, Hanus — Nagy K., Kovács, Nagy F., Úsztöke,, Kiss II. Edző: *Molnár Péter.*

Bányász: Bulyovszki — Kovács, Veres, Szalai — Tari, Stuhl — Nagy, Huszár, Ponyi, Szarvas, Torák. Edző: *Laczkó Sándor.*

Az Egri Dózsa támadósora sok eredménytelen akciót vezetett a nagybátonyi kapu ellen. Ebből a fejesből sem lett semmi...

Időnként viharos erejű, kavargó szélben került sor a mérkőzésre. Az egriek jól kezdték a játékot, előbb Kiss II. elől szögletre mentett a vendégek védelme, majd az 5.

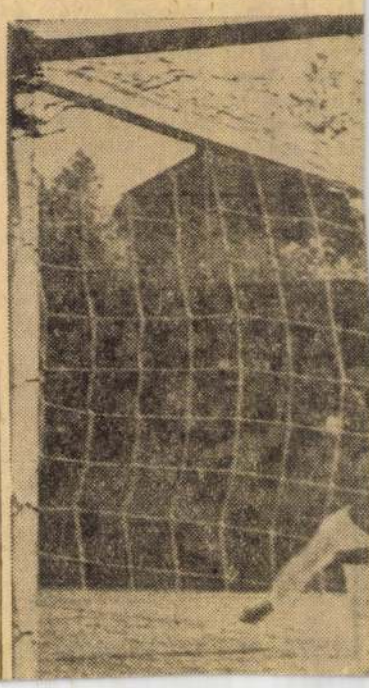

Gyöngyösiek nyerték a nem hivatalos pontversenyt az országos ökölvívó-bajnokságon

Tóth István a kisváltósúlyú bajnok

Budapesten, a Sportcsarnokban három napon át folytak az országos felnőtt egyéni ökölvívó bajnokság küzdelmei, amelyben megyénk színeit nyolc gyöngyösi versenyző képviselte. A Honvéd ökölvívóinak kitűnő teljesítményére jellemző, hogy közülük öten jutottak a vasárnap délutáni döntőbe!

(A legkiegyensúlyozottabb csapatnak kikiáltott Újpesti Dózsa mindössze egy versenyzővel volt képviselve!)

Váltósúly. Bajnok: Gáli (FTC), 2. Gayer (Gy. Honvéd), 3. Pauer (HGT) és Horváth (Győri ETO). A gyöngyösiek újonca, Gayer, kitűnő teljesítményt nyújtott. A döntő első két menetében határozott fö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Trojan Marian

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

Józsi

1964 ÁPR 28

1071

UJSÁG 3

Gazdag hét vége a színpadokon

EGERBEN szombaton délután a városi tanács dísztermében került sor a Hámán Kató kulturális szemle keretében rendezett általános iskolai kórusok bemutatójára, amelyen Eger minden iskolája megjelent.

A szakzsüri méltányosan ítélkezett. Különválasztotta a zenei általános iskola kórusát. Az I. sz. általános iskola zenei tagozatának kórusa és zenekara *aranyérmet* nyert *Moskovszky Vincéné*, illetve *Nagy Miklós* tanár vezénylésével.

A normál tagozatú iskolák szemléjén a zsüri döntése alapján a következőképpen alakult az eredmény:

Aranyoklevelet és plakettet nyertek: I. számú általános iskola normál tagozatának kórusa *Auer Gyuláné* vezénylésével. A tanárképző főiskola gyakorló iskolájának kórusa *Pogány Ferencné* és *Pataki Ilona* vezénylésével.

Ezüstoklevelet kapott az V. számú Általános Iskola kórusa *Olasz Istvánné* vezénylésével.

Bronzoklevelet a IV. számú Általános Iskola kórusa *Szabó Sándorné* vezénylésével.

A többi iskola emléklapot kapott.

Vasárnap délelőtt az úttörőházban a kisdobosok vers és mesemondó versenyén Eger iskoláiból a 18 legjobb gyűlt össze, hogy prózában és versben összemérje tudását. A zsüri döntése alapján a legjobb eredményt a következők érték el: *Csépányi Éva* I. számú Általános Iskola zenei tagozat, *Varga István* II. sz. iskola, *Tompos Zsuzsa*, *Nagy László* és *Nagy Erzsébet* III. iskola, *Alföldi Péter* IV. iskola, *Szalontai Szilvia* VII. iskola, *Béres Irma* VIII. iskola, *Albach Mária* X. iskola.

Délután három órakor a városi tanács dísztermében megkezdődött a felnőtt kiszes kórusok szemléje.

Igazi, hamisítatlanul értékes hangversenyt kapott a nagyszámú közönség, így a zsüri döntése sem volt könnyű. *Turcsányi Emil*, a győri zeneiskola igazgatója, *Lénárt Elek* a Népművelési Intézet osztályvezetője, *Cser Gusztáv* zeneszerző „kemény" zsürizők, akiket általában „nem hatnak meg" az objektív körülmények, s. kizárólag a teljesítményt veszik figyelembe. Eszerint az eredmény a következő: *Aranyérmet* nyertek: Gárdonyi Gimnázium énekkara *Szepesi György* vezetésével. A Tanárképző főiskola leánykara *Tar Lőrinc* vezetésével, a Pedagógus Szakszervezet énekkara *Auer Gyula* vezetésével és a zeneiskola és a Gárdonyi Gimnázium zenekara *Farkas István* vezénylésével.

Ezüstoklevelet kapott: a Szilágyi Gimnázium és a Dobó Gimnázium egyesített énekkara *Dienes Tiborné* vezénylésével, a Tanárképző Főiskola kamarakórusa *Csikós Andor* vezénylésével, a KISZÖV-kórus *Nyiri József* és *Huszthy Zoltán* vezénylésével, és a Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium nagy énekkara *Dienes Tiborné* vezénylésével.

Bronzoklevelet kapott a Szilágyi Erzsébet Gimnázium II/A osztályának kamarakórusa *Wendrei Éva* vezénylésével és a Szilágyi Gimnázium kamarakórusa *Dienes Tiborné* vezénylésével.

Színvonalas Shakespeare-estet rendeztek szombaton este Egerben a Tanárképző Főiskola történelem—magyar szakának I. éves hallgatói. Egész munkásságából ízelítőt nyújtó műsorukkal, melyet *Ballner Károly* és *Balsai Lajos* főiskolai hallgatók rendeztek *Nagy Sándor* tanár irányításával — nem kis feladatot vállaltak a fiatal tanárjelöltek.

Ki kell emelni az együttes munkájából *Kakody Klára* szép versmondását és *Herczeg Éva* Júlia, illetve *Ballner Károly* Antonius jelenetét.

A korhű zenei aláfestést szintén az évfolyam oldotta meg kamarakórusával és *Török Ágnes* zongorakíséretével. A szólókat *Kormos Ildikó* és *Kovács Zsuzsa* énekelték.

FÜZESABONYBAN szombaton este került sor a község lakossága és a Képes Újság szerkesztőségének találkozására. A lap munkatársai neves fővárosi művészek közreműködésével „Különkiadás" címen rendezték meg műsorukat, amelynek keretében a füzesabonyi művelődési ház tánccsoportja, színjátszói és a földművesszövetkezet énekkara is fellépett.

Bolgár Istvánnak, a Képes Újság főszerkesztő helyettesének megnyitója után a lap munkatársai a szerkesztőség munkájáról számoltak be. A műsorban felléptek *Pápai Erzsi* a Nemzeti Színház tagja. *Morlan* bűvész, s közreműködtek *Gerő Sándor* grafikus művész, *Pánczél Lajos* író és *Sipos Gyula* költő.

A rendezvény során nyitották meg a Képes Újság fotókiállítását, s itt jutalmazták és értékelték a helyi foto amatőrök kiállítását is. Első lett *Gyöngyösi János*, II. *Várhegyi Ferenc*, III. *Koczka István*, IV. *Németh Benedek*, V. *Sziklai János*. Nagy érdeklődésre tartott számot *Trojan Marian József* grafikus művész kiállítása is.

HATVANBAN a Fegyveres Erők Klubjában a Szocialista kultúráért jelvénnyel kitüntetett Irodalmi Színpad, a művelődési ház énekkara és a zeneiskola művésztanárai adtak műsort Muzsikáló évszakok címmel. Az irodalomban és zenében jelentkező tavaszt, nyárt idézték *Kárpáti Ili*, *Kanyó Gábor* és *dr. Ripka Kálmán* az Irodalmi Színpad tagjai, *Hamvas Ella*, *Békefi Júlia*, *Velősi Zsuzsa*, *Radnóti Tibor*, *Bordás György* művésztanárok szólószámai, s az ifjúsági vonószenekar *Radnóti Tibor*, valamint az énekkar *Bőze Tibor* vezénylésével. A műsornak teltház közönség tapsolt.

GYÖNGYÖSÖN a negyedik gyöngyösi színjátszó hét előadás-sorozatának első bemutatója vasárnap este zajlott le a városi művelődési házban. Az Egyesült Izzó KISZ-színjátszói Blazek: Karácsonyi vőlegény című mai tárgyú, szellemes, fordulatos művét vitték színpadra.

A főbb szerepeket *Kovalcsik Zsuzsa*, *Szeri Éva*, *Bódi János*, *Kovács Zsuzsa*, *Lenkei Károly*, *Bartók András*, *Csik György* és *Bikádi Zsuzsa* alakította. A színművet betanította *Magyar László*.

gát, s leszállítja ezzel az estély kö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 NOV 1

NAPJAINK

Trojan Marian József

— **Ex-libris és grafikai** kiállítást rendeztek a szilvásváradi SZOT-üdülőben Trojan Marian József egri képzőművész alkotásaiból. A kiállítás idejét a nagy sikerre való tekintettel egy hónappal meghosszabították. Szilvásváradon ez évben még több Heves megyei képzőművész rendez egyéni és közös tárlatot.

Trojan Alfonz
magyar Művészet
1932. 44. l.

IN MEM

TROJÁN ALFONZ. December 15-én meghalt *Troján* Alfonz festőművész, rajztanár Budapesten, ahol betegségének gyógyítása céljából a Herzog-klinikát kereste fel. Még fiatalember volt, Egerben született 1894 október 30-án s középiskoláinak elvégzése után 1912—18. a Képzőművészeti Főiskolának volt növendéke, ahol rajztanári oklevelet is szerzett. Mint rajztanár működött az egri cisztercita főgimnáziumban. Kiállításainkon nem vett részt, bár szorgalmasan foglalkozott tájképfestéssel. Legutóbb is iskolai szünidejét a szentendrei művésztelepen töltötte, hogy stílusát fejlessze.

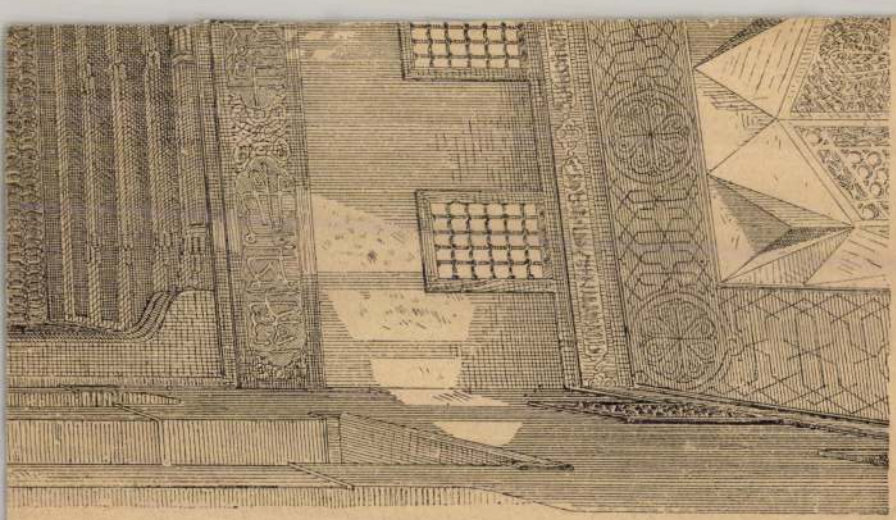

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Trőster Vera

ESTI HÍRLAP

1971 JAN 22

□ A CSEPEL GALÉRIÁBAN megnyílt Trőster Vera festőművész kiállítása.

MDK

Troján Alfonz

360 k. állami ösztöndijat kapott.

Képzőm.Főisk.Evk.1915-16. 8.1.

Trojan Alfonz

Pestö

l.

Brernay Egri Kasznio

142. l.

Trojan Alfonz

MAGYAR MŰVÉSZET

1932. 44. l.

Lyka Károly: [illegible]

nekrolog.

NEU GUINEA	Von E.Fuhrmann.Mei Material über das zu der Kultur unse schöner Abbildungs 16 Ornamenttafeln.
AFRIKA	Sakrakulte. Vorge Kunst West-Afrika Afrika als ein La deutender Traditi Quart.geb.
FERNANDO POO.	Die Bubi auf Fer Einzelbeschreibun gerstammes. Von G. Sprache,Kunst u.R Text,9 Tafeln u.2
DER GRABBAU	Von E.Fuhrmann. E Grabbauten u.Tote u.Amerika.Mit 103
MEXICO 1	Grundzüge der alt Bilderschriften.I Band einen Umriss der Text bildet e ganzen Wissens üb Kulturen Amerikas
MEXIKO 2	Kultur und Leben zeigt uns zauberi Aztekenvolkes. Mi
MEXIKO 3	Über die religiös E.Fuhrmann.99 gan grossart.mexikan.

TRÓJAN *Alfonz*, festő és illusztrátor. * Eger 1894 okt. 30, † 1932. A budapesti képzőművészeti főiskolán tanult. Rajztanár volt Egerben. Figurális- és tájképeket állított ki a Nemzeti Szalónban.

K. G. II. 579 l

Trojáni Alfonz

MAGYAR MŰVÉSZET

1932. 44.

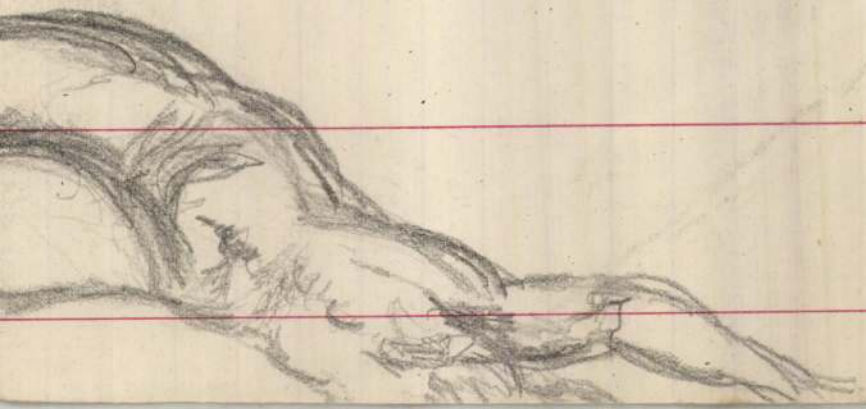

Troján Alfonz

szül. Egerben 1894 okt. 30

Rk. gimn. cetts.

1912/13. II. – Alsó osztálybeli

művésznőv. – Bosnay T. és

Edvi Illés A.

Mur. és Kvl. Oszt. Tsége

VI. 66–68, 69

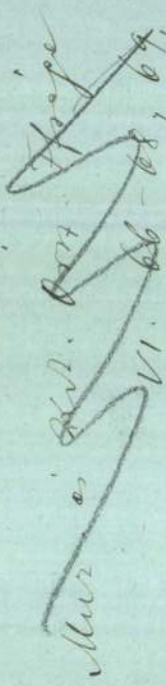

1905

Troján Alfonz

főreáliskolai tanár
Egerben (?)

Eger ennyét és Dobó
István nobrát-
rapsolta a
kör. nimbe,

Szeger

Somlyói Kapcsolótű, hallstatthori

IV. 72.

Troján Alfonz

1922. máj. MROE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Platánfa, olaj. 5000.–

Shylock, szeiwajz 4000.–

Cattaneo II. 76

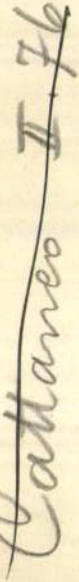

1904. IX. 15.

Nagyvárad.

Felvétel kéziratok 674/1904.

Trójan Alfonz

1912/13. II - 1915/16 I.

1917/18.

Ferképzőmfoiskevk

142. l.

MDK

Troján Alfonz

Platánfa, of.

Shylok, szén

M. rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj. 22 l.

mDK

Trójan Altonz, festöm.

Egri Képzömüvészeti Társaság./1927 szept.19. alakult.
Az előkészitő Bizottság tagja.

Nemz. Szal. 388. kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének I. kiáll.
1928. jan. Kat.

MDK

Troján Gyula

ötvös.
A bp-i Állami Pénzverő dolgozója.

1939-ben briliánsokkal ékesitett diadémot készitett az egyiptomi királynénak Faruk király anyjának.

Oroszi István: Szépmüves mesterek.
NÉPSZABADSÁG. 1957. V.7/ 10.

14. D. K.

Trojan Marian

festő

Linómetszeit, exlibriseit állította ki a Heves megyei művészek tárlatán.

Póth Endre: A Heves megyei képzőművészek tárlatáról
Művészet, 1964. május - 45 lap.

Trojan Marian József, [ ] MDh

A lengyelországi Przemysl városában négy fiatal egri képző művész, köztük Trojan Marian József alkotásaiból tárlatot nyitottak.

—: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 27.

mdk.

Troján Marian

(Fűrészabony)

mese-illusztráció (linómetszet)

Alföld 1963. 7. sz. 68. l.

Trojan Marian

Fametszet

reprodukció

Alföld, 1964. XV. évf. 1. szám 72. oldal

Trojan Marian

Női fej (rézmetszet)
reprodukció

Alföld, 1964. XV. évf. 1. szám, 67. oldal

MDK

Trojan Mariann, grafikus

Egerben megrendezett
Ex libris - kiállítását
a Könyvhét idején láthattál
a nézőt.

- : Hírek

504.1.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1962. augusztus

XII/8.

Trajan Marian József

Ex Libris	X.	lino	6×9 cm
"	XI.	"	5,5 × 9.
"	XII.	"	6,5 × 7,5 "

VI. Iparművészeti Országos Területi Képzőművészeti Kiállítás. Salgótarján 1970. Kiáll. zet. Bev.: Kovács Gyula

MDK

Trojan Marian Józef, grafikus

! Magyarországon élő lengyel grafikus.

! → A füzesabonyi járás (és községei) könyvtára részére készült
Két linómetszete : Repr

— : (— szöveg — két metszet —)

230. l.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. április XIV/4

Troján Marian
festő

M.DK

Debrecenben rendezett kiállítást.

—: Hírek
Művészet, 1964. január - 47 kap.

mdk

Troján Marian

Háztetők c. linométszet

Alföld, 1963 10. sz

40. l

TROJAN Marian Józef fametrió

(konár): Benutatjuk Trojan Marian Józefet.
= Heveri Szemle, 13, 1985, 6. 38. ill

mo.-on él.

[KONCZ János]

MDK

Troján Marian

linometszetekkel, kisgrafikákkal

az egri képzőművészek műtermében készül
a Heves megyei képzőművészek tavaszi tárlatára.

"Háztetők", "Házak" "Ex libris"-ek

Okos Miklós: Műteremlátogatáson.
Heves Megyei Népujság. 1963. Máj.23.

MDK

Trojan Marian József

Eger, lino

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Troján Marian MDK

szerepelt a Heves megyei képzőművészek tavaszi tárlatán az egri Liceum diszt ermében.

"Exlibris"ei

Farkas András: Kritika helyett...
Heves Megyei Népujság 1963. jun. 6.

Trojan Mariann
festő

M.D.K.

Fametszeteivel vett részt a
Heves megyei képző művészeti
kiállításon.

Hirek.
Művészet, 1962. február — 41 l.

Trojan Marian József

121. Ex libris I., lino, 9 x 4,5

Ernst Mo-i képz.mův. kiáll 1966.
kat. bev. Aradi Nóra 1966 Bp.

Trojan Marian Josef

Josef Bem, Lino, Reprod.
Illusztráció "
Ex libris "
Női fej I. "
Női fej II. "
Egri látrejs, famelnet
Illusztráció "

Heves megyei képzőművészek Őszi Tárlata Eger 1962
Katalógust bevezette: Bodnár Éva

Trojan Marian József
festő

M.D.K

Egerben volt kiállítása

Hírek
Művészet, 1962. február — 41 l.

mak

Trojan Marian

linó melszete

reprodukció

Alföld 1962. 4. sz 42. l

Troján Marian József
grafikus

M.D.V.

Eger megyei könyvtárában
tartott ex libris kiállítást.

— : Hírek
Művészet 1962 szeptember — 45 lap

Trojan Marian József

MDK

Ex-libris I-II., linómetszet

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Múz.

1964. dec. 13. o.

Trojan Marian

Egerben élő lengyel képzőművész. Gárdonyi 100 éves születési évfordulója alkalmából az ünnepség plakátjának elkészítésével bízta meg Eger város.

emlékbe.

Napjainkból, 1963. 6. szám, 12. lap.

M.D.K.

Trojan Marian József
grafikus

A Heves megyei Képző- művészeti
Munkacsoport kiállításán
vett részt. — Tetemvár. Eger (repro)

Művészet, 1961. július — 49

Trojan Marian grafikus
a Hatvani Galériában rendezett tár-
laton szerepelnek ex librisei.

Farkas András: Heves megyei képzőművészek
a Hatvani Galériában.

Népújság (Heves), 1977. aug. 31.

Troján Marian József, grafikus

Metszet:

Repr.

Troján Marian József: Cinómetszete
[Párási könyvtár füzesalony] 614.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. okt. XXI/10.

Trojan Marian József, grafikus

Rajz:

Repr.

Trojan Marian József: ex libriae
[Sebestyén Sándor]

Kátsó - Mülsö-
- bosító.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970 - május

XX/5.

Trojan Marián József

fametszete

Magyar Hirlap 1974/ 151/4

MDK

Troján Marian József, grafikus

Retnet:

Repr.

Troján Marian József: linósmetszete

51.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1968. január

XVIII/1.

MDK

Troján Marian József, grafikus

Metszete: Rep.

Troján Marian József: linómetszete

85.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1968. felszám

XVIII/2.

Trajan Marian József

Linómetszete (repr.)

Könyvtáros, 1971. okt. (2) 614. old,

Troján Marian József, grafikus

MDK

„Balogh László könyve" c.

metszete:

Repr.

Troján Marian József: linómetszete

713.

Könyvtára, Bp. 1967. december

XVII/12.

MDK

Troján Marian József, grafikus

„A címlapon Troján Marian József ökonomikus .. zárt kompozíciójú Eger c. linómetszete ..." → : Rep.

Iszlai Zoltán: Sebestyén Sándor: Egri hagyomány. 561-562

KÖNYVTÁROS, Bp 1968. szeptember XVIII/9

Trojan Marian Jonas

Bemutatott művei:

„Ex libris 3 db." fény, 6x8, 6x8, 6x9 cm.

„Ex libris 3 db." fény, 6.5x7, 5.5x8.5, 7x10 cm.

Katona könyv: M. Miskolci országos grafikai biennale, Miskolc, 1971

Trojan Marian József, grafikus

Lengyel származású.
A II. világháborútól Magyarországon él.
Kiállítása nyílt meg legújabban.
(febr. 14.

— : Hl

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 15.

Trojan Marian József grafikus.

Ex libris (repr.) fametszet

Bélley Pál: Az ex libris történetéből.

Magyar Hírlap, 1974. ~~jún~~ jún. 3.

Trojan Marian Józef, grafikus

L: Kishoutly Jenő

-: Kis

8.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 20

Trojan Marian József

Művei szerepelnek a felszabadulásunk 30.évfordulójára meghirdetett pályázat anyagában a Balatoni Kisgrafikai Biennálé kiállitásának keretében a keszthelyi Balatoni Muzeumban - 1975.

-katalógus a könyvtárban -

Troján Marian Jozef, grafikus

Ex libris kiállítása nyílik meg Egerben.

— : o Troján Marian Jozef ... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971, a.k.t. 2.

Troján Marian egri grafikus

Megnyílt Miskolcon a hatodik országos grafikai biennálé, melyen ex libriseckkel szerepelt.

(m. gy.): Egri művészek az orsz. grafikai biennálén.

Népújság, Eger, 1971. dec. 7.

Trajan Marian Gábriel

a második balatoni biennálét Keszthelyen, a Balatoni Múzeum-ban rendezték. a Balatonnal foglalkozó lapjáért pályadíjat kapott a mű-vére.

Balogh Elemér: Balatoni biennálé

Napló, Veszprém, 1943. júl. 21.

Trojan Marian József

„Ex libris Dócsit Dénesné", repr.
X 3.

"72/1 Kisgrafika
A Kisgrafika Barátot Köre értesítője

Trojan Marian József

Ex libris Trojan Finde
86x56 mm
X2

Második Balatoni Kisgrafika Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely.

Trojan Marian József

In memoriam Egry József

Ex libris Dr. Semsey Andor

X2

75 x 43

Második Balatoni Kisgrafika Biennálé

1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Trojan Marian József

Ex libris Roár Ferenc X2.
Sörház lépcső, Veszprém 115x55mm

Második Balatoni Kisgrafika Bienniálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Trojan Marian József

In memoriam Egry József XZ 54×83mm

Ex libris Poór Ferenc XZ 150×42mm

Második Balatoni Kisgrafika Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Trojan Marian József

In memoriam Egry József,
repr.

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Trójan Marian József

díjazott művész a „Balatoni tematika"
kategóriában: „In memoriam Egry József"
c. lapjáért.

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Troján Marian János

1. Ex libris 3 db lino 6x8
2. — " — 3 db — " — 6,5x7

6. Miskolci Országos Grafikai
Biennálé '71

Trajan Marian Jozef grafikus

az egri Kisgrafikai Barátok Köre gondozásában megjelent a klub első kiadványa, melyben alkotásai láthatók.

Népújság, 1942. ápr. 11.

Trojan Marian József

az első balatoni linográfiai biennálén szerepeltek művei.

Balogh Elemér: az első balatoni linográfiai biennálé Keszthelyen.

Napló, 1971. okt. 24.

Trojan Marian József
egri grafikusművész ex-libris kiállítását tegnap nyitották meg a Dobó István Vármúzeum klubtermében.

Magyar Hírlap 1971|275 13 old

Trojan Mária József, grafikus

Napló /Veszprém/, 1976. márc. 14.

Trajan Marian József, ~~grafikus~~ grafikus

Kiállítási kalendárium

Budapesten:

A művész műveit a Ganz-Művagban állították ki.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Trojan Mariann Jozef

Egerben, Boldogon, Verpeléten, Hatvanban
rendezett önálló kiállitásokat.

Összeállitotta:
F. Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 32. lap.

Trojan Mariann Jozef
grafikus müvész

Grafikáit és ex-librisei Egerben, Budapesten és Keszthelyen mutatta be.
Külföldön is rendezett tárlatokat: Dániában és Lengyelországban.

Összeállitotta:
F.Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 32.lap.

Trojan Mariann Jozef
grafikus művész

A Gutenberg-pályázaton nivó-dijat kapott.
A II.Keszthelyi Kisgrafikai Biennálén
a zsüri külön díját nyerte el.
Grafikáival főleg ex-librisekkel szere-
pelt hazaiés külföldi tárlatokon.

Összeállitotta:
F.Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 32.lap.

Trojan Mariann Jozef
grafikusmüvész

Przemyslben,Lengyelországban született 1931-ben. 1939-45 között,majd 1957-től folyamatosan Magyarországon él. Rajzolni a Budapesti Müszaki Egyetemesn Boross Gézától tanult. A fametszés technikáját krakkói müvészektől sajátitotta el.

Összeállitotta:
F.Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei.
MÜVÉSZET,1979.augusztus - 32.lap.

Trojan Marian Josef

Grafität

Slavia Sunde 1985. 2.

Trojanek
porcellánfestő
1858
l.

Ruzicska Herend
58. l.

~~Gontos Andor, oraz Képviselő~~

VII. 190.

MDK

Trojanovszky,

Mellkép. Egyoldalu plakett.

Andorfer u. Epstein.:Musica in nummis.
Wien. Vor 1907. 181.

Dr. André Csatkai:Versuch einer Fra nz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S.63.

Another performance of "Macbeth", by the National Players in Debrecen in 1832. The translation is by George Eder. Under the dramatis personae *is the following notice:*

Shakespeare's Dust has reposed for several centuries in the Earth on which he placed to-night's Tale; but his Memory shines in immortal Splendour in his Plays (of which only two, Hamlet and Machbet, delight us in our native Tongue), like a flower on his Grave which the long row of years cannot pluck. His inspired Soul borrowed the figures in his Plays for the most part from Another World, for the Presentment of which in the fourth Act of to-night's Play a Magic Lantern *(laterna magica)* was indispensably needed. Having procured this with all its Appurtenances, I venture to draw the attention of Your Honours to the last scene of the 4th Act, when in the Enchanted Cave there will appear Visibly to the eyes of the Audience as well as to those of the King whom the mocking Furies lured to the Throne and to Murder, the 6 crowned Shades who died by his hand. One by one they will appear, in different colours, now minute and as though seen from a great distance, now grown to man's size and sufficiently near for the hand to touch, in the same manner as this seemingly inexplicable performance was presented some years ago by Mr. Vieland the Optician in the Inn of the White Horse.

I beg to present and offer to Your Honours, my Distinguished Audience, with to-night's Play, my Hopes and my Services, bound up with a lifetime of faithful endeavour on the Boards, and have the Honour to be Your Honours' humble Servant,

László.

(Reproduced by kind permission of the Franklin Society, Budapest)

(Illustration to Dr. Yolland's article on page 285)

RUDOLF, CROWN PRINCE OF AUSTRIA AND HUNGARY,
AT THE AGE OF TWENTY

Trojanowski

MDK

Trojanowski

Kossuth Emlékkiállitás. A M. Nemzeti Muzeum kiállitásai. Bp. 1924. 16.l.

Trojkó Imre MDK

A Komáron megyei Képzőművészek Csoportjának a TTIT székházában megnyilt kiállitáson szerepel.

--: Állandó Képzőművészeti Kiállitás nyilt Tatabányán.

KOMÁROMMEGYEI HIRLAP, 1957. márc. 12.

MDK

Trokán Mariska **szövő-tanitónő**

Az O.Kiáll. Háziipari csarnokából. Békéscsabai szoba. Vasárnapi Ujság, 1885. 32.sz. 519 l.

MDK

Troll István segédm. /26 é./

Férfiakt

Bányászfej

Táj

Főv. Népműv. Közp. 33. kiáll. Tatabányai bányászművész. 1949, jun.

Troll Karl

münchenei festő

Szent Francisca képe
(Gróf Andrássy Dénesné
képmása). A mauzoleum
mozaik oltárképének
mintája gyanánt szolgált
Az alabb muzeumban

Mihalikerekbyem

138. l.

TROLL PÉTER, cukrász

A svájci ftani Troll Péter ,mint cukrasz 1804-ben lett p
pesti polgar.1812-17-ig a budai 'arban müködött.Budai üz
letét 1817-ben Parceller Péter és az 1832.48 közt Pesten
müködö Nicolai Istvan is Ftan-i születésü volt. 242.old
11-14.jegyz.

RÓZSA MIKLÓS: Svajci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Trombini, Franco olasz
festő
Jégvágók c. képe repr.
Művészet 1942. 55. l.
(Műtermi áll.)

Trombini, Franco

Marza

Magyarországon élő olasz festő

cród

Művészet

1942. 60. l. (b. b.: A Műterem kiállításai.)

375/1943

Hivatkozással a Nm.M
1943.III.1. számu rendeletére
polna ügyében a következőket v
A batvani Binfeld-fé
na ~~épületet~~ polgári épületet megvizsgáltattam. é
semmiféle műrészlet nincs, mely
következtetni, hogy valamikor k

Trombini, Franco Maria

Olasz festő, aki 3 kiállitást rendezett nálunk

koll. kiáll. Műterem-ben

irod

Ujság. 1942. máj. 29.

(C. A.: Franco Maria Trombini gyűjteménye.)

tivány

Trombini olasz festő kiállítása

1940 ápr. 14. Ujság

A Nemzetközi Klub vigadóbeli helyiségében ötven képet és rajzot számláló gyüjteményét mutatja be Franco Maria Trombini, római festőművész. Számos nemzetközi siker után került el művészi vándorutja során hozzánk. Rómában, Nápolyban és Urbinóban végezte tanulmányait. Néhány korai munkája, amely pályája elején készült, arról tanuskodik, hogy Trombini tanulvalóit jól megtanulta.

Jó ideig a természet ábrázolója volt. Lendületes ecsettechnikával festett kicsinyméretü jeleneteket, amelyeknek finom-színhangulatuk az érdeme. A természet naturalisztikus ábrázolásától utóbb mind messzebb jutott s azóta a tájban inkább a költői tartalmat keresi és igyekszik megérzékeltetni. Még inkább ilyen szándékuak nagyméretü kompoziciói, közülük is az 1932-ben festett „A Titok felé" (Verso il Mistero) és az 1939-ben Budapesten festett „A legyőzöttek" (I Vinti) cimüek. Mind a kettőnek hosszu embersor a tárgya: öregek, férfiak, nők, gyermekek, szegények és elsanyarodottak. „A Titok felé" az emberélet örök utját példázza, amely végül is a nagy Titokba torkollik. A „Legyőzöttek" az életben alul került embersokaság, tépett és elfáradt emberek hosszu sora.

Szimbolikus tartalom nélkül való, de szerkezetében eredetibb és megcsinálásban biztosabb náluk a művész harmadik nagy vászna. Azt a jelenetet ábrázolja, amint a keresztfáról leszabaditott holt Krisztust ájtatos férfiak a sirja felé viszik. A jelenet felfogása, a Krisztust vivő embereknek és magának a halott Krisztusnak frontális beállitása, szokatlan és ujszerü megoldása az ősi és számtalanszor feldolgozott tárgynak. A lejtőn lefelé haladó csoportban Krisztus ruhátlan alakjának erős rövidülésben megrajzolása kemény, de jól sikerült próbája volt a művész tudásának.

A nagy kompoziciók mellett is számot tesznek a művész érdekes szénrajzai. Régi olasz városok szük lépcsős utcáit szereti ábrázolni, Civita Castellana, Némi egy-egy mély árnyékba borult festői zugát. Számos egyéb tanulmányszerü rajza közül kiválnak gyermekrajzai, továbbá ifju, bájos feleségének nagy szeretettel készült arcképei.

(e. a.)

port bünügyét. Kihallgatták tanuként a kezelőorvosokat, akik a törvényszéki orvosszakértőkkel egyezően adták elő Lendvay és Maár István sérüléseit. *Urányi* Pál épitési vállalkozó arról tett vallomást, hogy Maár István megveretése után megjelent nála és kérte, hogy kisérje el, mert fél a nyilasoktól. *Séra* Árpád géplakatos azt vallotta, hogy ő akarta békésen közvetiteni az irógép-ügyet *Szabadossy* Béláné és a párt között. *Szentes* József nyomdatulajdonos, aki a nyilasröpiratokat nyomtatta, arról vallott, hogy Gruber Lajos kérte, hogy vonja vissza a terhelő vallomásokat, mert neki okvetlenül szabadulnia kell, hogy nagy dolgokat csinálhasson. *Szemenyey* Antal a nyilaspárt volt pénztárosa azt vallotta, hogy elbocsátása után őt is hivták a nyilasházba, de nem ment fel. Utóbb Maár közölte vele, hogy jól tette, hogy nem ment el, mert őt is megverték volna. Több tanu kihallgatása után a tárgyalás folytatását hétfő reggelre halasztották.

— **Ügyvédi hir.** *Malonyai* Béla dr. ny. kir. törvényszéki biró ügyvédi irodáját Budapesten, V., Nádor-utca 2. szám alatt megnyitotta. Telefon: 184-073.

— **Lejár a felvidéki mérnöki igazolási jelentkezések határideje.** Az iparügyi minisztérium felhivja az érdekeltek közül azokat, akik az igazolási eljárás lefolytatása iránti kérelmüket még nem nyujtották be, hogy ezt saját érdekükben mielőbb tegyék meg, mert a jelentkezési határidő 1940 április 30-án lejár.

BRILLIÁNS ARANY EZÜST
vétele és eladása **VARJAS** Károly körut 22 **udvarban** Tel. 189-236

— **Házasság.** *Katona* Lydia okl. tanárnő és *Arató* Béla dr. ügyvéd házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Spitzer Alice és *Patak* Dénes ma déli 1 órakor tartják esküvőjüket a dohányutcai templomban.

Hauer Rella (Bodrogkeresztur) és *Gyarmati* Miksa (Budapest) házasságot kötöttek.

Erdélyi Magda és *Singer* Ferenc házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Vidor Livia és *Steuermann* István házasságot kötöttek. (Mexico. D. F.)

Hugo Rózsi zongoratanárnő és *Wertheimer*

Trombitás András

festőműrén

Munkái Pécsett, a Fiatal Képzőművészek Stúdiójával kiállításán

Dunántúli Nyló
1979 dec 16

Vörösi Pál
ciné

Trombitás · Jakus

Kiállítás a III. kerület
Lajos utcai Kiállítóhelyen

Magyar Nemzet 1986. IV. 29.

Trombitás László Ferenc . MDK

Leányfej, márvány

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Trombitás László Ferenc

MDK

Leányfej, márvány

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

TROMBITÁS Tamás

1990 1. 49

91 9. 45

Új Művészet

TSCHELIGI Lajos

91 11 42-43

Új Művészet

TSCHELIGI Lajos

Talákozás a szerelemmel, 1975, akril, 12ox17o - 91.11.42

Új Müvészet

Trombitás Tamás

Bp. Fiat. Műv. Klub '85

Lösko Lajos: Trombitás Tamás Tüllítása.=

Új T. 85. nov. 10. 3.

TROMBITÁS Tamás

Kenessei András

Neoncsövek és térformák
Trombitás Tamás kiállítása

Magyar Szizlap. 1986. jan. 6. 4.

Pöchlarnban, az alsó-ausztriai, Duna menti kisvárosban található a XX. század egyik legjelentősebb osztrák festőjének, Oskar Kokoschkának a szülőháza. Itt rendezték be 1973-ban a pöchlarni Oskar Kokoschka Dokumentációt. Az írásos emlékek mellett tekintélyes fotódokumentáció és egy, ma több mint 2000 kötetből álló könyvtár áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az évente megrendezett nyári időszakos kiállításokat részben saját anyagukból, részben bel- és külföldi múzeumok és magángyűjtemények anyagából állítják össze. Rendszeresen egy-egy kiválasztott témát dolgoznak fel, így Oskar Kokoschka munkásságát igen sokoldalúan mutatják be, és szembesítik tanítványai és kortársai alkotásaival is. A Dokumentáció közreműködik más kiállításrendezők projektjeiben is, és szoros kapcsolatban áll a svájci Vevey-ben működő Oskar Kokoschka Emlékalapítvánnyal.

A nyári kiállítást 1992-ben a festő korai műveinek szentelték. A *Korai művek 1906-1917* című kiállítás a művésznek a Jugendstil alkalmazott grafikájától induló pályakezdésébe engedett betekintést, és világosan szemléltette a „szecessziós" Kokoschka átalakulását expresz-

Oskar K
az asszo
Der Stu

szionist
vészeti
librisei
szorosí
Lorenz
rom ér
melyek
Világos
dekorat

TROMBITÁS Tamás

Vadas József,

Tengeri fény

[Mengyán András, Trombitás Tamás]

Miscsarnok

Ernst Mic

Élet és Irodalom, 1986. jan. 17. 13.

arátunk!

a, munkaeszközeik számos megújuláson
nat és három hét volt, ma néhány óra, s
is megváltoztak. A grafikai, fotós, nyomdai
övetelmény a gyorsaság és a jó minőség.

minőség megvalósításában lehetünk az Ön
tottunk egy olyan fénymásoló szolgálatot,
el.

nvisszaadásra képes.
papírkép, diapozitív egyaránt.
, kicsinyíteni. Nincs tehát korlát,
ő igénye szerint beállítható.
darabban elkészíthető méret,
3x113-as posztert is tudunk készíteni!
ogy az eredeti bármely részletét kiemelje

rai nem egetverőek:

solat – 80 forint
solat – 130 forint
...is tartalmazzák.)

TROMBITÁS Tamás

Fekete Judit: Tiszta formák. =
MN 1999. dec. 17. 11.

Kiáll.: Ratz Studió 6., 1999 (Sol LeWittel)

und nötigt sie z
nierung der Ele

Es mag an de
matischen Ineine
der Konstruktivis
(bei uns Péri z.B
mit der ihn ken
ßerst fein und r
Farbenreihe zu

Das leicht B
sich gegen allz
für Moholy-Na
innerung an ei
struktivisten er
erstrebte archit
gemälde oder
sche Formen, g
wie Eisen, Glas
Lebens zu orga
heit mit jeder A
praktischen Zw
ökonomisch un
se architektonis
Wandmalerei
schen Möglich
der Architektur
vorhanden. We
das konstruktivi
Man kann es a

Trombitás Tamás

Mythos, Memoria, Historia

Bp. Kiscelli Múzeum

1996. szept. 14 – okt. 15.

megy: Heggi Csárád

irni méltóztatott, hogy a gondola-
lkoztak. Különös - az utóbbi idők-
és mindig olyan emberekkel, akikre
gyedül! Mint voltam hónapokkal
rtam megcsinálni s csak a magam
em igazolja jobban, mint hogy
ozom léptennyomon. Végtelen lekötelez-
cikkét nekem elküldeni kegyes volna,
log. És főként az a bizonyos konkluzió,
szeretnék, mert ha valamit, a
n tudom szivelni.
ell mennem - 2-3 év mulva - én

Trombitás Tamás, festőművész

Trombitás Tamás és Ignácz Anna a Jantyik Mátyás-Múzeumban állítják ki munkáikat.

Nemesi László: Notesz lapok a békési múzeum kiállításáról.

Békés Megyei Népújság, 1979. aug. 9.

Trombitás Tamás, festő

L: Holló László

ds Becsei J: A XXI. Alföldi Tárlat 130-133

Új Auróra, Békéscsaba, 1979 dec. 3

Trombitás Tamás

Aktivizmus, a Magyarrajzmű-
vészet II. ki állítás plakátja.
(repro)

V. Kiss Margit: Alkalmazott grafikai művésztelep Békéscsabán
Művészet, 1980. november – 5. lap.

Trombitás Tamás

Méltatás

Ilegyi Loránd: Megjegyzések a Stúdió 1980-hoz
Művészet, 1981. február – 46. lap.

Trombitás Tamás

grafikusművész

fiatal művének Stúdió 182 kiállítása

Kritika

1983 III.

Trombitás Tomás, festő

L: Mengyán András

Vadas József: Tenger kévy 13

Élet és Irodalom, Bp. 1986. jan. 17. XXX/3

Trombitás Tamás, jestő

L: Bor Pál

Vadas József: Számító kép. 12.

Élet és Irodalom Bp. 1986 dec. 12. XXX/50

TROMBITÁS Tamás

ATTALAI Gábor: Dánia Magyarország 0:0 : Kiállítás a Mücsarnokban.=Uj Müvészet, I.évf.1.sz.1990 49.p.

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

sai alapján irandó munkáinak két
a illetve Adattára részére meg-

Trombitás Tamás

Réntvevője a nyári győri művészteleg alkotói között.

Vásárfold

1983 aug. 6.

Trombitás Tamás, festőművész

Az a kiállítás, amelyet jan.-febr.-ban rendeztek, szintén nem volt érdekteles: „Kontaktus" címmel a Fészek Galériában. Négy fiatal művész: Trombitás Tamás, Romvári János, Kalmár István és Wahorn András műveit állítja ki. — Meditáció a mű lehetőségeiről, az alkotás homogenitásáról, a különböző műfajok egymásba játszatásáról: Trombitás Tamás.

P. Szabó Ernő: Kontaktus.
Szocialista Művészet, 1984. febr.

Trombitás Tamás, festőművész és szobrász az Ernst Múzeumban rendezték meg a Derkovits-ösztöndíjasok kiállítását. — Trombitás Tamás „a nagy sarok" c. munkája fekete falak előtt lilán izzó fényesövek-különleges térélményt ad. (emlitve).

Harangozó Márta: Az Ernst Múzeumban.
Esti Hírlap, 1984. febr. 22.

Franciska Tamás

Kiállítás az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1986. 1.7.

Trombitás Tamás

vita

→ Fajó János

MŰVÉSZET 1985/2/63

Trombitás Tamás fm., szobr.

távolmaradás
emlékese

→ Czimder Antal szm

MŰVÉSZET 1985/11-12/49

Trombitás Tamás, szobrász

L: Pál Zoltán

Vadas J: Toshán és újvadak

13

Élet és Irodalom 1984. nov 9. XXVIII/45

Tranditás Tamás

Dunacújvárosi autszimpózium

Magyar Nemzet 1985. VIII. 3.

Trombitás Tamás, [ ]

l.: Gól Tamás

Vadas József: Tét nélkül. 12.

Élet és Irodalom 1984. máj. 2. XXVIII/5

Trombitás Tamás, festőművész

a Műcsarnokban rendezett Stúdió '82 c. kiállításon szerepel Trombitás Tamás „Sarokobjektív"-e. /említve/.

(fábián): Kiállítás a Műcsarnokban, Stúdió '82. Film, Színház, Muzsika, 1982. nov. 27.

Trombitás Tamás

Hunt Mária: Derkovits ösztöndíjasok beszámoló kiállítása

Művészet, 1983. július

Trombitás Tamás

Gy. Á.: Nem vagyunk a vas és az acél országa

Művészet, 1983. november

Trombitás Tamás

Sinkovits Péter: Új kiállítóterem a Fészekben

Művészet, 1982. február

Trombitás Tamás, szobrász- és festőművész

A Pécsi Galériában aug. 14-ig látható a 8. Országos Kisplasztikai Biennálé. – Ha szerény mértékben is, de magyra értékelhető nyitottsággal mutatja be a kiállítás a kerámiában, üvegben, plexiben, papírban, vászonban, fényben testet öltött gondolatokat is, ha azok háromdimenziósak és kisterjedelműek. – A „határesetek": Halász Károly, El Kazovszkij, Kecskeméti Sándor, Kertészfi Ágnes, Széchy Beáta, Trombitás Tamás művei – nélkülük sokkal konvencionálisabb lenne a biennálé.

Csenkey Éva: Kisplasztikai Biennálé:
Dunántúli Napló, 1983. Júl. 23. 8-old.

Fromberger Tamás

III. Nürnbergi rajztriennálé.

M. Hírlap
1986. I. 16.

Trombitás Tamás

R. Kücs Julianna: Feloszló rendek ellen
Kiállitás a József városi Galériában

Népszabadsag, 1987. IX. 9

Trombitás Tamás

P. Kiss Julianna: Jazdag regények

Népszabadság, 1986. XII. 20

Trombitás Tamás

Rag7

Magyar Nemzet 1984. XI. 7.

Frombitás Tamás

Fiatal képzőművészek

stúdiójának kiállítása

Magyar Nemzet 1984. XI. 17.

Trombitás Tamás, [festő]

L. Bak Imre

– D Térbeli festészet... 2.

Esti Hírlap Bp. 1982. jan. 5.

Trombitás Tamás

nobván – festő – grafikusművész

Az Ernst Múzeumban 1985. dec. 9. – 1986. jan. 5-ig látható a művész kiállítása. Trombitás Tamás egyszerre több műfajban dolgozik, de mindezt Trombitás módra: munkái egyértelműen felismerhetők. Szereti a rendet, motivumai a térgeometria alapformái. Fényeffektusokat is alkalmaz. A művész filozófikus alkatú, aki vizuális jelenségek, formák mögötti jelentéseket kutatja. (egy kis rajza / repr.)

Műcsarnok és Kamaratermei

1985 dec.

Trombitás Tamás

említve ld. Holdas György

Husz Mária: Kisplasztikai Biennálé '83. Pécsi Galéria

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 32. sz. 4. o.

Trombitás Tamás, festő- és grafikusművész

Decemberi kiállítási előzetes: Ernst Múzeum.

Trombitás Tamás, Kovács Rozália
kiállítása.

Műcsarnok és Kamaraterme,
1985. nov.

Trombitás Tamás, III. erfolyam,

nobrámőrlés

Derkovits díjas bezamoló kállitása, az Ernst Múzeumban látható, 1985. márc. 1–10-ig.

Mátrai és Kamarateusi

1985 már.

Trombitás Tamás festő- és szobrászművész 2.) folytatás.
Feuer Tábor: Magyarország Hollandiában.

2. Gyulai Tibor installációja, háttérben Trombitás Tamás munkája. /tépés./

Művészet, 1987. október, 49-old.

Trombitás Tamás, szobrász- és festőművész

A Nagyatádi művésztelep eddig kizdrólag a fabszobrászoknak adott otthont. Most néhány festő is csatlakozott a szobrászokhoz és egy közös kísérleti alkotást igyekeznek létrehozni. A produktomot, ami majd ebből a kísérletből megvalósul, szokatlan kifejezéssel jelölik, ez az ügynevezett lend art. Hogy ez mi, válaszol Samu Géza, Trombitás Tamás és Romvári János.

Kattuk, hallottuk.

1984. VIII.16. Petőfi 10.45 (Farágó András).

Trombitás Tamás

textiles

Kiállít a Műcsarnokban. tósd: Hübner Aranyánál (P. Szücs J.: Régi divsőségünk: a textil)

Népszabadság, 1988. szept. 3.

TROMBITÁS Tamás

Narancscsík (é.n.olaj)

Szombathelyi Képtárba került
Muzeumi Hirlevél, 1990.6. 20.p.

TROMBITÁS TAMÁS szobrász

Aktiv segitsége a villa megmentésére.

FEKETE Judit: Ház a lejtőn : Veszélyben a Molnár Farkas-villa. = Magyar Nemzet, LV.évf.1o7.sz. 1992. május 11. 5.p. és ill.

kommen sey (aber fälschlich gedicht vnnd geschriben worden) wollen
König von Engelannd verkaufft, auch von dem herkommen, des geme
das meine Söne, Erben vnnd Nachkommen, dester gwisere gezeug
ware vnnd gerechte Conterfectung, dises zuuor offternemten Cla
an, Jme selbs gewesen, hicher Inserieren vnnd verleyben lassen, Ja

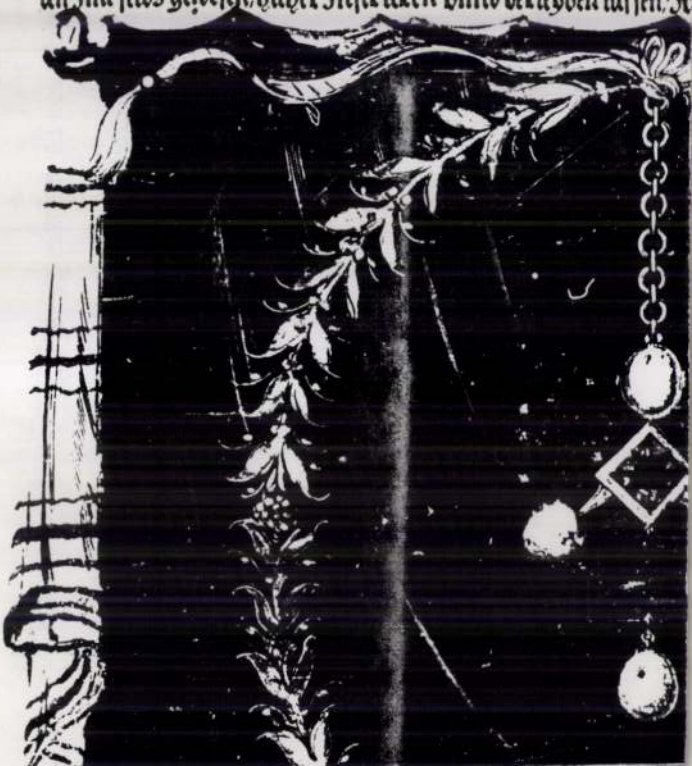

Trommer Lajos
építész

Forrás: Lapok 1895. ápr. 3., 1054. old.
(Ujdonságok. A kiállítás hasznja.)

Kalmár

TRONER A. TRONNER

TROMMER s. TRONNER

TRONNER, Johann, pozsonyi asztalosmester

J. T. bürgerl. Tischlermeister, 7 éves fia meghalt. (1812, 203 l)

—

J. Troner, 9 hónapos lánya meghalt. (1815, 737 l)

—

J. Trommer, 9 éves fia meghalt (1816, 141 l)

—

J. Troner, 35 éves felesége meghalt. (1816, 693 l)

—

J. Trommer, 4 hónapos lánya meghalt. (1819, 669 l)

—

J. Tronner, 1 éves fia meghalt. (1822, I. kötet, 407 l)

—

U. az. 28 éves felesége meghalt (1822, I. kötet, 523 l)

—

./.

U. az, 1 éves fia meghalt. (1822, 1. kötet, 619 l)

—

U. az. 1 hetes fia meghalt 1823 - ban. (1824, 1. kötet, 231)

—

U. az, 8 éves lánya meghalt. (1833, 1123 l)

—

J. Trauner, bürgerl. Tischlermeister und Leichenbitter
46 éves feleség meghalt (1844, 379 l)

Preßburger Zeitung
(Pozsonyi)

TROMMER 1. TRONNER

Pr.Z.

TRONER 1. TRONNER

Pr.Z.

TRONNER, Johann, pozsonyi asztalosmester

J.T.,bürg.Tischlermeister,
7 éves fia megh. [1812, 203 l.]

J.Troner, kislánya " 1815, 737 "

J.Trommer, "fia " 1816, 141 "

J.Troner, felesége " 1816, 963 "

J.Trommer, lánya " 1819, 662 "

J.Tronner, fia " 1822,I.köet,407 "

U.az, felesége " 1822, " " 523 "

" " fia " 1822, " " 619 "

" " " " 1824, " " 231 "

" " láňya " 1833,1123 "

./.

J.Trauner, börg.Tischlermeister und
Leichensäger
46 éves felesége megh. [1844, 379 l.

" Pr.Z.

TRONNER, Joseph, pozsonyi asztalosmester

J.T.,bürg.Tischlermeister,
6 napos fia megh. 1824-ben
[1825, 59 l.]

Valószínűleg Johann T-rel azonos

Pr.Z.

TRONNER, Joseph, pozsonyi avztalomester

J. T. bürgerl. Tischlermeister, 6 napos fia meghalt 1824-ben. (1825, 59 l)

—

Valóvisnuly Johann T-rel azonos.

Preßburger Zeitung
(Geuthon)

Tzontzoglu Georgios

M.o.-n élő festő
F.K. Studios

→ Turi Éva

MŰVÉSZET 1985/11-12/98

Tronyai János MDK

Az elmult fél évben a Nemzeti Galéria több művét vásárolta meg.

Esti Hirlap. 1958. X. 1.

Tronyay János /1869// 1869-1936

Budapesten Párizsban tanult. Munkácsy hagyományának folytatója.

183.o.

Mednyánszky nagyra becsülte Tornyay művészetet.

10.o.

Mednyánszky László naplója. Bp. 1960.
/Szerk. dr. Prestyánszky Ilona/.

Tronyai János

"Bus magyar sors" MDK

c. müve szerepel a 15 képből álló "Nagy magyar mesterek" cimü vándorkiállításon.

Bánszki Pál: Képzőművészeti nevelés Szolnok megyében.
NÉPMÜVELÉS 1964. 6. szám.

M.D.K.

TROPLOVITS Kolo

1929-bem Nagybányán a Szépmüvészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 340.1.

Troschel P.rézmetsző

A Siebmacher cimereskönyv bővitett kiadásában 1655-1657 között Das Erneuerte und vermehrte Teutsche Wappenbuchban néhány magyar főúri cimer.A rézkarcok készitője az első kötet cimlapjan Aubry Ábrahám.A második kötetnél Troschel P.A harmadiknál P.T.de akivitelezés, a témakör Troschelre utal.A cimlapok és a többi rézkarcok nincsenek szignálva.A soproni Berzenyi gimnáziumnak van egy példánya. 360.old

Tompos Ernő: Sopronnak cimerei egy régi német heraldikai könyvben 360.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.4 1969.
Sopron

Trost András

rém.

Laid

Wurzbach

·47K. 245 l

Trost György
épitéz

Gentmüenl
209. l.

Mély tisztelettel

Dr. Max Kalmar

bv. tag.

Trost György, építőmester

A Lenin krt.67.sz.ház építőmestere Egerből származott Sopronba. 47.old

Winkler Gábor: Városi lakóházak Sopron barokk építészetében 42.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat, 1965. XIX.évf. Sopron

Trost János György

soproni városi könnives-
mester. 1769-ben a városi
szárazmalmot szinházzá
alakitotta át Sopronban.

Kugler Alajós: A soproni
szinészet története. Sopron,
1909. 10. l.

A nemzetőr kündelme a kozákkal:

A ~~jobbról~~ jobbra vágt
be jövő kozákra, ki hosszú
ja. Jobbra a földön egy
rével megfogja s a kinek
A hátterben balra az út
Az égbolt felhős s jobbról

Olajfestés, vászonra
Az 1848-diki e

Trost György, építőmester MNK

Soproni mester. Malomra és sörfőzőre. Vészi-
lett tervet Schaffer Gáspár ácsal együtt
3857 ft költséggel. 243 olsl. 1764-ben

x Csatkai Csatkai Endre: Kétszázéves közkert Sopronban.
241.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1963. XVII. évf.

Trost György épitett M.D.K.

Sopron, Lenin krt. 67, Füredi-ház
épült valószinüleg T. Gy. tervei
alapján 1770-80 körül.

Genth. Müemk. 1959 I. 309

Trost György

építő

l

Bán Sopron

381, 414, 423. l.

Trost/Drost/ György, építőmester

Soproni mester. 1768-ban tervezi a kőpházi, 1775-ben a kelénpataki/Klingenbach/ fogadót. 1782-ben az övé lett a mai Szigetköz, akkor Szakonyi ház, amelyet 1779 körül ő épitett. 172. old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez VIII. Az ifj. Dorfmeister, építészet, kőfaragók, szobrászok 168. old. és a művészet egyéb ágaihoz

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23. évf. 1969
Sopron

Trost/Drost/ György, épitőmester

A cseh Eger szülötte. Élt 1722-1804. 1759-ben lett sop
roni polgár. 1762-ben rajzolta a borkötő/Fassbinder
Haus/alaprajzát az Előkapunál. 1766-tan eladta a Fövé-
Fövényverem 29.sz.házát/a mai poncihter szobával/
Brunnmayer péknek. Tjk. 141-142. lap/. 172. old

X Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészet-
hez s a müvészet egyéb ágaihoz III. Az ifj. Dorfmeister
Épitészet, kőfaragók, szobrászok 168. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23. évf. 1969
Sopron

Trost György

soproni építész

l.

Soproni Szemle

1940. 150. l.

Fenti 1785ben építette az ágfalvi ev. templomot. 1835ben Hild Vince tervei szerint át építettek.

U.o. 152. l.

Trost György

soproni építőmester

† 1804.

l.

Csatkai Endre dr.:

Három klasszicista

épület.

Soproni Szemle

1942. 114. l.

Könyvtárunkban

Trost György

épitém

l.

Csaskai Sopr körny

67. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszermében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Trost György, építőmester

Sopronban élt.1781-ben Dorfmeister István festőművész
nek a városi sörházban kellemetlensége volt a sörfőz(
mesterrel é Trost is jelen volt akkor. 259.old. 26.je

Csatkai Endre: Adalékok a soproni festészetux Barokk
festészethez. II.Dorfmeister és kortársai 253.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

mDK

Trost Ottó, festöm.

Angeli és makart hires mesterek tanitványa haza érkezett rokoni látogatásra. Szorosabb szakmája az arckép-festés . Külföldi müvészkörök és mesterei szép jövöt jósolnak neki. Pécsett szandékozik letelepedni.

Hirek a mütermekből.
Képzömüvészeti Szemle. I.évf. 1879.okt. 10.sz.
127.1.

MDK

Trónt Ottó festő"

„Olyan nincs" c képét kéri vissza a KT-tól. 1881.

(Sárd-ra)

MDK-A-1-1/912.

M.D.K.

Trostler József, órásm.

Treffler János Mihály győri órásm. tanitványa. 1790 ápr. 5-én szabaitotta fel. 347.o.

Jenei Ferenc: Régi győri órásmesterek. 345.o.

Arrabona, 7. 1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Trosztler-Gizella

textil.

1914-15

Éimisk 1930

89. l.

210. kép. *Dávid-sorozat: Dávid Sámuel előtt. Német, XVI. század.*

211. kép. *Jézus Jákob kútjánál. Fontainebleau, XVI. század.*

Trosztler Gizella

Aktanulmányok a egy fej-
tanulmány a képrömü-
vészeti szabadiskola
1918. Kicilistán

Kép szab. 13. l.

Trostler Gizella

ipam.

Est. 1928

Entwurf eines Hocha

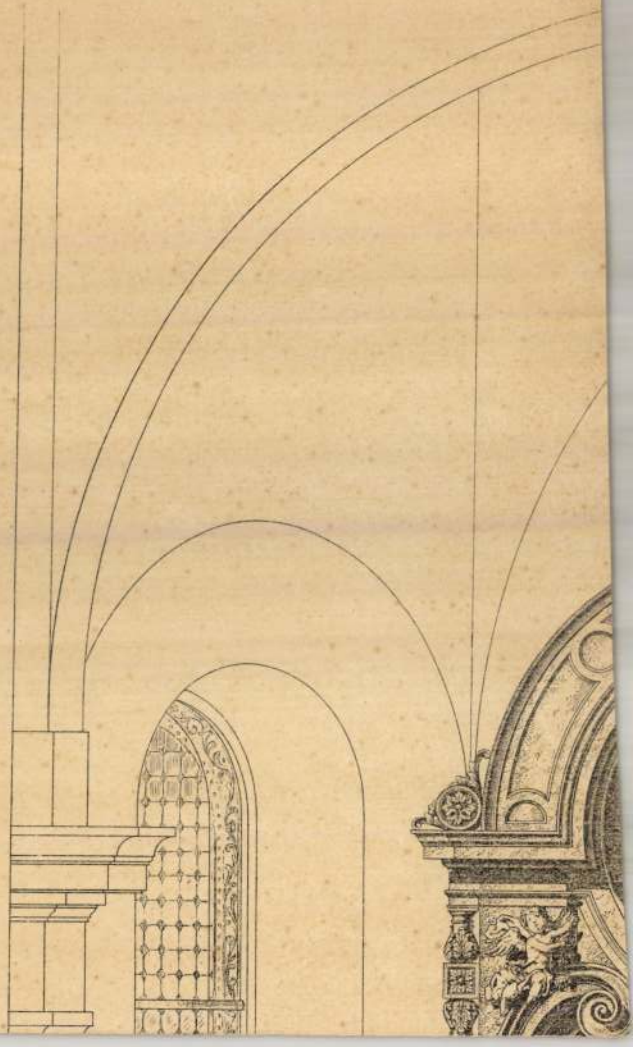

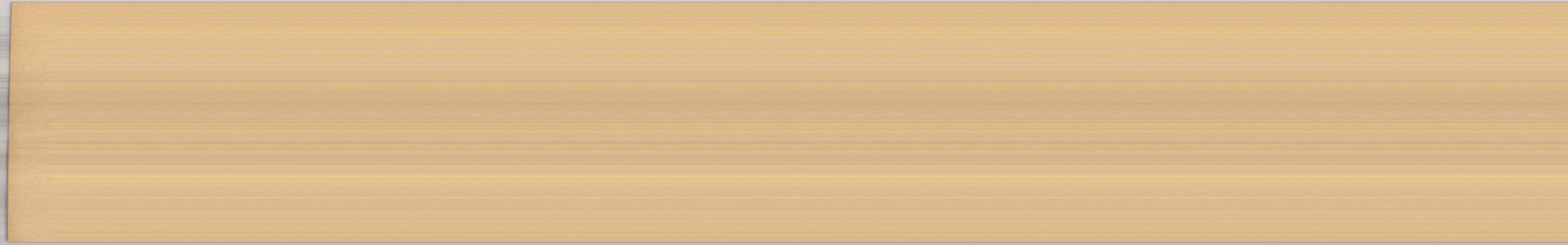

Antonie Trouvain, grafikus, 1656-1708/.

A keletiaes elem dominál lovas képmásán.szignójával.
eg németalföldi mester képe adta a témát. 64.old
6.kép. 19.jegyz.

Tennerné,Wilhelmb Gizella:Adalékok az ifjú,II.Rákóczi
Ferenc és feleségé ikonográfiájához 62.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

Antoine Trouvain grafikus, 1656-1808

6.kép.-Trouvain Antoine, II.Rákóczi Ferenc lovaskép

MTKos.gr.gyöjt.9363.sz.Rézmetszet,30+19 cm.Jel:Se vend a paris chez Trouvain rue S,Iacques au grand Monarque auec priuilege du Roy.-Fekete repr. 64.old. .19.jegyz

Gennerné,Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú II.Rákóczi Ferenc és felesége ikonografiajához 62.old

Műv.Tört.Ért. 1973. XXIV. 1.sz. Bp

Jan Troyen rézmetsző

Brüsszeli. Át menetilag Bécsben dolgozott 1663 Zrinyi Miklós, Lovrán, folyi partján dúló csatával. 146 old. Igen jó kép.

Cennerné Wilhelmb Gizella; Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bpest

J. Troyen rézmetsző

Katalógus XV. Zrinyi Miklós egészalakja jobbra ~~vag~~ vágtató lovon. Beállításában a Troyen, arctipusában a Hendrik féle portré után. Duna, tálihadjárat, Kanizsa vivása 14 soros olasz vers, 5 soros olasz szöveg. Rézmetszet 41.4x47.4cm. 1664. M.T. Kcs. 4640 2D fold

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll Bpest

MDK

DR TROYKO IMRE

[illegible]

[illegible]

Tatabányai Iparm. és Képzőm. Társ. levele Szentiványi Gyulához. 1948. febr.

MDK

Troykó Imre, Tata

Puszta, of.

Vidéken élő képzőm.kiáll. Ernst Muz. 1954.nov.
11. 1.

Troykó Imre dr. festő

---

szül.1882.Tatán.

Angyal,Tatabánya

59. ..... szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Lantos-cég 100 P.-ös nyugtája

A beadva

Melléklete

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolva

St. sz. 9227/1-6 RS

Ő FENSÉGE JÓZSEF KIR. HERCEG
FŐVÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ORSZÁGOS MAGYAR
HADIMÚZEUM
EGYESÜLET
VI, ANDRÁSSY ÚT 20.
TELEFON: TERÉZ 115-69.

MEGHIVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR HADIMÚZEUM EGYESÜLET

folyó évi május hó 16-án, hétfőn délután 5 órakor, a Központi városháza tanácstermében, I. emelet 91. ajtó (kapubejárat a Városház uccából, a Főpostával szemben) tartja

3. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT

melyre van szerencsénk az egyesületi tag Urakat tisztelettel meghivni.

Budapest, 1927. évi május hó 2-án.

LUKÁCS GYÖRGY s. k.

M.D.K.

Trogyó Imre
festő

A kiállításon részt vett

Székely Zoltán: A komáromi megyei képzőművészek.
Művészet 1961. augusztus. — 39 l.

M.G.M.

MDK

Troykó Imre, Tata, Komárom m.

Puszta / olaj

A vidéken élő képzőművészek kiállítása.
1954.nov.20.-dec.4-ig.Ernst Múzeum. 11.1.

M.D.K.

Trozonyi Géza (bpesti) építés

készítette a biharmegei Tenke vasas fürdőjének nagobb szabásu átalakítási terveit, melyekbe uj épületek, hidegvíz gőgfürdő, gőzfürdő, egy uj vendéglő is tartozik..

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

ápr. 3. sz. 2. old.

Trozonyi Géza
épitészhallgató

mincsiléki rajzot
autografált az alábbi
mű részére

Steindl Imre

Magyarországi mincs-
lékek. Bp. 1878.

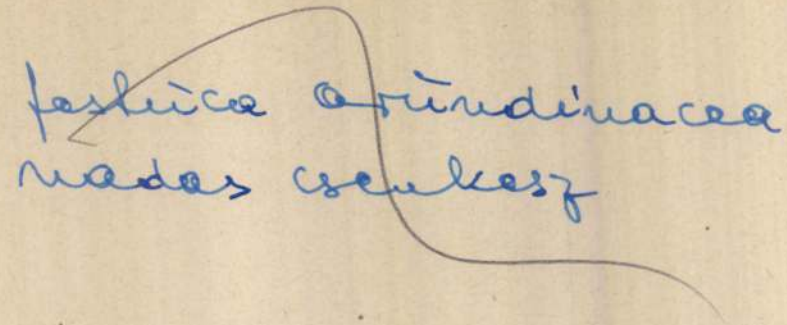

festuca arundinacea
nadas csenkesz

Trozonyi Géza

l.

Gerecsereajtár

441. h.

442. h

159

…ranott 1854. november 1-jén.)

…ő."

…en, a bakon és sziklán nyugvó deszkán,
…és kissé jobbra fordulva néz, mintha varna
…el az ölében lévő rózsacsokrocskát fogja s balját
…nére tette. Fejét sötét szinű kendővel kötötte
…é rózsaszinű, piros dereka kivágott, ingének
…y kezelőben végződik, köténye fehér, halvány rózsa-
…ikos. Mögötte, a hegy tetején, két leány kövelédik.
Az egyik leguggolt, hogy mezei virágokat szak-
…hegyek foglaljak el, melyeket itt-ott hó borít.
…itt, a sziklán: Ranftl
1854.

…etei 44: 34·5 cm.
~~…t. 217.~~
~~…9.~~

77

Trozonyi Gerá

l. Gerecse-nyírás

217. P. 219. h.

FÉNYVES
F
FÉNYVES

Tröger Th.

1754

l.

Eperjessy 1929

54. l.

M.D.K.

Tröger Pál.

Festőművész egyik képe a győri székesegyházban látható.

Városok Lapja 1937. XXXII.évf. 5.szám. 133.o.
Győr város fejlődése.

MDK

Tröesch Ferdinánd /19. sz./

Férfi tanulmány, festm.

Ernst Muz. aukciói XV. 1921. 53.l.

Tröster Vera festő

Kiállítása nyílok az
esztergomi Technika Házában

Magyar Nemzet 1970 július 23
4. old.

—Napló—

Tröster Vera, [festő :]

MDK

Intergomban nyílik meg tárlata.

– : □ „Tröster Vera képeiből ....."

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 27.

MDK

Tröster Vera, festő

Kiállítása nyílt meg a

Csepel Galériában.

— :□ A Csepel Galériában ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 22.

Tröster Vera

20 művét mutatta be a Csepel-i Galéria tárlatán. Ultramarin háttérrel szerepelnek egyes alkotásai mint a „Fény fötuzza", „Menekülés", „Kiterjeszkedés", „Kör."

– „Bozóky" –: Vera Tröster – a young painter's work. Daily News, Budapest, 1971. o. 13.

Tröster Vera

További alkotásai „Fénysáv", „Csillagkép", „Emlékezet", „Zsoltár"

- „Bozóky": Vera Tröster: a young painter's work. Daily News, Budapest, 1971. 11. 13

61.

Tröstu Vera

2

„Zsoltár"

„Változatol rózsaszínben" c.

Zejei emlékre

Vigilia 1970 október

710. old.

Képzőművészet

Tröster Vera

1

Kiállítása nyílt az erstegyni

Technika Hezában.

Kipsönüvészet

Vigilia 1970 október

710. old

MDK

Trstenják Mátyás, Zágráb

Ezüstérem kitüntetése a párisi világkiállitason /Olcsó és diszbutorok/.

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

MDK.

Trsztyánszki Tibor

Szakköri hiradás

Északmagyarország 1966 szept.4.

MOL.

Tasnádi Tibor

Szakácsi birtoka

Szakmányarország 1850 szept. 4.

Torsztena

Dortsák J.

Néhány lap a torsztenai kir. kath. főgimnázium történetéből.

Petrik 1886-1900

Tvtschena W

1793

l.

Eperjessy 1929

35.P.

Trtina Kajetán

festő 1755

d.

Kőszeghy Elemér

Kassa nincsulékei

Bp. 1939. hátul 7. l.

Officina

Budapest, 1915. augusztus 15.

Igen tisztelt Titkár ur !

Van szerencsém a legutóbbi utamról kiállitott utiszámlát szives felterjesztés végett beküldeni.

Trtina Mihály, festő

A Lőcsén dolgozó festőművészek egyike a XVII.-XVIII. századból. Műveit ismerjük. 159.o.

Rózsa György: Alauda Keresztély lőcsei festő 159.o.

Folia Archaeologica. XV, 1963. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp

TRTINA, Andreas Ignaz Kajetan festő

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
32, 144. Rep.
Lőcse, Minoritatemplom, faltéjet 1765

Trtina András, festő

az eperjesi Kálvária templom és a lőcsi minoriták freskóit készitette.

A magyarországi művészet története. I.
Bpest, 1901. II. kiadás. 442.l.

Trtina András

festő XVIII. n. vége

Csapó József debreceni főorvos arcképe

repr

Rapaics Raymund

A magyarság virágai. Bp. 1932.

341. l.

Műemlékek Országos Bizott

373/1915. számhoz

Névje

a Műemlékek Országos Bizot
kelésre felszólított egyénekre vona

Sor száma	A felmentésre javaslatba hozott egyén neve	állása
1.	Dr. Éber László	előadó
2.	Magyar Mihály	munkave

Truna (?) And.

Csapó József debreceni
városi orvos archépe 1775.
Fenti festmenye után
keszult rézm.
Megjelent:
Csapó: Uj füves és vi-
rágos kert. Pozsony 1775.

Repr.

Magyarmuvelődtörit
IV. 402, 646. l.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM 1802

KÖZGYÜJTEMÉNYEK
ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE

BUDAPEST VIII, BAROSS-U. 13.

Dr. Devecsényi Dezső
úrnak

Budapest.

M.O.B.

M. D. K.

TRTINA, (Tertina) András Ignác Cajetan

1758 és 1765 Lőcse minorita t. mennyezetképek, szign. fotó

1765 Eperjes Kálvária t. mennyezetképek

1769 Eger minorita t. kifestésére vállalkozik

1772 Bossányi Ferenc archépe szign.

1792 Csapó orvos archépe

Metszet-címkép Csapó: Új füves ... kerthez

Garas XVIII. 77 36, 71-72, 167, 180, 257, l. LXIII. t.

Trtina András Ignác
Kajetan
festő

l.
Schürer-Wiese
86, 90, 214,
219.

500 Est.

Trtina András /XVIII.sz./

MD K

festő

Templomi freskói/Eperjes, Lőcse/

Ma gy.Műv.Tört. I. /szerk. D ercsényi/ 300.o.

Trtina András

festő

Eperjesen a Kálvária templom, Lőrsén a minoriták templomát díszítette freskókkal

A magyarországi műv. tört. I. 303.
Corvina 1970.

Trbuleczkay Pál

Az Árverési Csarnok aukció-kiállításán Táncosnő c. bronzával szerepelt.

PH.930.XII.7.

Trubeckoj Pál herceg

Az Árverési Csarnok karácsonyi aukciójára munkával szerepelt.

M.930.XII.7.

III. ÉKSZER.

831—910.

831 GYŰRŰ, arany, nagy fejében ovális cameo. Bacchus-alakkal. Bécs, empíre. 100.—

832. PECSÉTGYŰRŰ, arany, címeres fejjel, mellette 3—3 gyémánt. Magyar. Biedermeyer. 150.—

832/a. NYAKKENDŐTŰ, arany, cameóval. XIX. század. 50.—

833. BROS, arany, csavaros szárán 4 gyöngy. 200.—

834. KARKÖTŐ, arany, hét sor vékony láncból, rajta helyenként egy-egy gyöngy. 260.—

834/a. NYAKKENDŐTŰ, arany, kis türkizekkel. 50.—

835. PECSÉTGYŰRŰ, arany, négyzetes síma fejjel. 12.25 gr. 175.—

836. HOSSZÚ NYAKLÁNC, arany, piros-fehér ékköves szemekkel. 200.—

836/a. NYAKKENDŐTŰ, arany, római fejet ábrázoló cameóval. 50.—

837. FÉRFIZSEBÓRA, arany, kettősfedelű, vésett díszítéssel. Svájc, XIX. század. 400.—

837/a NYAKKENDŐTŰ, arany kristály cameóval. 50.—

838. CSÜNGŐ NYAKÉK, arany, tízágú csillagalak, közepén rekonstruált rubin, körülötte brilliánsok és gyémántok. XIX. század. 600.—

839. GYŰRŰ, arany, fejében négyszögű smaragd alátéttel. XIX. század. 400.—

839/a. ARANY NYAKLÁNC, 12 darab nagyobb és kisebb igazgyöngyökkel. 500.—

840. KÉT FÜLBEVALÓ ÉS NYAKLÁNC CSÜNGŐVEL, platina, cseppalakú smaragdokkal. 300.—

840/a. NYAKKENDŐTŰ, arany, hegyikristály cameóval. 55.—

841. BROS, arany, hosszúkás alak, smaragdokkal. 400.—

842. NŐI ZSEBÓRA, arany, kettősfedelű, egyiken Deák Ferenc grisaille-mellképe, körülötte kis gyémántok. Jelezve: Trottina József Budapest. XIX. század. 500.—

806. KIS EZÜST SZELENCE, négyzetes alak, fedelén aranysáv és ékkő. 18.—

807. TALPAS EDÉNYKE, aranyozott ezüst, onixtálkával, vésett renaissance díszítéssel, H. B. mesterjegy. Nürnberg, XVI. sz. 80.—

808. KIS SERLEG, ezüst, rácsos és pettyes dísszel. Bécs, 1600 körül. 400.—

809. NÉGY DARAB EZÜSTTÁRGY. 15.—

810. GYÜMÖLCSTARTÓ, ovális, köszörült üvegtállal, szecessziós ezüsttálon. Bécs, 1900 körül. 1290 gr. 220.—

811. TEASZŰRŐ, ezüst, elefántcsont nyéllel. Bécs, 1859. 25.—

812. KIS ÁLLÓÓRA, aranyozott ezüst, bagoly-alak, zománcos díszü számlappal. Bőrtokban. Angol. 260.—

813. NYAKKENDŐTŰ, ezüst, női fejjel. 55.—

814. KIS KÉZILÁMPÁS ALAKÚ CSÜNGŐ, álló szent alakjával, aranyozott ezüst. 50.—

815. TOILETTE-KÉSZLET, EZÜST, 15 darab, kb. 400 gr. Bécs, 1880 körül. 600.—

Trubeckoy Pál hg.

Táncornő, br.

Arv. Közl. 1933. dec. 4.rk.sz. 68. aukc.
50. o.

M.D.K.

Trucskó József, (erzsébetvárosi) építész

terveit az Erzsébetvárosban felépítendő új városházára jóváhagyták.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.
febr. 23. sz. 2. old.

MDK

?

Trugly (műbútorasztalos)

A Trugly és Sárkány műbútorasztalos cég által a Székesfővárosi Múzeum részére a múzeum tervei szerint készített tolótárló repr.
(Dr. Kremmer Dezső: Városi fiókmúzeumok.)
Városi Szemle, Bp. 1914. A 200-201. l. közé illesztett tábla.

Truglyné Domonkos

Mária

1923

Ki tud róla?

lat hiteléül:

tó.

Truka Fülöp

ötvös

1758 Pozsony

„Bohemus"

Kapmagyarorszátvösök 31 l.

T. Ferenc:

Mellig, kissé balra ~~nez~~ fo
jusza s szakála leberetvált
~~hato~~ ruk. Az aranygyapjas re
szinű rendszalag van vet
A hátterben a félre vont fu
irata a kép alatt két so

„FRA
Rom

alól balra: „Liodart pinx
jobbra: „Jacobus Schm
s legalól balra: „Editorum
Középütt: „Vienna
apud Artar
s jobbra: „Depositu

Rézmetszet, méretei a
Metszette: Schmuzer

9

M.D.K.

Trum István, keramikus

A murányi kerámiagyár fő"Verwalter"-je.1847-ben a városlődi porcelángyár vezetésére ajánlkozik.A szerződést megkötik."Fő Ügyelője lesz a gyárnak.Zichy Domokosnak a veszprémi püspöknekh határozatából.202.o 25,26.jegyz.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.1955

Frumann Antal építén M.D.K

Apjöri. A balatonfüredi kerek tplom tervezője.

Genth. Müeml. 1959 I. 25.

TRUMAN Antal epitom

1841-43. Bartal-Mastéj
Királyfiakarosa

HKB. 48. 12.

lőszerüvé RIGGSnek az integ-
nemzetközi társadalomtudomá-
vonatkozó javaslatai. "Az
ak, az osztályozási táblája-
erminológiai szótárak tulaj-
pvető információt tartalmaz-
yes rendszer - a maga spe-
felelően - a közös alaphoz
iótöbbletet tesz hozzá.
gépesitett adatbankot kell
bb felsorolt összes rend-
/.

snek a megvalósitása sem
vőben, de némileg reálisabb-

M.P.K.

TRUMAUER, F. metszetkészítő

Árva vára, metszet, 1808

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.

203. l.

Trümler Ferenc

a császárkőbányai
(Moson vm) rk.
templom főoltárán (?)
dolgozott 1720-ban

cród
c

Dehio-Ginhart

269-l-

Budapest IX. ker. nép- és iskolai könyvtár

VI. 223.

Franz Trumler

Kaisersteinbruch-i kőfaragómester volt.

Dagobert Frey: Das Burgenland, Wien, 1929. I-XXXI. l

XVIII.l

Franz. Trumler

faragta a Kaisersteinbruch-i plébániatemplom sobrait

Georg Dehio: Handbuch der deutschen Kunstdenkmäler, Burgenland, Wien, 1935

651 P

Franz. Trümler kőfaragó

neve szerepel a Kaisersteinbruch-i templom oltárán.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1954

I. kötet

2371

Trummer Imre, ém'tén

A tervek egyik kénílője.

↓

Sebő Ferenc: Bővíthető Jalusi könyvtárak tervei

535 - 538.

XXII

9.

KÖNYVTÁROS, Br. 1972 - szept.

TRUMMER, Johann Carl Röfarajó

1694
1721 > Wien, Palffy-család

Ars 1997 245

Gyökeresen átalakított csúcsíveskori egyhajós kőé
nélkül, szentélyében háromoldalú apszissal, 17
boltozva, lőrésekkel áttört falkerítéssel. A szenté
olajfestmény: a madonnát a lábánál három fekvő a
anyja ölében ülő kis Jézus kezében villámokkal ábr
le. XVIII. század.

Priekopa r. k. templom

A turóczszentmártoni fiókegyháza.

Épült 1772-ben a szent Kereszt tiszteletére, ker
centrális kupolával, homlokzatán háromszögletes
mely utóbbinak nagybetűs fölirata a következő: Dec
M. Theresiae Aug. Apost. Hung. Reginae
adjustrice Ludovicus L. B. de Reva Perp. Supreuc
thurócz Js. Cae. Regiae majestatis Camerarius et

TRUMMER JÁNOS /

az általa tervezett bérkár a Szombathelyi Octogon téren áll

Bxrenner János:Szombathxely városé pitéströténete a XX, század második felétő 1 az első világháboruig Bp. 1959. /az Épités- és közlekedéstud. közleményekből./

/168

Trummerfalvi

acs ę malomépítő mester

saját terve alapján épi-
tette a Kéll Kálmán
utca oktogonjan lévő
házát. Szkelyen

vrád

Byj 240.1

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

M. D. K.

TRUMLER Ferenc kőfaragó

1720. Császárkőbánya, r. k. templom, főoltára adakozik

Agghány: Barokk szobrászat... Dp. 1959.

I. 288. II. 59.

Frumler Franz

Köjarchóm

1720

l.

Frey Burgl 1929

XVIII. l.

megadását.

Visegrád

Csatolva: 3 darab melléklet

TRUMMER Imre

Trummer Imre: Forrás Áruház, Monor. = MÉpitőművészet, 1984.4. 36 - 37.p.ill. res

Trummer János

építész

l.

Fehérkombathely

177. l.

210. l.

226. l.

227. l.

232. l. (arckép)

MOB kut.

2039

Trunck Dominicus

1527

laid

Thaly I. Fil.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Trunck Domonkos

ágyrontó

zu Jsleben. 1527

Ha más adat mutás
völa, ez sem kell

írod

Thaly i. 58 l
60. l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

...y helyettesének
...ása.

Endrényi Imre, Szeged.

JOHANN T R U N I T Z, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 498.- Herr JOHANN T R U N I T Z
Felvétel ideje: 1855. 24. Jann.
Hová vet ék fel: Altenburg, /Magyaróvár/. 164.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestás első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK

Trunkó, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Koncert után 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 3.

Trunkó, karikatúrista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

— : Tele Jonsipost

12.

ESTI HIRLAP, Br. 1969 jún. 10.

MDK

Trunkó, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Márka

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 23.

MDK

Trunkó , karikaturista

Gúnyrajz :

Repr.

— : Bolondvicc 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1969. okt. 11.

MDK

Trunkó, grafikus

Karikatúra:

Rep.

— : Játékos ország 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Trunkó, grafikus MDK

Karikatúra:

Repr.

— : Magyar vendég 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. szept. 17.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Raja:

Repr.

– :Tavasi hangverseny 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 22.

MDK

Trunkó Barna, grafikus

Gúnyrajz: Repr.

– Válaszúton 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 22.

Trunkó Barna , karikatúrista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

— : Családi háború 3.

ESTI HIRLAP, B.i. 1970. júl! 17.

Trunkó Barna, karikaturista MDK

Két karikatúra:

Repr.

—: Provokáció

—: Kérem a fegyverviselési engedélyüket

7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 1.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Szúnyrajz:

Repr.

– : Dél-Amerikában

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 9.

Trunkó Barna, Karikatúrista

MDK

Grúnyrajz:

Kepe

— : A kapu telefon öse 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 17.

09

MDK

Trunkó Barna, grafikus

Karikatúra:

Repr.

–: A Kölyökszemi 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 14.

MDK

Trunkó Balázs, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

— : Fórum

8

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 27.

Trunkó Barna

"Rehabilitáció" c. karikaturájának repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. szept. 19.
XIV. évf. 38. sz. 9. lap

MDK

Tornkó Barna, karikaturista

Rajz:

Repr.

—: Kocavadász 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. okt. 27.

Trunkó Barna

"Életmű" c. karikaturájának repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. szept. 26.
XIV. évf. 39. sz. 9. lap

Trunkó Barna, Karikatúrista MDK

Szúnyrajz:

Repr.

—: Ördögi ötlet 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. okt. 29.

Trunkó Barna

kanikatúra

Nép-keres

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 4. 8.l.

Trunkó Barna

Karrikatúra

Amerikai érettségi

Magyar Hirlap, 1968 július 14. S. C.

Trunkó Barna

A lap hozza a művész karikaturájának repr.-
ját "Családtervezés" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. julius. 18.
XIV. évf. 29. sz. 9. lap

Trunkó Barna

Karikaturájának repr.-ját -"Mai cukros bácsi"- címmel hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. aug. 15.
XIV. évf. 33. sz. 9. lap

Trunkó Barna

"Az ismeretlen apa emlékműve" c. tréfás rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom. Bp. 197o. juni. 27.
XIV. évf. 26. sz. 9. lap

Tamkó Barna

karikatúra

Limonádé

Magyar Hírlap, 1968. július 11. 8. l.

MDK

Trunkó Barna, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Játékos kapus 7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 4.

Trunkó Barna, kalikatuzista MDK

Jumyraje: Repe.

— : Hiúság 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 16.

Trunkó Barna

Kanikatúra

Papírruha

Magyar Hírlap, 1968 július 17. 8. l

MDK

Trenkó Barna, karikaturista

Rajz: Rajz

—: Utókor

8

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 10.

36.
+2.

Trunkó Barna

"No smoking" és "King size" c. tréfás rajzainak repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. május 23.
XIV. évf. 21. sz. 9. lap

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

—: Új. szolgáltatás

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 18.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

– : Hosszú sál

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 29.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr

— : Győzelem

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 17.

Trunkó [Barna], karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

–: Happy end

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 2.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

— : Megbízhatóság

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 12.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Rajz: Repr.

– : „Visszahoztuk ....." 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. febr. 13.

MDK

Trunkós Barna, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Magas rangú vendég 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. febr. 24.

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

— : Kép szöveg nélkül 4.

ESTI HIRLAP, B., 1970. febr. 10.

M.D.K.

Trunkó Barna

"Utókor" c. tréfás rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juni. 14.
XIII. évf. 24. sz. 11. lap

M.D.K.

Trunkó Barna

"Deheroizmus" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 31.
XIII. évf. 22. sz. 11. lap

Trunkó Barna, karikaturista

MDK

Gúnyrajz :

Repr

— : Készül a kék fény. 4

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 5.

M.D.K.

Trunkó Barna

"Alkalmazott művészet" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. febr. 22.
XIII. évf. 8. sz. 11. lap

MDK

Trunkó, grafikus

Rajz.

Repr.

– : Szegény Király 12

ESTI HIRLAP, Br. 1969 [illegible] 6.

Trunkó , grafikus

MDK

Karikatúra :

Repr.

– : Irodalmi kávéház 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 máj. 29.

Trunkó , karikaturista

Szatirikus rajz.

Repr.

– : Szemüvegvízió 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1909 máj. 1/3.

MDK

Trunkó, Karikaturista

MDK

Rajz.

Repr.

—: Reklám

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 30.

24.
+ 1.

MDK

Trunkó, grafikus

Rajz:

Repr.

—: Show-tartó 8.

ESTI HIRLAP, 1 Bp. 1969 máj. 24.

M.D.K.

Trunkó Barna

Két rajzát hozza a lap: "Irodalmi állás" és "Dilettáns" cimmel.
Repr.-ók.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 25.
XIII. évf. 4. sz. 11. lap

MDK

Trunkó Barna, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : „Jöttem felmérni ....." 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 16.

MDK

Trunkó Barna, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : „Ki tesz'k mondani ..... 8.

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. dec. 20.

MDK

Trunkó Barna, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr

— : Autóverseny

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. febr. 9.

Trunkó Barna

rajza a 8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 szeptember 12

Trunkó Barna

karikatúráját közli a lap

a 15. oldalon

Magyar Ifjúság 1969 december 31
15. old.

Trunkó Barna, karikaturista

illusztráció
repr.

Dozvald János: Piros autó
Magyar Ifjúság, 1970. XII. 11. 14. l.

Trunkó Barna, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

— : Újra itt a borítékos sorsjegy 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 26.

Trinkó Barna

karikatúrája.

Magyar Hírlap, 1970. jan. 21. 8. l.

Trunkó Barna

Karikatúrája (Nagy találmány).

Magyar Hírlap, 1970. jan. 27. 8. l.

Trunkó Barna

Karikatúrája (Észchenyi sztriptízgörl)

Magyar Hírlap 1970. II. 5. 8. l.

Trunkó Barna

Karikatúrája (Használati ismeretség)

Magyar Hírlap 1970. III. 8. 13. o.

Trükk Barna

karikatúrája (Sztriptíz magyaros módra)

Magyar Hírlap 1970.11.26. 2.l.

Tsuntcó [Barna], karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

— : Abszolút hidegvér 3.

EST/ HIRLAP, Bn. 1972. jan. 3.

Trünkó Barna

Karikatúrája (Esküvői kép)

Magyar Hírlap, 1973. III. 19. 8. l.

Trencsi Barna

Karikatúrája (Tájékozatlanság)

Magyar Hírlap, 1970. IV. 2. 8. l.

Trunkó Barna

karikatúrája (Ideges férj).

Magyar Hírlap, 1970. N. 7. S. 1.

Tsiinki Barna

karikatúrája (Gyorsegély)

Magyar Hírlap, 1970. V. 4. 8. l.

Trüppel Béla

1910/11 — 1913/14

Ferképzőmfoiskòvk

142. l.

Truphovics Mihály
festőművész
37 éves
(tüdőgümőkor)
+ 1944. I. 1.
X. kerülőtemető

Halotti főhányó

Trux

festő Győr ött 1820–28.

Rómer Flóris hagy XIV. c.

Truzettel, E. v

1801

l.

Eperjessy 1929

50 l.

tobbnor

VILÁGNÉ

HAR

A MŰVÉS

Fruzsi , karikaturista MDK

Gúnyrajz :

Repr

— : Háztáji - 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 30.

Fruzsi , karikaturista

MDK

Rajz: Repr.

– : Atlasz, 1970

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 1.

Fruzsi, graafikus

MDK

Karikatuur:

Repo.

— : Krimi

4

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 1.

Fruzsi, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

— : „Milyen szép ....."

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 16.

Fruzsi, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

— : Kép szöveg nélkül

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 18.

Fruzsi , karikaturista

MDK

Grünyrajz: Repr.

— : Meglepetés

7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 25

Fruzsi , grafikus MDK

Karikatúra:

– : Nászágy 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970 márc. 28.

Trüschütz Ferenc, pozsonyi ötvös

~~mester~~ V. 127

ifj.
Trüschitz Mihály, pozsonyi ötvös V. 88.

ifj. Trüschitz Mihály

Ötvös 1761.

lásd

Mih. Pozs. 88. l

Tschandl György,szitás

Győrben polgárjogot nyert:1728.febr.14.Soproni..Taksa 6.Ft.?-/Album Neo-Civium 1743-1838. 100.o.

Lengyel Alfréd: Sopronmegyei családnevek Győr város polgárkönyveiben. 97.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

Tschaganek Joseph

égető 1809.

irod

Schirek Holitsch

130.-l.

MDK

Tsató, ötvös.

Kolozsvári ötvösök 17cc-tól 1848-ig.

Jakab Elek:Oklevéltár Kolozsvár története II.és III.kötetéhez. II.sz.
Bp.1888. 73o.l.

TSÁNYI JAKAB, kartyafestő ,fametsző

Az Iparművészeti Muzeumban faducakat is őriznek a "Soproni" kártyához,amelyekt Tsányi Jakab pesti fametsző készitett a 18.szazad vége felé. 63.old

ZSOLDOS BENŐ: A "Soproni kartya" 62.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 1.sz.
Sopron, 1976

Badacsony.

Az előtért elfogla
középtérben község bontakozi
erődök látszanak. Felirata

balra: A
jobbra: D

alól középütt: Druck von Eng

Kny., alányomással, mér

28

Tsányi Jakab

kártyafestő

1811 - 1827

lásd

Csányi Jakab

alatt

Tsanyi Tahal

játékkártyaduc készítő

lásd

Lay Bpest iparmuvkiáll

54. l.

Szerszám köböl VI. 182

Tsányi Jakab

U. 4066

ERZSÉ

űvészek

ES KIÁLL

ől április 3-

lij nincs

Tsáni Jakab

kártyakészítő

lásd

Lay Bpesti parnuvkiáll

63. l.

Tsajdagi Sámuel

a győri rajziskolában asztalosmesterének
képezte ki magát 1791-ben.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútor-
művészet a 18-19 század fordulóján, Gyula-
pest, 1972

651

Csabi János

a győri rajziskolában osztalos mesternek képezte ki magát 1792-ben.

Kabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormű-vészet a 18-19 század fordulójón, Budapest, 1972

65 f

MDK.

Tyrbek Frigyes

Ezüst gerely-képzőművészeti dijat nyert

Magyar Nemzet 1965.márc.26.lap -

MDK.

Trybek Frigyes

Képzőművészeti Ezüst Gerely dijat nyert

Esti Hirlap 1965.márc.25. lap -

Trybek Frigyes, grafikus

1964. évi Ezüstgerely-díjat kapott.

(— : szöveg — fenykép)

12.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1965. márc. 26.

Trybek Frigyes, iparművész MDK

Sportjelvényért díjat kapott.

— : Ma délelőtt kiosztották az Ezüst.
Gerely — díjakat 1

ESTI HIRLAP, bp. 1965. márc. 25.

Tiry Péter

Nagymaroson megnyílt a Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak nyári tárlata, melyen szerepelnek munkái.

Lasonai Miklós: Tárlatok Nagymaroson és Vácott.

Pest Megyei Hírlap, 1977. júl. 20.

endül meg itt mint konstitutív el
kai értelmét is kikezdi a relati
zet számára nem rendező elv többé,
a. Tulajdonképpen ez az első szí-
z egész XX. század őscatyjává tesz
leschi vagy Kant a priori terébe,
ak önmagában kell felelnie.
kul a szín szerepe is. A hagyomá-
perspektiva összefüggésrendjébe
izmus virtuális színei a tárgyi va-
sikok applikációjává teszik a kö-
feladat - írja - "összeegyeztetni
t és a dolgok szerkezetét, ami tér-
maga a tárgy képi egzisztenciája,
legfontosabb a súly. "Ez - mondja
ződik ki, s a kép szerkezetét sú-
Az egyensúly: a determináló szello-
ok valóságos színében megérzékülve
omentumaival szemben."[4]. Az anyag

TIRY PÉTER

említve mint a 11.Salgótarjáni Tavaszi Tárlat részvevője
ld.Szöllősy Enikő

P.Szabó Ernő:"Indulnunk kell Don Francisco"
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/18.sz.34.o.

Tiry Péter

emlitve + repr. " Vászon légy"

Dvorszky Hedvig: Studió '83. Kiállitás az Ernst Muzeumban

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.36.sz.28.o.

Tiry Péter

Huszár Mária: Derkovits ösztöndíjasok beszámoló kiállítása

Művészet, 1983. július

Tiry Péter

Szuromi Pál: Rezignáltan, kulturáltan

Művészet, 1983. november

M. D K.

TSCHARNER János festő

1909-ben Nagybánján dolgozott

Rébi Bp. 1954. 328. l.

M.D.K.

TSCARNER János festő

1908-ban Nagybányán a Szabadiskola növendéke.

Tscharner, Wilhelm Johan (1886 – ?)

„Falu a hegyek között" o.v. 90x75,5 cm
J. l. j.: J. W. Tscharner Vidett.
Kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

MDK

Tscharner János

Réti I.:Nagybánya. A Műbarát 1922.II. 11-12.sz.
221.l.

MDE

Tscharner János

Róti I: Nagybánya. A Műbarát. 1922. II.

221. l.

Tscharner János
festő

wod.

Szok Nagyb
16. l.

MOB Kat. 2166.

Fenti 1911-től tőrzs-
tagja volt a Nagy-
bányai Festők
Társaságának

TSCHARNER János festő

K.D.K.

1914.-ben Nagybányán dolgozott

Kéti: Nagybány... Bp., 195.. 331.l.

M.D.K.

TSCHARNER János festő

1913-ban Nagybányán dolgozott

Réti: Nagybánya....Bp. 1954. 331.l.

MDK

Tscharner János festő

A nagybányai kolonia alapitói, törzstagul meghivták Tscharner János festőt.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat. 1912. 68.l.

MDK

Tscharner János,

1908-ban az iskolában dolgozott.
1909-ben iskolán kivül "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 85.l. 86.l.

MDK

Tscharner János

Törzstagja volt a Nagybányai Festők Társaságának.

Réti: Nagybányai művészek.

Nyugat, 1924.Márc.16. 402.lap

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Tscharner János
festő
a Nagybányai Festők
Társaságának tagja
Szablya János:
Nagybánya.
A Kéve könyve
1912. I. K.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

Tóth József Kir. tanácsos nekr.

VI. 309

Tschamer János

Nagybánya k. k. 1912

85

Trencsén r. kath. plébánia templom
XV. nárad.
Ürmutatója (VI. 241, 242,

Tscharner János

Nagybányai k.k.
1912
86

n ny. Budapest.

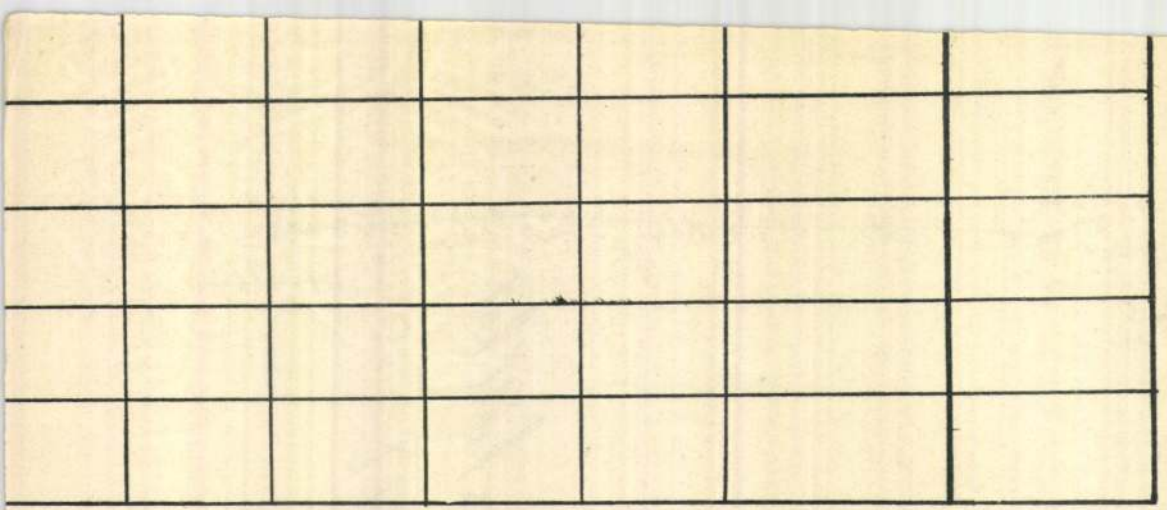

Tscharner Janos

Jálalakú Hölderig-részlet, vónai

4.277.

l.

Nagybányai kiáll. kat.
1912

68.1

Tschany Jakab

pest Kárlyafestő

lárd

Csányi Jakab

alatt.

s közoktatásügyi miniszter alá

atóságnak, hivatalnak és inté-

Tsany Jakab

pesti kárlyafestő

lása

Csányi Jakab

alatt.

en über Ihr Konto jetzt gedient. Nur
ich mir, sie Ihnen vorzulegen

Mit vorzüglicher Hochachtung
Ihr sehr ergebener

Karl W. Hiersemann
ppa. P. Hartmann G. Tietz

Tsányi Jakab

pesti-józsefvárosi kártyafestő. Furcsa ozörny-alakokkal és ügyesen cí-lomázott alakokkal latta el lapjait.

U. 4066.

Magyarország

1925. márc. 22.

(Kártyások és kártya-festők (Pest-Budán) a régi)

F Keppel.

Vasárn. **26** Ber. János		Protestáns: Milos Görög: Nikon Izraelita: Kislev 8
Hétfő **27** Virgil		Protestáns: Virgil Görög: P. Jakab Izraelita: Kislev 9
Kedd **28** István		Protestáns: Stefánia Görög: Irenark Izraelita: Kislev 10
Szerda **29** Szaturnin		Protestáns: Noé Görög: Paramon Izraelita: Kislev 11
Csütört. **30** András	**NOVEMBER**	Protestáns: András Görög: András Izraelita: Kislev 12
Péntek **1** Elegy	☽ Holdtölte 2 óra 31 pk.	Protestáns: Elza Görög: Plátó Izraelita: Kislev 13
Szomb. **2** Bibiana	1933 **DECEMBER** 31 nap	Protestáns: Aurélia Görög: Habakuk Izraelita: Kislev 14

48-ik hét — Nap kelte 7 ó. 19 pk. — Nyugta 16 ó. 14 pk.

TSCHASKO, Jakob, pozsonyi pallér

J. T., Maurerpollier, 2 éves fia meghalt. (1803, 6191)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Tschech Márton kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.300.l.

Tschedik Kálmán

rajztanár Sopronban

l.

Csatsopronióto

22. l

TSCHEHOLKA, Johann, morvaországi kőművesmester

J. T., Mauersgesell, † 35 éves korában, 1779 június 18. (1779, 52. szám, 8 l)

Preßburger Zeitung
(Centrum)

M. D. K.

TSCHEIK Elemér festő

1906-ban Nagybányán a Szabad-iskola növendékre

Réti Bp. 1954. 327. l.

Tscheik Elemér

Nagybányai kiáll kat. 1912

82

Róma: Kőemlék, feliratos IX. 116.

MDK

Tscheik Elemér,

1906-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912/ 82.1.

Tscheik Ernő.

A Budapest városkép-kiállítá-son, - a Műcsarnokban, - akvarellje szerepel.

Pesti Napló, 1928. jún. 14.

Tscheik Ernő MDK

A lomnici csucs, vizf.

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Tscheik Ernő MDK

Balaton, vizf.

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Tscheik Ernő MDK

Erstő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Tscheik Ernő

Hangulat, paszt.

Tavasz, vf.

Alkony, paszt.

Reggel, paszt.

Balatoni kiáll. Műterem, 1937. jun.

MDK

Tscheik Ernő

A Tátrában, vf.

Leányarckép, paszt.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 2o l.

MDK

Tscheik Ernő

Fehér rózsák, vf.

Csendélet, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.
18 l.

MDK

Tscheik Ernő

A Rózsadombról, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll.
N.Szal. 1921. ápr. 16 l.

MÐK

Tscheik Ernö, festö

Akt Tanulmány. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat.1931. szept. Kat.

MDK

Tscheik Ernő iglói rajztanár

Vas.Ujs. 1918, 389, 39o l.

MDK

Tscheik Ernő iglói rajztanár

Vas.Ujs. 1918. 389, 390 l. Gyóni Gézáról
képekkel

Tscheik Ernő

MDK

Április

Műcsarnok 1932 őszi tárlat

MDK

Tscheik Ernő

Lomnici csucs, vf.

Orgona virágok, vf.

Tátrai részéet, vf.

M. rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj. 22 l.

NDK

Txheik Ernő

Művészet 1917. 4. l.

MDK

Tscheik Ernő festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Műcs. 39 l.

MDK

Tscheik Ernő festőm.

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928, 14.sz. 229.l.

MDK

. Tscheik Ernö,

a N.Sz. által rend. 63 csop.kiáll.-k egyikén szer
müveivel. 1922.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a.
1929.febr.

MDK

Tscheik Ernő

Tájrész Dunaharasztin, vf.

Tavasz " "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

17 kr

M.D.K.

Tscheik Ernő: Gyóni Géza költő arcképe.

Mélynyomás, -- pasztellje után.

Panoráma. Bécs. 1927.jul.17. 29.sz. sztl.p.

MDK

Tscheik Ernő

Reggel, vf.

Balatonmenti udvar, vf.

Műterem őszi kiáll. 1938. okt.

MDK

Tscheik Ernö, festö

Reggeli köd.	Vizf.
Este.	"
Udvar.	"

A Magy. Akv.- és Paszt.fest. Egy. X.kiáll. 1923 nov.
Nemz. Szal. Kat.

MDK

Tscheik Ernö, festö

A lomnici csucs. Vizf.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 27.l.

Tscheik Tessa

IV. éves polg. isk. tanárjel.

Ferkèpzomfoisk vk

1936/37. 75 l.

tanári oklevelet kapott.

70—

270. Holland festő, XVII sz:

a.) Madárárús férfi: Vászon, olaj, 47 x 36 cm.

Maszlagy II. 157. — Brünn, Volavy-gyűjt

b.) Zöldségárús nő. Vászon, olaj, 47 x 36 cm.

Maszlagy II. 158. — Brünn, Volavy-gyűjt.

MDK

Tscheik Ernő

A Lomnici csucs, vf.
Erdő

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 27. 1.

MDK

Tscheik Ernő

Balaton, vf.

Horthy Jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 16. 1.

MDK

Tscheik Ernő

Álomkép, paszt.

Ádám és Éva, paszt.

Nagy. Akvarell és paszt. festők 14. kiáll. M. Szal.

1928. okt. 17. l.

Tscheik Ernő

Anna kápolna Iglón, vf.

Hernádpatti részlet, vf.

H.Sml. 1913. tav. kiáll. 25. l.

MDK

Tscheik Ernő

pályamunkáját megvásárolták

Művészi fejléc és záródisz pályázat. Művészet 1903. 62.l.

Tscheik Ernö, iglói tanár MDK

Bünker J.R. tb. muz.ör által elindított mozgalom eredménye, h. müvét a képtár különtermének gazdagitására elküldte, A cél: a helyi müvészet kultuszát szolgálni.

A helyi müvészet megbecsülése.
Muz.és Kvt.Ért. III. 1909.2-3.sz. 144-145.l.

MDK

Tscheik Ernő

Tanulmanyfej past.
Lejtő uton vizf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalógusa. 1920. Majus. 22. l.

MDK

Tscheik Ernő

Lomnici-csucs

Szalóki-csucs

Nemzetközi Alpin Képkiáll.N.Szal.1930.márc.-ápr.
67.l.

Tscheik Ernő MIK

Csorbatói részlet, vizf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Tscheik Ernő MDK

Ködös reggel, vizf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Tscheik Ernö, festöm.

Balaton. Vizfestm. Repr.

Mücsarnok. - Téli tárlat.

Tscheik Erhő

Sopronban vendégként szerepelt a kiállitáson. 1920.
Később Budapesten rajztanár.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 22.l.

Tscheik Ernő

„Ködös seggel" c. vízfestménye
nagyon a hűnaknak téli
táklatán (emlitve)

Magyarság 1926 II. 27

Tscheik Ernő

Székely Bertalan tanítványa volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Zanló.) Bp. 1962. Képzőmű v. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – 201. l.

Tscheik Ernö, festöm. MDK

272. Lucsiona fürdöi részlet. Vf.
273. Lucsiona fürdöi részlet.

Nemz. Szal. - 1919. okt. kiáll. Kat. 14. l.

Tscheik Ernő
festő
XII Böszörményi u. 8

MKSz 1947

Tscheik Ernő

szül. Nagyhanizsán
Sopronban élt, Iglón
működött. Sopronban
1927. állított ki utol-
jára. Egy akt képe
Sopronban Meller dr.-nál.
Budapesten tanító-
képző intézeti tanár

Csatkörl

Tscheik Ernő

A Tátrában, vizfestmény

Leányarckép, ~~xixfx~~ pasztell

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete IX. kiállitása. 1922. Nemzeti Szalon, katalogusa

Tscheik Ernö

festö. iglói rajz
tanár

l.

Lykafest 1896–1914

103. l.

Tscheck Erzsö

cikke

lård

Raportatás

1939. 24. l.

gyüjtő, IV., 1930., 170. l. (Képe 172. l.) — Mihalik Sándor: Csonka-Magyarország egyházi műkincsei. MIP, XXXIII., 1930., 110—111. l. — Gr. Berényi János: Az ötvösség története Magyarországon. Bp. 1930., 36. l. — Erdélyi kiállítás, 1931., 18. szám. (Képe IV. táblán.) — Braun, Joseph: Das christliche Altargerät. München, 1932., 100., 121., 123. és 153. l. (Képe 27. táblán.) — Mihalik, Alessandro: L'origine dello smalto filogranato. Roma, 1933., 19—20. l. (Képe 34—35. táblán.) — Roth: Die deutsche Kunst in Siebenbürgen. Berlin, 1934., 45., 153—154. l. (Képe 202. kép.) — Kampis Antal: Erdély iparművészetéről. (Kny. A történeti Erdély.) 1936., 11—12. l. (Képe 11. táblán.) — Kampis: Könyvismertetés. Századok, LXX., 1936., 207. l. — Báró Petrichevich Horváth Emil: A Suky-család címeres levelei. Turul, L., 1936., 71., 72. és 77. l. (Képe 70. l.) — Lepold Katalógus 22. sz. — Horváth Henrik: .Zsigmond király és kora. Bp. 1937., 185. l. — Genthon AZEFK, 10. l. (7. kép.) — Lepold—Lippay 37. l. (Képe VII. táblán.) — Horváth Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 121. l. (Képe 73. kép.)

FÜGGŐ EREKLYETARTÓ,

aranyozott ezüst, drágakövekkel és gyöngyökkel. Kerek szelence. Előlapján az Angyali üdvözlet zománcos hátterű jelenete, hátlapján gyöngyházdombormű: a feltámadt Krisztus, két angyal közt. Átm. 8 cm.

Tscheik Ernő

Ködös reggel, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

2o 1.

Tscheik Ernő
Erdei ut, vizf.
Virágok, vizf.
Budapesti rész, vizf.
A Lomnici-csucs, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

19 1.

Tscheik Ernő, XX.sz.
A budai Halászbástya részlete, akv.

N.Szal. III. aukc. 1924. 13 l.

Tscheik Ernő festőművész

Csorbatóa Szoliszkóval
Csorbatói részlet
Csendélet
Nürnbergi részlet
A nürnbergi Kazamaták

Felsőmagyarországi festők képkiállitása Kassa.
1918. február 17.

SZET EMLÉKEI
ZI KÖNYVTÁRBAN

ytár kódexeiről az első ismertetés a mult
elent meg a Religio 1856. évfolyamában
tár anyagáról és kódexeiről még Kovachich
plója számol be, amely Palkovich György
szült. (Index codicum mss. antiquorum in
311 confectus per Georg Palkovich Theol.
Kovachich M. G.: Repertorium Manuscrip-
in expeditione diplomatico litteraria con-
enyi Könyvtár. Fol. lat. 139. 118—236. l.)
közölte Csontosi János a Magyar Könyv-
tár kéziratai). A könyvtár kéziratainak egy
iften und Handschriftenbruchstücke des
Philologiai Közlöny. 1938. 166—172. l.),
Polikárp foglalkozott (Esztergomi könyv-
Főapátsági Főiskola 1940/41. évkönyve.
az irodalomban csak egy-egy kódex ismer-
kéziratai közül néhány szerepelt az Orsz.
isán (1882). az Ezredéves Országos Kiáll

Tscheik Ernő

Pasztelekkel nezegela „hűtérem" Balaton-kiállításán

Magyarság 1937 VI. 13

Tscheik Ernő

„Lomnici csúcs" c. műve nagyal a hűsaznak tél. tárlatán

(emlitve)

Magyarság 1938 II. 6.

Tscheik Ernő

Szerepel a „Műterem" csoportkiállításán

Magyarság 1937 X. 12

Tscheik Ernő

MDK

Balaton

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Tscherk Kálmán

1912/13 – 1916/17

Ferképzőintézet

142 l.

Tscheik K

festő

l.

Thirfelsödmárttól

129. l.

Római kemencze VI. 267, 268

Tscheik Jenő.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1922-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Az igazgatóság.

Rövidítések magyarázata :

J. l. j. = Jelzés lent jobbra.
J. l. b. = Jelzés lent balra.
J. f. j. = Jelzés fent jobbra.
J. f. b. = Jelzés fent balra.
J. l. k. = Jelzés lent középen.

Tscheik Tessa I. c.
Ferkèpzomfoiskèvk
1933-34. 43. l.

ténik, elveszésük vagy megsérülésük esetén az árverési csarnok felelősségre nem vonható. A 3 nap alatt el nem vitt tárgyakat a vevő fél költségére beraktározhatjuk és további 8 nap után — minden értesítés nélkül elárverezhetjük.

4. Egy már kifizetett, illetőleg megvett tárgyat visszavenni és újra árverés alá bocsátani tilos. Kétes esetben azonban, ha a vevő személye pontosan meg nem állapítható, vagy ha egy megtörtént ajánlatot az árverésvezető nem vett észre, az árverés folytatható.

5. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, mely arra irányul, hogy harmadik személyeket szerfeletti magas vételár kínálására rávegyen és ilykép megkárosítson. Ugyancsak tiltva van mindenféle, az árverési eredményt befolyásoló összebeszélés, a nyereségben való osztozkodás, vagy jutalom vagy előny ígérése. Ilyen cselekmények az 1879. évi XL. t.-c. 128. §-a alapján minősülő és büntetendő kihágások.

6. A katalógus adatai és leírásaiért felelősséget nem vállalunk. Úgyszintén nem vállaljuk a felelősséget a szakértők esetleges tévedéseiért sem.

Az árverésre kerülő tárgyak hiányosságait és sérüléseit, amennyire azokat észrevesszük, közöljük. A közlés hiánya azonban nem jelenti azt, hogy a tárgy hibátlan.

7. A kiállításon és közvetlenül az árverés előtt minden tárgy megtekinthető. A tárgyak szavatosság nélkül abban az állapotban adatnak el, amelyben az árverés idején vannak, leütés után tehát semmiféle felszólamlást nem veszünk figyelembe, kivéve, ha:

Tscheik Tessza

III. é-

panaši ṇak

Ferk'pzomfoisk`vk

1935-36. 71. l.

Műemlékek Országos Bizottsága
ségeire Egymilliőhetvenhateze
a 62.453.számu kiadási csekks
Budapest, 1926.év
deletéből: Dr. Rónay Zoltán s

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Tscheik Ernő
igloi tanár

---

soprom szarm. festő?

arod

Mké 144 l.

Tschenk Emo

1899/1900 – 1902/3

1922/23

Ferképzomfoisk'vk

142.l.

Gróf Bánffy Györgyné sz. Palm

Mellig s kissé
tőjéről fehér fátyol on
setta képez díszt. [illegible]
sieme szürke s fülbe
éke kettős gyöngyfűzér
képezi, ingvallának pu
Kön felül érő szárai

Olajfestés, vász
Komáromi A
Sz. Napló 908/

Tscheik Ernő

igloi állami tanító-
képző intézeti rajztanár
aki együtt volt Gyóni
Gézával a krasznojarszki
fogságban, s nukor uchány
hónappal ezelőtt mint
eserenkkant hazakerült
magával hozta Gyóni
utolsó verseit, uchány ké-
pet, mit ottani tartoz-
kodásuk idejen rajzolt.

Vas. Ujs. 1918. 389,
390 (391) l. (Gyóni Gézáról;
Tscheik Ernő rajzáival,
köztük Gyóni archépé-
vel.

Dallinger I. von Dalling: Brik
118 (607), 406i (585).

Tscheik Ernö

Univerzit 1903. 62

Szentendrei sziget III. 120.

Tscheick Ernö

Muncsand. festö Igló
1917 tav. Kiäll. 166

Horthy M. ut 9.

Tscheik Ernő

1913. ápr. máj. kiáll. Nemzeti szalon

Anna kápolna Iglón, vízf. 100.–

Hernádparti részlet, vízf. 150.–

1914. máj.-jún. kiáll. u. o.

Igló felé, olaj. 100.–

Őszi köd, olaj. 100.–

Kilátás a műtermből, olaj. 100.–

Luca fra presto, festo" III. 48.

Tscheik Ernö

1919. okt. Eiáll. N. Halon
2 drb Lucsiona fürdői rén-
let, vorf à 400.–

~~Arch. Kögl. VI. 151.~~

Tscheik Ernö

1928. jun. Neue Salon
Sav. tárl.
Reggel a Dunán, vízf.
Virágos csendélet, vízf.

Museo Civico, messinai III. 50.

Tscheik Ernő

1920. máj.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Tanulmányfej, past. 1000.—
Lejtő után, virf. 1000.—

1921. szept. u. o.
2 drb Tájrész Dunaharasztin, virf. à 3000.—

Flodl, Wolff s. Hödl Fakas.

Tscheik Ernő

1922. ápr. – M Akv Pf Egy
ki ll. Nemzeti Szalonban

A Tátrában, vízf. –
Leányarckeje, pastell

1922. máj. MROE
ki ll. Nemzeti Szalonban

Lomnici csúcs, vízf. 5000.–
Orgona virágok, vízf. 5000.–
Tátrai részlet, olajf. 4000.–

1922. szept. – Kollektív
ki ll. Nemzeti Szalonban

Olaj és vízfestményeiből,
továbbá orosz fogságában
készült műveiből. Életrajz
nélkül.

Oscus font V. 25.

lehérvár

- töl -)

Tscheik Ernő

Koll. Erall

Menneti Halom

1922 nept

Irodalomtört. Közl. V. 296.

Tscheik Ernő

Balaton, virf.
(Mincsarnok, téli tárl.)
Repr.

Tél a művészetben.

(Bpest, 1940.)

sebb: 5.367.67 Pvel, a hálózatkar-
tése következtében.
Több: 3.o82.31 Pvel. Az előirány -
bizonyult.
Pvel. Az elfoglalt irodahelyisé-
több jut erre az üzemágazatra.
.78 Pvel, a tényleges szükséglet -

Pvel. Az előirányzaton kivül me -
t órabéres alkalmazottak segélye
gély /1.9o1.24 P/. Ha ezeket leszá-
énél, hanem a Vegyesek egész alrova-
tkezik.

ett viz leolvasásának, elszámolá-

Tscheik Ernő, iglói lakos III. 144

Tscheik Ernő

Mil. Nagyhanizsán 1880
márc 13. Grin. gettyi.
1899/900 T-II. 1 cös raptól

Gyermek csontvár V. 171.

Tschaik Ernő

festő Műcsarnok

1932. őszi tárl. IV. 78.

Tscheik Ernő

festő

Műcs. kiáll. 1917-től
Pipics 12 f.

Nagyságos

Dr Szentivan

a Műemlékek Or

Hivatalból

műemléki ügyben.

Tscheik Ernő

festő Budapest.

TSCHEIK ERNŐ, BUDAPEST

1174. Lomnici-csúcs . . . . . .

1175. Szalóki-csúcs . . . . . .

Nemzeti Szalon 1930

Nemzetközi március-ápr.

Alpin képkiállitás

Tschaik Ernő

Kiáll.

Nemzeti Szalon

1922. szept.

Föv. Képt.

2. Értékpapírkereskedők, bank- és pénzvál
kozó személyek.

3. Arany- és ezüstművesek, arany- és ezüs
férfi- és női kalap-, cipő-, bőr-, baromfi-, üveg- és mű
építőmesterek, sütőiparosok, húsiparosok, cukrászipar

4. Nagykereskedői iparigazolvánnyal rende

5. Bizományosok, közvetítők, alkuszok, k

6. Könyv- és lapkiadó vállalkozók, hangv
filmértékesítő vállalatok, hirdetővállalatok, utazási,
felülvizsgáló irodák és kirakatrendezéssel foglalkozó v

7. Nem nyilvános jogú magániskolák, ma
előadóművészeti-, torna-, vívó-, lovagló- stb. iskolák

8. Mutatványosok, cirkuszok és hasonló s

9. A pénzügyigazgatóság által fényűzési v
mint a mozgófényképüzemek tulajdonosai.

10. Espressótulajdonosok, korcsmárosok,
kereskedők.

11. Kozmetikai szalonok, kutyakozmetiká

12. Magán- és nyilvános találkahelyek tul

13. **Azok az önálló foglalkozást űző sz**
vállalatában (műhelyében, üzletében, irodájában s

Tscheik Ernő

rajz tanár, festő

szül. Magyarország

1880. márc. 13

Életrajz

lásd

Tellery

148. l.

MOB kv. 2959.

1971 DEC 28
1021

Szenvedély vagy „narkotikum”...

A népi fazekasság termékei egy fővárosi gyűjteményben

Erdélyi fajansz, empír ezüstök társaságában a gyűjtemény legszebb darabja: szepességi mester alkotása, az 1500 körüli gótikus Szent Erzsébet

„Isten őrizzen meg az olyan gyerektől, aki nem gyűjt és az olyan felnőttől, aki gyűjt” — idézi a szállóigévé vált mondást Kiss Ákos, az Iparművészeti Múzeum nyilvántartási osztályának vezetője, amikor arra kérem: legyen kalauzom a hazai magángyűjtemények labirintusában. A mondás magyarázataként: a szülők, pedagógusok tudják, hogy a gyereket bármely haszontalanság gyűjtése is kitartásra, szorgalomra neveli, ha pedig értékes, szép holmik gyűjtésére kap kedvet, megfigyelő, értékelő, képességét, szépérzékét is fejleszti. A felnőtteknél a gyűjtés már gyakran furcsa, bonyolult helyzeteket teremt.

Haldoklók és hiénák

Kalauzom először a múzeum egy termébe vezet, ahol a falak mentén kartonok tízezrei sorakoznak a fiókokban. Megtalálható ott a hazai társadalmi, egyházi és magánkézben levő védett műtárgyak, gyűjtemények csaknem minden adata, többféle tudományos — származás és kor szerinti — feldolgozásban.

— Legalábbis azoké, amelyekről tudunk! — jegyzi meg óvatosan a nyilvántartás vezetője. — Habár 1949-ben kezdtük felmérni: mi maradt meg a háború után, és 1965-ben rendelet is megjelent a műtárgyak kötelező bejelentéséről, inkább csak a múzeum iránti bizalom, és nemegyszer személyes kapcsolatok segítségével sikerült feltérképezni a felmérhetetlen értékű kincseket.

Jelenleg kereken 15 ezer műtárgyat és csaknem 300 gyűjteményt tartanak nyilván, amelyek között valamennyi iparművészeti ág megtalálható, például az ötvösség, fém- és üvegművesség, textil- és bútorművészet, kerámia és az úgynevezett kisművesség legszebb példányai, az elefántcsont-faragástól a művészi értékű könyvkötésig.

A nyilvántartás talán legnehezebb feladata: folyamatosan követni a műtárgyak útját. A szokásos vásárlás, vagy a cserebere örömteli „nyomozásra” ad lehetőséget, az már szomorúbb, amikor a gyűjtő elhalálozása körül keletkezett háborúskodásra kell odafigyelni. Mert már az első hírre megjelennek a „hiénák”, akik csak arra lesnek, hogy a haldoklótól vagy örököstől megszerezzék gyűjteményük számára a régen áhított tárgyat.

A gyűjtők kiöregedő generációja helyébe azonban napjainkban új gárda lép. És bár ez természetesen általánosítás, jobbára művészek, orvosok és örvendetes módon, fiatal diplomások egy csoportja. Ez utóbbiak igazolják legjobban, hogy a műtárgygyűjtés nem kizárólag anyagiak kérdése.

Gyűjtők természetrajza

Hogyan kezdődik ez a — kétségtelenül „elegáns” — hobby?

— Érdekes módon, a lakáskultúra sivársága az egyik elindítója — mondja Kiss Ákos. — Azok a nem nagy pénzűek, akik szeretnének otthonuknak egyéni ízt, színt adni, de csak „típusbútorra” telik nekik, megpróbálkoznak valami viszonylag könnyen megszerezhető „extrával”. Először modern iparművészeti holmit vásárolnak, de kiderül, hogy attól még gyakran kommersz marad az egész. Akkor megpróbálkoznak a régivel, például patikatégelyekkel, öncsészékkel és aztán egyszer csak megtörténik a „frontáttörés”: már csak az lesz a fontos, hogy abból a műtárgyból minél többet, minél többfélét, minél különlegesebbet szerezzenek... Így lesznek aztán gyakran a szépet szerető emberekből szenvedélyes gyűjtők, és nemegyszer így válnak a különlegesen berendezett lakások hétköznapi életre alkalmatlan, elviselhetetlenül tömött, magánmúzeumokká. Igaz, hogy addigra az ilyen gyűjtők már nem is kívánnak, vagy nem is tudnak „normális” módon élni. Számukra az élet értelme egyenlő lesz gyűjteményük gyarapításával.

Talán nem felesleges — bár nem az újdonsült vagy a jövendő gyűjtőket kívánjuk ijesztgetni vele —, ha bepillantást nyújtunk a gyűjtők természetrajzába.

A „Harpagon-típus”: Megkoplal szenvedélye miatt néha a végletekig. Ez még lehetne tiszteletre méltó, ha csak önmagát érintené. Amikor azonban családját, egészségét is feláldozza, kezd „önés közveszélyes” lenni ez a mánia. Nemrégen nagy nyomorban elhunyt egy magányos férfi, akinek gyűjteményében — a többi között — háromszázötven darab értékes aranyórát találtak. Más: az ország egyik legnagyobb perzsaszőnyeg-, ötvös- és porcelángyűjtemény-tulajdonosának lakásában — szomszédai szerint — évtizedek óta nem fűtöttek be. Bizonyára a gyűjteményére költötte minden pénzét — gondolták a házbeliek —, amikor az elvált, magára maradt remete pokrócba burgyolált kihűlt testére rátaláltak. Ám a pincéje dugig volt harminc évvel ezelőtt vásárolt — azóta porrá száradt — tűzifával.

A magányos: Talán nem véletlen, hogy a gyűjtők egy része vagy eleve „pártában” marad, vagy elüldözi maga mellől azokat, akik féltékenykednek a mindennél, mindenkinél fontosabb műtárgyakra. Vannak gyűjtők, akik nem tagadják, hogy esténként csak úgy tudnak elaludni, ha egy-egy rajongásig szeretett műtárgyat simogatnak az ágyban. (Csoda-e, ha az ilyeneket elhagyják a nők?)

Az ilyen és hasonló természetű gyűjtő lassan elveszti kapcsolatát a külvilággal és a gyűjteménye nyújtotta „narkotikumból” már aligha tud szabadulni. Szerencsére nem mindenki tartozik ehhez a típushoz, illetve napjainkban mind többen ismerik fel a műtárgygyűjtés buktatóit.

Közülük is azok a társadalmilag leghasznosabbak, akiket nem az önző türelmetlenség hajt, hanem a műtárgyak szépsége és a rendszerezés öröme éltet. Ezek szívesen vesznek részt például a Múzeumok Baráti Körének munkájában, igyekeznek módot teremteni, hogy magángyűjteményüket a nyilvánosság is élvezze. (Az érem másik oldala, hogy a terjedelmesebb magángyűjtemények tulajdonosai lakbérkedvezményt kapnak.) Örvendetes tény az is, hogy a szépet szerető gyűjtőkből verbuválódik a kiállítások leghűségesebb közönsége, amely egyaránt felfigyel a múlt és a jelen művészi értékeire.

Vigyázat: „hónaljügynök”!

Az igazi műgyűjtő általában nem bizalmatlan, legfeljebb óvatos. Tudja, hogy akadnak szép számmal, akik a műgyűjtő álarcában zug-műkereskedelmet folytatnak és csak a nyereszkedés érdekli őket.

— Az ilyen „hónaljügynökök”, ahogy a szakma nevezi őket — magyarázza Kiss Ákos — azt hangoztatják, hogy rájuk azért van szükség, mert a múzeumoknak nincs pénzük új műtárgyak vásárlására. Amellett, hogy ez — számadatokkal bizonyíthatóan — nem igaz, rádásul a zugműkereskedő által megvásárolt tárgyak nem a megillető helyre kerülnek. Vagy ha — hosszú körforgás után — el is jutnak a kívánt gyűjteménybe, érdemtelenek egész sora veszi le róluk a jogtalan sápot. Mi igyekszünk megakadályozni az ilyen társadalmilag káros manipulációkat, egyszersmind szeretnénk megóvni minden becsületes műgyűjtőt, és megőrizni e kedvtelés nemességét.

PÁLOS MIKLÓS

Festett parasztbútorokból alakított enteriőr, Trösztler Vera festőművésznő otthona

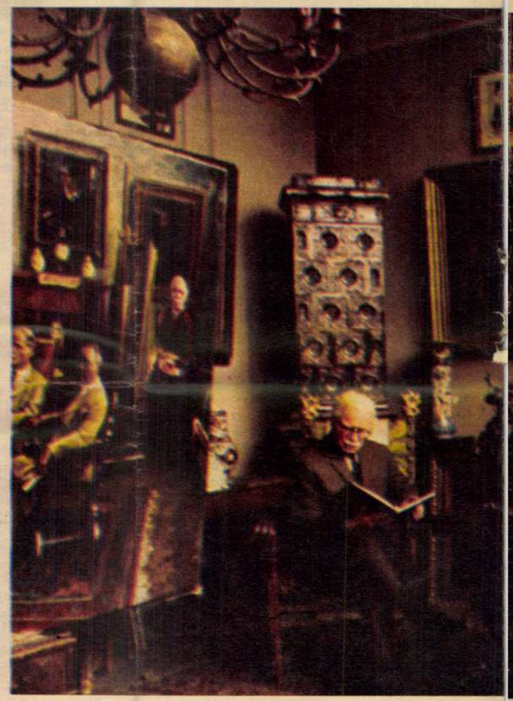

Egy élet gyűjtése Eölvedy Gachal József műtermében

Részlet a változatos gyűjteményből (SZALAY ZOLTÁN FELVÉTELEI)

SPORTOLÓ GYEREKEK és gyereksportolók

„. . . Azt hiszem, akkor indult el sportpályám, amikor 12 éves koromban szüleim cirkuszba vittek. Nagyon tetszett nekem minden, de legfőképpen az artisták. Ámulva néztem ügyes gyakorlataikat és hazatérve, elhatároztam, hogy én is megpróbálom azokat utánozni. Mindjárt a legnehezebbel, a szaltóval kezdtem . . . 1932-ben, 16 éves koromban nyertem első ifjúsági bajnokságomat . . .”

(Pataki Ferenc)

„. . . Már gyerekkoromban a puska és a pisztoly volt a legkedvesebb játékszerem. Tizenegy éves lehettem, amikor játszótársaim révén egy igazi forgópisztolyt szereztem magamnak, de a birtoklás öröme csak rövid ideig tartott, mert szüleim meglátták nálam a veszedelmes játékszert és azonnali hatállyal elkobozták tőlem . . . De tizennégy esztendős koromban, ekkor már engedéllyel sokat áldozhattam kedvenc sportomnak, a céllövésnek . . .”

(Takács Károly)

„. . . Azok közé, a Magyarországon ritka gyerekek közé tartozom, akik vívónak születtek. Nem úgy értem ezt, hogy vívásra termettségem volna vitán felüli, hanem úgy, hogy édesapám vívómester volt, s a vívóéletbe a legfiatalabb korban belekóstoltam már . . . Rendszeresen vívni 16 éves koromban kezdtem, édesapám volt az első mesterem...”

(Gerevich Aladár)

HÁROM magyar olimpiai bajnok így emlékezik vissza sportpályafutásának kezdetére.

Mi a különbség a korábbi nagyok és mai fiatalok indulása között? Hol végződik a játék és mikor kezdődik az erőfeszítés? Alacsonyabb-e az alsó korhatár, mint hajdanában volt? Valaha mikor érték el a versenyzők pályájuk zenitjét és mikor most? Mi a szülők szerepe az ifjú sportolók életében? Ezekre a kérdésekre igyekeztünk választ kapni.

Dr. Bárány István, aki a magyar úszósport egyik legérdekesebb egyénisége. Különben arról is nevezetes, hogy ő volt az első Európában, aki egy percen belüli teljesítményt ért el száz méteren.

— Korán kezdtem úszni — mondja Bárány István. — Nálunk Egerben a hatéves gyereket már elvitték az uszodába. Nekem ráadásul még protekcióm is volt. Az apám igazgatta ugyanis az uszoda ügyét. Szorgalmasan tempóztam faltól-falig, hogy nemcsak rokoni kapcsolat alapján van helyem a kellemes vizű medencében. Félretéve a tréfát, én már 17 éves koromban olyan szintet értem el, hogy Egerben senki sem akart kiállni ellenem. Igaz az is, hogy minden nap délután 2 és 6 óra között ott voltam a vízben, úsztam, vízilabdáztam.

— Mi a helyzet ma?

— Alacsonyabb a kezdők kora, mint annak idején. Manapság már a háromesztendős gyerekek részt vehetnek az úszóoktatásban és lubickolva, játszva megtanulhatják az alapelemeket. Versenyeztetni azonban a fiatalokat idő előtt nem szabad! Amíg a gyerekek nem lesznek nyolc esztendősek, addig semmi esetre se vívjanak egymással szabályos küzdelmet. Komolyabban úszni ebben a korban lehet és kell is, ami az edzést illeti, csak éppen a versenyzéssel ajánlatos csínján bánni. Kritikus esztendő a gyerekeknél a tizenkettedik esztendő. Ez az utolsó lehetőség arra, hogy egy fiatal úszó vállalja a nagyobb megterhelést és elkezdjen céltudatosan tevékenykedni a távolabbi sikerért. Később már tulajdonképpen nem is érdemes hozzáfogni. Arról nem is beszélve, hogy egy gyerekkel könnyebben hiteti el az edzője, hogy olimpiai bajnok is lehet belőle, mint egy fiatalemberrel. Mert, hát lélektan is van a világon. Úgy gondolom, hogy a mai úszók tizennégy és tizennyolcadik életévük között vállalhatják a legintenzívebb edzésmunkát. Ebben az időszakban juthatnak el teljesítményük tetőfokára is. Napjainkban fiatalabbak a bajnokok, mint hajdanában voltak. Bár az úszósport történetében már évtizedekkel ezelőtt is előfordult, hogy gyerekek győztek. Példa erre Miyazaki, aki amikor 1932-ben megnyerte Japánnak a százméteres gyorsúszás olimpiai bajnokságát, akkor mindössze 16 esztendős volt! Ne feledkezzünk meg Hajós Alfrédről sem. Első olimpiai bajnokunk 18 éves korában szerzett Athénben két aranyérmet.

Bárány István legifjabb tanítványaival

— Kik azok a magyar gyerekúszók, akik folytathatják úszósportunk legszebb hagyományait?

— Csaknem negyven esztendeje járok a margitszigeti Sportuszodába. Hoztak már oda szülők sok „csodagyereket”, akikből azután nem lett még igazolt versenyző sem. De gyakorta megesett az is, kihoztak a medencébe nyápic, gyenge gyerekeket, csak azért, hogy megerősödjenek és belőlük híres versenyző lett. A kis Hargitai András sem volt egy fiatal Herkules, amikor először kijött a Margitszigetre, és lám milyen nagyszerű úszó lett belőle. De hát még csak 15 esztendős, így tehát csak ezután mutathatja meg, hogy mire képes. Említést érdemel a gyerekek közül a 14 éves Bacsek Edit is, aki jóalakú, ügyes lány. Ő talán később Gyarmati Andrea nyomdokaiba léphet. Sok tehetséges gyerek úszkál a medencéinkben. Nem lesz valamenynyiből bajnok, de minden tizedik még a dobogó legalsó fokára sem kerül fel. De nem is csak a bajnokok nevelése a cél, hanem az, hogy minél több fiatal legyen egészséges és kiegyensúlyozott. Erre a víz, az úszás jó eszköz. Jó versenyző természetesen csak az lehet, aki vállalja az erőfeszítéseket. Nyolcéves korig lehet játszani a medencében, de később már a gyerektől is felnőttes komolyságot kíván az úszás mai színvonala. Mindez egyébként elképzelhetetlen anélkül, hogy kitűnő összhang és együttműködés alakuljon ki az edző és a szülő között.

Dr. Sir József az atlétika nemzetközileg elismert szaktekintélye. Fénykorában, 1934-ben 10.4 másodpercet futott száz méteren és ezt az országos rekordját csak 1952-ben tudták megdönteni. Jelenleg az atlétika felügyelőjeként és a Nemzetközi Szövetség vezető tanácsának tagjaként tevékenykedik kedvenc sportágáért.

— Amikor még jómagam is versenyeztem, akkoriban általában az atléták 19 és 30 esztendős korukban érték el a legjobb teljesítményüket — mondja Sir József. — Speciális a helyzet a dobószámokban, ott még a harmadik X után is többen nyertek nagy versenyeket. Akadtak természetesen kivételek is, amikor viszonylag fiatal versenyző nyert aranyérmet. Így például az amerikai Robert Mathias 18 éves volt akkor, amikor 1948-ban, Londonban, az olimpián első lett a tízpróbában. De előfordult ennek-ellenkezője is, az angol Finlay, aki 1936-ban Berlinben harmadik lett a 110 méteres gátfutásban, tizenkét esztendővel később újra rajthoz állt az ötkarikás versenyen: 41 esztendős fejjel 14 másodperchez közeli időt futott. Napjainkban a fiatalok korábban kezdik a rendszeres sportolást, mint régebben. Ezt a változást jelzi az is, hogy a Nemzetközi Atlétikai Szövetség kongresszusán élénk vita folyt az ifjúsági korhatár megváltoztatásáról. Döntés azonban nem született, mert országonként más és más a helyzet. Ott, ahol az iskolai testnevelés különösen fejlett, ott a fiatalok hamar jutnak az élvonalba. Lehet korán kezdeni a rendszeres edzéseket, de eleinte nem szabad nagy megterhelést adni. Legyen a programban sok játékosság, mert erre van a legnagyobb szükségük a fiataloknak. Mozgás és játék. Ezt igénylik, kívánják a gyerekek.

— Mikor végezhetnek a fiatalok komolyabb edzést?

— Előrebocsátom, hogy a játékosságnak végig meg kell maradnia. A terhelés emelése egyébként csak 18—19 éves korban ajánlatos. Az atlétika egyes ágaiban eltérő a helyzet. Könnyebb játékos elemekkel fűszerezni az ugrók edzésprogramját, mint mondjuk a közép- és hosszútávfutókét. Egyébként a labdajátékoknak az a varázsa, bizonyos más sportágakkal szemben, hogy labdával könnyebb vidám hangulatú gyakorlatokat tartani, mint nélküle.

— Kit említhetnénk meg a fiatal magyar atléták közül?

— Már korábban is feltűnt több tehetséges versenyző, akik azután később nem váltották be a hozzájuk fűzött előzetes reményeket. 1971-ben feltűnést keltett Lépold Endre teljesítménye a százméteres síkfutásban. Reméljük, hogy ő jól folytatja majd.

— És mi a szülő feladata?

— Be kell táplálni a gyerekbe a sport és a mozgás iránti vágyat. Hadd mondjak egy prózai hasonlatot. Ma már úgyanúgy biztosítani kell a fiataloknak a rendszeres testmozgást, mint a rendszeres mosdást, fürdést. Ez önmagában nem elegendő. Állandóan érdeklődjön a szülő: mit csinál, hol tart gyermeke? Így ösztönözhetik őket az egészséges életmódra, a magasabb sportteljesítményre.

Szorosan a témához tartozik az a vizsgálat, amelyet *Dr. Nagy György* rendezett a Központi Sportiskola növendékei között. Arra a kérdésre, *„Hogyan képzelem el sportpályafutásomat”*, a gyerekek írásban válaszoltak.

„. . . A Központi Sportiskolába már régóta szerettem volna jelentkezni. Mikor kisebb voltam, tévén néztem a sportközvetítéseket. Tulajdonképpen ekkor kaptam nagy kedvet a sporthoz . . . Nem akarok nagyravágyó lenni, de szeretnék a kiemelkedő sportolók között lenni. Tudom, ehhez rendkívüli szívós akaraterőre van szükség, s nagyon sok edzésre. Nagyon sok versenyre szeretnék majd menni, s ott nem az utolsók között kullogni . . .”

(H. J. 14 éves. Választott sportága: kajak-kenu)

„. . . Én már 4 éve kerékpározom. Mikor megkaptam a biciklimet, igen megörültem neki. Két évvel később, mikor aránylag jól tudtam kerékpározni, megfordult a fejemben, hogy jó volna ezt versenyszerűen végezni. Mikor ezt előadtam édesapámnak, azt mondta, hogy még kicsi vagyok hozzá. Akkor még 10 éves voltam. Most már eltelt két év. Gondolom, már alkalmas vagyok rá . . . Elgondolkoztam, hogy milyen feladatok előtt állok, ha felvesznek a sportiskolába. Én úgy gondolom, hogy 1—2 évig edzések, kisebb versenyek, kerékpártúrák lesznek. Ezután már ko-

Biokémia, a Genetika és a Növényélettan kapott benne helyet.

Mi hát a Központ?

— Látogass el hozzánk . . . — valahogy így szólt Straub F. Brunó professzornak, a Központ főigazgatójának kedves meghívása —, nézd meg s látni fogod, hogy a biológus is ember . . .

Így kerültem ide. Járkálok a folyosókon, nézem a munka fölé hajló „fehérköpenyeseket”, hallgatom magyarázataikat, vitáikat, kérdezősködöm. Butácska kérdéseket teszek föl, talán nem is azért, hogy a választ figyeljem, hanem hogy megismerjem a válaszadót. Beülök a Genetikai Intézet mindennap szokásos ötórai teájára, ahol mindenki megfordul, és a világhírű, őszülő igazgató éppen úgy megissza az arra napra rendelt grúz, vagy kínai, vagy indiai teát, mint az éppen most végzett kutató. Járkálok, figyelek, beszélgetek, hallgatok.

És egyszercsak szokatlan érzés fog el.

A közvetlen, kicsit hányaveti hang, a szakmai tolvajnyelv, a könnyedén laza stílus, a vitára és ellentmondásra mindig kész gondolkozás, a jó bemondásokat azonnal jutalmazó tetszés mögött feltűnik valami komoly. Gondok és problémák bukkannak elő. Vitatásra váró elméletek sarka látszik ki a tréfák mögül, aggódás a munka eredményéért, hit a kutatásban, a tudomány lehetőségeiben. A tekintélyt látszólag semmibe vevő szavak mélyén egyszercsak megpillantom az igazi tekintélynek, a tudásnak kijáró őszinte tiszteletet.

Az egyéni jövőről, lakásról, pénzről, külföldi tanulmányutakról, kandidátusi disszertációkról elhangzó — olykor-olykor keserynyés — mondatok mögött egyszercsak meghallom a hivatás, az elkötelezett komolyság, a megismerés mélyebben zengő hangját.

Egyik fiatal genetikus másfél órát magyaráz, térképeket rajzol a sejtről, egyre mélyebben haladva az élő anyag belsejébe, hogy megértesse velem, a laikussal, munkája természetét és jelentőségét. Aztán az anyag molekuláris mélységeiből hirtelen felüti a fejét és körülpillant.

— Megmenthetünk olyan betegeket — mondja —, akiket eddig reménytelennek tartott az orvostudomány . . .

Meglepődöm. Ezt a gondolatot ott találta a DNS szerkezetében? Igen, ott találta. Ugyanúgy, mint a többiek. Mert igaz ugyan, hogy valamilyen őszinte szeméremmel nem mondják ki a nagy szavakat, nem beszélnek az „Emberről” és az „Emberiségről”, a „Világról” és a „Hazáról”, de — úgy tűnik nekem — értik és tudják a kapcsolatot a részletek és az egész között. A tudomány minden ága, napjaink biológiája pedig különösen, szinte közvetlenül kapcsolódik az emberiség mai problémáihoz.

Irigykedni kezdek. Ellenszenves emberi érzés, mégis megjelenik. Először egyénenként, külön-külön irigylem őket. Összetételüket, mondjuk így, hogy „vegyi képletüket”. Megkapott, megteremtett, vagy kiküzdött harmóniájukat, ha harmóniának nevezhetem a szellem szabad mozgását, az érdekes, szenvedéllyel, izgalommal és odaadással művelhető munkát, az adottságok kibontásának lehetőségeit.

Aztán irigylem őket együtt. Micsoda lehetőségeket kaptak. Vezetőket, társakat igazi tudással. Nagyszerű felszerelést, eszközöket a munkához. Önállóságot. Demokratizmust. Mint mondják, Közép-Európa legjobban, legkorszerűbben felszerelt intézetét. Intézetet kaptak ilyen fiatalon. Az átlagos életkor — ahogy a Tükör a megnyitás után kelt riportjában meg is jegyezte —, harminc körül lehet, de inkább alatta van. Azt tehetik, amit tenni legjobban szeretnek.

— Miért? — válaszolta egyik kérdésemre Straub professzor. — Talán nekem kell ez az intézet? Nem. A fiataloknak kell . . .

Járkálok, nézgelődöm, beszélgetek, barátkozni próbálok, még vitatkozom is. S ráébredek, hogy a játékos hang és az intézeti stílus tuljadonképpen jó kis kapu. Viszonylag könnyen beléphet rajta az ember, alkalmas a kontaktus felvételére. Otthonos légkör, vagy kedvező táptalaj. Lassan látni kezdem az egységet, fölsejlik mögötte a koncepció, az elgondolás szépsége és célszerűsége. „A Magyar Tudományos Akadémia felismerte a biológia tudományterületének fontosságát . . .”

Beszélhetnék a tudományos munkáról, dehát lényegében nem azzal ismerkedtem. Beszélhetnék a Központ kapcsolatairól az egyetemekkel, az iparral, a másutt folyó kutatással. Leírhatnék — valószínűleg felületesen és pontatlanul — meglepő és csodálatot ébresztő elméleteket, vagy kísérleteket. Dehát más az, amit igazában megsejtettem . . .

Az ember sok mindennel elárulja magát, alkatát, jellemét. Járkálok a szobákban, laboratóriumokban, irigységem már nyomtalanul elpárolgott és valami otthonos érzésnek adott helyet, és apró jelekre figyelek. Falra tűzött képecskékre, asztalra rakott mütyürkékre, versikékkel kísért tréfás Mikulás-ajándékokra. A berendezkedés, az otthonosság kicsiny jeleire.

A Növényélettan egyik szobájában bekeretezett színes fénykép lóg a falon. A fényképen egy varázsdob, amelyet fekete, fehér, sárga kezek ütnek. Jó kép, szinte hallatszik a dob döngése.

— Az élet dobja? — kérdeztem a kutatónőtől.

— Nem . . . — válaszol elgondolkozva — a tudományé . . .

Mi hát a Központ, az olyan központ, mint Újszegeden a biológiáé?

Több, mint az épületek, műszerek, eszközök, anyagok összessége. Több mint az egymás mellé elhelyezett gondolatok, ismeretek, információk, ötletek, kutatási programok, elmék sokasága. Tudományos eredmények, szakdolgozatok, közlemények, bizonyítékok halmaza? Ennél is több. Emberi kapcsolatok fonadéka? Több. De legalább is mindez együtt, egységesen, célratörő működésben.

Amikor utoljára kilépek a Központ kapuján, már este van. Ködös az idő. Nézem a nagy épületet. Világosak az ablakai. Nagyjából tudom, hogy melyik ablak mögött ki dolgozik.

Az jut eszembe, hogy olyan, az egész, mint egy óceánjáró hajó.

TÜKÖR
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hiányzik az útmutatóból

Semmi újságot nem mondunk azzal, hogy a személygépkocsikhoz adott, magyar nyelvű kezelési útmutatók, bár sok lényeges ismeretet nyújtanak, sajnos hiányosak. Régi igazság, hogy az elmélet próbája a gyakorlat. Nincs ez másként a gépkocsinál sem. Ezúttal a Skoda S 100 típusú kocsik tulajdonosainak kívánunk némi gyakorlati segítséget nyújtani, olyan témákban, amelyeket nagyrészt hiába is keresünk a kezelési tanácsadóban. Kezdjük mindjárt a leglényegesebbel. Ismeretes, hogy a Skoda 1000 MB típus automata szivatóval volt ellátva. Ez gondtalan indítást tett lehetővé, különösen akkor, ha az automatika hibátlanul működött. Úgy látszik, éppen az üzembiztonság hiánya vezette a nagy hagyományú gyárat arra a meggondolásra, hogy az S 100-asoknál elhagyja az automatikát, és ismét a kézi szivatást helyezze előtérbe. Ám a kezelési útmutatóban hiába keressük a nyomát e fontos változásnak! Itt a tél, az indítás, módja, a szivatás helyes alkalmazása rendkívül fontos. A mi gyakorlatunk szerint a legjobban bevált módszer a következő: felhúzzuk teljesen a szivatógombot, utána kuplungozás kíséretében ráadjuk a gyújtást. Ezt mintegy 20—30 másodpercig így hagyjuk, azután pedig a felére engedjük vissza a szivatógombot. A külső hőmérséklettől függően, várjunk még 1—3 percig, aztán nyugodtan elindulhatunk, mégpedig úgy, hogy még kis ideig szivatózzunk.

Igen sok panasz hangzik el új skodások körében, hogy a kocsi feltűnően hosszú bemelegítést igényel. Ez időveszteség is, növekvő benzinfogyasztás is. A tapasztalatok birtokában ajánlhatjuk, főleg a reggeli indításhoz, az előbbi módszert, azzal, hogy az — az időtartam ésszerű variálásával — a tavaszi, nyári hónapokra és a téli indításokra egyaránt érvényes.

Vitatéma, hogy milyen benzint használjunk. A kocsihoz mellékelt utasítás egyértelműen 85 oktánszámú benzint ír elő. A szervizben pedig — nagyon helyesen — egyenesen kikötik és a garanciális feltételekhez sorolják a 92 oktánszámú benzin használatát. Újabb ellentmondás tehát, amelyet különösen a tapasztalatlan autós nehezen emészt meg. A Skoda 1000 MB kocsikról úgy tudja, hogy sok közülük jól szalad az olcsó, 3 forintos benzinnel, ráadásul az S 100-ashoz adott utasítás ugyanezt írja elő. Ugyancsak a tapasztalat íratja le velünk: a 92 oktánszámú benzinnél alacsonyabb értékű üzemanyagot egyáltalán ne használjunk! Ezzel szemben, ha időnk és energiánk engedi, ne féljünk a 98 oktánszámú, 5 forintos extrabenzin (vagy Shell-szuper) és a 86 oktánszámú normálbenzin ötven-ötven százalékos keverésétől. Árban nincsen különbség, a hatásfok viszont jobb.

A kezelési útmutató sok fontos tanácsot ad a vezetéshez, ezeket természetesen figyelembe kell venni, ám egy szót sem szól arról, hogy az S 100-as milyen tulajdonságokkal rendelkezik a különféle sebességi fokozatokban. Jól megfigyelhető, hogy például a zöld lámpa kigyulladásakor a legtöbb hasonló kategóriájú kocsi (Polski Fit, Zsiguli stb.) „kilő” mellettünk. A magunk részéről ezt egyáltalában nem tartjuk hibának, és ellenkezőleg, ez hozzátartozik a kocsi karakteréhez. Természetes hát, hogy a kocsinak ehhez a tulajdonságához alkalmazkodnunk kell. Tudomásul kell vennünk, hogy az 1-es fokozat lényegében csupán a kocsi megmozdítására alkalmas. (Megfigyeltük azonban, hogy az említett 98—86 oktánkeverékű üzemanyaggal volt némi javulás.) Ezzel szemben, amint elértük a második fokozatot (és ez többnyire alig 1—2 másodperc műve) a motor nagy erőt, lendületet kap és pillanatok alatt képes kiegyenlíteni a „hátrányát” más típusokkal szemben. A kettes sebességet bizonyos helyzetekben akár 60 kilométerig is ki lehet húzatni. A húzatást az S 100-as különben is kedveli. Vonatkozik ez főleg a 2-es fokozatra, sőt ez a benzinfogyasztást is előnyösen befolyásolja.

Felesleges hangsúlyozni az olaj jelentőségét. Egyetlen autós sem sajnálja akár a legdrágább olajat sem a kocsijától, hisz tudja, hogy ezzel emeli az autó élettartamát, menetteljesítményét. Éppen ezért kell felhívni a figyelmet egy sajátságos S 100-as jelenségre. Az útmutató részletesen felsorolja milyen csehszlovák és külföldi olajat használjunk a motorhoz. Nincsen benne szó viszont, hogy milyen minőségű magyar olajat igényel a kocsi. Pedig a hazai olajokról igazán csak a legjobbat lehet elmondani. S éppen itt van a baj. Érthetően nagy propagandája van a Multi-Szuper olajnak, amely valóban felveszi a versenyt a legjobb külföldiekkel.

Láttunk hazai prospektust, amely az S 100-asba is ajánlja. Pedig ebbe a kocsiba ez nem jó! Az S 100-asba a Multi-Szupernál öt forinttal olcsóbb Szuper olaj minden tekintetben a legmegfelelőbb. Nem is egy példa van arra, hogy a kocsitulajdonos, jó gazda módjára a hazai legdrágább olajat teszi a tartályba, és csodálkozik, hogy egy hónap múltán csaknem elfogyott a kenőanyag. A túl finom Multi-Szuper ugyanis majdhogynem kifolyik üzemelés közben, míg a durvább, de azért kiváló minőségű Szuper olaj normális működést és minimális olajfogyasztást tesz lehetővé. — il —